

**ព្រះ
ត្រៃបិដកច្បាឡិ
និង
សេចក្តីប្រជាកាសាខ្មែរ
វិនយបិដក
មហាវគ្គ បឋមភាគ
១**

វេរញ្ញកណ្តនិងបារាជិកកណ្ត

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុតន្ទាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្ប ក្រិ
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

Vinayapiṭaka

Mahāvibhaṅga Paṭhamabhāga

1

Verañjakaṇḍa

&

Pārājikakaṇḍa

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជានិមិត្ត ប្អូន ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំម្ខាង ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បី ធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធភាព (ពុទ្ធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ននេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើបយើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុបមិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសង្វាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យោភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធរ. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

ប្អូន-ត្រី

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website: <http://www.budaedu.org>
This book is strictly for free distribution, it is not for sale.
សំរាប់ចែកចាយឥតថ្លៃប៉ុណ្ណោះ

ព្រះរាជព័ត៌មាន

ព្រះបាទសម្តេចព្រះសីហនុវត្តិមុនីវង្ស ចមចក្រពង្ស ហរិរាជបរមិន្ទរក្ខវណ្ណ
ក្រែកែវហ្វាសុឡាឡៃ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី ជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង

ទ្រង់សូមអំណរព្រះតេជព្រះគុណ ជាបឋមហេតុនៅទីនេះ
ដល់ក្រុងបាវាំងសៃស ដែលជួយទំនុកបម្រុងក្រុងកម្ពុជា ដោយ
សុចរិតបានប្តឹងរុងរឿងរៀងមកនិងតទៅមុខ ហើយដោយបាន
បង្កើតមន្ទីរពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បានយកចិត្តទុកដាក់ជួយទំនុក
បម្រុងនឹងផ្សាយព្រះបារមីព្រះពុទ្ធសាសនា និងជួយឲ្យបោះពុម្ព

អារម្ភកថាព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស

ព្រះត្រៃបិដកជាខ្លឹមបួសកែវព្រះពុទ្ធសាសនា ជាសេចក្តីរាប់អាន
ពេញចិត្តរបស់បណ្តាខេមរជនទាំងអស់គ្មានសល់ ហើយទ្រង់
ពុំមានភ្លេចឡើយ ចំពោះអំណរអរគុណដល់ពួកឧបាសក
ឧបាសិកាដែលមានចិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លា ចេញប្រាក់ចូលជួយឲ្យ
ការដ៏ឧត្តមនេះបានសម្រេច ។

ទ្រង់មានសេចក្តីសោមនស្សជាទីបំផុត ដែលក្នុងរវាងផែនដី
ទ្រង់ព្រះករុណា បានសម្រេចឲ្យមានក្រុមជំនុំព្រះសង្ឃបណ្ឌិតប្រៃ
ព្រះបាទឡើងក្នុងគម្ពីរព្រះត្រៃបិដក គឺភាជនៈទាំង ៣ ដែលតម្កល់ដាក់
ក្បួនព្រះពុទ្ធសាសនា មានទាំងអស់ប្រាំបីម៉ឺនបួនពាន់ព្រះធម្មក្ខន្ធ
មកជាភាសាខេមរៈជាក់ស្តែង ឲ្យបោះពុម្ពទាំងបាទីនិងសម្រាយ
ជាសៀវភៅផ្សាយព្រះមគ្គុទ្ទេសក្តិព្រះវិន័យ គឺកាន់ក្រិត្យនិងគំនិត
មារយាទ ។ ព្រះសូត្រគឺព្រះធម៌សំរាប់ប្រដៅសត្វឲ្យកាន់វិធី
ត្រង់ ។ ព្រះអភិធម្ម គឺញ៉ាំងផ្លូវព្រះបរមនិព្វានដែលព្រះពុទ្ធអង្គ
ព្រះសមណគោតមបានត្រាស់ហើយ ទ្រង់សម្តែងទុកឲ្យមនុស្ស

អារម្ភកថាព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះសីហនុវិហារ

លោកកាន់ប្រព្រឹត្តឲ្យត្រឹមត្រូវ នឹងបានតម្រង់ចេតសិករាល់រូប
កាយ ឲ្យប្រកបដោយសេចក្តីបរិសុទ្ធ ជាចំហុតក្នុងការកុសល
ទើបបង្កើតជាមគ្គផល ដែលអាចធ្វើឲ្យបានសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត
និងចម្រើនសិរីសួស្តីដ៏ប្រពៃថ្លៃឧត្តម ជាបរមសុខ ដល់បរិសទ្យ
ទាំងពួងគ្រប់គ្នា ។

ដោយហេតុព្រះធម៌ដ៏វិសេសទាំងនោះសុទ្ធតែជាបាឡី គឺព្រះ
ពុទ្ធវចនៈពីបុរាណតាំងពីមុនព្រះពុទ្ធសករាជ ២៥៧២ ទៅទៀត
បានជាព្រះសង្ឃនិងឧបាសកច្រើនរៀនចេះចាំបាន តែមិនយល់
ច្បាស់ថាជាអ្វី បានជាព្រះករុណាទ្រង់ព្រះរាជតំរិះព្រមនឹងរាជការ
ប្រតិកត្តរាត្រីក្រុងបារាំងសែស មានលោកឡឺវេស៊ីដង់ត៍សុប៉េរីយ៉េរ
ហ្វែណង់ឡាវិត ជាតំណាង ដែលទ្រង់សូមអំណរគុណដោយ
រូសរាន់ ក្នុងឱកាសដែលបានជួយគិតសម្រេចមហាប្រយោជន៍
ឧត្តមនេះ ឲ្យបានចម្រើនតំរិះប្រាជ្ញាជាតិខេមរៈ ឲ្យកាន់តែចេះ
ដឹងមាំមួនឡើង ដើម្បីនឹងរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួនជាទី

អារម្ភកថាព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស

រុងរឿងនៃក្រុងកម្ពុជា ឥតអាក់ ដោយបានតាំងមន្ទីរពុទ្ធ-
សាសនបណ្ឌិត្យ និងព្រះរាជបណ្ណាល័យ ហើយឲ្យបោះពុម្ពគម្ពីរ
ព្រះត្រៃបិដកទុកជាគោល ដើម្បីឲ្យអស់មហាជនទាំងឡាយ
ដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូចិនទាំងមូល រឹតតែ
ជឿព្រះពុទ្ធសាសនាមហាប្រសើរថែមទៀត ។

ធ្វើក្នុងព្រះបរមរាជវាំងក្រុងភ្នំពេញចតុម្ពុខ នៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍

១៣ រោចខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំមមែត្រីស័ក ព្រះពុទ្ធសករាជ ២៤៧៤

ត្រូវនឹងថ្ងៃ ១០ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៣១ ។

កថាមុខរបស់ក្រុមជំនុំ

អំពីឧបត្ថិហេតុការកសាងព្រះត្រៃបិដក

ការផ្ទៀងព្រះត្រៃបិដកជាភាសាបាឡី និងការប្រែពីបាឡី

មកជាសម្រាយភាសាខ្មែរនេះ យើងជាក្រុមជំនុំបានចាប់ផ្តើមធ្វើ

តាំងពីថ្ងៃ ៣ កើតខែបុស្សឆ្នាំមមីទោស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៤៧២

ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២ ខែមករា ១៩៣០ នៅមន្ទីរព្រះរាជបណ្ណាល័យ

កម្ពុជា ក្រុងភ្នំពេញ ក្នុងក្រសួងពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ។

ការកសាងព្រះត្រៃបិដកនេះ កើតឡើងដោយព្រះករុណាព្រះបាទ

សម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា ដែលទ្រង់

ព្រះចិត្តចង់ឧបត្ថម្ភព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយការបោះពុម្ពផ្សាយ

ព្រះត្រៃបិដក ហើយប្រគល់ការបោះពុម្ពនេះ មកឲ្យព្រះរាជ-

បណ្ណាល័យ ។ ការកសាងព្រះត្រៃបិដកនេះកើតឡើងដោយ

រាជការប្រតិកត្តរាត្រីផង ដោយបានបង្កើតពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

អារម្ភកថារបស់ក្រុមជំនុំ

ហើយតម្រូវការឲ្យជួយព្រះរាជបណ្ណាល័យ និងឲ្យយកចិត្តទុក
ដាក់ក្នុងការទាំងឡាយ ដែលមានឧត្តមប្រយោជន៍ដល់ព្រះ
ពុទ្ធសាសនា ។

អំពីសេចក្តីចម្រើននៃការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដក

សេចក្តីចម្រើនដែលនាំមុខការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយស្រួល ឥតមានទើសទាក់នោះ ព្រោះអាស្រ័យ
ប្រាក់ចំណូលដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ

១ ដោយព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិត ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា
ទ្រង់បានចំណាយប្រាក់ព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ព្រះអង្គ ជួយទំនុក
បម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះ ហើយទ្រង់បានពន្យល់ព្រះរាជវង្សានុ-
វង្សនូវអស់លោកមន្ត្រីជំនួញ និងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ថេរវាទត្នោតៈ រាជា-
គណៈឋានានុក្រមឲ្យជួយទំនុកបម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះផង ។

២ ដោយព្រះរាជវង្សានុវង្សនិងអស់លោកកុដ្ឋវិយ័សេនាបតី
នូវអស់លោកមន្ត្រីជំនួញ និងព្រះភិក្ខុសង្ឃរាជាគណៈឋានានុក្រម
និងពុទ្ធសាសនិកជនទាំងឡាយក្នុងកម្ពុជរដ្ឋទាំងមូល ព្រមទាំង

អារម្ភកថាបស់ក្រុមជំនុំ

ពុទ្ធសាសនិកជនក្នុងដែនកូសាំងស៊ីនផង បានបរិច្ចាគទ្រព្យ
 ចូលជួយតាមកម្លាំងសទ្ធាក៏មាន បានបរិច្ចាគទ្រព្យទទួលយក
 ដល់ពេញមួយចប់ ឬច្រើនចប់ក៏មាន ។

៣ ដោយប្រាក់ចំណូលផ្សេង ក្រៅអំពីប្រាក់ដែលបាន
 ថ្លៃខាងលើនោះក៏មាន ។ ក្នុងឱកាសនេះលោកប៉ូលវ៉េយណូទ៍
 សេនាបតី ក្រសួងត្រួតត្រាប្រទេសរាជ្យជាស្រុកចំណុះ ដែល
 លោកមានដំណើរអញ្ជើញពីមហានគរបារាំងសែស មកឯ
 ប្រទេសឥណ្ឌូចិន បានជ្រាបអំពីការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ
 លោកក៏មានអធ្យាស្រ័យត្រេកអរជាមួយផង ហើយបានបរិច្ចាគ
 ទ្រព្យរបស់លោកចូលជួយឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពនេះ ដើម្បីសម្តែង
 ឲ្យឃើញជាភស្តុតាងថា លោកមានអំណរជាទីបំផុត ក្នុងការ
 បោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ។

អំពីសេចក្តីយល់ឃើញ

និងសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ក្រុមជំនុំ

យើងជាក្រុមជំនុំយល់ឃើញថា ដែលព្រះករុណាជាម្ចាស់
 ជីវិតជាមួយនឹងរាជការប្រតិកត្តរាត្រី បានចាត់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃ-

អារម្ភកថារបស់ក្រុមជំនុំ

បិដកទាំងបាឡីទាំងសម្រាយភ្ជាប់ជាមួយគ្នានេះ ជាការវិសេស
 ប្រសើរបំផុត រាប់ថាជាកុសលដ៏ធំបណ្តាច់ អាចឲ្យឈ្មោះ
 ពេញទីថា បានលើកសង្ហាយនា យើងកំណត់នាមការនេះថា
 «ឧត្តមសង្កឹតិ» ប្រែថា «ការលើកសង្ហាយនាដ៏ប្រសើរបំផុត»
 ព្រោះតាំងពីសង្ហាយនាជាន់ណា ។ មក ក៏មិនឮមានសេចក្តី
 ដំណាលថា ដែលបានប្រែជាសម្រាយផង ដរាបដល់ចប់ព្រះ
 ត្រៃបិដក ដូចសង្ហាយនាក្នុងជាន់នេះទេ ។ ដោយហេតុនេះយើង
 មានអំណរនិងសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ក្រៃលែង ដោយមានសង្ឃឹម
 ជាប្រាកដ ដូចសេចក្តីដែលយើងថ្លែង ដោយសង្ខេបតទៅនេះ

១ អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងកម្ពុជរដ្ឋទាំងមូល នឹងមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវផ្លូវគ្នា ព្រោះមានព្រះត្រៃបិដកនេះជាគ្រូប្រាប់
 ខុសត្រូវ ជាគោលចារិកសម្រាប់អាងត្រូវគ្នាតែបែបមួយ ហើយ
 នឹងបានកម្ចាត់បង់នូវអស្មិមានៈប្រកាន់ខុសថាជាត្រូវនោះចេញ ។

២ ព្រះត្រៃបិដកនេះទុកជាប្រទីបជ្វាលាឆ្លុះបំភ្លឺអស់មហា-
 ជន ឲ្យឃើញសេចក្តីខុសត្រូវជាក់មិនកាន់ច្រឡំ នាំឲ្យកើត

អារម្ភកថារបស់ក្រុមជំនុំ

មានប្រាជ្ញាស្មារតីល្អ ចេះអៀនខ្មាសរង្វៀស អាស្រ័យខ្ពើមអំពើ
 អាក្រក់ ឲ្យខ្ចីឃ្មាតសង្វាតខំប្រឹងប្រព្រឹត្តសុចរិតស្ងួតត្រង់ ដែល
 ជាពូជបង្កើតសេចក្តីសុខឲ្យមានបរិបូណ៌ឡើង ។ កាលបើអស់
 បណ្តាជន មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជ្រេញចិត្តនឹងអំពើអាក្រក់
 ហើយ ព្រះនគរក៏នឹងប្តើងរុងរឿង មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះក្រអូបសាយ
 ទៅក្នុងលោកទាំងមូល ពីព្រោះធម៌សុចរិត មានក្លិនក្រអូបជា
 បំផុត ជាងក្លិននៃគ្រឿងក្រអូបទាំងអស់ ។

អំពីរបៀបការរបស់ក្រុមជំនុំ

របៀបមុខការគ្រប់យ៉ាង ដែលបានរៀបចំព្រះត្រៃបិដកនេះ
 យើងជាក្រុមជំនុំ បានធ្វើដោយ កម្លាំងព្យាយាមដ៏មាំមួន ព្រម
 ទាំងបានពិនិត្យពិច័យ ដោយល្អិតល្អ ដូចមានសេចក្តីរាយ
 ដំណើរការតទៅនេះ

- ១ បណ្តាព្រះត្រៃបិដក គឺព្រះវិន័យ ព្រះសូត្រ ព្រះ
 អភិធម្ម យើងបានចាប់រៀបចំព្រះវិន័យបិដកមុន រួចហើយ

៧

អារម្ភកថារបស់ក្រុមជំនុំ

ទើបរៀបចំព្រះសុត្តន្តបិដក និងព្រះអភិធម្មបិដកត ។ ទៅ ធ្វើ
តាមរបៀបហូរហែ គឺតាមលំដាប់គម្ពីរមុនក្រោយ ។

២ យើងបានយកព្រះត្រៃបិដក អក្សរខមគម្ពីរស្លឹករឹតមក
ធ្វើជាច្បាប់ដើម ចម្លងស្រង់បាឡីដាក់ក្រដាស ហើយបានយក
ព្រះត្រៃបិដកគ្រប់យ៉ាង ដែលមាននៅក្នុងព្រះរាជបណ្ណាល័យ
កម្ពុជា មកធ្វើជាច្បាប់ផ្ទៀងផ្ទៀបគ្នា ។ បើផ្ទៀងផ្ទៀបគ្នា
ទៅហើយឃើញមានបាឡីត្រង់ណាដែលផ្សេងគ្នាខ្លះ យើងបាន
ស្រង់បាឡីនោះយោងលេខមកដាក់ ត្រង់កន្លែងនយលក្ខណៈ
«កំណត់ហេតុពន្យល់» ខាងក្រោមមានគំនូសខណ្ឌរាំងដោយ
ឡែក ឯលេខដែលយោងមកនោះខាងលើនិងខាងក្រោមត្រូវគ្នា ។
គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកប្រទេសឱរូប យើងកំណត់នាមដោយបាឡីថា
ឱរោបិយបោត្តក ប្រើអក្សរជាអាទិសង្កេតន័យតែ ១ តួថា ឱ. ។
គម្ពីរភូមាថា មរម្មបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា ម. ។ គម្ពីរមន
ថា រាមញ្ញបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា រា. ។ ឯព្រះត្រៃបិដក
អក្សរសៀម យើងមិនបានឆ្លើយក្នុងនយលក្ខណៈទេ ព្រោះមាន

អារម្ភកថាបស់ក្រុមជំនុំ

ទំនងដូចគ្នានឹងច្បាប់អក្សរខមដែរ ។ បើក្នុងច្បាប់អក្សរខមក្តី
អក្សរសៀមក្តី មានបាលីផ្សេងគ្នាខ្លះដោយអន្លើ ។ នោះ យើង
យោងលេខធ្វើយមកក្នុងនយលក្ខណៈ ប្រាប់ដំណើរដែលផ្សេង
គ្នានោះដែរ ។

៣ លុះបានផ្ទៀងបាលីដោយត្រឹមត្រូវហើយ ទើបយក
បាឡីនោះមកប្រែរៀងសេចក្តីជាក្រោយ ។ ឯការប្រែនោះយើង
បានយកគម្ពីរអង្គកថា ដីកា យោជនា មកមើលជាដរាប
ដើម្បីឲ្យឃើញសេចក្តីជាក់ប្រាកដ ប៉ុន្តែមិនបានប្រែអធិប្បាយ
តាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា នោះទេ យើងប្រែតាមលំអានបាឡី
ព្រះត្រៃបិដក «ត្ថដើម» នោះប៉ុណ្ណោះ គឺថាបាឡីនោះមាន
សេចក្តីប៉ុន្មាន យើងប្រែឲ្យគត់តែត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង តែបើសព្វ
ប្រយោគណា ដែលមានសេចក្តីចង្អៀតពិបាកយល់ នោះយើង
បន្ថែមពាក្យ ឬសេចក្តីខ្លះ តាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា ជាក់ក្នុង
វង់ក្រចក () នេះ សំគាល់ឲ្យដឹងថា ពាក្យឬសេចក្តីនោះ
បញ្ចូលថែមមកទេ ។

ត

អារម្ភកថារបស់ក្រុមជំនុំ

ម្យ៉ាងទៀត ប្រយោគខ្លះ មានដំណើរជាទ្វីពិបាកប្រែ
រៀងសេចក្តីសម្រួលមកជាសម្រាយនោះពេក បើលុះតែបញ្ចូល
ពាក្យថែមមកខ្លះ ទើបមិនងាយស្រួលសេចក្តី កាលបើដូច្នេះ យើង
បញ្ចូលពាក្យថែមមកខ្លះដាក់ក្នុងវង់ក្រចក () នេះ ដែរ
ដូចជាពាក្យថា (នេះ) (នោះ) ជាដើម ដើម្បីឲ្យស្រួលតាមលំនាំ
សេចក្តីភាសាខ្មែរ ។

២ ពាក្យឬប្រយោគណា ដែលមានសេចក្តីជ្រៅកំបាំង
ពេក បើមិនទាញយកមកអធិប្បាយពន្យល់ផងទេ មុខជានឹង
អាចចូលចិត្តសេចក្តីមិនបាន នោះយើងបានស្រង់យកសេចក្តី
អធិប្បាយពីក្នុងអង្គកថា ឬដីកា យោងលេខមកដាក់ត្រង់នយ-
លក្ខណៈខាងក្រោម ដើម្បីឲ្យងាយយល់សេចក្តីជាក់ប្រាកដ
ឡើងបាន ។

៥ លុះប្រែរួចចម្លងសម្រេចស្រេចហើយ យើងបានប្រជុំគ្នា
ផ្ទៀងផ្ទាត់យល់ព្រមថាត្រឹមត្រូវហើយ ក៏ជូនសេចក្តីចម្លងជាទ្វី
និងសម្រាយនោះ ចូលទៅអស់លោកកុដ្ឋវិយ័សេនាបតីតាម

អារម្ភកថាបស់ក្រុមជំនុំ

ក្រសួង ត្រាតែបានអនុញ្ញាតអំពីលោកឡឺវេស៊ីដង់ត៍ស៊ីប៊ែរីយ៉េរ
និងអស់លោកកុំឡឺយ៉េសេនាបតី ព្រមទាំងសម្តេច ព្រះសង្ឃ-
នាយកទាំងពីរគណៈស្រេចហើយ ទើបរាជការចាត់ចែងឲ្យ
បោះពុម្ពតទៅ ។

៦ ក្នុងឱកាសដែលបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ រាល់សៀវ-
ភៅទាំងអស់ យើងបានផ្ទៀងវិញ្ញាសាពុម្ព ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន
ពិនិត្យពិច័យមាំមួនណាស់ តែថាធម្មតាការបោះពុម្ពច្រើនដល់
ម៉្លេះ បើទុកជាពិនិត្យពិច័យយ៉ាងណា ក៏គង់តែនៅមានក្លាត់
ខុសខ្លះបន្តិចបន្តួចមិនលែង ។

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១ ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរៈ សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលីៈ តសុស គឺ តស្ស ។

២ ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣ ចំពោះ សន្ធិកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

បឋមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

វេរញ្ញកណ្ណំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា វេរញ្ញាយំ
វិហរតិ នធឿរុបុច្ឆិមន្ទមូលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ
បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ អស្សោសិ ខោ វេរញ្ញោ
ព្រាហ្មណោ សមណោ ខលុ កោ កោតមោ សក្យបុត្តោ
សក្យកុលា បព្វជិតោ វេរញ្ញាយំ វិហរតិ នធឿរុបុច្ឆិ-
មន្ទមូលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ បញ្ចមត្តេហិ
ភិក្ខុសតេហិ ។ តំ ខោ បន កវន្តំ កោតមំ ឯវំ
កល្យាណោ កិត្តិសន្នោ អពុត្តតោ ឥតិបិ សោ
ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណសម្មន្នោ

ភាគទី ១

សូមនមស្ការថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្ត

សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

វេរញ្ញកណ្តា

[១] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្បែរដើមស្ពៅ ជាលំនៅរបស់នឿរុយក្ស ជិតស្រុកវេរញ្ញា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ។ វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍^(១) បានឮច្បាស់ (នូវដំណឹងនោះហើយ ទើបប្រកាសសេចក្តីថា) ម្ចាស់គ្នាយើង បានឮថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវ មកគង់នៅក្បែរដើមស្ពៅ ជាលំនៅរបស់នឿរុយក្ស ជិតស្រុកវេរញ្ញា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ។ កិត្តិសព្ទដ៏ពិរោះរបស់ព្រះគោតម ដ៏ចម្រើននោះ ឮខ្លួនខ្លាយ សុសសាយ យ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ថា សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញ្ញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ព្រាហ្មណ៍នេះឈ្មោះ ឧទយៈ ដែលហៅថា វេរញ្ញៈ គឺហៅតាមនាមស្រុកវេរញ្ញាជាស្រុករបស់គាត់នៅ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សុតតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្ពសារថិ សត្តា
 ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភក្កវាតិ សោ ឥមំ លោកំ
 សទេវកំ សមារកំ សព្វេហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណី
 បដំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្វា បវេទេតិ
 សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ
 បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ជនំ កេវល-
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាធុ
 ខោ បន តថាវុចានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

[២] អថខោ វេរញ្ជោ ព្រាហ្មណោ យេន

ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា
 សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កមំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រោះព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានិងចរណៈគឺសេចក្តីចេះដឹងនិងក្រិត្យ
 ដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទៅ
 កាន់ព្រះនិព្វាន ថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក
 ថា អនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរ ដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គល
 ណាមួយស្មើគ្មាន ថា បុរិសទម្មសារថិ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរស
 ដែលគួរទូន្មានបាន ថា សត្តា ទេវមនុស្សានិ ព្រោះព្រះអង្គជាគ្រូនៃ
 ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ថា ពុទ្ធោ ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវ
 អរិយសច្ចធម៌ ថា ភគវា ព្រោះព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត
 ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ចំពោះព្រះអង្គនូវលោកនេះ
 ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់ញ៉ាំង
 នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព
 និងមនុស្សដ៏សេស ហើយទ្រង់ប្រកាស ទ្រង់សម្តែងធម៌ពីរោះបទដើម
 បទកណ្តាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថនិង
 ព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ដំណើរដែលបានឃើញ បាន
 ជួបនឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងហ្នឹង ជាការប្រពៃពេក ។

[២] គ្រានោះ វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ក៏ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់ សំណេះ

វេញកណ្តោ ភគវតោ អព្ពក្ខានកថា

សារាណីយំ វីតិសាវត្ថា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទ្ធោ ខោ វេញោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទរោច
 សុតម្ពតំ កោ កោតម ន សមណោ កោតមោ
 ព្រាហ្មណោ ជិណ្ឌោ វុឡេ^(១) មហាលូកេ អន្ធកតេ វយោ-
 អនុប្បត្តេ អភិវាទេតិ វា បច្ចុដ្ឋេតិ វា អាសនេន វា
 និមន្តេតីតិ តយិទំ កោ កោតម តថេវ ន ហិ កវំ
 កោតមោ ព្រាហ្មណោ ជិណ្ឌោ វុឡេ មហាលូកេ អន្ធក-
 តេ វយោអនុប្បត្តេ អភិវាទេតិ វា បច្ចុដ្ឋេតិ វា
 អាសនេន វា និមន្តេតិ តយិទំ កោ កោតម ន
 សម្មន្នមេវាតិ ។ ឆាហន្តំ ព្រាហ្មណោ បស្សាមិ សនេ-
 វកេ លោកេ សមាវកេ សព្វេហ្មកេ សស្សមណ-

១ ម. វុឡេ ។

វេរញ្ញកណ្តាល ពាក្យពោល បង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

សំណាលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ
និងពាក្យដែលគួររលឹកល្មមឲ្យកើតសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាលហើយ ក៏អង្គុយក្នុង
ទីដ៏សមគួរ ។ កាលដែលវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ផ្ដើមពាក្យនេះក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏
ចម្រើន ខ្ញុំបានឮពាក្យថា ព្រះសមណគោតម មិនសំពះ មិនក្រោក
ទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់គ្រាំគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មាន
អាយុច្រើន រស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ជ្រុលចូលមក
ក្នុងបច្ច័មវ័យហើយ ទោះបីគ្រាន់តែអញ្ជើញហៅរកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពាក្យ
ដែលខ្ញុំបានឮមកនោះ ជាប្រាកដថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនសំពះ
មិនក្រោកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់គ្រាំគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ
មានអាយុច្រើន រស់នៅយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ជ្រុលចូលមក
ក្នុងបច្ច័មវ័យហើយ ថា សូម្បីត្រឹមតែអញ្ជើញហៅរកព្រាហ្មណ៍ទាំង
នោះឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
កិច្ចមានមិនសំពះជាដើមនោះ ជាទំនងពុំសមគួរឡើយ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោក (នេះ) ព្រមទាំង
ទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ព្រាហ្មណ៍យា បដាយ សនេវមនុស្សាយ យមហំ
 អភិវាទេយ្យំ វា បច្ចុជ្ជេយ្យំ វា អាសនេន វា និមន្តេយ្យំ
 យំ ហិ ព្រាហ្មណ តថាគតោ អភិវាទេយ្យ វា
 បច្ចុជ្ជេយ្យ វា អាសនេន វា និមន្តេយ្យ មុទ្ធាបិ តស្ស
 វិបតេយ្យាតិ ។ អរស្សទោ កវំ កោតមោតិ ។ អត្ថិ ខ្វេស
 ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វេ-
 មាដោ វេយ្យ អរស្សទោ សមណោ កោតមោតិ យេ
 តេ ព្រាហ្មណ រូបរសា សន្ធារសា កន្ធារសា រសរសា
 ដោដ្ឋព្វរសា តេ តថាគតស្ស បហីនា ឧច្ឆិទ្ទមូលា តាលា-
 វត្ថុកតា អនកាវំ កតា^(១) អាយតី អនុប្បាទធម្មា អយំ
 ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
 វេមាដោ វេយ្យ អរស្សទោ សមណោ កោតមោតិ

 ១ គតាតិបិ បាហោ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

និងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស តថាគត
មិនឃើញអ្នកណាមួយ ល្មមឲ្យតថាគតសំពះ ឬក្រោកទទួល ឬអញ្ជើញ
ហៅរកឲ្យអង្គុយលើអាសនៈនោះឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា
បើតថាគតសំពះអ្នកណា ឬក្រោកទទួលអ្នកណា ឬអញ្ជើញហៅរក
អ្នកណាឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ ក្បាលរបស់អ្នកនោះ នឹងដាច់ធ្លាក់ចេញ
ចាកក ។ វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ ក៏ពោលពាក្យច្រឡោះបោះ ទៅរកព្រះ
សាស្តាថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាមនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិ
ទេតើ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតមជា
មនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ ពីព្រោះរសជាតិ គឺ រូប សំឡេង ក្លិន ឱជារស សម្ផស្ស
ទាំងប៉ុន្មាននោះ តថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់
អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីងដូចជាដើមត្នោត
ដែលគេក្របែលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែង
មានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខ
ទៀតហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម
ជាមនុស្សសោះកក្រោះ ឥតរសជាតិនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង

វេញកណ្តោ ភគវតោ អណ្តក្ខានកថា

នោ ច ខោ យំ តំ សន្ទាយ វេសីតិ ។ និព្វោកោ
 ភវំ កោតមោតិ ។ អត្ថិ ខេស ព្រាហ្មណ បរិ-
 យាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាណោ
 វេយ្យ និព្វោកោ សមណោ កោតមោតិ យេ តេ
 ព្រាហ្មណ រូបកោតា សន្ទកោតា កន្ទកោតា វស-
 កោតា ដោដ្ឋព្វកោតា តេ តថាភតស្ស បហីនា ឧច្ឆិន្ទ-
 មូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំ កតា អាយតី
 អនុប្បាទធម្មា អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន
 មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាណោ វេយ្យ និព្វោកោ
 សមណោ កោតមោតិ នោ ច ខោ យំ តំ សន្ទាយ
 វេសីតិ ។ អភិរិយាវោ ភវំ កោតមោតិ ។

វេរញ្ជកណ្ណ ពាក្យពោលបង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។
ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន គ្មានគ្រឿងបរិភោគទេតើ ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មាន
ហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
គ្រឿងបរិភោគ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពីព្រោះ
គ្រឿងបរិភោគ គឺ រូប សំឡេង ក្លិន រស សម្ផស្សទាំងប៉ុន្មាន
នោះ តថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ
បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែល
គេក្របែលគាស់រំលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ ជាធម៌លែងមាន
បែបភាពតទៅទៀតហើយ ជាធម៌មិនមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតទេ
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
គ្រឿងបរិភោគនោះ គឺជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវ
ត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់កិច្ចការ ថាមិនត្រូវធ្វើទេតើ ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

អត្ថិ ខ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
 សម្មា វេទមាដោ វេទេយ្យ អតិវិយវាដោ សមណោ
 កោតមោតិ អហញ្ញិ ព្រាហ្មណ អតិវិយំ វេទាមិ
 កាយទុច្ចរិតស្ស វេទិទុច្ចរិតស្ស មនោទុច្ចរិតស្ស អនេ-
 កវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អតិវិយំ
 វេទាមិ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វេទមាដោ វេទេយ្យ អតិវិយវាដោ សមណោ
 កោតមោតិ ដោ ច ខោ យំ ភំ សន្ទាយ វេទសីតិ ។
 ឧច្ឆេទវាដោ ភវំ កោតមោតិ ។ អត្ថិ ខ្វេស ព្រាហ្មណ
 បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាដោ
 វេទេយ្យ ឧច្ឆេទវាដោ សមណោ កោតមោតិ អហញ្ញិ
 ព្រាហ្មណ ឧច្ឆេទំ វេទាមិ វាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស
 អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជា
ទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់
កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ព្រោះតថាគតប្រកាន់និយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើ
កាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិតឡើយ តថាគតតែងនិយាយហាម
ឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើនូវធម៌ទាំងឡាយជាអកុសលដ៏អាក្រក់
ច្រើនប្រការនោះឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះ
សមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើនោះ គឺ
ជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯង
និយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជា
អ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិលទេតើ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់តបថា
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះ
សមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ដែលគេថានោះត្រូវ
ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតប្រកាន់និយាយថា ឲ្យសត្វ
កាត់ផ្តាច់ផ្តិលនូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ តថាគតតែងនិយាយថា ឲ្យសត្វ
កាត់ផ្តាច់នូវធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលដ៏អាក្រក់ ច្រើនយ៉ាងនោះចេញ

ឧច្ឆេទំ វនាមិ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ
 ឧច្ឆេទវាដោ សមណោ កោតមោតិ ដោ ច ខោ យំ ត្វំ
 សន្ទាយ វនេសីតិ ។ ជេតុច្ឆិ ភវំ កោតមោតិ ។ អត្ថិ
 ខេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
 សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ ជេតុច្ឆិ សមណោ កោតមោ-
 តិ អហញ្ញិ ព្រាហ្មណ ជិតុច្ឆាមិ^(១) កាយទុច្ចរិតេន
 វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ
 អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ជិតុច្ឆាមិ^(១) អយំ
 ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
 សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ ជេតុច្ឆិ សមណោ កោតមោតិ
 ដោ ច ខោ យំ ត្វំ សន្ទាយ វនេសីតិ ។ វេនយិកោ
 ភវំ កោតមោតិ ។ អត្ថិ ខេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វនមាដោ វនេយ្យ វេនយិ-
 កោ សមណោ កោតមោតិ ។ អហញ្ញិ ព្រាហ្មណ
 វិនយាយ ធម្មំ ទេសេមិ វាសស្ស ទោសស្ស មោហស្ស

១ ឥមេសុ ទ្វីសុ ហានេសុ ជេតុច្ឆិ វទាមីតិបិ បាហោ ទិស្សតិ ។

វេរញ្ចកណ្ណ ពាក្យពោលបង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោល
 ពាក្យផ្តាច់ផ្តិលនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់
 ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកខ្ពើមរអើមណាស់ ទេតើ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផង
 គេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ពើមរអើម ដែលគេថានោះត្រូវហើយ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគតខ្ពើមសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ដោយកាយ
 វាចា ចិត្ត តថាគតខ្ពើមសេចក្តីប្រកបចិត្តផ្នែកផ្តិត ទៅរកអកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ (នោះណាស់) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែល
 អ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្ពើមរអើមនោះ គឺត្រូវត្រង់
 ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅ
 នោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកបំផ្លាញ
 ទេតើ ។ ព្រះលោកនាថជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពិត
 មែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នក
 បំផ្លាញ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ តថាគត
 សម្តែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលបំផ្លាញបង្ខំនូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
 វិនយាយ ធម្មំ នេសេមិ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយា-
 យោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាដោ វេទេយ្យ
 វេទយិកោ សមណោ កោតមោតិ នោ ច ខោ យំ ត្វំ
 សន្ទាយ វេទសីតិ ។ តបស្សី កវំ កោតមោតិ ។
 អត្ថិ ខ្វេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វេទមាដោ វេទេយ្យ តបស្សី សមណោ
 កោតមោតិ តបដីយាហំ ព្រាហ្មណ ចាបកេ អកុ-
 សលេ ធម្មេ វេទមិ កាយទុច្ចរិតំ វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ
 យស្ស ខោ ព្រាហ្មណ តបដីយា ចាបកា អកុសលា
 ធម្មា បហីនា ឧច្ឆិទ្ទមូលា តាលាវត្ថុកតា អនការំ
 កតា អាយតី អនុប្បាទធម្មា តមហំ តបស្សីតិ
 វេទមិ តថាគតស្ស ខោ ព្រាហ្មណ តបដីយា
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា បហីនា ឧច្ឆិទ្ទមូលា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

តថាគតសម្តែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលរំលាងបង្កនូវអកុសលធម៌ទាំង
ឡាយដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះ
សមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែន
ត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោល
ថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកដុតកំដៅទេតើ ។ ព្រះសព្វញ្ញជាម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតមែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នក
ផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកដុតកំដៅ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគតប្រកាន់និយាយថា ការប្រព្រឹត្តអាក្រក់
ដោយកាយ វាចា ចិត្ត ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ជាអកុសលធម៌ដ៏
អាក្រក់ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅ
ក្រហាយ (នោះ) បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫស
គល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីងដូចដើមឆ្នោត
ដែលគេក្របែលគាស់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែង
មានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខ
ទៀតហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកដុតកំដៅ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ)
តថាគតឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ

វេញកណ្តោ ភគវតោ អន្តក្ខានកថា

តាលាវត្ថុកតា អនការំ កតា អាយតី អនុប្បា-
 ទធម្មា អយំ ខោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ
 បរិយាយេន សម្មា វេទមាដោ វេទេយ្យ តបស្សី
 សមណោ កោតមោតិ ដោ ច ខោ យំ តំ សន្ទាយ
 វេសីតិ ។ អបកញ្ចោ ករំ កោតមោតិ ។ អត្ថិ ខេស
 ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
 វេទមាដោ វេទេយ្យ អបកញ្ចោ សមណោ កោតមោតិ
 យស្ស ខោ ព្រាហ្មណ អាយតី កត្តសេយ្យា
 បុណ្ណវាភិនិព្វត្តិ បហីនា ឧច្ឆិន្ទមូលា តាលាវត្ថុកតា
 អនការំ កតា អាយតី អនុប្បាទធម្មា តមហំ
 អបកញ្ចោតិ វេទមិ តថាគតស្ស ខោ ព្រាហ្មណ អាយតី
 កត្តសេយ្យា បុណ្ណវាភិនិព្វត្តិ បហីនា ឧច្ឆិន្ទមូលា

វេរញ្ញកណ្តា ពាក្យពោលបង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែលគេ
 ក្របែលគាល់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
 ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នក
 ដុតកំដៅនោះគឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នក
 ឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជា
 មនុស្សឥតកំណើតទេតើ ។ ព្រះដ៏មានជោគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ពិតមែនហើយ មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម
 ជាមនុស្សឥតកំណើត ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះកិរិយាដេកក្នុងគភ៌តទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងភពតទៅមុខទៀត
 បើអ្នកណាបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ
 បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែលគេ
 ក្របែលគាល់រំលើង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
 ហើយ តថាគតហៅអ្នកនោះថា អ្នកឥតកំណើត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 កិរិយាដេកក្នុងគភ៌តទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងភពតទៅមុខទៀត (នោះ)
 តថាគតឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តាលាវត្ថុកតា អនការំ កតា អាយតី អនុប្បាទធម្មា
 អយំ ខេ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វេទមាដោ វេទេយ្យ អបគព្ភោ សមណោ
 កោតមោតិ ដោ ច ខេ យំ តំ សន្ទាយ វេទសីតិ ។

[៣] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ កុក្កុដិយា អណ្ណានិ
 អដ្ឋ វា ទស វា ទ្វាទស វា តានស្ស កុក្កុដិយា
 សម្មា អធិសយីតានិ សម្មា បរិសេទិតានិ សម្មា
 បរិការីតានិ យោ នុ ខេ តេសំ កុក្កុដជ្ជាបកានំ
 បបមតំ ចាទនខសិខាយ វា មុខតុណ្ហាកោន វា
 អណ្ណាកោសំ បទាលេត្វា សោត្តិដា អភិទិព្វិជ្ឈេយ្យ
 កិក្ខិ ស្វាស្ស វេទីយោ ជេដ្ឋោ វា កនិដ្ឋោ វាតិ ។
 ជេដ្ឋាតិស្ស កោ កោតម វេទីយោ សោ ហិ នេសំ
 ជេដ្ឋា ហោតីតិ ។ ឯវមេវ ខេ អហំ ព្រាហ្មណ
 អវិជ្ជាកតាយ បដាយ អណ្ណាភូតាយ បរិយោនន្ទាយ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែលគេ
 ក្របែលគាល់រំលីង ឲ្យលែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមាន
 បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀត
 ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជា
 មនុស្សឥតកំណើតនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់
 ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។

[៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូចជាពងមាន់ទាំងឡាយ ៨ ក្តី ១០ ក្តី
 ១២ ក្តី ពងមាន់ទាំងនោះ គឺមេមាន់ក្រាបដោយប្រពៃហើយ ធ្វើឲ្យកក
 ក្តៅដោយប្រពៃហើយ ឲ្យចាប់កូនវាជាមេដោយប្រពៃហើយ (លុះដល់
 វេលាញាស់) ក៏បណ្តាកូនមាន់ទាំងនោះ កូនមាន់ណា ទម្ងាយសម្បក
 ពង ដោយចុងក្រចកជើង ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយ
 ស្រួលមុនគេបំផុត បើដូច្នេះ តើអ្នកផងគួរហៅកូនមាន់នោះថា កូនច្បង
 ឬ កូនពៅហ៍ ។ ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 (កូនមាន់នោះ) គេគួរហៅថា កូនច្បង ព្រោះវាជាបងគេបំផុត ។ ព្រះ
 សាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលបើពពួកសត្វ ដូចជាពង
 មាន់ កើតហើយ មានអវិជ្ជាគឺសេចក្តីល្ងង់ ដូចជាសម្បកពងកំពុងរូបរិត

វេរញ្ញកណ្ណោ កុក្កដិច្ឆាបក្ខបមាកថា

អវិជ្ជុណ្ណាកោសំ បទាលេត្វា ឯកោ វ លោកេ អនុត្តរំ
 សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធា សោហំ ព្រាហ្មណ ជេដ្ឋោ
 សេដ្ឋោ លោកស្ស អារទ្ធីំ ខោ បន មេ ព្រាហ្មណ
 វិវិយំ អហោសិ អសល្លិទំ ឧបទ្ទិតា សតិ អប្បមុដ្ឋា^(១)
 បស្សន្តោ កាយោ អសារន្តោ សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកត្តំ
 សោ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ វិវិច្ឆេ កាមេហិ វិវិច្ឆេ អកុ-
 សលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ
 បបមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសី ។ វិតក្កវិចារានំ
 រូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិការំ
 អវិតក្កំ អវិចារំ សមាទិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហាសី ។ បីតិយា ច វិរាតា ឧបេក្ខកោ
 ច វិហាសី សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន
 បដិសំវេទេសី យន្តំ អវិយា អាចិត្តន្តិ ឧបេក្ខកោ

 ១ ឱ.ម. អសម្ពុដ្ឋា ។

វេរញ្ជកណ្ណ សម្តែងអំពីសេចក្តីប្រៀបធៀបដោយកូនមាន់

ក្នុងលោក មានតែតថាគតម្នាក់ឯង ដែលទម្លាយសម្បកពង គឺសេចក្តី
 ល្ងង់ ហើយត្រាស់ដឹងខ្លួនឯង ដោយប្រពៃ នូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ
 ដែលមិនមានគុណជាតឯទៀត ប្រសើរជាងឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 តថាគតឯងជាចម្បង ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតជាងសត្វលោក ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ព្យាយាមតថាគតបានតាំងផ្ដើមហើយ មិនបន្ទុះបន្ទុយទេ
 ទាំងស្មារតី តថាគតក៏ប្រុងមិនឲ្យមានភ្លាត់ កាយសោតក៏ស្ងប់រម្ងាប់
 មិនក្រវល់ក្រវាយ ចិត្តក៏នឹងល្អជាចិត្តមានអារម្មណ៍តែមួយ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ តថាគតឯង លុះដល់ប្រាកដ ជាស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ
 ប្រាកដជាស្ងាត់ចាកធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលហើយ ក៏ចូលដល់
 បឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិ និងសុខ ដែល
 កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាអារម្មណ៍នៅហើយ ។ លុះតថាគត
 ចូលទៅជិតរម្ងាប់វិតក្កៈ វិចារៈ រួចហើយ ក៏បានចូលដល់ទុតិយជ្ឈាន
 ជាទីផ្ទុះផង់ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក គ្មានវិតក្កៈ
 វិចារៈ មានតែបីតិ និងសុខៈ កើតពីសមាធិនៅហើយ ។ លុះលះបង់បីតិចេញ
 ហើយ តថាគតជាបុគ្គលព្រងើយ មានសតិមានសេចក្តីដឹងច្បាស់នៅហើយ
 តថាគតសោយសុខដោយកាយផង អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ តែងសម្តែង
 នូវបុគ្គល ដែលបានតតិយជ្ឈានណាថា ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រងើយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាសី ។ សុខស្ស ច បហាណា ទុក្ខស្ស ច បហាណា
 បុព្វេ សោមនស្សនោមនស្សានំ អត្តជ្ជមា អទុក្ខមសុខំ
 ឧបេក្ខាសតិចារិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសី ។
 សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធនោ បរិយោធាតេ
 អនត្តណោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ កម្មនិយេ បិតេ
 អានេញ្ចប្បត្តេ^(១) បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិ-
 និជ្ជាមេសី ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរាមិ ។
 សេយ្យថីទំ ។ ឯកំបិ ជាតី ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ
 ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ
 ជាតិយោ វីសំបិ ជាតិយោ តីសំបិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសំបិ
 ជាតិយោ បញ្ញាសំបិ ជាតិយោ ជាតិសតំបិ ជាតិស-
 ហស្សំបិ ជាតិសតសហស្សំបិ អនេកេបិ សំវដ្តកប្ប
 អនេកេបិ វិវដ្តកប្ប អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកប្ប អមុត្រា-
 សី ឯវំនាមោ ឯវំកោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហាវោ ឯវំសុខ-
 ទុក្ខប្បជិសំវេទី ឯវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ

១ ឱ. ម. អានញ្ចប្បត្តេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជាអ្នកមានស្មារតី មានប្រក្រតីនៅជាសុខ តថាគត ក៏បានដល់នូវតតិ-
 យជ្ឈាននោះហើយនៅ ។ ព្រោះលះបង់នូវសេចក្តីសុខផង ព្រោះលះ
 បង់នូវសេចក្តីទុក្ខផង ព្រោះរំលត់នូវសោមនស្ស និងទោមនស្ស អំពីមុន
 ផង តថាគតបានចូលដល់ចតុត្ថជ្ឈានឥតទុក្ខ ឥតសុខ មានសតិដ៏ស្អាត
 ព្រោះឧបេក្ខាហើយនៅ ។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិន
 មានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម
 ជាចិត្តនឹងជឿ មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ តថាគតឯង ក៏បាន
 បង្កើនចិត្តចូលទៅ ក្នុងបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ (ញាណជាគ្រឿង
 រលឹកជាតិមុនបាន) ។ តថាគតឯង ក៏រលឹកជាតិដែលបានអាស្រ័យនៅ
 មកអំពីមុន ជាអនេកជាតិ ។ រលឹកជាតិបានដូចម្តេច ។ រលឹកបាន
 ១ ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ ៣០ ជាតិ
 ៤០ ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ ១ ពាន់ជាតិ ១ វិនៃជាតិក៏បាន រលឹក
 បានច្រើនសំវដ្តកប្ប ច្រើនវិវដ្តកប្ប ច្រើនសំវដ្តវិវដ្តកប្បក៏បាន ដូច្នេះ
 ថា តថាគតបានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មាន
 គោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួល
 សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណេះ តថាគតច្បាស់ចាកអត្តភាពនោះ

វេរញ្ញកណ្ណោ តេវិជ្ជាកថា

អមុត្រិ ឧទទាទី តត្រាចាសី ឯវំនាមោ ឯវំកោត្តោ ឯវំ-
 រណ្ណោ ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវំមាយុបរិ-
 យន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ ។ ឥតិ សាការំ
 សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរមិ ។
 អយំ ខោ មេ ព្រាហ្មណ វត្តិយា បបមេ យាមេ
 បបមា វិជ្ជា អធិគតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា
 តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបិដោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ ។ អយំ
 ខោ មេ ព្រាហ្មណ បបមា អភិទិព្វិដា អហោសិ
 កុក្កុដ្ឋាបកស្សេវ អណ្ណាកោសម្ហា ។ សោ ឯវំ សមា-
 ហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោធាតេ អនង្គណោ វិតត្ថ-
 បក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ កម្មនិយេ បិតេ អានេញ្ញប្បត្តេ
 សត្តានំ ចុត្ថបចាតញ្ញាលាយ ចិត្តំ អភិទិដ្ឋាមេសី ។

វេរញ្ចកណ្ណ សម្តែងអំពីត្រៃវិជ្ជា

ហើយបានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ តថាគត
 ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ
 មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់
 អាយុប៉ុណ្ណេះ តថាគតឯងច្បាស់ចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុង
 ភពនេះ ។ តថាគតរលឹកតាមនូវជាតិ ដែលអាស្រ័យនៅពីមុន បានច្រើន
 ជាតិ ព្រមទាំងអាការៈព្រមទាំងឧទ្ទេសយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បឋមវិជ្ជានេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹង ក្នុងយាមជាដំបូងនៃរាត្រី
 លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្ចាត់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដ ក៏កើតឡើង
 ដឹងត្រង់ខ្ចាត់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគត ដែលកំពុងអង្គុយប្រុង
 ស្មារតី មិនប្រហែសធ្វេសខំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្ងួតត
 មាននឹកនាដល់កាយនិងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាន
 នូវបឋមវិជ្ជានុ៎ះដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាបឋមវិជ្ជាដែល
 តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ញាស់ចេញចាកសម្បកពង ។
 កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនបរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តី
 សៅហ្មង ជាចិត្តទន់សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងជឹងមិនញាប់ញ័រយ៉ាង
 នេះហើយ តថាគតទើបបង្កើនចិត្តចូលទៅក្នុងញាណ ដែលនាំឲ្យបាន
 ត្រាស់ដឹងនូវចុតិ និងបដិសន្ធិនៃសត្វទាំងឡាយ គឺចុតុបបាតញ្ញាណ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សោ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុស-
 កេន សត្តេ បស្សមិ ចរមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ ហីនេ
 បណ្ឌិតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុភតេ ទុក្ខតេ យថា-
 កម្មបកេ សត្តេ បដាធមិ ឥមេ វត កោដ្ឋោ សត្តា
 កាយទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា វចីទុច្ចរិតេន សមដ្ឋា-
 កតា មនោទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា អរិយានំ ឧបវាទកា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា តេ កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបជ្ជា ឥមេ វា បន កោដ្ឋោ សត្តា កាយ-
 សុចរិតេន សមដ្ឋាកតា វចីសុចរិតេន សមដ្ឋាកតា
 មនោសុចរិតេន សមដ្ឋាកតា អរិយានំ អនុបវាទកា
 សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា តេ កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា សុភតី សក្កំ លោកំ^(១) ឧបបជ្ជាតិ ។
 ឥតិ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកេន
 សត្តេ បស្សមិ ចរមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ ហីនេ បណ្ឌិតេ

 ១ សត្តលោកន្តិបិ បាហោ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

តថាគតពិចារណាមើលនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្បុត និងចាប់បដិសន្ធិទាប
 ថោកនិងឧត្តម មានសណ្ឋានល្អនិងអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិ និងទុគ្គតិ
 ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ ក្រៃលែងជាងចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ
 ក៏ឃើញច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្មថា អើហ្ន៎
 សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត
 ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់មាំនូវកម្ម ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 និយាយតិះដៀលអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វទាំងនោះ លុះដល់រំលាង
 ខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតឯអបាយ^(១) ទុគ្គតិ^(២) វិនិបាត^(៣)
 នរក^(៤) មួយសោត អើហ្ន៎ សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយ-
 សុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសម្មាទិដ្ឋិ
 ប្រកាន់មាំនូវកម្ម ជាសម្មាទិដ្ឋិ មិនតិះដៀលអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វ
 ទាំងអម្បាលនោះ លុះដល់រំលាងខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើត
 ក្នុងលោកគឺសុគតិ^(៥) និងស្ថានសួគ៌^(៦) ។ តថាគតពិចារណាមើលនូវ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលច្បុតនិងចាប់បដិសន្ធិ ទាបថោកនិងឧត្តម

១ កំណើតសត្វតិរច្ឆាន ។ ២ ប្រេតវិស័យ ។ ៣ អសុរកាយដែលមានមហិទ្ធិឫទ្ធិដូចរាហូ
 អសុរិន្ទជាដើម ។ ៤ លោកដែលគ្មានសេចក្តីចម្រើនមានប្រការច្រើន មានអវិចិនរកជាដើម ។
 ៥ សង្គ្រោះយកគតិរបស់មនុស្សចូលផង ។ ៦ ចំពោះយកគតិនៃទេវតា តែម្យ៉ាង ។

វេរញ្ចកល្លោ តេវិជ្ជាកថា

សុវណ្ណោ ទុព្វល្លោ សុគតេ ទុក្ខតេ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បដាធាមិ ។ អយំ ខោ មេ ព្រាហ្មណ វត្តិយា
 មជ្ឈិមេ យាមេ ទុតិយា វិជ្ជា អធិគតា អវិជ្ជា វិហតា
 វិជ្ជា ឧប្បដ្ឋា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បដ្ឋោ
 យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិដោ បហិតត្តស្ស វិហា-
 តោ ។ អយំ ខោ មេ ព្រាហ្មណ ទុតិយា អភិនិព្វិដា
 អហោសិ កុក្កដច្ឆាបកស្សេវ អណ្ណាកោសម្ភា ។
 សោ វេ វេ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោធាតេ
 អនត្តណោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ កម្មនិយេ
 បិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ អាសវានំ ខយញ្ញាណាយ
 ចិត្តំ អភិនិជ្ជាមេសី សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាក្ខតំ
 អព្ពញ្ញាសី អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញា-
 សី អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ
 ទុក្ខនិរោធតាមិនី បដិបទាតិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី

វេរញ្ញកណ្តុ សម្តែងអំពីត្រៃវិជ្ជា

មានសណ្ឋានល្អនិងអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិនិងទុគ្គតិ ដោយចក្ខុដូចជា
 ទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ ក្រែលែងជាងចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ ក៏ឃើញច្បាស់នូវ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី ២ នេះឯងហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាម
 ជាកណ្តាលនៃរាត្រី លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ខ្ចាត់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹង
 ប្រាកដ ក៏កើតឡើង ងងឹតខ្ចាត់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគតដែល
 កំពុងប្រុងស្មារតី មិនប្រហែសធ្វេស ខំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្ត
 មូលស្តង់តតមាននឹកនាដល់កាយនិងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ
 ដែលបាននូវវិជ្ជាទី ២ នុ៎ះដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជា
 ទី ២ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ដែលញាស់ចេញ
 ចាកសម្បកពង ។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានកិលេស
 ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទន់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងដឹង
 មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ តថាគតទើបបង្កើនចិត្តចំពោះទៅក្នុង
 ញាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ គឺអាសវក្ខយញាណ
 តថាគតក៏ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះ
 ជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

ឥមេ អាសវាតិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ
 អាសវសមុទយោតិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ
 អាសវនិរោជោតិ យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ
 អាសវនិរោជតាមិនី បដិបទាតិ យថាក្ខតំ អព្ព-
 ញ្ញាសី តស្ស មេ ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ
 កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត^(១)
 អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត វិមុត្តស្មី វិមុត្តមីតិ^(២)
 ញ្ញាលំ អហោសិ ទីណា ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ ករណីយំ នាបំ ឥត្តត្តាយាតិ អព្ពញ្ញាសី ។
 អយំ ខោ មេ ព្រាហ្មណ រត្តិយា បច្ឆិមេ យាមេ
 តតិយា វិជ្ជា អនិកតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា
 តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបិណោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ អយំ
 ខោ មេ ព្រាហ្មណ តតិយា អភិនិព្វិទា អហោសិ
 កុក្កុដ្ឋាបកស្សេវ អណ្ណាកោសម្ភាតិ ។

១ យេភុយ្យេន ឥតោ បរំ ទិដ្ឋាសវាបីតិ អត្ថិ ។ ២ វិមុត្តមីតិបិ បាហោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដឹងប្រាកដតាមពិតថា ធម៌ប៉ុណ្ណោះជាអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា
ធម៌នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តី
រលត់នៃអាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវ
សេចក្តីរលត់នៃអាសវៈ កាលដែលតថាគតដឹងយ៉ាងនេះ តថាគតឃើញ
យ៉ាងនេះ ចិត្តតថាគតក៏ផុតចាកគ្រឿងត្រាំគឺកាមផង គឺភពផង គឺអវិជ្ជាផង
កាលបើចិត្តតថាគតបានរួចផុតស្រឡះហើយ ប្រាជ្ញាក៏កើតប្រាកដដល់
តថាគតថា ចិត្តរួចផុតស្រឡះចាកអាសវៈហើយ ទាំងតថាគតក៏ដឹងច្បាស់
ថា កំណើតរបស់អញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អញបានប្រព្រឹត្ត
គ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អញក៏បានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃ
ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី ៣
នេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាបំផុតនៃរាត្រី លុះដល់
សេចក្តីល្ងង់ខ្លៅខ្ចាត់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដក៏កើតឡើង ងងឹត
ខ្ចាត់បាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគតដែលកំពុងអង្គុយប្រុងស្មារតី
មិនប្រហែសធ្វេស ខំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្អប់ឥតមាន
នឹកនាដល់កាយនិងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាននូវ
វិជ្ជាទី ៣ រុះដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការត្រាស់ដឹងរបស់តថាគត
ជាគម្រប់ ៣ នេះ ដូចគ្នានឹងការញាស់ចេញរបស់កូនមាន់អំពីសម្បកពង ។

វេញកណ្ត វេញស្ស ឧបាសកត្ថកថា

[៤] ឯវំ វុត្តេ វេញោ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតទវោច
 ជេដ្ឋោ ភវំ កោតមោ សេដ្ឋោ ភវំ កោតមោ អភិក្កន្តំ
 កោ កោតម អភិក្កន្តំ កោ កោតម សេយ្យថាបិ
 កោ កោតម និក្កន្តិតំ វា ឧក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ
 វា វិវេយ្យ មុឡស្ស វា មក្កំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ
 វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជារេយ្យ ចក្កមន្តោ រូបាទិ ទក្ខន្តិតិ
 ឯវមេវ^(១) កោតា កោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ
 បកាសិតោ ឯសាបំ ភវន្តំ កោតមំ សវណំ កច្ឆាមិ
 ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភវំ កោតមោ
 ជារេតុ អដ្ឋតក្កេ ចាណុបេតំ សវណំ កតំ អធិវាសេតុ
 ច មេ ភវំ កោតមោ វេញាយំ វស្សាវាសំ សន្និ
 ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អធិវាសេសិ ភកវា តុណ្ហាការេន ។

១ សព្វត្ថ ឯវមេវាតិ បាលោ ទិស្សតិ ។

វេរញ្ញកណ្ឌ ការសម្តែងខ្លួនជាឧបាសក នៃវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍

[២] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញថា ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គជាចម្បងជាងមនុស្ស ប្រសើរបំផុតជាងមនុស្ស
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 យ៉ាងនេះ (ភ្លឺច្បាស់ណាស់) គួរនាដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេផ្តាប់
 ចុះឲ្យផ្លាស់ឡើង ពុំនោះ ដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទ
 បាំង ពុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ឬក៏ដូច
 ជាមនុស្សកាន់ប្រទីបទ្រាលបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សមានភ្នែក
 រមែងមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ សូមដល់នូវព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក ចាប់ដើមតាំង
 ពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសក
 ដល់សរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ សូមព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ទទួលនិមន្តគង់ចាំវស្សាជិតស្រុកវេរញ្ញា មួយអន្លើដោយភិក្ខុ
 សង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ព្រមទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហភាព^(១) ។

១ ទទួលនិមន្តដោយស្ងៀម ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អថខោ វេរញ្ញោ ព្រាហ្មណោ កកវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិលំ កត្វា
 បក្កាមិ ។

[៥] តេន ខោ បន សមយេន វេរញ្ញោ ទុត្តិក្វា
 ហោតិ ទ្វីហិតិកា សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន
 សុករា ឧញ្ជេន បត្តហេន យាបេតុំ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ឧត្តរាបថកា អស្សវាលីជា
 បញ្ចមត្តេហិ អស្សសតេហិ វេរញ្ញាយំ វស្សវាសំ
 ឧបកតា ហោន្តិ ។ តេហិ អស្សមណ្ឌលិកាសុ ភិក្ខុនំ
 បត្តបត្តបូលកំ^(១) បញ្ញត្តំ ហោតិ ។ ភិក្ខុ បុព្វណ្ណា-
 សមយំ និវាសេត្វា បត្តជីវមាទាយ វេរញ្ញាយំ^(២)
 បិណ្ឌាយ បរិសិត្វា បិណ្ឌា អលកមាណា អស្សមណ្ឌលិ-
 កាសុ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បត្តបត្តបូលកំ អារាមំ ហរិត្វា

១ សព្វត្ថ បត្តបត្តមូលកន្តិ បាហោ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. វេរញ្ញំ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

លំដាប់នោះ វេរញ្ញាព្រាហ្មណ៍ដឹងច្បាស់ថា ព្រះអង្គទទួលនិមន្តហើយ ក៏
ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ធ្វើប្រទក្សិណ
ដើរចេញទៅ ។

[៥] សម័យនោះឯង ស្រុកវេរញ្ញាកើតអំណត់អត់បាយ មនុស្សទាំង
ឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាក
ស្រាប់ក៏ស្លាប់ មានផ្ទឹងស (ដេរជាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យ
សម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរ បើលុះតែមាន
ស្វាកកាន់ជាសំគាល់ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះព្យាយាម
ស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក ។ សម័យនោះ មានពួកឈ្មួញ
សេះនៅក្នុងឧត្តរាបចប្រទេស នាំសេះចំនួន ៥០០ ចូលមកនៅសម្រាកក្នុង
ស្រុកវេរញ្ញា ក្នុងរដូវខែវស្សា ។ ពួកឈ្មួញដែលនៅក្នុងរោងសេះទាំង
នោះ ក៏បានបញ្ញត្តិគ្នាឲ្យប្រគេនបាយក្រៀមចំនួន ១ នាឡិ ។ ម្នាក់ដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ លុះដល់ពេលបុព្វណ្ណសម័យ^(១) ភិក្ខុទាំងឡាយស្ងៀក
ស្បង់ទ្រង់ចីវរនិងបាត្រ នាំគ្នាចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកវេរញ្ញា ក៏មិន
ប្រទះបានអាហារបិណ្ឌបាតសោះឡើយ ទើបទៅបិណ្ឌបាតខាងពួកឈ្មួញ
ឯរោងសេះវិញ ក៏បានបាយក្រៀម ១ នាឡិ ។ ម្នាក់ ហើយវិលមកអាវាម

១ សម័យជាចំណែកខាងដើមនៃថ្ងៃ គឺពេលព្រឹកព្រលឹម ។

វេញកណ្តោ វេញាយំ ទុព្ភិក្ខកថា

ឧទុក្ខលេ កោដ្ឋេត្វា កោដ្ឋេត្វា បរិកុញ្ញតិ ។ អាយស្មា
 បដានន្ទោ បត្តបូលកំ សិលាយំ បីសិក្ខា^(១)
 ភកវតោ ឧបដាមេតិ ។ តំ ភកវា បរិកុញ្ញតិ ។
 អស្សោសិ ខោ ភកវា ឧទុក្ខលសង្ខំ ។ ជានន្តាបិ
 តថាគតា បុច្ឆន្តិ ជានន្តាបិ ន បុច្ឆន្តិ កាលំ
 វិទិត្វា បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្វា ន បុច្ឆន្តិ អត្ថសញ្ញាតំ
 តថាគតា បុច្ឆន្តិ នោ អនត្ថសញ្ញាតំ អនត្ថសញ្ញាតេ
 សេតុយាតោ តថាគតានំ ។ ទ្វីហាការេហិ ពុទ្ធា
 ភកវន្តោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆន្តិ ធម្មំ វា ទេសេស្សាម
 សាវកានំ វា សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ ។
 អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ កិណ្ឌុ
 ខោ សោ អានន្ត ឧទុក្ខលសន្នោតិ ។ អថខោ
 អាយស្មា អានន្តោ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។

 ១ ឱ.ម. បីសិក្ខា ។

វេរញ្ចកណ្ណ សម្តែងអំពីស្រុកវេរញ្ចាអត់បាយ

យកបាយក្រៀមនោះបុកក្នុងត្បាល់រួចនាំគ្នាឆាន់ ។ ចំណែកខាងព្រះ
 អានន្ទដ៏មានអាយុ យកបាយក្រៀម ១ នាឡិ កិនក្នុងត្បាល់ថ្មហើយយក
 ទៅថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ទទួលសោយបាយក្រៀម
 នោះ ។ វេលានោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានឮសូរត្បាល់ និងអង្រែនោះដែរ ។
 ព្រះតថាគតទាំងឡាយ បានជ្រាបនូវហេតុហើយសួរក៏មាន បានជ្រាប
 ហើយមិនសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយសួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់
 នូវកាលគួរហើយមិនសួរក៏មាន ឯព្រះតថាគតទាំងឡាយ ព្រះអង្គតែង
 សួរនូវការណាដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ កម្មដែលមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមិនសួរឡើយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់
 បានផ្តាច់បង់នូវកម្មមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទាំងឡាយ ដោយអរិយមគ្គ
 ជ្រះស្រឡះហើយ ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយ ទ្រង់តែងសួរ
 នូវភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយហេតុពីរប្រការ គឺ ទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសម្តែងនូវ
 ធម៌ ១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយ ១ ។ គ្រានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមក ហើយទ្រង់សួរថា
 ម្ចាស់អានន្ទ សូរសំឡេងនោះជាសូរត្បាល់អង្រែឬអ្វី ។ ទើបព្រះអានន្ទ
 ដ៏មានអាយុក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ ឲ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគជ្រាបគ្រប់ប្រការ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិភង្គោ

សាធុ សាធុ អានន្ទ តុម្កេហិ អានន្ទ សប្បុរិសេហិ
វិជិតំ បច្ឆិមា ជនតា សាលិមំសោទនំ អតិមញ្ញុស្សតីតិ ។

[៦] អថខោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ យេន
កករា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ អាយស្មា
មហាមោក្ខល្លានោ កកវន្តំ ឯតទរោច ឯតវហិ កន្តេ
វេញ្ញា ទុក្ខិត្វា ទ្វីហិតិកា សេតដ្ឋិកា សលាការុត្វា
ន សុករា ឧញ្ញេន បក្កហេន យាបេតុំ ឥមិស្សា កន្តេ
មហាបបរិយា ហេដ្ឋិមតលំ សម្បន្នំ^(១) សេយ្យថាមិ
ឧទ្ធកមដុំ^(២) អនីលកំ ឯវមស្សាទំ សាធាបំ កន្តេ
បបរី បរិវត្តេយ្យំ ភិត្វា បប្បជគោជំ បរិកុញ្ញិស្សន្តីតិ ។

១ ម. ព. សេសសម្បត្តិ ។ ២ ឱ. ខុទ្ទកម្ម ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះអង្គត្រាស់សរសើរថា ត្រូវហើយ អានន្ទ ប្រពៃហើយ អានន្ទ អ្នក
ឯងរាល់គ្នាជាសប្បុរសឈ្នះវិសេសហើយ បណ្តាជនខាងក្រោយគេនឹង
នឹកចង់ឲ្យនូវចង្កាន់ដែលគេចម្អិន ដោយអង្គរស្រូវឡាយ ព្រមទាំងម្ហូប
លាយដោយសាច់ដ៏ឆ្ងាញ់ពិសា (ដល់អ្នករាល់គ្នា) ។

[៦] គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព រួច
ហើយក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុគង់ក្នុង
ទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលស្មើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវនេះ ស្រុកវេរញ្ជាកើតអំណត់អត់បាយ
មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្សណា
ដែលក្រលំបាកស្រាប់ក៏ស្លាប់មានផ្ទឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្ស
ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញ
ដូរ បើលុះតែមានស្លាកកាន់ជាសម្គាល់នោះទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់
ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ផ្ទៃខាងក្រោមនៃផែនដីនេះ មានឱជារសផ្អែមដូច
ទឹកឃ្មុំ ដែលស្អាតបរិសុទ្ធតតលាយឡំដោយមេឃ្មុំ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ប្រែត្រឡប់ផែនដីនេះឲ្យផ្ទុះឡើង ដើម្បីនឹងឲ្យភិក្ខុ
ទាំងឡាយធាន់នូវឱជារស ដែលកើតឡើងអំពីស្រទាប់នៃផែនដីនោះ ។

វេរញ្ចកល្លោ វេរញ្ចាយំ ទុព្ពិត្តកថា

យេ បន តេ មោក្កល្លាន បបរីនិស្សិតា ចាលា តេ
 កងំ ករិស្សសីតិ ។ ឯកាហំ កន្តេ ចាលី អភិ-
 និម្មិនិស្សាមិ សេយ្យថាបិ មហាបបរី យេ បបរី-
 និស្សិតា ចាលា តេ តត្ថ សង្កាមេស្សាមិ ឯកេន
 ហត្ថេន បបរី បរិវត្តេស្សាមីតិ ។ អលំ មោក្កល្លាន
 មា តេ រុច្ចិ បបរី បរិវត្តេតុំ វិបល្លាសំបិ
 សត្តា បដិលកេយ្យន្តិ ។ សាធុ កន្តេ សព្វោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ ឧត្តរក្សុំ បិណ្ឌាយ កច្ឆេយ្យាតិ ។
 យេ បន តេ មោក្កល្លាន ភិក្ខុ អនិច្ចិមន្តោ តេ កងំ
 ករិស្សសីតិ ។ តថាហំ កន្តេ ករិស្សាមិ យថា សព្វ
 ភិក្ខុ កច្ឆិស្សន្តីតិ ។ អលំ មោក្កល្លាន មា តេ រុច្ចិ
 សព្វស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឧត្តរក្សុំ បិណ្ឌាយ កមនន្តិ ។

វេរញ្ចកណ្ណ សម្តែងអំពីស្រុកវេរញ្ចាអត់បាយ

ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះអ្នកនឹងយកមនុស្ស
សត្វទាំងឡាយដែលនៅអាស្រ័យលើផែនដីនេះ ឲ្យទៅនៅឯណា ។

ព្រះមហាមោគ្គល្លានទូលតបថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គ
នឹងនិម្មិតបាតដៃម្ខាង ឲ្យបានដូចជាផែនដីធំ នឹងឲ្យសត្វទាំងឡាយដែល
នៅអាស្រ័យលើផែនដី មកនៅលើបាតដៃម្ខាងនោះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គនឹង
ប្រែនូវផែនដីដោយដៃម្ខាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ថា មោគ្គល្លាន អ្នកកុំ
ពេញចិត្តនឹងត្រឡប់ផែនដីនោះឡើយ សត្វទាំងឡាយនឹងបាននូវសេចក្តី
ជ្រួលជ្រើមរចល់ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស ព្រះពុទ្ធដីកាដែលទ្រង់ត្រាស់មកនោះប្រពៃហើយ (បើ
ដូច្នោះ) សូមឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ឌបាតឯឧត្តរកុរុទ្ធិបវិញ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាពទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ចុះភិក្ខុទាំងឡាយ
ឯណាដែលមិនមានឫទ្ធិ អ្នកនឹងធ្វើនូវភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះ
មហាមោគ្គល្លានក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ភិក្ខុទាំងអស់
នឹងទៅបានយ៉ាងណា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់តបថា កុំ មោគ្គល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់
ទៅបិណ្ឌបាតឯឧត្តរកុរុទ្ធិបនោះឡើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៧] អថខោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស រហោកតស្ស
 បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតត្តោ ឧទចាទិ
 កតមេសានំ ខោ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ ព្រហ្មចរិយំ ន
 ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសិ កតមេសានំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ អថខោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លាណា
 វុដ្ឋិតោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទ្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទ-
 រោច ឥន មយ្ហំ ភន្តេ រហោកតស្ស បដិសល្ល័នស្ស
 ឯវំ ចេតសោ បរិវិតត្តោ ឧទចាទិ កតមេសានំ
 ខោ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ ព្រហ្មចរិយំ ន ចិវដ្ឋិ-
 តិកំ អហោសិ កតមេសានំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ ភកវតោ
 ច សារីបុត្ត វិបស្សិស្ស ភកវតោ ច សិទិស្ស

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៧] គ្រានោះ ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ លោកចូលទៅនៅក្នុង
 រហោរាជាទីចេញចាកពួក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីត្រិះ
 រិះយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មចរិយធម៌^(១) របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គ
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌ស្ថិតនៅយូរ ។

គ្រានោះ ព្រះសាវីបុត្តត្ថេរដ៏មានអាយុ ចេញចាកទីសម្លឹងក្នុងវេលា
 សាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

លុះព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលសួរ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គចូល
 ទៅនៅក្នុងរហោរាជាទីចេញចាកពួក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គ
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះ
 ពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិតនៅយូរ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សាវីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី ១

១ ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ចំពោះត្រង់ត្រៃសិក្ខា គឺ សីល សមាធិ បញ្ញា ។

វេរញ្ចកល្លោ អចិន្តិតិកព្រហ្មចរិយកថា

ភកវតោ ច វេស្សកុស្ស ព្រហ្មចរិយំ ន ចិន្ទិតិកំ
 អហោសិ ភកវតោ ច សារីបុត្ត កកុសន្ទស្ស ភកវតោ
 ច កោណាគមនស្ស ភកវតោ ច កស្សបស្ស ព្រហ្ម-
 ចរិយំ ចិន្ទិតិកំ អហោសីតិ ។ កោ នុ ខោ ភន្តេ
 ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន ភកវតោ ច វិបស្សីស្ស
 ភកវតោ ច សិទិស្ស ភកវតោ ច វេស្សកុស្ស
 ព្រហ្មចរិយំ ន ចិន្ទិតិកំ អហោសីតិ ។ ភកវា ច
 សារីបុត្ត វិបស្សី ភកវា ច សិទី ភកវា ច វេស្សក្ខ
 កិលាសុដោ អហោសុំ សាវកានំ វិត្តាវេន ធម្មំ
 ទស្សេតុំ អប្បកញ្ច នេសំ អហោសិ សុត្តំ កេយ្យំ
 វេយ្យាករណំ កាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ
 អព្ពតធម្មំ វេទល្លំ អប្បញ្ញត្តំ សាវកានំ សិក្ខាបទំ
 អនុទិដ្ឋំ ចាតិមោក្ខំ តេសំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ អន្តរជានេន

វេរញ្ជកណ្ណ សម្តែងអំពីព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ
 ម្នាលសារីបុត្ត ឯព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមកក្ក-
 សន្ទៈ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកោនាគមន ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកស្សប ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិតនៅបានយូរ ។ ព្រះសារីបុត្ត-
 ត្ថេរក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិខី ១
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ បានជាមិនបិតនៅយូរ នោះតើ
 ព្រោះហេតុនឹងបង្ខំយដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
 សារីបុត្ត ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះ
 នាមសិខី ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ ព្រះអង្គមិនសូវប្រឹង
 ប្រែង^(១) សម្តែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយដោយពិស្តារប៉ុន្មានទេ ព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌មានអង្គ ៩ ប្រការ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនោះគឺ សុត្តៈ
 គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្វតធម្មៈ
 វេទល្លៈ ជាធម៌មានចំនួនតិច ។ ណាស់ សិក្ខាបទក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ
 មិនបានបញ្ញត្តដល់សាវកទាំងឡាយទេ អាណាបាតិមោក្ខ ក៏ព្រះពុទ្ធ
 ទាំងនោះមិនបានសម្តែងឡើយ ដល់អំណើះ ឥតពីព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ

១ ប្រែចេញពីបាឡីថា កិលាសុនោ សព្វនេះប្រែថា ខ្លួន ប៉ុន្តែក្នុងទីនេះបើប្រែថាខ្លួន នឹង
 ទៅជាឆ្គងសេចក្តី មិនសមតាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ។ ប្រាប់សេចក្តីថាព្រះពុទ្ធគ្មានសេចក្តីខ្លួនទេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរជានេន យេ តេ
 បច្ឆិមា សាវកា ធានាធាមា ធានាកោត្តា ធានា-
 ជច្ចា ធានាកុលា បព្វជិតា តេ តំ ព្រហ្មចរិយំ
 ទិប្បញ្ញេវ អន្តរជាបេសុំ សេយ្យថាបិ សារីបុត្ត
 ធានាបុច្ឆានិ ផលកេ និក្ខិត្តានិ សុត្តេន អសង្ក-
 ហិតានិ តានិ វាតោ វិកិរតិ វិធមតិ វិទ្ធិសេតិ តំ
 កិស្ស ហេតុ យថាតំ សុត្តេន អសង្កហិតត្តា
 ឯវមេវ ខោ សារីបុត្ត តេសំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ
 អន្តរជានេន ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរជានេន
 យេ តេ បច្ឆិមា សាវកា ធានាធាមា ធានាកោត្តា
 ធានាជច្ចា ធានាកុលា បព្វជិតា តេ តំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ ទិប្បញ្ញេវ អន្តរជាបេសុំ កិលាសុនោ ច តេ
 ពុទ្ធា^(១) ភកវន្តោ អហេសុំ សាវកេ^(២) ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច ឱវទិតុំ ភូតបុព្វំ សារីបុត្ត

១ អយំ បាហោ កត្តចិ ន ទិស្សតិ ។ ២ សាវកានន្តិបិ អត្ថិ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ទាំងឡាយនោះទៅ អំណើះឥតពីសាវកទាំងឡាយ ជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាម
 ព្រះពុទ្ធនោះទៅ សាវកទាំងឡាយជាខាងក្រោយតមក ដែលមាននាម
 ផ្សេង ។ គ្នា មានគោត្តផ្សេង ។ គ្នា មានជាតិផ្សេង ។ គ្នា ចេញពីត្រកូល
 ផ្សេង ។ គ្នាហើយបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌នោះ ឲ្យសាបសូន្យបាត់
 អស់ភ្លាមទៅ ម្នាលសាវីបុត្ត ឧបមាដូចជាផ្កាលើផ្សេង ។ ដែលគេមិនបាន
 ដោតក្រង់ចង់ដោយចេសហើយ គេដាក់លើបន្ទះក្តារ ខ្យល់ក៏រមែងតែបក់
 បោកកម្ទាត់កម្ទាយផ្កាទាំងនោះឲ្យវិនាសអស់ទៅ ខ្យល់ដែលធ្វើនូវផ្កាទាំង
 នោះឲ្យវិនាសព្រោះហេតុអ្វី ពីព្រោះផ្កាទាំងនោះគេមិនបានដោតក្រង់ចង់
 ដោយចេស ក៏សេចក្តីនេះយ៉ាងណាមិញ ម្នាលសាវីបុត្ត លុះអំណើះឥត
 នឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ (ទាំង ៣ ព្រះអង្គ) នោះ និងពួកសាវកដែល
 ជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធទាំងនោះទៅហើយ ពួកសាវកជាន់ក្រោយ ។
 តមក មាននាម គោត្ត ជាតិផ្សេង ។ គ្នា ដែលចេញចាកត្រកូលផ្សេង ។ គ្នា
 មកបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌នោះឲ្យវិនាសទៅឆាប់ភ្លាម ដូចជា
 ផ្កាឥតកម្រងយ៉ាងនោះឯង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោតទាំងនោះ
 លោកមិនសូវប្រឹងប្រែងស្ទង់ចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់
 ព្រះអង្គ) ហើយទូន្មាននូវសាវកទាំងឡាយប៉ុន្មានឡើយ ម្នាលសាវីបុត្ត

វេញកណ្តោ អចិន្តិតក្រហូចវិយកថា

វេស្សក្ខ កកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អញ្ញតរស្មី
 កីសនកេ វនសណ្ណោ សហស្សំ ភិក្ខុសង្ឃំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច ឱវេទតិ អនុសាសតិ ឯវំ វិតក្កោច
 មា ឯវំ វិតក្កយិត្ត ឯវំ មនសិករោច មា ឯវំ
 មនសាកត្ត ឥទំ បដហថ ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារថាតិ អថខោ សារីបុត្ត តេសំ ភិក្ខុសហស្សានំ^(១)
 វេស្សកុដា កកវតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯវំ
 ឱវេទិយមាណំ ឯវំ អនុសាសិយមាណំ អនុបាទាយ
 អាសវេហិ ចិត្តានិ វិមុច្ចីសុ តត្រ អុទំ សារីបុត្ត
 កីសនកស្ស វនសណ្ណាស្ស កីសនកតស្មី ហោតិ
 យោ កោចិ អរីតរកោ តំ វនសណ្ណំ បរិសតិ
 យេកុយៀន^(២) លោមាទិ ហំសន្តិ អយំ ខោ សារីបុត្ត
 ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន កកវតោ ច វិបស្សិស្ស
 កកវតោ ច សិទិស្ស កកវតោ ច វេស្សកុស្ស
 ព្រហ្មចរិយំ ន ចិន្តិតិកំ អហោសីតិ ។ កោ បន
 កន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន កកវតោ ច

១ តេសំ ភិក្ខុនន្តិ អម្ពាភំ ខន្តិ ។ ២ ម. យេកុយេន ។

វេញកណ្តាល សម្តែងអំពីព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ

ពីដើមមកមានរឿងដំណាលថា ព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់
ព្រះនាមវេស្សភូ ព្រះអង្គក៏កំណត់នូវចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ
(របស់ព្រះអង្គ) ហើយទ្រង់ទូន្មានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុសង្ឃចំនួន ១ ពាន់រូប
នៅនាដងព្រៃមួយ ជាដងព្រៃគួរស្បើម ដោយពុទ្ធភាសិតថា អ្នកទាំង
ឡាយ ចូររិះគិតយ៉ាងនេះ កុំរិះគិតយ៉ាងនេះឡើយ ចូរយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាង
នេះ កុំយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងនេះឡើយ ចូរលះបង់អំពើយ៉ាងនេះចេញ
ហើយចូរផ្តេកផ្តួលចិត្តឲ្យប្រដៅទៅរកអំពើនេះវិញ ម្នាលសាវីបុត្ត
នៅវេលាដែលព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់ព្រះនាមវេស្សភូទ្រង់
បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះ ។ ហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំង ១ ពាន់រូប
នោះ ក៏បានរួចស្រឡះចាកអាសវក្តិលេស មិនមានសេចក្តីប្រកាន់មាំ
ឡើយ ម្នាលសាវីបុត្ត ដងព្រៃដែលមាននៅទីនោះ មុខគួរឲ្យស្បើមពេក
ណាស់ បើបុគ្គលណាមួយមិនទាន់ប្រាសចាករាគៈនៅឡើយទេ លុះបាន
ចូលទៅកាន់ដងព្រៃនោះហើយ បុគ្គលនោះនឹងព្រើរោមដោយច្រើន ម្នាល
សាវីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ១
ព្រះនាមសិខី ១ ព្រះនាមវេស្សភូ ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបិតនៅយូរ
ព្រោះហេតុ នឹងបង្ខំប៉ុណ្ណោះឯង ។ ព្រះសាវីបុត្តក្រាបទូលសួរតទៅទៀត
ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

កកុសន្ទស្ស ភគវតោ ច កោណាគមនស្ស
 ភគវតោ ច កស្សបស្ស ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ
 អហោសីតិ ។ ភគវា ច សារីបុត្ត កកុសន្ទោ
 ភគវា ច កោណាគមនោ ភគវា ច កស្សបោ
 អកិលាសុនោ អហោសុំ សាវកានំ វិត្តារេន ធម្មំ
 ទេសេតុំ ពហុញ្ច នេសំ អហោសិ សុត្តំ ភេយ្យំ
 វេយ្យាករណំ កាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ
 អព្ពតធម្មំ វេទលុំ បញ្ញត្តំ សាវកានំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ធិដ្ឋំ ចាតិមោក្ខំ តេសំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អន្តរ-
 ធានេន ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរធានេន យេ
 តេ បច្ឆិមា សាវកា នាណាមា នាណាកោត្តា នា-
 នាជច្ចា នាណាកុលា បព្វជិតា តេ តំ ព្រហ្មចរិយំ
 ចិវំ ធីយមន្ទានំ បបេសុំ សេយ្យថាបិ សារីបុត្ត នា-
 នាបុច្ឆានិ ផលកេ និក្ខិត្តានិ សុត្តេន សុសង្កហិតានិ
 តានិ វាតោ ន វិកិរតិ ន វិធមតិ ន វិទ្ធីសេតិ
 តំ កិស្ស ហេតុ យថាតំ សុត្តេន សុសង្កហិតត្ថោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះនាមកកុសន្ទ ១ ព្រះនាមកោនាគមន ១ ព្រះនាមកស្សប ១ (ទាំង ៣ ព្រះអង្គនេះ) បានជាបិតនៅយូរ តើព្រោះហេតុនិងបច្ច័យអ្វី ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធត្រាស់តបថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកកុសន្ទ ១ ព្រះនាមកោនាគមន ១ ព្រះនាមកស្សប ១ (ទាំង ៣ ព្រះអង្គនោះ) ទ្រង់មានសេចក្តីឧស្សាហ៍ខ្វល់ខ្វាយ សម្តែងធម៌ដល់ពួកសាវកដោយពិស្តារ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្វតធម្មៈ វេទល្លៈ របស់ព្រះពុទ្ធទាំង ៣ ព្រះអង្គនោះក៏សឹងមានច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ទ្រង់សម្តែងអាណាបាតិមោក្ខដល់ពួកសាវក លុះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទាំងអម្បាលនោះ ទ្រង់ចូលនិព្វានទៅ ទាំងសាវកដែលត្រាស់ជឿតាមព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ក៏និព្វានអស់ទៅទៀត សាវកទាំងឡាយជាន់ក្រោយ ។ តមក ដែលមាននាមផ្សេង ។ គ្នា មានគោត្តផ្សេង ។ គ្នា មានជាតិផ្សេង ។ គ្នា បានចេញអំពីត្រកូលផ្សេង ។ គ្នា ហើយបួសនោះ ក៏បានញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបិតថេរអស់កាលជាអង្វែងតមក ម្ចាស់សារីបុត្ត មានគួរនាដូចជាផ្កាលើផ្សេង ។ ដែលគេក្រងដោយចេសហើយដាក់លើបន្ទះក្តារ ខ្យល់ក៏មិន (អាច) បក់បោកផ្កាទាំងនោះឲ្យរាត់រាយខ្ចាត់ខ្ចាយវិនាសទៅបានឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះថាផ្កាទាំងនោះ គេក្រងចងខ្ជាប់ដោយអំបោះ នេះមានឧបមាយ៉ាងណាមិញ

វេញកណ្តេ សិក្ខាបទប្បញ្ញត្តិអ្នកថា

ឯវមេវ ខេ សារីបុត្ត តេសំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ
 អន្តរជានេន ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរជានេន
 យេ តេ បច្ឆិមា សាវកា ធានាធាមា ធានាកោត្តា
 ធានាជន្ទា ធានាកុលា បព្វជិតា តេ តំ ព្រហ្មចរិយំ
 ចិរំ ធីយមន្ទានំ បបេសុំ អយំ ខេ សារីបុត្ត ហេតុ
 អយំ បច្ចយោ យេន ភកវតោ ច កកុសន្ទស្ស
 ភកវតោ ច កោនាគមនស្ស ភកវតោ ច កស្សបស្ស
 ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។

[៨] អថខេ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឧដ្ឋាយាសនា
 ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តី កវិត្វា យេន ភកវា តេនញ្ចលី
 បណាមេត្វា ភកវន្តំ ឯតនវោច ឯតស្ស ភកវា
 កាលោ ឯតស្ស សុកត កាលោ យំ ភកវា
 សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេយ្យ ឧទ្ធិសេយ្យ
 ចាតិមោក្ខំ យថយិទំ^(១) ព្រហ្មចរិយំ អន្ធនិយំ
 អស្ស ចិរដ្ឋិតិកន្តិ ។ អាតមេហិ ត្វំ សារីបុត្ត

១ ម. យថាយិទំ ។

វេរញ្ញកណ្ណ ពោលពាក្យប្រារព្ធនូវសេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ

ម្នាលសារីបុត្ត សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូចគ្នាដែរ លុះព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទាំង
អម្បាលនោះ ចូលនិព្វានទៅហើយ សាវកទាំងឡាយដែលត្រាស់ដឹងតាម
ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ក៏បរិនិព្វានទៅហើយដែរ សាវកទាំងឡាយជាខាងក្រោយ
ដែលមានឈ្មោះផ្សេង ៗ គ្នា មានគោត្រផ្សេង ៗ គ្នា មានជាតិផ្សេង ៗ
គ្នា ចេញចាកត្រកូលផ្សេង ៗ ហើយបួស ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌
(សាសនា) ឲ្យបិតនៅជាអង្វែងមក ម្នាលសារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ
ជាបច្ច័យ ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាម
កកុសន្ទក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកោនាគមនក្តី ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកស្សបក្តី ឲ្យបិតនៅបានយូរ ។

[៨] លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រោកចាកអាសនៈហើយ
ធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្ក្ខ័យៗស្មាម្ខាង ប្រណាម្យអញ្ជូលីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ហើយក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស កាលនេះជាកាលគួរហើយ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះជា
កាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ គួរបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ គួរសម្តែង
អាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះកិច្ចដូច្នេះហើយជាហេតុ
នឹងឲ្យព្រហ្មចរិយធម៌បិតថេរអស់កាលអង្វែងទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត អ្នកចូរបង្កើនសិន ម្នាលសារីបុត្ត

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាគមេហិ តំ សារីបុត្ត តថាគតោ វ តត្ថ កាលំ
 ជានិស្សតិ ន តាវ សារីបុត្ត សត្វា សាវកានំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ឧទ្ធិសតិ ចាតិមោក្ខំ យាវ ន
 ឥនេកច្ចេ អាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ
 យតោ ច ខោ សារីបុត្ត ឥនេកច្ចេ អាសវដ្ឋា-
 និយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ អថ សត្វា
 សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ឧទ្ធិសតិ ចាតិ-
 មោក្ខំ តេសញ្ញេវ អាសវដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ បដិយា-
 តាយ ន តាវ សារីបុត្ត ឥនេកច្ចេ អាសវដ្ឋានិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ យាវ ន សង្ឃោ វត្តញ្ញមហត្ថំ
 បត្តោ ហោតិ យតោ ច ខោ សារីបុត្ត សង្ឃោ វត្តញ្ញ-
 មហត្ថំ បត្តោ ហោតិ អថ ឥនេកច្ចេ អាសវដ្ឋានិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តិ អថ សត្វា សាវកានំ សិក្ខា-
 បទំ បញ្ញាបេតិ ឧទ្ធិសតិ ចាតិមោក្ខំ តេសញ្ញេវ
 អាសវដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ន តាវ

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

អ្នកចូរបង្កើនសិន តថាគតឯងសឹងដឹងកាលគួរក្នុងកិច្ចដែលនឹងបញ្ញត្តសិក្ខា-
 បទជាដើមនោះ ម្នាលសាវ័បុត្ត ក៏ធម៌ទាំងឡាយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃ
 អាសវៈមិនទាន់ប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមណា ព្រះសាស្តា
 ក៏មិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ មិនទាន់សម្តែងអាណាបាតិមោក្ខ ដល់សាវ័ក
 ទាំងឡាយត្រឹមនោះ ម្នាលសាវ័បុត្ត ធម៌ទាំងឡាយខ្លះជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលណា ទើបព្រះសាស្តា
 បញ្ញត្តសិក្ខាបទ សម្តែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវ័កទាំងឡាយ ក្នុងកាល
 នោះ ដើម្បីនឹងការពាររាវាំងនូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 ទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ ម្នាលសាវ័បុត្ត សង្ឃនៅមិនទាន់មានភិក្ខុបួសចាស់វស្សាច្រើន
 គ្នាត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនទាន់
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្នាលសាវ័បុត្ត ម្យ៉ាង
 ទៀត សង្ឃបានដល់នូវសេចក្តីចម្រើនមានភិក្ខុបួសចាស់វស្សាច្រើនគ្នា ក្នុង
 កាលណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នឹងមានប្រាកដ
 ចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្នុងកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខា-
 បទ សម្តែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវ័កទាំងឡាយ ដើម្បីការពាររាវាំងនូវ
 ធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង

វេញកណ្តោ សិក្ខាបទប្បញ្ញត្តិរម្មកថា

សារីបុត្ត ឥន្ទេកច្ចេ អាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ
 ចាតុក្កវន្តិ យាវ ន សង្ឃោ វេបុល្លមហត្ថំ បត្តោ
 ហោតិ យតោ ច ខោ សារីបុត្ត សង្ឃោ វេបុល្ល-
 មហត្ថំ បត្តោ ហោតិ អថ ឥន្ទេកច្ចេ អាសវដ្ឋានិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុក្កវន្តិ អថ សត្តា សាវកានំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ឧទ្ធិសតិ ចាតិមោក្ខំ តេសញ្ញេវ
 អាសវដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ន តាវ សារីបុត្ត
 ឥន្ទេកច្ចេ អាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុក្កវន្តិ
 យាវ ន សង្ឃោ លាភក្កមហត្ថំ បត្តោ ហោតិ យតោ
 ច ខោ សារីបុត្ត សង្ឃោ លាភក្កមហត្ថំ បត្តោ
 ហោតិ អថ ឥន្ទេកច្ចេ អាសវដ្ឋានិយា ធម្មា សង្ឃេ
 ចាតុក្កវន្តិ អថ សត្តា សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញា-
 បេតិ ឧទ្ធិសតិ ចាតិមោក្ខំ តេសញ្ញេវ អាសវដ្ឋានិយានំ
 ធម្មានំ បដិយាតាយ និរព្វនោ ហិ សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃោ

វេរញ្ញកណ្ណ ពាក្យពោលប្រារព្ធនូវសេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ

ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនទាន់បាននូវសេចក្តីចម្រើនមានគ្នាច្រើនត្រឹមណា
 ធម៌ទាំងឡាយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនទាន់មានប្រាកដចំពោះសង្ឃ
 ក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃបាន
 ដល់នូវសេចក្តីចម្រើនមានគ្នាច្រើនក្នុងកាលណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជា
 ទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលនោះ
 ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សម្តែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំង-
 ឡាយ ដើម្បីការពាររាវាំងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាល
 នោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចម្រើន
 ដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំង
 នៃអាសវៈ ក៏នៅមិនទាន់មានប្រាកដចំពោះសង្ឃត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត
 លុះសង្ឃដល់នូវសេចក្តីចម្រើន ដោយលាភសក្ការៈដ៏ប្រសើរក្នុងកាលណា
 ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃ ក្នុង
 កាលនោះដែរ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សម្តែងអាណាបាតិមោក្ខ
 ដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីការពាររាវាំងនូវធម៌ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 ទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត ពីព្រោះ (ឥឡូវ)
 ភិក្ខុសង្ឃនៅមិនទាន់មានពុត (ហ៊ានលបលួចធ្វើអាក្រក់) នៅឡើយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ជិវាជីនវោ អបកតកាឡុកោ សុទ្ធោ បរិយោទាតោ
 សារេ បតិដ្ឋិតោ ឥមេសំ ហិ សារីបុត្ត បញ្ចន្តំ
 ភិក្ខុសតានំ យោ បច្ឆិមកោ ភិក្ខុ សោ សោតាបន្នោ
 អវិនិចាតធម្មោ ជិយតោ សម្មោធិបរាយនោតិ ។

[៩] អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ
 អាចិណ្ណំ ខោ បនេតំ អានន្ត តថាគតានំ យេហិ
 ជិមន្តិតា វស្សំ វសន្តិ ន តេ អនបលោកេត្វា
 ជនបទចារិកំ បក្កមន្តិ អាយាមានន្ត វេរញ្ចំ
 ព្រាហ្មណំ អបលោកេស្សាមាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
 ខោ អាយស្មា អានន្នោ ភកវតោ បច្ចស្សោសិ ។
 អថខោ ភកវា ជិវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ

និយមិដក មហាវិភង្គ

មិនទាន់មានទោសមោះមែននៅឡើយ កំពុងនៅមានធម៌បរិសុទ្ធ ឥតទាន់
 មានពណ៌ខ្មៅសៅហ្មង សុទ្ធសឹងតែផ្លូវផងផ្លូវចិត្តស្ថិតនៅក្នុងធម៌មានខ្លឹម
 នៅឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ក៏បណ្តាកិត្តិទាំង ៥០០ រូប^(១)នេះ ភិក្ខុដែល
 មានមគ្គផលយ៉ាងទាបចុងគេបំផុតនោះ ក៏គង់បានសម្រេចត្រឹមថ្នាក់សោតៈ
 ជាបុគ្គលទៀងទាត់លែងធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយភូមិហើយ នឹងបានត្រាស់ដឹង
 មគ្គផលត ។ ទៅទៀតជាប្រាកដ ។

[៩] (លុះដល់ចេញវស្សាហើយ) ព្រះដ៏មានជោគទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមក ហើយមានព្រះបន្ទូលថា អានន្ទ ទំនៀមព្រះ
 តថាគតទាំងឡាយ បើអ្នកណាគេនិមន្តឲ្យនៅចាំវស្សាហើយ តែនៅមិន
 ទាន់បានលាអ្នកនោះទេ ក៏មិនដែលចៀសចេញ (ពីទីនោះ) ទៅកាន់
 ជនបទចារិកឡើយ ចរិតនេះជាទំនៀមរបស់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មក
 អានន្ទ យើងនឹងទៅលាវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មែនយ៉ាងនេះហើយ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះភគវាព្រះអង្គទ្រង់ស្បង់ចីពរព្រមទាំងបាត្រស្រេចហើយ

១ ភិក្ខុទាំង ៥០០ រូប ដែលមកនៅចាំវស្សាជាមួយនឹងព្រះអង្គ ជិតក្រុងវេរញ្ញានោះឯង ។

វេរញ្ញកណ្ណោ ភគវតោ វេរញ្ញព្រាហ្មណនិវេសនគមនំ

អាយស្មតា អានន្ទេន បច្ឆាសមណោន យេន
 វេរញ្ញស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ
 វេរញ្ញោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ វេរញ្ញោ ព្រាហ្មណំ ភគវា ឯតទរោច
 និមន្តិតម្ហា តយា ព្រាហ្មណ វស្សំ វុត្តា អបលោ-
 កេម^(១) តំ ឥន្ទ្រាម មយំ ជនបទចារិកំ បក្កមិតុន្តិ ។
 សច្ចំ កោ កោតម និមន្តិតត្ថ មយា វស្សំ វុត្តា អបិច
 យោ ឈេយ្យធម្មោ សោ ន ទិន្នោ តញ្ច ខោ នោ
 អសន្តំ នោបិ អនាតុកម្យតា តំ កុតេត្ថ លញ្ញា
 ពហុកិច្ចា យរាវាសា ពហុករណីយា អធិវាសេតុ
 មេ កវំ កោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុ-
 សង្ឃេនាតិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហិកាវេន ។

១ ឱ. ម. អបលោកាម ។

វេរញ្ញកណ្ណ អំពីពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ផ្ទះវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍

ទ្រង់យកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាបច្ច្រាសមណៈ (ឲ្យនិមន្តតាមក្រោយព្រះ
អង្គទៅ) ទ្រង់យាងសំដៅទៅរកលំនៅរបស់វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ គ្រានោះ វេរញ្ញ-
ព្រាហ្មណ៍ ក៏ចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះមកដល់ទីគំនាល់ហើយ ក៏ក្រាប
ថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលបើ
វេរញ្ញព្រាហ្មណ៍អង្គុយស្រួលបួលហើយ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានព្រះ
បន្ទូលថា ព្រាហ្មណ៍ អ្នកឯងបាននិមន្តយើងឲ្យនៅចាំវស្សា (ឥឡូវ)
ចេញវស្សាហើយ យើងត្រូវលាអ្នកនឹងចេញទៅកាន់ជនបទចារិក ។ វេ-
រញ្ញព្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រាបទូលតបថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មែនហើយ
ខ្ញុំព្រះអង្គបាននិមន្តសូមឲ្យព្រះអង្គគង់ចាំវស្សា តែថាទេយ្យធម៌ ដែល
ខ្ញុំព្រះអង្គបម្រុងនឹងថ្វាយនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនទាន់បានថ្វាយនៅឡើយ ឯ
ទេយ្យធម៌នោះមិនមែនជាគ្មានទេ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបានបម្រុងថា នឹងមិនថ្វាយ
នោះក៏ទេ (ចេះតែខានមិនទាន់បានថ្វាយ) ព្រោះជាតិជាគ្រហស្ថអ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះ
សម្បែង រមែងមានកិច្ចរវល់ច្រើន មានការងារក៏ច្រើន ចំណែក
ខាងព្រះអង្គសោត ទ្រង់នឹងបានទេយ្យធម៌នោះមកពីណា សូមព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលចង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងថ្ងៃ
ស្អែកសិន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហិភាព ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អថខោ ភក្កវា វេញ្ចំ ព្រាហ្មណំ ធម្មិយា កថាយ
 សន្នុស្សេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថខោ វេញ្ចោ ព្រាហ្ម-
 ណោ តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន សកេ និវេសនេ
 បណ្ឌិតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា
 ភក្កវតោ កាលំ អាហោចាបេសិ កាលោ កោ
 កោតម និដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។ អថខោ ភក្កវា បុព្វល្អា-
 សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន
 វេញ្ចស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សន្ធិ
 ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ វេញ្ចោ ព្រាហ្មណោ
 ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណ្ឌិតេន ខាទនីយេន
 កោជនីយេន សហត្វា សន្តប្បេត្វា សម្បវាវេត្វា
 ភក្កវន្តំ កុត្តារី ឱនីតបត្តចាណី តិចីវរេន អច្ឆានេសិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ត្រាស់សម្តែងធម៌ពន្យល់ណែនាំឲ្យវេ-
 រញ្ជាព្រាហ្មណ៍យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននិងបរលោក ឲ្យជឿជាក់ក្នុង
 កុសលធម៌ ឲ្យរីករាយខ្ជិលឃ្លាតសង្វាតធ្វើការកុសល រួចទ្រង់ក្រោកចាក
 អាសនៈ ហើយយាងត្រឡប់មកវិញ ។ ដល់វេលាព្រឹកឡើង វេរញ្ជា-
 ព្រាហ្មណ៍ បង្គាប់ជនទាំងឡាយឲ្យចាត់ចែងធ្វើខាទនីយភោជនីយាហារ
 (បង្អែមនិងចម្អាប) ដ៏ឆ្ងាញ់ពិសាក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួនស្រេចហើយ ទើប
 ចាត់បម្រើឲ្យទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមកំណត់ពេលថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ ចង្ហាន់ក៏បានរៀបចំស្រេច
 ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គទ្រង់ស្បង់ចីវរព្រម
 ទាំងបាត្រហើយយាងចូលទៅកាន់លំនៅនៃវេរញ្ជាព្រាហ្មណ៍ ជាមួយនឹង
 ព្រះភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលាព្រឹកនោះ លុះដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែល
 គេរៀបចំថ្វាយ ។ វេលានោះ វេរញ្ជាព្រាហ្មណ៍ បានអង្គាសថ្វាយ
 ខាទនីយភោជនីយាហារ (បង្អែមនិងចម្អាប) ដ៏ឆ្ងាញ់ពិសាដោយដៃខ្លួន
 ឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់ត្រាតែ
 ដល់លោកប្រកែកលែងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានជោគ ទ្រង់សោយ
 ស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏ថ្វាយចីវរ ១ ត្រៃ

វេញកណ្តោ ភគវតោ វេញព្រាហ្មណនិវេសនគមនំ

ឯកមេកញ្ច ភិក្ខុ ឯកមេកេន ទុស្សយុកេន
 អច្ឆាទេសិ ។ អថខោ ភគវា វេញ ព្រាហ្មណំ
 ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សត្វា សមាទបេត្វា
 សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។
 អថខោ ភគវា វេញាយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា
 អនុបកម្ម សោវេយ្យំ សង្កស្សំ កណ្តាកុដ្ឋំ យេន
 បយាភបតិដ្ឋានំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 បយាភបតិដ្ឋានេ កង្កំ នទី ឧត្តរិត្វា យេន ពារាណសី
 តទវសរិ ។ អថខោ ភគវា ពារាណសីយំ យថាភិរន្តំ
 វិហរិត្វា យេន វេសាលី តេន ចារិកំ បក្កាមិ
 អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមាណោ យេន វេសាលី
 តទវសរិ ។ តត្រិ សុទំ ភគវា វេសាលីយំ វិហរតិ
 មហាវនេ ក្យុដាការសាលាយំ ។

វេញភាណារំ និដ្ឋិតំ ។

វេរញ្ញកណ្ណា អំពីពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ផ្ទះវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍

ហើយប្រគេនសំពត់ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ១ គូ ។ រាល់អង្គ ។ លំដាប់
នោះ ព្រះភគវាទ្រង់ត្រាស់សម្តែងធម៌ណែនាំពន្យល់ឲ្យវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍
យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងបរលោក ឲ្យជឿជាក់ក្នុងកុសលធម៌
ឲ្យរីករាយខ្ចីឃ្មាតសង្វាតធ្វើការកុសល រួចព្រះអង្គក្រោកចាកអាសនៈ
ហើយទ្រង់យាងត្រឡប់មកវិញ ។ លុះព្រះអង្គគង់នៅជិតស្រុកវេរញ្ញា
តាមគួរដល់អធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់ក៏យាងចេញទៅកាន់នគរសោរេយ្យ
រួចទៅនគរសង្កស្ស ហើយហួសទៅនគរកណ្ណកុដ្ឋៈ (តពីនោះទៅ) ទ្រង់
យាងសំដៅទៅស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន លុះទៅដល់ហើយទ្រង់ឆ្លងគង្គានទី
ក្នុងស្រុកបយាគបតិដ្ឋាន ហើយយាងទៅដល់នគរពារាណសី ។ គ្រា
នោះ ព្រះអង្គគង់កំសាន្តក្នុងក្រុងពារាណសី ហើយទ្រង់ចៀសទៅ
កាន់ចារិកនៃក្រុងវេសាលី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ក៏
បានទៅដល់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះដ៏មានជោគព្រះអង្គទៅ
គង់សម្រាន្តឥរិយាបថ ក្នុងកូដាគារសាលានៅនាមហាវន (ព្រៃធំ)
ជិតក្រុងវេសាលីនោះ ។

វារៈសម្តែងអំពីនិទានវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ ចប់ ។

សម្តែងអំពីចារាជិកកណ្តាតទៅ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទំ

[១០] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលីយា
អវិទូរេ កលន្ទក្កាមោ^(១) ហោតិ ។ តត្ថ សុទិដ្ឋោ
នាម កលន្ទបុត្តោ^(២) សេដ្ឋិបុត្តោ ហោតិ ។ អថខោ
សុទិដ្ឋោ កលន្ទបុត្តោ សម្ពហុលេហិ សហាយកេហិ
សទ្ធិ វេសាលី អកមាសិ កេនចិទេវ ករណីយេន ។
តេន ខោ បន សមយេន ភក្កា មហាតិយា បរិសាយ
បរិវត្តោ ធម្មំ ទេសេន្តោ និសិដ្ឋោ ហោតិ ។ អន្ធសា
ខោ សុទិដ្ឋោ កលន្ទបុត្តោ ភក្កន្តំ មហាតិយា បរិសាយ
បរិវត្តំ ធម្មំ ទេសេន្តំ និសិដ្ឋំ ។ ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ
យន្ទនាបាំបិ ធម្មំ សុណោយ្យន្តិ ។ អថខោ សុទិដ្ឋោ ក-
លន្ទបុត្តោ យេន សា បរិសា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធស្ស ខោ សុទិទ្ធស្ស
កលន្ទបុត្តស្ស ឯតទហោសិ យថា យថា ខោ អហំ
ភក្កតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ នយំទំ សុករំ
អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិ

១ ឱ. កលន្ទកតាមោ នាម ។ ម. កលន្ទតាមោ ។ ២ ឱ. កលន្ទកបុត្តោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១

[១០] ក្នុងសម័យនោះឯង មានស្រុកមួយឈ្មោះកលន្ទនៅមិនឆ្ងាយ ប៉ុន្មានអំពីក្រុងវេសាលី ។ ក្នុងស្រុកនោះមានកូនសេដ្ឋីម្នាក់ឈ្មោះសុទិន្ទ- កុមារជាបុត្ររបស់កលន្ទសេដ្ឋី ។ គ្រានោះ សុទិន្ទកុមារកលន្ទបុត្រជា មួយនឹងសំឡាញ់ទាំងឡាយច្រើននាក់ នាំគ្នាទៅឯក្រុងវេសាលី ដោយ មានកិច្ចការអ្វីមួយ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់មាន ពពួកបរិសទ្យច្រើនគាល់ត្រៀបត្រា ទ្រង់កំពុងគង់សម្តែងធម៌ ។ សុទិន្ទ- កលន្ទបុត្រ ក៏ទៅប្រទះបានឃើញព្រះអង្គមានបរិសទ្យច្រើនគាល់ត្រៀប ត្រាកំពុងគង់សម្តែងធម៌ ។ លុះឃើញហើយ សុទិន្ទកុមារនោះក៏មានសេចក្តី ត្រិះរិះថា អាត្មាអញគួរតែស្តាប់ធម៌សិន ។ គ្រានោះ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រក៏ ចូលទៅកាន់ទីដែលបរិសទ្យអង្គុយនោះ លុះចូលទៅហើយបានអង្គុយនៅ ក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ ។ កាលដែលសុទិន្ទកុមារកលន្ទបុត្របានអង្គុយនៅ ក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគសម្តែងហើយដោយដំណើរយ៉ាងណា ។ អញក៏បានស្តាប់យល់ តាមដំណើរទាំងនោះហើយ ប៉ុន្តែបើអញនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិន ងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សង្ខតិទិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ យន្ទនាហំ កេស-
 មស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆានេត្វា អតា-
 រស្មា អនការិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។ អថខោ សា បរិសា
 ភកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាធិតា
 សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា បទក្ខិលំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ
 សុទិដ្ឋោ កលន្ទបុត្តោ អចិរុដ្ឋិតាយ បរិសាយ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ សុទិដ្ឋោ
 កលន្ទបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច យថា យថាហំ ភន្តេ
 ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ នយិទំ សុករំ អកា-
 រអដ្ឋារសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សង្ខតិ-
 ទិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឥច្ឆាមហំ ភន្តេ កេសមស្សំ
 ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆានេត្វា អតារស្មា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដូចជាស័ង្ខដែលគេខាត់ហើយនោះទេ បើលុះតែអញកោរសក់និងពុកមាត់
ពុកចង្ការួចស្ងៀកដណ្តាប់សំពត់ជ្រលក់អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួស
ប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះទើប
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌កើត) ។ គ្រានោះ ពួកពុទ្ធបរិសទ្យបានស្តាប់ធម្មិ-
កថាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ណែនាំពន្យល់ឲ្យជឿជាក់កុសលធម៌
ឲ្យរីករាយរាល់គ្នាហើយ ក៏ក្រោកចាកទីអង្គុយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
រួចដើរប្រទក្សិណហើយក៏ចេញអស់ទៅ ។ ឯសុទិន្ទកលន្ទបុត្រ កាលបើ
ពួកពុទ្ធបរិសទ្យក្រោកទៅអស់ហើយភ្លាម ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព រួចអង្គុយក្នុងទីមួយដ៏សមគួរ ។
លុះសុទិន្ទកលន្ទបុត្រ អង្គុយនៅក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូល
ព្រះអង្គថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ
ដោយដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំព្រះអង្គបានយល់តាមដំណើរទាំងនោះដែរ
ហើយ ប៉ុន្តែបើខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិន
ងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង
ដូចជាស័ង្ខដែលគេខាត់ហើយនោះទេ សូមទានខ្ញុំព្រះអង្គចង់កោរសក់និង
ពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្ងៀកដណ្តាប់សំពត់ជ្រលក់អម្ពត់ហើយចេញចាកផ្ទះ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទំ សុទិទ្ឋកលន្ទបុត្តវត្ថុ

អនការិយំ បព្វជិតុំ បព្វាជេតុ មំ ភក្កាតិ ។
 អនុញ្ញាតោសិ បន ត្វំ សុទិន្ទ មាតាបិតុហិ អកា-
 រស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ ន ខោ អហំ
 ភន្តេ អនុញ្ញាតោ មាតាបិតុហិ អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជ្ជាយាតិ ។ ន ខោ សុទិន្ទ តថាគតា អន-
 នុញ្ញាតំ មាតាបិតុហិ បុត្តំ បព្វាជេន្ទិតិ ។ សោហំ
 ភន្តេ តថា ករិស្សាមិ យថា មំ មាតាបិតោ
 អនុជានិស្សន្តិ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ^(១) ។

[១១] អថខោ សុទិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ វេសាលិយំ តំ
 ករណីយំ តីវេត្វា យេន កលន្ទក្កាមោ យេន មាតា-
 បិតោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មាតាបិតោ ឯតទ-
 វោច អម្ព តាត យថា យថាហំ ភក្កតា ធម្មំ ទេសិតំ
 អាជានាមិ នយិទំ សុករំ អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្ត-
 បរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សង្ខតិទិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ

១ ឥតោ បរិ កត្តចិ អថខោ សុទិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ ភក្កតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា ឧដ្ឋា-
 យាសនា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមីតិ លិខិតំ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ១ និទានសុទិន្ទកលន្ទបុត្រ

មកបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះ
 ណាស់) សូមព្រះដ៏មានជោគទ្រង់បំបួសខ្ញុំព្រះអង្គផង ។ ព្រះសាស្តា
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់សុទិន្ទ ចុះអ្នកឯងមាតាបិតាបានយល់ព្រមឲ្យ
 ចេញចាកផ្ទះមកបួសប្រតិបត្តិក្នុងបព្វជ្ជា ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ច
 ការក្នុងផ្ទះហើយឬ ។ សុទិន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 ខ្ញុំព្រះអង្គមាតាបិតាមិនទាន់បានយល់ព្រមឲ្យចេញចាកផ្ទះមកបួស ក្នុងព្រះ
 ពុទ្ធសាសនានៅឡើយទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់
 សុទិន្ទ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនដែលបំបួសកូនដែលមាតាបិតា មិន
 ទាន់អនុញ្ញាតនោះទេ ។ សុទិន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលមាតាបិតា ត្រាតែអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គចេញចាកផ្ទះ
 មកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យបាន ។

[១១] លំដាប់នោះ សុទិន្ទកលន្ទបុត្របានសម្រេចកិច្ចការដែលខ្លួន
 ត្រូវធ្វើក្នុងក្រុងវេសាលីនោះរួចស្រេចហើយ ក៏វិលត្រឡប់មកស្រុកកលន្ទ
 វិញ បានចូលទៅរកមាតាបិតាហើយជំរាបមាតាបិតាថា បពិត្រអ្នកម្តាយ
 អ្នកឪពុក ខ្ញុំបាទបានស្តាប់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានជោគទ្រង់សម្តែង ដោយ
 ដំណើរយ៉ាងណា ។ ក៏យល់តាមដំណើរទាំងនោះហើយ ខ្ញុំបាទគិតថា
 បើខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះនោះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌

ឥច្ឆាមហំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ
 វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតុំ
 អនុជាធាច មំ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 ឯវំ វុត្តេ សុទិន្ទស្ស កលន្ធបុត្តស្ស មាតាបិតរោ
 សុទិន្ទំ កលន្ធបុត្តំ ឯតទរោចំ ត្វំ ខោសិ តាត
 សុទិន្ទ អម្ពាភំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាហោ
 សុខេទិសោ សុខបរិហាសោ ន ត្វំ តាត សុទិន្ទ
 កិញ្ចិ ទុក្ខស្ស ជាធាសិ មរណោនបិ មយន្តេ
 អកាមកា វិធា ភវិស្សាម កី បន មយំ តំ
 ដីវន្តំ អនុជាធិស្សាម អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជា-
 យាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ សុទិន្ទោ កលន្ធបុត្តោ
 មាតាបិតរោ ឯតទរោច អម្ព តាត យថា យថាហំ
 ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ នយិទំ សុករំ
 អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិ
 សង្ខលិទិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឥច្ឆាមហំ កេស-
 មស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាស័ង្ខដែលគេខាត់ហើយនោះ
 ទេ ខ្ញុំបាទចង់កោរសក់និងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តាប់សំពត់ជ្រលក់
 អម្ចាត់ ហើយចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួសដែលគ្មានប្រយោជន៍
 ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះណាស់) សូមអ្នកម្តាយអ្នកឪពុកអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំ
 បាទចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យទាន ។ មាតាបិតារបស់
 សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ កាលបើបានឮកូនលាដូច្នេះហើយ ក៏និយាយឃាត់ថា
 ម្ចាស់សុទិន្ទកូន បាងងជាបុត្រឯករបស់យើង ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
 ចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់បិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកទំនុកបម្រុងឲ្យបាន
 សេចក្តីសុខ នៃសុទិន្ទកូន បាងងមិនដែលស្គាល់ទុក្ខបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ
 ទោះបីបាងងស្លាប់ក្តី យើងក៏មិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាងងទេ យើងនឹង
 អនុញ្ញាតបាក់ពុំរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាម្តេច
 បាន ។ ទើបសុទិន្ទកលន្ទបុត្រនិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជាគម្រប់ពីរ
 ដងថា បពិត្រមាតាបិតា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយដោយ
 ដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំបានយល់តាមដំណើរទាំងនោះដែរហើយ ប៉ុន្តែបើ
 ខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ដូចជាស័ង្ខដែលគេខាត់
 ហើយនោះទេ ខ្ញុំចង់កោរសក់និងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តាប់សំពត់

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទំ សុទិន្នកលន្ទបុត្តវត្ថុ

អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតុំ អនុជាធាន មំ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ សុទិន្នស្ស
 កលន្ទបុត្តស្ស មាតាបិតរោ សុទិន្នំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទ-
 រោចំ ត្វំ ខោសិ តាត សុទិន្ន អម្ពាតំ ឯកបុត្តកោ
 បិយោ មនាចោ សុខេទិសោ សុខបរិហតោ ន ត្វំ តាត
 សុទិន្ន កិញ្ចិ ទុក្ខស្ស ជាតាសិ មរណោបិ មយន្តេ
 អកាមកា វិជា ភវិស្សាម កី បន មយំ តំ ជីវន្តំ
 អនុជាតិស្សាម អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 តតិយម្បិ ខោ សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ មាតាបិតរោ
 ឯតទរោច អម្ព តាត យថា យថាបំ ភកវតា
 ធម្មំ ទេសិតំ អាជាតាមិ នយិទំ សុករំ អការំ
 អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិ សង្ខតិទិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឥច្ឆាមហំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា
 កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជិតុំ អនុជាធាន មំ អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជ្ជាយាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ សុទិន្នស្ស កលន្ទ-
 បុត្តស្ស មាតាបិតរោ សុទិន្នំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទរោចំ

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ និទានសុទិន្នកលន្ទបុត្រ

ជ្រលក់អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា សូមមាតា-
 បិតាអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យទាន ។
 មាតាបិតារបស់សុទិន្នកលន្ទបុត្រ ទើបនិយាយនឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រជាគម្រប់
 ពីរដងដូច្នេះថា នែសុទិន្នកូន បាងង់ជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
 ចិត្តរបស់យើង (បាងង់) ធ្លាប់ស្ថិតនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកថែរក្សា
 ឲ្យបានសេចក្តីសុខ នែបាសុទិន្ន បាមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចបន្តួច
 សោះ ទោះបីស្លាប់បាងង់ក្តី យើងមិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាងង់ទេ យើង
 នឹងអនុញ្ញាតបាក់ពុំរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
 ម្តេចបាន ។ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជា
 គម្រប់បីដងថា បពិត្រមាតាបិតា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សម្តែងដោយអាការយ៉ាងណា ។ ធម្មតា អ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះនឹងប្រ-
 ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង បីដូចជាស័ង្គ
 ដែលបុគ្គលដុះខាត់ហើយ មិនងាយធ្វើទេ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីកោរសក់និង
 ពុកមាត់ហើយស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួស
 ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះ ហេតុនេះសូមមាតាបិតាអនុញ្ញាតខ្ញុំឲ្យចេញ
 ចាកផ្ទះទៅបួស ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះវិញចុះ ។ មាតាបិតារបស់សុ-
 ទិន្នកលន្ទបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រជាគម្រប់បីដងថា

ត្ង់ ខោសិ តាត សុទិន្ទ អម្ពាតំ ឯកបុត្តកោ បិយោ
 មនាថោ សុខេទិកោ សុខបរិហតោ ន ត្ង់ តាត សុទិន្ទ
 កិញ្ចិ ទុក្ខស្ស ជាតាសិ មរណានបិ មយន្តេ អកាម-
 កា វិជា ភវិស្សាម កី បន មយំ តំ ដីវន្តំ អនុជាតិស្សាម
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អថខោ សុទិន្ទោ
 កលន្ទបុត្តោ ន មំ មាតាបិតរោ អនុជានន្តិ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ តត្ថេវ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា
 ទិបទ្ធិ ឥដេវ មេ មរណំ ភវិស្សតិ បព្វជ្ជា វាតិ^(១) ។
 អថខោ សុទិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ ឯកំបិ ភត្តំ ន ភុញ្ញិ
 ទ្វេបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ញិ តីណិបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ញិ ចត្តារិបិ
 ភត្តានិ ន ភុញ្ញិ បញ្ចបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ញិ ឆបិ
 ភត្តានិ ន ភុញ្ញិ សត្តបិ ភត្តានិ ន ភុញ្ញិ ។

[១២] អថខោ សុទិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស មាតាបិ-
 តរោ សុទិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទរោចំ ត្ង់ ខោសិ តាត
 សុទិន្ទ អម្ពាតំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាថោ សុខេទិកោ
 សុខបរិហតោ ន ត្ង់ តាត សុទិន្ទ កិញ្ចិ ទុក្ខស្ស
 ជាតាសិ មរណានបិ មយន្តេ អកាមកា វិជា ភវិស្សាម

១ បព្វជ្ជាយាតិបិ បាវោ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

នៃសុទិន្ទកូន បាឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង
 ធ្លាប់បិតនៅតែក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកថែទាំឲ្យបានសេចក្តីសុខ នៃបា
 សុទិន្ទ បាមិនស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចសោះ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិន
 ប្រាថ្នាឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកបា យើងនឹងអនុញ្ញាតបា ដែលកំពុងរស់នៅ
 ឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងសាសនាដូចម្តេចបាន ។ គ្រានោះឯង
 សុទិន្ទកលន្ទបុត្រគិតថា មាតាបិតាមិនអនុញ្ញាតអញឲ្យចេញចាកផ្ទះបួស
 ក្នុងសាសនា ដូច្នេះហើយ ក៏ដួលដេកនៅលើផែនដី ប្រាសចាកគ្រឿង
 កម្រាលក្នុងទីនោះឯងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ឬនឹងបានបួសក្នុងទីនេះ
 ជាប្រាកដ ។ គ្រានោះ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ មិនបានបរិភោគបាយអស់
 មួយពេល ២ ពេលក៏មាន ៣ ពេលក៏មាន ៤ ពេលក៏មាន ៥ ពេល
 ក៏មាន ៦ ពេលក៏មាន ៧ ពេលក៏មាន ។

[១២] លំដាប់នោះ មាតាបិតារបស់សុទិន្ទកលន្ទបុត្រនិយាយនឹង
 សុទិន្ទកលន្ទបុត្រថា ម្ចាស់សុទិន្ទកូន បាឯងជាកូនប្រុសតែមួយហើយជា
 ទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ធ្លាប់សុខធ្លាប់សប្បាយដោយមានស្រី
 ភីលៀងថែរក្សា សុទិន្ទកូន បាឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ
 ទេ ទោះបីបាស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកបាឡើយ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទិទ្ធកលន្ទបុត្តវត្ថុ

កី បន មយំ តំ ដីវន្តំ អនុជាជិស្សាម អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជ្ជាយ ឧដ្ឋេហិ តាត សុទិទ្ធ
 ភុញ្ញ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច ភុញ្ញន្តោ បិវន្តោ
 បរិចារេន្តោ កាមេ បរិភុញ្ញន្តោ បុញ្ញានិ កហេន្តោ
 អភិរមស្ស ន តំ មយំ អនុជាជាម អការស្មា អន-
 ការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ សុទិន្នោ កលន្ទ-
 បុត្តោ តុល្លា អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
 តតិយម្បិ ខោ សុទិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស មាតាបិតហេ
 សុទិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទហេចំ តំ ខោសិ តាត សុទិន្ទ
 អម្ហាកំ ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាចោ សុខេដិតោ សុខ-
 បរិហតោ ន តំ តាត សុទិន្ទ កិញ្ចិ ទុក្ខស្ស ជាតាសិ
 មរណោនបិ មយន្តេ អកាមកា វិជា ភវិស្សាម កី
 បន មយំ តំ ដីវន្តំ អនុជាជិស្សាម អការស្មា អនកា-
 រិយំ បព្វជ្ជាយ ឧដ្ឋេហិ តាត សុទិន្ទ ភុញ្ញ ច បិវ
 ច បរិចារេហិ ច ភុញ្ញន្តោ បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ
 បរិភុញ្ញន្តោ បុញ្ញានិ កហេន្តោ អភិរមស្ស ន តំ មយំ
 អនុជាជាម អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ តតិ-
 យម្បិ ខោ សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ តុល្លា អហោសិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ និទានសុទិទ្ទកលន្ទបុត្រ

យើងនឹងអនុញ្ញាតអ្នកកំពុងរស់នៅ ឲ្យចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន សុទិទ្ទកូន អ្នកចូរក្រោកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបម្រើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយផឹកទឹកនឹងឲ្យគេបម្រើហើយ ចូរបរិភោគកាម និងធ្វើបុណ្យចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ កាលបើមាតាបិតាពោលយ៉ាងនេះហើយ សុទិទ្ទកលន្ទបុត្រ ក៏ស្ងៀមនៅ ។ ឯមាតាបិតាសុទិទ្ទកលន្ទបុត្រ និយាយល្អងលោមសុទិទ្ទកលន្ទបុត្រពីរដង ។ បេ ។ បីដងថា នៃសុទិទ្ទកូន អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តយើង ធ្លាប់ចម្រើនដោយសេចក្តីសុខ មានទាំងស្រីក៏លៀងថែរក្សាសប្បាយ សុទិទ្ទកូន អ្នកឯងមិនដែលស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ ទោះបីអ្នកឯងស្លាប់ទៅក្តី យើងមិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឯងឡើយ យើងនឹងអនុញ្ញាតដល់អ្នកកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន សុទិទ្ទកូន អ្នកចូរក្រោកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក និងឲ្យគេបម្រើទៅ កាលបរិភោគបាយផឹកទឹក និងឲ្យគេបម្រើហើយ ចូរបរិភោគកាម និងធ្វើបុណ្យតាមប្រាថ្នាចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ សុទិទ្ទកលន្ទបុត្រ ក៏ស្ងៀមនៅទៅវិញជាគម្រប់បីដង ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៣] អថខោ សុទិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស
 សហាយកា យេន សុទិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ តេនុប-
 សង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា សុទិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទ-
 វោចំ តំ ខោសិ សម្ម សុទិន្ទ មាតាបិតុនំ
 ឯកបុត្តកោ បិយោ មនាចោ សុខេទិកោ សុខ-
 បរិហតោ ន តំ សម្ម សុទិន្ទ កិញ្ចិ ទុក្ខស្ស
 ជាតាសិ មរណោនបិ តេ មាតាបិតរោ អកាមកា
 វិទា ភវិស្សន្តិ កី បន តំ ដីវន្តំ អនុជាតិស្សន្តិ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ ឧដ្ឋេហិ សម្ម
 សុទិន្ទ កុញ្ញ ច បិវ ច បរិចារេហិ ច កុញ្ញន្តោ
 បិវន្តោ បរិចារេន្តោ កាមេ បរិកុញ្ញន្តោ បុញ្ញានិ
 ករោន្តោ អភិរមស្ស ន តំ មាតាបិតរោ អនុជាតិន្តិ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 សុទិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ តុណ្ហិ អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ
 ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ សុទិន្ទស្ស កលន្ទ-
 បុត្តស្ស សហាយកា សុទិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទវោចំ

និយមបិដក មហាវិភង្គ

[១៣] លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រ បាននាំគ្នាចូលទៅ
និយាយអង្វរសុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រថា នៃសុទ្ធិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងជាកូនប្រុសតែ
មួយ ហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់មាតាបិតា ធ្លាប់បានសេចក្តីសុខ
មានទាំងស្រីក៏ល្បឿងថែរក្សាសប្បាយ នៃសុទ្ធិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងមិនធ្លាប់
ស្គាល់សេចក្តីលំបាកតិចតួចសោះទេ ទោះបីអ្នកស្លាប់ទៅក្តី មាតាបិតា
របស់អ្នក ក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឡើយ មាតាបិតាទាំងឡាយ
របស់អ្នក នឹងអនុញ្ញាតអ្នកដែលកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួស
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន នៃសុទ្ធិន្ទសំឡាញ់ ចូរអ្នកក្រោកឡើង
បរិភោគបាយ ផឹកទឹក ឲ្យគេបម្រើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយចំណី
ផឹកទឹក ឲ្យគេបម្រើខ្លួនហើយ នឹងបរិភោគនូវកាមទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យ
(ឲ្យទាន) រីករាយសប្បាយតាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ មាតាបិតាទាំងឡាយ
របស់អ្នក មិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
សាសនាទេ ។ កាលបើពួកសំឡាញ់របស់សុទ្ធិន្ទពោលពាក្យយ៉ាងនេះ
ហើយ សុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រ ក៏នៅស្ងៀម ។ ពួកសំឡាញ់របស់សុទ្ធិន្ទ-
កលន្ទបុត្រ បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងសុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្រពីរដង ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទិន្នកលន្ទបុត្តវត្ថុ

តំ ខោសិ សម្ម សុទិន្ន ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ
 សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ តុល្លា អហោសិ ។ អថខោ
 សុទិន្នស្ស កលន្ទបុត្តស្ស សហាយកា យេន
 សុទិន្នស្ស កលន្ទបុត្តស្ស មាតាបិតោ តេនុបសង្ក-
 មីសុ ឧបសង្កមិត្វា សុទិន្នស្ស កលន្ទបុត្តស្ស
 មាតាបិតោ ឯតទោចំ អម្ព តាត ឯសោ សុទិន្នោ
 អនន្តរហិតាយ ភូមិយា និបន្នោ ឥដេវ មេ មរណំ
 ភវិស្សតិ បព្វជ្ជា វាតិ សចេ តុម្ភេ សុទិន្នំ នាណុ-
 ជានិស្សថ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ តត្ថេវ
 មរណំ អាកមិស្សតិ សចេ បន តុម្ភេ សុទិន្នំ
 អនុជានិស្សថ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ បព្វជិ-
 តំបិ នំ ទក្ខិស្សថ សចេ សុទិន្នោ នាកិរមិស្សតិ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ កា តស្ស អញ្ញា
 តតិ ភវិស្សតិ ឥដេវ បច្ចាគមិស្សតិ អនុជានាថ
 សុទិន្នំ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 អនុជានាម តាតា សុទិន្នំ អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជ្ជាយាតិ ។

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ និទានសុទិន្ទកលន្ទបុត្រ

បីដងថា នៃសុទិន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯង ។ បេ ។ សុទិន្ទកលន្ទបុត្រ ក៏នៅតែ
ស្ងៀមអស់វារៈជាគម្រប់បីដង ។ គ្រានោះឯង មាតាបិតាទាំងឡាយរបស់
សុទិន្ទកលន្ទបុត្រនៅក្នុងទីណា សំឡាញ់ទាំងឡាយរបស់សុទិន្ទកលន្ទ-
បុត្រ ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះ
នឹងមាតាបិតាទាំងឡាយនៃសុទិន្ទកលន្ទបុត្រថា បពិត្រលោកម្តាយលោក
ឪពុក សុទិន្ទនេះ ដេកនៅលើផែនដី រកគ្រឿងកម្រាលអ្វីគ្មានសោះទេ
ហើយគិតថា សេចក្តីស្លាប់ក្តី បព្វជ្ជាក្តី នឹងមានដល់អញក្នុងទីនេះឯង
បើលោកទាំងឡាយមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យសុទិន្ទចេញចាកផ្ទះ ហើយបួស
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ សុទិន្ទនឹងដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ក្នុងទីនោះមិន
ខានឡើយ ប្រសិនណាបើលោកទាំងឡាយព្រមអនុញ្ញាតឲ្យសុទិន្ទចេញ
ចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា គង់តែនឹងបានឃើញមុខសុទិន្ទ
ដែលនៅជាអ្នកបួសតទៅ បើសុទិន្ទមិនត្រេកអរ ក្នុងបព្វជ្ជាហើយ
គតិរបស់សុទិន្ទនោះប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទីដទៃដូចម្តេចបាន មុខជានឹងត្រឡប់
មកក្នុងទីនេះវិញមិនខាន ដូច្នេះ សូមលោកទាំងឡាយ អនុញ្ញាតឲ្យ
សុទិន្ទចេញចាកផ្ទះហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ មាតាបិតាទាំង-
ឡាយនៃសុទិន្ទក៏ពោលថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយព្រម
អនុញ្ញាតឲ្យសុទិន្ទចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាចុះ ។

[១៤] អថខោ សុទិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស សហា-
 យកា យេន សុទិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ តេនុបសង្កម្មីសុ
 ឧបសង្កម្មិត្វា សុទិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទរោចំ ឧដ្ឋេហិ
 សម្ម សុទិន្ទ អនុញ្ញាតោសិ មាតាបិតុហិ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អថខោ សុទិន្ទោ កលន្ទ-
 បុត្តោ អនុញ្ញាតោម្ហិ កិរ មាតាបិតុហិ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ហដ្ឋោ ឧទក្កោ ចាណីនា
 កត្តានិ បរិបុញ្ញន្តោ រុដ្ឋាសិ ។ អថខោ សុទិន្ទោ
 កលន្ទបុត្តោ កតិចាហំ ពលំ កាហេត្វា^(១) យេន ភក្កវា
 តេនុបសង្កម្មី ឧបសង្កម្មិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ សុទិន្ទោ កលន្ទ-
 បុត្តោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច អនុញ្ញាតោម្ហិ^(២) អហំ ភន្តេ
 មាតាបិតុហិ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ បព្វាជេតុ
 មំ ភន្តេ ភក្កវាតិ ។ អលត្ថ ខោ សុទិន្ទោ
 កលន្ទបុត្តោ ភក្កវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ អលត្ថ

១ យេតុយ្យេន គហេត្វាតិ បាហោ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ.ម. អនុញ្ញាតោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១២] គ្រានោះឯង សុទិន្នកលន្ទបុត្រនៅក្នុងទីណា សំឡាញ់ទាំងឡាយនៃសុទិន្នកលន្ទបុត្រ ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងសុទិន្នកលន្ទបុត្រថា នៃសុទិន្នសំឡាញ់ ចូរអ្នកក្រោកឡើង អ្នកឯងមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ឬសក្កងព្រះពុទ្ធសាសនាហើយ ។ គ្រានោះ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ បានដឹងថាមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ដើម្បីឬសក្កងព្រះពុទ្ធសាសនា (ដូច្នោះ) ហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ ដូចជាអណ្តែតឡើង ដូតសំអាតខ្លួនដោយដៃទាំងឡាយហើយក្រោកឡើង ។ គ្រានោះ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ សម្រាកកម្លាំងបានពីរបីថ្ងៃ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងទីណាក៏ចូលទៅកាន់ទីនោះ លុះចូលទៅហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសុទិន្នកលន្ទបុត្រ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល គឺមាតាបិតាអនុញ្ញាតឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយឬសក្កងភេទជាបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយការងារក្នុងផ្ទះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បំបួសខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ ។ សុទិន្នកលន្ទបុត្រ បានបញ្ចេញ និងឧបសម្បទា

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទិន្ទប្បព្វដូបសម្បទា

ឧបសម្បជំ ។ អចិរុបសម្បជ្ជោ ច បនាយស្នា សុទិន្ទោ
 ឯវ្យុបេ ជូតកុណោ សមាទាយ វត្តតិ អារញ្ញិកោ
 ហោតិ បិណ្ឌាចាតិកោ បំសុក្ខុលិកោ សបទាន-
 ចារិកោ អញ្ញតរំ វដ្ឋិតាមំ ឧបនិស្សាយ វិហារតិ ។

[១៥] តេន ខោ បន សមយេន វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា

ហោតិ ទ្វីហិតិកា សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន
 សុករា ឧញ្ជេន បក្កហេន យាបេតុំ ។ អថខោ
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ
 វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា ទ្វីហិតិកា សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បព្វជ្ជា និងឧបសម្បទារបស់សុទិន្ទភិក្ខុ

ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ។ សុទិន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុបានឧប-
សម្បទាហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ប្រព្រឹត្តសមាទានធុតង្គគុណ មានសភាព
យ៉ាងនេះ គឺ ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ប្រើប្រាស់សំពត់
បំសុក្ខល និងត្រៃចទៅ (បិណ្ឌបាត) តាមលំដាប់ផ្ទះ ហើយចូលទៅ
អាស្រ័យនៅក្នុងស្រុកវដ្តឯណានីមួយ ។

[១៥] សម័យនោះឯង ស្រុកវដ្តមានអំណាចអត់បាយ មនុស្សទាំង
ឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាក
ស្រាប់ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មានផ្ទឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែល
មានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ
លុះតែមានស្លាកជាទីសម្គាល់ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ
នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក ។ លំដាប់នោះឯង
សុទិន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ស្រុក
វដ្តមានអំណាចអត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រ
ក្រៃពេក មនុស្សណាដែលក្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់មាន
ផ្ទឹងស (ដេរដាសលើផែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរ
ស្រូវអង្ករគេបាន ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកជាទីសំគាល់

ន សុករា ឧញ្ចេន បត្តហេន យាបេត្ថំ ពហូ ខោ
 បន មេ វេសាលីយំ ញាតកា^(១) អន្តរា មហាទ្ធជា
 មហាកោតា បហូតជាតរបរជតា បហូតវិត្តបករណា
 បហូតធនធាញ្ញា យទ្ធជាបំ ញាតកានំ^(២) ឧប-
 និស្សាយ វិហារេយ្យំ ញាតកាបិ^(៣) មំ និស្សាយ ធានានិ
 ទស្សន្តិ បុញ្ញានិ ករិស្សន្តិ ភិក្ខុ ច លាភំ លច្ឆន្តិ
 អហព្វា បិណ្ឌាកេន ន កិលមិស្សាមីតិ ។ អថខោ
 អាយស្មា សុទិដ្ឋោ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្ត-
 ទីរមាទាយ យេន វេសាលី តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន
 ចារិកំ^(៤) ចរមាណោ^(៥) យេន វេសាលី តទរសរិ ។
 តត្រិ សុទំ អាយស្មា សុទិដ្ឋោ វេសាលីយំ វិហារតិ
 មហារនេ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ អស្សោសុំ ខោ
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស ញាតកា សុទិដ្ឋោ កិរ-
 កលន្ទបុត្តោ វេសាលី អនុបុត្តោតិ ។ តេ អាយស្មតោ
 សុទិន្ទស្ស សង្ឃិមត្តេ ថាលិចាកេ ភត្តាភិហារំ អភិ-
 ហរីសុ ។ អថខោ អាយស្មា សុទិដ្ឋោ តេ សង្ឃិមត្តេ ថាលិ-
 ចាកេ ភិក្ខុនំ វិស្សដ្ឋេត្វា បុព្វល្អាសមយំ និវាសេត្វា

១-២-៣ ឱ. ម. ញាតី ។ ៤-៥ តីសុបិ បោត្តកេសុ ឥទំ បាវទ្ធយំ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរក
អាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក ញាតិទាំងឡាយរបស់អញមានច្រើនក្នុង
ក្រុងវេសាលី ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មាន
មាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន
បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ គប្បីចូលទៅអាស្រ័យនូវញាតិទាំងឡាយ
ហើយនៅ ញាតិទាំងឡាយសោត អាស្រ័យនូវអាត្មាអញហើយ នឹង
បានឲ្យទាន នឹងធ្វើបុណ្យ ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងបានលាភផង អាត្មាអញ
នឹងមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតផង ។ ទើបសុទិន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុរៀបចំ
សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រ និងចីវរ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា
ក៏ចៀសចេញទៅក្នុងទិសនោះ កាលដែលត្រេចទៅកាន់ចារិកដោយ
លំដាប់ ។ ក្រុងវេសាលីនៅក្នុងទិសណា ក៏ចូលទៅដល់ទីនោះ ។ មាន
ដំណឹងថា សុទិន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុនៅក្នុងកូដាគារសាលាព្រៃមហាវនទៀប
ក្រុងវេសាលីនោះ ។ ពួកញាតិសុទិន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុបានឮថា សុទិន្ទ-
ភិក្ខុជាកលន្ទបុត្រមកដល់ក្រុងវេសាលីហើយ ។ ពួកញាតិទាំង
នោះ ក៏នាំនូវភោជនប្រមាណហុកសិបសម្រាប់ទៅប្រគេនសុទិន្ទភិក្ខុដ៏មាន
អាយុ ។ លំដាប់នោះឯង សុទិន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ ចែកចាយសម្រាប់
ប្រមាណហុកសិបថាសនោះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយស្ងៀកស្បៀង

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទិទ្ឋភិក្ខុអភិទោសិកកុម្មាសបរិកុញ្ញនំ

បត្តចីវរមាធាយ កលន្ទកាមំ បិណ្ឌាយ ចារិសិ កលន្ទ-
 កាមេ សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរមាធា យេន សកបិត្ត
 និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខេ បន សមយេន
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស ញាតិទាសី អភិទោសិកំ
 កុម្មាសំ ឆទ្កតុកាមា ហោតិ ។ អថខេ អាយស្មា
 សុទិន្ទោ តំ ញាតិទាសី ឯតទរោច សចេ តំ ភតិទិ
 ឆទ្ឋនីយធម្មំ ឥធម មេ បត្តេ អាកិរាតិ ។ អថខេ
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស ញាតិទាសី តំ អភិទោសិកំ
 កុម្មាសំ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បត្តេ អាកិរន្តី ហត្ថា-
 នញ្ច ចាទានញ្ច សរស្ស ច និមិត្តំ អត្តហោសិ ។ អថខេ
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស ញាតិទាសី យេនាយស្មតោ
 សុទិន្ទស្ស មាតា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយ-
 ស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតរំ ឯតទរោច យក្សយៀ
 ជានេយ្យាសិ អយ្យបុត្តោ សុទិន្ទោ អនុប្បត្តោតិ ។ សចេ
 ជេ សច្ចំ ភណាសិ អទាសី តំ ករោមីតិ ។ តេន ខេ
 បន សមយេន អាយស្មា សុទិន្ទោ តំ អភិទោសិកំ
 កុម្មាសំ អញ្ញតរំ កុឧម្ហលំ និស្សាយ បរិកុញ្ញតិ ។
 បិតាបិ ខេ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស កម្មត្តា អាកច្ឆន្តោ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អំពីសុទិន្នភិក្ខុធាន់នំកុម្មាសផ្លូម

ប្រដាប់ដោយបាត្រ និងចីវរក្នុងវេលាព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់កលន្ទត្រាម
ដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលដើរទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតតាមលំដាប់ផ្ទះក្នុងកលន្ទត្រាម
លំនៅនៃបិតារបស់ខ្លួននៅក្នុងទីណា ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ក៏ក្នុងសម័យ
នោះឯង ទាសីរបស់ញាតិនៃសុទិន្នភិក្ខុដ៏មានអាយុ មានប្រាថ្នាដើម្បី
ចោលនំកុម្មាសផ្លូម ។ គ្រានោះ សុទិន្នភិក្ខុដ៏មានអាយុ និយាយនឹងខ្ញុំ
ស្រីរបស់ញាតិនោះថា ម្ចាស់នាងទាសី បើនំនោះជារបស់ចោលហើយ
ចូរនាងចាក់ដាក់មកក្នុងបាត្រអាត្មានេះវិញ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំស្រីនៃញាតិ
របស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ ក៏ចាក់នំកុម្មាសផ្លូមនោះទៅក្នុងបាត្ររបស់សុទិន្ន
ហើយបានស្គាល់ជាក់នូវដៃជើងនិងសំឡេងរបស់សុទិន្ននោះច្បាស់ ។
វេលានោះ មាតារបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ខ្ញុំស្រីរបស់
ញាតិនៃសុទិន្នដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយនឹងមាតារបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ សូមអ្នក
ជ្រាប សុទិន្នជាអយ្យបុត្រ និមន្តមកដល់ហើយ ។ មាតារបស់សុទិន្នឆ្លើយ
ថា នែហង បើហងឯងនិយាយពាក្យពិតមែន អញនឹងឲ្យហងរួចជាអ្នក
ជា ។ សម័យនោះឯង សុទិន្នភិក្ខុដ៏មានអាយុក៏ធាន់នំកុម្មាសផ្លូមនោះប្រប
ដញ្ចាំងសាលា ១ ។ ចំណែកខាងបិតារបស់សុទិន្នមកពីធ្វើការងារវិញ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អន្ទស អាយស្មន្តំ សុទិន្ទំ តំ អភិទោសិតំ កុម្មាសំ
 អញ្ញតំ កុខ្ខម្យលំ និស្សាយ បរិកុញ្ញន្តំ ទិស្វាន យេនា-
 យស្មា សុទិន្នោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ
 សុទិន្ទំ ឯតទរោច អត្ថិ នាម តាត សុទិន្ទ អភិទោសិតំ
 កុម្មាសំ បរិកុញ្ញិស្សសិ នន្ត^(១) តាត សុទិន្ទ សកកេហំ^(២)
 កន្តព្វន្តិ ។ អតមម្ហា ខោ តេ កហាបតិ កេហំ តត្ថាយំ^(៣)
 អភិទោសិតោ កុម្មាសោ មយា លទ្ធោតិ^(៤) ។ អថខោ
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បិតា អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស
 ពាហាយំ កហេត្វា អាយស្មន្តំ សុទិន្ទំ ឯតទរោច ឯហិ
 តាត សុទិន្ទ យំ កមិស្សាមាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 សុទិន្នោ យេន សកបិតុ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ អាយស្ម-
 តោ សុទិន្ទស្ស បិតា អាយស្មន្តំ សុទិន្ទំ ឯតទរោច កុញ្ញ
 តាត សុទិន្នាតិ ។ អលំ កហាបតិ កតំ មេ អន្ទ កត្ត-
 កិច្ចន្តិ ។ អទិវាសេហិ តាត សុទិន្ទ ស្វាតនាយ កត្តន្តិ ។
 អទិវាសេសិ ខោ អាយស្មា សុទិន្នោ តុណ្ហិកាវេន ។
 អថខោ អាយស្មា សុទិន្នោ ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។

១ ឱ. ម. នន្ត នាម ។ ២ ឱ. ម. សកំ គេហំ ។ ៣ ឱ. តត្រាយំ ។ ៤ មយា លទ្ធោតិ
 បាបទ្វយំ ឱពាបិយមរម្មបោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

ក៏បានឃើញសុទិន្នកំពុងឆាន់នំកុម្មាសផ្លូវនោះប្របដណ្តាំងសាលា លុះ
 ឃើញហើយ សុទិន្នកិក្ខុនៅក្នុងទីណា (បិតានោះ) ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ
 លុះចូលទៅហើយក៏និយាយនឹងសុទិន្នដ៏មានអាយុថា នែសុទិន្នកូន យើង
 ជាអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ថ្វីក៏លោកមកឆាន់នំកុម្មាសផ្លូវវិញ សុទិន្ន
 កូនគួរតែលោកទៅឯផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ ។ សុទិន្នកិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 គហបតី អាត្មាបានទៅឯផ្ទះញោមហើយ នំកុម្មាសផ្លូវនេះ អាត្មាបានពីផ្ទះ
 នោះមក ។ លំដាប់នោះ បិតាសុទិន្នកិក្ខុ ក៏ចាប់កំភួនដៃសុទិន្នកិក្ខុហើយ
 និយាយនឹងសុទិន្នថា សុទិន្នកូន លោកចូរមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ លំដាប់
 នោះ លំនៅបិតារបស់ខ្លួននៅក្នុងទីណា សុទិន្នដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅ
 ក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានក្រាល
 ប្រគេន ។ បិតាក៏និយាយនឹងសុទិន្នក្នុងពេលនោះថា សុទិន្នកូន សូម
 លោកនិមន្តឆាន់ចង្ហាន់ ។ សុទិន្នឆ្លើយថា ណ្ហើយគហបតី ថ្ងៃនេះអាត្មា-
 ភាពឆាន់រួចហើយ ។ បិតាឆ្លើយថា សុទិន្នកូន សូមលោកនិមន្តទទួល
 ចង្ហាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ សុទិន្នកិក្ខុ ក៏ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហភាព ។
 សុទិន្នកិក្ខុ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយនិមន្តទៅក្នុងពេលនោះឯង ។

បារាជិតកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បិតុនោ សុទិន្នាយាចនំ

[១៦] អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស មាតា តស្សា
 រត្តិយា អច្ចយេន ហរិតេន កោមយេន បបរី ឱបុញ្ញាបេត្វា
 ទ្វេ បុញ្ញេ កាកាបេសិ ឯកំ ហិរញ្ញស្ស ឯកំ សុវណ្ណស្ស
 តាវ មហាត្តា បុញ្ញា អហោសុំ ឱរតោ បិតោ បុរិសោ ចារតោ
 បិតំ បុរិសំ ន បស្សតិ ចារតោ បិតោ បុរិសោ ឱរតោ បិតំ
 បុរិសំ ន បស្សតិ តេ បុញ្ញេ កិលញ្ញេហិ បដិច្ចាទាបេត្វា
 មជ្ឈេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា តិរោករណីយំ បរិក្ខិ-
 ចាបេត្វា^(១) អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស បុរាណទុតិយិកំ
 អាមន្តេសិ តេនហិ វេទុ យេន អលង្ការេន អលង្កតា
 បុត្តស្ស សុទិន្នស្ស មិយា អហោសិ មនាចា
 តេន អលង្ការេន អលង្ករាតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ
 ខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស មាតុយា បច្ចស្សោសិ ។
 អថខោ អាយស្មា សុទិន្នោ បុព្វល្អាសមយំ និរាសេត្វា
 បត្តចីវរមាទាយ យេន សកបិតុ និវេសនំ តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
 អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្នស្ស បិតា យេនាយស្មា
 សុទិន្នោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ បុញ្ញេ វិរាបេត្វា

១ យេកុយ្យេន បរិក្ខិបិត្វាតិ បាហោ ទិស្សតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អំពីបិតាអង្វរសុទិន្ទភិក្ខុ

[១៦] លុះដល់វេលាព្រឹកឡើង មាតាសុទិន្ទភិក្ខុ ប្រើមនុស្សឲ្យ
 បង្គាប់ប្រើថពីដោយអាចម៍គោស្រស់ រួចឲ្យគរគំនរទ្រព្យពីរគំនរ គឺ
 ប្រាក់ ១ គំនរ មាស ១ គំនរ ជាគំនរធំ ។ បុរសឈរខាងអាយមើលទៅ
 បុរសឈរខាងនាយមិនឃើញ បុរសឈរខាងនាយមើលមកបុរសឈរ
 ខាងអាយក៏មិនឃើញ ហើយឲ្យបិទបាំងគំនរទាំងពីរនោះដោយកន្ទេល
 ឲ្យក្រាលអាសនៈទុកត្រង់កណ្តាល រួចឲ្យបាំងរនាំងជុំវិញពីខាងក្រៅ
 (គំនរនោះ) ហើយហៅស្រីជាគូពីមុនរបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុមកបង្គាប់
 ថា កូនស្រី បើដូច្នោះ គ្រឿងប្រដាប់ណាដែលឯងស្អិតស្អាងហើយ
 ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិន្ទកូនអញ ត្រូវឯងស្អិតស្អាងគ្រឿង
 ប្រដាប់នោះចុះ ។ ស្រីជាគូពីមុនរបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ ក៏ទទួល
 ពាក្យមាតារបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុថា ចាសអ្នកមាតា ។ គ្រានោះ
 សុទិន្ទដ៏មានអាយុស្ងៀកស្ងៀងរួចកាន់យកបាត្រនិងចីវរក្នុងវេលាព្រឹក លំ-
 នៅបិតារបស់ខ្លួននៅត្រង់ទីណា ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកបម្រុង ។ លំដាប់
 នោះ បិតារបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ សុទិន្ទដ៏មានអាយុនៅត្រង់ទីណា
 ក៏ចូលទៅត្រង់ទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បង្គាប់អ្នកបម្រើឲ្យបើក

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាយស្មន្តំ សុទិន្ទំ ឯតទរោច ឥទន្តេ តាត សុទិន្ទ
 មាតុមត្តិកំ ឥត្តិកាយ ឥត្តីធនំ អញ្ញំ បេត្តិកំ អញ្ញំ
 បិតាមហំ លញ្ញា តាត សុទិន្ទ ហីនាយាវត្តិត្វា កោកា
 ច កុញ្ញតំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហិ តំ តាត សុទិន្ទ
 ហីនាយាវត្តិត្វា កោកេ ច កុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច កកោ-
 ហីតិ ។ តាត ន ឧស្សហាមិ ន វិសហាមិ អភិរតោ
 អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
 តតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បិតា
 អាយស្មន្តំ សុទិន្ទំ ឯតទរោច ឥទន្តេ តាត សុទិន្ទ
 មាតុមត្តិកំ ឥត្តិកាយ ឥត្តីធនំ អញ្ញំ បេត្តិកំ
 អញ្ញំ បិតាមហំ លញ្ញា តាត សុទិន្ទ ហីនាយាវត្តិត្វា
 កោកា ច កុញ្ញតំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហិ តំ
 តាត សុទិន្ទ ហីនាយាវត្តិត្វា កោកេ ច កុញ្ញស្ស
 បុញ្ញានិ ច កកោហីតិ ។ វទេយ្យាម ខោ តំ
 កហាបតិ សចេ តំ នាតិកខ្មោយ្យាសីតិ ។ វទេហិ
 តាត សុទិន្ទាតិ ។ តេនហិ តំ កហាបតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

គំនរទ្រព្យទាំងនោះ ហើយប្រាប់សុទិន្ទដ៏មានអាយុថា សុទិន្ទកូន នេះ
 ជាទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងស្រីរបស់មាតាលោក នៅមានទ្រព្យសម្បត្តិ
 ដើមខាងប្រុសរបស់បិតានិងមត៌ករបស់ជីតាផ្សេងទៀត សុទិន្ទកូន បើ
 លោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់សម្បត្តិផង ធ្វើ
 បុណ្យទាំងឡាយផង សុទិន្ទកូន ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក
 ហើយនឹងប្រើប្រាស់សម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង ។
 សុទិន្ទតបថា ញោម អាត្មាមិនអាចនឹងសឹកបានទេ ព្រោះអាត្មាពេញចិត្ត
 តែក្នុងការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។ បិតាសុទិន្ទដ៏មានអាយុ និយាយនឹង
 សុទិន្ទដ៏មានអាយុ ជាគម្រប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគម្រប់បីដងថា
 សុទិន្ទកូន នេះជាទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងស្រីរបស់មាតាលោក នៅមាន
 ទ្រព្យសម្បត្តិដើមខាងប្រុសរបស់បិតា និង មត៌ករបស់ជីតាផ្សេងទៀត
 សុទិន្ទកូន បើលោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានគ្រប់គ្រង
 សម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង ។ សុទិន្ទកូន ចូរលោក
 សឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយគ្រប់គ្រងសម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យ
 ឲ្យទានផង ។ សុទិន្ទភិក្ខុតបថា គហបតី បើញោមអត់ទោសឲ្យអាត្មា-
 ភាព ។ នឹងសូមជម្រាបជូនញោមបន្តិច ។ បិតាទទួលព្រមថា សុទិន្ទកូន ចូរ
 លោកនិយាយមកចុះ មិនជាអ្វីទេ ។ សុទិន្ទភិក្ខុក៏ប្រាប់ថា គហបតី

បារាជកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទ្ធិន្ទពីដកទានំ

មហាន្តេ មហាន្តេ សាលិបសិព្វកេ កាវហេត្វា ហិរញ្ញ-
 សុវណ្ណស្ស បូរាហេត្វា សកដេហិ និព្វាហាហេត្វា មជ្ឈេ
 កង្កាយ សោតេ ឱសាទេហិ^(១) តំ កិស្ស ហេតុ យំ
 ហិ តេ កហាបតិ ភវិស្សតិ តតោនិទានំ ភយំ
 វា ធម្មិតត្ថំ វា លោមហំសោ វា អារក្ខោ វា សោ
 តេ ន ភវិស្សតីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស
 មិតា អនត្តមនោ អហោសិ កចំ ហិ នាម បុត្តោ
 សុទិន្ទោ ឯវំ វុត្តតីតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស
 មិតា អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកំ
 អាមន្តេសិ តេនហិ វេទុ ត្វំ មិយា ច មនាថា ច
 អប្បវេនាម បុត្តោ សុទិន្ទោ តុយ្ហំមិ វចនំ ករយ្យាតិ ។
 អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស ចាទេសុ កហេត្វា អាយស្មន្តំ
 សុទិន្ទំ ឯតទវោច កីទិសា នាម តា អយ្យបុត្ត
 អច្ឆរាយោ យាយំ ត្វំ ហេតុ ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។

១ ឱ. ឱតាវេហិ ។ ម. វា. ឱសាវេហិ ។

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អំពីរឿងសុទិន្ទភិក្ខុព្រមឲ្យពូជ

បើដូច្នោះ ញោមត្រូវបង្គាប់មនុស្សឲ្យធ្វើការងារធំៗ ហើយឲ្យច្រកប្រាក់ និងមាសឲ្យពេញ រួចផ្ទុកដោយរទេះ យកទៅចាក់ចោលក្នុងកណ្តាលខ្សែ ទឹកទន្លេគង្គា ហេតុអ្វីបានជាអាត្មាថាដូច្នោះ គហបតី ព្រោះថាទ្រព្យទាំងពួងតែមានដល់អ្នកណាហើយ សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីតក់ស្លុតក្តី សេចក្តី ព្រើរោមក្តី ការថែរក្សាក្តី តែងមានដល់អ្នកនោះមិនខាន ព្រោះតែទ្រព្យទាំងនោះជាហេតុ (បើអ្នកយកមាសប្រាក់ទៅចាក់ចោលក្នុងខ្សែទឹកហើយ) សេចក្តីអន្តរាយមានភ័យជាដើមនោះនឹងមិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ កាលសុទិន្ទដ៏មានអាយុពេលយ៉ាងនេះហើយ បិតារបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីទោមនស្សតូចចិត្តថា ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកសុទិន្ទជា កូនពេលយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះឯង បិតារបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ ទើប ហៅស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុមកប្រាប់ថា នែនាងក្រមុំ បើដូច្នោះ នាងឯងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិន្ទកូនអញ នាងធ្វើ ដូចម្តេចនឹងឲ្យសុទិន្ទកូនអញធ្វើតាមពាក្យនាងឯងបាន ។ គ្រានោះឯង ស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ បានប្រវាឱបជើងទាំងពីររបស់ សុទិន្ទដ៏មានអាយុហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្ទភិក្ខុថា បពិត្រ អយ្យបុត្រ លោកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះហេតុនៃស្រីអប្បរទាំងឡាយណា ស្រីអប្បរទាំងឡាយនោះមានទ្រង់ទ្រាយប្រពៃដូចម្តេចទៅ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ន ខោ អបំ ភតិទិ អច្ឆរាទំ ហេតុ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមីតិ ។
 អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកា អដ្ឋ-
 តក្កេ មំ អយ្យបុត្តោ សុទិន្នោ ភតិទិវាទេន សមុទាចរតីតិ
 តត្ថេវ មុច្ឆិតា បបតា ។ អថខោ អាយស្មា សុទិន្នោ
 មិតរំ ឯតទរោច សចេ កហាបតិ កោជនំ ធាតព្វំ
 ទេច មា នោ វិហាបយិត្តាតិ ។ ភុញ្ញ តាត
 សុទិន្នាតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតា
 ច មិតា ច អាយស្មន្តំ សុទិន្ទំ បណ្ឌិតេន ខាទនីយេន
 កោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសុំ សម្បវារេសុំ ។
 អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតា អាយស្មន្តំ
 សុទិន្ទំ ភុត្តារី ឌីនីតបត្តចាណី ឯតទរោច ឥទំ តាត
 សុទិន្ទ កុលំ អឌ្ឍំ មហាទ្ធនំ មហាកោតំ បហូតជាត-
 រូបរាជតំ បហូតវិត្តបករណំ បហូតធនជញ្ញំ លញ្ញា តាត
 សុទិន្ទ ហីនាយាវត្តិត្វា កោតា ច ភុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ
 ច កាតុំ ឯហិ ត្វំ តាត សុទិន្ទ ហីនាយាវត្តិត្វា
 កោតេ ច ភុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច កហេហីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សុទិន្ទភិក្ខុឆ្លើយថា នៃបួនស្រី អាត្មាមិនបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បី
ស្រីអប្បរទាំងនោះទេ ។ វេលានោះ ស្រីបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទ-
ភិក្ខុក៏នឹកទោមនស្សតូចចិត្តថា តាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ លោកសុទិន្ទអយ្យបុត្រ
គ្រាន់តែហៅអញថាបួនស្រី ។ ប៉ុណ្ណោះទេ ដូច្នេះហើយ ក៏ជ្រប់ដួលដេក
ក្នុងទីនោះឯង ។ គ្រានោះ សុទិន្ទដ៏មានអាយុទើបនិយាយពាក្យនេះនឹង
បិតាថា គហបតី បើញោមមានកោជនគួរនឹងឲ្យទានអាត្មាបានសូមញោម
ឲ្យទានមកចុះ កុំធ្វើអាត្មាឲ្យលំបាកពេកឡើយ ។ បិតាសុទិន្ទឆ្លើយថា
សុទិន្ទកូន កោជនាហារនោះមាន សូមលោកនិមន្តធាន់ចុះ ។ វេលា
នោះ មាតាបិតារបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុបានចាត់ចែងចង្ហាន់ដ៏ធ្លាញ់ពីសា
ឲ្យសុទិន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុធាន់ ដោយដៃខ្លួនឯង ។ សម័យនោះឯង មាតា
របស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុបាននិយាយនឹងសុទិន្ទភិក្ខុ នៅវេលាធាន់រួចហើយ
លែងលូកដៃទៅក្នុងបាត្រហើយថា នៃសុទិន្ទកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មាន
ទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌ មានគ្រឿងឧបក-
រណ៍បរិបូណ៌ មានស្រូវអង្ករបរិបូណ៌ នៃសុទិន្ទកូន សូមលោកនិមន្តសឹក
ចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់នូវទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយផង
ធ្វើបុណ្យឲ្យទានផង សុទិន្ទកូន សូមលោកនិមន្តសឹកចេញជាគ្រហស្ថ
មក ហើយនឹងចាយវាយនូវសម្បត្តិទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យឲ្យទានចុះ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទិន្ទពីជកទានំ

អម្ព ន ឧស្សហាមិ ន វិសហាមិ អភិរតោ អហំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
 តតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតា អាយស្មន្តំ
 សុទិន្ទំ ឯតទរោច ឥទំ តាត សុទិន្ទ កុលំ អន្ទំ
 មហាទ្ធនំ មហាកោកំ បហូតជាត្រូបរជតំ បហូតវិត្ថុបក-
 រណំ បហូតធនធាន្តំ តេនហិ តាត សុទិន្ទ ពីជកំបិ
 ទេហិ មា នោ អបុត្តកំ សាបតេយ្យំ លិច្ឆវិនោ^(១)
 អតិហារាបេសុន្តិ ។ ឯតំ ខោ មេ អម្ព សក្កា
 កាតុន្តិ ។ កហំ បន តាត សុទិន្ទ ឯតរហិ
 វិហារសីតិ ។ មហារនេ អម្ពាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 សុទិន្ទោ ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

[១៧] អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតា
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកំ អាមន្តេសិ
 តេនហិ វេទុ យទា ឧត្ថនី អហោសិ បុប្ផំ តេ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ អថ មេ អាហោចេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ
 អយ្យេតិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតុយា បច្ចុស្សោសិ ។

១ សព្វត្ថ បោត្ថកេសុ លិច្ឆវិយោតិ បាហោ ទិស្សតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អំពីសុទិន្នភិក្ខុឲ្យពូជ

សុទិន្នភិក្ខុឆ្លើយថា ញោម អាត្មាមិនអាចហ៊ាន (ធ្វើយ៉ាងនោះទេ) អាត្មាត្រេកអរចំពោះតែត្រង់ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ម្យ៉ាង ។ មាតារបស់ សុទិន្នភិក្ខុដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងសុទិន្នភិក្ខុដ៏មានអាយុ ជាគម្រប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគម្រប់បីដងផងថា សុទិន្នកូន ត្រកូលនេះ ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌ មានគ្រឿងឧបករណ៍បរិបូណ៌ មានស្រូវអង្ករបរិបូណ៌ សុទិន្នកូន បើដូច្នេះ សូមលោកអាណិតគ្រាន់តែឲ្យពូជបន្តិចចុះ កុំឲ្យពួកស្តេចលិច្ឆរឹមករឹបជាន់ យកទ្រព្យសម្បត្តិជារបស់យើង ដែលជាត្រកូលឥតកូននោះឡើយ ។ សុទិន្នភិក្ខុឆ្លើយថា ញោម បើគ្រាន់តែធ្វើកិច្ចប៉ុណ្ណេះអាត្មាអាចធ្វើឲ្យបាន ។ មាតាសុទិន្នសួរថា សុទិន្នកូន ឥឡូវនេះ លោកគង់នៅឯណា ។ សុទិន្ន- ភិក្ខុតបថា ញោម អាត្មានៅក្នុងព្រៃមហាវន ។ គ្រានោះឯង សុទិន្ន ដ៏មានអាយុ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈហើយចេញដើរទៅ ។

[១៧] គ្រានោះ មាតារបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ ហៅនាងបុរាណទុតិ- យិការបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុមកហើយនិយាយថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា បើកាលណានាងមានរដូវហើយ ផ្កាគឺឈាមរបស់នាងកើតឡើងហើយ នាងត្រូវប្រាប់ដល់ម៉ែ ក្នុងកាលនោះ ។ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ន ដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតារបស់សុទិន្នដ៏មានអាយុថា ចាសម៉ែ ។

អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកា
 ន ចិរស្សេវ ឧត្ថនី អហោសិ បុប្ផសា ឧប្បន្និ ។
 អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតរំ ឯតទរោច ឧត្ថនិម្ហិ
 អយ្យេ បុប្ផ មេ ឧប្បន្នន្តិ ។ តេនហិ វេទុ យេន
 អលង្ការេន អលង្កតា បុត្តស្ស សុទិន្ទស្ស បិយា
 អហោសិ មនាចា តេន អលង្ការេន អលង្ករាតិ ។ ឯវំ
 អយ្យេតិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតុយា បច្ចស្សោសិ ។
 អថខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស មាតា អាយស្មតោ
 សុទិន្ទស្ស បុរាណទុតិយិកំ អាទាយ យេន មហារំ
 យេនាយស្មា សុទិន្នោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ សុទិន្តំ ឯតទរោច ឥទំ តាត សុទិន្ទ
 កុលំ អឡំ មហាទ្វនំ មហាកោកំ បហូតជាត្រូបរជតំ
 បហូតវិត្តបករណំ បហូតធនធាន្តំ លញ្ញា តាត សុទិន្ទ
 ហីនាយាវត្តិត្វា កោកា ច កុញ្ញតំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ
 ឯហិ តំ តាត សុទិន្ទ ហីនាយាវត្តិត្វា កោកេ ច កុញ្ញស្ស

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

លំដាប់នោះ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ មិនយូរប៉ុន្មាន
 នាងក៏មានរដូវ ផ្កាគឺឈាមនៃនាងនោះក៏កើតឡើង ។ ទើបនាងបុរាណ-
 ទុតិយិការបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ បានប្រាប់មាតារបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ
 យ៉ាងនេះថា ម៉ែ ខ្ញុំមានរដូវហើយ ផ្កាគឺឈាមរបស់ខ្ញុំកើតហើយ ។
 មាតាតបថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា បើដូច្នោះ នាងឯងប្រដាប់តាក់តែង
 ដោយគ្រឿងអលង្ការឯណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទិន្ទកូន
 (យើង) នាងចូរប្រដាប់តាក់តែងដោយគ្រឿងសម្រាប់ស្អិតស្អាងនោះចុះ ។
 នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតារបស់
 សុទិន្ទដ៏មានអាយុថា ចាសម៉ែ ។ លំដាប់នោះ មាតារបស់សុទិន្ទដ៏មាន
 អាយុ ក៏នាំនាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទិន្ទដ៏មានអាយុចូលទៅកាន់ព្រៃ
 មហាវនដែលសុទិន្ទកិត្តនៅនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏បានពោលនូវ
 ពាក្យនេះនឹងសុទិន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់សុទិន្ទកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ
 មានទ្រព្យច្រើន មានរបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន
 មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មានធនធានស្រូវអង្ករច្រើន
 ម្ចាស់សុទិន្ទកូន អ្នកត្រឡប់មកដើម្បីហ៊ានភេទ ក៏គង់នឹងបានបរិភោគ
 នូវភោគសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយផង ម្ចាស់សុទិន្ទកូន អ្នកត្រូវត្រ-
 ឡប់មកកាន់ហ៊ានភេទជាគ្រហស្ថវិញ ហើយបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិផង

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទិន្ទព័ជកទានំ

បុញ្ញានិ ច ករោហិតិ ។ អម្ព ន ឧស្សហាមិ ន វិស-
ហាមិ អភិរតោ អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ សុទិន្ទស្ស
មាតា អាយស្មន្តំ សុទិន្ទំ ឯតទរោច ឥទំ តាត
សុទិន្ទ កុលំ អឌ្ឍំ មហាទ្ធនំ មហាកោកំ បហូត-
ជាត្រូបរជតំ បហូតវិត្តបករណំ បហូតធនធម្មំ តេនហិ
តាត សុទិន្ទ ព័ជកំបិ ទេហិ មា នោ អបុត្តកំ
សាបតេយ្យំ លិច្ឆវិនោ អតិហារាបេសុន្តិ ។ ឯតំ
ខោ មេ អម្ព សក្កា កាតុន្តិ បុរាណទុតិយិកាយ
ពាហាយំ កហេត្វា មហារំ អដ្ឋោកាហេត្វា
អប្បញ្ញត្តេ សិក្ខាបទេ អនាទីនវេទស្សោ បុរាណ-
ទុតិយិកាយ តិក្ខតំ មេថុនំ ធម្មំ អភិវិញ្ញាបេសិ ។
សា តេន កត្តំ កណ្តា ។

[១៨] ភុម្មា ទេវា សទ្ធមនុស្សាវេសុំ និរព្វនោ វត
កោ ភិក្ខុសង្ឃោ និរាទីនរោ សុទិន្ទេន កលទ្ធិបុត្តេន
អព្វទំ ឧប្បាទិតំ អនាទីនរោ ឧប្បាទិតោតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អំពីសុទិន្នកិក្ខុឲ្យពូជ

ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយផង ។ សុទិន្នតបថា ញោម អាត្មាសឹកមិនកើតទេ
 អាត្មាមិនព្រមសឹកទេ អាត្មាត្រេកអរតែប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ។ មាតា
 របស់សុទិន្នដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងសុទិន្នដ៏មានអាយុ អស់វារៈ
 ២-៣ ដងយ៉ាងនេះថា នែសុទិន្នកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យ
 ច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជា
 ទីគាប់ចិត្តច្រើន មានធនធានស្រូវអង្ករច្រើន នែសុទិន្នកូន បើដូច្នោះ
 អ្នកចូរឲ្យត្រឹមតែពូជចុះ កុំឲ្យពួកស្តេចលិច្ឆវីមករឹបយកសម្បត្តិទ្រព្យយើង
 ដែលជាត្រកូលឥតកូនទៅបាន ។ សុទិន្នឆ្លើយថា ញោម អាត្មាអាចធ្វើ
 កិច្ចនេះជូនបាន ហើយក៏ចាប់ដៃនាងបុរាណទុតិយិកា កៀកចូលទៅកាន់
 ព្រែមហាវន យល់ឃើញថា មិនមានទោសព្រោះសិក្ខាបទព្រះអង្គមិនទាន់
 បានបញ្ញត្តិ ហើយញ៉ាំងមេប៉ុនធម្មឲ្យសម្រេចដោយនាងបុរាណទុតិយិកា
 អស់វារៈ ៣ ដង នាងក៏មានគភ៌ដោយមេប៉ុនសេវនៈនោះ ។

[១៨] ភុម្មទេវតាទាំងឡាយ ក៏ញ៉ាំងសំឡេងឲ្យឮទូទ័រឡើងទៅថា
 ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុមិនដែលរីករវ មិនដែលមានទោស (ឥឡូវ
 នេះ) សុទិន្នកលន្ទបុត្រធ្វើសេចក្តីរីករវនិងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ ។

ភុម្មានំ ទេវានំ សទ្ធិំ សុត្វា ចាតុម្ពហារាជិកា
 ទេវា សទ្ធិមនុស្សាវេសុំ តាវតីសា ទេវា យាមា
 ទេវា តុសិតា ទេវា ជិម្ពានវតី ទេវា បរជិម្ពិត-
 វសវត្តិ ទេវា ព្រហ្មកាយិកា ទេវា សទ្ធិមនុស្សា-
 វេសុំ ជិវព្វទោ វត កោ ភិក្ខុសង្ឃោ ជិវាជី-
 នវោ សុទិទ្ទេន កលទ្ធិបុត្តេន អព្វទំ ឧប្បាទិតំ
 អាជីនវោ ឧប្បាទិតោតិ ។ ឥតិហ តេន ខណោន
 តេន មហុត្តេន យាវ ព្រហ្មលោកា សង្ខោ
 អព្ពត្តញ្ញំ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិទ្ទស្ស
 បុរាណទុតិយិកា តស្ស កត្តស្ស បរិចាកមជ្ឈាយ បុត្តំ
 វិជាយិ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិទ្ទស្ស សហាយកា
 តស្ស ទារកស្ស ពីជកោតិ ឆាមំ អកំសុ
 អាយស្មតោ សុទិទ្ទស្ស បុរាណទុតិយិកាយ ពីជក-
 មាតាតិ ឆាមំ អកំសុ អាយស្មតោ សុទិទ្ទស្ស ពីជក-
 បិតាតិ ឆាមំ អកំសុ ។ តេ អបរេន សមយេន ឧកោ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិត្វា អរហត្តំ សច្ចាកំសុ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ចាតុម្មហារាជិកាទេវតាទាំងឡាយ ពួកសំឡេងកុម្មទេវតាទាំងនោះហើយ
 ក៏ញ៉ាំងសំឡេងឲ្យឮឡើងទៅ ពួកទេវតាជាន់តាវតិវ្យ យាមា តុសិតា
 និម្មានរតី បរនិម្មិតវសវត្ថី (រហូតដល់) ពួកព្រហ្ម (បានឮសំឡេងត ។
 គ្នាមកហើយ) ក៏ញ៉ាំងសំឡេងឲ្យឮឡើង ។ ទៅថា ម្ចាស់គ្នាយើងទាំង-
 ឡាយ ពួកភិក្ខុមិនដែលរីករ មិនដែលមានទោស (ឥឡូវនេះ) សុទ្ធិន្ទ-
 កលន្ទបុត្រ មកធ្វើសេចក្តីរីករ និងទោសឲ្យកើតឡើងហើយ ។ សួរសព្វ
 (យ៉ាងនេះ) ក៏ពួកនាំពងឡើងទៅដរាបដល់ព្រហ្មលោកដោយ ១ ខណៈ
 ១ រំពេចនោះឯង ។ គ្រានោះ នាងបុរាណទុតិយិការបស់សុទ្ធិន្ទដ៏មាន
 អាយុ អាស្រ័យគភ៌នោះកាន់តែចាស់ឡើងជាលំដាប់ ទើបសំរាលនូវកូន
 ប្រុសមួយ ។ លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុ បានតាំង
 ឈ្មោះទារកនោះថា ពិជក បានតាំងឈ្មោះនាងបុរាណទុតិយិការបស់
 សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុថា ពិជកមាតា បានតាំងឈ្មោះសុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុថា
 ពិជកបិតា ។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក អ្នកទាំងពីរនោះ បាន
 ចេញចាកផ្ទះហើយ បួសក្នុងភេទជាបុគ្គលអ្នកមិនមានប្រយោជន៍ដល់ការ
 ងារក្នុងផ្ទះហើយបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអរហត្តផល ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សុទិដ្ឋវិប្បដិសារោ

[១៩] អថខោ អាយស្មតោ សុទិដ្ឋស្ស អហុនេវ
 កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ន វត
 មេ លាភា ទុល្លច្ចំ វត មេ ន វត មេ សុលច្ចំ យោហំ
 ឯវំ ស្វាគ្ហាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា ឆាសក្ខី យាវជីវំ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុន្តិ ។ សោ តេនេវ
 កុក្កុច្ចេន តេន វិប្បដិសារេន កិសោ អហោសិ
 លូខោ ទុព្វល្លោកា ឧប្បណ្តាប្បណ្តាកជាតោ ធម្មនិ-
 សន្តតកត្តោ អន្តោមនោ លីនមនោ ទុក្ខំ ទុម្ពនោ
 វិប្បដិសារី បដ្ឋាយិ ។ អថខោ អាយស្មតោ សុទិដ្ឋស្ស
 សហាយកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ សុទិដ្ឋំ ឯតទរោច្ចំ
 បុព្វេ ខោ ត្វំ អារុសោ សុទិដ្ឋ វណ្ណាវា អហោសិ
 មីនិទ្ធិយោ បសន្នមុខវណ្ណោ វិប្បសន្នច្ឆវីវណ្ណោ
 បរិយោទាតោ សោទានិ ត្វំ ឯតវហិ កិសោ លូខោ
 ទុព្វល្លោកា ឧប្បណ្តាប្បណ្តាកជាតោ ធម្មនិសន្តតកត្តោ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយរបស់សុទិន្ទភិក្ខុ

[១៩] គ្រានោះ សេចក្តីសង្ស័យ និងសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយ
 ក្រោយ ក៏កើតមានដល់សុទិន្ទដ៏មានអាយុថា អាត្មាអញពេញហៅ
 ជាឥតលាក់ លាក់មិនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាមនុស្សពេញ
 ហៅអាត្មាអញបានដោយអាក្រក់ មិនមែនអាត្មាអញ បានដោយល្អទេ
 ដោយហេតុអាត្មាអញ បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្តាទ្រង់
 សម្តែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រោះសេចក្តីសង្ស័យ និង
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយនោះឯង សុទិន្ទក៏ទៅជាស្តម្ភប្រដក់មាន
 សម្បុរអាក្រក់កើតទៅជារោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនវាមដោយសរសៃ
 មានចិត្តក្រៀមក្រំទ្រមឹងទ្រមើយ កើតទុក្ខតូចចិត្តនឹកស្តាយក្រោយសញ្ចប់
 សញ្ជឹង ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាសំឡាញ់របស់សុទិន្ទដ៏មាន
 អាយុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុទិន្ទដ៏មានអាយុថា អារុសោសុទិន្ទ កាល
 ពីដើមលោកមានសម្បុរល្អ មានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខដ៏ថ្លា
 មានសម្បុរថ្ងៃស្រស់បស់ផ្លូវផងល្អ ឥឡូវនេះលោកទៅជាស្តម្ភសោហ្មង
 មានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនវាមដោយសរសៃ

អន្តោមនោ លីនមនោ ទុក្ខី ទុម្ពនោ វិប្បជិសារី
 បដ្ឋាយសិ កក្ខិ នោ តំ អារុសោ សុទិន្ទ
 អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។ ន ខោ អហំ
 អារុសោ អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរមិ អត្ថិ មេ
 ចាបកម្ម្នំ^(១) កតំ បុរាណទុតិយិកាយ មេធុនោ
 ធម្មោ បដិសេវិតោ តស្ស មយ្ហំ អារុសោ អហុនេវ
 កុក្កុទ្ធំ អហុ វិប្បជិសារោ អលាភា វត មេ ន វត
 មេ លាភា ទុល្លទ្ធំ វត មេ ន វត មេ សុលទ្ធំ យោហំ
 ឯវំ ស្វាគ្ហាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា នាសក្ខី យាវជីវំ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុន្តិ ។ អលំ ហិ
 តេ អារុសោ សុទិន្ទ កុក្កុច្ចាយ អលំ វិប្បជិសារាយ
 យំ តំ ឯវំ ស្វាគ្ហាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា ន សក្ខិ-
 ស្សសិ យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ

១ ឱ. បាបំ កម្មំ ។ ម. បាបកំ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

មានចិត្តក្រៀមក្រំទ្រមឹងទ្រមើយ កើតទុក្ខតូចចិត្តក្តៅក្រហាយសញ្ចប់
 សញ្ជឹង ម្នាលអារុសោសុទិន្ន លោកមិនសូវត្រេកអរហើយចេះតែខំ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទៅទេឬអ្វី ។ សុទិន្នឆ្លើយតបថា នែលោក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនមែនមិនត្រេកអរហើយចេះតែខំប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ទេ ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្មគឺសេពមេប៉ុនធម្មនឹងស្រ្តីបុរាណទុតិ-
 យិកា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សេចក្តីសង្ស័យ និងសេចក្តីស្តាយក្រោយ
 ក៏កើតមានដល់ខ្ញុំនោះឯងថា អាត្មាអញពេញហៅជាឥតលាភ លាភ
 មិនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាមនុស្សពេញហៅអាត្មាអញបានដោយ
 អាក្រក់ មិនមែនអាត្មាអញ បានដោយល្អទេ ដោយហេតុអាត្មាអញ
 បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្តាទ្រង់សម្តែងដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ
 ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដរាប
 ដល់អស់ជីវិត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយជាសំឡាញ់ក៏និយាយថា អារុសោ
 សុទិន្ន លោកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះ មិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញ ដរាបដល់អស់ជីវិតបាន ព្រោះមេប៉ុនធម្មសេវនកិច្ចណា

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

ននុ អារុសោ ភក្កវតា អនេកបរិយាយេន វិរាតាយ

ធម្មោ ទេសិតោ នោ សរាគាយ វិសំយោគាយ

ធម្មោ ទេសិតោ នោ សំយោគាយ អនុបាទានាយ

ធម្មោ ទេសិតោ នោ សឧបាទានាយ តត្ថ ឆាម

តំ អារុសោ ភក្កវតា វិរាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ

សរាគាយ ចេតេស្សសិ វិសំយោគាយ ធម្មោ

ទេសិតោ សំយោគាយ ចេតេស្សសិ អនុបាទានាយ

ធម្មោ ទេសិតោ សឧបាទានាយ ចេតេស្សសិ

ននុ អារុសោ ភក្កវតា អនេកបរិយាយេន

រាគវិរាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ មទនិម្ពទនាយ

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

ម្នាលអារុសោ មេបុនធម្មសេវនកិច្ចនោះ ល្មមឲ្យលោកសង្ឃវ័យ ល្មមឲ្យ
 ស្តាយក្រោយមែន ម្នាលអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សម្តែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគៈ មិន
 មែនសម្តែងដើម្បីឲ្យប្រកបដោយរាគៈទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ
 ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប មិនមែនសម្តែងដើម្បីតម្រូវ
 ទៅរកកិលេសជាគ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ ដើម្បី
 មិនឲ្យប្រកាន់មាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់មាំទេ (ក្រែងដូច្នេះ)
 មិនមែនឬ នៃអារុសោ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
 ហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគៈ លោកត្រឡប់ជាយល់ក្នុងធម៌នោះថា
 ប្រកបដោយរាគៈទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
 ហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប លោកត្រឡប់
 ជាចូលចិត្តតម្រូវទៅរកកិលេសជាគ្រឿងប្រកបទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ លោកទៅ
 ជាចូលចិត្តថា ឲ្យប្រកាន់មាំវិញ ម្នាលអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់សម្តែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីប្រាសចាករាគៈ ធម៌
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងហើយ ដើម្បីញាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

បិទាសវិនយាយ អាលយសមុត្តាតាយ វដ្ឋបច្ឆេទាយ
 តណ្ហាកូយាយ វិរាតាយ និរោទាយ និព្វានាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ ននុ អារុសោ ភកវតោ អនេកបរិយាយេន
 កាមាណំ បហាណំ អក្ខតំ កាមសញ្ញាណំ បរិញ្ញា
 អក្ខតា កាមបិទាសាណំ បដិវិនយោ អក្ខតោ កាម-
 វិតក្កាណំ សមុត្តាតោ អក្ខតោ កាមបរិណ្ឌាហាណំ រូប-
 សមោ អក្ខតោ នេតំ អារុសោ អប្បសន្នាណំ វា
 បសាទាយ បសន្នាណំ វា ភិយ្យោកាវាយ អថខេតំ
 អារុសោ អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច
 ឯកច្ចាណំ អញ្ញថត្តាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មន្តំ សុទិន្តំ អនេកបរិយាយេន វិករហិត្វា
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងកាម ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តី
 អាល័យក្នុងកាម ដើម្បីផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ ដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បី
 គ្មានរាគៈ ដើម្បីនិរោធដើម្បីព្រះនិព្វាន (ក្រែងដូច្នេះ) មិនមែនឬ
 ម្នាលអារុសោ កិរិយាលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សម្តែងហើយ ការកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាម ព្រះអង្គក៏បាន
 សម្តែងហើយ កិរិយាកម្ចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងកាម ព្រះអង្គ
 ក៏បានសម្តែងហើយ កិរិយាដកចេញនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ក៏ព្រះអង្គបានសម្តែងហើយ កិរិយាចូលទៅម្យ៉ាងនូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 អន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ ក៏ព្រះអង្គបានសម្តែងហើយ ដោយអនេក-
 បរិយាយ (យ៉ាងនេះ) មិនមែនឬ ម្នាលអារុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោក
 នេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លានោះទេ មិនមែនដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លា
 ឡើងទេ ម្នាលអារុសោ កម្មដ៏លាមករបស់លោកនេះ រមែងដឹកនាំសេចក្តី
 មិនជ្រះថ្លា ឲ្យកើតមានដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានៅឡើយ
 ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យទាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញទេតើ ។
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏តិះដៀលសុទិដ្ឋដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិ-
 យាយ ហើយនាំគ្នាគ្រាបទូលនូវសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

[២០] អថខោ ភក្កា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និច្ចាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ
 សុទិន្នំ បដិបុទ្ធិ សច្ចំ កិរ ត្វំ សុទិន្នំ បុរាណាទុ-
 តិយិកាយ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវសីតិ^(១) ។ សច្ចំ
 ភក្កាតិ ។ វិក្កហិ ពុទ្ធា ភក្កា អនុច្ឆរិកំ^(២)
 មោឃបុរិស អនុលោមិកំ អប្បជ្ឈិបំ អស្សាមណកំ
 អកប្បិយំ អក្ករណីយំ កថំ ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស
 ឯវំ ស្វាគ្វាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា ន សក្ខិស្សសិ
 យារជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធនំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ននុ
 មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន វិរាគាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ នោ សរាគាយ វិសំយោគាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ នោ សំយោគាយ អនុចាទាជាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ នោ សុខចាទាជាយ តត្ថំ នាម ត្វំ
 មោឃបុរិស មយា វិរាគាយ ធម្មោ ទេសិតោ សរា-
 គាយ ចេតេស្សសិ វិសំយោគាយ ធម្មោ ទេសិតោ

១ ឱ. បដិសេវីតិ ។ ២ យេភុយ្យេន អនុច្ឆរិយន្តិ បារោ ទិស្សតិ ។

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

[២០] ព្រោះរឿងនេះ ព្រោះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរសុទិន្នដ៏មានអាយុក្នុងកាលនោះថា នៃ
 សុទិន្ន ឮថាអ្នកឯងសេពមេប៉ុនធម្មនឹងនាងបុរាណទុតិយិកា ពិតមែនឬ ។
 សុទិន្នក្រាបទូលថា សូមទានពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
 ដៀលថា នៃមោឃបុរស បាបកម្មដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនសមគួរ មិនត្រូវ
 ទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃមោ-
 ឃបុរស គួរបើដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគតសម្តែងហើយ
 ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះត្រឡប់ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញដរាបដល់អស់ជីវិតមិនកើត នៃមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគត
 សម្តែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីប្រាសចាករាគៈ មិន
 មែនដើម្បីប្រកបដោយរាគៈទេ ធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដើម្បីឲ្យ
 ប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប មិនមែនសម្តែងដើម្បីតម្រូវទៅរក
 កិលេសជាគ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យ
 ប្រកាន់មាំ មិនមែនសម្តែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់មាំទេ មិនមែនឬ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរស ត្រង់ធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគៈ
 អ្នកឯងត្រឡប់ចូលចិត្តក្នុងធម៌នោះថាឲ្យប្រកបដោយរាគៈវិញ ត្រង់ធម៌
 ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សំយោកាយ ចេតេស្សសិ អនុចាទាធាយ ធម្មេ
 ទេសិតេ សឧចាទាធាយ ចេតេស្សសិ ននុ មយា
 មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន រាគវិរាគាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ មទនិម្ពទធាយ បិទាសវិនយាយ អាលយ-
 សមុត្តាតាយ វដ្ឋបច្ឆេទាយ តណ្ហាក្ខយាយ វិរាគាយ
 និរោធាយ និព្វានាយ ធម្មោ ទេសិតោ ននុ មយា
 មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន កាមាទំ បហាទំ
 អក្ខាតំ កាមសញ្ញាទំ បរិញ្ញា អក្ខាតា កាមបិទា-
 សាទំ បដិវិនយោ អក្ខាតោ កាមវិតក្កាទំ សមុត្តាតោ
 អក្ខាតោ កាមបរិណ្ឌាហាទំ រូបសមោ អក្ខាតោ វរុណេ
 មោឃបុរិស អាសីរិសស្ស ឃោរិសស្ស មុខេ អង្គជាតំ
 បក្ខិត្តំ ន ត្វេវ មាតុកាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

អ្នកឯង ត្រឡប់ជាចូលចិត្តថា ឲ្យប្រកបដោយកិលេសជាគ្រឿងប្រកប
 វិញ ត្រង់ធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យប្រកាន់មាំ អ្នក
 ឯងត្រឡប់ទៅជាចូលចិត្តថា ឲ្យប្រកាន់មាំវិញ នៃមោឃបុរស ធម៌
 ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាក
 រាគៈ ធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដើម្បីញាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង
 ដើម្បីកម្ចាត់បង្ខំនូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងកាម ដើម្បីដកចេញនូវសេចក្តី
 អាល័យក្នុងកាម ដើម្បីផ្តាច់បង្ខំនូវវដ្តៈ ដើម្បីអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បី
 ប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនមែនឬ នៃ
 មោឃបុរស កិរិយាលះបង្ខំនូវកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសម្តែងហើយ
 ការកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសម្តែង
 ហើយ កិរិយាកម្ចាត់បង្ខំនូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងកាមទាំងឡាយ តថា-
 គតបានសម្តែងហើយ កិរិយាដកចេញនូវសេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 តថាគតបានសម្តែងហើយ កិរិយាចូលទៅរម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសម្តែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់អាសិរពិស
 ជាសត្វមានពិសភ្លៀវក្លា ប្រសើរជាងអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាត

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

វរុណេ មោយបុរិស កណ្តោសប្បស្ស មុខេ អង្គជាតំ
 បក្ខិត្តំ ន ត្រូវ មាតុកាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតំ
 បក្ខិត្តំ វរុណេ មោយបុរិស អង្គារកាសុយា អាទិត្តាយ
 សម្បជ្ជលិតាយ សញ្ញាតិភូតាយ^(១) អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ
 ន ត្រូវ មាតុកាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ តំ
 កិស្ស ហេតុ តតោនិទានំ ហិ មោយបុរិស មរណំ វា
 និកច្ចេយ្យ មរណាមត្តំ វា ទុក្ខំ ន ត្រូវ តប្បច្ចយា កា-
 យស្ស ភេទា បរំ មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ និរយំ
 ឧបបដ្ឋេយ្យ ឥតោនិទានញ្ច ខេ មោយបុរិស កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ និរយំ
 ឧបបដ្ឋេយ្យ តត្ថ ធាម ត្វំ មោយបុរិស យំ ត្វំ
 អសទ្ធម្មំ កាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋល្លំ ឱទកក្កិកំ
 រហស្សំ ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តិ សមាបដ្ឋិស្សសិ ពហុដ្ឋំ

១ យេភុយ្យេន សញ្ញាតិភូតាយាតិ បាហោ ទិស្សតិ ។

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

របស់មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុង
 មាត់ពស់វែកប្រសើរជាង អង្គជាតដែលអ្នកឯងដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតរបស់
 មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនរ
 រងើកភ្លើងដែលឆេះភ្លឺច្រាលរន្ទាលប្រសើរជាង អង្គជាតដែលអ្នកដាក់ទៅ
 ក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមមិនប្រសើរឡើយ ហេតុអ្វី បានជាតថាគត
 ពោលដូច្នោះ មោឃបុរស ព្រោះថាមនុស្សដែលដាក់អង្គជាតទៅក្នុង
 គំនររងើកភ្លើង គ្រាន់តែដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខប្រហែល
 នឹងស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ឯនឹងបានទម្លាយរាងកាយស្លាប់ហើយ ទៅកើតក្នុង
 តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះបច្ច័យដែលដាក់អង្គជាត
 ទៅក្នុងគំនររងើកភ្លើងនោះក៏ទេ នៃមោឃបុរស ចំណែកខាងភិក្ខុដែលដាក់
 អង្គជាតទៅក្នុងអង្គជាតរបស់មាតុគ្រាមនោះ តែទម្លាយរាងកាយហើយ
 ត្រូវទៅកើតក្នុងតិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្នាលមោឃ-
 បុរស កាលបើកម្មទាំងនោះ (សុទ្ធតែជាកម្មប្រកបដោយទោសធំយ៉ាង
 នេះ) អ្នកឯងនៅតែប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអសទ្ធម្មជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌
 របស់មនុស្សថោកថយ អាក្រក់ មានកិច្ចដោយទឹកជាទីបំផុត ជាធម៌
 លាក់លៀម ជាធម៌របស់ជនពីរ ៗ នាក់ តែងប្រជុំធ្វើតាមតែប្រទះនោះ
 មោឃបុរស (ក្នុងសាសនានេះ) មានតែអ្នកឯងហើយជាអ្នកធ្វើអកុសល

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ខោ តំ មោឃបុរិស អកុសលានំ ធម្មានំ អាទិកត្តា
 បុព្វង្គមោ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសា-
 នាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ អថទ្វេតំ មោឃ-
 បុរិស អប្បសន្នានញោ អប្បសានាយ បសន្នានញ
 ឯកច្ចានំ អញ្ញាចត្តាយាតិ ។ អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ
 សុទិន្ទំ អនេកបរិយាយេន វិកហិត្វា ទុព្ភរតាយ ទុប្បា-
 សតាយ មហិច្ឆតាយ អសន្តដ្ឋតាយ សន្តណិកាយ
 កោសជ្ជស្ស អវណ្ណំ កាសិត្វា អនេកបរិយាយេន សុ-
 ភរតាយ សុចោសតាយ អប្បិច្ឆស្ស សន្តដ្ឋស្ស សល្លេ-
 ខស្ស ជូតស្ស ចាសាទិកស្ស អបចយស្ស វិរិយា-
 វម្ភស្ស វណ្ណំ កាសិត្វា ភិក្ខុនំ តទនុច្ឆវិកំ តទនុលោមិ-
 កំ ធម្មី កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្ថវសេ បដិច្ច

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ខាងដើមនៃអកុសលធម៌ទាំងឡាយមានប្រមាណច្រើន ហៅថាជាអ្នកផ្ដើម
ធ្វើមុនគេ ម្នាលមោឃបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ មិនបណ្ដាលឲ្យ
កើតសេចក្ដីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឡើយ មិនមែន
ដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាថែមឡើងទៀតទេ ម្នាល
មោឃបុរស កម្មដ៏លាមករបស់អ្នកឯងនេះ រមែងបណ្ដាលឲ្យកើតសេចក្ដី
មិនជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានៅឡើយ ដឹកនាំជន
ទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យត្រឡប់ទៅស្ថាន់ចិត្តគំនិតទៅវិញ ។ គ្រា
នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលសុទិន្ទដ៏មានអាយុ ដោយអនេក-
បរិយាយ ហើយទ្រង់សម្ដែងនូវទោសនៃការចិញ្ចឹមក្រ ថែទាំរក្សាក្រ
ប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស ច្រឡំច្រឡំដោយពួកគណៈ និងសេចក្ដីខ្ជិល
ច្រអូស ទើបទ្រង់សម្ដែងដោយអនេកបរិយាយនូវគុណនៃការដែលគេ
ចិញ្ចឹមងាយ ការដែលគេថែទាំរក្សាងាយ ប្រាថ្នាតិច សន្តោស ចិត្តផ្លូវផង
ការកម្ចាត់បង់នូវកិលេស ការនាំឲ្យកើតសេចក្ដីជ្រះថ្លា ការមិនសន្សំ និងការ
ប្រារព្ធព្យាយាម ហើយទ្រង់សម្ដែងធម្មិកថាដ៏ល្អមសមគួរ ដល់សិក្ខាបទ
នោះ ដល់សំរេនោះចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
(មានព្រះពុទ្ធដីកា) ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្ត
សិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បឋមនុប្បញ្ញត្តិ មគ្គដំរីត្ថ

សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ ទុម្ពង្គនំ បុគ្គលានំ
 ជិត្តហាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ ទិដ្ឋ-
 ធម្មិកានំ អាសវានំ សំរាយ សម្បរាយិកានំ អាសវា-
 នំ បដិឃាតាយ អប្បសន្នានំ បសាទាយ បសន្នានំ
 ភិយ្យោភារាយ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិណយានុក្កហាយ ឯវញ្ច
 បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ ចារាជិកោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវញ្ចំ ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

សុទិន្តភាណារំ និដ្ឋិតំ ។

[២០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 វេសាលីយំ មហាវនេ មក្កដី អាមិសេន ឧបលាបេត្វា
 តស្សា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
 បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ វេសាលី
 បិណ្ណាយ ចារិសិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ណាដ្ឋា
 យេន តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុបសង្កមីសុ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អនុប្បញ្ញត្តិទី ១ និទានមេស្វា

គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសង្កត់
 សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនអៀនខ្មាស ១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីរារាំងអាសវធម៌
 ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកម្ចាត់បង្គំនូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរ-
 លោក ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង
 ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាច្រើន
 ឡើង ១ ដើម្បីឲ្យតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នេះថា ភិក្ខុ
 ណាមួយសេពមេប៉ុនធម្ម (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន ។
 សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

វារៈពោលអំពីរឿងសុទិន្ទភិក្ខុ ចប់ ។

[២១] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប ប្រលោមល្អដ៏មេស្វា ដោយ
 អាមិសៈ ក្នុងព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ហើយសេពមេប៉ុនធម្ម
 នឹងមេស្វានោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយ
 បាត្រនិងចីវរ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុង
 វេលាព្រឹកព្រហាម ។ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបដើរ
 ទៅកាន់សេនាសនចារិក ក៏នាំគ្នាចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលភិក្ខុនោះនៅ ។

អន្ទសា ខោ សា មក្កដី តេ ភិក្ខុ ទូរតោ ។
 អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិត្វា តេសំ ភិក្ខុនំ បុរតោ កដិបិ ចាលេសិ
 ឆេប្បំបិ ចាលេសិ កដិបិ ឱទ្ធិ និមិត្តំបិ អកាសិ ។
 អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ និស្សំសយំ ខោ
 សោ ភិក្ខុ ឥមិស្សា មក្កដិយា មេចុនំ ធម្មំ បដិសេ-
 វតីតិ ឯកមន្តំ និលីយីសុ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ វេសា-
 សិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បិណ្ឌាចាតំ អាទាយ បដិក្កមិ ។
 អថខោ សា មក្កដី យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ ។
 អថខោ សោ ភិក្ខុ តំ បិណ្ឌាចាតំ ឯកទេសំ ភុញ្ញិត្វា
 ឯកទេសំ តស្សា មក្កដិយា អទាសិ ។ អថខោ សា
 មក្កដី តំ បិណ្ឌាចាតំ^(១) ភុញ្ញិត្វា តស្ស ភិក្ខុនោ កដិ
 ឱទ្ធិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តស្សា មក្កដិយា មេចុនំ
 ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 ឯតទហេចំ ននុ អាវុសោ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
 កិស្ស តំ អាវុសោ ឥមិស្សា^(២) មក្កដិយា មេចុនំ
 ធម្មំ បដិសេវសីតិ ។ សច្ចំ អាវុសោ ភកវតា សិក្ខាបទំ

១ ឱ. តំ បិណ្ឌា ។ ២ បាយតោយំ បាលោ នត្ថិ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

មេស្វានោះ បានឃើញភិក្ខុអម្បាលនោះមកអំពីចម្ងាយ ក៏ចូលទៅត្រង់
 កន្លែងដែលភិក្ខុទាំងនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ (ក៏សម្តែងអាការៈ)
 ធ្វើចង្កេះឲ្យញាក់ញ័រផង ធ្វើកន្ទុយឲ្យកម្រើកផង ពើងចង្កេះផង បានធ្វើ
 នូវនិមិត្តផង អំពីខាងមុខភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមេស្វានេះ
 ដោយពិតឥតមានសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាពួនចាំឃ្នាំមើលក្នុងទីកំបាំង ១ ។
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ ដើរទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងវេសាលី បានបិណ្ឌបាត
 ហើយត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រានោះ មេស្វានោះ ក៏ចូលទៅត្រង់កន្លែងដែល
 ភិក្ខុនោះនៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ ឆាន់បិណ្ឌបាតនោះមួយចំណែក
 បានឲ្យដល់មេស្វាមួយចំណែក ។ គ្រានោះ មេស្វាស៊ីអាហារបិណ្ឌបាត
 នោះហើយ ក៏ពើងចង្កេះចំពោះទៅភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ
 ក៏សេពមេប៉ុនធម្មនឹងមេស្វានោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បានពោល
 ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អារុសោ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត
 ហើយមិនមែនឬ នៃអារុសោ ហេតុអ្វី ក៏បានជាអ្នកមកសេពមេប៉ុនធម្ម
 នឹងមេស្វានេះ ។ ភិក្ខុនោះ ឆ្លើយថា នៃអារុសោទាំងឡាយ សិក្ខាបទ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តពិតមែនហើយ តែសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បឋមនុប្បញ្ញត្តិ មក្កដីវត្ថុ

បញ្ញត្តំ តញ្ច ខោ មនុស្សិតិយា នោ តិរច្ឆានកតាយាតិ ។
 ននុ អារុសោ តថេវ តំ ហោតិ អននុច្ឆរិកំ
 អារុសោ អននុលោមិកំ អប្បជីវ្ហំ អស្សាមណកំ
 អកប្បិយំ អករណីយំ កថំ ហិ ធាម ត្វំ
 អារុសោ ឯវំ ស្វាគ្វាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា
 ន សត្វិស្សសិ យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ននុ អារុសោ ភកវតា អនេក-
 បរិយាយេន វិរាគាយ ធម្មោ ទេសិតោ នោ
 សរាគាយ ។ បេ ។ កាមបរិណ្ឌាហានំ រូបសមោ
 អត្វាតោ នេតំ អារុសោ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
 បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ អថខេតំ អារុសោ
 អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច ឯកច្ចានំ
 អញ្ញាថត្តាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហោចេសុំ ។

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អនុប្បញ្ញត្តិទី ១ និទានមេស្វា

បញ្ញត្តិចំពោះតែស្រីមនុស្ស មិនមែនបញ្ញត្តិចំពោះសត្វតិរច្ឆានញីទេ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលថា នៃអារុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គបញ្ញត្តិ
 ចំពោះស្រីមនុស្ស ក៏ដូចសត្វតិរច្ឆានញីដែរ មិនមែនឬ នៃអារុសោ
 (អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកធ្វើនោះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិន
 ត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃអារុសោ
 គួរបើដែរ អ្នកឯងឬសក្ខីឯងធម្មវិន័យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សម្តែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះត្រឡាច ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញ
 លេញដរាបអស់ជីវិតមិនកើត នៃអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សម្តែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយរាគៈទេ
 ។ បេ ។ កិរិយារម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងហើយដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនឬ ម្នាលអារុសោ
 អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង-
 ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែនដឹកនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
 ហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាថែមទៀតទេ នៃអារុសោ អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកធ្វើ
 នេះរមែងនាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ដឹកនាំជនទាំងឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។
 គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏តិះដៀលភិក្ខុនោះ ដោយបរិយាយ
 ច្រើនហើយនាំគ្នាគ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

[២២] អថខោ ភក្កា ឯតស្មី ជិណានេ ឯតស្មី
 បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចាតាបេត្វា តំ ភិក្ខុ
 បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ត្វំ ភិក្ខុ មគ្គដិយា មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេវសីតិ ។ សច្ចំ ភក្កាតិ ។ វិកហិ ពុទ្ធា
 ភក្កា អនុច្ឆរិកំ មោឃបុរិស អនុលោមិកំ អប្បដិ-
 រូបំ អស្សាមណាគំ អកប្បិយំ អករណីយំ កថំ ហិ
 ធាម ត្វំ មោឃបុរិស ឯវំ ស្វាគ្វាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា
 ន សក្ខិស្សសិ យារជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធ�ំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ ចរិតុំ ននុ មយា មោឃបុរិស អនេកបរិ-
 យាយេន វិរាគាយ ធម្មោ ទេសិតោ នោ សរាគាយ
 ។ បេ ។ កាមបរិទ្យាហានំ រូបសមោ អក្ខាតោ វរុណេ
 មោឃបុរិស អាសីរិសស្ស យោរិសស្ស មុខេ អង្គជាតំ
 បក្ខិត្តំ ន ត្វេវ មគ្គដិយា អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ
 វរុណេ មោឃបុរិស កណ្ណាសប្បស្ស មុខេ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ
 ន ត្វេវ មគ្គដិយា អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ
 វរុណេ មោឃបុរិស អង្គារកាសុយា អាទិត្តាយ
 សម្បជ្ជលិតាយ សញ្ញោតិក្ខតាយ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ

និយមិដក មហាវិភង្គ

[២២] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរភិក្ខុនោះ ក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថា
អ្នកឯងសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមេស្វាពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូម
ទានពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោឃបុរស
(អំពើអាក្រក់ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិន
ត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃមោឃបុរស គួរ
បើដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគតសម្តែងហើយដោយល្អយ៉ាង
នេះត្រឡប់ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញដរាប
ដល់អស់ជីវិតមិនកើត នៃមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយ
ដើម្បីប្រាសចាករាគៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយរាគៈទេ ។ បេ ។ កិរិយា
រម្ងាប់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយអន្ទះអន្ទែងក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតសម្តែង
ហើយដោយអនេកបរិយាយ នៃមោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុង
មាត់អាសីរពិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លាប្រសើរជាង អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅ
ក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វាមិនប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯង
ដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់ពស់វែកប្រសើរជាង ដែលអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅ
ក្នុងអង្គជាតរបស់មេស្វានោះពុំប្រសើរសោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរស សួរ
អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងគំនររងើកភ្លើងក្តៅ ដែលកំពុងឆេះសន្ទោសន្ទោ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បឋមនុប្បញ្ញត្តិ មក្កដីវត្ថុ

ន ត្វេវ មក្កាជិយា អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ តំ
 កិស្ស ហេតុ តតោនិទានំ ហិ មោយបុរិស
 មរណំ វា និតច្ឆេយ្យ មរណាមត្តំ វា ទុក្ខំ ន
 ត្វេវ តប្បច្ចយា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា
 អចាយំ ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ តតោ-
 និទានញ្ច ខោ មោយបុរិស កាយស្ស ភេទា បរំ
 មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 តត្ថ ធាម ត្វំ មោយបុរិស យំ ត្វំ អសន្ធម្មំ
 កាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋល្លំ ឱទកក្កិកំ វហាស្សំ
 ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តិ សមាបដ្ឋិស្សសិ នេតំ មោ-
 យបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
 ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យា-
 ថ យោ បន ភិក្ខុ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អនុប្បញ្ញត្តិទី ១ និទានមេស្វា

មានអណ្តាតភ្លើងដ៏រុងរឿងវិញប្រសើរជាង ឯអង្គជាតិដែលអ្នកឯងដាក់
ទៅក្នុងអង្គជាតិរបស់មេស្វានោះ ពុំប្រសើរឡើយ ពាក្យដែលតថាគត
ពោលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលមោឃបុរស ព្រោះថា ទោះបីបុគ្គលដល់
នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខស្ទើរនឹងស្លាប់ ដោយហេតុដែលដាក់នូវអង្គ-
ជាតិទៅក្នុងមាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ដោយ បុគ្គលនោះលុះរំលាង
ខន្ធ នឹងបានចូលទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត ប្រេត អសុរកាយ នរក
ព្រោះតែដាក់អង្គជាតិទៅក្នុងមាត់ពស់វែកជាដើមនោះក៏ទេ ម្នាលមោឃ-
បុរស (ឯភិក្ខុនោះ) លុះរំលាងខន្ធ ក៏រមែងតែទៅកាន់តិរច្ឆានកំណើត
ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុដែលដាក់អង្គជាតិទៅក្នុងអង្គ-
ជាតិមេស្វានេះឯង ម្នាលមោឃបុរស កាលបើកម្មនោះ មានទោស
ធ្ងន់ដល់ម្លោះហើយ អ្នកឯងមិនគួរបើហ៊ានសេពអសទ្ធម្មជាធម៌របស់អ្នក
ស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សថោកទាប ក្រាស់ដោយអំពើអាក្រក់ មានកិច្ច
ដោយទឹកដីបំផុត របស់ជនមានគូស្រករ ជាធម៌លាក់លៀម ដែល
គេត្រូវរួបរួមគ្នាតែពីរនាក់នោះសោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែល
អ្នកឯងធ្វើនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
ឡាយគប្បីសម្តែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសេពមេចុនធម្ម

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អន្តមសោ តិរច្ឆានកតាយមិ ចារាជិកោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវត្ថុនំ ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

មក្កដីវត្ថុ^(១) និដ្ឋិតំ ។

[២៣] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 វេសាលិកា វដ្ឋីបុត្តកា ភិក្ខុ យាវទត្ថំ ភុញ្ញីសុ
 យាវទត្ថំ សុបិសុ យាវទត្ថំ នហាយីសុ យាវទត្ថំ
 ភុញ្ញីត្វា យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ នហាយិត្វា
 អយោនិសោ មនសិករិត្វា សិក្ខុ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្វស្យំ
 អនាវិកត្វា មេចុនំ ធម្មំ បដិសេវីសុ ។ តេ អបរេន
 សមយេន ញាតិព្យសនេនមិ ធុដ្ឋា ភោកព្យសនេនមិ
 ធុដ្ឋា ភោកព្យសនេនមិ ធុដ្ឋា អាយស្មន្តំ អានន្តំ
 ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទេន្តិ ន មយំ ភន្តេ អានន្ត
 ពុទ្ធករហិណោ ន ធម្មករហិណោ ន សង្ឃករហិណោ
 អត្តករហិណោ មយំ ភន្តេ អានន្ត អនញ្ញករហិណោ

១ បាយតោ មក្កដីសិក្ខាបទន្តិ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដោយហោចទៅ សូម្បីនឹងសត្វតិរច្ឆានញី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបារាជិក
រកសំវាសគ្មាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះ ចំពោះភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

និទានមេស្វា ចប់ ។

[២៣] ក្នុងសម័យនោះ ពួកភិក្ខុវដ្តីបុត្រនៅក្នុងក្រុងវេសាលីជា
ច្រើនរូប នាំគ្នាឆាន់ឆ្កែតហើយសិង ។ ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ។ ហើយឆាន់ ។
ហើយសិង ។ ស្តាប់ស្តល់ហើយស្រង់ទឹក ឥតបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
ឧបាយប្រាជ្ញាឡើយ មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នក
មានកម្លាំងថយ (គឺមិនសឹកសិន) ហើយសេពមេបុនធម្ម ។ លុះសម័យ
តមកខាងក្រោយ ភិក្ខុទាំងនោះ ប្រទះសេចក្តីព្រាត់ប្រាសចាកញាតិខ្លះ
ប្រទះសេចក្តីវិនាសភោគសម្បត្តិខ្លះ ប្រទះរោគមកបៀតបៀនខ្លះ (ក៏នាំគ្នា)
ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនមែនជាអ្នកតិះដៀលព្រះពុទ្ធ
តិះដៀលព្រះធម៌ តិះដៀលព្រះសង្ឃទេ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន
យើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកតិះដៀលតែខ្លួនឯង មិនមែនតិះដៀលអ្នកដទៃទេ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស ទុតិយានុប្បញ្ញត្តិ វដ្តីបុត្តកវត្ថុ

មយមេវម្ហា អលក្ខិកា មយំ អប្បបុញ្ញា យេ មយំ
 ឯវំ ស្វាគ្ហាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិត្វា ធាសក្ខិម្ហា
 យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឥនាធិបិ
 ចេ^(១) មយំ កន្តេ អានន្ទ លកេយ្យាម ភកវតោ
 សន្តិកេ បព្វជ្ជំ លកេយ្យាម ឧបសម្បទំ ឥនាធិបិ
 មយំ វិបស្សកា កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វត្ថាបរត្ថំ
 ពោធិបក្ខិកានំ ធម្មានំ ការធានុយោគមនុយុត្តា វិ-
 ហរេយ្យាម សាធុ កន្តេ អានន្ទ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហេចេហីតិ ។ ឯវមារុសោតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ
 វេសាលិកានំ វដ្តីបុត្តកានំ បដិស្សុណិត្វា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេ-
 សិ ។ អដ្ឋានមេតំ អានន្ទ អនវកាសោ យំ តថាគតោ

១ ឱ. ម. ឥទានិ ចេបិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ អនុប្បញ្ញត្តិទី ២ និទានវដ្តបុត្តកភិក្ខុ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានមកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងហើយដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ក៏ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ ឲ្យបរិបូណ៌អស់មួយជីវិតមិនកើត យើងខ្ញុំទាំងឡាយ
 ហៅពេញជាមនុស្សឥតសំណាងវាសនា យើងខ្ញុំពេញជាមនុស្សឥត
 បុណ្យ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន បើប្រសិនជាយើងខ្ញុំបាននូវបព្វជ្ជា បាន
 នូវឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឥឡូវនេះទៀត នោះយើង
 ខ្ញុំគង់នឹងបានឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ នឹងខំប្រឹងប្រកបព្យាយាមជា
 គ្រឿងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណឲ្យចម្រើនអស់
 រាត្រីមុន និងរាត្រីក្រោយ (គឺបឋមយាមនិងបច្ឆមយាម) ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 ឯង បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមលោកម្ចាស់នាំសេចក្តី
 នេះទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទានផង ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
 ក៏ទទួលពាក្យរបស់ពួកភិក្ខុវដ្តបុត្រអ្នកក្រុងវេសាលីថា អើ អារុសោ ហើយ
 ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាន
 ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់អានន្ទ តថាគតគប្បីដកសិក្ខាបទឈ្មោះបារាជិក ដែលតថាគត

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វដ្តីនំ វា វដ្តីបុត្តកានំ វា ការណា សាវកានំ
ចារាជិកំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ សមូហនេយ្យាតិ ។

[២៤] អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជិនានេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យោ
ខោ^(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខុ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្វល្យំ
អនាវិកត្វា មេធានំ ធម្មំ បដិសេវតិ សោ អាគតោ
ន ឧបសម្មាទេតព្វោ យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ^(២)
សិក្ខុ បច្ចក្ខាយ ទុព្វល្យំ អនាវិកត្វា មេធានំ ធម្មំ
បដិសេវតិ សោ អាគតោ ឧបសម្មាទេតព្វោ ឯវព្វា បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ
ភិក្ខុនំ សិក្ខាសាដីវសមាបន្នោ សិក្ខុ អប្បច្ចក្ខាយ
ទុព្វល្យំ អនាវិកត្វា មេធានំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ អន្តមសោ
តិវច្ឆានកតាយបិ ចារាជិកោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។

១ ឱ. បន ។ ២ សព្វត្ថាយំ បាហោ នត្ថិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បានបញ្ញត្តហើយដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃជនអ្នកនៅក្នុងដែន
វដ្តទាំងឡាយក្តី ព្រោះហេតុនៃវដ្តបុត្តកភិក្ខុទាំងឡាយក្តី ដោយអំពើណា
អំពើនុ៎ះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាសឡើយ ។

[២២] ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ជាម្ចាស់ទ្រង់សម្តែងធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកហើយ មានព្រះពុទ្ធដីកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមួយ
មិនពោលលាសិក្ខា មិនប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ហើយ
សេពមេប៉ុនធម្ម បើភិក្ខុនោះមក (សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃទៀត) សង្ឃ
មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុណាមួយពោល
លាសិក្ខាហើយ ប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ហើយសេពមេប៉ុន-
ធម្ម បើភិក្ខុនោះ (សូមបួសទៀត) សង្ឃគប្បីឲ្យឧបសម្បទាចុះ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយដល់ព្រមដោយសិក្ខានិងសាដីវៈ (ដែលតថាគតបញ្ញត្តហើយ)
សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយមិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវភាវៈជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ហើយសេពមេប៉ុនធម្ម ដោយហោចទៅ
សូម្បីតែនឹងសត្វតិរច្ឆានញី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាវជិក រកសំវាសគ្មាន ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិភង្គោ

[២៥] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ យថាយុត្តោ
 យថាជច្ចោ យថាជារមោ យថាកោត្តោ យថាសីលោ
 យថាវិហារី យថាកោចរោ ថេរោ វា នរោ វា មជ្ឈិមោ
 វា ឯសោ វុច្ចតិ យោ បនាតិ ។

[២៦] ភិក្ខុតិ ភិក្ខុកោតិ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុចរិយំ
 អដ្ឋបកតោតិ ភិក្ខុ ។ ភិន្នបដេនរោតិ ភិក្ខុ ។ សា-
 មញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ បដិញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ ឯហិភិក្ខុតិ
 ភិក្ខុ ។ តីហិ សរណាគមនេហិ ឧបសម្បន្នោតិ ភិក្ខុ ។
 ភព្រោតិ^(១) ភិក្ខុ ។ សារោតិ ភិក្ខុ ។ សេក្ខោតិ ភិក្ខុ ។
 អសេក្ខោតិ ភិក្ខុ ។ សមក្កេន សង្ខេន ញត្តិចតុត្ថេន
 កម្មេន អកុប្បេន ហាជារហេន ឧបសម្បន្នោតិ ភិក្ខុ ។

១ អនុបុព្វេន ភព្រោត្យាទីសុ ចតុសុ បាវេសុ ឥតិសទ្ធា សព្វត្ថ ន ទិស្សន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ សិក្ខាបទវិភង្គ

[២៥] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា ភិក្ខុជាថេរៈភី ភិក្ខុប្បស្មីភី ភិក្ខុកណ្តាលភីឯណា គឺថាតាមតែភិក្ខុរូបណា ដែលប្រកប ក្នុងកម្មយ៉ាងណា មានជាតិយ៉ាងណា មានឈ្មោះយ៉ាងណា មានគោត្រ យ៉ាងណា មានប្រក្រតីយ៉ាងណា មានត្រៀងនៅយ៉ាងណា មានគោចរ យ៉ាងណាក៏ដោយ ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា (ភិក្ខុ) ណាមួយ ។

[២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ មានវិគ្គោះថា សមណៈណាជាអ្នក សូម សមណៈនោះ ហៅថា ភិក្ខុ ។ សមណៈណាចូលទៅអាស្រ័យនូវ ភិក្ខុចរិយវត្ថុ សមណៈនោះ ហៅថា ភិក្ខុ ។ ជនណាទ្រទ្រង់សំពត់ដែល គេកាត់ហើយ ជននោះ ហៅថា ភិក្ខុ ។ ជនដែលហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុ វេហារបញ្ញត្តិថា សមណៈ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានប្តេជ្ញាខ្លួន ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះសម្រេចជា ឯហិភិក្ខុ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបាន ឧបសម្បទាដោយសរណគមន៍ ៣ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុជាអ្នក ចម្រើន ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះមានសារធម៌ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះជា អ្នកសិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះមិនបាច់សិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានឧបសម្បទា ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចាដ៏សមគួរដល់ហេតុដែល មិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ដោយសង្ឃដែលព្រមព្រៀងហើយ ។ បណ្តាភិក្ខុ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តត្រ យាយំ ភិក្ខុ សមគ្គេន សង្ឃេន ញត្តិចតុត្ថេន
 កម្មេន អកុប្បេន ហោរាហោន ឧបសម្បន្នោ អយំ
 ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។

[២៧] សិក្ខាតិ តិស្សោ សិក្ខា អធិសីលសិក្ខា
 អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា តត្រ យាយំ អធិសីល-
 សិក្ខា អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ សិក្ខាតិ ។

[២៨] សាដីវំ នាម យំ ភកវតា បញ្ញត្តំ សិក្ខា-
 បទំ ឯតំ សាដីវំ នាម តស្មី សិក្ខាតិ តេន វុច្ចតិ
 សាដីវសមាបន្នោតិ ។

[២៩] សិក្ខុ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្វល្យំ អនាវិ-
 កត្វាតិ អត្ថិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកម្មព្វោវ ហោតិ
 សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទាំងនោះ ភិក្ខុណាដែលបានឧបសម្បទាដោយញាតិចតុត្តកម្មវាចា ដ៏សម-
គួរដល់ហេតុដែលមិនមានវិបត្តិកម្រើក ដោយសង្ឃដែលព្រមព្រៀងហើយ
ភិក្ខុនេះ តថាគតសំដៅយកក្នុងអត្ថនេះ ។

[២៧] ត្រង់ពាក្យថា សិក្ខា សំដៅត្រង់សិក្ខា ៣ គឺ អធិសីល-
សិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ១ បណ្តាសិក្ខាទាំង ៣ នោះ
សិក្ខាណាដែលហៅថា អធិសីលសិក្ខា សិក្ខានេះ តថាគតសំដៅយកក្នុង
សេចក្តីនេះ ។

[២៨] ត្រង់ពាក្យថា សាជីវៈ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្ត
ហើយនុ៎ះ ហៅថា សាជីវៈ ភិក្ខុដែលសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ហៅថា សាជីវៈ
នោះ តថាគតហៅថា អ្នកដល់ព្រមដោយ សាជីវៈ ដោយហេតុនោះឯង ។

[២៩] ត្រង់ពាក្យថា មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈ
ជាអ្នកមានកំឡាំងថយ (មានព្រះពុទ្ធភាសិតថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិ-
យាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខា
ហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់ពោលលានៅឡើយក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាអប្បច្ចក្ខានលក្ខណំ

ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ចេវ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចក្ខាតា ។

[៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ចេវ ហោតិ
 សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឧត្តរណ្ហាតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចរិតុកាមោ
 ភិក្ខុការំ អន្តិយមាណោ ហរាយមាណោ ជិតុច្ឆមាណោ
 តិហិការំ បត្តយមាណោ ឧចាសកការំ បត្តយមាណោ
 អារាមិកការំ បត្តយមាណោ សាមណោការំ បត្តយ-
 មាណោ តិត្តិយការំ បត្តយមាណោ តិត្តិយស្សាវកការំ
 បត្តយមាណោ អស្សមណាការំ បត្តយមាណោ អសក្ស-
 បុត្តិយការំ បត្តយមាណោ យន្ទនាហំ ពុទ្ធិ បច្ចក្ខេយ្យន្តិ
 វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវំថិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ចេវ
 ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ អថវា បន
 ឧត្តរណ្ហាតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចរិតុកាមោ ភិក្ខុ-
 ការំ អន្តិយមាណោ ហរាយមាណោ ជិតុច្ឆមាណោ តិហិការំ
 បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អសក្សបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខា

កិរិយាដែលភិក្ខុបានធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកម្លាំងថយហើយ សិក្ខា
ហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាហើយ ក៏មាន ។

[៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់
នូវភាវៈជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខា ហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់បានពោល
លានៅឡើយ នោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
អផ្សុកមិនរីករាយ ចង់ដើម្បីឲ្យឃ្លាតផុតចាកភេទជាសមណៈ នឿយណាយ
ធុញទ្រាន់ ខ្លើមរអើមនឹងភាពខ្លួនជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រហស្ថ ប្រាថ្នា
ភាពជាឧបាសក ប្រាថ្នាភាពជាអ្នករក្សាអារាម ប្រាថ្នាភាពជាសាមណេរ
ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយ ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយសាវក ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែន
ជាសមណៈ ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
ដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា កិរិយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈ
ជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់បានពោលលានៅ
ឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអផ្សុកមិនរីករាយ ចង់ចេញចាកសមណភាព
នឿយណាយ ធុញទ្រាន់ ខ្លើមរអើមនឹងភាពខ្លួនជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាព
ជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នានូវភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យន្តនាហំ ធម្មំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 យន្តនាហំ សង្ឃំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្តនាហំ សិក្ខំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្តនាហំ វិនយំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្តនាហំ ចាតិមោក្ខំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្តនាហំ ឧទ្ទេសំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្តនាហំ ឧបជ្ឈាយំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្តនាហំ អាចរិយំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យន្តនាហំ សទ្ធិវិហារិកំ^(១) បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ យន្តនាហំ អន្តោសិកំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាហំ សមាធិបជ្ឈាយកំ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ
 វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាហំ សមាធិចរិយកំ
 បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាហំ សព្វធម្មា
 បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាហំ
 តិហី អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្តនាហំ

១ បុព្វេ សទ្ធិវិហារិកន្តិ បឋន្តិ ន តំ សព្វត្ថ សមេតិ ។

និយមិដក មហាវិកង្គ

អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះធម៌ ។ បេ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះសង្ឃ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់សិក្ខា ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់វិន័យ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់បាតិមោក្ខ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ឧទ្ទេស ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ឧបជ្ឈាយ៍ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់អាចារ្យ ។

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់សទ្ធិវិហារ-
 វិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់
 អន្តោវាសិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវ
 លះបង់ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌
 ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំ
 ត្រូវទៅជាគ្រហស្ថ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មានតែ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាអប្បច្ចក្ខានលក្ខណំ

ឧចាសកោ អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ទនាហំ
 អារាមិកោ អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ទនាហំ
 សាមណោ អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ទនាហំ តិគ្គិ-
 យោ អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ទនាហំ តិគ្គិយស្សាវ-
 កោ អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ទនាហំ អស្សមណោ
 អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ យន្ទនាហំ អសក្ស-
 បុត្តិយោ អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ ភិក្ខុវេ
 ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ចេវ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។
 អថវា បន ឧត្តរណ្ឌិតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិ-
 តុកាមោ ភិក្ខុការំ អន្តិយមាណោ ហារាយមាណោ
 ជិតុច្ឆមាណោ តិហិការំ បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អ-
 សក្សបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ យទិ បនាហំ ពុទ្ធំ
 បច្ចកេឡយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ យទិ បនាហំ
 អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ អថា-
 ហំ^(១) ពុទ្ធំ បច្ចកេឡយ្យន្តិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ អថាហំ

១ ឱ. ម. អបាហំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខា

ខ្ញុំត្រូវទៅជាឧបាសក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មាន
តែខ្ញុំត្រូវទៅជាអ្នករក្សាវត្ថុ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ
មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាសាមណេរ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
ដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាតិវិយ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
ដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវទៅជាតិគ្គិយសាវក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំលែងធ្វើជាសមណៈ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំលែងធ្វើជាសក្យបុត្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ
ឯងហៅថា កិរិយាដែលភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកម្លាំង
ថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលានៅឡើយ ។ មួយវិញ
ទៀត ភិក្ខុអង្គុកមិនរីករាយ ចង់ឃ្លាតចាកសមណភាព កាលជាទុក្ខធុញ
ទ្រាន់ខ្ពើមរើមភាពជាភិក្ខុ ប្រាជ្ញាភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាជ្ញាភាពមិន
មែនជាសក្យបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន មានតែខ្ញុំ
ត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន
មានតែខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើជាសក្យបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
ថា កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមានពិតមែន ខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កាលបើយ៉ាងនេះ មានតែខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អសក្យបុត្តិយោ អស្សន្តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 ហន្ទាហំ ពុទ្ធិ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 ហន្ទាហំ អសក្យបុត្តិយោ អស្សន្តិ រទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ បេ ។ ហោតុ មេ ពុទ្ធិ បច្ចុក្ខេយ្យន្តិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ ហោតុ មេ អសក្យបុត្តិយោ
 អស្សន្តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ ភិក្ខុវេ ទុព្វស្យា-
 វិកម្មញ្ញោ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។
 អថវា បន ឧក្កណ្ឌិតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិ-
 តុកាមោ ភិក្ខុការំ អន្តិយមាណោ ហារាយមាណោ
 ជិតុច្ឆមាណោ តិហិការំ បត្តយមាណោ ។ បេ ។
 អសក្យបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ មាតរំ សរាមីតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បិតរំ សរាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 កាតរំ សរាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិជី សរាមីតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តំ សរាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ជីតរំ សរាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បជាបតី សរាមីតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតកេ សរាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ជាសក្យបុត្រ ។ លេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ណ្ហើយចុះ ខ្ញុំត្រូវ
 តែលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ លេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ណ្ហើយចុះ
 ខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើជាសក្យបុត្រ ។ លេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ហេតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ខ្ញុំត្រូវលះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ លេ ។ និយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ហេតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ត្រូវតែខ្ញុំលែងធ្វើ
 ជាសក្យបុត្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែ
 ធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុ
 បានពោលលាទៅឡើយ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអង្គុក មិនរីករាយ
 ប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យឃ្លាតផុតចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមរអើម
 ភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រហស្ថ ។ លេ ។ នឹងចង់ឲ្យខ្លួនទៅជាអសក្យ-
 បុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកមាតា ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកបិតា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ
 រព្វកបងប្អូនប្រុស ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកបងប្អូន
 ស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកកូនប្រុស ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកកូនស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ខ្ញុំរព្វកប្រពន្ធ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកពួកញាតិ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាអប្បច្ចក្ខានលក្ខណំ

មិត្តេ សភមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ កាមំ សភមីតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ និគមំ សភមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ខេត្តំ សភមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្ថុំ សភមីតិ រទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ហិរញ្ញំ សភមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ
 សភមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សិប្បំ សភមីតិ រទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បុព្វេ ហសិតំ លបិតំ កីឡិតំ សមនុស្ស-
 ភមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ញោ
 ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ អថវា បន ឧត្តរណ្ឌិ-
 តោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិតុកាមោ ភិក្ខុការំ អដ្ឋិយ-
 មាដោ ហារាយមាដោ ជិតុច្ឆមាដោ តិហិការំ បត្ត-
 យមាដោ ។ បេ ។ អសក្យបុត្តិយការំ បត្តយមាដោ
 មាតា មេ អត្ថិ សា មយា ចោសេតព្វាតិ រទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បិតា មេ អត្ថិ សោ មយា ចោសេតព្វាតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថិ សោ មយា
 ចោសេតព្វាតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិជី មេ អត្ថិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខា

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកព្វកមិត្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
ដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកស្រុក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វក
និតម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកស្រែ ។ និយាយឲ្យអ្នក
ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកចម្ការ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ
រព្វកប្រាក់ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកមាស ។ និយាយ
ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកសិល្បសាស្ត្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
ច្បាស់ថា ខ្ញុំរព្វកជាញឹកញយនូវការសើច ការស្រងើយ និងការលេង អំពី
មុន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យ
ច្បាស់នូវការៈជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនចាត់ថាភិក្ខុបានពោល
លាឡើយ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអង្ករ មិនរីករាយ ប្រាថ្នាឲ្យឃ្លាត
ផុតចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមរអើមភាពជាភិក្ខុ ពេញ
ចិត្តនឹងភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមានមាតា ។ នោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។
និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន បិតានោះខ្ញុំត្រូវតែ
ចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន បង
ប្អូនប្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូន

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សា មយា ចោសេតព្វាតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តោ មេ
អត្ថិ សោ មយា ចោសេតព្វាតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
ដីតា មេ អត្ថិ សា មយា ចោសេតព្វាតិ វេទតិ វិញ្ញា-
បេតិ ។ បដាបតី មេ អត្ថិ សា មយា ចោសេតព្វាតិ
វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតកា មេ អត្ថិ តេ មយា
ចោសេតព្វាតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថិ តេ
មយា ចោសេតព្វាតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ ភិក្ខុវេ
ទុព្វស្យាវិកម្មញ្ញោ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។
អថវា បន ឧក្កល្លាតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិត្ត-
កាមោ ភិក្ខុការំ អដ្ឋិយមាណោ ហារាយមាណោ ជិតុច្ច-
មាណោ តិហិការំ បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អសក្យ-
បុត្តិយការំ បត្តយមាណោ មាតា មេ អត្ថិ សា មំ
ចោសេស្សតីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បិតា មេ អត្ថិ សោ
មំ ចោសេស្សតីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថិ
សោ មំ ចោសេស្សតីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភកិដ្ឋិ
មេ អត្ថិ សាមំ ចោសេស្សតីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បងប្អូនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន កូនប្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និ-
 យាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែ
 ចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំមាន ប្រពន្ធនោះ
 ខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកញាតិរបស់ខ្ញុំមាន
 អ្នកទាំងនោះត្រូវតែខ្ញុំចិញ្ចឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួកមិត្ត
 របស់ខ្ញុំមាន ពួកមិត្តទាំងនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាង
 នេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ប៉ុន្តែ
 សិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុ
 អផ្សុក មិនរីករាយ ចង់ឃ្លាតចេញចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ធុញទ្រាន់
 ខ្ពើមរើមភាពជាភិក្ខុ ប្រាជ្ញាភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ មិនប្រាជ្ញាភាពជា
 សក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មាតារបស់ខ្ញុំមាន មាតា
 នោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន
 បិតានោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូនប្រុស
 របស់ខ្ញុំមាន បងប្អូនប្រុសនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
 ច្បាស់ថា បងប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បងប្អូនស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាអប្បច្ចក្ខានលក្ខណ៍

បុត្តោ មេ អត្ថិ សោ មំ ចោសេស្សតីតិ រទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ដីតា មេ អត្ថិ សា មំ ចោសេស្សតីតិ រទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បជាបតី មេ អត្ថិ សា មំ ចោសេស្សតីតិ
 រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតកា មេ អត្ថិ តេ មំ ចោសេស្ស-
 តីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថិ តេ មំ ចោសេស្ស-
 តីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ កាមោ មេ អត្ថិ តេនចាហំ^(១)
 ដីវិស្សាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ និគមោ មេ អត្ថិ តេនចាហំ
 ដីវិស្សាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ខេត្តំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ
 ដីវិស្សាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្ថុំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ
 ដីវិស្សាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ហិរញ្ញំ មេ អត្ថិ
 តេនចាហំ ដីវិស្សាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ
 មេ អត្ថិ តេនចាហំ ដីវិស្សាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 សិប្បំ មេ អត្ថិ តេនចាហំ ដីវិស្សាមីតិ រទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិមិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ចេវ ហោតិ

១ តេន បាហន្តិមិ បាហោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទ ទី ១ លក្ខណៈមិនពេលលាសិក្ខា

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន កូនប្រុសនោះនឹង
 ចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូន
 ស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ
 មាន ប្រពន្ធនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ពួក
 ញាតិរបស់ខ្ញុំមាន ញាតិទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា ពួកមិត្តរបស់ខ្ញុំមាន មិត្តទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ស្រុករបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយស្រុក
 នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា និគមរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹង
 ចិញ្ចឹមជីវិតដោយនិគមនោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ស្រែរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយស្រែនោះក៏បាន ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ចម្ការរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយចម្ការ
 នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រាក់របស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំ
 នឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រាក់នោះក៏បាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា មាសរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយមាសនោះក៏បាន ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា សិល្បសាស្ត្ររបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹម
 ជីវិតដោយសិល្បសាស្ត្រនោះក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាង
 នេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការវះជាអ្នកមានកម្លាំងថយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សិក្ខា ច អប្បច្ចក្ខាតា ។ អថវា បន ឧក្កណ្ឌតោ
អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិត្តកាមោ ភិក្ខុការំ អដ្ឋិ-
យមាណោ ហារយមាណោ ជិត្តច្ចមាណោ តិហិការំ បត្ត-
យមាណោ ។ បេ ។ អសក្យបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ
ទុក្ខរន្តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ន សុករន្តិ រទតិ វិញ្ញា-
បេតិ ។ ទុច្ចរន្តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ន សុចរន្តិ រទតិ
វិញ្ញាបេតិ ។ ន ឧស្សហាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
ន វិសហាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ន រមាមីតិ រទតិ
វិញ្ញាបេតិ ។ នាភិរមាមីតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ
ខោ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ចោវ ហោតិ សិក្ខា ច
អប្បច្ចក្ខាតា ។

[៣១] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិ-
កម្មញ្ចោវ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចក្ខាតា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ន័យមួយទៀត
ភិក្ខុអង្គុក មិនរីករាយ ចង់ចេញចាកភាពជាសមណៈជាទុក្ខនឹងភាពជាភិក្ខុ
ជិនឆ្មួន ខ្ពើមរអើមភិក្ខុភាព ប្រាថ្នានូវភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នា
ភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ)
កម្របុគ្គលនឹងធ្វើបាន ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា (អំពើនេះ)
បុគ្គលមិនមែនងាយនឹងធ្វើបានទេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
(អំពើនេះ) បុគ្គលប្រព្រឹត្តបានដោយកម្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
ថា (អំពើនេះ) បុគ្គលមិនមែនប្រព្រឹត្តបានដោយងាយទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនអាច (នៅក្នុងភេទបព្វជិតបាន) ទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនហ៊ាន (នៅក្នុងភេទបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រេកអរ (នឹងភេទបព្វជិត) ទេ ។ និយាយឲ្យ
អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនពេញចិត្ត (នឹងភេទបព្វជិត) ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវភាវៈជាអ្នក
មានកម្លាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។

[៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលភិក្ខុធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
ភាវៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកម្លាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថាភិក្ខុបានពោលលា

បារាជកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបច្ចក្ខានលក្ខណ៍

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧក្កល្លាសោ អនភិរតោ សាមញ្ញា
 ចរិតុកាមោ ភិក្ខុការំ អដ្ឋិយមាណោ ហារាយមាណោ
 ជិតុច្ឆមាណោ តិហិការំ បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អសក្ស-
 បុត្តិយការំ បត្តយមាណោ ពុទ្ធំ បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ឯវិបិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិតម្មញ្ចោវ ហោតិ សិក្ខា
 ច បច្ចក្ខាតា ។ អថវា បន ឧក្កល្លាសោ អនភិរតោ
 សាមញ្ញា ចរិតុកាមោ ភិក្ខុការំ អដ្ឋិយមាណោ ហា-
 រាយមាណោ ជិតុច្ឆមាណោ តិហិការំ បត្តយមាណោ ។ បេ ។
 អសក្សបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ ធម្មំ បច្ចក្ខាមីតិ
 វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សង្ឃំ បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ សិក្ខំ បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 វិនយំ បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ចាតិមោក្ខំ
 បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧទ្ទេសំ បច្ចក្ខាមីតិ
 វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧបដ្ឋាយំ បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ អាចរិយំ បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ សទ្ធិវិហារិកំ បច្ចក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ លក្ខណៈពោលលាសិក្ខា

នោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អង្សុកមិន
ត្រេកអរ ចង់ឃ្លាតចាកភាពជាសមណៈ នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្លើម
រអើមនឹងភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នានូវភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹង
ភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
ព្រះពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ ទើបហៅថា កិរិយាធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវការៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកម្លាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថាភិក្ខុ
បានពោលលា ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអង្សុក មិនត្រេកអរ ប្រាថ្នាចង់
ឃ្លាតចាកភាពជាសមណៈ នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្លើមរអើមនឹងភាពជា
ភិក្ខុ ពេញចិត្តនឹងភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជា
សក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះធម៌ ។ និយាយ
ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះសង្ឃ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សិក្ខា ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
វិន័យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បាតិមោក្ខ ។ និយាយ
ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់នូវឧទ្ទេស ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ឧបជ្ឈាយ៍ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូម
លះបង់អាចារ្យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សទ្ធិវិហារិក ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អន្តោសិកំ បច្ចុក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សមា-
 បជ្ឈាយកំ បច្ចុក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សមា-
 ធាចរិយកំ បច្ចុក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 សព្វបុចារី បច្ចុក្ខាមីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 តិហីតិ មំ ធារេហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧចាសកោតិ
 មំ ធារេហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អារាមិកោតិ មំ
 ធារេហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សាមណោភោតិ មំ
 ធារេហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តិគ្គិយោតិ មំ ធារេ-
 ហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តិគ្គិយស្សាវកោតិ មំ
 ធារេហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អស្សមណោតិ មំ
 ធារេហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អសក្សបុត្តិយោតិ មំ
 ធារេហីតិ វេទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិ-
 កម្មញ្ញោ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចុក្ខាតា ។ អថា បន
 ឧត្តរណ្ឌិតោ អនភិរតោ សាមញ្ញា ចវិតុកាមោ ភិក្ខុការំ
 អន្តិយមាណោ ហារាយមាណោ ជិតុច្ឆមាណោ តិហីការំ
 បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អសក្សបុត្តិយការំ បត្តយមាណោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់អន្តោវាសិក ។ និយាយឲ្យគេដឹង
ច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បព្វជិត ដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យ
គេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បព្វជិតដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយ
ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈជាមួយគ្នា
។ បេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាគ្រហស្ថចុះ ។
និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាឧបាសកចុះ ។
និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាញោមវត្តចុះ ។
និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាសាមណេរចុះ ។
និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាតិវិយចុះ ។ និយាយឲ្យ
គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាសាវកនៃតិវិយចុះ ។ និយាយឲ្យ
គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជាមិនមែនជាសមណៈទេចុះ ។
និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកនូវខ្ញុំជា មិនមែនជាសក្យបុត្រទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះទើបហៅថា កិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
ការៈនៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកម្លាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថា ភិក្ខុបានពោល
លាហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអផ្សុក មិនត្រេកអរ ចង់ឃ្លាតចាក
ភាពជាសមណៈ នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្ពើមរអើមនឹងភាពជាភិក្ខុ ពេញ
ចិត្តនឹងភាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបច្ចក្ខានលក្ខណ៍

អលំ មេ ពុទ្ធជាតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ អលំ
 មេ សព្វឫចារីហ័តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ
 ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ អថវា បន ។ បេ ។ កិណ្ឌ មេ
 ពុទ្ធជាតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ កិណ្ឌ មេ សព្វឫ-
 ចារីហ័តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ ។ បេ ។ អថវា
 បន ។ បេ ។ ន មមត្ថោ ពុទ្ធជាតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ
 ។ បេ ។ ន មមត្ថោ សព្វឫចារីហ័តិ រទតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ឯវិចិ ។ បេ ។ អថវា បន ។ បេ ។
 សុមុត្តាហំ ពុទ្ធជាតិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ សុ-
 មុត្តាហំ សព្វឫចារីហ័តិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចិ
 ភិក្ខុវេ ធុព្វល្យាវិកម្មញ្ចោ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចក្ខា-
 តា ។ យានិ វា បនញ្ញានិបិ អត្ថិ ពុទ្ធវេរចនានិ វា
 ធម្មវេរចនានិ វា សង្ឃវេរចនានិ វា សិក្ខាវេរចនានិ វា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ លក្ខណៈពោលលាសិក្ខា

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធទេ ។ បេ ។ ពោល
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយបព្វជិតមានព្រហ្មចារ្យស្មើគ្នាទាំង
 ឡាយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ។ បេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍អ្វី ដោយព្រះពុទ្ធដល់ខ្ញុំ
 ។ បេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍អ្វី ដោយសព្វហូចារិកភ្នំទាំង
 ឡាយដល់ខ្ញុំ ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ បេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធនៃខ្ញុំមិនមាន ។ បេ ។ និ-
 យាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយសព្វហូចារិកភ្នំទាំងឡាយ
 នៃខ្ញុំមិនមាន ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ បេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរួចស្រឡះចាកព្រះពុទ្ធហើយ ។ បេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំរួចស្រឡះចាកសព្វហូចារិកភ្នំទាំងឡាយហើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះ ហៅថា ការបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈ
 នៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកម្លាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏ហៅថា ភិក្ខុបានពោលលា
 ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពាក្យទាំងឡាយណា សូម្បីដទៃជាពាក្យផ្លាស់
 ប្តូរដោយពាក្យថាព្រះពុទ្ធក្តី ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថាព្រះធម៌ក្តី ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ព្រះសង្ឃក្តី ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វិនយវេចនានិ វា ចាតិមោក្ខវេចនានិ វា ឧទ្ទេស-
 វេចនានិ វា ឧបជ្ឈាយវេចនានិ វា អាចរិយវេច-
 នានិ វា សន្និវិហារិកវេចនានិ វា អន្តោវាសិ-
 កវេចនានិ វា សមាធិបជ្ឈាយកវេចនានិ វា
 សមាធិចរិយកវេចនានិ វា សព្វប្បចារិវេចនានិ វា
 តិហិវេចនានិ វា ឧចាសកវេចនានិ វា អារាមិក-
 វេចនានិ វា សាមណេវវេចនានិ វា តិគ្គិយវេចនានិ
 វា តិគ្គិយស្សាវកវេចនានិ វា អស្សមណវេចនានិ
 វា អសក្សបុត្តិយវេចនានិ វា តេហិ អាការេហិ
 តេហិ លិដ្ឋេហិ តេហិ ជិមិត្តេហិ រទតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ឯវិមិ ខោ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកម្មញ្ញោវេ ហោតិ សិក្ខា
 ច បច្ចក្ខាតា ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

សិក្ខាភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា វិន័យភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយ
 ពាក្យថា បាតិមោក្ខភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧទ្ទេសភិក្ខុ ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧបជ្ឈាយភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា
 អាចារ្យភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សទ្ធិវិហារិកភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់
 ប្តូរដោយពាក្យថា អន្តេវាសិកភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សមាទុ-
 បជ្ឈាយកៈភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សមាទាចរិយកៈភិក្ខុ ជាពាក្យ
 ផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សព្វហូចារិកភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា
 គ្រហស្ថភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា ឧបាសកភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរ
 ដោយពាក្យថា អាមាមិកៈភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា សាមណេរភិក្ខុ
 ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា តិគ្គិយភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា
 តិគ្គិយសាវកភិក្ខុ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា មិនមែនជាសមណៈភិក្ខុ ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យថា មិនមែនជាសក្យបុត្រភិក្ខុ ភិក្ខុនិយាយឲ្យគេ
 ដឹងច្បាស់ដោយពាក្យអម្បាលនោះ ដែលជាអាការ (ពោលលាសិក្ខា)
 ដែលជាភេទ ដែលជានិមិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា
 ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាវៈនៃខ្លួន ជាបុគ្គលមានកម្លាំងថយ ទាំងសិក្ខាក៏
 ហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាហើយ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាអប្បច្ចក្ខានលក្ខណ៍

[៣២] កថញ្ចា ភិក្ខុវេ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា^(១) យេហិ អាការេហិ យេហិ សិដ្ឋេហិ
 យេហិ និមិត្តេហិ សិក្ខា បច្ចក្ខាតា ហោតិ តេហិ
 អាការេហិ តេហិ សិដ្ឋេហិ តេហិ និមិត្តេហិ ឧម្ពត្តកោ
 សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 ឧម្ពត្តកស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ ទិត្តចិត្តោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។
 អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ទិត្តចិត្តស្ស សន្តិកេ
 សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 វេទនដ្ឋោ សិក្ខំ អច្ចក្ខាតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ
 សិក្ខា ។ វេទនដ្ឋស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។
 អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ទេវតាយ សន្តិកេ
 សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 តិរច្ឆានកតស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។
 អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ អរិយកេន មិលត្ថ-
 កស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ សោ ចេ^(២)
 ន បដិវិជានាតិ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។

១ ឱរាបិយមរម្មបោត្តកេស្វាយំ បារោ ន ទិស្សតិ ។ ២ បាយតោ សោ ចាតិ លិខិតំ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ១ លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខា

[៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាដែលភិក្ខុមិនបានពោលលានោះ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាដែលភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បាន ពោលលាហើយដោយអាការ និងភេទ និងនិមិត្តទាំងឡាយណា ។ ភិក្ខុ ជាមនុស្សឆ្លាត ក៏បានពោលលាសិក្ខាដោយអាការ និងភេទ និងនិមិត្តទាំង ឡាយនោះ ។ ដែរ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុឆ្លាតនោះបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់បុគ្គលឆ្លាត ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបាន ពោលលាទេ ។ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយហើយពោលលាសិក្ខា ។ សិក្ខា មិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ បុគ្គលមានចិត្តរវើរវាយហើយ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុដែលវេទនាកំពុងគ្របសង្កត់ ពោលលាសិក្ខា ។ សិក្ខាមិនហៅថា ភិក្ខុ បានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់បុគ្គលដែលវេទនា កំពុងគ្របសង្កត់ ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុ ពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ទេវតា ។ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោល លាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់សត្វតិរច្ឆាន ។ សិក្ខាមិន ហៅថាភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ជនជា មិលក្ខកជាតិ ដោយអរិយកកាសា ។ បើជនជាមិលក្ខកជាតិនោះ មិន ដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថា ភិក្ខុបានពោលលាទេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

មិលត្វកេន អរិយកស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចក្ខា-
 តិ ។ សោ ចេ ន បដិវិជានាតិ អប្បច្ចក្ខាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ អរិយកេន អរិយកស្ស សន្តិកេ
 សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ សោ ចេ ន បដិវិជានាតិ
 អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ មិលត្វកេន មិលត្វ-
 កស្ស សន្តិកេ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ សោ ចេ ន
 បដិវិជានាតិ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ធរាយ
 សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 រាយ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ
 សិក្ខា ។ អសាវេតុកាមោ សាវេតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ សាវេតុកាមោ ន សាវេតិ ។
 អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ អវិញ្ញស្ស សាវេតិ ។
 អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ វិញ្ញស្ស ន សាវេតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ជនជាអរិយកជាតិដោយមិលក្ខកភាសា ។
 បើជនជាអរិយកជាតិនោះ មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថា
 ភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់ជនជាអរិយក-
 ជាតិដោយអរិយកភាសា ។ បើជនជាអរិយកជាតិនោះមិនដឹងសេចក្តី
 ច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខា
 ក្នុងសំណាក់ជនជាអរិយកជាតិដោយមិលក្ខកភាសា ។ បើជនជាមិលក្ខក-
 ជាតិនោះ មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនបានពោលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាជាល្បែងលេង ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិន
 បានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាដោយភ្លាត់មាត់ ។ សិក្ខា
 ហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ
 តែបែរជាឲ្យឮវិញ^(១) ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។
 ភិក្ខុមានប្រាថ្នាឲ្យអ្នកដទៃឮ តែបែរជាមិនឲ្យឮវិញ^(២) ។ សិក្ខាហៅ
 ថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាក្នុងសំណាក់
 មនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនពោលលាសិក្ខាឲ្យឮដល់មនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។

១ សំដៅភិក្ខុដែលកំពុងបង្ហាញក្តី សាកសួរក្តី រៀនក្តី ទន្ទេញក្តី ពណ៌នាក្តី នូវបាឡីសូត្រ
 លាសិក្ខា គឺសូត្របាឡីសីក ។ ២ សំដៅភិក្ខុដែលមិនបញ្ចេញរចនាឲ្យអ្នកដទៃឮ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយំ

អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ សព្វសោ វា បន
ន សាវេតិ ។ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខុវេ អប្បច្ចក្ខាតា ហោតិ សិក្ខា ។

[៣៣] មេដុនធម្មោ ឆាម យោ សោ អសទ្ធម្មោ
តាមធម្មោ វសលធម្មោ ទុដ្ឋលំ ឱនកន្តិកំ រហស្សំ
ទ្វយំ ទ្វយសមាបត្តិ ឯសោ មេដុនធម្មោ ឆាម ។

[៣៤] បដិសេវតិ ឆាម យោ និមិត្តេន និមិត្តំ
អដ្ឋជាតេន អដ្ឋជាតំ អន្តមសោ តិលដលមត្តំបិ
បវេសេតិ ឯសោ បដិសេវតិ ឆាម ។

[៣៥] អន្តមសោ តិវច្ឆានកតាយបីតិ តិវច្ឆានក-
តិត្តិយាបិ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា អស្សមណោ
ហោតិ អសក្សបុត្តិយោ បកេវ មនុស្សិត្តិយា តេន
វុច្ចតិ អន្តមសោ តិវច្ឆានកតាយបីតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ

សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុពោលលា សិក្ខាខ្សឹប ។ គ្រប់បទមិនឲ្យអ្នកដទៃឮ ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោល លាឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិន បានពោលលាឡើយ ។

[៣៣] ធម៌ដែលហៅថា មេបុន នោះគឺធម៌ដែលជារបស់ អសប្បុរស ធម៌របស់អ្នកស្រុក ធម៌របស់មនុស្សថោកទាប ឬអំពើ អាក្រក់ មានកិច្ចដោយទឹកជាទីបំផុត ជាអំពើដែលជនពីរនាក់តែងរួប រួមគ្នាក្នុងទីកំបាំង នេះឯងហៅថា មេបុនធម្ម ។

[៣៤] បុគ្គលណា ឲ្យនិមិត្តខ្លួនចូលទៅដោយនិមិត្ត (គេ) ឲ្យអង្គ កំណើត (ខ្លួន) ចូលទៅដោយអង្គកំណើត (គេ) ដោយហោចទៅសូម្បី អស់ទីត្រឹមតែ ១ គ្រាប់ល្ង បុគ្គលនោះហៅថា សេព ។

[៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី អធិប្បាយថា ភិក្ខុសេពចំពោះមេបុនធម្ម សូម្បីដោយសត្វតិរច្ឆានញី ក៏មិនមែនជាសមណៈមិនមែនជាសក្យបុត្រឡើយ នឹងបាច់និយាយទៅ ថ្វីដល់ភិក្ខុដែលសេពមេបុនធម្ម ដោយស្រីមនុស្ស ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា (ភិក្ខុសេពមេបុនធម្ម) យ៉ាងហោចទៅសូម្បីដោយ សត្វតិរច្ឆានញី (ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក) ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៦] ចារាជិកោ ហោតីតិ សេយ្យថាមិ នាម
 បុរិសោ សីសច្ឆិន្នោ អភព្វោ តេន សរីរពន្ធនេន
 ជីវិតំ ឯវមេវ ភិក្ខុ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា
 អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ
 ចារាជិកោ ហោតីតិ ។

[៣៧] អសំវាសោតិ សំវាសោ នាម ឯកកម្មំ
 ឯកុទ្ទេសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ នាម
 សោ តេន សទ្ធិំ នត្តិ តេន វុច្ចតិ អសំវាសោតិ ។

[៣៨] តិស្សោ ឥត្ថិយោ មនុស្សីត្ថី អមនុស្សីត្ថី តិរច្ឆាន-
 កតិក្ខី ។ តយោ ឧកតោព្យញ្ញនកោ មនុស្សឧកតោព្យញ្ញ-
 នកោ អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកោ តិរច្ឆានកតឧកតោ-
 ព្យញ្ញនកោ ។ តយោ បណ្ឌាកា មនុស្សបណ្ឌាកោ អម-
 នុស្សបណ្ឌាកោ តិរច្ឆានកតបណ្ឌាកោ ។ តយោ បុរិសោ
 មនុស្សបុរិសោ អមនុស្សបុរិសោ តិរច្ឆានកតបុរិសោ ។
 មនុស្សីត្ថិយោ តយោ មក្កេ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក អធិប្បាយថា ធម្មតា បុរសដែលមានក្បាលដាច់ មិនអាចនឹងតភ្ជាប់ដោយសរីរៈនោះ ហើយរស់ នៅវិញបាន យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុតែសេពមេប៉ុនធម្មហើយ ក៏មិន មែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ យ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៣៧] ត្រង់ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន អធិប្បាយថា សង្ឃកម្ម ជាមួយគ្នាក្តី ឧទ្ទេសជាមួយគ្នាក្តី ការសិក្សាស្មើគ្នាក្តី នេះឯងហៅថា សំវាស សំវាសនោះមិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកនោះទេ ព្រោះហេតុនោះបានជាហៅថា រកសំវាសគ្មាន ។

[៣៨] ស្រីមាន ៣ ពួកគឺ ស្រីមនុស្ស ១ ស្រីអមនុស្ស ១ សត្វ តិរច្ឆានញី ១ ។ ឧភតោព្យញ្ញនក គឺជនដែលមានភេទពីរ មាន ៣ ពួក គឺមនុស្សមានភេទពីរ ១ អមនុស្សមានភេទពីរ ១ តិរច្ឆានមានភេទពីរ ១ ។ បណ្ឌក គឺជនខ្ចើយមាន ៣ ពួកគឺ មនុស្សខ្ចើយ ១ អមនុស្សខ្ចើយ ១ តិរច្ឆានខ្ចើយ ១ ។ ប្រុសមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សប្រុស ១ អមនុស្សប្រុស ១ តិរច្ឆានឈ្មោល ១ ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេប៉ុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អសន្តតភាណារំ

អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វច្ឆមក្កេ បស្សាវមក្កេ មុខេ ។
 អមនុស្សិតិយា ។ បេ ។ តិរច្ឆានកតិតិយា តយោ មក្កេ
 មេធានំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វច្ឆ-
 មក្កេ បស្សាវមក្កេ មុខេ ។ មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស
 ។ បេ ។ អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស ។ បេ ។ តិរច្ឆា-
 នកតឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តយោ មក្កេ មេធានំ
 ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វច្ឆមក្កេ
 បស្សាវមក្កេ មុខេ ។ មនុស្សបណ្ឌាកស្ស ទ្វេ មក្កេ
 មេធានំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 វច្ឆមក្កេ មុខេ ។ អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស ។ បេ ។
 តិរច្ឆានកតបណ្ឌាកស្ស ។ បេ ។ អមនុស្សបុរិសស្ស
 ។ បេ ។ តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស ទ្វេ មក្កេ មេធានំ ធម្មំ
 បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស វច្ឆមក្កេ មុខេ ។
 [៣៩] ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបជ្ជិតេ មនុស្សិតិ-
 យា វច្ឆមក្កំ អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបជ្ជិតេ មនុស្សិតិ-
 យា បស្សាវមក្កំ អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបជ្ជិតេ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ អំពីអង្គជាត និងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់

គឺវច្ឆមគ្គ (ទ្វារធំ) ១ បស្សវមគ្គ (ទ្វារតូច) ១ មុខមគ្គ (ទ្វារមាត់) ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេបុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣ គឺវច្ឆមគ្គ ១ បស្សវមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានញី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេបុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំង ៣ គឺវច្ឆមគ្គ ១ បស្សវមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សមានភេទពីរ ។ បេ ។ របស់អមនុស្សមានភេទពីរ ។ បេ ។ របស់សត្វតិរច្ឆានមានភេទពីរ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេបុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ គឺវច្ឆមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សឆ្មើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាលបើភិក្ខុសេពមេបុនធម្មចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ គឺ វច្ឆមគ្គ ១ មុខមគ្គ ១ (ទ្វារមគ្គណាមួយ) របស់មនុស្សឆ្មើយ ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានឆ្មើយ ។ បេ ។ របស់អមនុស្សប្រុស ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានឈ្មោល ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៣៩] ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្តើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាត របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្តើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាត របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារបស្សវមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្តើមឡើង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

មនុស្សិត្តិយា មុខំ អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបជ្ជិតេ អមនុស្សិត្តិយា
 ។ បេ ។ តិវច្ឆានកតិត្តិយា មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស
 អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តិវច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញ-
 នកស្ស វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ មុខំ អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបជ្ជិតេ
 មនុស្សបណ្ឌាកស្ស វច្ឆមក្កំ ។ បេ ។ មុខំ អង្គជាតំ
 បវេសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស
 សេវនចិត្តំ ឧបជ្ជិតេ អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស ។ បេ ។
 តិវច្ឆានកតបណ្ឌាកស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិ-
 សស្ស តិវច្ឆានកតបុរិសស្ស វច្ឆមក្កំ មុខំ អង្គជាតំ
 បវេសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៤០] ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សិត្តិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អាណេត្វា វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិទិសីនេន្តិ ។ សោ
 ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិជ្ជំ សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សិត្តិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាណេត្វា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារមុខមគ្គមនុស្សស្រី ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្លូវផ្ដើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ
 របស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ទ្វារបស្សវមគ្គក្តី ទ្វារមុខមគ្គក្តី (ទ្វារមគ្គ
 ណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានញី របស់មនុស្ស
 មានភេទពីរ របស់អមនុស្សមានភេទពីរ របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងប្រាកដ ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ។ បេ ។ មុខមគ្គក្តី របស់មនុស្ស
 ឌ្វេយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពតាំងឡើងប្រាកដ ហើយ
 បញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ទ្វារមុខមគ្គក្តី (ទ្វារមគ្គណា
 មួយ) របស់អមនុស្សឌ្វេយ ។ បេ ។ របស់តិរច្ឆានឌ្វេយ របស់មនុស្ស
 ប្រុស របស់អមនុស្សប្រុស របស់តិរច្ឆានឈ្មោល ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៤០] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់
 សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារ
 វច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ទុយចេញ
 ក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់)

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អសន្តតភាណារំ

វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ
 បវេសនំ ន សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សា-
 ទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា
 វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ
 បវេសនំ ន សាទិយតិ បរិដ្ឋំ ន សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា
 វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេ-
 សនំ ន សាទិយតិ បរិដ្ឋំ ន សាទិយតិ បិតំ ន
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិ-
 កេ អានេត្វា វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ អំពីអង្គជាតិ និងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់

មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅទេ តែថាត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី តែថាត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី តែថាត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ)

និយមិដកេ មហាវិភង្គោ

សោ ចេ បវេសនំ ន សាទិយតិ បរិដ្ឋំ ន សា-
 ទិយតិ បិតំ ន សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ ន សាទិយតិ
 អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សតី ភិក្ខុស្ស សន្តិ-
 កេ អានេត្វា បស្សាវមក្កេន ។ បេ ។ មុខេន អង្គជាតំ
 អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សតី ជាតវន្តិ សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ
 បមត្តំ មត្តំ អក្ខាយិតំ មត្តំ យេកុយ្យេន អក្ខាយិ-
 តំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មត្តំ យេកុយ្យេន
 ខាយិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា វច្ឆមក្កេន

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុមិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
កំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី មិន
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី មិនត្រេក
អរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
សត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយ
បញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារបស្សាវមគ្គក្តី ។ បេ ។ ទ្វារមុខ-
មគ្គក្តី (របស់ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ
ជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
បន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរ ក៏ពុំ
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) ដែល
នៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្គួតក្តី
ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គ សត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែល
ស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គ សត្វពុំទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រីស្លាប់ (១ នាក់) ដែលមាន
ទ្វារមគ្គ សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់
ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អសន្តតភាណារំ

បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ
 ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ-
 ប្បច្ចត្តិកា អមនុស្សិត្តិ ។ បេ ។ តិរច្ឆានកតិត្តិ មនុស្ស-
 ឧកតោព្យញ្ញនកំ អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកំ តិរច្ឆាន-
 កតឧកតោព្យញ្ញនកំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា
 វច្ចមក្កេន បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ អភិទិសី-
 ទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សា-
 ទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិរច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញនកំ ជាតវន្តំ
 សុត្តំ មត្តំ ឧម្ពត្តំ បមត្តំ មតំ អក្ខាយិតំ មតំ យេកុយ្យេន
 អក្ខាយិតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ អំពីអង្គជាតិ និងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់

ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់មនុស្សស្រីស្លាប់នោះ) ។ បើភិក្ខុ
នោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
ចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារ
មគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបុណ្យ-
ថ្វីយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរទេ ក៏ពុំត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកអមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមាន
ភេទពីរ អមនុស្សមានភេទពីរ តិរច្ឆានមានភេទពីរ មកកាន់សំណាក់
ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ
ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូល
ស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ
នោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
។ បេ ។ បើមិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
នាំយកតិរច្ឆានមានភេទពីរ ដែលនៅភ្ញាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់
ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្គួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
មានទ្វារមគ្គសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វមិន
ទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

មតំ យេកុយ្យេន ខាយិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា
 វច្ឆមក្កេន បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។
 សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិជ្ជំ សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សបណ្ឌិតំ ។ បេ ។ អមនុស្ស-
 បណ្ឌិតំ តិរច្ឆានកតបណ្ឌិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អានេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ បេ ។ មុខេន អង្គជាតំ
 អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិជ្ជំ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនា-
 បត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិរច្ឆានកតបណ្ឌិតំ ជាករណំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានមានភេទពីរដែលស្លាប់ហើយ មានទ្វារមគ្គ
សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់
ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ
ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរដែលស្លាប់
ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី
ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើន ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សឡើយ ។ បេ ។ អមនុស្សឡើយ
តិរច្ឆានឡើយ មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត
(ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់
ជនទាំងនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែល
កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយ
ចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ បើមិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានឡើយដែលនៅភ្ញាក់ដឹងខ្លួនក្តី

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អសន្តតភាណារំ

សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ មតំ អក្ខាយិតំ មតំ
 យេកុយ្យេន អក្ខាយិតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ បេ ។ មតំ យេកុយ្យេន ខាយិតំ
 ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាណេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ បេ ។
 មុខេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធ-
 រណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥស្សត្ថយស្ស ។ បេ ។
 ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្ស-
 បុរិសំ ។ បេ ។ អមនុស្សបុរិសំ ។ បេ ។ តិរច្ឆានក-
 តបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាណេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ បេ ។
 មុខេន អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេ-
 សនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ
 ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ អំពីអង្គជាតិនិងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់

ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្គួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែល
ស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គ
សត្វមិនទាន់ស៊ីហើយដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។
ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ នាំយកតិរច្ឆានឡើយដែលស្លាប់ហើយ មានទ្វារមគ្គសត្វ
ស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប)
ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ។ បេ ។ ទ្វារ
មុខមគ្គក្តី (របស់តិរច្ឆានឡើយដែលស្លាប់ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេក
អរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់
ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្ច័យ ។ បេ ។
(បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
នាំយកមនុស្សប្រុស ។ បេ ។ អមនុស្សប្រុស ។ បេ ។ តិរច្ឆានឈ្មោល
មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាម
ទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ។ បេ ។ មុខមគ្គក្តី (របស់ជនទាំងនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេក
អរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់
ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិរច្ឆាន-
 កតបុរិសំ ជាតរន្តំ សុត្តំ មត្តំ ឧប្បត្តំ បមត្តំ មតំ
 អក្ខាយិតំ មតំ យេកុយ្យេន អក្ខាយិតំ ។ បេ ។ អា-
 បត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ មតំ យេកុយ្យេន ខាយិតំ
 ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ បេ ។ មុខេន
 អង្គជាតំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិជ្ជំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធច-
 រណំ សាទិយតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន
 សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

[៤១] ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សីតី ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អានេត្វា វច្ឆមក្កេន បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ
 អភិទិសីទេន្តិ សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 នាំយកតិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី
 ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្គួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារ
 មគ្គសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមគ្គសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយ
 ច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយក
 តិរច្ឆានឈ្មោលដែលស្លាប់ហើយ មានទ្វារមគ្គសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន
 (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាតិភិក្ខុនោះទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ។ បេ ។ ទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់តិរច្ឆាន
 នោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរ
 នឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុង
 ស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី
 ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។

[៤១] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) មកកាន់
 សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលគ្មាន
 ស្រោមទ្រនាប់តាមទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គ ឬមុខមគ្គ (របស់ស្រី) ដែល
 មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សន្តតភាណារំ

សន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស អសន្តតាយ អសន្ត-
 តស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សា-
 ទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សីត្ថី ជាតវន្តី សុត្ថំ មត្តំ ឧម្មត្ថំ
 បមត្តំ មតំ អក្ខាយិតំ មតំ យេកុយ្យេន អក្ខាយិ-
 តំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ មតំ
 យេកុយ្យេន ខាយិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា
 វច្ឆមក្កេន បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាតំ អភិទិសី-
 ទេត្ថិ សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ សន្តតស្ស

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ អំពីអង្គជាតិនិងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់

(តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ)
ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) ដែលមានស្រោម
ទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់
ស្រី) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុង
ចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង
អង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិ
ដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិន
ត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី
(១ នាក់) ដែលនៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី
ដែលឆ្គួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី
ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបា-
រាជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកស្រីដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយ
ដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប)
ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ តាម
ទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារបស្សវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រី) ដែល
មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់

និយមិដកេ មហាវិភង្គោ

សន្តតាយ សន្តតស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស ។
 សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិជ្ជំ សាទិ-
 យតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អា-
 បត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ
 អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា អមនុស្សិត្តិ ។ បេ ។
 តិរច្ឆានកតិត្តិ មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកំ អមនុស្សឧក-
 តោព្យញ្ញនកំ តិរច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញនកំ ភិក្ខុស្ស
 សន្តិកេ អានេត្វា វច្ចមក្កេន បស្សាវមក្កេន មុ-
 ខេន អដ្ឋជាតំ អភិនិសីទេន្តិ សន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ចេ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មាន
 ស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត
 (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ស្រី) គ្មានស្រោម
 ទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេក
 អរនឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលស្ថិត
 នៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកអមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញី មនុស្ស
 មានភេទពីរ អមនុស្សមានភេទពីរ តិរច្ឆានមានភេទពីរ មកកាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ទៅ
 តាមទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារបស្សវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែល
 មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតភិក្ខុមានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គ
 របស់ជនទាំងនោះ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែល
 មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលមាន
 ស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ (តាម
 ទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សន្តតភាណវារោ

បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ

ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិរច្ឆាន-

កតឧកតោព្យញ្ញនកំ ជាតរន្តំ សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ

មត្តំ អក្ខាយិតំ មត្តំ យេភុយ្យេន អក្ខាយិតំ ។ បេ ។

អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ មត្តំ យេភុយ្យេន

ខាយិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អានេត្វា រច្ចមក្កេន ។ បេ ។

មុខេន អដ្ឋជាតំ អភិនិសីទេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស

អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ សម្តែងពីអង្គជាតិ និងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 ចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ
 នោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួក
 ភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានមានភេទពីរ ដែលនៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំ-
 ពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្អួតក្តី ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់
 ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី
 ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានមាន
 ភេទពីរ ដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ)
 ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ តាមទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខមគ្គក្តី
 (របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ តាមទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ)
 ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ តាម
 ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិជ្ជំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ
 សាទិយតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិ-
 យតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សបណ្ឌកំ
 អមនុស្សបណ្ឌកំ តិរច្ឆានកតបណ្ឌកំ មនុស្សបុរិសំ
 អមនុស្សបុរិសំ តិរច្ឆានកតបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អាណេត្វា វច្ចមក្កេន ។ បេ ។ មុខេន អដ្ឋជាតំ
 អភិទិសីទេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិជ្ជំ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ តាមទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានមានភេទពីរ)
 ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុង
 ចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង
 អង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 បន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិចុល្ល័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេក
 អរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សឡើយ
 អមនុស្សឡើយ តិរច្ឆានឡើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆាន
 ឈ្មោល មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូល អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុនោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ តាមទ្វារវច្ឆមគ្គក្តី ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខ
 មគ្គក្តី (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មាន
 ស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ (តាម
 ទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនទាំងនោះ) ដែល
 គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អសន្តតភាណវារោ

អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អ-

នាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចតិកា តិវច្ឆានកតបុរិសំ ជាតវន្តំ

សុត្តំ មត្តំ ឧប្បត្តំ បមត្តំ មតំ អក្ខាយិតំ មតំ

យេកុយ្យេន អក្ខាយិតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិ-

កស្ស ។ បេ ។ មតំ យេកុយ្យេន ខាយិតំ ភិក្ខុស្ស

សន្តិកេ អានេត្វា វច្ចមក្កេន ។ បេ ។ មុខេន

អន្តជានំ អភិទិសីនេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស

អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អ-

សន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ

សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ សម្តែងពីអង្គជាតិ និងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់

បន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ
ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានឈ្មោលដែល
នៅភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្ងួតក្តី
ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
សត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
ជាសត្រូវនាំយកតិរច្ឆានឈ្មោលដែលស្លាប់ហើយ សត្វស៊ីហើយដោយ
ច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយ
បញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលឥតស្រោមទ្រនាប់ទៅតាមទ្វារវច្ឆមគ្គ
ក្តី ។ បេ ។ តាមទ្វារមុខមគ្គក្តី (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) ដែលមានស្រោម
ទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ តាម
ទ្វារមគ្គតិរច្ឆានឈ្មោល ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់
ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ តាមទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល)
ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោម
ទ្រនាប់តាមទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) ដែលគ្មានស្រោម
ទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅ
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

[៤២] ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុ មនុស្សត្ថិយា សន្តិកេ
 អាណេត្វា អង្គជាតេន វច្ចមក្កំ បស្សាវមក្កំ មុខំ អភិ-
 ជិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិជ្ជំ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនា-
 បត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុ មនុស្សត្ថិយា ជាតរន្តិ-
 យា សុត្តាយ មត្តាយ ឧម្មត្តាយ បមត្តាយ មតាយ
 អក្ខាយិតាយ មតាយ យេកុយ្យេន អក្ខាយិតាយ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 មតាយ យេកុយ្យេន ខាយិតាយ សន្តិកេ អាណេត្វា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយ
ចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤២] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់
មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយបញ្ចូលទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ
(របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូល
ស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាវជិក ។ បេ ។ (បើ
ភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំ
យកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅភ្នាក់ងងឹត
ខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្ងួតក្តី ដែលភ្លេច
ស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិន
ទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាវជិក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
នាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រីដែលស្លាប់ហើយ
សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) ហើយញ៉ាំងទ្វារ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អសន្តតភាណវាវោ

អង្គជាតេន រចមក្កំ បស្សារមក្កំ មុខំ អភិទិសីទេន្តិ ។
 សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ
 បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ អមនុស្សិត្តិយា ។ បេ ។
 តិរច្ឆានកតិត្តិយា មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស អម-
 នុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តិរច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញ-
 នកស្ស មនុស្សបណ្ឌាកស្ស អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស
 តិរច្ឆានកតបណ្ឌាកស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្ស-
 បុរិសស្ស តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស សន្តិកេ អានេត្វា
 អង្គជាតេន រចមក្កំ មុខំ អភិទិសីទេន្តិ ។ សោ ចេ
 បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ
 ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ
 តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស ជាករន្តស្ស សុត្តស្ស មត្តស្ស
 ឧម្ពត្តស្ស បមត្តស្ស មត្តស្ស អក្ខាយិតស្ស មត្តស្ស

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ សម្តែងពីអង្គជាតិ និងទ្វារមគ្គឥតស្រោមទ្រនាប់

វច្ឆមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយ
អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិ
ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយ
ចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់
អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមានភេទពីរ អមនុស្សមានភេទពីរ
តិរច្ឆានមានភេទពីរ មនុស្សខ្ចីយ អមនុស្សខ្ចីយ តិរច្ឆានខ្ចីយ មនុស្ស
ប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារមុខ-
មគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។
បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិ
ដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
ទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្តយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារា-
ណិក ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុ
ជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅ
ភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្ងួតក្តី
ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យេកុយ្យេន អក្ខាយិតស្ស ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារា-
 ជិតស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ខាយិតស្ស
 សន្តិកេ អានេត្វា អង្គជាតេន វច្ឆមក្កំ មុខំ អភិនិ-
 សីទេន្តិ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ឥស្សត្ថយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

[៤៣] ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ មនុស្សត្តិយា

សន្តិកេ អានេត្វា អង្គជាតេន វច្ឆមក្កំ បស្សាវ-
 មក្កំ មុខំ អភិនិសីទេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតាយ
 អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស សន្តតាយ

និយមិដក មហាវិភង្គ

ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល
 ដែលស្លាប់ហើយ សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោលនោះ) ឲ្យចូល
 ទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី
 ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរ
 នឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ)
 មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤៣] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់
 មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ
 (របស់ស្រីនោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត
 (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គរបស់ស្រីដែលមាន
 ស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ
 (របស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សន្តតភាណវារោ

អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ
 សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិ-
 យតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុ មនុស្សិតិយា
 ជាតវន្តិយា សុត្តាយ មត្តាយ ឧម្មត្តាយ បមត្តាយ
 មតាយ អក្ខាយិតាយ មតាយ យេកុយ្យេន អក្ខា-
 យិតាយ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 មតាយ យេកុយ្យេន ខាយិតាយ សន្តិកេ អានេត្វា
 អង្គជាតេន វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ មុខំ អភិទិសីនេន្តិ សន្ត-
 តស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស
 សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ចេ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ សម្តែងពីអង្គជាតនិងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់

ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ស្រី) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោម
ទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរ
នឹងអង្គជាតដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិត
នៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
សត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅ
ភ្នាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្អួតក្តី
ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់
ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី
ដែលស្លាប់ហើយ សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារបស្សាវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ស្រី
នោះ) ដែលគ្មានស្រោមទ្រនាប់ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) ដែល
មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាត
(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ស្រី) មានស្រោមទ្រនាប់
អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ស្រី) គ្មានស្រោម
ទ្រនាប់ អង្គជាត (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សា-
 ទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស
 ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា
 ភិក្ខុំ អមនុស្សិត្តិយា ។ បេ ។ តិរច្ឆានកតិត្តិយា
 មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញន-
 កស្ស តិរច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញនកស្ស មនុស្សបណ្ឌា-
 កស្ស អមនុស្សបណ្ឌាកស្ស តិរច្ឆានកតបណ្ឌាកស្ស
 មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិសស្ស តិរច្ឆានកតបុរិ-
 សស្ស សន្តិកេ អានេត្វា អង្គជាតេន វច្ចមក្កំ
 មុខំ អភិជីសីនេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ
 ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅ
ហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបុណ្យថ្វីយ ។ លេ ។ (បើ
ភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ
(១ រូប) មកកាន់សំណាក់អមនុស្សស្រី ។ លេ ។ តិរច្ឆានញី មនុស្សមាន
ភេទពីរ អមនុស្សមានភេទពីរ តិរច្ឆានមានភេទពីរ មនុស្សឆ្នើយ អមនុស្ស
ឆ្នើយ តិរច្ឆានឆ្នើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល ហើយ
ញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រោម
ទ្រនាប់ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រោមទ្រនាប់ក្តី
ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ)
គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រោមទ្រនាប់
អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) គ្មាន
ស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ
ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូល
ស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ លេ ។

បារាជីកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សន្តតភាណវារោ

ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុ
 តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស ជាករន្តស្ស សុត្តស្ស មត្តស្ស
 ឧម្មត្តស្ស បមត្តស្ស មតស្ស អក្ខាយិតស្ស មតស្ស
 យេកុយ្យេន អក្ខាយិតស្ស ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ខាយិតស្ស
 សន្តិកេ អានេត្វា អន្តជានេន វច្ឆមក្កំ មុំ អភិនិ-
 សីនេត្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិ-
 យតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 មុល្ហច្ចយស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាបត្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ សម្តែងពីអង្គជាតិ និងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់

(បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
សត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល ដែល
នៅក្នុងដីដងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្អួតក្តី
ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
សត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។
ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (១ រូប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល
ដែលស្លាប់ហើយសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) ដែល
គ្មានស្រោមទ្រនាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រោម
ទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាតិ
(របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់តិរច្ឆានឈ្មោល) មាន
ស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រោមទ្រនាប់ក្តី ទ្វារមគ្គ (របស់
តិរច្ឆានឈ្មោល) គ្មានស្រោមទ្រនាប់ អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រោមទ្រ-
នាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹង
អង្គជាតិដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិត
នៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអា-
បត្តិបុណ្ណិយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៤៤] យថា ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា វិត្តាវិតា ឯវំ រាជ-
 ប្បច្ចត្តិកា ចោរប្បច្ចត្តិកា ធុត្តប្បច្ចត្តិកា ឧប្បលកន្ទ-
 ប្បច្ចត្តិកា វិត្តាវេតញ្ច ។

[៤៥] មក្កេន មក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ មក្កេន អមក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ អមក្កេន មក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ អមក្កេន អមក្កំ បវេសេតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស ។

[៤៦] ភិក្ខុ សុត្តភិក្ខុម្ហិ វិប្បជិបជ្ជតិ
 បដិពុទ្ធា សាទិយតិ ឧកោ ធាសេតញ្ច ។
 បដិពុទ្ធា ន សាទិយតិ ទូសកោ ធាសេតញ្ច ។
 ភិក្ខុ សុត្តសាមណោម្ហិ វិប្បជិបជ្ជតិ បដិពុទ្ធា

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

[២៤] ពួកភិក្ខុជាសត្រូវដែលបានសម្តែងហើយ ដោយពិស្តារយ៉ាងណា ពួកស្តេចជាសត្រូវក្តី ពួកចោរជាសត្រូវក្តី ពួកអ្នកលេងជាសត្រូវក្តី ពួកសត្រូវអ្នកពុះទ្រូងអារយកបេះដូងក្តី បណ្ឌិតគប្បីពោលឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះដែរចុះ ។

[២៥] ភិក្ខុញ្ចាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ^(១) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុញ្ចាំងអមគ្គឲ្យចូលទៅដោយមគ្គ^(២) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុញ្ចាំងមគ្គឲ្យចូលទៅដោយអមគ្គ^(៣) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុញ្ចាំងអមគ្គឲ្យចូលទៅដោយអមគ្គ^(៤) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[២៦] ភិក្ខុសេពមេបុរសធម្មនឹងភិក្ខុផងគ្នាដែលកំពុងដេកលក់ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាស (គឺត្រូវផ្សឹកចេញ) ទាំងពីររូប ។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រទូស្ត (គឺភិក្ខុអ្នកសេពនោះ) ។ ភិក្ខុសេពមេបុរសធម្មនឹងសាមណេរដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើង

១ គឺភិក្ខុញ្ចាំងអង្គជាតរបស់ខ្លួនឲ្យចូលទៅតាមទ្វារមគ្គទាំង ៣ ទ្វារមគ្គណាមួយ ។ ២ គឺបញ្ចូលអង្គជាតទៅតាមទ្វារមគ្គ ហើយបន្ថយអង្គជាតចេញតាមមុខដំបៅដែលមានជុំវិញទ្វារមគ្គនោះ ។ ៣ គឺបញ្ចូលអង្គជាតទៅតាមមុខដំបៅ ហើយបន្ថយចេញតាមទ្វារមគ្គវិញ ។ ៤ គឺបញ្ចូលអង្គជាតទៅតាមមុខដំបៅមួយ ហើយបន្ថយចេញតាមមុខដំបៅផ្សេងវិញ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ វិនីតវត្ថុតាថា

សាទិយតិ ឧកោ ជាសេតញ្ចា ។ បដិពុទ្ធា ន សាទិយតិ

ទូសកោ ជាសេតញ្ចា ។ សាមណោរោ សុត្តភិក្ខុម្ហិ

វិប្បជិបដ្ឋតិ បដិពុទ្ធា សាទិយតិ ឧកោ ជាសេតញ្ចា ។

បដិពុទ្ធា ន សាទិយតិ ទូសកោ ជាសេតញ្ចា ។

សាមណោរោ សុត្តសាមណោរម្ហិ វិប្បជិបដ្ឋតិ បដិពុទ្ធា

សាទិយតិ ឧកោ ជាសេតញ្ចា ។ បដិពុទ្ធា ន

សាទិយតិ ទូសកោ ជាសេតញ្ចា ។

[៤៧] អនាបត្តិ អជានន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស វិត្ត-

ចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សន្តតភាណារំ និដ្ឋិតំ ។

[៤៨] មក្កដី វេទិបុត្តា ច កិហី នក្កោ ច តិត្តិយា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ វិនីតវត្ថុតាថា

ហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីររូប ។ បើសាមណេរនោះ
 ភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រទូស្ត ។
 សាមណេរសេពមេបុនធម្មនឹងភិក្ខុដែលកំពុងដេកលក់ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសទាំងពីររូប ។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែសាមណេរដែលប្រ-
 ទូស្ត ។ សាមណេរសេពមេបុនធម្មនឹងសាមណេរផងគ្នា ដែលកំពុងដេក
 លក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឲ្យ
 វិនាសទាំងពីររូប ។ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយ មិនត្រេកអរទេ
 សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសតែសាមណេរដែលប្រទូស្ត ។

[៤៧] អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៥ ពួក) គឺភិក្ខុមិនដឹង ១ ភិក្ខុ
 ឆ្គួត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុដែលវេទនាគ្របសង្កត់ ១ អាទិកម្មិកៈ
 (គឺភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ) ១ ។

របៀបសម្តែងអំពីអង្គជាតិ និងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់ ចប់ ។

[៤៨] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ ដែលនឹង
 សម្តែងតទៅដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

រឿងស្វាញី រឿងពួកវដ្តបុត្តកភិក្ខុ រឿងភិក្ខុក្លែងភេទជាគ្រ-
 ហស្ថ រឿងភិក្ខុអាក្រាត រឿងពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមលទ្ធិតិរិយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ទារិកុប្បលវណ្ណា ច ព្យញ្ជនេហិ បរេ ទុវេ
 មាតា ដីតា ភតិដី ច ជាយា ច មុនុលម្ពិណ
 ទ្វេ វណា លេបចិត្តញ្ច ទារុដីតលិកាយ ច
 សុន្ទរេន សហ បញ្ច បញ្ច សីវចិត្តដិកា
 ឆាតី យត្តិ ច បេតី ច បណ្ណាកោបហតោ ធុបេ
 ភទ្ធិយេ អរហំ សុត្តោ សាវត្ថិយំ ចតុរោ បរេ
 វេសាលិយា តយោ មល្លា សុបិណោ ការុកច្ឆកោ
 សុបញ្ចា សទ្ធា ភិក្ខុដី សិក្ខុមាណា សាមណេវិ ច
 វេសិយា បណ្ណាកោ តិហី អញ្ញមញ្ញំ វុឡបព្វជិតោ
 មិកោតិ ។

[៤៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-
 តោ ភិក្ខុ មក្កជិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

រឿងទាវិកា រឿងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី រឿងជនផ្សេងគ្នាពីររូប
 គឺភិក្ខុក្លាយភេទជាស្រី និងភិក្ខុនីក្លាយភេទជាប្រុស រឿងមាតា
 រឿងជីតា រឿងប្អូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងភិក្ខុខ្នងទន់ រឿង
 ភិក្ខុមានអង្គជាតយារ រឿងស្នាមដំបៅពីរយ៉ាង រឿងរូបគំនូរ
 រឿងឈើចម្លាក់ជារូបជីតា រឿងភិក្ខុ ៥ រូបទាំងសុន្ទរភិក្ខុផង
 រឿងភិក្ខុ ៥ រូបនៅក្នុងព្រៃខ្មោច រឿងនាគញី រឿងយក្ខិនី
 រឿងស្រីប្រេត រឿងភិក្ខុខ្ចើយ រឿងភិក្ខុកើតរោគស្លឹក រឿង
 ភិក្ខុចាប់មាតុត្រាមប្រុងនឹងសេព រឿងភិក្ខុសឹងលក់ក្នុងទីស្ងាត់
 ក្បែរក្រុងកទ្ធិយ រឿងភិក្ខុទាំងឡាយ ៤ រូបឯទៀតក្នុងក្រុង
 សាវត្ថី រឿងអ្នកចំបាប់ ៣ នាក់ក្នុងក្រុងវេសាលី រឿង
 ការុកច្ឆកភិក្ខុយល់សុបិននិមិត្ត រឿងនាងសុបព្វា រឿងនាង
 សទ្ធា រឿងភិក្ខុនី រឿងសិក្ខុមានា រឿងសាមណេរី រឿង
 ស្រីផ្កាមាស រឿងមនុស្សខ្ចើយ រឿងគ្រហស្ថ រឿងភិក្ខុ
 សេពគ្នានឹងគ្នា រឿងភិក្ខុបួសឯចាស់ រឿងសត្វម្រឹគ ។

[៤៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបបានសេពមេប៉ុនធម្មនឹងស្លាញី ។

ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

កច្ចំ នុ ខោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៥០] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 វេសាលិកា វដ្ឋិបុត្តកា ភិក្ខុ សិក្ខុ អប្បច្ចក្ខាយ
 ទុព្វល្យំ អនាវិកត្វា មេធានំ ធម្មំ បដិសេវីសុ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
 កច្ចំ នុ ខោ មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អាបត្តិ តុម្ភេ
 ភិក្ខុវេ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៥១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ ភិក្ខុ
 ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ តិហិលិដ្ឋេន មេធានំ
 ធម្មំ បដិសេវី ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៥២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ ភិក្ខុ ឯវំ មេ
 អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ នក្កោ ហុត្វា មេធានំ ធម្មំ បដិសេវី ។

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនីតវត្ថុ

ហើយ អញប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិបារាជកហើយដឹង ។ ទើបភិក្ខុនោះ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជកហើយ ។

[៥០] សម័យនោះឯង ពួកវដ្តបុត្តកភិក្ខុច្រើនរូបនៅក្នុងក្រុងវេ-
សាលី មិនបានលាសិក្ខា មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ថាខ្លួនមានកម្លាំងថយ
ហើយសេពមេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា
សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ យើងរាល់គ្នាប្រហែលជា
ត្រូវអាបត្តិបារាជកហើយដឹង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកឯងទាំងអស់គ្នាត្រូវអាបត្តិបារាជកហើយ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ក្លែងខ្លួនជាគ្រហស្ថ ហើយសេព
មេបុនធម្មដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជកហើយ ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ធ្វើជាអ្នកអាក្រាត ហើយ
សេពមេបុនធម្ម ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិន

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៥៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភិស្សតីតិ កុសចីរំ និវាសេត្វា
។ បេ ។ វាកចីរំ និវាសេត្វា ផលកចីរំ និវាសេត្វា
កេសកម្ពលំ និវាសេត្វា វាលកម្ពលំ និវាសេត្វា
ឧលូកបក្ខំ និវាសេត្វា អជិនត្តិបំ និវាសេត្វា មេធុនំ
ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៥៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ
បិណ្ឌាចារិកោ ភិក្ខុ បីបកេ និបន្នំ ទារិកំ បស្សិត្វា
សារត្តោ អន្ត្តំ អន្ត្តជាតំ បវេសេសិ ។ សា កាលម-
កាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ស្លៀកស្បូវក្រង ។ បេ ។
ស្លៀកសំពត់សម្បកឈើ ស្លៀកសំពត់ដែលត្បាញជារូបផ្ទៃឈើ ស្លៀក
សំពត់ដែលត្បាញដោយសក់ ស្លៀកសំពត់ដែលត្បាញដោយរោមកន្ទុយ
សត្វ ស្លៀកសំពត់ដែលត្បាញដោយស្លាបមៀម ស្លៀកស្បែកខ្លាដែល
នៅមានទាំងរោមទាំងក្រចក ហើយសេពមេបុនធម្ម ដោយគិតថា កាល
បើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត បាន
ឃើញនាងទារិកាម្នាក់ដេកនៅលើតាំង ក៏មានចិត្តត្រេកអរហើយយកមេ
ជើង (ខ្លួន) ទៅរុកបញ្ចូលចំអង្គជាតនាងទារិកានោះ ។ នាងក៏ធ្វើមរណ-
កាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

បារាជិកកណ្តា បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

[៥៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 មាណវកោ ឧប្បលវណ្ណាយ ភិក្ខុនិយា បដិពទ្ធចិត្តោ
 ហោតិ ។ អថខោ សោ មាណវកោ ឧប្បលវណ្ណាយ
 ភិក្ខុនិយា កាមំ បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋាយ កុដិកំ
 បរិសិទ្ធា និសីនោ អច្ឆិ ។ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនី
 បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កត្តា ចាទេ បក្ខាលេត្វា
 កុដិកំ បរិសិទ្ធា មព្វាកេ និសីទិ ។ អថខោ
 សោ មាណវកោ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនី ឧត្តហេត្វា
 ទ្វេសេសិ ។ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីនំ ឯតមត្តំ
 អាហោចេសិ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហោ-
 ចេសុំ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ អសាទិយន្តិយាតិ ។

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុ-
 នោ ឥត្តិលិដ្ឋំ ចាតុក្ខតំ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តំយេវ ឧបជ្ឈំ
 តមេវ ឧបសម្បទំ តានិ វស្សានិ ភិក្ខុនីហិ សង្គមិតុំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនីតវត្ថុ

[៥៥] សម័យនោះឯង មាណពម្នាក់មានសេចក្តីប្រតិព័ទ្ធចាប់ចិត្ត
នឹងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី ។ កាលដែលឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីចូលទៅបិណ្ឌបាត
ក្នុងស្រុក មាណពនោះក៏ចូលទៅពួននៅក្នុងកុដិតូចចាំ ។ លុះដល់
ឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ឆាន់រួចហើយ ក៏លាងជើង
ហើយចូលទៅក្នុងកុដិ អង្គុយនៅលើគ្រែ ។ ខណៈនោះ មាណពនោះ
ក៏ស្ទុះមកសង្រួបឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី ហើយប្រទូស្ត ។ ឧប្បលវណ្ណា-
ភិក្ខុនីក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏ប្រាប់
សេចក្តីនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំសេចក្តីនុ៎ះទៅក្រាប
បង្គំទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឧប្បលវណ្ណាមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនមានសេចក្តីត្រេក
ត្រអាលឡើយ ។

[៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ក្លាយភេទខ្លួនប្រែទៅ
ជាស្រី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវ
ឧបជ្ឈាយ៍នោះដដែល និងឧបសម្បទានោះដដែល និងវស្សាទាំងនោះ^(១)

១ គឺទ្រង់អនុញ្ញាតមិនបាច់ឲ្យសូមឧបជ្ឈាយ៍ និងឧបសម្បទាជាថ្មីទៀត វស្សាក៏មិនបាច់ឲ្យ
រាប់ជាថ្មីត្រូវរាប់តាំងពីឧបសម្បទាជាភិក្ខុនោះមកដដែល ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិគ្គេ

យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហិ សាធារណា
 តា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនីនំ សន្តិកេ វុដ្ឋាតុំ យា
 អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហិ អសាធារណា តាហិ
 អាបត្តិហិ អនាបត្តិតិ ។ តេន ខេ បន សម-
 យេន អញ្ញតវិស្សា ភិក្ខុនិយា បុរិសលិទ្ធី ចាតុក្ខតំ
 ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អនុ-
 ជានាមិ ភិក្ខុវេ តំយេវ ឧបជ្ឈំ តមេវ ឧបសម្បជំ
 តានិ វស្សានិ ភិក្ខុហិ សន្តិមិតុំ យា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនីនំ ភិក្ខុហិ សាធារណា តា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនំ សន្តិកេ វុដ្ឋាតុំ យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនីនំ
 ភិក្ខុហិ អសាធារណា តាហិ អាបត្តិហិ អនាបត្តិតិ ។

[៥៧] តេន ខេ បន សមយេន អញ្ញតវេ ភិក្ខុ
 ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភិក្ខុស្ថិតិ មាតុយា មេចុនំ ធម្មំ
 បដិសេវិ ។ បេ ។ ធីតុយា មេចុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នឹងអនុញ្ញាតឲ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ម្យ៉ាងទៀត) អាបត្តិណាជារបស់ភិក្ខុដែលទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវអាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលក្លាយភេទជាស្រីនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាន អាបត្តិណាជារបស់ភិក្ខុដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះអាបត្តិនោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូប ក្លាយភេទខ្លួនទៅជាប្រុស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវឧបជ្ឈាយ៍នោះដដែល និងឧបសម្បទានោះដដែល និងវស្សាទាំងនោះ និងអនុញ្ញាតឲ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិណាជារបស់ភិក្ខុនីដែលទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវអាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យភិក្ខុនីដែលក្លាយភេទខ្លួនជាប្រុសនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយបាន អាបត្តិណាជារបស់ភិក្ខុនីដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយទេ (ភិក្ខុនីនេះ) មិនមានអាបត្តិព្រោះអាបត្តិទាំងនោះឡើយ ។

[៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប សេពមេបុនធម្មនឹងមាតា (របស់ខ្លួន) ដោយយល់ថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ បេ ។ សេពមេបុនធម្មនឹងជីតា (របស់ខ្លួន) ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

ភតិទិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ ភិក្ខុ បុរាណាទុ-
 តិយិកាយ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៥៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ មុទុបិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ សោ អនភិរតិយា បីឡិ-
 តោ អត្តនោ អង្គជាតំ មុខេន អត្តហោសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតហោ ភិក្ខុ លម្ពី ហោតិ ។ សោ អនភិរតិយា
 បីឡិតោ អត្តនោ អង្គជាតំ អត្តនោ វច្ឆមក្កំ បវេ-
 សេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អា-
 បត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនីតវត្ថុ

សេពមេបុនធម្មនឹងបួនស្រី (របស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទើបក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ
 ឯង ភិក្ខុ ១ រូប សេពមេបុនធម្មនឹងស្រីដែលមាតាបិតាផ្សំឲ្យអំពីមុន ។
 ភិក្ខុនោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៥៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មានខ្នងទន់ ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ហើយបានយកអង្គជាតិខ្លួនមកបៀមនឹងមាត់ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មាន
 អង្គជាតិយារវែង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀន ក៏ចាប់បំពត់
 អង្គជាតិខ្លួនបញ្ចូលទៅក្នុងវច្ចមគ្គ (គឺទ្វារធំ) របស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៥៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ មតសរីរំ បស្សិ ។ តស្មី ច សរីរេ អង្គ-
 ជាតសាមន្តា វណោ ហោតិ ។ សោ ឯវំ មេ
 អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ អង្គជាតេ អង្គជាតំ បវេសេត្វា
 វណោន ជីហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មតសរីរំ
 បស្សិ ។ តស្មី ច សរីរេ អង្គជាតសាមន្តា វណោ
 ហោតិ ។ សោ ឯវំ មេ អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ
 វណោ អង្គជាតំ បវេសេត្វា អង្គជាតេន ជីហរិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៦០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សារត្តោ លេបចិត្តស្ស ជិមិត្តំ អង្គជាតេន
 ធុបិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
 បត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សា-
 រត្តោ ចារុជិតលិកាយ ជិមិត្តំ អង្គជាតេន ធុបិ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

[៥៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ឃើញសរីរៈមនុស្សស្លាប់ ។ ឯសរីរៈនោះ មានដំបៅជុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត (ខ្លួន) ទៅក្នុងអង្គជាត (សរីរៈនោះ) ហើយបន្ថយអង្គជាតចេញមកវិញតាមដំបៅដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបឃើញសរីរៈមនុស្សស្លាប់ ។ ឯសរីរៈនោះមានដំបៅជុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត (ខ្លួន) ទៅក្នុងដំបៅ ហើយបន្ថយចេញមកវិញតាមអង្គជាត ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើយ៉ាងនេះ អញនឹងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៦០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានតម្រេក ហើយយកអង្គជាត (ខ្លួន) ទៅញាស់នឹងនិមិត្តរបស់រូបគំនូរ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មានតម្រេក ហើយយកអង្គជាត (ខ្លួន) ទៅញាស់នឹងនិមិត្តរបស់រូបតុក្កតាស្រី ដែលធ្វើដោយឈើ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[៦១] តេន ខោ បន សមយេន សុន្ទរោ នាម
ភិក្ខុ រាជគហា បព្វជិតោ រថិកាយ កច្ចតិ ។
អញ្ញតរា ឥត្ថី តំ បស្សិត្វា ឯតទរោច^(១) មុហុត្ថំ ភន្តេ
អាតមេហិ វន្ទិស្សាមីតិ ។ សា វន្ទន្តី អន្តរាសកំ
ឧត្តិបិត្វា មុខេន អដ្ឋជាតំ អគ្គហោសិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ សាទិយិ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។
នាហំ ភគវា សាទិយិន្តិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសា-
ទិយន្តស្សាតិ ។

[៦២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថី
ភិក្ខុ បស្សិត្វា ឯតទរោច ឯហិ ភន្តេ មេដុនំ ធម្មំ
បដិសេវាតិ ។ អលំ ភតិទិ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ
ភន្តេ អហំ វាយមិស្សាមិ ត្វំ មា វាយមិ ឯវន្តេ អនា-
បត្តិ ភវិស្សតីតិ ។ សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។

១ តំ បស្សិត្វា ឯតទរោចាតិ ឱរោបិយមរម្មបោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

បារាណិកកណ្ណ សិក្ខាបទទី ១ វិនិច្ឆ័យ

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះសុន្ទរៈ ចេញពីក្រុងរាជ-
គ្រឹះទៅបួស ហើយដើរទៅតាមថ្នល់ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ
ហើយក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្គង់ ១ រំពេច
សិន ខ្ញុំព្រះករុណានឹងថ្វាយបង្គំ ។ ស្រីនោះកាលដែលថ្វាយបង្គំ ក៏
សើយស្បង់ឡើង ហើយយកមាត់ទៅបៀមអង្គជាត (របស់ភិក្ខុនោះ) ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនត្រេកអរ ។

[៦២] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញភិក្ខុ ១ រូបហើយ
និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកម្ចាស់មកសេពមេប៉ុន
ឯនេះ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា កុំនាង ការសេពមេប៉ុនធម្មនេះមិន
គួរទេ ។ ស្រីនោះអង្វរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់
និមន្តមក (កុំប្រកែក) ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាម លោកម្ចាស់
មិនបាច់ព្យាយាមទេ (នៅតែស្ងៀមបានហើយ) សេពយ៉ាងនេះ លោក
ម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតារា ឥត្ថិ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯត-
 ទរោច ឯហិ ភន្តេ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។
 អលំ ភកិទិ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ ភន្តេ តំ
 វាយមាហិ អហំ ន វាយមិស្សាមិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ
 ភវិស្សតីតិ ។ សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អា-
 បន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញតារា ឥត្ថិ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទរោច
 ឯហិ ភន្តេ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។ អលំ
 ភកិទិ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ ភន្តេ អព្ពន្ធា
 យដ្ឋេត្វា ពហិ មោចេហិ ។ បេ ។ ពហិ យដ្ឋេត្វា
 អព្ពន្ធា មោចេហិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់មាន នាមមិនប្រាកដ ឃើញភិក្ខុ ១ រូប ហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកមកសេពមេប៉ុនធម្ម (នឹងខ្ញុំសិន) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំនាង អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះក៏និយាយអង្វរថា បពិត្រលោក ម្ចាស់ សូមនិមន្តមក សូមលោកម្ចាស់ព្យាយាមចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិន ព្យាយាមទេ ធ្វើយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយបបួលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមកសេពមេប៉ុនធម្ម (នឹងខ្ញុំព្រះករុណា ឯនេះ) ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា កុំប្អូនស្រី អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះ ក៏ពន្យល់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមក្នុងអង្គ- ជាតខ្ញុំ រួចបញ្ចេញអសុចិទៅខាងក្រៅអង្គជាតវិញ ។ បេ ។ ព្យាយាមខាង ក្រៅអង្គជាត ហើយបញ្ចេញអសុចិទៅខាងក្នុងអង្គជាតវិញ ធ្វើយ៉ាងនេះ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៦៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សីរិចិកំ កន្ធា អក្កាយិកំ^(១) សរីរំ បស្សិត្វា
 តស្មី មេធានំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចា-
 រាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ

ភិក្ខុ សីរិចិកំ កន្ធា យេកុយ្យេន អក្កាយិកំ សរីរំ
 បស្សិត្វា តស្មី មេធានំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អា-
 បន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន

អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សីរិចិកំ កន្ធា យេកុយ្យេន ខាយិកំ^(២)
 សរីរំ បស្សិត្វា តស្មី មេធានំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សីរិចិកំ កន្ធា ធិន្ទសីសំ បស្សិត្វា

១ ឱ. ម. អក្កាយិកំ ។ ២ ឱ. ម. ខាយិកំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនីតវត្ថុ

លោកម្ចាស់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ
ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៦៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោចឃើញ
សរីរខ្មោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ី ហើយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងសរីរខ្មោចនោះ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចូល
ទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញសរីរខ្មោចដែលសត្វមិនទាន់ស៊ីច្រើនអន្លើប៉ុន្មាន
ហើយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងសរីរខ្មោចនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញសរីរ
ខ្មោចដែលសត្វស៊ីច្រើនអន្លើ ហើយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងសរីរខ្មោច
នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញក្បាលខ្មោចដាច់

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វិវេកតេ^(១) មុខេ ធូបន្តំ អង្គជាតំ បវេសេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សីវចិកំ កន្ធា
 ឆិទ្ធសីសំ បស្សិត្វា វិវេកតេ មុខេ អច្ចបន្តំ
 អង្គជាតំ បវេសេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតវិស្សា ឥត្តិយា បដិពទ្ធិចិត្តោ
 ហោតិ ។ សា កាលកតា^(២) សុសានេ ឆន្ទិតា^(៣) ។
 អដ្ឋិកានិ វិប្បតិណ្ណានិ ហោន្តិ ។ អថខោ សោ
 ភិក្ខុ សីវចិកំ កន្ធា អដ្ឋិកានិ សំកឡិត្វា ជិមិត្តេ
 អង្គជាតំ បដិចារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ទុក្កជស្សាតិ ។

១ ឱ. ម. វត្តកតេ ។ ២ ឱ. ម. វ. កាលកតា ។ ៣ ឱ. ម. ឆន្ទិតានិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ក៏បញ្ជាក់អង្គជាតិ (ខ្លួន) ឲ្យចូលទៅក្នុងមាត់ដែលបើកហា ឲ្យប៉ះទង្គិច (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញក្បាលខ្មោច ដាច់ហើយបញ្ជាក់អង្គជាតិ (ខ្លួន) ទៅក្នុងមាត់ខ្មោចដែលបើកហា មិនឲ្យ ប៉ះទង្គិច (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិក ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបមានចិត្ត ប្រតិព័ទ្ធស្រឡាញ់ស្រីម្នាក់ ។ ស្រីនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅហើយ គេនាំ ខ្មោចយកទៅចោលក្នុងព្រៃស្មសាន^១ ។ ឆ្អឹងទាំងឡាយ (នៃខ្មោចស្រី នោះ) ក៏ខ្ចាត់ខ្ចាយរាត់រាយ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ហើយប្រមូលឆ្អឹងទាំងឡាយយកមកតម្រៀប ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ខ្លួន) ទៅក្នុងនិមិត្ត (នៃរាងឆ្អឹងនោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបា- រាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

១ ស្មសាន គឺព្រៃសម្រាប់ចោលខ្មោច ជាពាក្យសំស្ក្រឹតឲ្យអានថា ស្មៈសានៈ ដែលអាន ក្លាយមកជា សំសាន ។ ពាក្យបាលីថា សុសាន ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

[៦៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ នាតិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ យត្តិនិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ បេ ។
 បេតិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ បេ ។ បណ្ឌាកស្ស
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ ឧបហតិច្ឆ្រិយោ ហោតិ ។ សោ នាហំ វេទិ-
 យាមិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អនាបត្តិ^(១) មេ ភវិស្សតីតិ
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវី ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហោចេសុំ ។ វេទយិ វា សោ ភិក្ខុវេ មោឃបុរិ-
 សោ ន វា វេទយិ អាបត្តិ ចារាជិកស្សាតិ ។

១ ឱ. ម. ឯវំ អនាបត្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនិត្យវត្ថុ

[៦៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅសេពមេបុនធម្មនឹងនាគី (នាគញី) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប សេពមេបុនធម្មនឹងយក្ខិនី ។ បេ ។ សេពមេបុនធម្មនឹងស្រីប្រេត ។ បេ ។ សេពមេបុនធម្មនឹងមនុស្សខ្ចើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[៦៥] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប មានឥន្ទ្រិយ៍សាបសូន្យ (គឺមានរោគស្លឹក) ។ ភិក្ខុនោះ ក៏សេពមេបុនធម្មដោយគិតថា អញ មិនដឹងសេចក្តីសុខទុក្ខ អាបត្តិនឹងមិនមានដល់អញឡើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសសោះសូន្យនោះ ទោះបីដឹង (សេចក្តីសុខទុក្ខ) ក្តី មិនដឹងក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

[៦៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្ថិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិស្សាមីតិ ធុបិ-
 តមត្ថេ វិប្បដិសារី អហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[៦៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ភទ្ទិយេ^(១) ជាតិយាវនេ ទិវាវិហារកតោ និបន្នោ
 ហោតិ ។ តស្ស អង្គមង្គានិ វាតុបត្តទ្វានិ ហោន្តិ ។
 អញ្ញតរោ ឥត្ថិ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិនិស័ទិត្វា
 យាវទត្ថំ កត្វា បក្កាមិ ។ ភិក្ខុ កិលិដ្ឋំ បស្សិត្វា
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ^(២) ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ
 អាគារេហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ^(៣) ហោតិ វាគេន វច្ឆេន
 បស្សាវេន វាគេន ឧច្ចាលិដ្ឋប្បាណាកទដ្ឋេន សមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចហាការេហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ

១ ម. ភទ្ទិយនគរេ ។ ២ អយមត្ថោ ឱណបិយមរម្មបោត្តកេសុ ពហុវចនវសេន កតោ ។

៣ ឱ. កម្មណិយំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៦៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប គិតថាអញនឹងសេពមេបុរ-
 ធម្មនឹងស្រី គ្រាន់តែយកដៃទៅចាប់ពាល់ក៏មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាពជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលា
 ថ្ងៃ ក្នុងព្រៃជាតិយាវនជិតនគរភិក្ខុយ ហើយសឹងលក់ទៅ ។ ឯអវយវៈ
 តូចជំរុបសភក្តីនោះ មានខ្យល់បក់មកឧបត្ថម្ភ (នាំឲ្យលោកនោះសឹង
 លក់ស៊ប់) ។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយក៏អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាតធ្វើ
 (សេវនកិច្ច) ស្រេចហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ (ភ្ញាក់ឡើង)
 ឃើញសេចក្តីសោហ្មង ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្មដោយ
 អាការ ៥ យ៉ាង គឺ ដោយតម្រេក ១ ដោយអាចម៍ ១ ដោយទឹកមូត្រ ១
 ដោយខ្យល់ ១ ដោយដង្កូវរមាស់រោល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អង្គជាតគួរដល់កម្មដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ តស្ស ភិក្ខុនោ
 រាគេន អដ្ឋជាតំ កម្មនិយំ អស្ស អរបាំ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោតិ ។

[៦៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អន្ធរនេ ទិវាវិហារតតោ និបន្នោ
 ហោតិ ។ អញ្ញតរោ កោចាលិកា បស្សិត្វា អដ្ឋ-
 ជាតេ អភិនិសីទិ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាទិយិ
 បរិជ្ជំ សាទិយិ បិតំ សាទិយិ ឧទ្ធរណំ សាទិយិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អន្ធរនេ ទិវាវិហារតតោ
 និបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ អជចាលិកា បស្សិ-
 ត្វា ។ បេ ។ អញ្ញតរោ កដ្ឋហារិកា បស្សិត្វា ។ បេ ។
 អញ្ញតរោ កោមយហារិកា បស្សិត្វា អដ្ឋជាតេ អភិនិ-
 សីទិ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាទិយិ បរិជ្ជំ សាទិយិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនីតវត្ថុ

អង្គជាតគួរដល់កម្ម ព្រោះតម្រេករបស់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជាហេតុ មិន
មែនជាទីឱកាសឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ជាអរហន្ត ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ឥតមានត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[៦៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលា
ថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្ទរន ទៀបនគរសាវត្ថីហើយសឹងលក់ទៅ ។ មានស្រី
គង្វាលគោម្នាក់ឃើញហើយទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាតភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
នោះកាលអង្គជាតកំពុងតែចូលទៅក៏ត្រេកអរ ចូលស៊ប់ទៅហើយក៏ត្រេក
អរ ស្ថិតនៅខាងក្នុងក៏ត្រេកអរ បន្ថយចេញមកវិញក៏ត្រេកអរ ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នក
ឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
កាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្ទរន ទៀបនគរសាវត្ថីហើយសឹងលក់
ទៅ ។ មានស្រីគង្វាលពពៃម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រី
អ្នករកឱសម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រីអ្នកនាំអាចម៍គោ
ម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះ
កាលដែលអង្គជាតកំពុងចូលទៅត្រេកអរ ចូលស៊ប់ទៅហើយត្រេកអរ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បិតំ សាទិយំ ឧទ្ធករណំ សាទិយំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។

[៦៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារនេ ទិវាវិហារតតោ និបន្នោ
 ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ឥត្ថិ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិ-
 និសីទិត្វា យារទត្ថំ កត្វា សាមន្តា ហសមាណា
 បិតា ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បទិពុជ្ឈិត្វា តំ ឥត្ថិ
 ឯតទរោច តុយ្ហិទំ កម្មន្តិ ។ អាម មយ្ហិទំ^(១) កម្មន្តិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ ជានាសិ^(២) ត្វំ
 ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភក្ខវា ជានាមីតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អជានន្តស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារនេ ទិវាវិហារតតោ រុក្ខំ អ-
 បស្សាយ និបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ឥត្ថិ បស្សិត្វា អង្គ-
 ជាតេ អភិនិសីទិ ។ សោ ភិក្ខុ សហសា វុជ្ជាសិ ។

១ ឱ. ម. មយ្ហំ ។ ២ ឱ. ម. សាទិយំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្ថិតនៅខាងក្នុងត្រេកអរ បន្ថយចេញមកវិញត្រេកអរ ។ ភិក្ខុនោះ មាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ។

[៦៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុង
វេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាវន ទៀបនគរវេសាលីហើយសឹងលក់ទៅ ។ មាន
ស្រីម្នាក់បានឃើញ ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត លុះធ្វើកិច្ច
សម្រេចហើយ ក៏មកឈរសើចជិតភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ភ្ញាក់ឡើង
ហើយនិយាយទៅនឹងស្រីនោះថា អំពើនេះជាអំពើរបស់នាងឬ ។ ស្រី
នោះឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ អំពើនេះជាអំពើរបស់ខ្ញុំករុណា ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកឯងដឹងដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងទេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
កាលបើមិនដឹង មិនមានអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
កាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាវន ជិតនគរវេសាលី ហើយ
សឹងលក់ផ្នែកនឹងដើមឈើ ១ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញក៏ទៅ
អង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រោកឡើង ដោយរហ័ស ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ សាទិយិ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។
 ឆាបំ ភក្កា សាទិយិន្តិ ។ អឆាបត្តិ ភិក្ខុ
 អសាទិយន្តស្សាតិ ។ តេន ខេ បន សមយេន
 អញ្ញតោ ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារនេ ទិវាវិហារ-
 តតោ រុក្ខំ អបស្សាយ និបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតោ
 ឥត្ថី បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិនិស័ទិ ។ សោ ភិក្ខុ
 អក្កមិត្វា បរដ្ឋេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 សាទិយិ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ ឆាបំ ភក្កា សាទិយិន្តិ ។
 អឆាបត្តិ ភិក្ខុ អសាទិយន្តស្សាតិ ។

[៧០] តេន ខេ បន សមយេន អញ្ញតោ
 ភិក្ខុ វេសាលិយំ មហារនេ ក្សជាតារសាលាយំ ទិវា-
 វិហារតតោ ទ្វារំ វិវិត្វា និបន្នោ ហោតិ ។ តស្ស
 អង្គមង្គានិ វាតុបត្តទ្វានិ ហោន្តិ ។ តេន ខេ បន
 សមយេន សម្ពហុលា ឥត្ថិយោ កន្ធា មាលញ្ច អា-
 បាយ អារាមំ អគម៌សុ វិហារបេត្តិកាយោ ។ អថខេ
 តា ឥត្ថិយោ តំ ភិក្ខុ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិនិស័ទិត្វា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនិច្ឆ័យ

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងកាលបើមិនត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ
 មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាវន ជិតនគរវេ-
 សាលី ហើយសឹងលក់ផ្អែកនឹងដើមឈើ ១ ។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយ
 ក៏ទៅអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ជាក់ច្រាន (ឲ្យស្រីនោះ)
 ខ្ចាតចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុអ្នកត្រេកអរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលវិញថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកកាលបើមិនត្រេកអរ មិនមានអាបត្តិទេ ។

[៧០] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
 ក្នុងកូដាគារសាលា ព្រះដ៏ព្រៃមហាវន ជិតនគរវេសាលី បើកទ្វារហើយ
 ចូលទៅសឹង ។ អរយវៈតូចជំរុំរបស់ភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់ មកឧបត្ថម្ភ (នាំ
 ឲ្យសឹងលក់ស៊ប់) ។ សម័យនោះ មានស្រីទាំងឡាយ ច្រើនគ្នាមាន
 ប្រាថ្នានឹងទៅវត្ត ទើបកាន់នូវគ្រឿងក្រអូបខ្លះ ផ្កាកម្រងខ្លះ ដើរទៅកាន់
 អារាម ។ គ្រានោះ ស្រីទាំងអស់នោះបានឃើញភិក្ខុនោះហើយ ក៏អង្គុយ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

យាវទត្ថំ កត្វា បុរិសុសកោ វតាយន្តិ វត្វា កន្ធព្វា
 មាលព្វា អាហេបេត្វា បក្កមីសុ ។ ភិក្ខុ កិលិន្ទំ
 បស្សិត្វា ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសិ^(១) ។ បញ្ចហិ
 ភិក្ខុវេ អាគារេហិ អដ្ឋជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ វាគេន
 វច្ឆេន បស្សាវេន វាគេន ឧច្ចាលិដ្ឋប្បាណាកនដ្ឋេន
 ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហាការេហិ អដ្ឋជាតំ កម្មនិយំ
 ហោតិ អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ តស្ស
 ភិក្ខុនោ វាគេន អដ្ឋជាតំ កម្មនិយំ អស្ស អរហំ សោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោ អនុ-
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទិវា បទិសល្វីយន្តេន ទ្វារំ សំវិត្វា
 បទិសល្វីយិតុន្តិ ។

[៧១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត-
 ហោ ការុកច្ឆកោ ភិក្ខុ សុបិនន្តេន បុរាណ-
 ទុតិយិកាយ មេដុនំ ធម្មំ បទិសេវិត្វា អស្សម-
 ណោ អហំ វិព្ពមិស្សាមីតិ ការុកច្ឆំ កច្ឆន្តោ

១ ឥធាបិ ហានេ តេសុ វុត្តបោត្តកេសុ ពហុវចនវសេន បយោគោ កតោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សង្កត់ពីលើអង្គជាតធ្វើ (សេវនកិច្ច) ដរាបដល់ហើយស្រេច ទើប
និយាយថា ឱហ្ន៎ ភិក្ខុនេះ ជាបុរសឧសភៈដូច្នេះហើយ លើកឡើង
នូវគ្រឿងក្រអូបនិងផ្កាកម្រងហើយក៏ដើរចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ
ឃើញសេចក្តីសៅហ្មងក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្ម
ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ ដោយតម្រេក ១ ដោយអាចម៍ ១ ដោយ
ទឹកមូត្រ ១ ដោយខ្យល់ ១ ដោយដង្កូវរមាស់រោល ១ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្ម ដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អង្គជាតគួរដល់កម្ម ព្រោះតម្រេករបស់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជា
ហេតុជាទីតាំង មិនមែនជាឱកាសឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ
ជាអរហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនមានអាបត្តិឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ កាលដែលសីងសម្លឹងក្នុងវេលាថ្ងៃ
ត្រូវបិទទ្វារ ហើយសិមសីងសម្លឹងចុះ ។

[៧១] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប ជាកូនអ្នកស្រុកភារុកច្ឆកៈ យល់
សប្តិឃើញថា សេពមេប៉ុនធម្មនឹងនាងបុរាណទុតិយិកា ហើយគិតថាខ្លួន
អញមិនមែនជាសមណៈទេ អញនឹងសឹកទៅវិញ ដូច្នេះហើយដើរទៅកាន់

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

អន្តរាមក្កេ អាយស្មន្តំ ឧចាលី បស្សិត្វា ឯតមត្តំ
 អាហោចេសិ ។ អាយស្មា ឧចាលី ឯវមាហា អនាបត្តិ
 អាវុសោ សុបិនន្តោនាតិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន រាជគហោ
 សុបញ្ចា នាម ឧចាសិកា មុទុប្បសន្នា^(១) ហោតិ ។
 សា ឯវិទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេថុនំ ធម្មំ ទេតិ
 សា អត្តនាមំ ទេតីតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា
 ឯតទរោច ឯហិ កន្តេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។
 អលំ ភកិជំ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ កន្តេ
 ឧរុន្តរិកាយ^(២) យដ្ឋេហិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ ។
 សោ ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន រាជគហោ សុបញ្ចា នាម ឧចាសិកា
 មុទុប្បសន្នា ហោតិ ។ សា ឯវិទិដ្ឋិកា ហោតិ

១ យេភុយ្យេន ពុទ្ធប្បសន្នាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. ឧរុន្តរិកាយ ។

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនិច្ឆ័យ

ជនបទឈ្មោះ ភារុក្ខៈ ក៏បានឃើញព្រះឧបាសិកាមានអាយុក្នុងទីពាក់
កណ្តាលផ្លូវ ហើយនិយាយប្រាប់រឿងនេះ ។ ព្រះឧបាសិកាថាមានអាយុ
បានប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ឥតមានអាបត្តិអ្វី ដោយចំណែកនៃ
យល់សប្បិរោទេ ។

[៧២] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះ
សុបព្វា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់
ឃើញយ៉ាងនេះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេបុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវ
ទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា
លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកសេពមេបុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា
កុំបួនស្រី ការសេពមេបុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសុបព្វាពោលថា
លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះក្លោចចុះ កាលបើ
លោកព្យាយាមដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បាន
ធ្វើតាមពាក្យនោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
សម័យនោះ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានឧបាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសុបព្វា ជាស្រី
មានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

យា មេចុនំ ធម្មំ ទេតិ សា អត្តនាមំ ទេតីតិ ។ សា
 ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទរោច ឯហិ កន្តេ មេចុនំ ធម្មំ
 បដិសេវាតិ ។ អលំ ភកិទិ នេតំ កប្បតីតិ ។
 ឯហិ កន្តេ នាភិយំ^(១) យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ
 កន្តេ ឧទរវដ្ឋិយំ^(២) យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ
 ឧបកច្ឆកេ យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ គីវា-
 យំ^(៣) យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ កណ្ណច្ឆិទ្ធ
 យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ កេសវដ្ឋិយំ^(៤)
 យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ អង្គុលន្តរិកាយ
 យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា
 មោចេស្សាមិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ ។ សោ
 ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 សដ្ឋ្យាទិសេសស្សាតិ ។

១ ឱ. ម. នាភិយា ។ ២ ឱ. ម. ឧទរវដ្ឋិយា ។ ៣ ឱ. ម. គីវាយ ។ ៤ ឱ. ម.
 កេសវដ្ឋិយា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្រីណាឲ្យនូវមេបុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះ
 ដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកសេពមេបុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្អូនស្រី ការ
 សេពមេបុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសុបញ្ញាពោលថា លោកម្ចាស់
 សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតពោះចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកមកព្យាយាមត្រង់ក្បែកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោក
 និមន្តមកព្យាយាមត្រង់កចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់រន្ធត្រចៀកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ផ្ចង់សក់ចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ចន្លោះម្រាមដៃចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្ត
 មកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមឲ្យចេញ ទឹកសុក្កៈដោយដៃខ្ញុំ កាលបើ
 ដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យ
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិន
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

[៧៣] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ
 សទ្ធា ឆាម ឧចាសិកា មុទុប្បសន្នា ហោតិ ។
 សា ឯវិទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេថុនំ ធម្មំ ទេតិ
 សា អត្តនាមំ ទេតីតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា
 ឯតទរោច ឯហិ កន្តេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។
 អលំ ភកិទិ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ កន្តេ ឡាន្ត-
 រិកាយ យដ្ឋេហិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ ។
 សោ ភិក្ខុំ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុំ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្សាតិ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ
 សទ្ធា ឆាម ឧចាសិកា មុទុប្បសន្នា ហោតិ ។
 សា ឯវិទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេថុនំ ធម្មំ ទេតិ សា
 អត្តនាមំ ទេតីតិ ។ សា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទរោច
 ឯហិ កន្តេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។ អលំ
 ភកិទិ នេតំ កប្បតីតិ ។ ឯហិ កន្តេ ឆារិយំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនិច្ឆ័យ

[៧៣] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ ឈ្មោះ សទ្ធា ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញ ដូច្នេះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេប៉ុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម លោកនិមន្តមកសេពមេប៉ុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកែកថា កុំបួនស្រី ការ សេពមេប៉ុនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសទ្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូម លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះភ្លៅចុះ កាលបើដូច្នេះ លោក នឹងមិនមានអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើប ភិក្ខុនោះកើតមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវ អាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៧៤] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានឧបាសិកាម្នាក់ ឈ្មោះសទ្ធា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេប៉ុនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះនាង បានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក សេពមេប៉ុនធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំបួនស្រី ការសេពមេប៉ុនធម្ម នោះមិនគួរទេ ។ នាងសទ្ធាពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ ឧទរដ្ឋិយំ យដ្ឋេហិ
 ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ ឧបកច្ឆកេ យដ្ឋេហិ ។ បេ ។
 ឯហិ កន្តេ កីរាយំ យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ
 កណ្ណាច្ឆិទ្ធ យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ កេស-
 រដ្ឋិយំ យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ អង្គុលន្តរិកាយ
 យដ្ឋេហិ ។ បេ ។ ឯហិ កន្តេ ហត្ថេន ឧបក្កមិច្ឆា
 មោចេស្សាមិ ឯវន្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតីតិ ។ សោ
 ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្សាតិ^(១) ។

[៧៥] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ
 លិច្ឆវិកុមារកា ភិក្ខុំ កហេត្វា ភិក្ខុនិយា វិប្ប-
 ជិចាទេសុំ ។ ឧកោ សាទិយីសុ ឧកោ នាសេ-
 តព្វា ។ ឧកោ ន សាទិយីសុ ឧភិជ្ជំ អនាបត្តិ ។

១ យថា បុរិមេសុ វត្ថុសុ វិសទិសតា ទិស្សតិ តថា ឥមេសុបិ វត្ថុសុ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
ត្រង់ផ្ចិតពោះចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
ត្រង់ក្បែកចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់
កចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់រន្ធត្រចៀក
ចុះ ។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្ចិតសក់ចុះ
។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះម្រាមដៃចុះ
។ បេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាម
ឲ្យចេញទឹកសុក្កៈដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នេះ លោកនឹងមិនមានអាបត្តិ
ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះកើតមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៧៥] សម័យនោះ ពួកលិច្ឆវិកុមារក្នុងក្រុងវេសាលីនាំភិក្ខុ ១ រូប
ទៅហើយ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងភិក្ខុនី ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន
សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃគប្បីឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នក
ទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរមិនមានអាបត្តិឡើយ ។

បារាជិកកណ្តោ បឋមសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុ

តេន ខោ បន សមយេន វេសាលីយំ លិច្ឆវិកុមារកា
 ភិក្ខុំ កហេត្វា សិក្ខុមាឆាយ វិប្បជិចាទេសុំ ។ បេ ។
 សាមណេវិយា វិប្បជិចាទេសុំ ។ ឧកោ សាទិយីសុ
 ឧកោ ឆាសេតព្វា ។ ឧកោ ន សាទិយីសុ ឧភិជ្ជំ
 អនាបត្តិ ។

[៧៦] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលីយំ
 លិច្ឆវិកុមារកា ភិក្ខុំ កហេត្វា វេសិយា វិប្បជិចា-
 ទេសុំ ។ បេ ។ បណ្ឌាកេ វិប្បជិចាទេសុំ ។ បេ ។
 តិហិទិយា វិប្បជិចាទេសុំ ។ ភិក្ខុ សាទិយី ភិក្ខុ
 ឆាសេតព្វា ។ ភិក្ខុ ន សាទិយី ភិក្ខុស្ស អនាបត្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន វេសាលីយំ លិច្ឆវិកុមា-
 រកា ភិក្ខុំ កហេត្វា អញ្ញមញ្ញំ វិប្បជិចាទេសុំ ។
 ឧកោ សាទិយីសុ ឧកោ ឆាសេតព្វា ។ ឧកោ ន
 សាទិយីសុ ឧភិជ្ជំ អនាបត្តិ ។

[៧៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ វុឡ្ហបព្វ-
 ជិតោ ភិក្ខុ បុរាណទុតិយិកាយ ទស្សនំ អគមាសិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ១ វិនិច្ឆ័យ

សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆិកុមារនាំភិក្ខុ ១ រូប ទៅហើយ
 ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងសិក្ខាមាតា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់
 ជាមួយនឹងសាមណេរី ។ បើអ្នកទាំងពីរត្រេកអរដូចគ្នាហើយ សង្ឃត្រូវ
 ឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នកទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នក
 ទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

[៧៦] សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆិកុមារនាំភិក្ខុ ១ រូប
 ទៅហើយឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីវេស្យា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើមោះ
 មិនគាប់ជាមួយនឹងមនុស្សខ្ចីយ ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ជាមួយនឹង
 ស្រីគ្រហស្ថ ។ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ សង្ឃត្រូវឲ្យភិក្ខុ (នោះ) សឹក
 ចេញ ។ បើភិក្ខុឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ ភិក្ខុ (នោះ) ក៏ឥតមាន
 អាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលី ពួកលិច្ឆិកុមារនាំភិក្ខុ
 ១ រូប ទៅហើយឲ្យធ្វើមោះមិនគាប់ចំពោះគ្នានឹងគ្នា ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន
 សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នក
 ទាំងពីរឥតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

[៧៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ឬសខាង
 ឯចាស់ និមន្តទៅសួរភរិយាដែលជាគូស្រករ (របស់ខ្លួន) ពីដើម ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សា ឯហិ ភន្តេ វិព្ពមាតិ អត្តហោសិ ។ សោ ភិក្ខុ
 បដិក្កមន្តោ ឧត្តាដោ បរិបតិ ។ សា ឧព្ពជិត្វា
 អង្គជាតេ អភិទិសីទិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ សាទិយិ ត្វំ ភិក្ខុ-
 តិ ។ នាហំ ភកវា សាទិយិន្តិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អសាទិយន្តស្សាតិ ។

[៧៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ ភិក្ខុ
 អរញ្ញេ វិហារតិ ។ មិកខោតកោ តស្ស បស្សាវជ្ជានំ
 អាគន្ធា បស្សាវំ បិរន្តោ មុខេន អង្គជាតំ អត្តហោ-
 សិ ។ សោ ភិក្ខុ សាទិយិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ
 ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

បឋមបារាជិកំ និដ្ឋិតំ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

ឯភរិយាក៏និយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកចូរនិមន្តសឹកចេញទៅ
 ថាហើយក៏ស្ទុះទៅចាប់ ។ ភិក្ខុនោះថយដោះខ្លួន ក៏ដួលផ្ទុះទៅក្រោយ ។
 ភរិយាចាស់ក៏ឡើងជិះអង្គុយសង្កត់ពីលើអង្គជាត ។ ទើបភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ ហើយបានក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបានត្រេកអរដែរឬ ។
 ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ
 ទេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនបានត្រេកអរ មិន
 ត្រូវអាបត្តិទេ ។

[៧៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបនៅក្នុងព្រៃ ។ មានកូន
 ម្រឹគ ១ ដើរមកកាន់ទីដែលភិក្ខុនោះកំពុងបន្ទោបង់បស្សាវៈ ហើយផឹក
 នូវបស្សាវៈ រួចបៀមនូវអង្គជាតភិក្ខុដោយមាត់វា ។ ភិក្ខុនោះក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

បឋមបារាជិក ចប់ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទំ

[៧៩] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កា រាជគហេ
វិហរតិ កិដ្ឋក្ខេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន សម្ពហុលា សន្និដ្ឋា សម្ពត្តា ភិក្ខុ ឥសិកិលិ-
បស្ស តិណាកុដិយោ កវិត្វា វស្សំ ឧបកច្ឆិសុ ។
អាយស្មាបិ ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ តិណាកុដិកំ
កវិត្វា វស្សំ ឧបកច្ឆិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ វស្សំ
វុត្តា តេមាសច្ចយេន តិណាកុដិយោ ភិក្ខុត្វា តិណាញ
កដ្ឋញ បដិសាមេត្វា ជនបទចារិកំ បក្កមីសុ ។
អាយស្មា បន ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ តត្ថេវ វស្សំ
វស្សិ តត្ថ ហេមន្តំ តត្ថ កិម្ហំ ។ អថខោ អាយ-
ស្មតោ ធនិយស្ស កុម្ភការបុត្តស្ស តាមំ បិណ្ឌរាយ
បរិដ្ឋស្ស តិណាហារិយោ កដ្ឋហារិយោ តិណាកុដិកំ
ភិក្ខុត្វា តិណាញ កដ្ឋញ អាទាយ អកម៌សុ ។
ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ
តិណាញ កដ្ឋញ សំកឡិត្វា តិណាកុដិកំ អកាសិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទ ទី ២

[៧៩] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ លើភ្នំគិល្បកូដទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនរូប ជាមិត្តសម្លាញ់ គ្រាន់តែជួបឃើញគ្នាខ្លះ ជាមិត្តសម្លាញ់នៅរូបរួមជាមួយ គ្នាខ្លះ ធ្វើកុដិប្រក់ដោយស្មៅក្បែរជើងភ្នំសិគិលិ ហើយចាំវស្សា (នៅ នោះ) ។ មានភិក្ខុ (១ រូប) ឈ្មោះធនិយៈដ៏មានអាយុ ជាកូនស្នូនឆ្នាំង ធ្វើ កុដិតូចប្រក់ដោយស្មៅ ហើយចាំវស្សានៅនោះដែរ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំង នោះ លុះចាំវស្សាគ្រប់ ៣ ខែហើយក៏រុះរើកុដិស្មៅនោះ ហើយរៀបចំទុក ដាក់ស្មៅនិងឈើ (តាមដោយឡែកស្រួលបួល) ហើយចេញទៅកាន់ ជនបទចារិក ។ ចំណែកខាងឯធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ ជាកូនស្នូនឆ្នាំង ក៏នៅតែក្នុងទីនោះអស់វស្សានរដូវ ហើយនៅអស់ហែមន្តរដូវ និងគិម្ភរដូវ ក្នុងទីនោះ (តទៅទៀត) ។ គ្រានោះ កាលដែលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ ជាកូនស្នូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅ និង ពួកអ្នករកឧស នាំគ្នារុះកុដិប្រក់ដោយស្មៅ (របស់ធនិយភិក្ខុ) ហើយ ប្រមូលយកស្មៅ និងឈើទៅអស់ ។ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្នូន ឆ្នាំង ក៏រកស្មៅនិងឈើមកហើយសង់កុដិប្រក់ដោយស្មៅជាគម្រប់ពីរដង ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ធុតិយម្បិ ខោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្ភការ-
 បុត្តស្ស តាមំ បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ
 កដ្ឋហារិយោ តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណព្វា កដ្ឋព្វា
 អាទាយ អគម៌សុ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា
 ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ តិណព្វា កដ្ឋព្វា សំ-
 កឡិត្វា តិណកុដិកំ អកាសិ ។ តតិយម្បិ ខោ
 អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្ភការបុត្តស្ស តាមំ
 បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណព្វា កដ្ឋព្វា អាទាយ
 អគម៌សុ ។ អថខោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស
 កុម្ភការបុត្តស្ស ឯតទហោសិ យាវតតិយកំ ខោ
 មេ តាមំ បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋ-
 ហារិយោ តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណព្វា កដ្ឋព្វា
 អាទាយ អគម៌សុ អហំ ខោ បន សុសិក្ខិតោ
 អនវយោ សកេ អាចរិយកេ កុម្ភការកម្មេ បរិ-
 យោទាតសិប្បោ យន្ទ្រាបំ សាមំ ចិត្តលំ មទ្ធិត្វា
 សព្វមត្តិកាមយំ កុដិកំ ករយ្យន្តិ ។ អថខោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

កាលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក
 ពួកអ្នករកស្មៅនិងពួកអ្នករកឧស ក៏រុះកុំដីស្មៅហើយជញ្ជូនយកស្មៅនិង
 ឈើទៅទៀតជាគម្រប់ពីរដង ។ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង
 ក៏រកស្មៅនិងឈើមកហើយសង់កុំដីស្មៅជាគម្រប់បីដង ។ កាលធនិយភិក្ខុ
 ដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក ពួកអ្នករក
 ស្មៅនិងពួកអ្នករកឧស ក៏រុះកុំដីស្មៅហើយជញ្ជូនយកស្មៅនិងឈើទៅ
 ទៀតជាគម្រប់បីដង ។ គ្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ ជាកូនស្មូនឆ្នាំង
 ត្រិះរិះថា កាលអញចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅ
 និងពួកអ្នករកឧសមករុះរើកុំដី ហើយយកស្មៅនិងឈើទៅអស់ ដរាប
 អស់វារៈបីដងហើយ ឯខ្លួនអញជាអ្នកសិក្សារៀនសូត្រដោយពេញលេញ
 ឥតមានខ្វះខាត ដោយសិល្បសាស្ត្រណាមួយឡើយ បានចេះប្រាកដក្នុង
 សិល្បសាស្ត្រខាងការងារស្មូនឆ្នាំង ក្នុងសំណាក់គ្រូអាចារ្យរបស់ខ្លួនមក
 ហើយដែរ បើដូច្នោះ មានតែអញត្រូវជាន់ដីដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើ
 កុំដីតូច ១ ឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់ ។ លំដាប់នោះ ធនិយភិក្ខុដ៏

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ធនិយភិក្ខុវត្ថុ

អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ សាមំ ចិត្តល្ងំ
 មទ្ធិត្វា សព្វមត្តិកាមយំ កុដិកំ កវិត្វា តិណព្វា
 កដ្ឋព្វា កោមយព្វា សំកដ្ឋិត្វា តំ កុដិកំ បចិ ។ សា
 អហោសិ កុដិកា អភិរូចា ទស្សនីយា ចាសាទិកា
 លោហិតកា^(១) សេយ្យថាបិ ឥន្ទកោបកោ ។
 សេយ្យថាបិ នាម កីតិណិកសន្នោ ឯវមេវ តស្សា
 កុដិកាយ សន្នោ អហោសិ ។ អថខោ ភក្ខវា
 សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្ទស តំ កុដិកំ អភិរូបំ ទស្សនីយំ
 ចាសាទិកំ លោហិតកំ ទិស្វាន ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 កី ឯតំ ភិក្ខុវេ អភិរូបំ ទស្សនីយំ ចាសាទិកំ
 លោហិតកំ សេយ្យថាបិ ឥន្ទកោបកោតិ ។ អថខោ
 តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ វិក្ខហិ
 ពុទ្ធា ភក្ខវា អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ តស្ស មោយ-
 បុរិសស្ស អនុលោមិកំ អប្បជិរូបំ អស្សាមណកំ

១ ឱ. ម. លោហិតិកា ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ និទានធនិយភិក្ខុ

មានអាយុជាកូនស្វន្ទ្រាំង ក៏ជាន់ដីដោយខ្លួនឯងហើយធ្វើកុដិតូចដោយ
ដីសុទ្ធទាំងអស់ រួចហើយយកស្មៅ ឧស និងអាចម៍គោមកដុតកុដិនោះ
(ដើម្បីឲ្យឆ្អិន) ។ កុដិនោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរ
ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌នៃសត្វមេភ្លៀង ។
កុដិនោះ (កាលបើមានខ្យល់បក់មកត្រូវក៏មានសំលេងលាន់ឮ) បីដូច
ជាសម្លេងកណ្តឹង ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ កាល
យាងចុះពីភ្នំគិដ្ឋកូដ ជាមួយនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ទ្រង់ទតទៅឃើញកុដិ
នោះមានទ្រង់ទ្រាយល្អ គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មាន
ពណ៌ក្រហម លុះទតហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ
មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុដិនោះ មានទ្រង់ទ្រាយល្អ
គួរចង់មើល គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌
នៃសត្វមេភ្លៀងឬអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគក្នុងគ្រានោះ ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ការងារ) របស់មោឃបុរសនោះជាការ
ងារមិនសមគួរ មិនមានទំនង មិនមានបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ ឆាម សោ
 ភិក្ខុវេ មោឃបុរិសោ សាមំ ចិត្តល្អំ មទ្ធិត្វា សព្វ-
 មត្តិកាមយំ កុដិកំ ករិស្សតិ ន ហិ ឆាម ភិក្ខុវេ
 តស្ស មោឃបុរិសស្ស ចាណោសុ អនុទ្ធាយា អនុកម្សា
 អវិហោសា ករិស្សតិ កច្ចថេតំ ភិក្ខុវេ កុដិកំ ភិន្នថ
 មា បច្ឆិមា ជនតា ចាណោសុ ចាតព្យតំ^(១) អាបច្ឆិ
 ន ច ភិក្ខុវេ សព្វមត្តិកាមយា កុដិកា កាតព្វា
 យោ ករេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
 ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បដិស្សុណិស្វា យេន សា
 កុដិកា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា តំ កុដិកំ
 ភិន្និសុ ។ អថខោ អាយស្មា ជនិយោ កុម្ភការបុត្តោ
 តេ ភិក្ខុ ឯតទរោច កិស្ស មេ តុម្ភេ អារុសោ
 កុដិកំ ភិន្នថាតិ ។ ភកវា អារុសោ ភេនាបេតីតិ ។
 ភិន្នថារុសោ សចេ ធម្មស្សាមី ភេនាបេតីតិ ។

១ ឱ. បាតព្យតំ ។ ឥទំ សក្កជភាសា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេច ក៏បាន
 ជាមោឃបុរសនោះជាន់ដីដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើកុដិសុទ្ធដោយដីទាំង
 អស់ (ដូច្នោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីករុណា សេចក្តីអនុគ្រោះ
 និងសេចក្តីមិនបៀតបៀនដល់ពួកសត្វមានជីវិត ទំនងជាមិនមានដល់
 មោឃបុរសនោះទេដឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅទំ-
 លាយកុដិនោះចេញ កុំឲ្យបណ្តាជនខាងក្រោយបៀតបៀនបំផ្លាញដល់
 បាណជាតិទៀតឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកុដិឲ្យសុទ្ធ
 ដោយដីទាំងអស់ទេ បើភិក្ខុណាធ្វើ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលពុទ្ធដីកាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះរួចហើយ
 កុដិនោះនៅក្នុងទីណា នាំគ្នាចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏វាយបំបាក់កុដិនោះទៅ ។ គ្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូន
 ឆ្នាំង សួរភិក្ខុទាំងនោះថា នែលោកទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោក
 នាំគ្នាមកវាយបំបាក់កុដិខ្ញុំដូច្នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យវាយបំបាក់ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយ
 តបថា អើ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគជាធម្ម-
 សាមីទ្រង់ត្រាស់ឲ្យវាយបំបាក់ និមន្តវាយបំបាក់ចុះ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ធនិយភិក្ខុវត្ថុ

[៨០] អថខោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្ភការ-
 បុត្តស្ស ឯតទហោសិ យាវតតិយកំ ខោ មេ តាមំ
 បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ ភិក្ខុត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច អាទាយ
 អគម៌សុ យាបិ មយា សព្វមត្តិកាមយា កុដិកា
 កតា សាបិ ភកវតោ ភេទាបិតា អត្ថិ ច មេ ទារុត-
 ហោតណាកោ សន្និដ្ឋោ យន្ទ្រាហំ ទារុតហោតណកំ
 ទារូនិ យាចិត្វា ទារុកុដិកំ ករយ្យន្តិ ។ អថខោ
 អាយស្មា ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ យេន ទារុតហោត-
 ណាកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ទារុតហោតណកំ
 ឯតទរោច យាវតតិយកំ ខោ មេ អារុសោ តាមំ
 បិណ្ឌាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋហារិយោ តិណ-
 កុដិកំ ភិក្ខុត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច អាទាយ អគម៌សុ
 យាបិ មយា សព្វមត្តិកាមយា កុដិកា កតា សាបិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ និទានធនិយកិក្ខុ

[៨០] លំដាប់នោះ ធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកុម្មការបុត្រ មានសេចក្តីត្រិះរិះថា កាលដែលអញចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅនិងពួកអ្នករកឧសមករុះកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅ ហើយជញ្ជូនយកស្មៅនិងឈើទៅអស់ ដរាបអស់វារៈបីដង កុដិដែលអញធ្វើហើយឲ្យសុទ្ធដោយដីទាំងអស់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ប្រើឲ្យកិក្ខុវាយបំបាក់ចេញអស់ មានបុរសអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំង^(១) ហ្នឹង (១ នាក់) អញធ្លាប់ស្គាល់ដែរ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវសុំឈើនឹងអ្នកដែលកាន់កាប់ថែរក្សាលើ ក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច ហើយធ្វើកុដិដោយឈើវិញ ។ លំដាប់នោះ ធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្វន ឆ្នាំងក៏ចូលទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំង របស់ស្តេចនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ កាលអាត្មាចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅ និងពួកអ្នករកឧសមករុះកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅហើយជញ្ជូនយកស្មៅនិងឈើទៅអស់ (តែដូច្នេះឯង) អស់វារៈបីដងហើយ កុដិដែលអាត្មាធ្វើហើយឲ្យសុទ្ធ ដោយដីទាំងអស់នោះ

១ ទីនេះ ច្រើនប្រែថា នាយស្មៀន តែតាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ប្រែថា អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងឈើរបស់ស្តេច (នាយឃ្លាំងឈើ) ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្គោ

ភកវតា ភេទាបិតា ទេហិ មេ អារុសោ ទារូនិ
 ឥច្ឆាមិ ទារុកុដិកំ កាតុន្តិ ។ នត្តិ ភន្តេ
 តាទិសានិ ទារូនិ យាធាហំ អយ្យស្ស ទទេយ្យំ
 អត្តិ ភន្តេ ទេវតហណទារូនិ^(១) នករប្បដិសដ្ឋាវិកានិ
 អាបទត្ថាយ ជិត្តិត្ថានិ សចេ តានិ រាជា ទាបេតិ
 ហារាបេថ ភន្តេតិ ។ ទិដ្ឋានិ អារុសោ រញ្ញាតិ ។
 អថខោ ទារុតហោគណាកោ ឥមេ ខោ សមណា
 សក្យបុត្តិយា ធម្មចារិទោ សមចារិទោ ព្រហ្មចារិទោ
 សច្ចវាទិទោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា រាជាបិមេសំ
 អភិប្បសន្នោ ន អរហតិ អទិន្នំ ទិន្នន្តិ វត្ថុន្តិ អាយស្សន្តំ
 ធនិយំ កុម្ភការបុត្តំ ឯតទវោច ហារាបេថ ភន្តេតិ^(២) ។
 អថខោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ តានិ ទារូនិ
 ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ធនាបេត្វា សកដេហិ ជិញ្ញាហារាបេត្វា
 ទារុកុដិកំ អកាសិ ។

១ ឱ. ម. វ. ទេវតហទារូនិ ។ ២ តេសុ វុត្តបោត្តកេសុ វិសទិសតា ហោតិ ។ តត្ថ
 ហិ ឯវំ វុត្តំ អថខោ ទារុតហោគណកស្ស ឯតទហោសិ ឥមេ ខោ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ។ បេ ។ ទិន្នន្តិ វត្ថុន្តិ ។ អថខោ ទារុតហោគណាកោ អាយស្សន្តំ ធនិយំ កុម្ភការបុត្តំ ឯ-
 តទវោច ហារាបេថ ភន្តេតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រើភិក្ខុវាយបំបាក់បំបែកចេញអស់ នៃ
អ្នកដ៏មានអាយុ ចូរអ្នកប្រគេនឈើមកអាត្មា ។ ចង់ធ្វើកុដិឈើ ។ អ្នកកាន់
កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឈើ
ដែលខ្ញុំព្រះករុណាល្មមគួរសមនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់នោះគ្មានទេ មានតែ
ឈើព្រះរាជទ្រព្យ សម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការ
ពារអន្តរាយ លោកម្ចាស់ បើព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រគេន (មានអ្វី)
លោកម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកទៅចុះ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ
ស្តេចប្រគេនហើយតើ ។ លំដាប់នោះ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាឈើក្នុងឃ្លាំង
របស់ស្តេចគិតថា សមណៈទាំងនេះជាសក្យបុត្ត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ មាន
សេចក្តីប្រព្រឹត្តស្មើជាប្រក្រតី មានកិរិយាប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ លោក
និយាយតែពាក្យពិត លោកជាអ្នកមានសីលនិងមានធម៌ដ៏ល្អ សូម្បីស្តេច
ក៏ជ្រះថ្លានឹងសមណៈទាំងនេះពេញទី (បើដូច្នេះ) របស់ដែលគេមិនទាន់ឲ្យ
លោកមិនគួរនឹងនិយាយថាគេឲ្យទេ (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ក៏និយាយ
នឹងធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្វន្ទ្រាងថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោក
ម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកឈើនោះទៅចុះ ។ គ្រានោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ
ជាកូនស្វន្ទ្រាងឲ្យមនុស្សកាត់ឈើនោះជាកំណាត់តូច កំណាត់ធំ ហើយឲ្យ
ដឹកនាំយកទៅដោយរទេះទាំងឡាយ ហើយបានចាត់ចែងធ្វើកុដិឈើ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ធនិយភិក្ខុវត្ថុ

[៨១] អថខោ វស្សកាហោ ព្រាហ្មណោ មគធមហា-
មត្តោ រាជគហោ កម្មន្តោ អនុសញ្ញាយមាដោ យេន
ទារុកហោគណាកេ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ទារុកហោគណាកំ ឯតទរោច យានិ តានិ ភណោ
ទេវត្តហណាទារូនិ នករប្បដិសដ្ឋាវិកានិ អាបទត្ថាយ
និក្ខិត្តានិ កហំ តានិ ទារូនីតិ ។ តានិ សាមិ ទារូនិ
ទេវេន អយ្យស្ស ធនិយស្ស កុម្ភការបុត្តស្ស ទិដ្ឋា-
នីតិ ។ អថខោ វស្សកាហោ ព្រាហ្មណោ មគធមហា-
មត្តោ អនត្តមដោ អហោសិ កចំ ហិ ឆាម ទេវេ
ទេវត្តហណាទារូនិ នករប្បដិសដ្ឋាវិកានិ អាបទត្ថាយ
និក្ខិត្តានិ ធនិយស្ស កុម្ភការបុត្តស្ស ទស្សតីតិ ។
អថខោ វស្សកាហោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ យេន
រាជា មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសាហោ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ មាគនំ សេនិយំ ពិម្ពិសាវំ
ឯតទរោច សច្ចំ កិរ^(១) ទេវេន ទេវត្តហណាទារូនិ
នករប្បដិសដ្ឋាវិកានិ អាបទត្ថាយ និក្ខិត្តានិ ធនិយស្ស
កុម្ភការបុត្តស្ស ទិដ្ឋានីតិ ។ កោ ឯវមាហាតិ ។

១ តេសុ ទ្វីសុ បោត្តកេសុ ទេវាតិ អាលបនំ អត្ថិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ និទានធនិយភិក្ខុ

[៨១] គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ កាលដើរពិនិត្យត្រួតត្រាមើលការងារក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ក៏ចូលទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេច លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចនោះថា នែនាយ ឈឺព្រះរាជទ្រព្យឯណាសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ឈឺនោះនៅឯណា ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្លាំងរបស់ស្តេចឆ្លើយថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ឈឺនោះស្តេចបានប្រគេនទៅធនិយភិក្ខុជាម្ចាស់ជាកូនស្វន្ធន្ទាំងហើយ ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈមានសេចក្តីតូចចិត្ត (ដោយគិត) ថា ចុះហេតុអ្វីក៏បានជាស្តេចប្រគេនឈឺព្រះរាជទ្រព្យ សម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយទៅធនិយភិក្ខុជាកូនស្វន្ធន្ទាំងវិញ ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ចូលទៅក្នុងទីដែលព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលថា បានឮថា ឈឺព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រគេនទៅធនិយភិក្ខុមែនឬ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារសួរថា អ្នកណានិយាយយ៉ាងនេះ ។

ទារុតហោតណាកោ ទេវតី ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ
 ទារុតហោតណាកំ អាធាបេហីតិ ។ អថខោ វស្ស-
 កាវោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ ទារុតហោតណាកំ
 ពន្ធុំ អាធាបេសិ ។

[៨២] អន្ធិសា ខោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្ភការ-
 បុត្តោ ទារុតហោតណាកំ ពន្ធុំ នីយមាណំ^(១) ទិស្វាន
 ទារុតហោតណាកំ ឯតទរោច កិស្ស ត្វំ អារុសោ
 ពន្ធា នីយសីតិ^(២) ។ តេសំ ភន្តេ ទារូនំ កិច្ចាតិ ។
 កច្ឆារុសោ អហំបិ កច្ឆាមីតិ ។ ឯយ្យាសិ ភន្តេ
 បុរាហំ ហញ្ញាមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា ធនិយោ
 កុម្ភការបុត្តោ យេន រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិ-
 យស្ស ពិម្ពិសារស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ
 រាជា មាគធា សេនិយោ ពិម្ពិសារោ យេនា-
 យស្មា ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ តេនុបសង្កមិ

១ ឱ. ម. និយមាណំ ។ ២ ឱ. ម. និយសីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មហាមាត្យឆ្លើយថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលឿ ។
 ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ
 អ្នកឯងឲ្យមនុស្សទៅនាំអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលឿមកមើល ។ លំដាប់នោះ
 វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ក៏ឲ្យមនុស្សទៅចាប់ចង
 អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលឿហើយនាំមក ។

[៨២] ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្មូនឆ្នាំង បានឃើញអ្នកកាន់-
 កាប់ថែរក្សាលឿ ដែលជាប់ក្តីហើយគេកំពុងបណ្តើរទៅ លុះឃើញ
 ហើយ ក៏សួរអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលឿនោះថា ចុះហេតុអ្វីអារុសោ បាន
 ជាអ្នកត្រូវគេចង់បណ្តើរទៅដូច្នេះ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលឿឆ្លើយថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រោះរឿងឈើនោះ ។ ធនិយភិក្ខុ ឆ្លើយថា អារុសោ
 អ្នកទៅចុះ អាត្មានឹងទៅដែរ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលឿឆ្លើយថា លោក
 ម្ចាស់គួរមក ខ្ញុំព្រះករុណាលំបាកមុនហើយ ។ លំដាប់នោះ ធនិ-
 យភិក្ខុ ដ៏មានអាយុជាកុម្មុការបុត្រ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះរាជដំណាក់ នៃ
 ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើ
 អាសនៈដែលគេបានក្រាលប្រគេន ។ វេលានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារ
 មាគធសេនិយរាជ ក៏ចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ធនិយភិក្ខុវត្ថុ

ឧបសង្កម្ពិត្វា អាយស្មន្តំ ធនិយំ កុម្ភការបុត្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ រាជា
 មាគនោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ អាយស្មន្តំ ធនិយំ
 កុម្ភការបុត្តំ ឯតទរោច សច្ចំ កិរ មយា ភន្តេ
 ទេវត្តហរណាទារូនិ នគរប្បនិសង្ការិកានិ អាបទត្ថាយ
 និក្ខត្តានិ អយ្យស្ស ទិន្នានីតិ ។ ឯវំ មហារាជាតិ ។
 មយំ ខោ ភន្តេ រាជានោ នាម ពហុកិច្ចា ពហុ-
 ករណីយា ទត្វាបិ ន សរេយ្យាម ឥដ្ឋំ ភន្តេ សរាបេ-
 ហីតិ ។ សរសិ ត្វំ មហារាជ បឋមាភិសិទ្ធោ ឯវុប្បិ
 រាចំ កាសិតា ទិន្នញ្ញោ សមណព្រាហ្មណានំ តិណ-
 កដ្ឋោទកំ បរិកុញ្ញន្ទតិ ។ សរាមហំ ភន្តេ សន្តិ
 ភន្តេ សមណព្រាហ្មណា សង្ខិលោ កុក្កុច្ចកា
 សិក្ខាកាមា តេសំ អប្បមត្តកេបិ កុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ និទានធនិយភិក្ខុ

ជាកុម្មការបុត្រគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះធនិយភិក្ខុ
 ដ៏មានអាយុជាកុម្មការបុត្រ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទ
 ពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់មានព្រះ
 បន្ទូលសួរធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្ទូនឆ្ងាំងថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 បានឮថា ឈឺព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុកបម្រុង
 ការពារអន្តរាយ ខ្ញុំបានប្រគេនលោកពិតមែនឬ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា
 ថ្វាយព្រះពរមហារាជ ពិតមែន ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូល
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធម្មតា យើងជាស្តេចមានកិច្ចច្រើន ការងារ
 ដែលត្រូវធ្វើក៏មានច្រើន បើទុកជាយើងឲ្យមែន ក៏នឹកមិនឃើញដែរ ហេតុ
 នេះ សូមលោករំលឹកខ្ញុំផង ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះពរមហារាជ
 សូមព្រះអង្គទ្រង់រំពឹងទៅមើល កាលដែលទ្រង់ទើបបានរាជាភិសេកនោះ
 ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលមានសភាពយ៉ាងនេះថា ស្មៅ ឈើ និងទឹក ខ្ញុំបាន
 ឲ្យហើយ ដល់សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។ ចូរប្រើប្រាស់ (នូវស្មៅ
 ឈើនិងទឹកនោះចុះ) ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារមានព្រះបន្ទូលថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ (ប៉ុន្តែថា) សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដែលមានសេចក្តីអៀនខ្មាស សេចក្តីសង្ស័យ និងមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង
 សិក្ខា សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងកើតមានសេចក្តីសង្ស័យ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

តេសំ មយា សន្ទាយ កាសីតំ តព្វា ខោ អរញ្ញោ
 អបរិត្តហិតំ សោ ត្វំ កន្តេ តេន លេសេន ទារូទិ អទិន្នំ
 ហរិតុំ មញ្ញសិ កចំ ហិ នាម មាទិសា សមណំ វា
 ព្រាហ្មណំ វា ហនេយ្យំ វា ពន្លេយ្យំ វា បព្វាជេយ្យំ
 វា^(១) កច្ឆ កន្តេ លោមេន ត្វំ មុត្តោសិ មា បុនបិ
 ឯវុបំ អកាសីតិ ។

[៨៣] មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ^(២) វិចារេន្តិ អ-
 លន្តិដោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា មុសា-
 វាទិដោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិដោ សមចារិដោ ព្រហ្ម-
 ចារិដោ សច្ចវាទិដោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា
 បដិជានិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នត្តិ ឥមេសំ
 ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ

១ ឱពោបិយមរម្មបោត្តកេសុ កចំ ហិ នាម មាទិសោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិតេ
 វេសន្តំ ហនេយ្យ វា ពន្លេយ្យ វា បព្វាជេយ្យ វាតិ ឯកវចនវេសេន បយោគោ កតោ ។

២ យេភុយ្យេន ខិយន្តីតិ បបន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ក្នុងហេតុនីមួយសូម្បីតែបន្តិបន្តួច ស្មៅ ឈើ និងទឹក ដែលខ្ញុំនិយាយថា ឲ្យនោះគឺឲ្យចំពោះសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ព្រោះថាស្មៅឈើនិង ទឹកនោះឯង ដែលមានក្នុងព្រៃឥតមានអ្នកណាហ្នឹងហែងឡើយ បពិត្រ លោកដ៏ចម្រើន លោកសំគាល់អាងដោយហេតុបន្តិបន្តួចនោះ ដើម្បីនាំ យកឈើដែលគេមិនបានឲ្យយ៉ាងនេះ មនុស្សទាំងឡាយប្រហែលដូចខ្ញុំ នឹងសម្លាប់ ឬចង់ ឬបំបរបង់នូវសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ដូចម្តេចកើត បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តទៅចុះ លោករួច (ទោស) ហើយ ដោយសាររោម (គឺភេទនៃបព្វជិត) លោកកុំធ្វើយ៉ាងនេះទៀតឡើយ ។

[៨៣] មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ ថា សមណៈជាសក្យបុត្តទាំងនេះគ្មានសេចក្តីអៀនឱស ជាអ្នកទ្រុស្តសីល និយាយកុហក គួរណាស់តែសមណៈទាំងនេះប្រព្រឹត្តនូវធម៌ មានសេចក្តី ប្រព្រឹត្តស្មើជាប្រក្រតី និងប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ និយាយទៀងត្រង់ មានសីលនិងមានធម៌ល្អ ទើបនឹងប្តេជ្ញា (ខ្លួនជាសមណៈបាន) ការៈ នៃសមណៈរបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ ការៈនៃធម៌ដ៏ប្រសើររបស់លោក ទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះ វិនាសអស់ហើយ ព្រាហ្មញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះ វិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់ លោកទាំងនេះនឹងមានមកអំពីឯណា ព្រាហ្មញ្ញគុណរបស់លោកទាំងនេះ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ធនិយភិក្ខុវត្ថុ

អបកតា ឥមេ សាមញ្ញា អបកតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា
 រាជានំបិ ឥមេ រព្វេន្តិ កី បន អញ្ញេ មនុស្សតិ ។
 អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ
 ទីយន្តានំ^(១) វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 សន្តដ្ឋា លទ្ធិនោ កុក្កុច្ចកា សិក្ខាកាមា តេ ឧដ្ឋាយន្តិ
 ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ នាម អាយស្មា ជនិយោ
 កុម្ភការបុត្តោ រញ្ញោ ទារូនិ អទិន្នំ អាទិយិស្សតីតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេសុំ ។
 អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជិនានេ ឯតស្មី បករណោ
 ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិចាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ជនិយំ កុម្ភ-
 ការបុត្តំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ តិរ ត្វំ ជនិយ រញ្ញោ
 ទារូនិ អទិន្នំ អាទិយសីតិ^(២) ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកហិ
 ពុទ្ធា ភកវា អននុច្ឆរិកំ មោយបុរិស អននុលោមិ-
 កំ អប្បជិរូបំ អស្សាមណកំ អកហ្មិយំ អករណីយំ

១ យេតុយ្យេន ខិយ្យន្តានន្តិ បបន្តិ ។ ២ ឱ. អាទិយិតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ និទានធនិយកិក្ខុ

នឹងមានមកអំពីឯណា លោកទាំងនេះប្រាសហើយចាកសាមញ្ញគុណ
 លោកទាំងនេះប្រាសហើយចាកព្រហ្មញ្ញគុណ សមណៈទាំងនេះហ៊ាន
 បញ្ចោតដល់ស្តេចផែនដី ចំណង់បើមនុស្សឯទៀតយ៉ាងណាទៅអេះ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់
 ដូច្នេះហើយ ។ ពួកភិក្ខុឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស អ្នក
 អៀនឱស មានសេចក្តីរង្វៀស មានប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏
 ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាធនិយកិក្ខុដ៏មាន-
 អាយុជាកូនស្លូនឆ្នាំងទៅយករបស់ ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺឈើរបស់ស្តេច
 (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះធនិយកិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូន
 ស្លូនឆ្នាំងក្នុងវេលានោះថា ធនិយកិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបានយករបស់ដែលគេ
 មិនបានឲ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា មែនឬ ។ ធនិយកិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនេះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រិះដៀលធនិយកិក្ខុថា នែមោឃបុរស កម្មនេះជាកម្មមិនសមគួរ មិន
 ត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កង់ ហិ ឆាម តំ មោឃបុរិស រញ្ជោ ធារុនិ
 អទិន្នំ អាទិយិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្ប-
 សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ
 អថទ្វេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ
 បសន្នានញ្ច ឯកច្ចានំ អញ្ញាចត្តាយាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតវោ បុរាណោហារិកោ មហា-
 មត្តោ ភិក្ខុសុ បព្វជិតោ ភកវតោ អវិទូរេ និសិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ អថខោ ភកវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច កិត្ត-
 កេន នុខោ ភិក្ខុ វាជា មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិ-
 សាវោ ចោវំ កហេត្វា ហានតិ វា ពន្ធតិ វា បញ្ចាជេតិ
 វាតិ ។ ចាទេន វា ភកវា ចាទារហេន វា អតិរក-
 ចាទេន វាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន វាជកហេ
 បញ្ចមាសកោ ចាទោ ហោតិ ។ អថខោ ភកវា អាយ-
 ស្មន្តំ ធនិយំ កុម្ភការបុត្តំ អនេកបរិយាយេន វិកហិត្វា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ធ្វើឡើយ នៃមោឃបុរស ហេតុអ្វីក៏បានជាអ្នកឯងទៅយករបស់ដែលគេ
មិនបានឲ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា (ដូច្នោះ) នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិន
មែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា និង
មិនមែននាំឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់នោះ
ទេ នៃមោឃបុរស អំពើនេះប្រាកដជានាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះ ដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខាតខានមានសេចក្តីជ្រះថ្លា និងនាំបណ្តាលមនុស្សពួក
ខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ សម័យនោះ មាន
មហាមាត្យម្នាក់ ពីដើមធ្លាប់ធ្វើជាចៅក្រមចាស់ បានបួសក្នុងសំណាក់
ពួកភិក្ខុ (ភិក្ខុនោះឯង) បានទៅអង្គុយជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ វេលា
នោះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះបាទ
ពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជចាប់ចោរបានហើយ សម្លាប់ក្តី ឃុំខាំងក្តី
និរទេសក្តី ដោយរបស់មានតម្លៃចំនួនប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយរបស់មានតម្លៃចំនួន ១ បាទ ឬគួរ
ដល់ ១ បាទ ឬច្រើនជាង ១ បាទ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
គេចាយប្រាក់ ៥ មាសកជា ១ បាទ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូនឆ្នាំង ដោយអនេកបរិយាយ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

ទុព្ភតាយ ។ បេ ។ វិយាម្ពស្ស វណ្ណំ កាសិក្ខា
 ភិក្ខុនំ តទនុច្ឆរិកំ តទនុលោមិកំ ធម្មី កថំ
 កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ឯវព្វា បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយេយ្យ យថារូបេ
 អទិន្នាទានេ រាជាទានេ ចោរំ កហេត្វា ហានេយ្យំ
 វា ពន្លេយ្យំ វា បព្វាទេយ្យំ វា ចោរោសិ ពាលោសិ
 មូឡោសិ ថេនោសីតិ តថារូបំ ភិក្ខុ អទិន្នំ អាទិយ-
 មាទោ អយម្យិ ចារាជិកោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។
 ឯវព្វាទំ ភកវតោ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៨៤] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្វក្តិយា

ភិក្ខុ រជកត្តរណំ កត្វា រជកកណ្តោកំ អវហរិក្ខា
 អារាមំ អាហរិក្ខា កាដេសុំ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បឋមប្បញ្ញត្តិ

ហើយទ្រង់សម្តែងនូវទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម ។ បេ ។ ហើយ
 ទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណ នៃការប្រារព្ធព្យាយាម រួចទ្រង់សំដែងនូវ
 ធម្មិកថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខាបទនោះ
 ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកជួបជុំ ។ បេ ។
 ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នេះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែល
 គេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អច ស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរ
 ហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំខំក្តី និរទេសក្តី ដោយពាក្យថា អាង់ជា
 ចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វេង ជាមនុស្សល្អច ព្រោះអទិន្នាទានមានសភាព
 យ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យមានសភាព
 ដូច្នោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន (គឺឥតមាន
 កិរិយានៅរូបរួមគ្នាបាន) ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បាន
 បញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៨៤] សម័យនោះ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅកាន់
 កំពង់របស់ជាងជ្រលក់ ហើយលួចយកបង្ខំចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់
 មកកាន់អាវាមហើយចែកគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មហាបុញ្ញត្ថ តុម្កេ អារុសោ ពហំ តុម្កាតំ ជីវំ
 ឧប្បន្នតិ ។ កុតោ អារុសោ អម្កាតំ បុញ្ញ
 ឥនាទិ មយំ រជកត្តរណំ កន្ធា រជកកណ្ឌិកំ
 អវហវិម្ហាតិ ។ ននុ អារុសោ ភកវតា សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ កិស្ស តុម្កេ អារុសោ រជកកណ្ឌិកំ អវហ-
 វិត្ថាតិ ។ សច្ចំ អារុសោ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
 តព្វ ខោ កាមេ នោ អវញ្ញតិ ។ ននុ អារុសោ
 តថេវ តំ ហោតិ អននុច្ឆរិកំ អារុសោ អននុលោ-
 មិកំ អប្បជិរូបំ អស្សាមណាតំ អកប្បិយំ អក-
 រណីយំ កចំ ហិ នាម តុម្កេ អារុសោ រជក-
 កណ្ឌិកំ អវហវិស្សថ នេតំ អារុសោ អប្បសន្នានំ
 វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលអារុសោ លោកទាំងឡាយជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន ចីវរកើតឡើង
 ដល់លោកច្រើន ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ បុណ្យរបស់
 យើង មានមកពីណា អម្បាញ់មិញយើងទៅឯកំពង់របស់ជាងជ្រលក់
 ហើយយើងបានលួចយកបង្ខំចំសំពត់របស់ជាងជ្រលក់មកទេតើ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនិយាយថា អារុសោ សិក្ខាបទព្រះបរមគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តរួច
 ហើយតើ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបង្ខំចំសំពត់របស់ជាង
 ជ្រលក់មក ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយតបថា ម្នាលអារុសោ សិក្ខាបទព្រះ
 បរមគ្រូជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយក៏ពិតមែន តែថា សិក្ខាបទនោះ ទ្រង់
 បញ្ញត្តចំពោះតែក្នុងស្រុក ត្រង់ក្នុងព្រៃទ្រង់មិនបញ្ញត្តទេ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះនិយាយថា អារុសោ សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តហើយក្នុង
 ស្រុកនោះ ក៏ប្រាកដដូចជាក្នុងព្រៃដូច្នោះដែរ មិនមែនឬអ្វី នៃអារុសោ
 អំពើដែលលោកធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិន
 មែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នៃអារុសោទាំងឡាយ
 ចុះហេតុដូចម្តេច ក៏បានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបង្ខំចំសំពត់របស់ជាងជ្រ-
 លក់មក ម្នាលអារុសោ កម្មនេះមិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជន
 ទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា និងមិនមែននាំឲ្យរឹងរិតតែកើតសេចក្តីជ្រះ-
 ថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្នាលអារុសោ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

អថទ្វេតំ អារុសោ អប្បសន្នានញោ អប្បសាទាយ ប-
 សន្នានញោ ឯកច្ចានំ អញ្ញាចត្តាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 ឆព្វក្តិយេ ភិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិកហិត្វា ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ
 ឯតស្មី បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចាតាបេត្វា ឆព្វក្តិ-
 យេ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ រជ-
 កត្តរណំ កត្វា រជកកណ្ហាកំ អវហិត្វាតិ ។ សច្ចំ
 ភកវាតិ ។ វិកហិ ពុទ្ធា ភកវា អនុច្ឆរិកំ មោយ-
 បុរិសា អនុលោមិកំ អប្បជ្ឈិរុបំ អស្សាមណកំ អ-
 កប្បិយំ អកវណ្ណិយំ កមំ ហិ នាម តុម្ហេ មោយបុរិសា
 រជកកណ្ហាកំ អវហិត្វាស្សថ នេតំ មោយបុរិសា អប្ប-
 សន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ បសន្នានញោ ឯកច្ចានំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ អនុប្បញ្ញត្តិ

កម្មនេះប្រាកដជានាំបណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកខ្លះដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យខាន
បានកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា និងនាំបណ្តាលមនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ
ឲ្យត្រឡប់ជាអាយុមាយាសាយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ ត្រានោះ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះ ក៏តិះដៀលឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ដោយអនេកបរិយាយហើយក្រាប
ទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះ
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកអ្នក
ឯងនាំគ្នាទៅកាន់កន្លែង ដែលជាងជ្រលក់គេលាត្រដាងសំពត់ ហើយបាន
លួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់ មែនឬ ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ
ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់
សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ចុះ
ហេតុអ្វីបានជាអ្នកនាំគ្នាទៅលួចបង្វិចសំពត់របស់ជាងជ្រលក់ នែមោឃ-
បុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។ និងនាំបណ្តាលឲ្យជនពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ

និយមិដកេ មហាវិភង្គោ

អញ្ញាចត្តាយាតិ ។ អថខោ ភកវា ឆព្វក្តិយេ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ទុព្ពតាយ ។ បេ ។
 វិយារម្ភស្ស វណ្ណំ កាសិត្វា ភិក្ខុនំ តទនុច្ឆរិកំ
 តទនុលោមិកំ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 ។ បេ ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ តាមា វា អញ្ញា
 វា អទិន្នំ ថេយ្យសម្ពាតំ អាទិយេយ្យ យថារូបេ
 អទិន្នាទានេ រាជាដោ ចោរំ គហេត្វា ហនេយ្យំ
 វា ពន្ធយ្យំ វា បព្វាជេយ្យំ វា ចោរោសិ ពាលោសិ
 មូឡោសិ ថេនោសីតិ តថារូបំ ភិក្ខុ អទិន្នំ អាទិយ-
 មាដោ អយម្យិ ចារាជិកោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រឡប់ជាភាយមាយរសាយបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ដោយព្រះពុទ្ធដីកាជាអនេកបរិ-
 យាយ ហើយទ្រង់សម្តែងទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម ។ បេ ។
 ទើបទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណនៃការប្រារព្ធនូវព្យាយាម រួចហើយទ្រង់
 សម្តែងនូវធម្មិកថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ។ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខា
 បទនោះ ។ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ជួបជុំ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច អំពីស្រុកក្តី ព្រៃក្តី
 ស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំខ្លាំងក្តី និរទេសក្តី
 ដោយពាក្យថា ឯងជាចោរ ជាមនុស្សពាលវង្វេង ជាមនុស្សលួច
 ព្រោះអទិន្នាទានមានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិករកសំវាសគ្មាន (គឺឥតមានកិរិយានៅរូបរួមគ្នាបាន) ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិយា សិក្ខាបទវិភង្គោ

[៨៥] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ឯសោ វុច្ចតិ យោ បនាតិ ។ ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ
 ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។ កាមោ នាម
 ឯកកុដិកោបិ កាមោ ទ្វិកុដិកោបិ កាមោ តិកុ-
 ដិកោបិ កាមោ ចតុក្កុដិកោបិ កាមោ សមនុស្សាបិ
 កាមោ អមនុស្សាបិ កាមោ បរិក្ខិត្តោបិ កាមោ អប-
 រិក្ខិត្តោបិ កាមោ កោនិសាទិនិវិដ្ឋោបិ កាមោ យោបិ
 សត្តោ អតិរេកចតុម្ភាសនិវិដ្ឋោ សោបិ វុច្ចតិ កាមោ ។
 តាមូបចារោ នាម បរិក្ខិត្តស្ស តាមស្ស ឥន្ទឌីលេ
 បិតស្ស មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស លេខ្ខាតោ^(១) អប-
 រិក្ខិត្តស្ស តាមស្ស យរូបចារោ បិតស្ស មជ្ឈិមស្ស
 បុរិសស្ស លេខ្ខាតោ ។ អញ្ញំ នាម បបេត្វា តា-
 មញ្ញំ តាមូបចារញ្ញំ អវសេសំ អញ្ញំ នាម ។ អទិន្នំ
 នាម យំ អទិន្នំ អទិស្សន្នំ អបរិចត្តំ រក្ខិតំ កោបិតំ

១ លេខ្ខាបាតោតិបិ បាហោ ។

បារាណិកកណ្ណ សិក្ខាបទទី ២ អនុប្បញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

[៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ឯណា ប្រាកដដូច ជាឯណា ។ បេ ។ ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា ណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យ ថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ សេចក្តីថា ភិក្ខុនេះតថាគតអធិប្បាយក្នុងសេចក្តីនេះ ។ ដែលឈ្មោះថា ស្រុក (នោះ) គឺស្រុកដែលមានខ្ទមមួយក្តី ស្រុកដែល មានខ្ទមពីរក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបីក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបួនក្តី ស្រុក ដែលមានមនុស្សក្តី ស្រុកដែលឥតមនុស្សក្តី ស្រុកដែលមានរបងឬកំផែង ក្តី ស្រុកដែលឥតរបងឬកំផែងក្តី ស្រុកដែលគេទើបតាំងនៅថ្មី (មានផ្ទះពីរ បី) ដូចជាគោឈរក្តី ពុំនោះសោត ប្រទេសណាដែលមានពួកឈ្មួញ បានអាស្រ័យនៅលើសជាង ៤ ខែឡើងទៅ ប្រទេសនោះក៏លោកហៅថា ស្រុក ។ ដែលឈ្មោះថាឧបចារនៃស្រុក (នោះ) គឺទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់ មជ្ឈិមបុរសឈរប្របធរណីទ្វារស្រុកដែលមានរបងឬកំផែង ចោលទៅ (ឬ) ទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈរប្របឧបចារផ្ទះនៃស្រុកដែល ឥតរបងឬកំផែង ចោលទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ព្រៃ (នោះ) គឺទីដ៏សេស លើកលែងតែស្រុក និងឧបចារនៃស្រុកចេញ ឈ្មោះថាព្រៃ ។ ដែល ឈ្មោះថា ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ (នោះ) គឺរបស់ណាដែលគេមិនទាន់ ឲ្យ មិនទាន់លះបង់ឲ្យ មិនទាន់ដាច់ចិត្តឲ្យ គេរក្សាទុក គេគ្រប់គ្រងទុក

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

មមាយិតំ បរបរិត្តហិតំ ឯតំ អទិន្នំ នាម ។

ថេយ្យសង្ខាតន្តិ ថេយ្យចិត្តោ អវហរណាចិត្តោ ។

[៨៦] អាទិយេយ្យាតិ អាទិយេយ្យ ហរេយ្យ អវ-
ហរេយ្យ ឥរិយាបថំ វិកោមេយ្យ ហនា ចារេយ្យ
សង្កេតំ វីតិនាមេយ្យ ។

[៨៧] យថាវ្យំ នាម ចាទំ វា ចាទារហំ វា
អតិរេកចាទំ វា ។ វាជានោ នាម បឋព្យា វាជា
បទេសវាជា មណ្ឌលិកា អន្តរកោតិកា អក្ខនស្សា
មហាមត្តា យេ វា បន ឆេដ្ឋកេដ្ឋំ អនុសាសន្តិ ឯតេ
វាជានោ នាម ។ ចោរោ នាម យោ បញ្ចមាសកំ វា
អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ
អាទិយតិ ឯសោ ចោរោ នាម ។ ហនេយ្យំ វាតិ

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

គេនៅប្រកាន់ គេនៅហ្នឹងហែង ទ្រព្យនោះឈ្មោះថា ទ្រព្យដែល
គេមិនបានឲ្យ ។ ត្រង់បទថា ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អច សេចក្តីថា ភិក្ខុ
មានចិត្តជាអ្នកល្អច គឺថា ភិក្ខុមានចិត្តបម្រុងនឹងល្អច ។

[៨៦] ត្រង់បទថា គប្បីកាន់យក សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បី
ចាប់យក គប្បីនាំទៅ គប្បីល្អចយក គប្បីឲ្យកម្រើកឥរិយាបថ គប្បីឲ្យ
ឃ្លាតចាកទី គប្បីឈានកន្លងនូវទីដែលកំណត់ ។

[៨៧] ដែលឈ្មោះថា មានសភាពយ៉ាងណា (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួន
មួយបាទ ឬទ្រព្យគួរដល់ថ្ងៃមួយបាទ ឬថា ក្រែលែងជាងមួយបាទឡើង
ទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ស្តេចទាំងឡាយ (នោះ) គឺស្តេចជាធំលើប្រឹបពី
ទាំងអស់ ស្តេចជាធំក្នុងប្រទេស ពួកអ្នកត្រួតមណ្ឌល (ចៅហ្វាយខេត្ត)
ពួកអ្នកបរិភោគស្រុកជាលំដាប់ (ចៅហ្វាយស្រុក) ពួកអ្នកកាត់ក្តី ពួក
មហាមាត្យ ពុំនោះសោត ពួកឥស្សរជនណាជាអ្នកត្រួតត្រាក្នុងការកាប់
សម្លាប់ ពួកឥស្សរជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា ស្តេច ។ ដែលឈ្មោះថា ចោរ
(នោះ) គឺអ្នកណាដែលកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យ មានតម្លៃ
ប្រមាណ ៥ មាសក ឬច្រើនជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ដោយចំណែកនៃ
ចិត្តល្អច អ្នកនោះឈ្មោះថា ចោរ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីសម្លាប់ក្តី

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិយា សិក្ខាបទវិភង្គោ

ហត្ថេន វា ចារេន វា កសាយ វា វេត្ថេន វា
 អន្ធទណ្ឌាកេន វា ឆេដ្ឋាយ វា ហនេយ្យំ ។
 ពន្ធម្យំ វាតិ រដ្ឋពន្ធនេន វា អន្ធពន្ធនេន
 វា សដ្ឋលីកពន្ធនេន វា យរពន្ធនេន វា នគ-
 រពន្ធនេន វា កាមពន្ធនេន វា និកមពន្ធនេន វា
 ពន្ធម្យំ បុរិសគុត្តិ វា ករេយ្យំ ។ បព្វាដេយ្យំ
 វាតិ កាមា វា និកមា វា នគរា វា ជនបទា វា
 ជនបទប្បទេសា វា បព្វាដេយ្យំ ។ ចោរោសិ ពា-
 លោសិ មូឡោសិ ថេនោសីតិ បរិកាសោ ឯសោ ។

[៨៨] តថាវុបំ នាម ចាទំ វា ចាទារហំ វា
 អតិរេកចាទំ វា ។ អាទិយមាណោតិ អាទិយមាណោ
 ហរមាណោ អរហរមាណោ ឥរិយាបចំ វិកោបយមាណោ
 ហាណា ចារយមាណោ សង្កេតំ វីតិនាមយមាណោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ អនុប្បញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

សេចក្តីថា គប្បីសម្លាប់ដោយដៃក្តី ដោយជើងក្តី ដោយរំពាត់ខ្សែត្រីក្តី
ដោយផ្តៅក្តី ដោយដំបងវែងក្តី ដោយកាប់កាត់ក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា
គប្បីចងក្តី សេចក្តីថា គប្បីចងដោយចំណងគឺខ្សែក្តី ដោយចំណងគឺ
ខ្មោះក្តី ដោយចំណងគឺច្រវាក់ក្តី ដោយបង្ខាំងទុកក្នុងផ្ទះក្តី ដោយ
បង្ខាំងទុកក្នុងក្រុងក្តី ដោយបង្ខាំងទុកក្នុងស្រុកក្តី ដោយបង្ខាំងទុកក្នុង
និគមក្តី ឬគប្បីធ្វើនូវការឃុំខាំងដោយបុរស ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីបំបរ
បង់ក្តី ឬថាគប្បីនិរទេសក្តី សេចក្តីថា គប្បីបំបរបង់ចាកស្រុកក្តី ចាក
និគមក្តី ចាកក្រុងក្តី ចាកជនបទក្តី ចាកប្រទេសក្នុងជនបទក្តី ។ ត្រង់
ពាក្យ ៤ ម៉ាត់ថា អ្នកឯងជាចោរ អ្នកឯងជាពាល អ្នកឯងជាបុគ្គលវេទ្យង
អ្នកឯងជាអ្នកល្អចនេះ ជាពាក្យជេរប្រទេច ។

[៨៨] ដែលឈ្មោះថា មានសភាពដូច្នោះ (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួន
មួយបាទ ឬទ្រព្យគួរដល់តម្លៃមួយបាទ ឬថា ក្រែលែងជាងមួយបាទ
ឡើងទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលកាន់យក សេចក្តីថា កាលចាប់យក
កាលនាំទៅ កាលលួច កាលឲ្យកម្រើកឥរិយាបថ កាលឲ្យឃ្លាតចាកទី
កាលឲ្យកន្លងហួសទីដែលកំណត់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៨៩] អយម្បីតិ បុរិមំ ឧបាទាយ វុច្ចតិ ។
 ចារាជិកោ ហោតីតិ សេយ្យថាបិ នាម បណ្ឌប-
 លាសោ ពន្ធនា បុត្តោ^(១) អភព្វោ ហរិតត្ថាយ
 ឯវមេវ ភិក្ខុ ចាទំ វា ចាទារហំ វា អតិរេកចាទំ
 វា អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយិត្វា អស្សមណោ
 ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ ចារាជិកោ
 ហោតីតិ ។ អសំវាសោតិ សំវាសោ នាម ឯក-
 កម្មំ ឯកុទ្ទេសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ
 នាម សោ តេន សង្ខី ឆត្តិ តេន វុច្ចតិ អសំវា-
 សោតិ ។

[៩០] ភុម្មជ្ជំ ថលជ្ជំ អាគាសជ្ជំ វេហាសជ្ជំ ឧទ-
 កជ្ជំ នាវជ្ជំ យានជ្ជំ ការជ្ជំ អារាមជ្ជំ វិហារជ្ជំ ខេត្តជ្ជំ
 វត្ថុជ្ជំ កាមជ្ជំ អវញ្ញជ្ជំ ឧទកំ ទន្ធខោលំ វេទប្បតិ

១ បមុត្តោតិបិ បាហោ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

[៨៩] ត្រង់បទថា ភិក្ខុនេះដែរ គឺពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុ ដែលមានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា ជាបារាជិក អធិប្បាយជា សេចក្តីឧបមាថា ធម្មតាស្លឹកឈើទុំដែលជ្រុះចាកទងហើយ មិនអាច ត្រឡប់ទៅជាមានពណ៌ខៀវវិញបាន ដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យចំនួន ១ បាទ ឬគួរដល់តម្លៃ ១ បាទ ឬថាគ្រែលែង ជាង ១ បាទឡើងទៅ ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អច ក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាពូជវង្សរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ដូច្នោះដែរ ព្រោះហេតុ នោះ បានជាគាត់ហៅ ភិក្ខុនោះ ជាបារាជិក ។ ត្រង់បទថា រកសំវាសគ្មាន (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយ គ្នា ការសិក្សាស្នើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះមិនមាន ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវបារាជិកនោះឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជា គាត់ហៅថា រកសំវាសគ្មាន ។

[៩០] (មាតិកាវាយឈ្មោះទ្រព្យ) ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដី ស្ថិតនៅលើគោក ស្ថិតនៅព្វដ៏អាកាស ស្ថិតនៅលើផ្ទៃ ស្ថិត នៅក្នុងទឹក ស្ថិតនៅក្នុងទឹក ស្ថិតនៅលើយាន ស្ថិតនៅលើការៈ ស្ថិតនៅក្នុងច្បារ ស្ថិតនៅក្នុងវត្ថុ ស្ថិតនៅក្នុងស្រែ ស្ថិតនៅក្នុង ទីដី ស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ ទឹក ឈើស្ទន់ ដើមឈើ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ភុម្មជំ

ហរណាកំ ឧបនិធិ សុដ្ឋយាតំ ចាលោកា អបទំ ទ្វិបទំ
ចតុប្បទំ ពហុប្បទំ ឱចរកោ ឱណិរកោ សំវិធារហារោ
សន្តេតកម្មំ និមិត្តកម្មនិ ។

[៩១] ភុម្មជំ ធាម កណ្តោ ភូមិយំ និក្ខតំ ហោតិ^(១)
បទិច្ចជំ ។ ភុម្មជំ កណ្តោ អវហិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ
ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កុដ្ឋាលំ វា បិដកំ វា បរិយេសតិ
កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ កជំ វា
លតំ វា និទ្ធាតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បំសុំ ខណាតិ វា
វិយូហាតិ^(២) វា ឧទ្ធរតិ វា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ កុម្ភី អាម-
សតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ផន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយ-
ស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អត្តនោ កាជ-
នំ បវេសេត្វា បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា
អក្សនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ផន្ទា-
បេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ អត្តនោ កាជនកតំ វា កហេតិ
មុដ្ឋំ វា និទ្ធាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ សុត្តារូដ្ឋំ កណ្តោ^(៣)
ចាមដ្ឋំ វា កណ្តាសុត្តកំ វា^(៤) កជិសុត្តកំ វា សាជកំ វា

១ ឥតោ បរំ ឱរោបិយមរម្មបោត្តកេសុ និក្ខតន្តិបិ អត្ថិ ។ ២ ឱ. វ្យូហាតិ ម.វ. ព្យូហាតិ ។
៣ ឥតោ បរំ ឱរោបិយបោត្តកេ វាសទ្វោ ទិស្សតិ ។ ៤ ឥតោ បរំ តត្ថ ច មរម្មបោត្តកេ
ច កណ្តាសុត្តកំ វាតិ បាហោ អត្ថិ ។

បារាណិកកណ្ណ សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដី

របស់ដែលគេកំពុងនាំទៅ របស់ដែលគេធ្វើ ទីដែលហូតពន្ធ (គយ)
សត្វមានជីវិត គឺមនុស្ស សត្វគ្មានជើង សត្វជើងពីរ សត្វជើងបួន
សត្វជើងច្រើន អ្នកកំណត់របស់ដើម្បីឲ្យគេលួច អ្នករក្សារបស់ធ្វើទុក
មួយរំពេច កិរិយាលួចយកដោយបបួលគ្នា សង្កេតកម្ម និមិត្តកម្ម ។

[៩១] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងដី (នោះ) គឺទ្រព្យដែល
គេកប់លាក់ទុកក្នុងដី ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចនូវទ្រព្យដែល
ស្ថិតនៅក្នុងដី ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ស្វែងរកចបក្តី កញ្ជើក្តី
ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុកាត់នូវឈើ ឬវល្លិ៍ដែលកើតក្នុងទី
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដឹក ឬកកាយ ឬគាស់នូវអាចម៍ដីត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុចាប់ពាល់នូវឆ្នាំងត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើកត្រូវអាបត្តិ
បុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទីត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តបញ្ចូល
នូវភាជនរបស់ខ្លួនទៅ ហើយចាប់ពាល់នូវវត្ថុមានតម្លៃប្រមាណ ៥ មាសក
ឬក្រៃលែងជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើកត្រូវអាបត្តិ
បុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យឲ្យចូលទៅក្នុងភាជនរបស់ខ្លួនក្តី កាត់ដាច់នូវក្តាប់
ដៃក្តី ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវភណ្ឌដែល
គេដោតក្រងដោយខ្សែ គឺសង្វារក្តី ខ្សែកក្តី ខ្សែចង្កេះក្តី សំពត់សាដកក្តី

វេបនំ វា វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ធម្មាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ កោដិយំ កហេត្វា
 ឧច្ចាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ឃំសន្តោ នីហរតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស ។ អន្តមសោ កេសក្កមត្តម្យិ កុម្ភីមុខា
 មោចេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ សប្បី វា តេលំ វា មជ្ជំ
 វា ដាលាតំ វា បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ
 វា អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ ឯកេន បយោកេន បិវតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ តត្ថេវ ភិទ្ធពតិ វា ឆទ្ពេតិ វា ឈាបេតិ
 វា អបរិកោតំ វា ករោតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៩២] ថលដ្ឋំ នាម ភណ្ឌំ ថលេ និក្ខិត្តំ ហោតិ ។
 ថលដ្ឋំ ភណ្ឌំ អវហរិស្សាមីតិ វេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ
 វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 ហនា ចាបេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៩៣] អាគាសដ្ឋំ នាម ភណ្ឌំ អាគាសកតំ ហោតិ
 មោរោ វា កបិញ្ញរោ វា តិត្តិរោ វា វដ្តកោ វា សាដកំ
 វា វេបនំ វា ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា ធិដ្ឋមាជំ បតតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឈ្នួតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ចាប់ត្រង់
 ទីបំផុត ហើយលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ កាលបើប៉ះទង្គករួច
 នាំយកចេញ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ដោយហោចទៅសូម្បីតែឲ្យផុត
 អំពីមាត់ផ្ទាំង ប្រមាណប៉ុនចុងសក់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 មានថេយ្យចិត្តផឹកនូវសប្បីក្តី ប្រេងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ទឹកអំពៅក្តី ជារបស់មាន
 តម្លៃប្រមាណ ៥មាសក ឬក្រៃលែងជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ដោយ
 ប្រយោគតែមួយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុទម្លាយក្តី ចាក់ចោលក្តី
 ដុតចោលក្តី ធ្វើ (នូវវត្ថុមានសប្បីជាដើមនោះ) ឲ្យជារបស់ប្រើប្រាស់មិន
 កើតក្តី ក្នុងទីនោះឯង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៩២] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើគោក (នោះ) គឺ
 ទ្រព្យដែលគេតម្កល់ទុកលើគោក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួច
 ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើទីគោក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរនាក់ក្តី ដើរ
 ទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ចាប់ពាល់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ឲ្យកម្រើក
 ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៩៣] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅព្នង់អាកាស (នោះ) គឺភណ្ឌ
 ដែលនៅព្នង់អាកាស ទោះសត្វក្លោកក្តី ចចាតក្តី ទទាក្តី ចាបក្តី ឬជាសំពត់
 សាងកក្តី ឈ្នួតក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដែលដាច់ធ្លាក់ចុះ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ វេហាសដ្ឋាទិវិភាគោ

អាគាសដ្ឋំ កល្យាណំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ
 វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 កមនំ ឧបច្ឆិន្ទតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ដដ្ឋាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៩៤] វេហាសដ្ឋំ នាម កល្យាណំ វេហាសកតំ ហោតិ
 មញ្ចោ វា បីវេ វា ចីវរវិសេ វា ចីវរវដ្ឋយា វា
 ភិត្តិទីលេ វា នាគទន្តេ វា រុក្ខេ វា លត្តិតំ ហោតិ
 អន្តមសោ បត្តាជារកេបិ ។ វេហាសដ្ឋំ កល្យាណំ អវហ-
 រិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ដដ្ឋាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៩៥] ឧទកដ្ឋំ នាម កល្យាណំ ឧទកេ និក្ខិតំ
 ហោតិ ។ ឧទកដ្ឋំ កល្យាណំ អវហរិស្សាមីតិ
 ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ ការចែកទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើផ្ទៃជាដើម

ថា អញនឹងលួចនូវភណ្ឌដែលស្ថិតនៅក្នុងអាកាស ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ផ្តាច់បង់នូវដំណើរត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើកត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទីត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៩២] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើផ្ទៃ (នោះ) គឺភណ្ឌដែលតម្កល់នៅលើផ្ទៃ (អធិប្បាយថា) ទ្រព្យដែលគេតម្កល់ទុកលើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ឬទ្រព្យដែលគេពាក់លើឈើស្បៀងសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើខ្សែសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី លើចម្រើងជញ្ជាំងក្តី លើដៃកែវក្តី ដែលគេព្យួរទុកលើដើមឈើក្តី ដោយហោចទៅ ទ្រព្យដែលគេតម្កល់ទុកលើជើងបាត្រក៏ដោយ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចយកភណ្ឌដែលស្ថិតនៅលើផ្ទៃ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៩៣] ដែលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទឹក (នោះ) គឺភណ្ឌដែលគេតម្កល់ទុកក្នុងទឹក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តថា អញនឹងលួចភណ្ឌដែលស្ថិតនៅក្នុងទឹក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅតែឯងក្តី

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ និមុដ្ឋតិ វា ឧមុដ្ឋតិ វា
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ធម្មាបេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។ ហាណា ចាវេតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ ឧប្បលំ វា
 បទុមំ វា បុណ្ណារីកំ វា ភិសំ វា មជ្ឈំ វា
 កច្ចប់ វា បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ
 វា អក្កនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។
 ហាណា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៩៦] នាវា នាម យាយ តរតិ ។ នាវដ្ឋំ នាម
 ភណ្ឌំ នាវាយ និក្ខតំ ហោតិ ។ នាវដ្ឋំ ភណ្ឌំ
 អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ
 កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។
 ហាណា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ នាវំ អវហរិស្សា-
 មីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា

និយមិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មុជចុះក្តី ងើបឡើងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ផ្កាឧប្បលក្តី ផ្កាឈូក
ក្រហមក្តី ផ្កាឈូកសក្តី ក្រអៅឈូកក្តី ត្រីក្តី អណ្តើកក្តី ដែលកើត
ក្នុងទឹកនោះ មានតម្លៃ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះ
ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៩៦] គេឆ្ងល់ (នូវទីមានទឹកមានស្ទឹងនិងទន្លេជាដើម)
ដោយរបស់អ្វី របស់នោះឈ្មោះថាទូក^(១) ។ ទ្រព្យដែលគេដាក់
ទុកនៅក្នុងទូក ឬលើទូក ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទូក ។ ភិក្ខុមាន
ថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងទូក ហើយ
ស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ចាប់ពាល់ (ទ្រព្យនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (ធ្វើទ្រព្យ
នោះ) ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ) ឲ្យឃ្លាត
ចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួច
យកទូក ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ស្លូកសម្រាប់ជ្រលក់ក្តី បាច់ឫស្សីក្តី ក្បួនក្តី ឲ្យឈ្មោះថា នាវា ដែល
ប្រែថា ទូក ក្នុងទីនេះ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ យានដ្ឋំ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ធម្មាបេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ពន្ធនំ មោចេតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ពន្ធនំ មោចេត្វា អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ច-
 យស្ស ។ ឧទ្ធុំ វា អដោ វា តិរិយំ វា អន្តមសោ
 កេសក្កមត្តម្យិ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៩៧] យានំ ឆាម វយ្ហំ វថោ សកដំ សន្ទ-
 មាជិកា ។ យានដ្ឋំ ឆាម កណ្តោ យានេ និក្ខិត្តំ
 ហោតិ ។ យានដ្ឋំ កណ្តោ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ
 ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយស្ស ។ ហោតា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 យានំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិ-
 យេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស
 ហោតា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើយាន

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ (ទូកនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទូកនោះ
 ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ស្រាយចំណង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ស្រាយចំណង រួចហើយចាប់ត្រូវ (ទូក) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (ធ្វើទូក)
 ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (ធ្វើទូក) ឲ្យអណ្តែតប្រាសទឹកក្តី
 បណ្តោយទឹកក្តី ទទឹងទឹកក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកទី
 ប៉ុនចម្រៀកសក់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៩៧] អង្រឹងស្មែង រថ រទេះ រថទ្រង់គ្រឿង ឈ្មោះថា
 យាន ។ ទ្រព្យដែលដាក់ក្នុងយាន ឬលើយាន ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅ
 លើយាន ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅ
 លើយាន ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយកយាន
 ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់យាននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យកម្រើក
 ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៩៨] កាហោ នាម សីសកាហោ ខន្ធកាហោ កដិ-
 កាហោ ឱលម្ពកោ ។ សីសេ ការំ ថេយ្យចិត្តោ អាម-
 សតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ផន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យស្ស ។ ខន្ធំ ឱរោបេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ខន្ធ
 ការំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ផន្ទា-
 បេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ កដិ ឱរោបេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ កដិយា ការំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ផន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 ហត្ថេន កណ្ណាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ហត្ថេន ការំ
 ថេយ្យចិត្តោ ភូមិយំ និក្ខិបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ថេយ្យចិត្តោ ភូមិតោ កណ្ណាតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៩៩] អារាមោ នាម បុច្ឆារាមោ ផលារាមោ ។ អារា-
 មន្នំ នាម កណ្ណំ អារាមេ ចត្វាហិ ហនេហិ និក្ខិត្តំ ហោតិ
 កុម្មន្នំ ថលន្នំ អាកាសន្នំ វេហាសន្នំ ។ អារាមន្នំ កណ្ណំ
 អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៩៨] ទ្រព្យដែលនៅលើក្បាល (ទ្រនូល) នៅលើក (ទ្រព្យដែល វែកឬលី) នៅលើចង្កេះ (កណ្តៀត) និងទ្រព្យដែលយូរនឹងដៃ ឈ្មោះថា ភារៈ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើក្បាល ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ដាក់ភារៈនោះ ចុះមកដល់ត្រឹមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ ភារៈដែលនៅលើក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើភារៈនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិ បុល្លច្ច័យ ។ ដាក់ចុះមកដល់ត្រឹមចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមាន ថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ភារៈដែលនៅលើចង្កេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើភារៈ នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ដាក់ចុះមកកាន់ជាប់នឹងដៃ ត្រូវ អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តដាក់ចុះនូវភារៈដែលនៅក្នុងដៃមកលើ ផែនដី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តកាន់យកទ្រព្យអំពី ផែនដីទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[៩៩] សួនផ្កាលើ សួនផ្លែឈើ ឈ្មោះថា អារាម (សួនច្បារ) ទ្រព្យដែលបុគ្គលតម្កល់ទុកក្នុងសួនច្បារមាន ៤ កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើ គោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្ទៃរ ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុង សួនច្បារ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅ ក្នុងសួនច្បារ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ទៅម្នាក់ឯងក្តី

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ វិហារដ្ឋំ

កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ មូលំ វា តចំ វា
 បត្តំ វា បុប្ផំ វា ផលំ វា បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ច-
 មាសកំ វា អក្សនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អា-
 បត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។
 ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អារាមំ អភិ-
 យុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សាមិកស្ស វិមត្តិ
 ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។ សាមិកោ ន
 មយ្ហំ ភវិស្សតីតិ ធុរំ និក្ខិបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ បរាជេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។

[១០០] វិហារដ្ឋំ នាម ភណ្ឌំ វិហារេ ចត្វហិ ហានេហិ
 និក្ខិតំ ហោតិ ភុម្មដ្ឋំ ថលដ្ឋំ អាកាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងវត្ថុ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ឫសឈើក្តី សម្បកឈើ
 ក្តី ស្លឹកឈើក្តី ផ្កាឈើក្តី ផ្លែឈើក្តី ដែលដុះក្នុងសួនច្បារនោះ ទោះ
 មានតម្លៃប្រមាណ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥ មាសកទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះ
 ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកសួនច្បារ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់សួនច្បារសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។
 បើម្ចាស់សួនច្បារដាក់ធុរៈថា សួនច្បារមុខជានឹងមិនបានមកអញវិញទេ
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាល
 ដែលជំនុំជម្រះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬក្នុងរាជត្រកូល ហើយសូកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យ
 យកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់សួនច្បារឲ្យចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 ធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីនោះតាម
 ធម៌វិន័យជាសត្តសាសនា ហើយត្រឡប់ចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិ
 បុណ្ណច្ច័យ ។

[១០០] ទ្រព្យដែលបុគ្គលតម្កល់ទុកក្នុងវិហារ (វត្ត) មាន ៤
 កន្លែង គឺ ក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្ទើរ ១ ឈ្មោះថា

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វិហារដ្ឋំ ភណ្ឌំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា
 បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ដដ្ឋាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ វិហារំ
 អភិយុញ្ចតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតី
 ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ
 ភរិស្សតីតិ ធុរំ និក្ខិបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ បរាជេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

[១០១] ខេត្តំ នាម យត្ថ បុព្វន្នំ វា អបរន្នំ
 វា ជាយតិ ។ ខេត្តដ្ឋំ នាម ភណ្ឌំ ខេត្តេ ចត្វហិ
 ហនេហិ និក្ខិតំ ហោតិ កុម្មដ្ឋំ ថលដ្ឋំ អាគា-
 សដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ ខេត្តដ្ឋំ ភណ្ឌំ អវហរិស្សាមីតិ
 ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទ្រព្យនៅក្នុងវត្ថុ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលបិត
 នៅក្នុងវត្ថុ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអា-
 បត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកវត្ថុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើម្ចាស់វត្ថុ
 ឲ្យកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់វត្ថុដាក់ធុរៈថា វត្ថុមុខជាមិន
 បានមកអញវិញទេ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់
 របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនុំជម្រះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬរាជត្រកូល ភិក្ខុបានសូក
 ដល់ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យកាត់សេចក្តីដោយមិនយុត្តិធម៌) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។
 ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់វិញ (គឺពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីដោយ
 យុត្តិធម៌ថា ឲ្យភិក្ខុចាញ់វិញ) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[១០១] ស្រូវទាំងឡាយ ៧ យ៉ាង មានស្រូវសាលីជាដើមក្តី
 ផ្លែឈើទាំងឡាយ មានសណ្តែករាជមាសជាដើមក្តី ដុះក្នុងទីណា ទីនោះ
 ឈ្មោះថា ខេត្ត (ស្រែ) ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលតម្កល់ទុកក្នុងស្រែមាន ៤
 កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្ទៃរ ១ ឈ្មោះថា
 ទ្រព្យនៅក្នុងស្រែ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅក្នុង
 ស្រែដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ខេត្តដំ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ធម្មាបេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។ ហាណា ចាវេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ បុព្វន្តំ វា អបរន្តំ វា
 បញ្ចមាសកំ វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា អក្កនកំ
 ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ធម្មាបេតិ
 អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។ ហាណា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ ខេត្តំ អភិយុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 សាមិកស្ស វិមតី ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។
 សាមិកោ ន មយ្ហំ ភវិស្សតីតិ ធុរំ ជិត្តិបតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ ចរន្តោ បរាជេតិ អាបត្តិ បុល្លចូ-
 យស្ស ។ ទីលំ វា រដ្ឋំ វា រតី វា មរិយាទំ វា
 សង្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឯកំ បយោកំ អនា-
 កតេ អាបត្តិ បុល្លចូយស្ស ។ តស្មី បយោកេ អាកតេ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

បារាណិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងស្រែ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះ ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវ
អាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ស្រូវទាំងឡាយ មាន
ស្រូវសាលីជាដើមក្តី ផ្ទៃឈើទាំងឡាយ មានសណ្តែករាជមាសជាដើម
ក្តី ដែលដុះក្នុងស្រែនោះ មានតម្លៃប្រមាណ ៥ មាសកក្កី លើសពី ៥
មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិ
ចុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុ
ចោទប្រកាន់យកស្រែ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ស្រែកើតសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់ស្រែដាក់ធុរៈថា ស្រែមុខជានឹងមិនបាន
មកវិញទេ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យ
ឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនុំជម្រះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬក្នុងរាជត្រកូល
ហើយសូកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោងធ្វើម្ចាស់ស្រែឲ្យចាញ់) ត្រូវ
អាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើពួកអ្នក
វិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីនោះតាមធម៌ជាសត្វសាសនា ហើយត្រឡប់ជាចាញ់លើខ្លួន
ឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុបង្ខិតគោលក្តី ខ្សែក្តី របងក្តី ទំនប់ក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ នៅតែប្រយោគមួយមិនទាន់មកដល់ ត្រូវអាបត្តិ
ចុល្លច្ច័យ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់ ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១០២] វត្ថុ នាម អារាមវត្ថុ វិហារវត្ថុ ។ វត្ថុដ្ឋ
 នាម កល្យាណវត្ថុស្មី ចតុហិ ហានេហិ និក្ខិត្តំ
 ហោតិ កុម្មដ្ឋ ថលដ្ឋ អាកាសដ្ឋ វេហាសដ្ឋ ។
 វត្ថុដ្ឋ កល្យាណ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា
 បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ វត្ថុ អភិ-
 យុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតី
 ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ
 កវិស្សតីតិ ធុរំ និក្ខិបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរណ្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរណ្តោ បរាជេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ទីលំ វា វដ្តំ វា

និយមិដក មហាវិភង្គ

[១០២] ទីសួនច្បារនិងទីវត្តឈ្មោះថា វត្ត (ទីដី) ។ ទ្រព្យ
 ដែលគេតម្កល់ទុកក្នុងទីដី មាន ៤ កន្លែង គឺ ក្នុងដី ១ លើគោក ១
 ឯអាកាស ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទីដី ។ ភិក្ខុមាន
 ចេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលគេតម្កល់ទុកក្នុងទីដី ស្វែង
 រកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវ
 អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារា-
 ជិក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកទីដី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ដី
 កើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បើម្ចាស់ដីដាក់ធុរៈថា ដ៏មុខជា
 មិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើ
 ការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនុំជម្រះក្នុងជំនុំសង្ឃ ឬក្នុង
 រាជត្រកូល ហើយសូកពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់ដីឲ្យ
 ចាញ់) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើ
 ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យនោះ កាត់តាមធម៌វិន័យជាសត្វសាសនា ហើយត្រឡប់ជា
 ចាញ់ខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុបង្ខិតគោលក្តី ខ្សែក្តី

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ តាមដ្ឋាទិ

វតី វា ចាការំ វា សង្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

ឯកំ បយោកំ អនាគតេ អាបត្តិ មុល្លចូយស្ស ។

តស្មី បយោគេ អនាគតេ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១០៣] តាមដ្ឋំ នាម ភណ្ឌំ តាមេ ចតុហិ

ហនេហិ និក្ខតំ ហោតិ ភុម្មដ្ឋំ មលដ្ឋំ អាកាសដ្ឋំ

វេហាសដ្ឋំ ។ តាមដ្ឋំ ភណ្ឌំ អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យ-

ចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាបត្តិ

ទុក្កជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ដដ្ឋាបេតិ

អាបត្តិ មុល្លចូយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារា-

ជិកស្ស ។

[១០៤] អវញ្ញំ នាម យំ មនុស្សានំ បរិត្តហិតំ

ហោតិ ឯតំ^(១) អវញ្ញំ ។ អវញ្ញដ្ឋំ នាម ភណ្ឌំ

១ ឱ. ម. តំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងស្រុកជាដើម
របងក្តី កំដែងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ នៅតែប្រយោគមួយ មិនទាន់
មកដល់ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ លុះប្រយោគមួយនោះ មកដល់^(១) ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក ។

[១០៣] ទ្រព្យដែលគេតម្កល់ទុកក្នុងស្រុកមាន ៤ កន្លែង គឺក្នុង
ដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្ទៃរ ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យបិតនៅ
ក្នុងស្រុក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលបិត
នៅក្នុងស្រុកដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគម្រប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅ
ម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះ ឲ្យឃ្លាតផុត
ចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០៤] ដែលហៅថា ព្រៃ គឺទីណាដែលពួកមនុស្សហ្នឹងហែង
រក្សា ទីនោះឈ្មោះថា ព្រៃ ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលតម្កល់ទុកក្នុងព្រៃមាន

១ អដ្ឋកថាថា បណ្តាកិរិយាបង្ខិតទាំងឡាយ មានបង្ខិតគោលជាដើមនោះ មានអធិប្បាយ
ថា ធម្មតាផែនដីជារបស់កាត់ថ្លៃមិនបាន ព្រោះហេតុដូច្នេះ បើសណ្ឋានដីនោះគេបោះ
គោលតែមួយស្រេច ភិក្ខុបង្ខិតគោលឲ្យចូលទៅក្នុងដីគេសូម្បីប៉ុនចម្រៀកសក់ ទោះបីម្ចាស់
គេឃើញក្តី មិនឃើញក្តី ត្រូវបារាជិក បើសណ្ឋានដីនោះគេបោះគោលពីរ ភិក្ខុបង្ខិតគោល
ទី ១ ត្រូវបុណ្ណច្ច័យ ទី ២ ត្រូវបារាជិក បើសណ្ឋាននោះគេបោះគោលបី ភិក្ខុបង្ខិតគោល
ទី ១ ត្រូវទុក្ខដ ទី ២ ត្រូវបុណ្ណច្ច័យ ទី ៣ ត្រូវបារាជិក ។

អរញ្ញេ ចតុហិ ហនេហិ និក្ខិត្តំ ហោតិ ភុម្មដ្ឋំ
 មលដ្ឋំ អាកាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ អរញ្ញដ្ឋំ កណ្តំ
 អវហរិស្សាមីតិ ថេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ
 កច្ចតិ វា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា
 ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ
 កដ្ឋំ វា លតំ វា តិលំ វា បញ្ចមាសកំ វា អតិរេក-
 បញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១០៥] ឧទកំ នាម កាជនតតំ វា ហោតិ ចោក្ខ-
 រណីយំ^(១) វា តទ្យាកេ វា ។ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អត្តនោ កាជនំ បវេ-
 សេត្វា បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អក្ស-
 នកំ ឧទកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

១ ឱ. ម. បោក្ខរណីយា ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

៤ កន្លែង គឺក្នុងដី ១ លើគោក ១ ឯអាកាស ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះ
 ថា ទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួច
 ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងព្រៃដូច្នេះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានគម្រប់ពីរនាក់ក្តី
 ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
 ហើយចាប់ពាល់ឈើក្តី វល្លិក្តី ស្មៅក្តី កើតក្នុងព្រៃនោះ មានតម្លៃ
 ប្រមាណ ៥ មាសកក្តី ដែលលើសពី ៥ មាសកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុត
 ចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០៥] ទឹកដែលមាននៅក្នុងភាជនៈក្តី ក្នុងស្រះក្តី ក្នុងបឹងក្តី ឈ្មោះ
 ថាទឹក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
 ទឹកនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទឹកនោះ ឲ្យហូរឃ្លាតផុតចាកទី
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទឹកដែលមានតម្លៃប្រ-
 មាណ ៥ មាសកក្តី ថ្ងៃលើសពី ៥ មាសកក្តី ឲ្យចូលទៅក្នុងភាជនៈរបស់ខ្លួន

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ទន្តបោណាទិ

ដង្ហាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ អត្តនោ កាជនកតំ
ករោតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មរិយាទំ និទ្ធិតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ មរិយាទំ និទ្ធិត្វា បញ្ចមាសកំ វា អតិរេក-
បញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ ឧទកំ និក្ខាមេតិ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ អតិរេកមាសកំ វា ឧបញ្ចមាសកំ
វា អក្សនកំ ឧទកំ និក្ខាមេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
មាសកំ វា ឧបមាសកំ វា អក្សនកំ ឧទកំ និក្ខាមេតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[១០៦] ទន្តចោលំ ឆាម និទ្ធិ វា អច្ឆិទ្ធិ វា ។ បញ្ច-
មាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ ថេយ្យ-
ចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ដង្ហាបេតិ អាបត្តិ
មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១០៧] វេនប្បតិ ឆាម យោ មនុស្សានំ បរិក្កហិតោ
ហោតិ រុក្ខោ បរិកោកោ ។ ថេយ្យចិត្តោ និទ្ធិតិ បហារេ
បហារេ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ឯកំ បហារំ អនាគតេ
អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ តស្មី បហារេ អនាគតេ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីវត្ថុមានឈើស្ទន់ជាដើម

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទឹកនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទឹក
នោះឲ្យបានតម្កល់ក្នុងភាជនៈរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុទម្ងន់
ភ្លឺស្រែគេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទម្ងន់ភ្លឺស្រែហើយបង្ហូរយកទឹកមានតម្លៃ
ប្រមាណ ៥ មាសកក្កី លើសពី ៥ មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
បង្ហូរយកទឹកមានតម្លៃលើសពី ១ មាសកក្កី ថយពី ៥ មាសកក្កី មកក្កី ត្រូវ
អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុបង្ហូរយកទឹកមានតម្លៃ ១ មាសកក្កី ថយចុះពី
១ មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១០៦] (ឈើសម្រាប់ជម្រះធ្មេញ) ទោះគេកាត់ហើយក្តី គេមិនបាន
កាត់ក្តី ហៅថាឈើស្ទន់ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ឈើស្ទន់ដែល
មានតម្លៃ ៥ មាសកក្កី លើសពី ៥ មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យ
កម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០៧] ឈើណាជាគ្រឿងប្រើប្រាស់ ដែលមានពួកមនុស្សថៃ
រក្សាទុក ឈើនោះឈ្មោះថាដើមឈើ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តកាត់ឈើ
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ ៗ ប្រហារ ។ នៅប្រហារម្តងទៀត មិនទាន់
មកដល់ (គឺថានៅតែប្រហារម្តងទៀតនឹងដាច់) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ លុះ
ប្រហារម្តងទៀតមកដល់ (គឺថាបានកាត់ដាច់ហើយ) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០៨] ហរណាកំ ឆាម អញ្ញស្ស ហរណាកំ
 ភណ្ឌំ ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ឆន្ទាបេតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ សហភណ្ឌាហារកំ នេស្សាមីតិ បបមំ
 ចាទំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចាទំ
 សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បតីតំ ភណ្ឌំ
 កហេស្សាមីតិ ចាតាបេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បតីតំ
 ភណ្ឌំ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា
 អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ឆន្ទាបេតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១០៩] ឧបនិធិ ឆាម ឧបនិក្ខត្តំ ភណ្ឌំ ។ នេហិ
 មេ ភណ្ឌានិ វុច្ចមាណោ នាហំ កណ្ឌាមីតិ កណាតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតី ឧប្បាទេតិ
 អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ ទស្សតីតិ
 ធុរំ និក្ខិបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ ចរន្តោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១០៨] ទ្រព្យដែលបុគ្គលដទៃកំពុងនាំទៅ ឈ្មោះថា ទ្រព្យ
ដែលគេកំពុងនាំទៅ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើទ្រព្យ
នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងលួច
យកទ្រព្យព្រមទាំងអ្នកនាំទ្រព្យ ហើយឲ្យមនុស្សនោះដើរទៅ ១ ជំហាន
ដំបូង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យមនុស្សនោះ ដើរទៅបាន ២ ជំហាន
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងយករបស់
ដែលជ្រុះចុះ ហើយធ្វើរបស់គេឲ្យជ្រុះ ឬឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់របស់ដែលជ្រុះនោះ មានតម្លៃ ៥ មាសកក្កី
លើសពី ៥ មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិ
បុល្លច្ច័យ ។ ធ្វើឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១០៩] ទ្រព្យដែលគេធ្វើទុក ឈ្មោះថាបញ្ញើ ។ ម្ចាស់បញ្ញើ
និយាយថា លោកចូរឲ្យទ្រព្យមកខ្ញុំ ភិក្ខុពោលថា អាត្មាមិនបាន
ទទួលទុកទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់របស់គេកើតសេចក្តី
សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ម្ចាស់របស់ដាក់ជុរថា (ភិក្ខុនេះ) នឹង
មិនឲ្យអញវិញទេ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុពឹងក្រមវិនិច្ឆ័យ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សុដ្ឋយាតាទិ

សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ

ចរន្តោ បរាជេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។

[១១០] សុដ្ឋយាតំ ឆាម រញ្ញា បបិតំ ហោតិ
 បព្វតខណ្ឌោ វា នជីតិត្ថេ វា តាមទ្វារេ វា អត្រ
 បរិដ្ឋស្ស សុដ្ឋំ កណ្តាទ្ធិតិ ។ តត្រ បរិសិទ្ធា រាជក្សំ
 កណ្តំ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា
 អក្សនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ឆន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បបមំ ចាទំ សុដ្ឋ-
 យាតំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ
 ចាទំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អន្តោ-
 សុដ្ឋយាតេ បិតោ ពហិសុដ្ឋយាតំ ចាតេតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ សុដ្ឋំ បរិហារតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[១១១] ចាលោ ឆាម មនុស្សប្បាលោ វុច្ច-
 តិ ។ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ ឆន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីគយជាដើម

ឲ្យសម្រេចសេចក្តីឲ្យម្ចាស់បញ្ជើចាញ់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កាល
ក្រមវិនិច្ឆ័យសម្រេចសេចក្តីដោយធម៌ ភិក្ខុត្រឡប់ចាញ់វិញ ត្រូវអាបត្តិ
បុណ្ណច្ច័យ ។

[១១០] ទីសម្រាប់ហូតពន្ធដែលព្រះបរមក្សត្រទ្រង់បញ្ញត្តិថា ជន
ណា នាំរបស់ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ គឺក្នុងទីក្នុងខណ្ឌក្តី ក្នុងទីកំពង់ទឹកក្តី ក្នុង
ទីទៀបទ្វារស្រុកក្តី ពួករាជបុរសត្រូវយកពន្ធពីជននោះ ឈ្មោះថាគយ ។
ភិក្ខុចូលទៅក្នុងខេត្តគយនោះហើយ មានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់នូវទ្រព្យ
ដ៏គួរដល់ព្រះរាជានឹងយកពន្ធ មានតម្លៃ ៥ មាសកក្កី លើសពី ៥
មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិ
បុណ្ណច្ច័យ ។ ភិក្ខុឈានជំហានទី ១ ឲ្យកន្លងខេត្តគយទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បុណ្ណច្ច័យ ។ ភិក្ខុឈានជំហានទី ២ ឲ្យកន្លងខេត្តគយទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុបិតនៅខាងក្នុងខេត្តរបស់គយ ហើយបោះផ្ទោងរបស់ឲ្យ
ធ្លាក់ចុះទៅខាងក្រៅខេត្តរបស់គយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនាំទ្រព្យ
រត់ពន្ធ (ដោយវាងខេត្តគយ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១១] សត្វ គឺ មនុស្ស ហៅថា សត្វមានជីវិត ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
ចាប់ពាល់មនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា នេស្សាមីតិ
បបមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ
ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១២] អបទំ នាម អហិ មច្ឆា ។ បញ្ចមាសកំ
វា អតិវេកបញ្ចមាសកំ វា អក្ក្យនកំ ថេយ្យចិត្តោ
អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ក្កជស្ស ។ ផន្ទាបេតិ អាបត្តិ
មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៣] ទ្វិបទំ នាម មនុស្សា បក្ខុជាតា ។
ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ក្កជស្ស ។ ផន្ទាបេតិ
អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារា-
ជិកស្ស ។ បទសា នេស្សាមីតិ បបមំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៤] ចតុប្បទំ នាម ហត្ថិ អស្សា ឌីដ្ឋា កោ-
ណា ក្រិកា បសុកា ។ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
អាបត្តិ ទុក្ក្កជស្ស ។ ផន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
យស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឲ្យផុតចាកទីទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំមនុស្សដើរ
ទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានជំហានទី ១ ទៅ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។
ឲ្យឈានជំហានទី ២ ទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១១២] ពស់ ត្រី ហៅថា សត្វគ្មានជើង ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
ចាប់ពាល់នូវសត្វគ្មានជើង មានតម្លៃ ៥ មាសកក្កី លើសពី ៥ មាសកក្កី
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក ។

[១១៣] មនុស្ស សត្វស្លាប ហៅថា សត្វមានជើងពីរ ។
ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវសត្វជើងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វជើង ២ ទៅដោយជើង ហើយ
ឲ្យឈានជំហានទី ១ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ២
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១១៤] ដំរី សេះ ឧដ្ឋ គោ លា ជាពួកសត្វចិញ្ចឹម ហៅថា
សត្វមានជើង ៤ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់សត្វជើង ៤ នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ពហុប្បទាទិ

បទសា នេស្សាមីតិ បបមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស ។ តតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ ចតុត្ថំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៥] ពហុប្បទំ នាម វិច្ឆិកា សតបដី ឧច្ចា-
 លិដ្ឋប្បាណាកា ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ច-
 មាសកំ វា អក្កនកំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ ដដ្ឋាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា
 ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា នេស្សាមីតិ
 សង្កាមេតិ បទេ បទេ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 បច្ឆិមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៦] ឱចរកោ នាម ភណ្ឌំ ឱចរិត្វា អាចិត្តតិ
 ឥត្តន្ទាមំ ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សោ
 តំ ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ ចារាជិកស្ស ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីសត្វមានជើងច្រើនជាដើម

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងនាំបណ្តើរនូវសត្វជើង ៤ ទៅដោយជើង ហើយឲ្យ
ឈានជំហានទី ១ ទៅ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ២
ទៅ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ៣ ទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បុណ្ណច្ច័យ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ៤ ទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១១៥] ខ្លួន ក្អែប ដង្កូវរមាស់ ហៅថា ពួកសត្វមានជើង
ច្រើន ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់សត្វមានជើងច្រើននោះ មាន
តម្លៃ ៥ មាសកក្កី ហួសពី ៥ មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឲ្យកម្រើក
ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុគិតថា
អញនឹងនាំបណ្តើរសត្វមានជើងច្រើនទៅដោយជើង ហើយញ៉ាំងសត្វ
មានជើងច្រើនឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ គ្រប់ជំហាន ។ ញ៉ាំង
ជើងទីបំផុតរបស់សត្វនោះឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១១៦] ភិក្ខុគយគន់ទ្រព្យដែលគេទុកដាក់ធ្វេសប្រហែស ហើយ
ប្រាប់ (ភិក្ខុដទៃ) ថា លោកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក (ភិក្ខុនោះ)
ហៅថា អ្នកកំណត់របស់ឲ្យគេលួច ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួល
បង្គាប់នោះលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីររូប ។

និយមិដកេ មហាវិកង្កោ

[១១៧] ឱណិរក្ខោ ឆាម អាហាដំ កណ្ណំ កោ-
 បេន្តោ ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា
 អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៨] សំវិជារហារោ ឆាម សម្ពហុលា សំវិទ-
 ហិត្វា ឯកោ កណ្ណំ អវហរតិ អាបត្តិ សព្វេសំ
 ចារាជិកស្ស ។

[១១៩] សង្កេតកម្មំ ឆាម សង្កេតំ ករោតិ
 បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា រត្តិ វា ទិវា វា តេន
 សង្កេតេន តំ កណ្ណំ អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តេន សង្កេតេន តំ កណ្ណំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ
 ចារាជិកស្ស ។ តំ សង្កេតំ បុរេ វា បច្ឆា វា តំ
 កណ្ណំ អវហរតិ មូលជ្ជស្ស អនាបត្តិ អវហារកស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១១៧] ភិក្ខុអ្នកថែទាំរក្សាទ្រព្យដែលគេនាំមកធ្វើទុកមួយសំណើរ
 ហៅថា អ្នករក្សាបញ្ជើ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់នូវទ្រព្យមាន
 តម្លៃ ៥ មាសកក្កី លើសពី ៥ មាសកក្កី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ឲ្យផុតចាកទី ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។

[១១៨] ដែលហៅថា កិរិយាល្អចយកដោយបបួលគ្នា (នោះ) គឺ
 ភិក្ខុដែលរួមគំនិតចូលគ្នាច្រើនរូប ភិក្ខុ ១ រូបទៅលួចយកទ្រព្យបានមក
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងអស់គ្នា ។

[១១៩] ភិក្ខុធ្វើសញ្ញាកំណត់ពេលឲ្យលួច ហៅថា សង្កេតកម្ម
 ភិក្ខុប្រើភិក្ខុឲ្យទៅលួចថា អ្នកចូរលួចយកទ្រព្យនោះ ដោយសង្កេតនោះ
 ក្នុងពេលព្រឹកក្តី ល្ងាចក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុលួចទ្រព្យនោះ បានមកតាមសង្កេតនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរ
 រូប ។ ភិក្ខុទៅលួចទ្រព្យនោះមុនសង្កេតនោះក្តី ក្រោយក្តី ភិក្ខុអ្នក
 ប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អាណត្តិកប្បយោគោ

[១២០] និមិត្តកម្មំ នាម និមិត្តំ ករោតិ អក្ខិ
 វា និក្ខនិស្សាមិ ភមុកំ វា ឧត្តិបិស្សាមិ សីសំ
 វា ឧត្តិបិស្សាមិ តេន និមិត្តេន តំ ភណ្ឌំ អវហាតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តេន និមិត្តេន តំ ភណ្ឌំ អវហាតិ
 អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ ចារាជិកស្ស ។ តំ និមិត្តំ បុរេ វា
 បច្ឆា វា តំ ភណ្ឌំ អវហាតិ មូលជ្ជស្ស អនាបត្តិ
 អវហារកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១២១] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ ភណ្ឌំ
 អវហាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ
 តំ អវហាតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ ភណ្ឌំ អវហាតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ អញ្ញំ អវហាតិ
 មូលជ្ជស្ស អនាបត្តិ អវហារកស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ ភណ្ឌំ
 អវហាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញមាណោ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ អាណត្តិកប្បយោគ

[១២០] ភិក្ខុធ្វើនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ឲ្យលួច ហៅថា និមិត្តកម្ម គឺ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្តាថា ខ្ញុំនឹងបំប្រិចភ្នែកភ្លឺ ញាក់ចិញ្ចើមភ្លឺ ងក់ក្បាល ភ្លឺ អ្នកចូរលួចយកទ្រព្យនោះមកតាមនិមិត្តនោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ លួចទ្រព្យនោះបានមកតាមនិមិត្ត នោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅលួច ទ្រព្យនោះបានមកមុននិមិត្តនោះភ្លឺ ក្រោយភ្លឺ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើម មិន ត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។

[១២១] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្តាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះសំគាល់ ទ្រព្យនោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្តាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះសំគាល់ទ្រព្យ នោះបានហើយ ទៅលួចទ្រព្យដទៃបានមកវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើម មិន ត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្តា ថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះត្រឡប់សំគាល់ទ្រព្យដទៃវិញ តែទៅលួចទ្រព្យ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

តំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អា-
 ណាបេតិ ឥត្ថន្ទាមំ ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 សោ អញ្ញំ មញ្ញមាដោ អញ្ញំ អវហរតិ មូលជ្ជស្ស
 អនាបត្តិ អវហរតស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្ថន្ទាមស្ស ចារទ ឥត្ថន្ទាមោ
 ឥត្ថន្ទាមស្ស ចារទតុ ឥត្ថន្ទាមោ ឥត្ថន្ទាមំ ភណ្ឌំ អវ-
 ហរតូតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ ឥតវស្ស អាហេ-
 ចេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អវហរតោ បដិក្កណ្ឌាតិ
 មូលជ្ជស្ស អាបត្តិ មូលចូយស្ស ។ សោ តំ ភណ្ឌំ
 អវហរតិ អាបត្តិ សព្វេសំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ
 អាណាបេតិ ឥត្ថន្ទាមស្ស ចារទ ឥត្ថន្ទាមោ ឥត្ថន្ទាមស្ស
 ចារទតុ ឥត្ថន្ទាមោ ឥត្ថន្ទាមំ ភណ្ឌំ អវហរតូតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ សោ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បានមក ត្រូវពានលើទ្រព្យដែលភិក្ខុប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរ
 នាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នក
 ប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ សំគាល់នូវទ្រព្យ
 ដទៃទៅលួចបានទ្រព្យដទៃមកវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅ
 ប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះទៅប្រាប់ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់
 ទី ២ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈប្រាប់ ។ (ភិក្ខុ
 អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ២ ទៅប្រាប់ដល់អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣) ភិក្ខុអ្នកទទួល
 បង្គាប់ទី ៣ ព្រមទទួលនឹងទៅលួច ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដំបូងត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ទាំងអស់គ្នា ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់តដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរ
 ទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះទៅប្រើភិក្ខុដទៃ (គឺអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ វិញ) ខ្លួនអ្នក
 ទទួលបម្រើទី ១ នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈប្រើត ។ អ្នកទទួលបង្គាប់

បាជិតកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អវហារកា

អវហារកោ បដិក្កណ្ឌាតិ អាបត្តិ ទុក្ក្រដស្ស ។
 សោ តំ ភណ្ឌំ អវហរតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ
 អាណាបកស្ស ច អវហារកស្ស ច អាបត្តិ ចា-
 រាជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តជ្ជាមំ
 ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្ក្រដស្ស ។ សោ
 កន្ធា បុន បច្ចាគច្ឆតិ នាហំ សក្កោមិ តំ ភណ្ឌំ
 អវហរិតុន្តិ ។ សោ បុន អាណាបេតិ យទា
 សក្កោសិ តទា តំ ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ
 ទុក្ក្រដស្ស ។ សោ តំ ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧភិដ្ឋំ
 ចារាជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តជ្ជាមំ
 ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្ក្រដស្ស សោ តំ អាណា-
 បេត្វា វិប្បជិសារី ន សាវេតិ មា អវហរីតិ សោ
 តំ ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧភិដ្ឋំ ចារាជិតស្ស ។
 ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តជ្ជាមំ ភណ្ឌំ អវហរតិ
 អាបត្តិ ទុក្ក្រដស្ស ។ សោ តំ អាណាបេត្វា វិប្បជិសារី

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ អាការនៃអវហារ

ទី ៣ ទទួលនឹងទៅលួច អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ធ
ខណៈទទួល ។ អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក អ្នក
ប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១
និងភិក្ខុអ្នកលួចទី ៣ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្កាថា លោកចូរទៅលួចយក
ទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ធខណៈប្រើ ។ ភិក្ខុ
អ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រឡប់មកវិញប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងទៅ
លួចយកទ្រព្យនោះមកទេ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ប្រើម្តងទៀតថា លោកអាច
លួចយកបានក្នុងពេលណា ចូរលួចទ្រព្យនោះក្នុងពេលនោះចុះ ភិក្ខុអ្នក
បង្គាប់នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ធ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់លួចយកទ្រព្យនោះបាន
មក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្កាថា លោក
ចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ធ ។
ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
ស្តាយក្រោយវិញ តែមិនទាន់បានប្រាប់ភិក្ខុនោះថា អ្នកកុំលួចឡើយ
ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ ទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្កាថា លោកចូរទៅលួចយកទ្រព្យ
ឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ធខណៈបង្គាប់ ។ ភិក្ខុ
អ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

សាវេតិ មា អវហរីតិ សោ អាណាត្តោ អហំ
 តយាតិ តំ ភណ្ឌំ អវហរតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ
 អវហារកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 អាណាបេតិ ឥត្តជ្ជាមំ ភណ្ឌំ អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ សោ តំ អាណាបេត្វា វិប្បជិសារី សាវេតិ
 មា អវហរីតិ សាធូតិ ឱរមតិ ឧភិទ្ធនំ អនាបត្តិ ។

[១២២] បញ្ចហាការេហិ អទិទ្ធនំ អាទិយន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បរបរិក្ខហិតញ្ច ហោតិ បរប-
 រិក្ខហិតសញ្ញំ ច តរុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ
 បញ្ចមាសកោ វា អតិរេកបញ្ចមាសកោ វា ថេយ្យ-
 ចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ ឆជ្ជាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា
 ចាវេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បញ្ចហាការេហិ អទិទ្ធនំ
 អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស បរបរិក្ខហិតញ្ច

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្តាយក្រោយវិញ ត្រឡប់ហាមឃាត់ថា លោកកុំលួចឡើយ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់នោះ មិនព្រមត្រឡប់ខានលួចតាម ពោលតបថា លោក
 បង្គាប់ខ្ញុំហើយ រួចទៅលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិនត្រូវ
 អាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងផ្ទាល់ថា
 លោកចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តី
 ក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយវិញ ត្រឡប់ឃាត់ថា លោកកុំទៅលួចឡើយ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទទួលពាក្យថាប្រពៃហើយ ក៏លែងលួចទៅ ភិក្ខុទាំង
 ពីររូបមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១២២] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥
 យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្វូងហែងរក្សា ១ សំគាល់
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្វូងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានតម្លៃច្រើន ចំនួន ៥
 មាសក ឬលើសពី ៥ មាសក ១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំង
 ទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាត
 ផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកម្រើក
 ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយ
 អាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្វូងហែងរក្សា ១

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អវហារការា

ហោតិ បរវរិក្កហិតសញ្ញា ច លហុកោ ច ហោតិ
 បរិក្ខារោ អតិរេកមាសកោ វា ឧបបញ្ចមាសកោ
 វា វេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ហនា
 ចាវេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ
 អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស បរវ-
 រិក្កហិតញ្ច ហោតិ បរវរិក្កហិតសញ្ញា ច លហុកោ
 ច ហោតិ បរិក្ខារោ មាសកោ វា ឧបមាសកោ
 វា វេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[១២៣] ឆហាការេហិ អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ន ច សកសញ្ញា ន ច វិស្សាសក្កាហិ
 ន ច តាវកាលិកំ តុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ បញ្ច-
 មាសកោ វា អតិរេកបញ្ចមាសកោ វា វេយ្យចិត្តញ្ច

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ អាការនៃអវហារ

សំគាល់ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានតម្លៃតិច
 ប្រមាណលើសពី ១ មាសក ឬថយពី ៥ មាសកចុះមក ១ មានថេយ្យ-
 ចិត្តកើតឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិ
 ចុល្លច្ច័យ ។ (បើមិនទាន់ញ៉ាំងរបស់នោះ ឲ្យឃ្លាតចាកទីទេ) ភិក្ខុ
 ចាប់ពាល់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះ ឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥
 យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺ ទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ សំគាល់
 ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានតម្លៃតិចប្រមាណ ១
 មាសក ឬថយពី ១ មាសក ១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១
 ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (សូម្បីមិន
 ទាន់ឲ្យឃ្លាតចាកទី) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកម្រើក
 ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១២៣] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យ ដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យ ដោយអាការ
 ៦ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក គឺមិនបានសំគាល់ថា ជារបស់ខ្លួន ១ មិនបាន
 កាន់យកដោយវិស្សាសៈ ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន ១ បរិក្ខារមាន
 តម្លៃច្រើនប្រមាណ ៥ មាសក ឬលើសពី ៥ មាសក ១ មានថេយ្យចិត្ត

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ហនា ចាវេតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ឆហាការេហិ អទិន្នំ អាទិ-
 យន្តស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ន ច សក-
 សញ្ញំ ន ច វិស្សាសត្តាហី ន ច តាវកាលិកំ
 លហុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ អតិរេកមា-
 សកោ វា ឧនបញ្ចមាសកោ វា ថេយ្យចិត្តញ្ច
 បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ហនា ចាវេតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ឆហាការេហិ អទិន្នំ អា-
 ទិយន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ន ច សកសញ្ញំ
 ន ច វិស្សាសត្តាហី ន ច តាវកាលិកំ លហុកោ
 ច ហោតិ បរិក្ខារោ មាសកោ វា ឧនមាសកោ
 វា ថេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ (បើមិនទាន់ញ៉ាំងរបស់នោះ ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់
 ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិ
 បុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៦
 យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិន
 បានកាន់យកដោយស្មិទ្ធស្នាល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លី ១ បរិក្ខារ
 មានតម្លៃតិចប្រមាណលើសពី ១ មាសក ឬថយពី ៥ មាសកមក ១
 មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១
 ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់
 ពាល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៦ យ៉ាង ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិនបានកាន់យក
 ដោយស្មិទ្ធស្នាល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លី ១ បរិក្ខារមានតម្លៃ
 តិចប្រមាណ ១ មាសក ឬថយពី ១ មាសកមក ១ មានថេយ្យចិត្ត
 តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់ពាល់
 ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បារាជិតកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អវហារកាព

[១២៤] បញ្ចហាការេហិ អធិន្នំ អាទិយន្តស្ស
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ន ច បរហិត្តហិតំ ហោតិ
 បរហិត្តហិតសញ្ញំ ច តុក្កោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ
 បញ្ចមាសកោ វា អតិរេកបញ្ចមាសកោ វា ថេយ្យ-
 ចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ អធិន្នំ អាទិយន្តស្ស
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ន ច បរហិត្តហិតំ ហោតិ បរហិត្តហិ-
 តសញ្ញំ ច លហុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ អតិរេក-
 មាសកោ វា ឧបញ្ចមាសកោ វា ថេយ្យចិត្តញ្ច
 បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ អធិន្នំ អាទិយន្តស្ស អា-
 បត្តិ ទុក្ខជស្ស ន ច បរហិត្តហិតំ ហោតិ បរហិត្តហិត-
 សញ្ញំ ច លហុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ មាសកោ
 វា ឧបមាសកោ វា ថេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ អាការនៃអវហារ

[១២២] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យ ដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យ ដោយអាការ
 ៥ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្នឹងហែងរក្សា ១
 សំគាល់ថាជាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានតម្លៃច្រើន
 ប្រមាណ ៥ មាសក ឬលើសពី ៥ មាសក ១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើង
 ប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ
 មិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំង
 ទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់
 របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នក
 ដទៃមិនបានហ្នឹងហែងរក្សា ១ សំគាល់ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែង
 រក្សា ១ បរិក្ខារមានតម្លៃតិចប្រមាណលើសពី ១ មាសក ឬថយពី ៥ មា-
 សកចុះមក ១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាត
 ផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់
 ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យកម្រើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យដែលអ្នកដទៃមិនបានហ្នឹងហែងរក្សា ១ សំគាល់
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងរក្សា ១ បរិក្ខារមានតម្លៃតិចប្រមាណ ១
 មាសក ឬថយពី ១ មាសកចុះមក ១ មានថេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ដន្ទាបេតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ ហនា ចាវេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[១២៥] អនាបត្តិ សកសញ្ញិស្ស វិស្សាសក្កាហេ
តាវកាលិកេ បេតបរិក្កហេ តិវច្ឆានកតបរិក្កហេ បំ-
សុក្ខលសញ្ញិស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អទិន្នាទានម្ហិ បឋមភាណាវាវំ និដ្ឋិតំ ។

[១២៦] រជកេហិ បញ្ចក្ខាតា

ចតុរោត្តរណេហិ ច

អន្ធការេន វេ^(១) បញ្ច

បញ្ច ហារណាកេន ច

និរុត្តិយា បញ្ចក្ខាតា

វាតេហិ អបវេ ទុវេ

១ តេតិបិ បាវោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនទាន់ឲ្យ
ឃ្លាតផុតចាកទីទេ) ភិក្ខុចាប់ពាល់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះ
ឲ្យកម្រើក ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១២៥] ភិក្ខុកាន់យកដោយសំគាល់ថា ជារបស់ខ្លួន កាន់យក
ដោយស្មិទ្ធស្មាលនឹងគ្នា កាន់យកជារបស់ខ្លួនគ្នា កាន់យករបស់ដែលពួក
ប្រេតហ្មង់ហែងរក្សា កាន់យករបស់ដែលសត្វតិរច្ឆានហ្មង់ហែងរក្សា កាន់
យកដោយសំគាល់ថា ជារបស់បំណុល ភិក្ខុឆ្គួត ភិក្ខុអ្នកដើមបញ្ញត្តិ
(អម្បាលនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

អទិន្នាទាន បឋមភាណាវរៈ ចប់ ។

(មាតិកានុក្រម បញ្ជីរឿងតាមរបៀបដែលនឹងសម្តែងតទៅ ដូច
មានខាងក្រោមនេះ)

[១២៦] រឿងភិក្ខុ ៥ រូបលួចកណ្តុររបស់ជាងជ្រលក់ រឿង
ភិក្ខុ ៤ រូបលួចគ្រឿងកម្រាល រឿងភិក្ខុ ៥ រូបលួចទ្រព្យក្នុង
វេលាយប់ (ដោយចំណាំទុកពីថ្ងៃ) រឿងភិក្ខុ ៥ រូបលួច
ទ្រព្យគេដែលខ្លួនកំពុងជួយនាំទៅ រឿងភិក្ខុ ៥ រូបពោលតែ
ពាក្យថាលួច (តែគ្មានថេយ្យចិត្ត) រឿងភិក្ខុ ២ រូប
ទៀត រើសសំពត់សាដកនិងឈ្នួតដែលបើងទៅដោយខ្យល់

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ មាតិកានុក្កមោ

អសម្ពិទ្ធេ កុសាទាតោ
 ជន្លាយវេន^(១) សហា ទស
 វយាសេហិ បញ្ចក្ខាតា
 បញ្ច ចេវ អម្ពលកា
 ទុត្តិកេ ក្វរម៌សញ្ច
 ប្បវសក្ខុលិមោទកា
 សបរិក្ខារត្ថវិកា
 ភិសិរំសា^(២) ន និក្ខមិ^(៣)
 ខាទនីយញ្ច វិស្សាសំ
 សសញ្ញាយ បវេ ទុវេ
 សត្ត ឆាវហរាមាតិ
 សត្ត ចេវ អវហរំ
 សជ្ឈស្ស អវហរំ សត្ត
 បុប្ផេហិ អបវេ ទុវេ

១ ឱ. ម. ខន្តគ្យេន ។ ២ វ. ភិសិរំសោ ។ ៣ ឱ. ម. ន និក្ខមេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ លំដាប់នៃមាតិកា

រឿងភិក្ខុ ១ រូបទស្សនៈយកសំពត់បំបិទសក្កលអំពីសាកអសុកដែល
 មិនទាន់បែកធ្លាយ រឿងភិក្ខុ ១ រូបល្អចប្បវេណីស្វាគមន៍ រឿងព្រះ
 អានន្ទត្ថេរច្រឡំស្បែកស្បង់របស់ភិក្ខុដទៃក្នុងរោងភ្លើង រួម
 ទាំងរឿងភិក្ខុ ៥ ពួកដែលឆាន់រំពា(១) សត្វផង ត្រូវជា ១០
 រឿងភិក្ខុ ៥ រូបមិនមានហេតុ កុហកយកខាទនីយភោជនីយា-
 ហារដែលគេចែកដល់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ៥ រូបល្អចបាយ សាច់
 នំ ស្ករក្រាម នំអន្សម ក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ រឿង
 ពួកភិក្ខុល្អចបរិក្ខារព្រមទាំងបង់យាម រឿងពួកភិក្ខុល្អចពួក
 របស់សង្ឃនិងចីវរលើខ្សែស្បែង រឿងភិក្ខុល្អចចីវរក្នុងវិហារ
 ហើយមិនហ៊ានចេញទៅក្រៅ រឿងភិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈរបស់
 ភិក្ខុជាសំឡាញ់ព្រោះសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀត
 យកខាទនីយៈរបស់ភិក្ខុដទៃឆាន់ដោយសំគាល់ថា ជារបស់ខ្លួន
 រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកប្រកែកមិនទទួលខ្លួនថាល្អចយក រឿងភិក្ខុ
 ៧ ពួកតាំងចិត្តល្អចយកពិត រឿងភិក្ខុ ៧ រូបល្អចយកខាទ-
 នីយៈរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀតល្អចផ្កា រឿងភិក្ខុ

១ របស់ដែលសល់អំពីសត្វស៊ី ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តយោ ច វុត្តវាទិនោ

មណី តីណិ អតិក្កមេ

សូករា ច មិតា មច្ឆា

យានញាបិ បវត្តយិ

ទុវេ បេសី ទុវេ ទារូ

បំសុក្ខលំ ទុវេ ទកា

អនុបុព្វវិទានេន

តទញ្ញោ ន បរិបូរយិ

សាវត្ថិយា ចតុរោ មុដ្ឋិ

ទ្វេ វិហាសា ទុវេ តិណា

សង្ឃស្ស កាជយេ សត្ត

សត្ត ចេវ អសាមិកា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

៣ រូបទៅនិយាយយករបស់អំពីត្រកូលឧបដ្ឋាក នៃភិក្ខុដទៃ
 តាមពាក្យដែលលោកម្ចាស់ត្រកូលផ្តាំ រឿងភិក្ខុ ៣ រូបយក
 កែវមណីរំលងគយ រឿងពួកភិក្ខុដោះជ្រូកជាប់អន្ទាក់លែង
 រឿងពួកភិក្ខុដោះម្រឹគជាប់អន្ទាក់លែង រឿងពួកភិក្ខុដោះត្រី
 ជាប់លបលែង រឿងភិក្ខុ ១ រូបលួចប្រមៀលកណ្តុនៅក្នុង
 យាន រឿងភិក្ខុ ២ រូបលួចយកដុំសាច់ រឿងភិក្ខុ ២ ពួកលួច
 យកឈើក្បួនរបស់គេ រឿងភិក្ខុ ១ រូបបំសុកូលយកសំពត់
 សាដករបស់គេ រឿងភិក្ខុ ២ រូប រើសយកសំពត់សាដក
 អណ្តែតទឹក រឿងភិក្ខុ ១ រូបលួចផឹកសប្បី^{១)} រឿងពួកភិក្ខុចូល
 ដៃគ្នាលួចទ្រព្យគេ ហើយចែកគ្នាមិនពេញ ៥ មាសកម្លាក់
 រឿងភិក្ខុ ២ រូបលួចធម្មជាតិម្នាក់ ១ ក្តាប់ វេលាក្រុងសាវត្ថី
 អត់បាយ រឿងភិក្ខុ ២ ពួកបំសុកូលយកសាច់ដែលសល់អំពី
 ចោរបរិភោគ រឿងភិក្ខុ ២ រូបលួចស្មៅគេ រឿងភិក្ខុ ៧
 ពួកយកខាទនីយៈរបស់សង្ឃចែកគ្នាឆាន់ រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកមិន
 ហ៊ានទទួលខាទនីយៈដែលមនុស្សមិនមែនម្ចាស់ប្រគេន រឿង

១ ទឹកដោះគោដែលគេចម្រាញ់ ឲ្យទៅជាខ្លាញ់បែបយ៉ាងរាវ ។ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ មាតិកានុក្កមោ

នាហ្មណ្ណា មត្តិកា ទ្វេ តិណានិ

សង្ឃស្ស សត្ត អវហាសិ សេយ្យំ

សស្សាមិកំ ន ចាបិ ជីហរេយ្យ

ហរេយ្យ សស្សាមិកំ តាវកាលិកំ

ចម្បា រាជគហោ ចេវ

វេសាលិយា ច អដ្ឋកោ

ពារាណសី ច កោសម្ពី

សាគលា ទទ្ទិកេន ចាតិ ។

[១២៧] តេន ខោ បន សមយេន នព្វក្តិយា

ភិក្ខុ រជគត្តរណំ កត្វា រជគកណ្តិកំ អវហរីសុ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទ ទី ២ វិនីតវត្ថុ លំដាប់នៃមាតិកា

ភិក្ខុយកឈើរបស់សង្ឃធ្វើជញ្ជាំងកុដិដោយគិតថាខ្លី រឿង
 ភិក្ខុលួចទឹកសង្ឃ រឿងភិក្ខុលួចដីស្អិតសង្ឃ រឿងភិក្ខុ ២ រូប
 លួចស្មៅយាបួងរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ៧ រូបលួចគ្រឿងសេ-
 នាសនៈរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុយកសេនាសនៈសម្រាប់វិហារ
 មានម្ចាស់ទៅប្រើប្រាស់ហើយចោល រឿងភិក្ខុ ១ ពួកព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យខ្លីគ្រឿង សេនាសនៈរបស់គេប្រើ-
 ប្រាស់បាន រឿងពួកភិក្ខុនិជាសិស្សរបស់បុល្លនន្ទភិក្ខុនីក្នុង
 ក្រុងចម្បានិងក្រុងរាជគ្រឹះ ទៅនិយាយយកបបរលាយល្ងាច-
 ឡំដោយសណ្តែកបាយ និងក្បាលទឹកឃ្មុំក្នុងត្រកូលឧបដ្ឋាក
 របស់បុល្លនន្ទភិក្ខុនី រឿងអដ្ឋកត្តេរក្នុងក្រុងវេសាលី ចែក
 មត៌កដល់ក្លាយគហបតី រឿងបិណ្ឌវត្ថុត្រកូលក្រុងពារាណសី
 នាំយកក្មេងពីរនាក់របស់ឧបដ្ឋាក អំពីដៃចោរបានមកដោយ
 ឫទ្ធិ រឿងភិក្ខុជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ២ នាក់ក្នុងក្រុងកោសម្ពី
 រើសរំងកជ្រូកគិតថានឹងឲ្យដល់ម្ចាស់ រឿងភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក
 របស់ទឡិកត្តេរក្នុងក្រុងសាគលលួចយកឈ្នួតរបស់គេ ។

[១២៧] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់ទឹកថ្លែង
 ហាលភណ្ឌៈនៃជាងជ្រូក ហើយលួចយកទ្រព្យរបស់ជាងជ្រូក ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
 កច្ចិ នុ ខោ មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អាបត្តិ តុម្កេ
 ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។

[១២៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ
 ភិក្ខុ រជកត្ថរណំ កន្ធា មហាភ្លំ ទុស្សំ បស្សិត្វា
 ថេយ្យចិត្តំ ឧប្បាទេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 កច្ចិ នុ ខោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចិត្តុប្បាទេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ
 ភិក្ខុ រជកត្ថរណំ កន្ធា មហាភ្លំ ទុស្សំ បស្សិត្វា
 ថេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ ភិក្ខុ រជកត្ថ-
 រណំ កន្ធា មហាភ្លំ ទុស្សំ បស្សិត្វា ថេយ្យចិត្តោ
 ដន្នាបេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តិហើយ យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយឬឬ ។ ទើប
ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១២៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ឌៈ
នៃជាងជ្រលក់ បានឃើញសំពត់មានតម្លៃច្រើន ហើយញ៉ាំងថយ្យចិត្ត
ឲ្យកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយឬឬ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើថយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ឌៈ
នៃជាងជ្រលក់ ឃើញសំពត់មានតម្លៃច្រើនមានថយ្យចិត្តគិតលួចហើយ
ចាប់ពាល់សំពត់នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ឌៈនៃ
ជាងជ្រលក់ បានឃើញសំពត់មានតម្លៃច្រើន មានថយ្យចិត្តគិតលួច
ហើយធ្វើសំពត់នោះឲ្យកម្រើក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បិណ្ឌចារិកវត្ថុ

អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 រជតត្ថរណំ កត្វា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សិត្វា
 ថេយ្យចិត្តោ ហនា ចាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។

[១២៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ
 បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ មហាភ្នំ ឧត្តរត្ថរណំ បស្សិត្វា
 ថេយ្យចិត្តំ ឧប្បាទេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចិត្តប្បាទេតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតោ បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ មហាភ្នំ
 ឧត្តរត្ថរណំ បស្សិត្វា ថេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។ អនា-
 បត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ
 ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ផន្ទាបេសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ រឿងភិក្ខុត្រេចទៅបិណ្ឌបាត

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
អាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាល
ភណ្ឌៈនៃជាងជ្រលក់ បានឃើញសំពត់មានតម្លៃច្រើន មានថេយ្យចិត្ត
គិតលួច ហើយញ៉ាំងសំពត់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១២៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបអ្នកត្រេចទៅបិណ្ឌបាត
បានឃើញកម្រាលដំប្រសើរមានតម្លៃច្រើន ហើយញ៉ាំងថេយ្យចិត្តឲ្យ
កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើថេយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប អ្នកត្រេចទៅ
បិណ្ឌបាត បានឃើញកម្រាលដំប្រសើរមានតម្លៃច្រើន មានថេយ្យចិត្ត
គិតលួចហើយចាប់ពាល់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
មានថេយ្យចិត្ត ធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ បេ ។

ថេយ្យចិត្តោ ហនា ចាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ

។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៣០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ

ភិក្ខុ ទិវា ភណ្ឌំ បស្សិត្វា និមិត្តំ អកាសិ វត្តិ

អវហរិស្សាមីតិ ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ តំ អវហរិ ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ

អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ បេ ។ តំ មញ្ញមាណោ អញ្ញ

អវហរិ ។ បេ ។ អញ្ញ មញ្ញមាណោ តំ អវហរិ ។ បេ ។

អញ្ញ មញ្ញមាណោ អញ្ញ អវហរិ ។ បេ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ

អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ

ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-

តហ ភិក្ខុ ទិវា ភណ្ឌំ បស្សិត្វា និមិត្តំ អកា-

សិ វត្តិ អវហរិស្សាមីតិ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញមាណោ

១ ឱ. ម. អញ្ញ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តញ្ចាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកទី ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៣០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឃើញទ្រព្យក្នុងវេលា
ថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងលួចយកទ្រព្យនោះ ក្នុង
វេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ក៏លួច
យកទ្រព្យនោះមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
ភិក្ខុសំគាល់ទ្រព្យនោះបាន (ក្នុងវេលាថ្ងៃហើយ ដល់វេលាយប់) លួច
យកទ្រព្យដទៃបានមកវិញ ។ បេ ។ (វេលាថ្ងៃ) សំគាល់ទ្រព្យដទៃ
ទេ (តែដល់វេលាយប់) ត្រឡប់លួចបានទ្រព្យនោះមក ។ បេ ។
សំគាល់ទ្រព្យដទៃបានហើយ ទៅលួចយកទ្រព្យដទៃបានមក ។ បេ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប
ឃើញទ្រព្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើនិមិត្តសំគាល់ថា អញនឹងលួច
យកទ្រព្យនោះក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សីសភាវអាមសនាទិ

អត្ថនោ ភណ្ឌំ អវហិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
ទុក្កជស្សាតិ ។

[១៣១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ អញ្ញស្ស ភណ្ឌំ ហរន្តោ សីសេ ការំ ថេយ្យចិត្តោ
អាមសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ផន្ទាបេសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ច-
យស្សាតិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ខន្ធំ ឱរោបេសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ បេ ។ ខន្ធោ
ការំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ផន្ទា-
បេសិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ កដិ ឱរោបេសិ ។ បេ ។
កដិយា ការំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីភិក្ខុចាប់ពាល់របស់លើក្បាលជាដើម

(វេលាយប់) ត្រឡប់លួចបានទ្រព្យរបស់ខ្លួនមកវិញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៣១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ទូលនាំយកទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃទៅឲ្យគេ (វេលាកំពុងដើរ) កើតមានថេយ្យចិត្តហើយចាប់ពាល់របស់តាំងនៅលើក្បាល ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តហើយធ្វើរបស់នោះឲ្យកម្រើក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់របស់ចុះមកត្រង់ក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ពាល់ភារៈដែលតាំងនៅលើក ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយធ្វើការ^(១) នោះឲ្យកម្រើក ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយដាក់ភារៈចុះមកត្រង់ចង្កេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយចាប់ពាល់ភារៈដែលតាំងនៅលើចង្កេះ ។ បេ ។

១ បានដល់របស់ដែលគេនាំទៅ ដោយអរយៈមានក្បាលជាដើម គឺទ្រនូលឬអម្រែក ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ថេយ្យចិត្តោ ធម្មាបេសិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ហត្ថេន
 អត្តហេសិ ។ បេ ។ ហត្ថេ ការំ ថេយ្យចិត្តោ ភូមិយំ
 ជិត្តិបិ ។ បេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ភូមិតោ អត្តហេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៣២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 អន្លោកាសេ ចីវរំ បត្តិវិទ្យា វិហារំ ចារិសិ ។ អញ្ញតោ
 ភិក្ខុ មាយិទំ ចីវរំ នស្សីតិ បដិសាមេសិ ។ សោ
 ជិត្តមិត្តា តំ ភិក្ខុ បុច្ឆិ អារុសោ មយ្ហំ ចីវរំ កេន
 អវហជន្តិ ។ សោ ឯវមាហា មយា អវហជន្តិ ។ សោ
 តំ អាទិយិ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ និរុត្តិបថោ
 អហំ ភក្កាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ និរុត្តិបថេតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយធ្វើការឲ្យកម្រើក ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យ-
ចិត្តគិតលួច ហើយបានកាន់យកដោយដៃ ។ បេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
គិតលួច ហើយដាក់ការដែលតាំងនៅនឹងដៃមកលើផ្ទៃផែនដី ។ បេ ។
ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយបានចាប់យករបស់អំពីផែនដី ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិកហើយ ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបហាលចីវរក្នុងទីវាល
ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុឯទៀត ទុកដាក់ចីវរនោះ ដោយ
គិតថា កុំឲ្យចីវរនេះបាត់ទៅឡើយ ។ ភិក្ខុនោះចេញពីវិហារទៅហើយ
សួរភិក្ខុនោះថា អាវុសោ ចីវរបស់ខ្ញុំ លោកណាលួចយកទៅ ។ ភិក្ខុ
នោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (ចីវរលោក) យើងលួចយកហើយ ។ ភិក្ខុ
ម្ចាស់ចីវរនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំ
ព្រះអង្គគ្រាន់តែថាដោយពាក្យ (តែគ្មានថេយ្យចិត្តទេ) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើត្រឹមតែថាដោយពាក្យ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ និរុត្តិបថេ អនាបត្តិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បីបេ
 ចីវរំ និក្ខមិត្តា ។ បេ ។ បីបេ និសីទនំ
 និក្ខមិត្តា ។ បេ ។ ហេដ្ឋាបីបេ បត្តំ និក្ខមិត្តា
 វិហារំ ចារិសិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មាយំ បត្តោ
 នស្សីតិ បដិសាមេសិ ។ សោ និក្ខមិត្តា តំ ភិក្ខុ
 បុច្ឆិ អារុសោ មយ្ហំ បត្តោ កេន អវហដោតិ ។
 សោ ឯវមាហា មយា អវហដោតិ ។ សោ
 តំ អាទិយិ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ និរុត្តិប-
 ថេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុនី វតិយា ចីវរំ បត្តិត្វា វិហារំ ចារិសិ ។
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុនី មាយិទំ ចីវរំ នស្សីតិ បដិសាមេ-
 សិ ។ សោ និក្ខមិត្តា តំ ភិក្ខុនី បុច្ឆិ អយ្យេ
 មយ្ហំ ចីវរំ កេន អវហដន្តិ ។ សោ ឯវមាហា មយា
 អវហដន្តិ ។ សោ តំ អាទិយិ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះគ្រាន់តែនិយាយ

សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប ទុកដាក់ចីវរលើតាំង ។ បេ ។ ទុក
ដាក់សំពត់និសីទនៈលើតាំង ។ បេ ។ ទុកដាក់បាត្រក្រោមតាំង ហើយ
ចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់បាត្រនោះ ដោយគិតថា
កុំឲ្យបាត្រនេះបាត់ទៅឡើយ ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រនោះ ចេញពីវិហារហើយ
ទៅសួរភិក្ខុនោះថា អាវុសោ បាត្ររបស់ខ្ញុំលោកណាលួចយកទៅ ។
ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (បាត្ររបស់លោក) យើងលួចយក
ហើយ ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសម-
ណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ បើត្រឹមតែពោលពាក្យទេ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ស-
ម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប ហាលចីវរនឹងរបង ហើយចូលទៅ
កាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុនីឯទៀតទុកដាក់ចីវរនោះដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរ
នេះបាត់ទៅឡើយ ។ ភិក្ខុនីជាម្ចាស់ចីវរនោះចេញពីវិហារទៅ ហើយ
សួរភិក្ខុនីនោះថា នាង ចីវររបស់ខ្ញុំអ្នកណាលួចយកបាត់ទៅ ។ ភិក្ខុនី
នោះពោលតបយ៉ាងនេះថា (ចីវរនាង) យើងលួចយកហើយ ។ ភិក្ខុនី
ម្ចាស់ចីវរនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនីនោះថា នាងមិនមែនជាសមណីទេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី
 ភិក្ខុនីនំ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហោចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ និរុត្តិបថេតិ ។

[១៣៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ វាតមណ្ឌាលិកាយ ឧក្ខិត្តំ សាដកំ បស្សិត្វា
 សាមិកានំ ទស្សាមីតិ អត្តហោសិ ។ សាមិកា តំ ភិក្ខុ
 ចោទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ អត្ថេយ្យចិត្តោ
 អហំ ភក្កវតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អត្ថេយ្យចិត្តស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ ភិក្ខុ វាត-
 មណ្ឌាលិកាយ ឧក្ខិត្តំ វេបនំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ
 ថេយ្យចិត្តោ អត្តហោសិ ។ សាមិកា តំ ភិក្ខុ ចោទេសុំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះ ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់
ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើត្រឹមតែពោល
ពាក្យទេ (ភិក្ខុនីនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[១៣៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញសំពត់សាដក
ប្លើងទៅដោយខ្យល់កំបុតត្បូង ក៏បានរើសយកដោយគិតថា អញនឹង
ឲ្យដល់ជនទាំងឡាយជាម្ចាស់សំពត់ ។ ពួកម្ចាស់សំពត់ចោទប្រកាន់
ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូច
ម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ
គ្មានថេយ្យចិត្តគិតលួចទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកមិនមានថេយ្យចិត្តឥតមានអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះឯង
មានភិក្ខុ ១ រូប មានថេយ្យចិត្តហើយបានរើសយកឈ្នួតក្បាលរបស់គេ
ដែលប្លើងទៅដោយខ្យល់កំបុតត្បូង ដោយគិតថា ក្រែងម្ចាស់របស់
ទាំងឡាយឃើញមុន (ហើយយកទៅ) ។ ពួកម្ចាស់របស់ចោទ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បំសុក្ខលក្ខណាទិ

អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ យេយ្យចិត្តោ អហំ
 ភក្ខវាតិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។
 [១៣៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សុសានំ កន្ធា អភិន្នេ សរីរេ បំសុក្ខលំ
 អត្តហោសិ ។ តស្មី ច សរីរេ បេតោ អជិវត្តោ
 ហោតិ ។ អថខោ សោ បេតោ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 មា ភន្តេ មយ្ហំ សាដកំ អត្តហោសីតិ ។ សោ ភិក្ខុ
 អនាទិយន្តោ អត្តហោសិ^(១) ។ អថខោ តំ សរីរំ
 ឧដ្ឋហិត្វា តស្ស ភិក្ខុនោ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធិ ។
 អថខោ សោ ភិក្ខុ វិហារំ បរិសិត្វា ទ្វារំ ជកេសិ ។
 អថខោ តំ សរីរំ តត្ថេវ បរិបតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 ន ច ភិក្ខុវេ អភិន្នេ សរីរេ បំសុក្ខលំ កហោតព្វំ
 យោ កណ្តោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

១ ឱ. ម. អគមាសិ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ និយាយអំពីការកាន់យកសំពត់បំប្លែងជាដើម

ប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានថេយ្យចិត្តមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសួសាន ហើយបានកាន់យកសំពត់បំប្លែងអំពីសរីរៈខ្មោចដែលមិនទាន់បែកធ្លាយ ។ ក៏ក្នុងសរីរៈខ្មោចនោះមានប្រេតមកអាស្រ័យនៅ ។ គ្រានោះ ប្រេតនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកកុំយកសាដករបស់ខ្ញុំឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមិនអើពើនឹងពាក្យប្រេតនោះ ក៏ចេះតែកាន់យកទៅ ។ ខណៈនោះសរីរៈនោះក្រោកឡើង ហើយដេញជាប់តាមក្រោយខ្នងភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះរត់ចូលទៅក្នុងវិហារហើយបិទទ្វារ ។ សរីរៈនោះ ក៏ដួលខ្ពោកក្នុងទីនោះឯង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែតទៅ ពួកភិក្ខុកុំគប្បីកាន់យកសំពត់បំប្លែងអំពីសរីរៈខ្មោច ដែលមិនទាន់បែកធ្លាយ ភិក្ខុណាកាន់យក ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៣៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ចីវរេ ភាជិយមាណេ ថេយ្យចិត្តោ កុសំ
 សង្កាមេត្វា ចីវរំ អត្តហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៣៦] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
 អាណន្នោ ជន្ហាយរេ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ អន្តរាសកំ
 អត្តនោ មញ្ញមាណោ និវាសេសិ ។ អថខោ សោ
 ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតទរោច កិស្ស មេ ត្វំ
 អារុសោ អាណន្ត អន្តរាសកំ និវាសេសីតិ ។
 សកសញ្ញំ អហំ អារុសោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហោចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ សកសញ្ញស្សាតិ ។

[១៣៧] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តា សីហាវិយាសំ
 បស្សិត្វា បចាបេត្វា បរិកុញ្ជិសុ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ សីហាវិយាសេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៣៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប កាលគេកំពុងចែកចីវរ ដើម្បីសង្ឃ មានថេយ្យចិត្តគិតលួច ហើយបានផ្លាស់ស្លាកខ្លួន លួច យកចីវរភិក្ខុដទៃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៣៦] សម័យនោះឯង ព្រះអានន្ទ៍មានអាយុសំគាល់ស្បង់ របស់ភិក្ខុដទៃថាជារបស់ខ្លួន ហើយស្លៀកក្នុងរោងភ្លើង ។ ត្រា នោះឯង ភិក្ខុម្ចាស់ស្បង់នោះ បានសួរព្រះអានន្ទ៍មានអាយុយ៉ាងនេះ ថា ម្ចាស់អារុសោ អានន្ទ ហេតុអ្វីបានជាលោកស្លៀកស្បង់របស់ខ្ញុំ ។ ព្រះអានន្ទនិយាយតបថា អារុសោ ខ្ញុំសំគាល់ថាជារបស់ខ្ញុំ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកកាន់យកដោយសំ- គាល់ថា ជារបស់ខ្លួនទេ ។

[១៣៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះចាកភ្នំគិដ្ឋ- កូដបានឃើញវិពាសតូសីហៈ ហើយយកមកចម្អិនចែកគ្នាធាន់ ។ ភិក្ខុទាំង នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការធាន់វិពាសតូ សីហៈមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ចុះ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អម្ពលកត្តហណាទិ

ព្យក្សវិយាសំ បស្សិត្វា ។ បេ ។ ធីបិវិយាសំ បស្សិ-
ត្វា ។ បេ ។ តវច្ឆវិយាសំ បស្សិត្វា ។ បេ ។
កោកវិយាសំ បស្សិត្វា បចាបេត្វា បរិកុញ្ជីសុ ។
តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
តិរច្ឆានតតបរិក្កហេតិ ។

[១៣៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ឱននេ ភាជិយមាណេ អបរស្ស ភាគំ
នេហីតិ អម្ពលកំ អត្តហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
សម្មជានមុសាវានេ ចាចិត្តិយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ខាទនីយេ ភាជិ-
យមាណេ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បូរេ ភាជិយមាណេ ។ បេ ។
សង្ឃស្ស ឧច្ឆម្ហិ ភាជិយមាណេ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
តិម្ហូសកេ ភាជិយមាណេ អបរស្ស ភាគំ នេហីតិ អម្ព-
លកំ អត្តហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីការកាន់យកវត្ថុឥតមានមូលជាដើម

អំពីភ្នំគិដ្ឋកូដ ហើយបានឃើញវិញរំពាសតូខ្លាធំ ។ បេ ។ ឃើញវិញរំពា
សតូខ្លាដំបង ។ បេ ។ ឃើញវិញរំពាសតូខ្លាខ្លី^(១) ។ បេ ។ ឃើញវិញរំពា
សតូឆ្កែព្រៃ ហើយនាំគ្នាយកមកចម្អិនបរិភោគ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ វត្ថុជារបស់សត្វតិរច្ឆាន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៣៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប កាលគេកំពុងចែក
បាយដល់សង្ឃ ខ្លួននិយាយថា លោកចូរឲ្យ ១ ចំណែកទៀតដើម្បីភិក្ខុ
ដទៃ ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកបាយដោយឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យ
កុហកប៉ុណ្ណោះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប កាលគេកំពុង
ចែកខាទនីយាហារដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកនំដល់សង្ឃ
។ បេ ។ កាលគេកំពុងចែកអំពៅដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាលគេកំពុង
ចែកផ្លែទន្ធបំដល់សង្ឃ បានពោលថា លោកចូរឲ្យ ១ ចំណែកដើម្បី
ភិក្ខុឯទៀតផង ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកចំណែកនោះ ដោយឥតមាន
មូល ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

១ ប្រែថា ឆ្កែព្រៃ ក៏បាន ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អធិបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ សម្បជានមុសា-
វាទេ ចាចិត្តិយស្សាតិ ។

[១៣៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ ទុព្ពិក្ខេ ឱទនិយយំ បរិសិត្វា បត្តប្បំ ឱទនំ
ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ទុព្ពិក្ខេ
សូនយំ បរិសិត្វា បត្តប្បំ មំសំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ
ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ទុព្ពិក្ខេ ប្បវយំ បរិសិត្វា
បត្តប្បំ ប្បំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ បេ ។ បត្តប្បរា
សក្ខុសិយោ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ បេ ។ បត្តប្បរេ
មោទកេ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ បេ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹង
ខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហកប៉ុណ្ណោះ ។

[១៣៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចូលទៅកាន់ផ្ទះដែលគេ
ដាំបាយ ក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ មានថេយ្យចិត្តហើយបានល្អចយក
បាយពេញ ១ បាត្រ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ
ឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះសម្រាប់ចម្អិនសាច់លក់ក្នុងវេលា
ស្រុកអត់បាយ ហើយមានថេយ្យចិត្តល្អចយកសាច់ដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះធ្វើនំក្នុងវេលាស្រុកអត់បាយ ហើយមានថេយ្យចិត្តបានល្អចយកនំ
ដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយកនំក្រៀម
ដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយបានល្អចយកនំអន្សម
ដាក់ពេញ ១ បាត្រ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ថវិកាទិអវហរណំ

[១៤០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ ឱវា បរិក្ខារំ បស្សិត្វា និមិត្តំ អកាសិ រត្តិ
 អវហរិស្សាមីតិ ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ តំ អវហរិ
 ។ បេ ។ តំ មញ្ញមាណោ អញ្ញំ អវហរិ ។ បេ ។
 អញ្ញំ មញ្ញមាណោ តំ អវហរិ ។ បេ ។ អញ្ញំ
 មញ្ញមាណោ អញ្ញំ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ ឱវា បរិក្ខារំ បស្សិត្វា និមិត្តំ អកាសិ រត្តិ
 អវហរិស្សាមីតិ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញមាណោ អត្ថនោ
 បរិក្ខារំ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[១៤១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ បីបេ^(២) ថវិកំ បស្សិត្វា ឥតោ កណ្តោន្តោ
 ចារាជិកោ ភរិស្សាមីតិ សហ បីបកេន សង្កា-
 មេត្វា អត្ថហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

១ ឱ. ម. អញ្ញំ ។ ២ ឱ. ម. បីបេ បីបិតំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទ ទី ២ វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីការលួចចង់យាមជាដើម

[១៤០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញបរិក្ខារក្នុង វេលាថ្ងៃ ហើយធ្វើនិមិត្តទុកថា អញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុ នោះសំគាល់របស់នោះបានហើយ លួចយករបស់នោះបានមក ។ បេ ។ សំគាល់របស់នោះបានហើយ លួចបានរបស់ដទៃមកវិញ ។ បេ ។ សំគាល់របស់ដទៃទេ ត្រឡប់លួចបានរបស់នោះមកវិញ ។ បេ ។ សំគាល់របស់ដទៃ លួចបានរបស់ដទៃមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឃើញបរិក្ខារក្នុងវេលាថ្ងៃហើយបានធ្វើ និមិត្តទុកថា អញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះសំគាល់របស់ នោះបានហើយ ត្រឡប់លួចបានបរិក្ខាររបស់ខ្លួនឯងមកវិញ ។ ភិក្ខុ នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៤១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឃើញចង់យាមនៅលើ តាំងហើយគិតថា កាលអញយកចង់យាមអំពីទីនេះមុខជានឹងត្រូវអាបត្តិ បារាជិក ហើយរំកិលយកចង់យាមនោះព្រមទាំងតាំងទៅផង ។ ភិក្ខុ នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៤២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ភិសី ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៤៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 ចីវរំសេ ចីវរំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៤៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 វិហារេ ចីវរំ អវហរិត្វា ឥតោ និក្ខមន្តោ ចារាជិកោ
 ភវិស្សាមីតិ វិហារា ន និក្ខមិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហេថេសុំ ។ និក្ខមេយ្យ វា សោ ភិក្ខុវេ មោឃបុរិសោ
 ន វា និក្ខមេយ្យ អាបត្តិ ចារាជិកស្សាតិ ។

[១៤៥] តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
 សហាយកា ហោន្តិ ឯកោ^(១) តាមំ បិណ្ឌាយ
 ចារិសិ ទុតិយោ^(២) សង្ឃស្ស ខាទនីយេ កា-
 ជិយមាណេ សហាយកស្ស ភាគំ តហេត្វា

១ ឱ. ឯកោ ភិក្ខុ ។ ២ សព្វត្ថ ទុតិយោ ភិក្ខុតិ អាគតំ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

[១៤២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយក
ពួករបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយក
ចីវរដែលពាក់លើខ្សែស្បែង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបល្អចយកចីវរក្នុងវិហារ
ហើយគិតថា កាលអញចេញអំពីវិហារនេះទៅ អញនឹងត្រូវអាបត្តិបារា-
ជិកមិនខាន ហើយពុំបានចេញអំពីវិហារឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះ គប្បីចេញទៅក្តី មិនគប្បីចេញ
ទៅក្តី គង់តែត្រូវអាបត្តិបារាជិកដែរ ។

[១៤៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ២ រូបជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ភិក្ខុ
១ រូបចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ឯភិក្ខុទី ២ កាលគេចែកខាទ-
នីយាហារដល់សង្ឃ ក៏បានកាន់យកចំណែករបស់ភិក្ខុជាសំឡាញ់

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បដិវិសាទិបរិកុញ្ញនំ

តស្ស វិស្សាសន្តោ បរិកុញ្ញំ ។ សោ ជាតិគ្វា តំ ចោ-
 ទេសិ អស្សមណោសិ តូន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ វិស្សាសក្កាហោ
 អហំ ភក្កាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ វិស្សាសក្កាហោតិ ។

[១៤៦] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ ចីវរកម្មំ ករោន្តិ ។ សង្ឃស្ស ខាទនីយេ
 ភាជិយមាណេ សព្វេសំ បដិវិសា អាហារិគ្វា ឧប-
 ទិក្ខុត្តា ហោន្តិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ បដិវិសំ អត្តនោ មញ្ញមាណោ បរិកុញ្ញំ ។
 សោ ជាតិគ្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណោសិ តូន្តិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សកសញ្ញិស្សាតិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ ចីវរកម្មំ ករោន្តិ ។ សង្ឃស្ស
 ខាទនីយេ ភាជិយមាណេ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ បត្តេន

១ ឱ. ម. សញ្ញិស្សាតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនិត្យវត្ថុ និយាយអំពីការបរិភោគនូវចំណែកជាដើម

ហើយបរិភោគដោយសេចក្តីស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្ត ។ ភិក្ខុសំឡាញ់នោះ ដឹង
ហើយចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
មានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្តស្ម័គ្រចិត្ត អ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។

[១៤៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើនូវចីវរកម្ម ។ កាល
គេចែកខាទនីយាហារដល់សង្ឃ ខាទនីយាហារជាចំណែករបស់ភិក្ខុទាំង
អស់នោះ គេក៏បាននាំយកទៅទុកដាក់ ១ កន្លែងហើយ ។ មានភិក្ខុ ១
រូប សំគាល់ចំណែករបស់ភិក្ខុឯទៀតថា ជារបស់ខ្លួនហើយឆាន់អស់ទៅ ។
ភិក្ខុម្ចាស់របស់ដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជា
សមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថា ជារបស់
ខ្លួន ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើនូវចីវរកម្ម ។ កាលគេចែក
ខាទនីយាហារដល់សង្ឃ ភិក្ខុយកបាតភិក្ខុឯទៀតមកទទួលយកចំណែក

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ បដិវិសោ អាហារិត្វា ឧបនិក្ខិត្តោ
 ហោតិ ។ បត្តស្សាមិកោ ភិក្ខុ អត្តនោ មញ្ញមាណោ
 បរិភូត្វិ ។ សោ ជានិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណោសិ
 ត្វត្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ សកសញ្ញិស្សាតិ ។

[១៤៧] តេន ខោ បន សមយេន អម្ពចោរកា
 អម្ពំ ចាតេត្វា ភណ្ឌិកំ អាទាយ អគម៌សុ ។
 សាមិកា តេ ចោរកេ អនុពជ្ជីសុ ។ ចោរកា
 សាមិកេ បស្សិត្វា ភណ្ឌិកំ ចាតេត្វា បលាយីសុ ។
 ភិក្ខុ តំ បំសុក្ខលសញ្ញនោ បដិក្កហាបេត្វា បរិ-
 ភូត្វីសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្ស-
 មណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ កីចិត្តា តុម្ពេ
 ភិក្ខុវេតិ ។ បំសុក្ខលសញ្ញនោ មយំ ភកវាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

របស់ភិក្ខុឯទៀត ហើយយកទៅទុក ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រសំគាល់ថា ជា
របស់ខ្លួនហើយឆាន់អស់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះដឹងហើយចោទប្រកាន់ភិក្ខុម្ចាស់
បាត្រនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់
ភិក្ខុដែលសំគាល់ថា ជារបស់ខ្លួន ។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចស្វាយ បេះផ្លែស្វាយបាន
ហើយវេចជាសំពាយស្លាយដើរទៅ ។ ពួកមនុស្សជាម្ចាស់ស្វាយនាំគ្នា
ដេញតាមចោរអម្បាលនោះ ។ ពួកចោរឃើញម្ចាស់ស្វាយទាំងឡាយ
ដេញតាម ក៏ទម្លាក់សំពាយស្វាយរត់ចោលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
សំគាល់សំពាយស្វាយនោះ ថាជារបស់បំបុកូល ហើយទស់ឆាន់ទៅ ។
ពួកម្ចាស់ស្វាយចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិន
មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នា
ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយសំ-
គាល់ថាជារបស់បំបុកូល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អម្ពាទិអវហរណំ

អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុក្ខលសញ្ញាស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ជម្ពុចោរកា ។ បេ ។ លពុ-
 ជចោរកា ។ បេ ។ បនសចោរកា ។ បេ ។ តាល-
 បក្កចោរកា ។ បេ ។ ឧច្ចចោរកា ។ បេ ។ តិម្ពរុស-
 កចោរកា តិម្ពរុសកេ ឧច្ចិជិត្វា ភណ្ឌិកំ អាទាយ
 អភមំសុ ។ សាមិកា តេ ចោរកេ អនុពជ្ជីសុ ។
 ចោរកា សាមិកេ បស្សិត្វា ភណ្ឌិកំ ចាតេត្វា
 បលាយីសុ ។ ភិក្ខុ តំ បំសុក្ខលសញ្ញានោ បដិក្ក-
 ហាបេត្វា បរិកុញ្ជីសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ
 អស្សមណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុក្ខលសញ្ញាស្សាតិ ។

[១៤៨] តេន ខោ បន សមយេន អម្ពចោរកា អម្ព
 ចាតេត្វា ភណ្ឌិកំ អាទាយ អភមំសុ ។ សាមិកា តេ
 ចោរកេ អនុពជ្ជីសុ ។ ចោរកា សាមិកេ បស្សិត្វា
 ភណ្ឌិកំ ចាតេត្វា បលាយីសុ ។ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា
 បស្សន្តីតិ ថេយ្យចិត្តា បរិកុញ្ជីសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីការលួចផ្លែស្វាយជាដើម

អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថា ជារបស់បំសុក្ខលឡើយ ។ សម័យ
 នោះឯង ពួកចោរលួចព្រីង ។ បេ ។ ពួកចោរលួចខ្នុរសម្ល ។ បេ ។
 ពួកចោរលួចខ្នុរណាំង ។ បេ ។ ពួកចោរលួចភ្លោតទុំ ។ បេ ។
 ពួកចោរលួចអំពៅ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែទន្ធបំប៉ា នាំគ្នាលួច
 បេះផ្លែទន្ធបំប៉ាទាំងឡាយ បានហើយវេចជាសំពាយស្ពាយដើរទៅ ។
 ពួកម្ចាស់ទន្ធបំប៉ាដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំងឡាយឃើញ
 ពួកម្ចាស់ទន្ធបំប៉ាហើយ ទម្លាក់សំពាយចោលរត់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឃើញ សំគាល់នូវសំពាយនោះថាជារបស់បំសុក្ខល ហើយនាំគ្នាទស្សន៍
 ទៅ ។ ពួកជនជាម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោក
 ទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិ
 មិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ។

[១៤៨] សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចស្វាយ បេះផ្លែស្វាយបាន
 ហើយវេចជាសំពាយស្ពាយដើរទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយដេញតាមចោរ
 ទាំងអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំងឡាយឃើញពួកម្ចាស់ស្វាយ ហើយទំ-
 លាក់សំពាយចោលរត់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែង
 ម្ចាស់ស្វាយគេឃើញមុន ទើបនាំគ្នាឆាន់អស់ទៅ ។ ពួកម្ចាស់ស្វាយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចោទេសុំ អស្សមណាត្ថ តុម្កេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តុម្កេ ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិ-
 កន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ជម្ពុចោរកា ។ បេ ។
 លពុជចោរកា ។ បេ ។ បនសចោរកា ។ បេ ។ តាល-
 បក្កចោរកា ។ បេ ។ ឧច្ឆចោរកា ។ បេ ។ តិម្ភ-
 សកចោរកា តិម្ភសកេ ឧច្ឆិទិត្វា ភណ្ឌិកំ អាទាយ
 អភម៌សុ ។ សាមិកា តេ ចោរកេ អនុពជ្ជិសុ ។
 ចោរកា សាមិកេ បស្សិត្វា ភណ្ឌិកំ ចាតេត្វា
 បលាយីសុ ។ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា បស្សន្តិទិ
 ថេយ្យចិត្តា បរិកុញ្ជិសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ
 ចោទេសុំ អស្សមណាត្ថ តុម្កេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តុម្កេ ភិក្ខុវេ អាបន្នា
 ចារាជិកន្តិ ។

[១៤៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-
 តរោ ភិក្ខុ សជ្ឈិស្ស អម្ពំ ថេយ្យចិត្តា អវ-
 ហរិ ។ បេ ។ សជ្ឈិស្ស ជម្ពំ ។ បេ ។

និយមន័យ មហាវិភង្គ

នាំគ្នាចោទប្រកាន់ពួកភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយ មិនមែនជា
 សមណៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង ពួកចោរលួចព្រឺង ។ បេ ។ ពួកចោរលួច
 ខ្មុសម្ល ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែខ្នុរណាំង ។ បេ ។ ពួកចោរលួច
 ផ្លែឆ្មោតទុំ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចអំពៅ ។ បេ ។ ពួកចោរលួចផ្លែទន្លាប់
 លួចបេះផ្លែទន្លាប់ទាំងឡាយបានហើយវេចជាសំពាយស្ពាយដើរទៅ ។
 ម្ចាស់ទន្លាប់ទាំងឡាយ ដេញតាមពួកចោរអម្បាលនោះ ។ ចោរទាំង
 ឡាយ ឃើញម្ចាស់ទន្លាប់ហើយ ទម្លាក់សម្ពាយចោលហើយរត់ទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយមានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ទន្លាប់ទាំងឡាយគេមក
 ឃើញមុន ទើបនាំគ្នាឆាន់អស់ទៅ ។ ម្ចាស់ទន្លាប់ទាំងឡាយនាំគ្នាចោទ
 ប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយ មិនមែនជាសមណៈទេ ។
 ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មានថេយ្យចិត្តលួច
 យកស្វាយរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកព្រឺងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បុប្ផាទិអវហរណំ

សង្ឃស្ស លតុដំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បនសំ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស តាលបក្កំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ឧប្បំ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស តិម្ហសកំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។

[១៥០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ
 ភិក្ខុ បុប្ផារមំ កន្ធា ឱចិតំ បុប្ផំ បញ្ចមាសក្សនកំ
 ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ បុប្ផា-
 រមំ កន្ធា បុប្ផំ ឱចិត្តា បញ្ចមាសក្សនកំ ថេយ្យ-
 ចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 តាមកំ កន្ធា អញ្ញតវំ ភិក្ខុ ឯតនោច អារុសោ
 តុយ្ហំ ឧបដ្ឋាកកុលំ វុត្តោ វដ្ឋេមីតិ ។ សោ កន្ធា
 ឯកំ សាជកំ អាហារាបេត្វា អត្តនា បរិភូត្វា ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ អំពីការលួចផ្តាជាដើម

លួចយកផ្ទៃខ្មុរសម្បរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកផ្ទៃខ្មុរណាំងរបស់សង្ឃ
 ។ បេ ។ លួចយកផ្ទៃឆ្នោតទុំរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ លួចយកអំពៅរបស់
 សង្ឃ ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយលួចយកផ្ទៃទន្លាប់របស់សង្ឃ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៥០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់សួនផ្កា ហើយ
 មានថេយ្យចិត្តលួចយកផ្កាមានតម្លៃ ៥ មាសកដែលម្ចាស់គេបានបេះទុក ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
 កាន់សួនផ្កា ហើយមានថេយ្យចិត្តលួចបេះផ្កាមានតម្លៃ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៥១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ស្រុកតូចមួយ
 ហើយបាននិយាយនឹងភិក្ខុ ១ រូបថា អារុសោ លោកផ្តាំខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹង
 ទៅប្រាប់ត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់លោក ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយបានឲ្យ
 ត្រកូលនោះយកសំពត់សាដក ១ មក ហើយប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯង ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សោ ជាតិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណោសិ
 តូន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ វុត្តោ
 វដ្ឋេមីតិ វត្ថុញោ យោ វទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តាមកំ
 កច្ចតិ ។ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 អារុសោ មយ្ហំ ឧបដ្ឋាកកុលំ វុត្តោ វដ្ឋេហីតិ ។
 សោ កន្ធា យុកសាដកំ អាហារាបេត្វា ឯកំ អត្តនា
 បរិភុញ្ញំ ឯកំ តស្ស ភិក្ខុនោ អនាសិ ។ សោ
 ជាតិត្វា តំ ចោទេសិ អស្សមណោសិ តូន្តិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 ន ច ភិក្ខុវេ វុត្តោ វដ្ឋេហីតិ វត្ថុញោ យោ វទេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
 ភិក្ខុ តាមកំ កច្ចន្តោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 អារុសោ តុយ្ហំ ឧបដ្ឋាកកុលំ វុត្តោ វដ្ឋេមីតិ ។ សោបិ

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុអ្នកជិតជិតនឹងត្រកូលដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តែភិក្ខុកុំគប្បីពោលថា អ្នកផ្តាំខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ដូច្នេះ តែភិក្ខុណាពោល
 ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់
 ស្រុកតូចមួយ ។ ភិក្ខុឯទៀតបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អារុសោ
 ខ្ញុំផ្តាំហើយ លោកប្រាប់ត្រកូលឧបដ្ឋាក របស់ខ្ញុំចុះ ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយ
 ឲ្យត្រកូលឧបដ្ឋាកនោះ យកសំពត់សាដក ១ គូមក ហើយប្រើប្រាស់
 សំពត់សាដក ១ ដោយខ្លួនឯង រួចឲ្យសំពត់សាដក ១ ដល់ភិក្ខុអ្នកជិតជិត
 នឹងត្រកូលនោះ ។ ភិក្ខុនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ តែភិក្ខុកុំគប្បីពោល
 ថា លោកខ្ញុំផ្តាំហើយ ប្រាប់ចុះដូច្នេះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ស្រុកតូច
 មួយ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឯទៀតថា អារុសោ លោក
 ផ្តាំនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់លោក ។ ឯភិក្ខុនោះ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សុដ្ឋយាតំ

ឯវមាហា វុត្តោ វដ្ឋេហីតិ ។ សោ កន្ធា អាឡាតំ សប្បី
 តុលំ កុដ្ឋំ ទោលំ តណ្ហាលំ អាហារាបេត្វា អត្តនា
 បរិកុញ្ញំ ។ សោ ជានិក្ខា តំ ចោទេសិ អស្សម-
 ណោសិ តូន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ វុត្តោ
 វដ្ឋេមីតិ វត្ថព្វោ ន ច វុត្តោ វដ្ឋេហីតិ វត្ថព្វោ យោ
 វទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១៥២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 បុរិសោ មហាភ្នំ មណី អាទាយ អញ្ញាតវេន ភិក្ខុនា
 សទ្ធិ អន្ធានមក្កប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ អថខោ សោ
 បុរិសោ សុដ្ឋដ្ឋានំ បស្សិត្វា តស្ស ភិក្ខុនោ អជា-
 នន្តស្ស ថវិកាយ មណី បក្ខិបិត្វា សុដ្ឋដ្ឋានំ
 អតិក្កមិត្វា អត្តហោសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភក្កវា ជានាមីតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ អំពីគយ

ក៏បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានផ្តាំនឹងលោកហើយ លោកប្រាប់ចុះ ។

ភិក្ខុនោះទៅហើយឲ្យត្រកូលឧបដ្ឋាកនោះយកសប្បិ ១ អាឡូកៈ^(១) ស្ករ
 អំពៅ ១ គុលៈ^(២) អង្ករ ១ ទោណៈ^(៣) មកហើយបរិភោគដោយខ្លួនឯង ។

ភិក្ខុអ្នកជិតជិតនឹងត្រកូលនោះដឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោក
 មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តែភិក្ខុកុំគប្បីពោលថា លោកផ្តាំនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់
 ដូច្នេះ ម្យ៉ាងទៀត កុំគប្បីពោលថា ខ្ញុំផ្តាំនឹងលោកហើយ លោកប្រាប់
 ចុះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៥២] សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណីមានតម្លៃច្រើន
 ហើយដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត ។ លំដាប់នោះ បុរស
 នោះឃើញទីគយហើយដាក់កែវមណីក្នុងថង់យាមរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ឥតដឹង
 ឡើយ លុះកន្លងផុតទីគយហើយក៏យកកែវមណីពីថង់យាមមកវិញ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិន

១ មាត្រាវាល់ក្នុងដែនមគធៈ ៤ នាឡិដា ១ អាឡូកៈ ។ ២ ទម្ងន់ ២០ ដំឡើង ។ ៣
 គ្រឿងវាល់ ៤ អាឡូកៈ ត្រូវជា ១ ទោណៈ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាបត្តិ អជានន្តស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតរោ បុរិសោ មហាភ្នំ មណី
 អាទាយ អញ្ញតរេន ភិក្ខុនា សទ្ធិ អន្ទានមក្ក-
 ប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ
 សុដ្ឋដ្ឋានំ បស្សិត្វា តិលាទាលយំ ករិត្វា អត្តនោ
 ភណ្ឌាកំ តស្ស ភិក្ខុនោ អនាសិ ។ អថខោ
 សោ បុរិសោ សុដ្ឋដ្ឋានំ អតិក្កមិត្វា តំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច អាហារ មេ ភន្តេ ភណ្ឌាកំ នាហំ
 អកលុកោតិ ។ កិស្ស បន តំ អារុសោ វរុបំ
 អកាសីតិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ តស្ស ភិក្ខុ-
 នោ ឯតមត្តំ អាហារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ
 ភកវា ជានាមីតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អជានន្តស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 សត្តេន សទ្ធិ អន្ទានមក្កប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
 បុរិសោ តំ ភិក្ខុ អាមិសេន ឧបលាបេត្វា សុដ្ឋ-
 ដ្ឋានំ បស្សិត្វា មហាភ្នំ មណី តស្ស ភិក្ខុនោ
 អនាសិ ឥមំ ភន្តេ មណី សុដ្ឋដ្ឋានំ អតិក្កាមេហីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បានដឹងសោះឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិន
 មានដល់ភិក្ខុអ្នកមិនដឹង ។ សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណី
 មានតម្លៃច្រើនដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត ។ លំដាប់នោះ
 បុរសនោះឃើញទីគយហើយ ក៏ធ្វើអាការហាក់ដូចជាឈឺ ហើយបានប្រ-
 គល់បង្ខំកែវមណីរបស់ខ្លួនដល់ភិក្ខុនោះ ។ គ្រានោះឯង បុរសនោះដើរ
 រំលងហួសទីគយទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ ចូរលោកយកបង្ខំចរបស់ខ្ញុំមក ខ្ញុំមិនឈឺទេ ។ ភិក្ខុនោះសួរ
 ថា អាវុសោ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកធ្វើអាការយ៉ាងនេះ ។ ទើបបុរសនោះ
 ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមិនដឹង ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងឈ្មួញរទេះ ។
 បុរសម្នាក់ ក៏ល្ងង់លោមដោយអាមិស លុះឃើញទីគយហើយ
 បានឲ្យកែវមណីមានតម្លៃច្រើនដល់ភិក្ខុនោះដោយពាក្យថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់យកកែវមណីនេះ ឲ្យរំលងទីគយទៅផង ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សូករាទិមុញ្ចនំ

អថខោ សោ ភិក្ខុ តំ មណី សុដ្ឋជ្ជានំ អតិក្កា-
មេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ
ភិក្ខុ ចាសេ ពទ្ធំ សូករំ ការុញ្ញេន មុញ្ចំ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ
ភិក្ខុតិ ។ ការុញ្ញាធិប្បាយោ អហំ ភក្កាតិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ ការុញ្ញាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ ភិក្ខុ ចាសេ ពទ្ធំ
សូករំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ ។ ថេយ្យចិត្តោ
មុញ្ចំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញតហ ភិក្ខុ ចាសេ ពទ្ធំ
មិកំ ការុញ្ញេន មុញ្ចំ ។ បេ ។ ចាសេ ពទ្ធំ
មិកំ បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ ថេយ្យចិត្តោ មុញ្ចំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ អំពីការដោះជ្រូកលែងជាដើម

ភិក្ខុនោះយកកែវមណីនោះ រំលងទីគយទៅក្នុងកាលនោះឯង ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៥៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងជ្រូកជាប់
អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីករុណា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយ
សេចក្តីករុណា (ហើយដោះលែងទៅ) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយសេចក្តី
ករុណាទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញជ្រូកជាប់អន្ទាក់
ក៏មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែង
ជ្រូកនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យ
នោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ដោះលែងសត្វម្រឹគជាប់អន្ទាក់ ដោយ
សេចក្តីករុណា ។ បេ ។ ភិក្ខុឃើញម្រឹគជាប់អន្ទាក់មានថេយ្យចិត្ត
គិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងម្រឹគនោះទៅ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

។ បេ ។ កុមិនេ ពទ្ធេ មច្ឆេ កាវុញ្ញេន មុត្វា ។ បេ ។

កុមិនេ ពទ្ធេ មច្ឆេ បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ

ថេយ្យចិត្តោ មុត្វា ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ

។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ

ភិក្ខុ យានេ ភណ្ឌំ បស្សិត្វា ឥតោ កណ្ឌោន្តោ

ចារាជិកោ ភវិស្សាមីតិ អក្កមិត្វា បរដ្ឋេត្វា អត្តហោសិ ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ

តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ

ភិក្ខុ កុលលេន ឧក្ខិតំ មំសបេសី សាមិកានំ

ទស្សាមីតិ អត្តហោសិ ។ សាមិកា តំ ភិក្ខុ ចោ-

ទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ

អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អត្ថេយ្យចិត្តស្សាតិ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

។ បេ ។ ភិក្ខុដោះលែងត្រីទាំងឡាយដែលជាប់លបដោយសេចក្តីករុណា
 ។ បេ ។ ភិក្ខុឃើញត្រីទាំងឡាយជាប់លបមានថេយ្យចិត្តថា ក្រែងពួក
 ម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះលែងត្រីនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ។

[១៥៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញទ្រព្យនៅក្នុងយាន
 ហើយគិតថា បើអញយកចាកទីនេះមុខជានឹងត្រូវអាបត្តិបារាជិក ទើប
 ឈូសប្រមៀលឲ្យធ្លាក់ចុះ ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ។

[១៥៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប បានរើសយកដុំ
 សាច់ដែលសត្វរអាតពាំយកទៅ ដោយគិតថា អញនឹងប្រគល់ឲ្យពួក
 ម្ចាស់សាច់ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានថេយ្យចិត្ត ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ កដ្ឋាទិអវហរណំ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កុលលេន
 ឧត្តិក្ខំ មំសបេសី បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ ថេយ្យ-
 ចិត្តោ អត្តហោសិ ។ សាមិកា តំ ភិក្ខុ ចោទេសុ
 អស្សមណាសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៦] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
 ឧលុម្បំ ពន្ធិត្វា អចិរតិយា នទិយា ឱសារេន្តិ ។
 ពន្ធខេ ឆិន្នេ កដ្ឋានិ វិប្បកិណ្ណានិ អភមំសុ ។
 ភិក្ខុ បំសុក្ខលសញ្ញិនោ ឧត្តារេសុ ។ សាមិកា
 តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្សមណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 បំសុក្ខលសញ្ញិស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 មនុស្សា ឧលុម្បំ ពន្ធិត្វា អចិរតិយា នទិយា ឱសា-
 រេន្តិ ។ ពន្ធខេ ឆិន្នេ កដ្ឋានិ វិប្បកិណ្ណានិ អភមំសុ ។
 ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា បស្សន្តីតិ ថេយ្យចិត្តោ ឧត្តា-
 រេសុ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្សមណាត្ថ
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ អំពីការលួចឈើជាដើម

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញដុំសាច់ដែលសត្វអាតពាំយក
ទៅ មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយក៏កាន់យក
ដុំសាច់នោះទៅ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោក
មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៥៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយចងក្បូន ហើយបណ្តែត
តាមស្ទឹងអចិរវតី ។ កាលចំណងក្បូនដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏អណ្តែត
ខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថា ជារបស់បំសុក្ខល ហើយនាំគ្នា
ស្រង់យកឡើង ។ ពួកម្ចាស់ក្បូននាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា
លោកទាំងឡាយ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិន
មានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ។ សម័យនោះឯង មនុស្ស
ទាំងឡាយចងក្បូន ហើយបណ្តែតតាមស្ទឹងអចិរវតី ។ កាលចំណងក្បូន
ដាច់ ឈើទាំងឡាយក៏អណ្តែតខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
ថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ឈើគេឃើញមុន ហើយស្រង់យកឡើង ។
ពួកម្ចាស់ឈើនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិន
មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាបត្តិ តុម្លៃ ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 កោចាលកោ រុក្ខេ សាដកំ អាលក្កេត្វា ឧច្ចារំ
 អគមាសិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បំសុក្ខលសញ្ញិ
 អត្តហេសិ ។ អថខោ សោ កោចាលកោ តំ
 ភិក្ខុំ ចោទេសិ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 បំសុក្ខលសញ្ញិស្សាតិ ។

[១៥៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ នទី តវន្តស្ស រជកានំ ហត្ថតោ មុត្តំ
 សាដកំ ចាទេ លក្កំ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ
 សាមិកានំ ទស្សាមីតិ អត្តហេសិ ។ សាមិកា
 តំ ភិក្ខុំ ចោទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អត្ថេយ្យ-
 ចិត្តស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ នទី តវន្តស្ស រជកានំ ហត្ថតោ មុត្តំ សាដកំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយ ។

[១៥៧] សម័យនោះឯង មានបុរសគង្វាលគោម្នាក់ ពាក់
សំពត់សាដកនឹងដើមឈើ ហើយក៏ដើរទៅបន្ទោឧច្ចារៈ ។ ភិក្ខុ ១ រូប
សំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខលហើយក៏កាន់យកទៅ ។ គ្រានោះ បុរស
គង្វាលគោនោះចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថា ជារបស់បំសុក្ខល ។

[១៥៨] សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុ ១ រូបកំពុងឆ្ងល់ស្ទឹង សំពត់
សាដកក៏រហូតអំពីដៃជាងជ្រលក់ទាំងឡាយ ហើយទៅជាប់នឹងជើងភិក្ខុ ។
ភិក្ខុនោះបានកាន់យកសំពត់សាដកនោះដោយគិតថា អញនឹងឲ្យដល់
ម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ ពួកម្ចាស់សំពត់សាដកក៏នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះ
ថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិន
មានថេយ្យចិត្ត ។ សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុ ១ រូប កំពុងឆ្ងល់ស្ទឹង
សំពត់សាដករហូតអំពីដៃនៃជាងជ្រលក់ទាំងឡាយ ហើយរសាត់ទៅ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សប្បិកុម្មីសំវិធាវហារាទិ

ចាទេ លក្ខំ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បុរេ សាមិកា
 បស្សន្តីតិ វេយ្យចិត្តោ អត្តហោសិ ។ សាមិកា
 តំ ភិក្ខុ ចាទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៥៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សប្បិកុម្មី បស្សិត្វា ថោកំ ថោកំ បរិភុញ្ញំ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[១៦០] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា អតមំសុ ភណ្ឌំ អវហរិស្សាមាតិ ។
 ឯកោ ភណ្ឌំ អវហរិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ន មយំ
 ចារាជិកា យោ អវហដោ សោ ចារាជិកោតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អាបត្តិ តុម្ភេ
 ភិក្ខុវេ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា ភណ្ឌំ
 អវហរិត្វា កាជេសុំ ។ តេហិ កាជិយមាទេ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ អំពីភិក្ខុបបួលគ្នាលួចសប្បិក្ខុឯឆ្នាំងជាដើម

ជាប់នឹងជើងភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះមានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់សំពត់
សាងកឃើញមុន ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ម្ចាស់សំពត់សាងកទាំងឡាយ
នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៥៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបបានឃើញឆ្នាំងដាក់សប្បិ
ហើយបានឆាន់បន្តិច ៗ ម្តង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៦០] កាលណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបបាននិយាយបបួលគ្នា
ថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅលួចទ្រព្យ ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុ ១ រូបលួច
ទ្រព្យបានមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ពួកយើង
មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ លោកណាលួចបានមក លោកនោះត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។ កាលណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប បបួលគ្នាលួច
ទ្រព្យបានមកហើយក៏ចែកគ្នា ។ កាលដែលភិក្ខុអម្បាលនោះ កំពុងចែកគ្នា

ឯកមេកស្ស បដិវិសោ ន បញ្ចមាសកោ បូរិ ។ តេ
 ឯវមាបំសុ ន មយំ ចារាជិកាតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អាបត្តិ តុម្កេ ភិក្ខុវេ អាបន្នា
 ចារាជិកន្តិ ។

[១៦១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ ទុព្ពិក្ខោ អាបណិកស្ស តណ្ហាលមុដ្ឋិ
 ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សា-
 វត្ថិយំ ទុព្ពិក្ខោ អាបណិកស្ស មុត្តមុដ្ឋិ ។ បេ ។
 មាសមុដ្ឋិ ។ បេ ។ តិលមុដ្ឋិ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។

[១៦២] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ
 អន្ធរេន ចោរកា ការី ហន្ធា មំសំ ខាទិត្វា សេសកំ
 បដិសាមេត្វា អតមំសុ ។ ភិក្ខុ បំសុក្ខុលសញ្ញិនោ
 បដិក្កហាបេត្វា បរិកុញ្ញិសុ ។ ចោរកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុ ១ រូប ។ បានចំណែកមិនពេញ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុទាំងនោះបាន
និយាយយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ។ ទើបនាំ
គ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៦១] សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូប កាលក្រុងសាវត្ថីកើតទុរភិក្ស
អត់បាយ (ភិក្ខុនោះ) មានថេយ្យចិត្តហើយលួចយកអង្កររបស់អ្នកផ្សារ
ប្រមាណ ១ ក្តាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ
ភិក្ខុ ១ រូប កាលក្រុងសាវត្ថីកើតទុរភិក្សអត់បាយ មានថេយ្យចិត្ត ហើយ
លួចយកសណ្តែកបាយរបស់អ្នកផ្សារ ១ ក្តាប់ ។ បេ ។ សណ្តែករាជមាស
១ ក្តាប់ ។ បេ ។ លូ ១ ក្តាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៦២] សម័យនោះ ពួកចោរសម្លាប់មេគោ ស៊ីសាច់ហើយក៏
ទុកដាក់សាច់ដ៏សេសសល់ក្នុងព្រៃអន្ទរេន ទៀបក្រុងសាវត្ថី ហើយនាំគ្នា
ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ហើយនាំគ្នាកាន់យក
សាច់នោះបរិភោគទៅ ។ ពួកចោរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ តិណាទិអវហរណំ

អស្សមណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុក្ខលសញ្ញិស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អន្ធរនេ ចោរកា
 សូករំ ហន្ធា មំសំ ខាទិត្វា សេសកំ បដិសាមេត្វា
 អកមំសុ ។ ភិក្ខុ បំសុក្ខលសញ្ញិនោ បដិគ្គហាបេត្វា
 បរិភុញ្ជីសុ ។ ចោរកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សម-
 ណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុក្ខលសញ្ញិស្សាតិ ។

[១៦៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 តិណាក្ខេត្តំ កន្ធា លុតំ តិណំ បញ្ចមាសក្សនកំ
 ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៦៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តិណាក្ខេត្តំ កន្ធា តិណំ លាយិត្វា បញ្ច-
 មាសក្សនកំ ថេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ អំពីការលួចស្មៅជាដើម

ថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ។ សម័យនោះ ពួកចោរសម្លាប់ជ្រូកស៊ីសាច់ ហើយទុកដាក់សាច់ដ៏សេសសល់ ក្នុងព្រៃអន្ទរនទៀបក្រុងសាវត្ថី ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ហើយនាំគ្នាកាន់យកសាច់នោះមកឆាន់ ។ ពួកចោរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់បំសុក្ខល ។

[១៦៣] កាលណោះ ភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ស្រែស្មៅ (ចម្ការស្មៅ) មានថេយ្យចិត្តហើយបានលួចយកស្មៅដែលគេច្រូតទុក មានតម្លៃ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៦៤] សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់ស្រែស្មៅ មានថេយ្យចិត្ត ហើយលួចច្រូតយកស្មៅគេមានតម្លៃ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុអ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អាគន្ធកា
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អម្ពំ ភាជាបេត្វា បរិភុត្តិសុ ។
 អាវាសិកា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សមណាត្ថ
 តុម្កេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ កីចិត្តា តុម្កេ ភិក្ខុវេតិ ។
 បរិភោគត្ថាយ មយំ ភកវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 បរិភោគត្ថាយាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាគន្ធកា ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ជម្ពំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 លតុជំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បនសំ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស តាលបក្កំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ឧច្ចំ
 ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តិម្ពរុសកំ ភាជាបេត្វា បរិភុត្តិសុ ។
 អាវាសិកា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ អស្សមណាត្ថ
 តុម្កេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បរិភោគត្ថាយាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៦៥] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធកៈ (ភិក្ខុអ្នកមកថ្មី) ញ៉ាំងគ្នានិងគ្នាឲ្យចែកផ្ទៃស្វាយរបស់សង្ឃ ហើយបរិភោគទៅ ។ ភិក្ខុម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុជាអាគន្ធកៈអម្បាលនោះ ថាលោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអាគន្ធកៈអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយមានចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធកៈញ៉ាំងគ្នានិងគ្នាឲ្យចែកផ្ទៃព្រីងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃខ្នុរសម្បរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃខ្នុរណាំងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃឆ្នោតទុំរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ អំពៅរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃទន្ធបររបស់សង្ឃ ហើយនាំគ្នាបរិភោគទៅ ។ ពួកភិក្ខុដែលជាម្ចាស់អាវាស នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអាគន្ធកៈអម្បាលនោះថាលោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអាគន្ធកៈអម្បាលនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សង្ឃទារុតារកាលិកំ

[១៦៦] តេន ខោ បន សមយេន អម្ពចាលកា
 ភិក្ខុនំ អម្ពដលំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ កោបេតុំ សមេ សស្សរា
 នយិមេ ទាតុន្តិ កុក្កុច្ចាយន្តា ន បដិក្កណ្ណាន្តិ ។
 ភក្ករតោ ឯតមត្ថំ អាហេថេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 កោបកស្ស ទានេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ជម្ពចាលកា ។ បេ ។ លពុជចាលកា ។ បេ ។
 បនសចាលកា ។ បេ ។ តាលបក្កចាលកា ។ បេ ។
 ឧច្ចចាលកា ។ បេ ។ តិម្ពរុសកចាលកា ភិក្ខុនំ
 តិម្ពរុសកេ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ កោបេតុំ សមេ សស្សរា
 នយិមេ ទាតុន្តិ កុក្កុច្ចាយន្តា ន បដិក្កណ្ណាន្តិ ។
 ភក្ករតោ ឯតមត្ថំ អាហេថេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 កោបកស្ស ទានេតិ ។

[១៦៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហេ ភិក្ខុ
 សង្ឃស្ស ទារុំ តារកាលិកំ ហរិវា អត្តនោ វិហារស្ស
 កុខំ ឧបត្ថម្ភេសិ ។ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ ចោទេសុំ

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ អំពីការខ្ចីលើរបស់សង្ឃ

[១៦៦] សម័យនោះ ពួកមនុស្សអ្នករក្សាស្វាយនាំគ្នាប្រគេនផ្ទៃ
ស្វាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល
ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះ ជាឥស្សរៈត្រឹមតែរក្សាថែទាំប៉ុណ្ណោះ
មនុស្សអម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឲ្យបានទេ ។ ទើបនាំគ្នាក្រាប
ទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើទានដែលបុគ្គលអ្នករក្សាគេឲ្យហើយ (ភិក្ខុអ្នកទទួល) មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សអ្នករក្សាព្រឹងទាំងឡាយ
។ បេ ។ អ្នករក្សាខ្មុរសម្បទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាខ្មុរណាំងទាំង
ឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាផ្ទៃឆ្នោតទុំទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាអំពៅ
ទាំងឡាយ ។ បេ ។ អ្នករក្សាផ្ទៃទន្លាប់ទាំងឡាយ បានប្រគេនផ្ទៃទន្លាប់
ទាំងឡាយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល
ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះជាឥស្សរៈត្រឹមតែរក្សាប៉ុណ្ណោះ មនុស្ស
អម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឲ្យទេ ។ ទើបនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ព្រោះទានដែលអ្នកថែរក្សាឲ្យនោះទេ ។

[១៦៧] សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបខ្ចីលើរបស់សង្ឃយកទៅឧបត្ថម្ភ
(ជួសជុល) ជញ្ជាំងវិហាររបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ ត្វំ
 ភិក្ខុតិ ។ តាវកាលិកោ អហំ ភកវតិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ តាវកាលិកេតិ ។

[១៦៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ឧទកំ វេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស មត្តិកំ វេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស មុញ្ញកតិណ្ឌំ^(១) វេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតហោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស មុញ្ញកតិណ្ឌំ វេយ្យចិត្តោ
 ឈាបេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[១៦៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-
 តហោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស មព្វំ វេយ្យចិត្តោ
 អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

១ ឱ. ម. បុញ្ញកិកំ តិណ្ឌំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។
 ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងចិត្តថាជារបស់ខ្លី ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ បើកាន់យកជារបស់ខ្លីដូច្នោះ អ្នកមិនមានអាបត្តិឡើយ ។

[១៦៨] សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបមានថេយ្យចិត្ត ហើយបានល្អច
 យកទឹករបស់សង្ឃ ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយល្អចយកដីរបស់សង្ឃ
 ។ បេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយបានល្អចយកស្មៅយាបូងរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានថេយ្យចិត្ត
 ហើយល្អចដុតស្មៅយាបូងរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
 ត្រូវតែអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៦៩] សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូប មានថេយ្យចិត្ត ហើយល្អច
 យកគ្រែរបស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ វិហារបរិភោគបរិកុញ្ញនំ

អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស
 បីបំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ភិសី ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 តិម្ពោហានំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស កាវាដំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 អាណោកសន្តិ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស កោចានសី ថេយ្យ-
 ចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៧០] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អញ្ញត-
 រស្ស ឧចាសកស្ស វិហារបរិភោគំ សេនាសនំ អញ្ញត្រ
 បរិកុញ្ញន្តិ ។ អថខោ សោ ឧចាសកោ ឧដ្ឋាយតិ
 ទីយតិ វិចារេតិ កងំ ហិ ឆាម ភទន្តា អញ្ញត្រ
 បរិភោគំ អញ្ញត្រ បរិកុញ្ញស្សន្តិទិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ អញ្ញត្រ បរិភោគោ អញ្ញត្រ
 បរិកុញ្ញតព្វោ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឧចាសថត្ថបិ^(១)
 សន្និសដ្ឋម្យិ ហរិតុំ កុក្កុច្ចាយន្តា ឆមាយំ និសី-
 ទន្តិ ។ កត្តានិបិ មីរានិបិ បំសុតិតានិ ហោន្តិ ។

១ វ. ឧចាសថត្ថេបិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ អំពីការប្រើប្រាស់នូវគ្រឿងប្រើប្រាស់ក្នុងវត្ថុ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប មានថេយ្យចិត្តហើយលួចយកតាំងរបស់
 សង្ឃ ។ បេ ។ ពួករបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ខ្នើយរបស់សង្ឃ
 ។ បេ ។ សន្ទះទ្វាររបស់សង្ឃ ។ បេ ។ សន្ទះបង្អួចរបស់សង្ឃ ។ បេ ។
 ឈើបង្កង់របស់សង្ឃ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៧០] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយយកសេនាសនៈរបស់ឧបាសក
 ម្នាក់ ដែលគេទុកដាក់ជារបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវត្ថុ ទៅប្រើប្រាស់ក្នុង
 ទីដទៃ ។ គ្រានោះ ឧបាសកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់
 ថា លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ មិនសមនឹងមកយករបស់គេសម្រាប់ទុកប្រើ-
 ប្រាស់ក្នុងទីដទៃ ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 ទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រឿងប្រើប្រាស់របស់គេក្នុងទីដទៃ ភិក្ខុមិនគប្បីយកទៅ
 ប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃទេ តែភិក្ខុណាយកទៅប្រើប្រាស់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រុងនឹងនាំយកអាសនៈសំរាប់អង្គុយ
 ក្នុងរោងឧបោសថ តែមានសេចក្តីសង្ស័យមិនហ៊ាននាំយកទៅ ហើយ
 ក៏អង្គុយផ្ទាល់លើផែនដី ។ ខ្លួនក្តី ចីវរក្តី ក៏ប្រឡាក់ទៅដោយធូលី ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
តាវកាលិកំ ហរិតុន្តិ ។

[១៧១] តេន ខោ បន សមយេន ចម្បាយំ
ធុល្លនន្ទាយ ភិក្ខុនិយា អន្តោវាសី ភិក្ខុនី ធុល្ល-
នន្ទាយ ភិក្ខុនិយា ឧបដ្ឋាកកុលំ កន្ធា អយ្យា
ឥច្ឆតិ តេកដុល្លយាកុំ ចាតុន្តិ បចាបេត្វា ហរិត្វា
អត្តនា បរិកុញ្ញិ ។ សា ជាធិត្វា តំ ចោទេសិ
អស្សមណីសិ ត្វន្តិ ។ តស្សា កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
អថខោ សា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីនំ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។
ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ ភិក្ខុ
ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
ចារាជិកស្ស អាបត្តិ សម្បជានមុសាវាទេ ចាចិត្តិ-
យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជកហោ
ធុល្លនន្ទាយ ភិក្ខុនិយា អន្តោវាសី ភិក្ខុនី ធុល្ល-
នន្ទាយ ភិក្ខុនិយា ឧបដ្ឋាកកុលំ កន្ធា អយ្យា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយយកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នក
 ទាំងឡាយខ្ចីរបស់ទាំងនោះ ទៅប្រើប្រាស់បាន ។

[១៧១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបជាសិស្សរបស់បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី
 នៅក្នុងក្រុងចម្បា ទៅកាន់ត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ហើយ
 បង្គាប់ត្រកូលនោះថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាម្ចាស់ចង់ធាន់បបរ ដែលលាយ
 សណ្តែកនិងល្ង ហើយក៏យកទៅបរិភោគដោយខ្លួនឯង ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី
 នោះដឹងហើយចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា នាងឯងមិនមែនជាសមណី
 ទេ ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះនាំយករឿង
 នុ៎ះទៅដំណាលប្រាប់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីនាំយករឿងនុ៎ះទៅ
 ប្រាប់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនាំយករឿងនុ៎ះទៅក្រាបទូល
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ
 ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យកុហក ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូប
 ជាសិស្សបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ទៅកាន់ត្រកូលជាឧបដ្ឋាក
 របស់បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីហើយបង្គាប់ត្រកូលនោះថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាម្ចាស់

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អដ្ឋកត្តេវត្ថុ

ឥច្ឆតិ មធុកោឡកំ ខាទិតុន្តិ បចាបេត្វា ហរិត្វា
 អត្តនា បរិកុញ្ញំ ។ សា ជាទិត្វា តំ ចោទេសិ
 អស្សមណីសិ ត្វន្តិ ។ តស្សា កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 សម្មជានមុសាវាទេ ចាទិត្តិយស្សាតិ ។

[១៧២] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ
 អាយស្មតោ អដ្ឋកស្ស ឧបដ្ឋាកស្ស កហាបតិនោ
 ទ្វេ ទារកា ហោន្តិ បុត្តោ ច កាតិនេយ្យោ ច ។
 អថខោ សោ កហាបតិ អាយស្មន្តំ អដ្ឋកំ ឯតទរោច
 ឥមំ កន្តេ ឱកាសំ យោ ឥមេសំ ទ្ធិន្តំ ទារកានំ
 សទ្ធោ ហោតិ បសន្នោ តស្ស អាចិក្ខេយ្យាសីតិ ។
 សោ កាលមកាសិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន
 តស្ស កហាបតិនោ កាតិនេយ្យោ សទ្ធោ ហោតិ
 បសន្នោ ។ អថខោ អាយស្មា អដ្ឋកោ តំ ឱកាសំ

១ ឱរោបិយមរម្មបោត្តកេសុ អយមត្តោ ន ទិស្សតិ ។ អម្ពាកម្មន បោត្តកេ រាមញ្ញបោត្តកេ
 ច បញ្ញាយត្ថេវ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ២ វិនិច្ឆ័យ រឿងអដ្ឋកត្តេរ

ចង់ឆាន់នំមានរសឆ្ងាញ់ក្រៃពេក ហើយក៏យកទៅបរិភោគដោយខ្លួន
 ឯង ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនោះ ដឹងហើយចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា នាង
 ឯងមិនមែនជាសមណីទេ ។ ភិក្ខុនីនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះមិនត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយពោលពាក្យ
 កុហក ។

[១៧២] សម័យនោះឯង ក្មេងពីរនាក់ គឺកូនប្រុស ១ ក្មួយប្រុស ១
 របស់គហបតីជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះអដ្ឋកត្តេរដ៏មានអាយុក្នុងក្រុងវេសាលី ។
 គ្រានោះ គហបតីនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអដ្ឋកត្តេរដ៏មានអាយុ
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ជំនុំក្មេងទាំងពីរនាក់នេះ ក្មេងណាមានសទ្ធា
 ជ្រះថ្លា ព្រះករុណាគប្បីប្រាប់ឱកាសនេះដល់ក្មេងនោះ ។ គហបតីនោះ
 ធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ សម័យនោះឯង ក្មួយរបស់គហបតីនោះ មានសទ្ធា
 ជ្រះថ្លា ។ លំដាប់នោះ ព្រះអដ្ឋកត្តេរដ៏មានអាយុបានប្រាប់ឱកាសនោះ

តស្ស ធារកស្ស អាចិក្ខិ ។ សោ តេន សាប-
 តេយ្យេន កុដុម្ពញ្ច សណ្ឋាបេសិ ធានញ្ច បដ្ឋបេសិ ។
 អថខោ តស្ស កហាបតិដោ បុត្តោ អាយស្មន្តំ
 អានន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ អានន្ត
 មិតុដោ ឆាយដោ បុត្តោ វា ភាតិនេយ្យោ វាតិ ។
 បុត្តោ ខោ អារុសោ មិតុដោ^(១) ឆាយដោតិ ។
 អយំ ភន្តេ អយ្យោ អដ្ឋកោ អម្ហាតំ សាប-
 តេយ្យំ អម្ហាតំ មេដុនកស្ស អាចិក្ខិតិ ។ អស្ស-
 មណោ អារុសោ អាយស្មា អដ្ឋកោតិ ។ អថខោ
 អាយស្មា អដ្ឋកោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទវោច
 ទេហិ មេ អារុសោ អានន្ត វិនិច្ឆយន្តិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាយស្មា ឧចាលិ អាយស្មតោ អដ្ឋ-
 កស្ស បក្ខោ ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧចាលិ
 អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទវោច យោ នុ ខោ អារុសោ
 អានន្ត សាមិកេន ឥមំ ឱកាសំ ឥត្តជ្ជាមស្ស អាចិក្ខា-
 ហិតិ^(២) វុត្តោ តស្ស អាចិក្ខិតិ កី សោ អាបដ្ឋតិ ។

១ មាតាបិតុនន្តិបិ បាវោ ។ ២ ឱ.ម. អាចិក្ខិតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដល់ទារកដែលជាក្មួយនោះ ។ ទារកដែលជាក្មួយនោះ ក៏បានបីបាច់រក្សា
 នូវទ្រព្យនិងចាត់ចែងនូវទានដោយសម្បត្តិនោះ ។ លំដាប់នោះ កូនរបស់
 គហបតីនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
 ព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន អ្នកណាជាអ្នកទទួលមត៌ករបស់បិតា កូនឬក្មួយ ។ ព្រះ
 អានន្ទនិយាយតបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ កូនទើបត្រូវទទួលទ្រព្យ
 មត៌ករបស់បិតាបាន ។ កូនរបស់គហបតីនោះបាននិយាយតទៅទៀតថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់អដ្ឋកត្តេរនេះ ប្រាប់សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំដល់
 បងប្អូនដ៏ដូនមួយរបស់ខ្ញុំហើយ ។ ព្រះអានន្ទពោលថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មាន
 អាយុ អដ្ឋកត្តេរដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ គ្រានោះ
 ព្រះអដ្ឋកត្តេរដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មាន
 អាយុថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ លោកចូរឲ្យសេចក្តីវិនិច្ឆ័យដល់ខ្ញុំចុះ ។
 សម័យនោះឯង ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ ជាបក្ខពួករបស់ព្រះអដ្ឋកត្តេរ
 ដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ បាននិយាយ
 ពាក្យនេះ នឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ ភិក្ខុណា
 ដែលម្ចាស់ទ្រព្យផ្តាំទុកថា លោកចូរប្រាប់ឱកាសនេះដល់អ្នកនេះ ហើយ
 ភិក្ខុនោះទៅប្រាប់ដល់អ្នកនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះអានន្ទ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បិណ្ឌវច្ឆត្ថេវត្ថុ

ន សោ^(១) ភន្តេ កញ្ចិ អាបជ្ជតិ អន្តមសោ
 ទុក្ខជមត្តម្បីតិ ។ អយំ អារុសោ អាយស្មា
 អដ្ឋកោ សាមិកេន ឥមំ ឱកាសំ ឥត្តជ្ជាមស្ស
 អាចិក្ខាហីតិ វុត្តោ តស្ស អាចិក្ខិ អនាបត្តិ អារុសោ
 អាយស្មតោ អដ្ឋកស្សាតិ ។

[១៧៣] តេន ខោ បន សមយេន ពារាណ-
 សិយំ អាយស្មតោ បិណ្ឌវច្ឆស្ស ឧបជ្ជាកកុលំ
 ចោរេហិ ឧបទ្គតំ ហោតិ ទ្វេ ច ទារកា ជីតា
 ហោន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌវច្ឆោ តេ ទារ-
 កេ ឥទ្ធិយា អានេត្វា ចាសាទេ បរេសិ ។ មនុស្សា
 តេ ទារកេ បស្សិត្វា អយ្យស្សាយំ បិណ្ឌវច្ឆស្ស
 ឥទ្ធានុកាហេតិ អាយស្មន្តេ បិណ្ឌវច្ឆេ អភិប្បសីទីសុ ។
 ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ នាម
 អាយស្មា បិណ្ឌវច្ឆោ ចោរេហិ ជីតេ ទារកេ អា-
 នេស្សតីតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។

១ តេសុ ទ្វីសុបិ បោត្តកេសុ អយំ បារោ នត្ថិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ រឿងបិណ្ឌវច្ឆត្តេរ

ឆ្លើយតបទៅវិញថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីបន្តិចទេ ដោយហោចទៅតែអាបត្តិទុក្ខដ៏ក៏មិនត្រូវដែរ ។ ព្រះឧបាលី ឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះអង្គកត្តើរដ៏មានអាយុនេះ ម្ចាស់ទ្រព្យបានផ្តាំទុកថា លោកចូរប្រាប់ឱកាសនេះដល់ជនឈ្មោះនេះ ក៏បានប្រាប់ដល់អ្នកនោះមែន ម្ចាស់អារុសោ អង្គកត្តើរដ៏មានអាយុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[១៧៣] សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពារាណសី ពួកចោរនាំគ្នាប្លន់ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់បិណ្ឌវច្ឆត្តេរដ៏មានអាយុ ហើយក៏នាំយកកូនក្មេងពីរនាក់ទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តេរដ៏មានអាយុ សម្តែងឫទ្ធិទៅនាំយកក្មេងទាំងពីរនាក់នោះបានមក ហើយទុកក្នុងប្រាសាទ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញក្មេងទាំងពីរនាក់នោះហើយនិយាយថា នេះជាឫទ្ធានុភាពរបស់លោកម្ចាស់បិណ្ឌវច្ឆត្តេរ ហើយក៏នាំគ្នាជ្រះថ្លានឹងព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តេរដ៏មានអាយុពេកណាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា បិណ្ឌវច្ឆត្តេរដ៏មានអាយុមិនសមគួរនឹងទៅនាំយកក្មេងពីរនាក់ ដែលពួកចោរវាទៅនាំយកទៅហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ឥទ្ធិមន្តស្ស ឥទ្ធិវិសយេតិ ។

[១៧៤] តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
សហាយកា ហោន្តិ បណ្ឌាកោ ច កបិលោ ច ។

ឯកោ កាមកេ វិហរតិ ឯកោ កោសម្ព័យំ ។

អថខោ តស្ស ភិក្ខុនោ កាមកា កោសម្ព័យី កច្ចន្តស្ស

អន្តរាមក្កេ នទី តន្តស្ស សូតរិកានំ ហត្ថតោ មុត្តា

មេទវន្តិ ចានេ លត្តា ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ សាមិកានំ

ទស្សាមីតិ អក្កហោសិ ។ សាមិកា តំ ភិក្ខុំ ចោ-

ទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តិ ។ តំ ឧត្តិណ្ឌំ អញ្ញតរា

កោចាលិកា បស្សិត្វា ឯតទរោច ឯហិ កន្តេ

មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវាតិ ។ សោ បកតិយា-

ចាហំ អស្សមណោតិ តស្សា មេថុនំ ធម្មំ បដិ-

សេវិត្វា កោសម្ព័យី កន្ធា ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អាហេ-

ចេសិ ។ ភិក្ខុ កករតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នក
មានឫទ្ធិទេ ព្រោះវិស័យនៃឫទ្ធិ ។

[១៧៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុពីររូបជាសំឡាញ់គ្នា ឈ្មោះ
បណ្ឌាកៈ ១ កបិលៈ ១ ។ ភិក្ខុ ១ រូបនៅស្រុកក្រៅ ១ រូបនៅក្នុងក្រុង
កោសម្ពី ។ គ្រាដែលភិក្ខុនោះចេញពីស្រុកក្រៅ ទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី
កាលកំពុងឆ្លងទឹកស្ទឹងក្នុងរវាងពាក់កណ្តាលផ្លូវ កន្សោមខ្លាញ់រហូតអំពីដៃ
នៃមនុស្សអ្នកសម្លាប់ជ្រូកទាំងឡាយទៅជាប់នូវជើងរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
នោះបានកាន់យកដោយគិតថា នឹងឲ្យដល់ជនទាំងឡាយជាម្ចាស់វិញ ។
ពួកម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
ស្រីគង្វាលគោម្នាក់ឃើញភិក្ខុនោះឆ្លងទឹកស្ទឹងរួចហើយ បាននិយាយពាក្យ
នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរមកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងខ្ញុំ ។ ភិក្ខុ
នោះគិតថា អញមិនមែនជាសមណៈតាមប្រក្រតីទេ ទើបព្រមសេព
មេប៉ុនធម្មនឹងស្រីនោះហើយ ទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវ

បារាជិកកណ្តោ ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ទឡិកសទ្ធិវិហារិកភិក្ខុវត្ថុ

អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ អនិដ្ឋានានេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
មេដុនំ ធម្មំ សមាយោតេ ចារាជិកស្សាតិ ។

[១៧៥] តេន ខោ បន សមយេន សាកលាយំ
អាយស្មតោ ទឡិកស្ស សទ្ធិវិហារិកោ ភិក្ខុ អនភិរ-
តិយា បីឡិកោ អាបណិកស្ស វេបនំ អវហរិត្វា
អាយស្មន្តំ ទឡិកំ ឯតទរោច អស្សមណោ អហំ
ភន្តេ វិព្ពមិស្សាមីតិ ។ កី តយា អារុសោ កតត្ថិ ។
អាបណិកស្ស វេបនំ កណ្តាមិ ភន្តេតិ^(១) ។ អាហារ-
បេត្វា អត្យាបេសិ ។ តំ អត្យាបេន្តំ ន បញ្ចមាសកំ^(២)
អត្យតិ ។ អនាបត្តិ អារុសោ ចារាជិកស្សាតិ ធម្មិ
កមំ អកាសិ ។ សោ ភិក្ខុ អភិរមីតិ ។

ទុតិយបារាជិកំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឱរោបិយមរម្មបោត្តកេសុ ឥមស្ស អត្ថស្ស វិសទិសតា ហោតិ ។ តត្ថ ហិ សោ
ឯតមត្តំ អាពោចេសីតិ វុត្តំ ។ អម្ពាភម្មន បោត្តកេ រាមញ្ញបោត្តកេ ច ល្បទិសោយេវត្តោ
បញ្ញាយតិ ។ ២ ឱ. បញ្ចមាសកេ ។ ម. បញ្ចមាសកោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ២ វិនីតវត្ថុ រឿងភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ទទ្ធិកត្តេរ

អាបត្តិបារាជិកព្រោះអទិន្នាទានទេ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ព្រោះសេព
មេបុនធម្ម ។

[១៧៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះទទ្ធិកត្តេរ
ដ៏មានអាយុ ក្នុងសាគលនគរ មានសេចក្តីមិនសប្បាយមកបៀតបៀន
ក៏ទៅលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះទទ្ធិកត្តេរដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមិនមែន
ជាសមណៈទេ ខ្ញុំនឹងសឹក (ឥឡូវនេះ) ។ ព្រះទទ្ធិកត្តេរ បានសួរថា
ម្ចាស់អារុសោ អំពើដូចម្តេចដែលអ្នកធ្វើហើយ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំលួចយកឈ្នួតរបស់អ្នកផ្សារ ។ ព្រះទទ្ធិកត្តេរ
ក៏ឲ្យយកឈ្នួតនោះមកហើយកាត់ថ្លៃ ។ ឈ្នួតនោះកាត់ថ្លៃទៅ តម្លៃ
មិនដល់ ៥ មាសក ។ ព្រះទទ្ធិកត្តេរប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកមិន
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ដូច្នេះហើយ ក៏បានសម្តែងធម្មិកថា ។ ឯភិក្ខុ
នោះ មានសេចក្តីត្រេកអរក្រៃពេក ។

ទុតិយបារាជិក ចប់ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទំ

[១៧៦] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កា វេសាលិយំ
វិហរតិ មហារនេ ក្សេត្រាសាលាយំ ។ តេន ខេ
បន សមយេន ភក្កា ភិក្ខុនំ អនេកបរិយាយេន
អសុភក្កចំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ
អសុភការាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ ។ អថខេ ភក្កា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥច្ឆាមហំ ភិក្ខុវេ អន្ធមាសំ
បដិសល្លិយិតុំ នម្មំ កេនចិ ឧបសង្កមិតព្វោ
អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌចាតជីហារកេនាតិ ។ ឯ
ភន្តេតិ ខេ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ បដិស្សុណិក្ខា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣

[១៧៦] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់គង់នៅក្នុង ក្នុងគារសាលា^(១) ក្បែរព្រៃមហាវន^(២) ទៀបក្រុងវេសាលី^(៣) ។ កាល នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងអសុភកថា ទ្រង់សម្តែងរៀបរាប់ អំពីអសុភ ទ្រង់សម្តែងគុណនៃការចម្រើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សម្តែង គុណនៃអសុភសមាបត្តិក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ដោយបរិយាយ ដ៏ច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុ ទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតចង់គេច ចាកអារម្មណ៍សម្លាប់នៅអស់កាលកន្លះខែ (ក្នុងកម្មដ្ឋាន) កុំឲ្យអ្នកណាមួយ ចូលទៅរកតថាគតឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌបាតទៅ ឲ្យតថាគត ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគថា ឯវិភន្តេ (យ៉ាងហ្នឹងព្រះអង្គ) តាំងពីកាលនោះមក

១ សាលា គឺផ្ទះមានកំពូល ។ តាមអដ្ឋកថា ថា ក្នុងព្រៃមហាវននោះ គេសាងវត្ត សង់ សាលា ធ្វើគន្ធកុដិសម្រាប់ជាទីប្រថាប់នៃព្រះបរមសាស្តា ។ ២ គឺព្រៃធំមួយក្បែរកបិលវស្សបូរីជិត ជាប់គ្នាមិនមានដាច់នឹងព្រៃហេមពាន្តទៅទល់នឹងមហាសមុទ្រ (ឥណ្ឌា) ។ ៣ ឈ្មោះក្រុងរបស់ ដែនវជ្ជី ពីដើមមកជាទីក្រុងធំមួយ មានកំពែងព័ទ្ធជុំវិញដល់ ៣ ជាន់ ។ (សេចក្តីនេះមាន និយាយពិស្តារក្នុងគម្ពីរបរមត្តជោតិកា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ) ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិនិទានំ

នាស្សុន កោចិ ភកវន្តំ ឧបសង្កមតិ អញ្ញត្រ ឯកេន
 បិណ្ឌាចាតនីហារកេន ។ ភិក្ខុ ភកវា ខោ អនេកបរិ-
 យាយេន អសុភកមំ កថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ កា-
 សតិ អសុភភារឆាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
 អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតីតិ តេ^(១) អនេកា-
 ការវោការំ អសុភភារឆានុយោតមនុយុត្តា វិហរន្តិ ។
 តេ សកេន កាយេន អន្តិយន្តិ ហរាយន្តិ ជិតុច្ឆន្តិ
 សេយ្យថាបិ នាម ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ទហារោ យុវា
 មណ្ឌានកជាតិកោ សីសំ នហារោ អហិតុណា-
 បេន វា កុក្កុរកុណាបេន វា មនុស្សកុណាបេន
 វា កណ្តោ អាលត្តេន^(២) អន្តិយេយ្យ ហរាយេយ្យ
 ជិតុច្ឆេយ្យ ឯវមេវ តេ ភិក្ខុ សកេន កាយេន
 អន្តិយន្តា ហរាយន្តា ជិតុច្ឆន្តា អត្តនាបិ អត្តានំ
 ជីវិតា វោហេបេន្តិ អញ្ញមញ្ញបិ ជីវិតា វោហេបេន្តិ មិត-
 លណ្ឌាកំបិ សមណកុត្តកំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វេន្តិ^(៣)

១ អតី រកបាបេន ភវិតព្វំ ។ ២ ឱ. ម. អាលត្តេន ។ វា. អាលដ្ឋេន ។ ៣ ឱ. ម. វេន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងបឋមបុរាណ

មិនមានអ្នកណាមួយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ វៀរលែងតែ
 ភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌបាតទៅថ្វាយព្រះអង្គ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នា
 ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងអសុភកថា ទ្រង់សម្តែងរៀបរាប់អំពី
 អសុភ ទ្រង់សម្តែងគុណនៃការចម្រើនអសុភកម្មដ្ឋាន ទ្រង់សម្តែងគុណនៃ
 អសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ។ ដោយបរិយាយមិន
 តែមួយ លុះគិតដូច្នេះហើយក៏នាំគ្នាប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចម្រើន
 អសុភកម្មដ្ឋានជាច្រើនបែបច្រើនវិធី ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កើតសេចក្តីទុក្ខ
 នឿយណាយខ្ពើមឆ្អើមនឹងរាងកាយរបស់ខ្លួនឯង មានគួរនាដូចជាស្រី
 ក្រមុំ ឬប្រុសកំឡោះ ជាអ្នកមានកិរិយាស្អិតស្អាងជាប្រក្រតី លុះបាន
 ដូតទឹកកក់ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខនឿយណាយខ្ពើមឆ្អើមសាកអសុភ
 ពស់ សាកអសុភឆ្អែ ឬសាកអសុភមនុស្សដែលគេព្យួរនឹងកយ៉ាងណា
 មិញ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ជាទុក្ខនឿយណាយខ្ពើមឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន
 យ៉ាងនោះឯង ទើបផ្តាច់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្តាច់ជីវិតគ្នាទៅវិញទៅ
 មកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក^(១) ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិក ហើយពោល

១ តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ថា សមណកុត្តក ប្រែថា អ្នកទ្រង់នូវភេទប្រហែលនឹងសមណៈ ។
 ក្នុងដីកាថា អ្នកធ្វើកិច្ចការបម្រើសមណៈ ។ មានសេចក្តីពន្យល់ក្នុងអដ្ឋកថា ថា គាត់កោរសក់ឡៅ
 ឲ្យមានសល់បន្តិចទុកជាជុក គាត់ស្លៀកសំពត់ជ្រលក់អម្ពត់មួយ បង់កមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
 សារអាហារដែលសេសសល់អំពីភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯពាក្យថា មិត្តលណ្ឌិក គឺជាឈ្មោះរបស់គាត់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សាធុ នោ អារុសោ ជីវិតា វោរោមេហិ ឥទំ តេ
 បត្តចីវរំ ភវិស្សតីតិ ។ អថខោ មិតលណ្ហាកោ សម-
 ណាកុត្តកោ បត្តចីវរេហិ ភដោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
 ជីវិតា វោរោមេត្វា លោហិតកំ^(១) អសី អាទាយ
 យេន វត្តមុទា នជី តេនុបសង្កមិ ។ អថខោ មិត-
 លណ្ហាកស្ស សមណាកុត្តកស្ស លោហិតកំ តំ^(២)
 អសី ធាវន្តស្ស អហុនេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បជិសាវោ
 អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធី វត
 មេ ន វត មេ សុលទ្ធី ពហំ វត មយា អបុញ្ញំ
 បសុតំ យោហំ ភិក្ខុ សីលវន្តេ កល្យាណធម្មេ
 ជីវិតា វោរោមេសិទ្ធិ ។ អថខោ អញ្ញតរា មារកាយិកា
 នេវតា អភិជ្ជមាណេ ឧទកេ អាតន្ទា មិតលណ្ហាកំ សម-
 ណាកុត្តកំ ឯតទវោច សាធុ សាធុ សប្បុរិស លាភា តេ
 សប្បុរិស សុលទ្ធី តេ សប្បុរិស ពហំ តយា សប្បុរិស
 បុញ្ញំ បសុតំ យំ ត្វំ អតិស្មោ តាវេសីតិ ។ អថខោ

១ ឱ. ម. លោហិតគតំ ។ ២ តេសុ បោត្តកេសុ អយំ បាវោ នត្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

យ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ យើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់បង់ជីវិត
 ពួកយើងចុះ បាត្រនិងចីវរទាំងនេះ នឹងបានជារបស់អ្នក ។ គ្រា
 នោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិកទទួលស៊ីឈ្នួលយកបាត្រនិង
 ចីវរហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើនរូប ហើយកាន់ដាវ
 ប្រឡាក់ឈាមដើរទៅកាន់ស្ទឹងឈ្មោះវគ្គមុទា កាលដែលសមណកុត្តក
 ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិកកំពុងលាងដាវប្រឡាក់ឈាមនោះ (គាត់) ក៏មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ក្តៅក្រហាយស្ដាយក្រោយក្នុងកាលនោះ ដោយគិត
 ឃើញថា ការនេះមិនមែនជាលាភរបស់អញទេតើ នឹងចាត់ថាជាលាភ
 របស់អញមិនបានឡើយ ជាតិជាមនុស្សអញបានដោយក្រណាស់ ជាតិ
 ជាមនុស្សឈ្មោះថា អញបានដោយងាយមិនមែនឡើយ អញបាន
 បាបច្រើនណាស់ ព្រោះអញបានផ្តាច់បង់ជីវិតពួកកិក្ខុអ្នកមានសីល មាន
 ធម៌ល្អ ។ លំដាប់នោះ ទេវតាជាពួករបស់មារដើរមកលើទឹកមិនមាន
 បែកធ្លាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសមណកុត្តកឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិកថា
 ល្អហើយ ។ អ្នកសប្បុរស ការនេះជាលាភរបស់អ្នកហើយ អ្នកសប្បុរស
 ជាតិជាមនុស្សអ្នកក៏បានដោយប្រពៃហើយ អ្នកសប្បុរស អ្នកបានប្រទះ
 បុណ្យច្រើនហើយ អ្នកសប្បុរស ព្រោះអ្នកបានញ៉ាំងជនទាំងឡាយដែល
 មិនទាន់ឆ្លងសង្សារវដ្តឲ្យឆ្លងផុតទៅបាន ។ គ្រានោះឯង សមណកុត្តក

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិនិទានំ

មិតលណ្ឌាកោ សមណកុត្តកោ លាភា កិរ មេ
 សុលទ្ធី កិរ មេ ពហំ កិរ មយា បុញ្ញ
 បសុតំ អតិណ្ណោ កិរហំ តាវេមីតិ តិណ្ឌា^(១) អសី
 អាទាយ វិហារេន វិហារំ បរិវេណេន បរិវេណំ
 ឧបសង្កម្ពិត្វា ឯវំ រទេតិ កោ អតិណ្ណោ កំ តាវេ-
 មីតិ ។ តត្ថ យេ តេ ភិក្ខុ អវីតរាតា តេសំ
 តស្មី សមយេ ហោតិយេវ ភយំ ហោតិ ឆម្ពិតត្ថំ
 ហោតិ លោមហំសោ ។ យេ បន តេ ភិក្ខុ
 វីតរាតា តេសំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ ភយំ
 ន ហោតិ ឆម្ពិតត្ថំ ន ហោតិ លោមហំសោ ។
 អថខោ មិតលណ្ឌាកោ សមណកុត្តកោ ឯកំបិ
 ភិក្ខុំ ឯកាហោនេវ ជីវិតា វោវោមេសិ ទ្វេបិ ភិក្ខុ ឯ-
 កាហោនេ ជីវិតា វោវោមេសិ តយោបិ ភិក្ខុ ឯកាហោនេ
 ជីវិតា វោវោមេសិ ចត្តាវេបិ ភិក្ខុ ឯកាហោនេ ជីវិតា
 វោវោមេសិ បញ្ចបិ ភិក្ខុ ឯកាហោនេ ជីវិតា វោវោមេសិ
 ។ មេ ។ ទសបិ ភិក្ខុ ឯកាហោនេ ជីវិតា វោវោមេសិ

 ១ ឱ. ម. វ. តិក្ខុ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងបឋមប្បញ្ញត្តិ

ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិក ក៏នឹកអរថា ឮថា (ការនេះ) ជាលាភរបស់អញ ឮ
 គេថា ជាតិមនុស្សអញបានដោយល្អហើយ ឮគេថា អញបានប្រទះ
 បុណ្យជាច្រើន ឮគេថា អញបានញ៉ាំងជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ធ្ងន់
 (សង្សារវដ្ត) ឲ្យធ្ងន់ផុតទៅបាន លុះគិតដូច្នេះហើយ ក៏កាន់ដាវមុតដើរ
 ចេញពីវិហារចូលទៅកាន់វិហារ ចេញពីបរិវេណចូលទៅកាន់បរិវេណ
 ហើយពោលយ៉ាងនេះថា លោកណាមិនទាន់ធ្ងន់ (សង្សារវដ្ត) ខ្ញុំនឹងឲ្យ
 លោកណាធ្ងន់សង្សារវដ្តបាន ។ បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយណា
 ដែលមិនទាន់ប្រាសចាករាគៈ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីញាប់ញ័រ និងសេចក្តី
 ព្រឺរោម ក៏មានដល់កិក្ខុទាំងនោះ ជាប្រាកដក្នុងសម័យនោះ ។ ចំណែក
 កិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលប្រាសចាករាគៈហើយ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តី
 ញាប់ញ័រ និងសេចក្តីព្រឺរោម ក៏មិនមានដល់កិក្ខុទាំងនោះ ក្នុងសម័យ
 នោះឡើយ ។ គ្រានោះ សមណកុត្តក ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិក ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិត
 កិក្ខុក្នុង ១ ថ្ងៃ ១ រូបក៏មាន ក្នុង ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុ ២ រូបក៏មាន ១ ថ្ងៃ
 ផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុ ៣ រូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុ ៤ រូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់
 បង់ជីវិតកិក្ខុ ៥ ក៏មាន ។ បេ ។ ១ ថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតកិក្ខុ ១០ រូបក៏មាន

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

វីសំបិ^(១) ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វោរោមេសិ តីសំបិ
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វោរោមេសិ ចត្តាឡីសំបិ^(២)
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វោរោមេសិ បញ្ញាសំបិ
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វោរោមេសិ សដ្ឋិបិ ភិក្ខុ
 ឯកាហោន ជីវិតា វោរោមេសិ ។

[១៧៧] អថខោ ភក្ខវា តស្ស អន្ធមាសស្ស
 អច្ចយេន បដិសល្លាដា វុដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ
 អាមន្តេសិ តិក្កុ ខោ អានន្ត តនុក្ខតោ វិយ ភិក្ខុ-
 សង្ឃោតិ ។ តថា ហិ បន ភន្តេ ភក្ខវា ភិក្ខុនំ
 អនេកបរិយាយេន អសុភកក្កំ កថេតិ អសុកាយ
 វុណ្ណំ ភាសតិ អសុភការោយ វុណ្ណំ ភាសតិ អា-
 ទិស្ស អាទិស្ស អសុភសមាបត្តិយា វុណ្ណំ ភាសតិ
 តេ ច ភន្តេ ភិក្ខុ ភក្ខវា ខោ អនេកបរិយាយេន
 អសុភកក្កំ កថេតិ អសុកាយ វុណ្ណំ ភាសតិ អសុ-
 ភារោយ វុណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អសុ-
 ភសមាបត្តិយា វុណ្ណំ ភាសតីតិ អនេកាការោការំ

១ ឱ. វីសតី ។ ម. វ. វីសតិបិ ។ ២ ឱ. ចត្តាវីសំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

១ ថ្ងៃផ្ដាច់បង់ជីវិតភិក្ខុ ២០ រូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្ដាច់បង់ជីវិតភិក្ខុ ៣០ រូបក៏មាន
 ១ ថ្ងៃផ្ដាច់បង់ជីវិតភិក្ខុ ៤០ រូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្ដាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហាសិប
 រូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្ដាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហុកសិបរូបក៏មាន ។

[១៧៧] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាក
 ទីសម្លឹងព្រះកម្មដ្ឋានដោយកន្លងកន្លះខែនោះទៅ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹង
 ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ដូចម្ដេចហ្ន៎ អានន្ទ បាន
 ជាភិក្ខុសង្ឃហាក់ដូចជាស្អប់ស្ដើងទៅ ។ ទើបព្រះអានន្ទត្រេក្រាបបង្គំ
 ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតដូចព្រះពុទ្ធដីកាណាស់ ព្រោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្ដែងអសុភកថា ដោយបរិយាយជាច្រើន
 ទ្រង់សរសើររៀបរាប់អំពីអសុភ ទ្រង់សរសើរគុណអសុភការវនា
 ទ្រង់សរសើរគុណនៃអសុភសមាបត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ្ឋាន ជាញឹកញយ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏គិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សម្ដែងអសុភកថា ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន ទ្រង់សរសើររៀប
 រាប់អំពីអសុភកថា ទ្រង់សរសើរគុណអសុភការវនា ទ្រង់សរសើរ
 គុណនៃការប្រកបដោយអសុភកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ហើយ (នាំគ្នា)

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិនិទានំ

អសុភការជាធុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ ។ តេ សកេន
 កាយេន អន្តិយន្តិ ហរាយន្តិ ជិតុច្ឆន្តិ សេយ្យ-
 ថាបិ នាម ឥត្ថិ វា បុរិសោ វា ទហារោ យុវា
 មណ្ឌនកជាតិកោ សីសំ នហារោ អហិតុណាបេន
 វា កុក្កុរកុណាបេន វា មនុស្សកុណាបេន វា កណ្តោ
 អាលក្កេន អន្តិយេយ្យ ហរាយេយ្យ ជិតុច្ឆេយ្យ ឯវមេវ
 តេ ភិក្ខុ សកេន កាយេន អន្តិយន្តា ហរាយន្តា
 ជិតុច្ឆន្តា អត្តនាបិ អត្តានំ ជីវិតា វោរោបេន្តិ អញ្ញ-
 មញ្ញបិ ជីវិតា វោរោបេន្តិ មិតលណ្ឌិតំបិ សម-
 ណកុត្តកំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទេន្តិ សាធុ នោ
 អារុសោ ជីវិតា វោរោបេហិ ឥទំ តេ បត្តចីវរំ
 ភវិស្សតីតិ អថខោ ភន្តេ មិតលណ្ឌិតោ សមណ-
 កុត្តកោ បត្តចីវរេហិ ភដោ ឯកំបិ ភិក្ខុ ឯកា-
 ហេន ជីវិតា វោរោបេសិ ។ បេ ។ សង្ឃិ ភិក្ខុ
 ឯកាហេន ជីវិតា វោរោបេសិ សាធុ ភន្តេ ភគវា
 អញ្ញំ បរិយាយំ អាចិត្តតុ យថាយំ ភិក្ខុសង្ឃោ
 អញ្ញាយ សណ្តាហោយ្យាតិ ។ តេនហានន្ទ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងបឋមប្បញ្ញត្តិ

ប្រកបសេចក្តីព្យាយាមក្នុងអសុភការវនា ជាច្រើនវិធីណាស់ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ជាទុក្ខនឿយណាយ ខ្លើមឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ប្រៀបដូច
 ជាស្រីក្រមុំ ឬបុរសក្មេងកំឡោះ មានជាតិជាអ្នកស្អិតស្អាង លុះដូតទឹក
 កក់ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខនឿយណាយ ខ្លើមឆ្អើមសាកអសុភពស់ក្តី
 សាកអសុភឆ្អែក្តី សាកអសុភមនុស្សក្តី ដែលចង់ភ្ជាប់នឹងក មានឧបមា
 យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ កាលជាទុក្ខនឿយណាយខ្លើម
 ឆ្អើមនឹងកាយរបស់ខ្លួន ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិត
 ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ក៏មាន ខ្លះផ្លាស់គ្នាឲ្យផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមក ក៏មាន
 រូបខ្លះបានចូលទៅរកសមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក ហើយពោលយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិត
 ពួកយើងចុះ បាត្រនិងចីវរនេះ នឹងបានជារបស់អ្នក បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន គ្រានោះឯង សមណកុត្តកឈ្មោះមិគលណ្ឌិក លុះបានទទួល
 សុំឈ្នួលយកបាត្រនិងចីវរហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុ ១ រូប មួយថ្ងៃ
 ក៏មាន ។ បេ ។ មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុ ៦០ រូបក៏មាន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ ភិក្ខុសង្ឃនេះ គប្បីស្ថិតស្ថេរនៅបាន
 ដោយហេតុណា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងហេតុនោះដទៃ
 ទៀត ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ បើដូច្នោះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យាវតិកា ភិក្ខុ វេសាលី ឧបនិស្សាយ វិហារន្តិ តេ
 សព្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និច្ចាតេហិតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
 ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកវតោ បនិស្សណ្ឌិត្វា
 យាវតិកា ភិក្ខុ វេសាលី ឧបនិស្សាយ វិហារន្តិ តេ
 សព្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និច្ចាតេត្វា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ ឯតទវោច សន្និ-
 បតិកោ កន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ យស្សីនាជិ កន្តេ ភកវា
 កាលំ មញ្ញតីតិ ។

[១៧៨] អថខោ ភកវា យេន ឧបដ្ឋានសាលា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
 និសង្ខ ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អយំបិ ខោ
 ភិក្ខុវេ អាធាចានស្សតិសមាជិ ការិតោ ពហុលីកតោ
 សន្តោ ចេវ បណ្ឌិតោ ច អសេចនកោ ច សុខោ
 ច វិហារោ ឧប្បន្ទុប្បន្នេ ច ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុទាំងអម្បាលមាណ ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងក្រុងវេសាលី អ្នកចូរឲ្យភិក្ខុ
អម្បាលនោះទាំងអស់ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលាចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះ
អង្គ ដូច្នេះហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុន្មាន ដែលអាស្រ័យនៅ
ក្នុងក្រុងវេសាលី ព្រះអានន្ទ ក៏បង្គាប់ភិក្ខុអម្បាលនោះទាំងអស់ឲ្យប្រជុំគ្នា
ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា^(១) ទើបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបាន
ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
សង្ឃប្រជុំគ្នាព្រមហើយ ព្រះករុណាម្ចាស់ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់សំគាល់កាលដ៏សមគួរក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[១៧៨] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់
ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ប្រថាប់លើអាសនៈដែល
គេតាក់តែងថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ប្រថាប់ស្រេចហើយ
ទើបត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អានបានសូត្រិសមាធិនេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនជា
ប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡំ
ច្រឡំគឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ
ផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ។ ឲ្យ

១ សាលាជាទីបម្រើ គឺសាលាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដោយកិច្ចផ្សេង ។ មានឆាន់ចង្ហាន់ជាដើម ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស អាណាបាទស្សតិសមាធិ

ហានសោ អន្តរជាបេតិ រូបសមេតិ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ តិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ ឧហតំ រដោជល្លំ
 តមេនំ មហាអកាលមេយោ ហានសោ អន្តរជាបេតិ
 រូបសមេតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ អាណាបាទស្សតិសមាធិ
 ការិតោ ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណីតោ ច
 អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នប្បន្នោ
 ច ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ អន្តរជាបេតិ
 រូបសមេតិ កងំ ការិតោ ច ភិក្ខុវេ អាណាបា-
 ទស្សតិសមាធិ កងំ ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណី-
 តោ ច អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្នប្បន្នោ
 ច ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ អន្តរជាបេតិ
 រូបសមេតិ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញកតោ វា រុក្ខមូល-
 កតោ វា សុញ្ញាការកតោ វា និសីទតិ បល្ល័ង្កំ អាកុជិត្វា
 ឧដ្តំ កាយំ បណីធាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា

បារាជិកកណ្ត វិទ្យាបទទី ៣ អំពីអាណាបានស្សតិសមាធិ

សាបសូន្យទៅផង ឲ្យស្ងប់រំងាប់ផង ដោយទំនងដ៏សមគួរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចកំទេចធូលីដែលខ្យល់បក់ក្នុងឡើងក្នុងខែដែលជាចុងគិម្ពុន្តរដូវ គឺខែអាសាឡ មហាអកាលមេឃ (ភ្លៀងធំបង្កុះចុះខុសកាលវេលា) តែងញ៉ាំងកំទេចធូលីនោះឲ្យអន្តរធាន ឲ្យស្ងប់ទៅបាន ដោយទំនងដ៏សមគួរ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាណាបានស្សតិសមាធិដែលបុគ្គលបានអប់រំ ធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ គឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅឲ្យស្ងប់រំម្យ៉ាងដោយទំនងដ៏សមគួរក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាណាបានស្សតិសមាធិដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ តើដូចម្តេច ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនជាប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡកច្រឡំគឺជាធម៌ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យស្ងប់រំងាប់ទៅដោយទំនងដ៏សមគួរ តើដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់ទីជិតនៃដើមឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី អង្គុយពែនក្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ តម្កល់សតិឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរកកម្មដ្ឋាន

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សោ សតោ វ អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ទីយំ
 វា អស្សសន្តោ ទីយំ អស្សសាមីតិ បដាណតិ
 ទីយំ វា បស្សសន្តោ ទីយំ បស្សសាមីតិ បដាណតិ
 រស្សំ វា អស្សសន្តោ រស្សំ អស្សសាមីតិ បដាណតិ
 រស្សំ វា បស្សសន្តោ រស្សំ បស្សសាមីតិ បដាណតិ
 សព្វកាយប្បជិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 សព្វកាយប្បជិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 បស្សម្ហយំ កាយសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 បស្សម្ហយំ កាយសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 បីតិប្បជិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បីតិប្បជិសំ-
 វេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សុខប្បជិសំវេទី អស្ស-
 សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សុខប្បជិសំវេទី បស្សសិស្សា-
 មីតិ សិក្ខតិ ចិត្តសង្ខារប្បជិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ ចិត្តសង្ខារប្បជិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនោះមានសតិ ដកដង្ហើមចេញ មានសតិដកដង្ហើមចូល កាលដក
 ដង្ហើមចេញដែរ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញដែរ ឬកាលដកដង្ហើម
 ចូលដែរក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលដែរ កាលដកដង្ហើមចេញ
 ខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចេញខ្លី ឬកាលដកដង្ហើមចូលខ្លី ក៏
 ដឹងច្បាស់ថា អញដកដង្ហើមចូលខ្លី (ភិក្ខុ) សិក្សាថា អញនឹងកំណត់
 ដឹងច្បាស់នូវកងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ
 នឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវកងខ្យល់ទាំងពួង សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា
 អញរម្ងាប់កាយសង្ខារ (គឺខ្យល់អស្សាសបស្សាស) សឹមដកដង្ហើម
 ចេញ សិក្សាថា អញនឹងរម្ងាប់កាយសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សា
 ថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ (គឺសេចក្តីឆ្អែតកាយឆ្អែតចិត្ត) សឹម
 ដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវបីតិ សឹមដក
 ដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវសុខ (គឺសុខកាយ
 សុខចិត្ត) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់
 នូវសុខ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវ
 ចិត្តសង្ខារ (គឺវេទនា និងសញ្ញា) សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា
 អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស អានាបានស្សតិសមាធិ

សិក្ខតិ បស្សម្តយំ ចិត្តសង្ខារំ អស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ បស្សម្តយំ ចិត្តសង្ខារំ បស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ ចិត្តប្បដិសំវេទី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 ចិត្តប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អភិប្បមោ-
 ទយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អភិប្បមោទយំ
 ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សមាទហំ ចិត្តំ
 អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សមាទហំ ចិត្តំ បស្ស-
 សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ វិមោចយំ ចិត្តំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 អនិច្ចាទុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ អនិច្ចាទុ-
 បស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិរាគាទុបស្សី
 អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ វិរាគាទុបស្សី បស្ស-
 សិស្សាមីតិ សិក្ខតិ និរោធាទុបស្សី អស្សសិស្សា-
 មីតិ សិក្ខតិ និរោធាទុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ
 សិក្ខតិ បដិទិស្សក្កាទុបស្សី អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ អំពីអាណាបានស្សតិសមាធិ

អញនឹងរម្ងាប់ចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹង
 រំងាប់ចិត្តសង្ខារ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹង
 ច្បាស់នូវចិត្ត សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងកំណត់ដឹងច្បាស់
 នូវចិត្ត សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សឹមដក
 ដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ សឹមដកដង្ហើមចូល
 សិក្សាថា អញនឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញ
 នឹងតាំងចិត្តខ្ជាប់ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងដោះចិត្តឲ្យផុត
 ស្រឡះ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងដោះចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ
 សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយសភាពជារបស់
 មិនទៀង សឹមដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយសភាព
 ជារបស់មិនទៀង សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយ
 សភាពឥតរាគៈ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយ
 សភាពឥតរាគៈ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារណាដោយ
 សភាពរលត់ទៅ សឹមដកដង្ហើមចេញ សិក្សាថា អញនឹងពិចារណា
 ដោយសភាពរលត់ទៅ សឹមដកដង្ហើមចូល សិក្សាថា អញនឹងពិចារ-
 ណារឿយ ។ ដោយកិរិយាលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ សឹមដកដង្ហើមចេញ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បដិទិស្សត្តានុបស្សី បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ឯ
 ការិតោ ខោ ភិក្ខុវេ អាណាចានស្សតិសមាធិ ឯ
 ពហុលីកតោ សន្តោ ចេវ បណ្ឌិតោ ច អសេចន-
 កោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្ទុប្បន្នោ ច ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ អន្តរជាបេតិ រូបសមេតីតិ ។

[១៧៩] អថខោ ភក្ខវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិ-
 បុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនាបិ អត្តានំ
 ដីវិតា វោរោបេន្តិ អញ្ញមញ្ញបិ ដីវិតា វោរោបេន្តិ មិត-
 លណ្ឌិកំបិ សមណាកុត្តកំ ឧបសង្កម្ពិត្វា ឯ វេន្តិ
 សាធុ នោ អារុសោ ដីវិតា វោរោបេហិ ឥទំ តេ បត្តចីវរំ
 ភវិស្សតីតិ ។ សច្ចំ ភក្ខវាតិ ។ វិក្កហិ ពុទ្ធា ភក្ខវា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សិក្សាថា អញនឹងពិចារណារឿយ ។ ដោយកិរិយាលះបង់នូវសេចក្តី
ប្រកាន់ សឹមដកដង្ហើមចូល ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានាបានសូតិសមាធិ
ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយយ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាង
នេះ ជាធម៌ល្អិតផង ជាធម៌ឧត្តមផង ជាធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំគឺជាធម៌
ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំង
អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើង ។ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ឲ្យ
ស្ងប់ទៅ ដោយទំនងដ៏សមគួរ ។

[១៧៩] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សាកសួរភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងគ្រានោះថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកភិក្ខុផ្តាច់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ
ផ្លាស់គ្នាឲ្យផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក
ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិកហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ ពួកយើង
សូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់បង់ជីវិតពួកយើងចុះ បាត្រនិងចីវរទាំងនេះ នឹងបាន
ជារបស់អ្នក (យ៉ាងនេះ) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិនិទានំ

អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ អនុលោមិកំ
 អប្បជ្ឈិបំ អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អករណីយំ
 កងំ ហិ ឆាម តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនាបិ
 អត្តានំ ជីវិតា វោហេបេស្សន្តិ អញ្ញមញ្ញបិ ជីវិតា
 វោហេបេស្សន្តិ មិតលណ្ហិកំបិ សមណកុត្តកំ ឧប-
 សង្កមិត្វា ឯវំ វក្ខន្តិ សាធុ នោ អារុសោ ជីវិតា
 វោហេបេហិ ឥទំ តេ បត្តចីវរំ ភវិស្សតីតិ នេតំ ភិក្ខុវេ
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ សញ្ញាច្ច មនុស្សវិក្កហំ ជីវិតា វោហេបេយ្យ
 សត្តហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យ អយម្បិ ចារាជិ-
 កោ ហោតិ អសំវាសោតិ ។ ឯវញ្ចំ ភកវតា
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៨០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហេ
 ឧចាសកោ គិលានោ ហោតិ ។ តស្ស បជាបតិ
 អភិរូចា ហោតិ ទស្សជីយា ចាសាទិកា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងអនុប្បញ្ញត្តិ

ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយបានធ្វើ ហើយនេះ មិនសម មិនទំនង មិនគួរ មិនមែនជាកិច្ចរបស់សមណៈ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចបានជា ពួកភិក្ខុទាំងនោះទៅផ្តាច់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ផ្ទះស្តាយផ្តាច់ជីវិត ទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណកុត្តក ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិក ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តាច់ បង់ជីវិតពួកយើងចុះ បាត្រនិងចីវរនេះនឹងបានជារបស់អ្នក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ អំពើនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយ របស់មនុស្សឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី ទោះបីស្វែងរកគ្រឿងសស្រ្តាវុធ (ឲ្យគេ សម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី ភិក្ខុនេះឯងហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៨០] សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់មានជំងឺ ។ ប្រពន្ធ របស់ឧបាសកនោះ មានរូបល្អស្រស់របស់មុខគួរឲ្យគយគន់ជាទីនាំមកនូវ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឆព្វគ្គិយា ភិក្ខុ តស្សា ឥត្ថិយា បដិពទ្ធចិត្តា ហោន្តិ ។
 អថខោ ឆព្វគ្គិយានំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ សចេ ខោ
 សោ អាវុសោ ឧចាសកោ ជីវិស្សតិ ន មយំ តំ ឥត្ថិ
 លភិស្សាម ហន្ត មយំ អាវុសោ តស្ស ឧចាសកស្ស
 មរណាវុស្ណំ សំវុស្ណមាតិ ។ អថខោ ឆព្វគ្គិយា ភិក្ខុ
 យេន សោ ឧចាសកោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
 តំ ឧចាសកំ ឯតទហេចំ ត្វំ ខោសិ ឧចាសក
 កតកល្យាណោ កតកុសលោ កតភីរុត្តាណោ
 អកតចាចោ អកតលុទ្ធា អកតកិព្វិសោ កតំ
 តយា កល្យាណំ អកតំ តយា ចាបំ កី
 តុយ្ហិមិធា ចាបកេន ទុដ្ឋិវិតេន មតន្តេ ជីវិតា
 សេយ្យោ ឥតោ ត្វំ កាលកតោ កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា សុគតី សក្កំ លោកំ ឧប-
 បដ្ឋិស្សសិ តត្ថ ទិព្វេហិ បញ្ចហិ កាមកុណេហិ
 សមប្បិតោ សមដ្ឋិតោ បរិចារស្សសីតិ ។ អថខោ

និយមិដក មហាវិភង្គ

សេចក្តីជ្រះថ្លា ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធចំពោះស្រីនោះ ។
 គ្រានោះ សេចក្តីបរិវិតក្កនេះបានមានដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដូច្នេះថា ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ បើឧបាសកនោះនឹងរស់នៅ ពួកយើងមុខជានឹងមិន
 បានស្រីនោះទេ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើង (នាំគ្នា)
 ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសកនោះ ។ គ្រានោះឯង ពួក
 ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីដែលឧបាសកនោះនៅ លុះចូលទៅដល់
 ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងឧបាសកនោះថា ម្នាលឧបាសក អ្នកឯងបាន
 ធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើកម្មជាគ្រឿង
 ការពារភ័យរួចអស់ហើយ អ្នកឯងមិនដែលធ្វើបាប មិនដែលធ្វើអំពើលា-
 មក មិនដែលធ្វើអំពើអាក្រក់ អំពើល្អអ្នកបានធ្វើហើយ បាបអ្នកមិនធ្លាប់
 ធ្វើឡើយ អ្នកឯងមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នក
 ស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អ្នកធ្វើកាលកិរិយារំលាងខន្ធស្លាប់ចាក
 មនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬស្ថានសួគ៌
 អ្នកនឹងបានឆ្លែតស្តាប់ស្តល់ (នឹងបានឲ្យស្រីអប្បរទាំងឡាយ) បម្រើ
 ដោយកាមគុណទាំង ៥ ដ៏ជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។ គ្រានោះឯង

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិនិទានំ

សោ ឧបាសកោ សច្ចំ ខោ អយ្យា អាហំសុ
 អហញ្ញំ កតកល្យាណោ កតកុសលោ កត-
 ក្កីរុត្តាលោ អកតចាចោ អកតលុទ្ធា អកត-
 កិព្វិសោ កតំ មយា កល្យាណំ អកតំ
 មយា ចាបំ កី មយ្ហិមិដា ចាបកេន ទុដ្ឋិវិគេន
 មតំ មេ ដីវិតា សេយ្យោ ឥតោ អហំ កាលកតោ
 កាយស្ស ភេតា បរំ មរណា សុគតី សក្កំ លោកំ
 ឧបបទ្គិស្សាមិ តត្ថ ទិព្វេហិ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ
 សមប្បិតោ សមទ្គិក្ខតោ បរិចារស្សាមីតិ ។ សោ
 អសប្បាយានិ ចេវ កោដនានិ ភុញ្ញំ អសប្បា-
 យានិ ច ខាទនីយានិ ខាទិ អសប្បាយានិ ច
 សាយនីយានិ សាយិ អសប្បាយានិ ច ចានានិ
 បិវិ ។ តស្ស អសប្បាយានិ ចេវ កោដនានិ ភុញ្ញ-
 តោ អសប្បាយានិ ច ខាទនីយានិ ខាទតោ

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងអនុប្បញ្ញត្តិ

ឧបាសកនោះគិតថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិយាយ (នេះ) ពិតណាស់ ដ្បិតខ្លួនអញជាមនុស្សបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើវិធីការពារភ័យ (ក្នុងអបាយភូមិ) ហើយ បាបអញមិនដែលធ្វើឡើយ អំពើអាក្រក់ក៏អញមិនដែលធ្វើ មិនធ្លាប់ធ្វើអំពើអាក្រក់សោះ អំពើប្រពៃអញបានធ្វើហើយ បាបអញមិនធ្លាប់ធ្វើឡើយ អញមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អញស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អញធ្វើកាលកិរិយារំលាងខន្ធស្លាប់ចាកមនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អញមុខជានឹងបានឆ្អែតស្តាប់ស្តល់ (ឲ្យស្រីទេពអប្បរទាំងឡាយ) បម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ ដែលជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។ ឧបាសកនោះបរិភោគភោជនទាំងឡាយដែលមិនសប្បាយ (គឺអាហារដែលស្វែងនាំឲ្យកើតរោគ) ទំពាស៊ីតែខាទនីយ (គ្រឿងទំពា) ដែលមិនសប្បាយផង ជញ្ជាប់ជញ្ជក់តែវត្ថុសម្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជក់ដែលមិនសប្បាយផង ផឹកទឹកដែលមិនសប្បាយផង ។ កាលឧបាសកនោះ បរិភោគភោជនដែលមិនសប្បាយតែម្យ៉ាងផង កាលទំពាស៊ីខាទនីយវត្ថុដែលមិនសប្បាយផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អសប្បាយានិ ច សាយនីយានិ សាយតោ អសប្ប-
 យានិ ច ចានានិ បិរតោ ខរោ អាពាជោ
 ឧប្បន្និ ។ សោ តេនេវ អាពាជេន កាលម-
 កាសិ ។ តស្ស បជាបតិ ឧជ្ឈាយតិ វិយតិ
 វិចាចេតិ អលន្និនោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ទុស្សីលា មុសាវាទិនោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិនោ
 សមចារិនោ ព្រហ្មចារិនោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ
 កល្យាណធម្មា បដិជានិស្សន្និ នត្ថិ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ នត្ថិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបកតា ឥមេ សា-
 មញ្ញា អបកតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា ឥមេ មេ សាមិកស្ស
 មរណវណ្ណំ សំរណ្ណសុំ ឥមេហិ មេ សាមិកោ មារិតា-
 តិ ។ អញ្ញេបិ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ វិយន្តិ វិចាចេន្តិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

កាលជញ្ជាប់ជញ្ជាក់វត្ថុសម្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់មិនសប្បាយផង ផឹកទឹកដែល
មិនសប្បាយផង អាពាធដ៏ក្លៀវក្លាក៏កើតឡើង ។ ឧបាសកនោះក៏ធ្វើកាល
កិរិយាស្លាប់ទៅដោយអាពាធនោះឯង ។ ទើបប្រពន្ធរបស់ឧបាសកនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈទាំងនេះជាសក្យបុត្រ
ជាបុគ្គលឥតខ្មាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានប្រក្រតីពោលពាក្យមុសា
ពួកសមណៈទាំងនេះនឹងប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរៀប
រយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ជាអ្នកពោលពាក្យសត្យ ជាអ្នកមាន
សីល ជាអ្នកមានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន ភាពសមណៈ របស់ភិក្ខុទាំង
នេះគ្មានទេ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ភិក្ខុទាំងនេះក៏គ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់
សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណ របស់សមណៈទាំងនេះ
វិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ នឹងមានមកពីណា
ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ នឹងមានមកពីណា សមណៈទាំងនេះ
ប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណៈទាំងនេះ ប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញ-
គុណហើយ (ព្រោះ) សមណៈទាំងនេះ បានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់
ដល់ស្វាមីរបស់អញ ស្វាមីរបស់អញ គឺសមណៈទាំងនេះសម្លាប់ហើយ ។
ទាំងពួកមនុស្សឯទៀត ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា សមណៈ

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិនិទានំ

អលដ្ឋិដោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា
 មុសាវាទិដោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិដោ សមចារិដោ
 ព្រហ្មចារិដោ សច្ចវាទិដោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា
 បដិជានិស្សន្តិ នត្ថិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នត្ថិ ឥមេសំ
 ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបកតា
 ឥមេ សាមញ្ញា អបកតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា ឥមេ ឧចា-
 សកស្ស មរណវណ្ណំ សំវណ្ណសុំ ឥមេហិ ឧចាសកោ
 មារិតោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
 ឧជ្ឈាយន្តានំ វិចារេន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ
 ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ វិចារេន្តិ វិចារេន្តិ
 កងំ ហិ នាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧចាសកស្ស
 មរណវណ្ណំ សំវណ្ណស្សន្តិតិ ។ អថខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ និទានក្នុងអនុប្បញ្ញត្តិ

ពួកនេះជាសក្យបុត្រ ជាមនុស្សឥតខ្ចាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល
 ពោលតែពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ប្រព្រឹត្តរាបសា ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ពោលពាក្យសច្ចៈ មាន
 សីល មានកល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) សាមញ្ញគុណរបស់
 សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ ក៏គ្មាន
 ទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ វិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញ-
 គុណរបស់សមណៈទាំងនេះ វិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណរបស់
 សមណៈទាំងនេះ នឹងមានមកពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ
 នឹងមានមកពីណា ពួកសមណៈទាំងនេះ ប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ
 ពួកសមណៈទាំងនេះ ប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ (ព្រោះ) សមណៈ
 ទាំងនេះ បានពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក ឧបាសកដែល
 ស្លាប់ពីព្រោះតែសមណៈទាំងនេះ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្ស
 ពួកនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ ។ ពួកភិក្ខុណា
 ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
 បន្តុះបង្គាប់ ថា ហេតុម្តេចបានជា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទៅពណ៌នា
 គុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ដល់ឧបាសក (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ បានក្រាបទូល សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សច្ចំ កិរ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ឧចាសកស្ស មរណាវុឿន្ធ
 សំវុឿន្ធថាតិ ។ សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា ភក្កវា
 អនុច្ឆរិកំ មោឃបុរិសា អនុលោមិកំ អប្បជ្ឈិបំ
 អស្សាមណាតំ អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ នាម
 តុម្ពេ មោឃបុរិសា ឧចាសកស្ស មរណាវុឿន្ធ សំ-
 វុឿន្ធស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសា-
 នាយ ។ បេ ។ វេត្ថា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សព្វាច្ច មនុស្សវិក្កហំ
 ជីវិតា វោរោមេយ្យ សត្តហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យ
 មរណាវុឿន្ធ វា សំវុឿន្ធយ្យ មរណាយ វា សមាទមេយ្យ
 អម្ពោ បុរិស កី តុយ្ហិមិទា ចាបកេន ទុដ្ឋិវិគេន
 មតន្តេ ជីវិតា សេយ្យោតិ ឥតិចិត្តមនោ ចិត្តសង្កប្បោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះបរមសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសកមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ (អំពើដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើហើយនុ៎ះ) មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ហេតុម្តេច បានជាអ្នកទាំងឡាយទៅពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី ទោះបីស្វែងរកគ្រឿងសស្ត្រារុធិ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី ឬនិយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ថា នៃបុរសដ៏ចម្រើន អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ (ភិក្ខុ) មានចិត្តគិតដូច្នេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុង

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិភង្គោ

អនេកបរិយាយេន មរណវណ្ណំ វា សំវណ្ណេយ្យ
មរណាយ វា សមាទមេយ្យ អយម្យំ ចារាជិកោ
ហោតិ អសំវាសោតិ ។

[១៨១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សញ្ញាចាតិ ជានន្តោ សញ្ញានន្តោ ចេច្ច
អភិវិតវិត្វា វីតិក្កមោ ។ មនុស្សវិត្តហោ នាម យំ
មាតុកុច្ឆិស្មី បបមំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ បបមំ វិញ្ញាណំ
ចាតុក្ខតំ យាវ មរណកាលា ឯត្ថន្តរេ ឯសោ មនុស្ស-
វិត្តហោ នាម ។ ជីវិតា វេហេមេយ្យាតិ ជីវិតិទ្ធិយំ
ឧបច្ឆិន្ទតិ ឧបហេធនតិ សន្តតិ វិកោមេតិ ។ សត្ត-
ហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យាតិ អសី វា សត្តិ វា
កេណ្ឌំ វា សូលំ វា លតុទ្បំ វា ចាសាលំ វា
សត្តំ វា វិសំ វា រដ្ឋំ វា ។

[១៨២] មរណវណ្ណំ សំវណ្ណេយ្យាតិ ជីវិតេ
អាទីនំ ទស្សេតិ មរណោ វណ្ណំ ភណាតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ ចំណែកសិក្ខាបទ

ចិត្តដូច្នេះ គប្បីពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ឬគប្បីណែនាំដើម្បីសេចក្តី
ស្លាប់ដោយអនេកបរិយាយ ភិក្ខុនេះក្តី ហៅថាត្រូវអាបត្តិបារាជិក មិន
មានសំវាសឡើយ ។

[១៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ (ក្នុងបេយ្យាលទាំងពីរ មាន
សេចក្តីអធិប្បាយដូចក្នុងបារាជិកកណ្តាទី ១) ។ ត្រង់បទថា ក្លែង (នោះ)
គឺដឹងជាក់ច្បាស់ហើយក្លែងសម្លាប់ ។ ដែលហៅថា រាងកាយនៃមនុស្ស
(នោះ) គឺបឋមចិត្តណាដែលកើតឡើងហើយ បឋមវិញ្ញាណណាដែល
កើតឡើងប្រាកដហើយ ក្នុងផ្ទៃនៃមាតាដរាបដល់ពេលស្លាប់ ក្នុងរាងកាល
ប៉ុណ្ណោះ នេះឯងហៅថារាងកាយរបស់មនុស្ស ។ ត្រង់ពាក្យថា ផ្តាច់បង់
ចាកជីវិត គឺចូលទៅផ្តាច់បង់ ញ៉ាំងឥន្ទ្រិយ៍គឺជីវិតឲ្យរលត់ទៅ គឺថាញ៉ាំង
សន្តតិ (ខ្សែតនៃចិត្ត) ឲ្យកម្រើក ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះបីស្វែងរកគ្រឿង
សស្ត្រាវុធ (ឲ្យគេសម្លាប់) រាងកាយមនុស្សនោះក្តី សេចក្តីថា គឺគប្បី
ស្វែងរកដាវក្តី លំពែងក្តី ច្បូកក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្ទូងក្តី ឬក្តី កាំបិតក្តី
ថ្នាំពិសក្តី ខ្សែក្តី ។

[១៨២] ត្រង់ពាក្យថា ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី សេចក្តីថា
សម្តែងទោសក្នុងកិរិយារស់នៅ ពោលសរសើរគុណក្នុងការស្លាប់ ។

និយមិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៨៣] មរណាយ វា សមាទមេយ្យាតិ សត្តំ
 វា អាហារ វិសំ វា ខាទ រដ្ឋយា វា ឧព្វន្ធិត្វា
 កាលំ ករោហិតិ ។

[១៨៤] អម្ពោ បុរិសាតិ អាលបនាធិវចនមេតំ
 អម្ពោ បុរិសាតិ^(១) ។ កី តុយ្ហិមិទា ចាបកេន ទុដ្ឋិវិតេន
 មតន្តេ ដីវិតា សេយ្យាតិ ចាបកំ ធាម ដីវិតំ
 អឡានំ ដីវិតំ ឧចាទាយ ទលិទ្ធានំ ដីវិតំ ចាបកំ
 សធនានំ ដីវិតំ ឧចាទាយ អធនានំ ដីវិតំ ចាបកំ
 ទេវានំ ដីវិតំ ឧចាទាយ មនុស្សានំ ដីវិតំ ចាបកំ ។
 ទុដ្ឋិវិតំ ធាម ហត្ថច្ឆិន្ទស្ស ចាទច្ឆិន្ទស្ស ហត្ថចាទច្ឆិន្ទស្ស
 កណ្ណច្ឆិន្ទស្ស ធាសច្ឆិន្ទស្ស កណ្ណធាសច្ឆិន្ទស្ស ។ កី
 ឥមិទា ច ចាបកេន ឥមិទា ច ទុដ្ឋិវិតេន មតន្តេ

១ តេសុ វុត្តបោត្តកេសុ ឥទំ វេចនំ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៨៣] ត្រង់ពាក្យថា និយាយណែនាំ ដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ក្តី
សេចក្តីថា និយាយណែនាំថា អ្នកចូរនាំគ្រឿងសស្ត្រាមកក្តី ថាអ្នក
ចូរស៊ីថ្នាំពិសក្តី ថាអ្នកចូរចងវិធីដោយខ្សែហើយ ធ្វើមរណកាលទៅក្តី
(យ៉ាងនេះហៅថា និយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់) ។

[១៨៤] ត្រង់ពាក្យថា នៃបុរសដ៏ចម្រើន (នេះ) ជាឈ្មោះនៃពាក្យ
អាលបន (ពាក្យសម្រាប់ហៅរក) ថា ម្ចាស់បុរសដ៏ចម្រើន ។ ត្រង់ពាក្យថា
អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយជីវិតអាក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់ទៅប្រសើរ
ជាងកិរិយារស់នៅ មានអធិប្បាយថា ជីវិតរបស់ពួកមនុស្សកំសត់ បើធៀប
ផ្ទឹមនឹងជីវិតរបស់ពួកមនុស្សស្អាតស្អំ (ក៏ឃើញថា) ជាជីវិតលាមក ជីវិត
របស់ពួកមនុស្សឥតទ្រព្យ បើធៀបផ្ទឹមនឹងជីវិតរបស់ពួកមនុស្សមានទ្រព្យ
(ក៏ឃើញថា) ជាជីវិតលាមក ជីវិតរបស់មនុស្សទាំងឡាយ បើធៀបផ្ទឹម
គ្នានឹងជីវិតរបស់ទេវតាទាំងឡាយ (ក៏ឃើញថា) ជាជីវិតលាមក (យ៉ាង
នេះ) ហៅថា ជីវិតលាមក ។ ជីវិតរបស់មនុស្សដាច់ដៃ ដាច់ជើង ដាច់
ទាំងដៃទាំងជើង មនុស្សដាច់ត្រចៀក មនុស្សដាច់ច្រមុះ មនុស្សដាច់
ទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ (ទាំងនេះ) ហៅថា ជីវិតអាក្រក់ ។ អ្នកមាន
ប្រយោជន៍អ្វីនឹងជីវិតដ៏លាមកនេះ នឹងជីវិតដ៏អាក្រក់នេះ អ្នកស្លាប់ទៅ

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិភង្គោ

ដីវិតា សេយ្យោ ។ ឥតិចិត្តមនោតិ យំ ចិត្តំ តំ
 មនោ យំ មនោ តំ ចិត្តំ ។ ចិត្តសង្កប្បោតិ មរណ-
 សញ្ញំ មរណចេតនោ មរណាធិប្បាយោ ។ អនេក-
 បរិយាយេនាតិ ឧច្ចាវចេហិ អាការេហិ ។ មរណវណ្ណំ
 វា សំវណ្ណយ្យាតិ ដីវិតេ អាទីនំ ទស្សេតិ មរណា
 វណ្ណំ ភណាតិ ឥតោ តំ កាលកតោ កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា សុគតី សក្កំ លោកំ ឧប-
 បទ្គិស្សសិ តត្ថ ទិព្វេហិ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ
 សមប្បិតោ សមទ្គិក្ខតោ បរិចារស្សសីតិ ។

[១៨៥] មរណាយ វា សមាទមេយ្យាតិ សត្តំ វា
 អាហារ វិសំ វា ខាទ វដ្តយា វា ឧព្វទ្ធិត្វា កាលំ
 កហេហិ សោព្ពេ វា នរកេ វា បចាតេ វា បបតាតិ ។

[១៨៦] អយម្យីតិ បុរិមេ ឧបាទា-
 យ វុច្ចតិ ។ ចារាជិកោ ហោតីតិ

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ ចំណែកសិក្ខាបទ

ប្រសើរជាងរស់នៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តគិតដូច្នេះ សេចក្តីថា ធម្ម-
ជាតណាជាចិត្ត ធម្មជាតនោះជាមនោ ធម្មជាតណាជាមនោ ធម្មជាតនោះ
គឺចិត្ត ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដូច្នេះ សេចក្តីថា មាន
សេចក្តីសម្គាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ មានចេតនាចង់ឲ្យស្លាប់ មានសេចក្តី
ប៉ុនប៉ងចង់ឲ្យស្លាប់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអនេកបរិយាយ គឺដោយ
អាការទាំងឡាយខ្ពស់និងទាប (ដោយឧបាយច្រើនយ៉ាង) ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី អធិប្បាយថា ភិក្ខុសម្តែងទោសក្នុង
ការរស់នៅ ពោលសរសើរគុណក្នុងការស្លាប់ទៅដូច្នេះថា អ្នកស្លាប់អំពី
លោកនេះ គឺអ្នករំលាងខន្ធស្លាប់ទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្ស
សុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកនឹងបានឆ្លែតស្តាប់ស្តល់ (ឲ្យស្រីទេពអប្បរទាំង
ឡាយ) បម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ ដ៏ជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។

[១៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ឬនិយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់
សេចក្តីថា (និយាយដឹកនាំ) ថាអ្នកចូរនាំគ្រឿងសស្ត្រាមកក្តី អ្នកចូរស៊ី
ថ្នាំពិសក្តី អ្នកចូរចង់រឹតដោយខ្សែហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅក្តី អ្នកចូរ
លោតទម្លាក់ទៅក្នុងបឹងក្តី អណ្តូងក្តី ជ្រោះក្តី ។

[១៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនោះក្តី មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចខាងដើម
(ត្រង់បារាជកកណ្តាទី ១) ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក អធិប្បាយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សេយ្យថាបិ ឆាម បុត្តសិលា ទ្វេដា ភិក្ខុ អប្បដិ-
 សទ្ធិកា ហោតិ ឯវមេវ ភិក្ខុ សញ្ញាច្ច មនុស្សវិត្តហំ
 ដីវិតា វេរោបេត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្ស-
 បុត្តិយោ តេន វុច្ចតិ ចារាជិកោ ហោតីតិ ។

អសំវាសោតិ សំវាសោ ឆាម ឯកកម្មំ ឯកុទ្ទេសោ
 សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ ឆាម សោ តេន
 សទ្ធិ នត្ថិ តេន វុច្ចតិ អសំវាសោតិ ។

[១៨៧] សាមំ អធិជ្ឈាយ ទូតេន ទូតបរម្បរាយ
 វិសត្តិយេន ទូតេន កតប្បច្ចាគតេន ទូតេន អរហោ
 រហោសញ្ញំ រហោ អរហោសញ្ញំ អរហោ អរហោ-
 សញ្ញំ រហោ រហោសញ្ញំ កាយេន សំវណ្ណតិ
 វាចាយ សំវណ្ណតិ កាយេន វាចាយ សំវណ្ណតិ
 ទូតេន សំវណ្ណតិ លេខាយ សំវណ្ណតិ ឱចាតំ
 អបស្សនំ ឧបនិក្ខិបនំ ភេសន្តំ រូបូបហារោ

និយមិដក មហាវិភង្គ

ថា ឬក្រាស់បែកជាពីរចំណែក ជាវត្ថុភ្ជាប់គ្នាមិនបានទៀតយ៉ាងណាមិញ
 ភិក្ខុក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្សឲ្យចាកជីវិត មិនមែនជាសមណៈ
 មិនមែនជាសក្យបុត្រ មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះហេតុនោះ ទើប
 ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបាពជិក ។ ត្រង់ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន សេចក្តី
 ថា កម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថាមាន
 សំវាស ភិក្ខុនោះគ្មានសំវាសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា
 រកសំវាសគ្មាន ។

[១៨៧] ភិក្ខុស្ថិតនៅក្នុងទីជិត (តាំងចិត្តនឹងសម្លាប់មនុស្ស) ដោយ
 ខ្លួនឯង ដោយប្រើបម្រើ ដោយប្រើបម្រើ ត ។ គ្នា ដោយបម្រើទៅធ្វើការ
 ខុសសង្កេត ដោយបម្រើទៅហើយត្រឡប់មកវិញ ភិក្ខុនៅក្នុងទីមិនកំបាំង
 សំគាល់ថាកំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំងសំគាល់ថាមិនកំបាំង នៅក្នុងទីមិន
 កំបាំង សំគាល់ថាមិនកំបាំង នៅក្នុងទីកំបាំងសំគាល់ថាកំបាំង ភិក្ខុពណ៌នា
 (សេចក្តីស្លាប់) ដោយកាយ ពណ៌នាដោយវាចា ពណ៌នាដោយកាយ
 និងវាចា ពណ៌នាដោយប្រើបម្រើ ពណ៌នាដោយចារឹកអក្សរ ដឹក
 រណ្តៅ ធ្វើបង្អែក បង្អប់ចម្រូង ឲ្យភេសជ្ជៈ សម្លាប់ដោយរូប សម្លាប់

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អាណត្តិកប្បយោគោ

សទ្ធិបហារោ កន្ធិបហារោ រស្មបហារោ ដោដ្ឋព្វបហារោ
 ធម្មបហារោ អាចិក្ខុនា អនុសាសនី សន្តេតកម្មំ
 និមិត្តកម្មន្តិ ។

[១៨៨] សាមន្តិ សយំ ហនតិ កាយេន វា
 កាយប្បជិតទ្វេន វា និស្សត្តិយេន វា ។ អធិដ្ឋាយាតិ
 អធិដ្ឋហិត្វា អាណាបេតិ វរំ វិជ្ឈ វរំ បហា វរំ
 ឃាតេហិតិ ។

[១៨៩] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ ដីវិតា
 វោវេបេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ តំ មញ្ញ-
 មាណោ តំ ដីវិតា វោវេបេតិ អាបត្តិ ឧភិដ្ឋំ ចារា-
 ជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្តន្ទាមំ ដីវិតា
 វោវេបេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ តំ មញ្ញមាណោ
 អញ្ញំ ដីវិតា វោវេបេតិ មូលជស្ស អនាបត្តិ វេកស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ បទភាជនីយ អំពីប្រយោគបង្គាប់

ដោយសម្លេង សម្លាប់ដោយក្លិន សម្លាប់ដោយរស សម្លាប់ដោយ
សម្ផស្ស សម្លាប់ដោយធម៌ បង្គាប់ឲ្យស្លាប់ ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្លាប់
ធ្វើសង្កេតកម្ម ធ្វើនិមិត្តកម្ម ។

[១៨៨] ត្រង់ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺភិក្ខុសម្លាប់ (គេ) ខ្លួន
ឯង ដោយកាយក្តី ដោយអារុដដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយគ្រឿង
ប្រយោលក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា បិតនៅក្នុងទីជិត សេចក្តីថា បិតនៅ
(ក្នុងទីជិត) ក៏បង្គាប់ថា អ្នកចូរចាក់យ៉ាងនេះ អ្នកចូរប្រហារយ៉ាងនេះ
អ្នកចូរសម្លាប់យ៉ាងនេះ ។

[១៨៩] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង្គំជីវិតមនុស្ស
ឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះចំណាំ
មនុស្សនោះបាន ហើយផ្តាច់បង្គំជីវិតមនុស្សនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាណិកទាំង
ពីររូប ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង្គំជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ
ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំណាំមនុស្សបាន (ប៉ុន្តែ)
ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតមនុស្សដទៃវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ភិក្ខុ
អ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង្គំ

ឥត្តជ្ជាមំ ដីវិតា វោរោមេហ៍តិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

សោ អញ្ញំ មញ្ញមាដោ តំ ដីវិតា វោរោមេតិ អាបត្តិ

ឧភិជ្ជំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ

ឥត្តជ្ជាមំ ដីវិតា វោរោមេហ៍តិ អាបត្តិ ទុក្ខ-

ជស្ស ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញមាដោ អញ្ញំ ដីវិតា

វោរោមេតិ មូលជ្ជស្ស អនាបត្តិ វេទកស្ស អាបត្តិ

ចារាជិកស្ស ។

[១៩០] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តជ្ជាមស្ស ចាវេទ

ឥត្តជ្ជាមោ ឥត្តជ្ជាមស្ស ចាវេទតុ ឥត្តជ្ជាមោ ឥត្តជ្ជាមំ

ដីវិតា វោរោមេតូតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ ឥតវស្ស

អាហោចេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ វេទកោ បដិក្កល្ហាតិ

មូលជ្ជស្ស អាបត្តិ មុល្លចូយស្ស ។ សោ តំ ដីវិតា

វោរោមេតិ អាបត្តិ សព្វេសំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ

ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តជ្ជាមស្ស ចាវេទ ឥត្តជ្ជាមោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំណាំមនុស្សដទៃវិញ (ប៉ុន្តែ) ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្សនោះ (គឺមនុស្សដែលអ្នកប្រើ ប្រាប់ឲ្យសម្លាប់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាវជិកទាំងពីររូប ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំណាំមនុស្សដទៃវិញ (លុះវេលា) ទៅផ្តាច់បង់ ។ ជីវិតមនុស្សដទៃនោះ (បើធ្វើខុសបង្គាប់ដូច្នេះ) ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបាវជិក ។

[១៩០] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា^(១) លោកចូរប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះនេះដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅប្រាប់អ្នកដទៃតវិញ (ដូច្នេះ) ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ទទួលបង្គាប់ ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។ លុះភិក្ខុអ្នកសម្លាប់បានផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះសម្រេច ត្រូវអាបត្តិបាវជិកគ្រប់ទាំងបួនរូប ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះ

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា ភិក្ខុជាអាចារ្យ ប្រើភិក្ខុឈ្មោះពុទ្ធរក្ខិត ឲ្យទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះធម្មរក្ខិតឲ្យប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះសង្ឃរក្ខិត ឲ្យទៅសម្លាប់មនុស្សឈ្មោះនេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឈ្មោះនេះ គឺមនុស្សនោះឈ្មោះអ្វី ក៏ចេញឈ្មោះនោះឯង ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អាណត្តិកប្បយោគោ

ឥត្ថន្នាមស្ស ចារុទតុ ឥត្ថន្នាមោ ឥត្ថន្នាមំ ជីវិតា វោវោ-
 បេត្វតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ អញ្ញំ អាណាបេតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ វេកោ បដិក្កណ្ឌាតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ សោ តំ ជីវិតា វោវោបេតិ មូលជ្ជស្ស
 អនាបត្តិ អាណាបកស្ស ច វេកស្ស ច អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១៩១] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្ថន្នាមំ ជីវិតា
 វោវោបេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ កន្ធា បុន
 បច្ចាកច្ឆតិ នាហំ សក្កោមិ តំ ជីវិតា វោវោបេតុន្តិ ។
 សោ បុន អាណាបេតិ យទា សក្កោសិ តទា តំ
 ជីវិតា វោវោបេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ តំ
 ជីវិតា វោវោបេតិ អាបត្តិ ឧភិដ្ឋំ ចារាជិកស្ស ។

[១៩២] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ឥត្ថន្នាមំ ជីវិតា
 វោវោបេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ តំ អាណា-
 បេត្វា វិប្បជិសារី ន សាវេតិ មា យាតេហិតិ ។ សោ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ បទភាជនីយ អំពីប្រយោគបង្គាប់

ទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នេះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅបង្គាប់ ភិក្ខុឯទៀត
វិញ (ធ្វើខុសបង្គាប់ដូច្នេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ ទទួលបង្គាប់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់នោះ បានផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ
សម្រេច ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកតែ
ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ និងភិក្ខុអ្នកសម្លាប់ ។

[១៩១] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយ
ត្រឡប់មកប្រាប់វិញថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះទេ ។ ភិក្ខុ
នោះបង្គាប់ទៀតថា លោកអាចវេលាណា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិត
គេវេលានោះចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះភិក្ខុអ្នកទទួល
បង្គាប់នោះ បានផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះសម្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ទាំងពីររូប ។

[១៩២] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គល
ឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនោះ លុះបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នានោះ
ហើយ ក៏ស្រាប់តែកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) តែនឹងបាន
ប្រាប់ឲ្យដឹងថា លោកកុំទៅសម្លាប់ដូច្នេះក៏ទេ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តំ ជីវិតា វោរោមេតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ ចារា-
 ជិតស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ
 ជីវិតា វោរោមេហិតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ
 អាណាមេត្វា វិប្បជិសារី សាវេតិ មា ឃាតេហិតិ ។
 សោ អាណាត្តោ អហំ តយាតិ តំ ជីវិតា វោរោមេតិ
 មូលជ្ជស្ស អនាបត្តិ វេជកស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។
 ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ ជីវិតា វោរោមេហិតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ សោ អាណាមេត្វា វិប្បជិសារី
 សាវេតិ មា ឃាតេហិតិ ។ សោ សាធូតិ ឱរមតិ
 ឧភិជ្ជំ អនាបត្តិ ។

[១៩៣] អរហោ រហោសញ្ញី ឧលូបតិ អហោ
 ឥត្តន្ទាមោ ហតោ អស្សាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 រហោ អរហោសញ្ញី ឧលូបតិ អហោ ឥត្តន្ទាមោ
 ហតោ អស្សាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អរហោ
 អរហោសញ្ញី ឧលូបតិ អហោ ឥត្តន្ទាមោ ហតោ អស្សាតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

លុះផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះស្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីររូប ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (តែ) ភិក្ខុនោះ លុះបង្គាប់រួចហើយក៏ស្រាប់តែកើត
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំទៅ
 សម្លាប់ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះអាងថា លោកបង្គាប់ខ្ញុំហើយ ក៏ទៅផ្តាច់ជីវិត
 បុគ្គលនោះទៅ (យ៉ាងនេះ) ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិទេ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកតែអ្នកសម្លាប់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់ជីវិត
 បុគ្គលឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះភិក្ខុនោះបង្គាប់ហើយក៏
 កើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រោយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំ
 ទៅសម្លាប់ឡើយ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្លាប់នោះ ទទួលថា សាធុ ហើយឈប់វិញ
 (ដូច្នេះ) មិនត្រូវអាបត្តិទាំងពីររូប ។

[១៩៣] ភិក្ខុសម្គាល់ទីដែលមិនស្ងាត់ថាទីស្ងាត់ ទើបពោលថា
 ឱ បុគ្គលឈ្មោះនេះអញត្រូវតែសម្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ សំ-
 គាល់ទីដែលស្ងាត់ថាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឱ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូម
 ឲ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសម្គាល់ទីដែលមិនស្ងាត់
 ថាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឱ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមវិនាសទៅចុះ ដូច្នេះ

បារាជិកកណ្តោ គតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ មរណវណ្ណនា

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ រហោ រហោសញ្ញំ ឧលូបតិ អហោ
 ឥត្តជ្ជាមោ ហតោ អស្សាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[១៩៤] កាយេន សំវណ្ណតិ នាម កាយេន
 វិការំ ករោតិ យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លភតិ
 យសំ វា លភតិ សក្កំ វា កច្ចតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តាយ សំវណ្ណនាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ
 អាបត្តិ ឧលូច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 វាចាយ សំវណ្ណតិ នាម វាចាយ ភណាតិ យោ ឯវំ មរតិ
 សោ ធនំ វា លភតិ យសំ វា លភតិ សក្កំ វា កច្ចតីតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តាយ សំវណ្ណនាយ មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ ឧលូច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កាយេន វាចាយ សំវណ្ណតិ
 នាម កាយេន ច វិការំ ករោតិ វាចាយ ច ភណាតិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ បទភាជនីយ អំពីពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុសំគាល់ទីដែលស្ងាត់ថាស្ងាត់ ទើបពោលថា ឱ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមឲ្យវិនាសទៅចុះ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

[១៩២] ដែលហៅថា ពណ៌នាដោយកាយ (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើវិការ ដោយកាយដូច្នេះ បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬនឹងបានយសស័ក្តិ ឬនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ (ភិក្ខុធ្វើយ៉ាងនេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ៉ាំង ទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោល ពណ៌នានោះ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) មនុស្សនោះ ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយ វាចា (នោះ) គឺភិក្ខុពោលដោយវាចាថា បុគ្គលណាស្លាប់យ៉ាង នេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយា ពោលពណ៌នានោះ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើបុគ្គលនោះ) ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយកាយ និងវាចា (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើវិការដោយកាយផង ពោលដោយវាចាផង

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ យសំ
 វា លកតិ សក្កំ វា កច្ចតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តាយ សំវណ្ណោនាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេទនំ
 ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១៩៥] ទូតេន សំវណ្ណោតិ នាម ទូតស្ស សាសនំ
 អាហោចេតិ យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ
 យសំ វា លកតិ សក្កំ វា កច្ចតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ ទូតស្ស សាសនំ សុត្វា មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ
 វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ លេខាយ សំវណ្ណោតិ នាម
 លេខំ ឆិទ្ធីតិ យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ
 យសំ វា លកតិ សក្កំ វា កច្ចតីតិ អក្ខរក្ខរាយ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ លេខំ បស្សិត្វា មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដូច្នេះថា បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមនុស្សស្លាប់សេចក្តីពណ៌នានោះហើយ) ញ្ញាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយកិរិយាពោលពណ៌នានោះ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១៩៥] ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយប្រើបម្រើ (នោះ) គឺភិក្ខុប្រាប់ដំណឹងដល់បម្រើថា បុគ្គលណាស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬពុំនោះទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) បុគ្គលនោះ បានស្លាប់ដំណឹងរបស់បម្រើ ហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់ ហើយក៏ញ្ញាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា ពណ៌នាដោយវិធីសរសេរអក្សរ (នោះ) គឺភិក្ខុឆ្លាក់អក្សរ (ជាសេចក្តី) ថា បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ ។ អក្ខរៈ ។ (បុគ្គលនោះ) ឃើញអក្សរចារឹកហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់ទៅ ហើយញ្ញាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ឱបាតាទិ

[១៩៦] ឱចាតំ ឆាម មនុស្សំ ឧទ្ធិស្ស ឱចាតំ
 ខនតិ បបតិក្ខា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស^(១) ។
 បបតិកេ ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អនោទិស្ស
 ឱចាតំ ខនតិ យោ កោចិ បបតិក្ខា មរិស្សតីតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ មនុស្សោ តស្មី បបតតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ បបតិកេ ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 យក្ខោ វា បេតោ វា តិរច្ឆានកតមនុស្សវិក្កហោ វា
 តស្មី បបតតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បបតិកេ ទុក្ខា
 វេទនា ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស ។ តិរច្ឆានកតោ តស្មី បបតតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ បបតិកេ ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ឥតោ បរំ ឱរោបិយបោត្តកេ មនុស្សោ តស្មី បបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាទិ អត្តោ វុត្តោ ។
 សោ បន សព្វបោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ បទភាជនីយ អំពីរណ្តៅជាដើម

[១៩៦] ដែលហៅថា រណ្តៅ (នោះ) គឺភិក្ខុជីករណ្តៅចំពោះ
មនុស្សដោយតាំងចិត្តថា អ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើអ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនាឡើង
(ដល់អ្នកនោះ) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុជីករណ្តៅមិនចំពោះ (មនុស្ស ឬ អមនុស្ស) ដោយគិត
ថា ជនណាមួយធ្លាក់ទៅគង់ស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
មនុស្សធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាល
មនុស្សនោះធ្លាក់ទៅកើតទុក្ខវេទនាឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។
(បើមនុស្សនោះ) ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ (បើ) យក្សក្តី
ប្រេតក្តី សត្វតិរច្ឆានដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅ
នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើជនមានយក្សជាដើមនោះ ធ្លាក់ទៅ
ហើយកើតទុក្ខវេទនា ភិក្ខុក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។ (បើ) ជនមានយក្សជា
ដើមនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) សត្វតិរច្ឆានធ្លាក់ទៅក្នុង
រណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើធ្លាក់ទៅហើយកើតទុក្ខវេទនា
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) វាស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៩៧] អបស្សេនំ នាម អបស្សេនេ សត្តំ វា
 បបេតិ វិសេន វា មក្ខេតិ ទុព្វលំ វា កកោតិ
 សោព្ពេ វា នរកេ វា បចាតេ វា បបេតិ ឥមិនា^(១)
 បបតិត្វា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សត្តេន វា
 វិសេន វា បបតិតេន វា ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១៩៨] ឧបនិក្ខិបនំ នាម អសី វា សត្តិ វា
 កេណ្ឌី វា សូលំ^(២) វា លកុដ្ឋំ វា ចាសាលំ វា សត្តំ
 វា វិសំ វា រដ្ឋំ វា ឧបនិក្ខិបតិ ឥមិនា មរិស្សតីតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ តេន មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេទនំ
 ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១៩៩] កេសដ្ឋំ នាម សប្បី វា នរជីតំ វា
 តេលំ វា មដ្ឋំ វា ផាលិតំ វា ទេតិ ឥមំ សាយិត្វា

១ ឱរោបិយបោត្តកេ អយម្យិ បាវោ ន បញ្ញាយតិ ។ ២ តេសុ វុត្តបោត្តកេសុ អយម្យិ
 បាវោ ន បញ្ញាយតេវ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

[១៩៧] ដែលហៅថា បង្កើត (នោះ) គឺភិក្ខុបង្កប់សស្ត្រាភ្នងទី
សម្រាប់ផ្នែកក្តី លាបដោយថ្នាំពិសក្តី ធ្វើឲ្យទ្រុឌទ្រោមក្តី បង្កប់
សស្ត្រាភ្នងត្រពាំងក្តី ភ្នងអណ្តូងក្តី ភ្នងជ្រោះក្តី ដោយគិតថា មនុស្ស
ណាមួយនឹងធ្លាក់ទៅស្លាប់ដោយគ្រឿងប្រហារនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
បើមនុស្សនោះ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើងដោយសស្ត្រាភ្នង ដោយថ្នាំពិសក្តី
ដោយដំណើរដែលធ្លាក់ចុះទៅ (តាមធម្មតា)ក្តី ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។
បើមនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១៩៨] ដែលហៅថា បង្កប់ចម្រូង (នោះ) គឺភិក្ខុបង្កប់ដាវក្តី
លំពែងក្តី ច្បូកក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្ទូងក្តី ថ្មក្តី កាំបិតក្តី ថ្នាំពិសក្តី
ខ្សែក្តី ដោយគិតថា មនុស្សណាមួយនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានដាវជាដើមនេះ
(យ៉ាងនេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើត
ឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយវត្ថុមានដាវជាដើមនោះ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[១៩៩] ដែលហៅថា ភេសជ្ជៈ (នោះ) គឺភិក្ខុឲ្យសប្បិក្តី នវនីតក្តី
ប្រេងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ស្ករអំពៅក្តី^(១) ដោយតាំងចិត្តថា មនុស្សដែលជញ្ជាក់

១ អដ្ឋកថា ពន្យល់សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យភេសជ្ជៈមានសប្បិជាដើម ដល់ភិក្ខុដែលមានជំងឺ
ដោយមានបំណងថា តែឆាន់ទៅនឹងលាបស្លាប់ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ រូបូបហារាទិ

មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តំ សាយិតេ ទុក្ខា
វេទនា ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។

[២០០] រូបូបហារា ធាម អមធាបិកំ រូបំ ឧបសំ-
ហារតិ កយានកំ កេរំ ឥមំ បស្សិត្វា ឧត្តសិត្វា
មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តំ បស្សិត្វា ឧត្តសតិ
អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
មធាបិកំ រូបំ ឧបសំហារតិ បេមនិយំ^(១) ហធយដ្ឋមំ^(២)
ឥមំ បស្សិត្វា អលាកកេន សុស្សិត្វា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ តំ បស្សិត្វា អលាកកេន សុស្សតិ អាបត្តិ
វុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ សទ្ធិបហា-
រា ធាម អមធាបិកំ សទ្ធិំ ឧបសំហារតិ កយានកំ កេរំ

១-២ ឥមេ ទ្វេ បាហា តីសុបិ បោត្តកេសុ ន ទិស្សន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ បទភាជនីយ អំពីដំណើរសម្លាប់ដោយរូបជាដើម

ជញ្ជាប់ (ស៊ី) ភេសជ្ជៈមានសប្បិជាដើមនេះហើយ គង់នឹងស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើមនុស្សស៊ីភេសជ្ជៈមានសប្បិជាដើមនោះហើយ កើតទុក្ខវេទនា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[២០០] ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយរូប (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយករូប ដែលមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិតភ័យ ស្ងប់ស្ងែង ដោយតាំងចិត្តថា មនុស្សណាមួយមកឃើញរូបនេះហើយនឹងតក់ស្លុតស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សឃើញរូបនោះហើយតក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវ អាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ (បើ) មនុស្សស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ នាំយករូបដែលជាទីគាប់ចិត្ត គួរឲ្យស្រឡាញ់ ពេញចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយមកឃើញរូបនេះហើយ តែមិនបាន (រូបនេះ) មុខជានឹងសង្រេងសង្រែងស្រែងស្រែងស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សឃើញរូបនោះហើយក្រៀមក្រំព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ភិក្ខុត្រូវ អាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយសម្លេង (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយកសម្លេងមិនជាទី គាប់ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិតភ័យ ស្ងប់ស្ងែង ដោយបំណងថា មនុស្ស

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឥមំ សុត្វា ឧត្តសិក្ខា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ តំ សុត្វា ឧត្តសតិ អាបត្តិ បុល្លច្ច-
 យស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មនាបិកំ
 សទ្ធិំ ឧបសំហរតិ បេមនិយំ^(១) ហនយន្ត្រមំ^(២) ឥមំ
 សុត្វា អលាភកេន សុស្សិត្វា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តំ សុត្វា អលាភកេន សុស្សតិ
 អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 កន្ទុបហារោ នាម អមនាបិកំ កន្ទំ ឧបសំហរតិ
 ជេតុច្ចំ ចាជិកុល្យំ ឥមំ ឃាយិត្វា ជេតុច្ចតា
 ចាជិកុល្យតា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តំ ឃាយិតេ ជេតុច្ចតា ចាជិកុល្យតា ទុក្ខា វេទនា
 ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ មនាបិកំ កន្ទំ ឧបសំហរតិ ឥមំ ឃាយិត្វា
 អលាភកេន សុស្សិត្វា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តំ ឃាយិត្វា អលាភកេន សុស្សតិ អាបត្តិ បុល្លច្ច-
 យស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ រសូបហារោ នាម

១-២ ឥធិ បន ហានេ តាទិសា វ បាហា តត្ថាបិ ទិស្សន្តិ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

ណាមួយ បានឮសម្លេងនេះហើយ នឹងតក់ស្លុតស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះមនុស្សឮសម្លេងនោះហើយតក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ បុល្លច្ច័យ ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនាំយកសម្លេង ជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរស្រឡាញ់ ចូលចាប់ដួងចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្ស ណាមួយបានឮសម្លេងនេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះចង់បានមិន បាន ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះមនុស្សឮសម្លេងនោះហើយក្រៀមក្រំ ចិត្ត ព្រោះចង់បានមិនបាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) មនុស្សនោះ ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយភ្លិន (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយកភ្លិនមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរខ្ពើមធ្មើម ដោយបំណងថា មនុស្សណា មួយហិតភ្លិនហើយគង់នឹងស្លាប់ ព្រោះជារបស់គួរខ្ពើម គួរធ្មើម ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើគេហិតភ្លិននោះហើយ មានទុក្ខវេទនាកើត ឡើង ព្រោះខ្ពើម ព្រោះធ្មើម ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនាំយកភ្លិនជាទីគាប់ចិត្តចូលទៅដោយ បំណងថា មនុស្សណាមួយបានហិតភ្លិននេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះចង់បានមិនបាន ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេហិតភ្លិននោះ ហើយក្រៀមក្រំព្រោះមិនបាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយរស

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ដោដ្ឋព្វបហារាទិ

អមធាបិកំ រសំ ឧបសំហរតិ ជេតុច្ចំ ចាជិកុល្យំ ឥមំ
 សាយិត្វា ជេតុច្ចតា ចាជិកុល្យតា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ តំ សាយិតេ ជេតុច្ចតា ចាជិកុល្យតា
 ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មធាបិកំ រសំ ឧបសំហរតិ
 ឥមំ សាយិត្វា អលាភកេន សុស្សិត្វា មរិស្សតីតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ តំ សាយិត្វា អលាភកេន
 សុស្សិតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ ដោដ្ឋព្វបហារា ធាម អមធាបិកំ
 ដោដ្ឋព្វំ ឧបសំហរតិ ទុក្ខសម្មស្សំ ខរសម្មស្សំ
 ឥមិនា ធុដ្ឋោ មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 តេន ធុដ្ឋស្ស ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 មធាបិកំ ដោដ្ឋព្វំ ឧបសំហរតិ សុខសម្មស្សំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ បទភាជនីយ អំពីដំណើរសម្លាប់ដោយសម្មស្សជាដើម

(នោះ) គឺភិក្ខុនាំយករសដែលមិនជាទីគាប់ចិត្ត មុខគួរខ្ពើមឆ្អើម ដោយ
តាំងចិត្តថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជក់ជញ្ជាប់រសនេះហើយ នឹងស្លាប់
ព្រោះជារសគួរខ្ពើមឆ្អើម ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើគេជញ្ជក់
ជញ្ជាប់រសនោះហើយ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើង ព្រោះជារសគួរខ្ពើម
ឆ្អើម ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ លុះគេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។
ភិក្ខុនាំយករសជាទីគាប់ចិត្តដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយ បានជញ្ជក់
ជញ្ជាប់រសនេះហើយ នឹងក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះមិនបាន (ដូចបំណង)
ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេជញ្ជក់ជញ្ជាប់រសនោះហើយកើតក្រៀម
ក្រំ ព្រោះមិនបាន (តាមបំណង) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) គេ
ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថាសម្លាប់ដោយសម្មស្សនោះ
គឺភិក្ខុនាំយកដោយមិនជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្មស្សនាំមក នូវសេចក្តី
ទុក្ខ ដែលមានសម្មស្សរឹង ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបាន
ពាល់ត្រូវសម្មស្សនេះមុខជានឹងស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
ទុក្ខវេទនាកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលបានពាល់ត្រូវសម្មស្សនោះ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ លុះគេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនាំយក
ដោយដូចជាទីគាប់ចិត្ត ដែលមានសម្មស្សជាសុខ ដែលមានសម្មស្សទន់

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

មុទុសម្ពស្សំ ឥមិនា ដុដ្ឋោ អលាភកេន សុស្សិត្វា
 មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តេន ដុដ្ឋោ
 អលាភកេន សុស្សិតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មបហារោ
 ធាម នេរយិកស្ស និរយកចំ កថេតិ ឥមំ
 សុត្វា ឧត្តសិត្វា មរិស្សតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តំ សុត្វា ឧត្តសតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កល្យាណកម្មស្ស
 សក្កកចំ កថេតិ ឥមំ សុត្វា អធិមុត្តោ មរិស្សតីតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តំ សុត្វា អធិមុត្តោ មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[២០១] អាចិត្តនា ធាម បុដ្ឋោ ភណតិ វរំ មរស្ស យោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដោយបំណងថា បុគ្គលណាមួយមកពាល់ត្រូវសម្មសូន្យនេះហើយ នឹង
 ក្រៀមក្រំស្លាប់ ព្រោះមិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ លុះគេពាល់ត្រូវសម្មសូន្យនោះហើយ កើតក្រៀមក្រំ ព្រោះ
 មិនបាន (តាមប្រាថ្នា) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុ
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយធម៌នោះ គឺភិក្ខុ
 ពោលអំពីរឿងនរកនៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ដោយបំណងថា
 មនុស្សណាមួយបានស្តាប់រឿងនរកនេះហើយ នឹងតក់ស្លុតហើយស្លាប់
 ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេបានស្តាប់រឿងនរកនោះហើយកើត
 តក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) គេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុពោលអំពីរឿងស្ថានសួគ៌នៃបុគ្គលដែលបានធ្វើកម្មដ៏ល្អ
 ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយ បានស្តាប់និទានអំពីស្ថានសួគ៌នេះ
 ហើយ នឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ ដូច្នេះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេបានស្តាប់
 និទានអំពីស្ថានសួគ៌នោះហើយ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើយដោយគិតថា
 អញនឹងអត់ដង្ហើមស្លាប់ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ (បើ) គេស្លាប់
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[២០១] ដែលហៅថា បង្គាប់ឲ្យស្លាប់ (នោះ) គឺមានមនុស្សសួរ
 ភិក្ខុ ។ ឆ្លើយថា អ្នកឯងចូរស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះចុះ ព្រោះបុគ្គលណាមួយ

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ អាចិត្តនាទិ

ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា លភតិ យសំ វា
 លភតិ សត្តំ វា កច្ចតីតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ តាយ អាចិត្តនាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ
 វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អនុសាសនី ឆាម អបុជ្ជា
 ភណតិ ឯវំ មរស្ស យោ ឯវំ មរតិ សោ ធនំ វា
 លភតិ យសំ វា លភតិ សត្តំ វា កច្ចតីតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តាយ អនុសាសនីយា មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បាទេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[២០២] សង្កេតកម្មំ ឆាម សង្កេតំ ករោតិ
 បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា រត្តិ វា ទិវា វា
 តេន សង្កេតេន តំ ដីវិតា វោរោមេហីតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តេន សង្កេតេន តំ ដីវិតា
 វោរោមេតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ ចារាជិកស្ស ។ តំ

បារាណិកកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៣ បទភាជនីយ អំពីដំណើរបង្គាប់ឲ្យស្លាប់ជាដើម

ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ តាមបង្គាប់នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ លុះគេស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ដែលហៅថា ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្លាប់ (នោះ) គឺគេមិនបានសួរភិក្ខុទេ តែភិក្ខុនិយាយថា អ្នកចូរស្លាប់យ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះ) បុគ្គលណាស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសស័ក្តិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ព្រោះពាក្យប្រៀនប្រដៅប៉ុណ្ណោះ ទើបបុគ្គលនោះ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ ដូច្នេះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ លុះបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។

[២០២] ដែលហៅថា ធ្វើសង្កេតកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុកំណត់វេលាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ ទោះនៅវេលាមុនបាយក្តី ក្រោយបាយក្តី យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បើភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ ត្រូវអាបត្តិបារាណិកទាំងពីររូប ។ (បើ) ភិក្ខុទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិត

និយមិដកេ មហាវិកង្កោ

សង្កេតំ បុរេ វា បច្ឆា វា តំ ជីវិតា វោរោមេតិ មូលជ្ជស្ស
 អនាបត្តិ វេកកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ និមិត្ត-
 កម្មំ ធាម និមិត្តំ ករោតិ អក្ខិ វា និក្ខនិស្សាមិ
 ភមុកំ វា ឧក្ខិបិស្សាមិ សីសំ វា ឧក្ខិបិស្សាមិ
 តេន និមិត្តេន តំ ជីវិតា វោរោមេហិតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តេន និមិត្តេន តំ ជីវិតា វោរោមេតិ
 អាបត្តិ ឧភិដ្ឋំ ចារាជិកស្ស ។ តំ និមិត្តំ បុរេ វា
 បច្ឆា វា តំ ជីវិតា វោរោមេតិ មូលជ្ជស្ស អនាបត្តិ
 វេកកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[២០៣] អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អជានន្តស្ស ន ម-
 រណាធិប្បាយស្ស ឧម្ពត្តកស្ស ទិត្តចិត្តស្ស^(១) វេទ-
 នជ្ជស្ស^(២) អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

មនុស្សវិគ្គហបាណិកម្ហិ បឋមភាណារំ និដ្ឋិតំ ។

[២០៤] សំវណ្ណនា និសីទន្តោ មុសលោ ទុក្ខលេន ច

១-២ ឥមេ ទ្វេ បាវា ឱរោបិយមរម្មបោត្តកេសុ ន ទិស្សន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បុគ្គលនោះ មុនក្តី ក្រោយក្តី អំពីកំណត់នោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើដើម
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ឯអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ដែលហៅថា
ធ្វើនិមិត្តកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុនិមិត្តសញ្ញា ដូច្នេះថា (បើ) ខ្ញុំប្រើ
ភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចើមក្តី ងក់ក្បាលក្តី លោកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ
តាមនិមិត្តសញ្ញានោះចុះ (ធ្វើនិមិត្តសញ្ញាប៉ុណ្ណោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
(បើ) ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតបុគ្គលនោះ តាមនិមិត្តសញ្ញានោះ
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំងពីររូប ។ (បើ) ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បង់ជីវិត
បុគ្គលនោះ មុនឬក្រោយនិមិត្តសញ្ញានោះ ភិក្ខុអ្នកប្រើខាងដើមមិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ឯអ្នកសម្លាប់ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[២០៣] ភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនដឹង ១ ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាឲ្យស្លាប់ ១
ភិក្ខុឆ្គួត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុដើម
បញ្ញត្តិ ១ (ភិក្ខុទាំងនេះ) មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

ចប់ បឋមភាណារៈ ក្នុងមនុស្សវិគ្គហបារាជិក ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសម្តែងតទៅ
ដូចមានខាងក្រោយនេះ)

[២០៤] រឿងភិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ រឿងភិក្ខុអង្គុយសង្កត់
ក្មេង រឿងអង្រែ និងត្បាល់ រឿងបិតា និងបុត្របួសឯចាស់

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សំវណ្ណនាទិវត្ថុ

វុឡ្យប្បព្វជិតា សន្តោ	លក្ខំ មំសំ វិសេនមិ ^(១)
តយោ ច វត្ថុកម្មេហិ	ឥដ្ឋកាហិ បរេ តយោ
វាសី កោចានសី ចេវ	អដ្ឋកោតរណំ បត្តិ
សេននត្ថញ្ច សម្ពាហោ	នហាបនាព្ពញ្ញនេន ច
ឧដ្ឋាបេន្តោ និចាតេន្តោ	អន្ទចានេន មារណំ
ជារកញ្ចោ សបត្តី ច	មាតាបុត្តំ ឧកោ វជិ
ឧកោ ន មិយ្យរេ មទ្ធា	តាបំ វញ្ញោ វិជាយិនី
បតោទំ និក្ខហោ យក្ខោ	វាឡយក្ខញ្ច ចាហិណិ
តំ មញ្ញមាដោ បហាវិ	សក្កញ្ច និរយំ ភណោ
អាឡវិយា តយោ វុក្ខា	នាយេហិ អបរេ តយោ
មា កិលមេសិ ន តុយ្ហំ	តក្កំ សោចិរកេន ^(២) ចាតិ ។

[២០៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ

ភិក្ខុ កិលាដោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ កាវុញ្ញេន

១ វុឡ្យប្បព្វជិត ភិសន្តោ អត្ថំ វិមំសនា វិសន្តិ តេសុ បោត្ថកេសុ អាគតំ ។ ២ ឱ. ម. តក្កសុវិរកេន ។ រា. តក្កំ សោវិរកេន ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនីតវត្ថុ រឿងភិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ជាដើម

រឿងសាច់ជាប់បំពង់ក រឿងភិក្ខុបិណ្ឌបាតបានចង្កាន់លាយ
 ថ្នាំពិស រឿងភិក្ខុបីពួកធ្វើការកសាងទីលំនៅ រឿងភិក្ខុបីពួក
 ទៀតធ្វើការកសាងដោយឥដ្ឋ រឿងកាំបិតព្រា រឿងបង្កង់
 រឿងរន្ទា រឿងឡើងក្នុង រឿងនត្តថ្នាំឲ្យចេញញើស រឿង
 ច្របាច់ រឿងផ្លូវទឹក រឿងលាបប្រេង រឿងភិក្ខុធ្វើភិក្ខុ
 មានជំងឺឲ្យក្រោក រឿងភិក្ខុផ្ដល់ភិក្ខុមានជំងឺ រឿងភិក្ខុសម្លាប់
 ភិក្ខុដោយបាយ និងទឹក រឿងស្រីមានផ្ទៃពោះព្រោះសហាយ
 រឿងស្រីរួមប្ដី រឿងភិក្ខុសម្លាប់ម្តាយនិងកូនទាំងពីរនាក់ រឿង
 ស្រីពីរនាក់រំលូតកូនតែមិនស្លាប់ រឿងកំដៅផ្ទៃពោះ រឿង
 ស្រីអារ រឿងស្រីមានកូន រឿងភិក្ខុចាក់ក្រឡេក រឿង
 ខ្មោចចូលភិក្ខុ រឿងភិក្ខុបញ្ជូនភិក្ខុទៅកាន់ទីមានខ្មោចលង
 រឿងភិក្ខុចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវហើយប្រហារ រឿងភិក្ខុពោល
 ពីស្ថានសួគ៌និងនរក រឿងភិក្ខុស្រុកអាឡវីបីរូបនាំគ្នាកាប់ដើម
 ឈើ រឿងភិក្ខុបីរូបទៀតដុតភ្លើងព្រៃ រឿងភិក្ខុនិយាយនឹង
 មនុស្សសម្លាប់ចោរ រឿងប្រេងខ្លាញ់គោនិងថ្នាំត្រាំទុកយូរ ។

[២០៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ដល់ភិក្ខុមានជំងឺនោះ ដោយចិត្ត

មរណាវុណ្ណំ សំវុណ្ណសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
 កាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ
 មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ អថខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អាបត្តិ
 តុម្កេ ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។

[២០៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 បិណ្ឌាចារិកោ ភិក្ខុ បីបកេ បិលោតិកាយ បដិច្ចន្នំ
 ទារកំ និសីទន្តោ ឱត្តវិត្វា មារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ
 អាបន្នាតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯត-
 មត្ថំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 ន ច ភិក្ខុវេ អប្បជិវេត្តិត្វា អាសនេ និសីទិតព្វំ
 យោ និសីទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[២០៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ ភត្តក្កេ អន្តរយវេ អាសនំ បញ្ញាបេន្តោ មុសលេ
 ឧស្ស័តេ ឯកំ មុសលំ អត្តហោសិ ។ ទុតិយោ មុសលោ
 បរិបតិក្វា អញ្ញតរស្ស ទារកស្ស មត្តកេ អវត្ថាសិ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

អាណិតអាសូរ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេដឹង ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាល
នោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[២០៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកាន់បិណ្ឌចារិកវត្ថុ អង្គុយ
សង្កត់ក្មេងដែលគេដណ្តប់ ដោយកំណាត់សំពត់នៅលើតាំងស្លាប់ទៅ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អាត្មាត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេដឹង ។ ទើប
ភិក្ខុនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើភិក្ខុមិនទាន់បានពិនិត្យទេ កុំអាលអង្គុយលើអាសនៈ ភិក្ខុ
ណាអង្គុយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២០៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបឲ្យគេក្រាលអាសនៈក្នុងរោង
ភត្តត្រង់ចន្លោះផ្ទះ ហើយបានឈោងទៅចាប់អង្រែមួយត្រង់កន្លែងដែល
គេបញ្ឈរអង្រែ ។ អង្រែជាគម្រប់ពីររលំទៅសង្កត់លើក្បាលទារកម្នាក់ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បិតាបុត្តាទិ

សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ អសញ្ញាច្ចា
 អហំ ភក្កាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាច្ចាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ភត្តក្កេ
 អន្តរាយេ អាសនំ បញ្ញាបេន្តោ ឧទុក្ខលកណ្ឌីកំ
 អក្កមិត្វា បរដ្ឋេសិ អញ្ញាតំ ទារកំ ឌីត្តវិត្វា មារេ-
 សិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អសញ្ញាច្ចាតិ ។

[២០៨] តេន ខោ បន សមយេន បិតាបុត្តា
 ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។ កាលេ អាហាចិតេ
 បុត្តោ បិតរំ ឯតទោច កច្ច កន្តេ សង្ឃោ តំ
 បតិមាទេតីតិ បិដ្ឋិយំ កហេត្វា បណាមេសិ ។
 សោ បបតិក្ខា កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ ឆាហំ
 ភក្កា មរណាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនិត្យត្ថ អំពីបិដកនិងបុត្រជាដើម

ទារកនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានក្លែងទេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យ
នោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ឲ្យគេក្រាលអាសនៈក្នុងរោងភត្តត្រង់ចន្លោះផ្ទះ
បានទៅជាន់ឈើដែលគេសម្រាប់តម្កល់ត្បាល់ ឲ្យវិលទៅសង្កត់ទារកម្នាក់
ស្លាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
(បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២០៨] សម័យនោះឯង បិដកនិងបុត្របានចេញបួសក្នុងសំណាក់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលចង្ហាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្រ
បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិដកថា បពិត្រលោកឪពុកដ៏ចម្រើន លោកឪពុក
និមន្តទៅចុះ ព្រះសង្ឃនឹងអង្គុយសលោកឪពុក (ថាហើយក៏) ចាប់ខ្នងច្រាន
ទៅ ។ ភិក្ខុជាបិដកនោះក៏ដួលស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាកូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឥតមានបំណង
ឲ្យស្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងឲ្យស្លាប់ទេ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 បិតាបុត្តា ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។ កាលេ
 អាហេចិតេ បុត្តោ បិតរំ ឯតទរោច កច្ច កន្តេ
 សង្ឃោ តំ បតិមាទេតីតិ មរណាធិប្បាយោ បិដ្ឋិយំ
 កហេត្វា បណាមេសិ ។ សោ បបតិត្វា កាលមកាសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន បិតាបុត្តា ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។
 កាលេ អាហេចិតេ បុត្តោ បិតរំ ឯតទរោច កច្ច
 កន្តេ សង្ឃោ តំ បតិមាទេតីតិ មរណាធិប្បាយោ
 បិដ្ឋិយំ កហេត្វា បណាមេសិ ។ សោ បបតិត្វា
 ន កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 [២០៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរស្ស
 ភិក្ខុនោ កុញ្ញន្តស្ស មំសំ កណ្ណោ វិលក្កំ ហោតិ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ តីវាយំ បហារំ អនាសិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង បិតានិងបុត្របានមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលឆាន់គេប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឪពុកដ៏ចម្រើន លោកឪពុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឪពុក (ថាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ ក៏ចាប់ខ្នងច្រានទៅ ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលចុះហើយស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុជាបុត្រមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង បិតានិងបុត្របានចេញបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលចង្ហាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឪពុកដ៏ចម្រើន លោកឪពុកនិមន្តទៅចុះ សង្ឃនឹងអង្គាសលោកឪពុក (ថាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបចាប់ខ្នងច្រានទៅ ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលទៅ តែមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្យថ្វីយ ។

[២០៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ចង្ហាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀត បានវាយចំបំពង់កនៃភិក្ខុ

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ មំសវិលគ្គនំ

សលោហិតំ មំសំ បតិ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
 កាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ ភុញ្ញន្តស្ស
 មំសំ កណ្តោ វិលក្កំ ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ តស្ស ភិក្ខុនោ គីរាយំ
 បហារំ អនាសិ ។ សលោហិតំ មំសំ បតិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារា-
 ជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
 ភិក្ខុនោ ភុញ្ញន្តស្ស មំសំ កណ្តោ វិលក្កំ ហោតិ ។
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ តស្ស ភិក្ខុនោ
 គីរាយំ បហារំ អនាសិ ។ សលោហិតំ មំសំ បតិ ។
 សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនីតវត្ថុ អំពីភិក្ខុស្លាក់សាច់

នោះ ។ ក៏ធ្លាក់សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាល
ទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកវាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក ។
មានភិក្ខុមួយរូបទៀតចង់សម្លាប់ ទើបវាយចំបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ ។ ក៏ធ្លាក់
សាច់ដោយទាំងឈាមមកផង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុ
អ្នកវាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ
រូបកំពុងឆាន់ សាច់ក៏ស្លាក់ជាប់ក្នុងបំពង់ក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមាន
ប្រាថ្នាចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបវាយបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ ។ ក៏ធ្លាក់សាច់ដោយ
ទាំងឈាមមកផង តែភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកវាយនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២០០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ វិសតតំ បិណ្ឌចាតំ លភិក្ខុ
 បដិក្កមនំ ហរិក្ខា ភិក្ខុនំ អត្តការិកំ អនាសិ ។
 តេ ភិក្ខុ កាលមកំសុ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភគវា
 ជានាមីតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អជានន្តស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ វិម៌សាធិប្បា-
 យោ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ វិសំ អនាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ វិម៌សាធិប្បាយោ
 អហំ ភគវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២០១] តេន ខោ បន សមយេន អាឡវិកា^(១)
 ភិក្ខុ វិហារវត្ថុំ ករោន្តិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា
 ហុត្វា សិលំ ឧច្ចារេសិ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ទុក្ខហិ-
 តា សិលា ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវត្តាសិ ។

១ ឱ. ម. អាឡវិកា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២១០] សម័យនោះឯង មានបិណ្ឌចារិកភិក្ខុមួយរូប បានចង្ហាន់
 លាយដោយថ្នាំពិសហើយនាំចេញទៅ បានប្រគេនភោជនដ៏ឧត្តម ដល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ (នាំគ្នាឆាន់) ពុលស្លាប់អស់ទៅ ។
 ភិក្ខុអ្នកប្រគេនបិណ្ឌបាតនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូល
 ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះ ។ ទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនដឹង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ
 ឯង មានភិក្ខុមួយរូប មានប្រាថ្នាចង់ឈ្លងលេង បានឲ្យថ្នាំពិសដល់ភិក្ខុ
 មួយរូប ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកឲ្យនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណង
 នឹងឈ្លងលេងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[២១១] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី នាំគ្នារៀប
 ចំទីវត្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចថ្មទៅ ភិក្ខុនៅខាង
 លើទទួលថ្មមិនមាំ ក៏រហូតធ្លាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ វិហារករណំ

សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាច្ចាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាឡិវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្ថុ កហេន្តិ ។
 អញ្ញតហេ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា សិលំ ឧច្ចារេសិ ។
 ឧបរិមោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ
 មត្តកេ សិលំ មុញ្ចិ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាឡិវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្ថុ កហេន្តិ ។ អញ្ញតហេ ភិក្ខុ
 ហេដ្ឋា ហុត្វា សិលំ ឧច្ចារេសិ ។ ឧបរិមោ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ សិលំ
 មុញ្ចិ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាឡិវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុខ្ពំ ឧដ្ឋាបេន្តិ ។
 អញ្ញតហេ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា ឥដ្ឋកំ ឧច្ចារេសិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនីតវត្ថុ អំពីភិក្ខុសាងវត្ត

ភិក្ខុត្រូវឬធ្លាក់លើនោះក៏ស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលឬមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបាន
 ក្លែង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) រៀបចំទីវត្ត ។
 មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចឬទៅលើ ។ ភិក្ខុអ្នកនៅខាងលើ មាន
 បំណងចង់សម្លាប់ ក៏ទម្លាក់ឬមកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុ
 នោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់ឬនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) រៀបចំទីវត្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូប (ធ្វើការ)
 នៅខាងក្រោមបានហុចឬទៅ ។ ភិក្ខុនៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់
 (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់ឬមកចំក្បាលភិក្ខុនៅខាងក្រោមនោះ ។
 ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់ឬនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 បុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) លើក
 ដញ្ចាំងវិហារ ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចឬទៅខាងលើ ។

ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ទុក្ខហិតា ឥដ្ឋកា ហេដ្ឋិមស្ស
 ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវត្តាសិ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
 កាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អសញ្ញាចាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាឡវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុខ្នំ ឧដ្ឋាបេន្តិ ។ អញ្ញតហ
 ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុតា ឥដ្ឋកំ ឧច្ចារេសិ ។ ឧបរិមោ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ ឥដ្ឋកំ
 មុញ្ចំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ
 កហេន្តិ ។ អញ្ញតហ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុតា វាសី
 ឧច្ចារេសិ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ទុក្ខហិតា វាសី
 ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវត្តាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាចាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ កហេន្តិ ។
 អញ្ញតហ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុតា វាសី ឧច្ចារេសិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឥដ្ឋដែលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនមាំ ក៏ធ្លាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាង
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុទទួលឥដ្ឋនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានក្លែង ។
 សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវី (នាំគ្នា) កជញ្ជាំងវិហារ ។
 មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចឥដ្ឋទៅ ។ ភិក្ខុ (អ្នកទទួលឥដ្ឋ)
 នៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់ ក៏ទម្លាក់ឥដ្ឋមកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅ
 ខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ទម្លាក់ឥដ្ឋនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម (ការកសាង)
 មានភិក្ខុមួយរូបទៀត នៅខាងក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅខាងលើ ។ កាំ-
 បិតព្រាដែលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនជាប់ ក៏រហូតមកចំក្បាលភិក្ខុនៅខាង
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលកាំបិតនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ
 ព្រោះមិនបានក្លែង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា)
 ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាងក្រោមហុចកាំបិតព្រាទៅខាងលើ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អដ្ឋកពន្ធនាទិ

ឧបរិមោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ
 មត្តកេ វាសី មុញ្ចំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ
 ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ កហេន្តិ ។
 អញ្ញតហោ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា កោចានសី ឧច្ចា-
 វេសិ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ទុក្ខហិតា កោចានសី
 ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវត្ថាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ចិច្ចាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អាឡវិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ កហេន្តិ ។ អញ្ញតហោ
 ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្វា កោចានសី ឧច្ចាវេសិ ។ ឧបរិមោ
 ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ
 កោចានសី មុញ្ចំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនិត្យត្ថ អំពីភិក្ខុចងរន្ទាជាដើម

ភិក្ខុនៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់
កាំបិតព្រាចំក្បាលភិក្ខុនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ
។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់កាំបិតនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិន
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្យជ័យ ។ សម័យនោះឯង
ពួកភិក្ខុនៅដែនអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយរូបនៅខាង
ក្រោម ហុចបង្គង់វិហារទៅខាងលើ ។ បង្គង់ដែលភិក្ខុនៅខាងលើចាប់
មិនមាំ ក៏ធ្លាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើកាល-
កិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានក្លែង ។ សម័យ
នោះឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុ
មួយរូបនៅខាងក្រោម ហុចបង្គង់ទៅខាងលើ ។ ភិក្ខុនៅខាងលើមាន
បំណងចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនៅខាងក្រោម) ទើបទម្លាក់បង្គង់មកចំក្បាល
ភិក្ខុនៅខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ
មិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់បង្គង់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ មុល្ល-
 ចូយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាឡ-
 វិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ កហោត្តា អដ្ឋកំ ពន្ធន្តិ ។
 អញ្ញតហេ ភិក្ខុ អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច អារុសោ
 អត្រ បិសោ ពន្ធហីតិ ។ សោ តត្រ បិសោ
 ពន្ធន្តោ បរិបតិស្វា កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ
 ភក្កា មរណាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរ-
 ណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាឡវិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ កហោត្តា អដ្ឋកំ ពន្ធន្តិ ។
 អញ្ញតហេ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ
 ឯតទរោច អារុសោ អត្រ បិសោ ពន្ធហីតិ ។
 សោ តត្រ បិសោ ពន្ធន្តោ បរិបតិស្វា កាលម-
 កាសិ ។ បេ ។ បរិបតិស្វា ន កាលមកាសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ មុល្លចូយស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ ត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្មចង់រន្ទា ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរឈរក្នុងទីនោះហើយចង់រន្ទាទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈរ នៅក្នុងទីនោះចង់រន្ទា ក៏ភ្លាត់ធ្លាក់មកហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុ អ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅដែនអាឡវីកាលនឹងធ្វើនវកម្ម (បាននាំគ្នា) ចង់រន្ទា ។ មាន ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់ អាវុសោ លោកចូរឈរនៅទីនោះចង់រន្ទាទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈរនៅទីនោះ កំពុងតែចង់រន្ទា ក៏ភ្លាត់ធ្លាក់ចុះមកធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុ មួយរូបទៀត) ភ្លាត់ធ្លាក់ដែរ តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ ។ លោកដែល បង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ វិហារនាទនាទិ

[២០២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ វិហារំ នាទេត្វា ឱតរតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច អារុសោ ឥតោ ឱតរហីតិ ។
 សោ តេន ឱតរន្តោ បរិបតិស្វា កាលមកាសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ វិហារំ នាទេត្វា ឱតរតិ ។ អញ្ញ-
 តរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 អារុសោ ឥតោ ឱតរហីតិ ។ សោ តេន ឱតរន្តោ
 បរិបតិស្វា កាលមកាសិ ។ បេ ។ បរិបតិស្វា ន
 កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ចុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២០៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អនកិរតិយា បីឡិតោ កិដ្ឋក្ខន្ធំ អកិរហិត្វា
 បចាតេ បបតន្តោ អញ្ញតរំ វិលីរការំ ឱត្តរិត្វា
 មារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនីតវត្ថុ អំពីភិក្ខុប្រក់វិហារជាដើម

[២១២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រក់វិហារហើយចុះមក ។
 មានភិក្ខុមួយរូបទៀតបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរ
 ចុះខាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះមកតាមផ្លូវនោះ ក៏ធ្លាក់ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រក់វិហារហើយចុះមក ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 ទៀតមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 លោកចូរចុះខាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះតាមផ្លូវនោះមក ក៏ធ្លាក់ចុះធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុមួយរូបទៀត) ធ្លាក់ចុះហើយ តែមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 បុល្លច្ច័យ ។

[២១៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានសេចក្តីអផ្សុកមក
 បៀតបៀន ឡើងទៅកាន់ភ្នំគិដ្ឋកូដ ក៏ទម្លាក់ខ្លួនចុះមកក្នុងជ្រោះសង្កត់លើ
 ជាងត្បាញផែងម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អត្តានំ ចាតេតព្វំ យោ ចាតេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន ឆព្វក្តិយា ភិក្ខុ កិដ្ឋក្កដំ
 បព្វតំ អភិរូហិត្វា ទរាយ សិលំ បរិជ្ឈីសុ ។ សា^(១)
 អញ្ញតរំ កោចាលកំ ឱត្តរិ មារសិ^(២) ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិ-
 កស្ស ន ច ភិក្ខុវេ ទរាយ សិលា បរិជ្ឈិតព្វា
 យោ បរិជ្ឈេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២០៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ កិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ សេនេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បា-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ កិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា
 សេនេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ

១ ឱរោបិយមរម្មបោត្តកេសុ អយំ បាវោ ន ទិស្សតិ ។ រាមញ្ញបោត្តកេ បន សិលាតិ
 ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. មារសុំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ប៉ុន្តែភិក្ខុកុំគប្បីទម្លាក់សម្លាប់ខ្លួនឯង ភិក្ខុណាទម្លាក់សម្លាប់ខ្លួនឯង (ភិក្ខុ
នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (នាំគ្នា) ឡើង
ទៅកាន់ភ្នំគិដ្ឋក្នុងហើយប្រមៀលឬលេង ។ ឬនោះធ្លាក់មកសង្កត់អ្នក
គង្វាលគោម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រមៀលឬដើម្បីជាល្បែងលេងទេ ភិក្ខុណា
ប្រមៀល (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំង
ឡាយនាំគ្នាឲ្យភិក្ខុនោះឆ្អង ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំង
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះ
ឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់
ទើបឲ្យភិក្ខុនោះឆ្អង ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
នោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ គិលានុបដ្ឋានំ

អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារា-
 ជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ សីសាកិតាចោ
 ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ នត្ថំ អទំសុ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណា-
 ជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ សីសាកិតាចោ ហោតិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុ មរណាជិប្បាយា នត្ថំ អទំសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ សម្ពាហេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកា-
 សិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ នមរណាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ៣ វិនិច្ឆ័យ អំពីការបម្រើជំងឺ

។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកើតរោគក្តៅក្បាល ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះនត្តថ្នាំ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានរោគក្តៅក្បាល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យភិក្ខុនោះនត្តថ្នាំ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាច្របាច់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំង-

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

មរណាធិប្បាយា សម្ពាហេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាល-
 មកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ-
 វេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាដោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ នហាហេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាដោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា នហាហេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាដោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 តេលេន អព្ពញ្ជីសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនាំគ្នាច្របាច់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះ
 ផ្លូតទឹក ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យភិក្ខុនោះ
 ស្រង់ទឹក ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹម
 តែអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយយកប្រេងមកលាបភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ គិលានុបដ្ឋានំ

នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយា តេលេន អត្តញ្ញីសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាល-
 មកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ គិលានោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាបេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ គិលានោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា ឧដ្ឋាបេសុំ
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន
 កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ បុល្លច្ច-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ជិចាតេសុំ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ៣ វិនិត្យវត្ថុ អំពីការបម្រើជំងឺ

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹង
សម្លាប់ ទើប (នាំគ្នា) យកប្រេងមកលាបភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើ
មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំង
នោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង
មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះក្រោកឡើង ។
ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណង
នឹងសម្លាប់ ឥតមានអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមាន
ជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបញ្ចាំងភិក្ខុនោះឲ្យស្ទុះ
ក្រោកឡើង ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ មិនបាន
ធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែ
អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំង-

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាដោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា និចាតេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន
 កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តិលាដោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ អន្ទំ
 អទំសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នម-
 រណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាដោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយា អន្ទំ អទំសុ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលម-
 កាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឡាយចាប់ភិក្ខុនោះផ្ដល់ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះ ក៏មានសេចក្ដីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ ឥតមានអាបត្តិទេ ។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណង
នឹងសម្លាប់ ទើប (នាំគ្នា) ផ្ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ
។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ មិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្ដី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
មួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឲ្យបាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្ដីសង្ស័យ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានឲ្យបាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួក
ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្ដីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។

បារាជិកកណ្តោ គតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អវុត្តបតិកាទិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 តិលាដោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ ចានំ អទំសុ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បា-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តិលាដោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ មរណា-
 ធិប្បាយា ចានំ អទំសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ
 ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២០៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ឥត្ថិ
 បវុត្តបតិកា ជាវេន កត្តិនី ហោតិ ។ សា កុល្លបកំ
 ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥដ្ឋ្យយ្យ កត្តចាតនំ ជាធាហីតិ ។
 សុដ្ឋ ភកិជីតិ តស្សា កត្តចាតនំ អនាសិ ។ ទារកោ
 កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនិច្ឆ័យ អំពីស្រីព្រាត់ប្រាសចាកប្តីជាដើម

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឲ្យទឹក
សម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
បំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យទឹកសម្រាប់ផឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើ
មរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ មិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបុណ្ណិយ ។

[២១៥] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ព្រាត់ប្រាសចាកប្តីមកយូរ
ហើយ ទើបមានគភ៌នឹងសហាយ ។ ស្រីនោះ បាននិយាយនឹងភិក្ខុជា
ដ៏តុនថា^(១) សូមទានមេត្តាចុះលោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគភ៌
(ឲ្យទានខ្ញុំករុណា) ។ ភិក្ខុនោះ ទទួលថា ស្រួលហើយបួនស្រី ហើយ
ក៏បានឲ្យថ្នាំរំលូតគភ៌ដល់ស្រីនោះ ។ ទារក (ដែលនៅក្នុងគភ៌) ក៏ធ្វើ
មរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា

១ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល គឺភិក្ខុដែលជិតជិតស្និទ្ធស្នាលនឹងត្រកូល ។

អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតវស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជាបតិយោ ហោន្តិ
 ឯកា វញ្ញា^(១) ឯកា វិជាយីនី ។ វញ្ញា ឥត្ថី កុលុ-
 បកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច សចេ សា កន្តេ វិជាយិស្សតិ
 សព្វស្ស កុដុម្ពស្ស ឥស្សរា ភវិស្សតិ ឥជ្ឈយ្យ តស្សា
 កត្តចាតនំ ជាធាហីតិ ។ សុដ្ឋ ភកិជីតិ តស្សា កត្តចាតនំ
 អនាសិ ។ ទារកោ កាលមកាសិ ។ មាតា ន
 កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតវស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជា-
 បតិយោ ហោន្តិ ឯកា វញ្ញា ឯកា វិជាយីនី ។
 វញ្ញា ឥត្ថី កុលុបកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច សចេ សា
 កន្តេ វិជាយិស្សតិ សព្វស្ស កុដុម្ពស្ស ឥស្សរា
 ភវិស្សតិ ឥជ្ឈយ្យ តស្សា កត្តចាតនំ ជាធាហីតិ ។
 សុដ្ឋ ភកិជីតិ តស្សា កត្តចាតនំ អនាសិ ។ មាតា
 កាលមកាសិ ។ ទារកោ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស

១ វជ្ជាតិបិ បាហោ កត្តចិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ន សោ បនិធិ សមេតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ (តែ) ប្រពន្ធម្នាក់នោះជាស្រីអារ ម្នាក់ទៀតជាស្រី
 មានកូន ។ ស្រីអារនិយាយនឹងភិក្ខុជាជីតុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រី
 នោះសម្រាលកូន មុខតែនឹងបានជាធំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមទាន
 មេត្តាចុះលោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគភ៌វាចេញ ។ ភិក្ខុទទួលថា
 ស្រួលហើយ បួនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរំលូតគភ៌ដល់ស្រីនោះ ។
 ទារក (ដែលនៅក្នុងគភ៌) ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ឯម្តាយមិនបានធ្វើ
 មរណកាលទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអារ ម្នាក់ជាស្រីមានកូន ។ ឯស្រីអារ
 និយាយនឹងភិក្ខុជាជីតុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
 គេនឹងបានជាធំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់
 សូមទានប្រាប់ថ្នាំរំលូតគភ៌វាចេញ ។ ភិក្ខុជាជីតុនទទួលថា ស្រួលហើយ
 បួនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំរំលូតគភ៌ដល់ស្រីនោះ ។ ម្តាយក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ ឯទារកមិនធ្វើមរណកាលទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហី គព្ពបាតនំ

អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញតរស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជាបតិយោ ហោត្តិ
 ឯកា វញ្ញា ឯកា វិជាយីនី ។ វញ្ញា ឥត្ថិ កុល្ល-
 បកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច សចេ សា កន្តេ វិជាយីស្សតិ
 សព្វស្ស កុដ្ឋម្ពស្ស ឥស្សរា កវិស្សតិ ឥជ្ឈយ្យ
 តស្សា កព្ពចាតនំ ជាធាហីតិ ។ សុដ្ឋ កកិជីតិ
 តស្សា កព្ពចាតនំ អនាសិ ។ ឧកោ កាលមកំ-
 សុ ។ បេ ។ ឧកោ ន កាលមកំសុ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិ-
 កស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតរា កព្ពិនី ឥត្ថិ កុល្លបកំ ភិក្ខុំ
 ឯតទរោច ឥជ្ឈយ្យ កព្ពចាតនំ ជាធាហីតិ ។
 តេនហិ កកិជី មទ្ធស្សតិ ។ សា មទ្ធិត្វា កព្ព
 ចាតេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតរា កព្ពិនី ឥត្ថិ កុល្លបកំ
 ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥជ្ឈយ្យ កព្ពចាតនំ ជាធាហីតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនីតវត្ថុ អំពីដំណើរវិលតតភិជាដើម

ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់មានប្រពន្ធ
 ពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអារ ម្នាក់ទៀតជាស្រីមានកូន ។ ស្រីអារ
 និយាយនឹងភិក្ខុជាជិតុនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
 គេនឹងបានជាធំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមទានមេត្តាចុះលោកម្ចាស់
 សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិលតតភិវាចេញ ។ ភិក្ខុទទួលថា ស្រួលហើយបួនស្រី
 (ថាហើយ) ក៏ឲ្យថ្នាំវិលតតភិដល់ស្រីនោះ ។ ម្តាយនឹងកូនទាំងពីរនាក់
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ម្តាយនឹងកូនទាំងពីរនាក់មិនបានធ្វើ
 មរណកាល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានគភ៌ បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាជិតុនថា សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិលតតភិ (ដល់ខ្ញុំ) ។ ភិក្ខុ
 នោះ ពោលថា នៃបួនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរច្របាច់ពោះទៅ ។ ស្រី
 នោះ ក៏ច្របាច់ពោះវិលតតភិមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានគភ៌បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាជិតុនថា សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិលតតភិ (ឲ្យទានខ្ញុំព្រះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តេនហិ ភតិជិ តាបេហិតិ ។ សា តាបេត្វា
 កត្តំ ចាតេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិ-
 កត្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
 វញ្ញោ ឥត្ថិ កុលូបកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥដ្ឋយ្យ
 ភេសដ្ឋំ ជានាហិ យេនាហំ វិជាយេយ្យន្តិ ។ សុដ្ឋ
 ភតិជិតិ តស្សា ភេសដ្ឋំ អនាសិ ។ សា កាល-
 មកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា វិជាយិជី ឥត្ថិ
 កុលូបកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥដ្ឋយ្យ ភេសដ្ឋំ ជានាហិ
 យេនាហំ ន វិជាយេយ្យន្តិ ។ សុដ្ឋ ភតិជិតិ តស្សា
 ភេសដ្ឋំ អនាសិ ។ សា កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ករុណា) ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា នៃបួនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរកំដៅផ្ទៃពោះ
 ទៅ ។ នាងនោះ ក៏កំដៅគភ៌វល្លតកូនមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីអារម្មណ៍បាននិយាយនឹងកុលុបក-
 ភិក្ខុ ជា (ជីតុន) ថា សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគប្បីសម្រាល
 កូនដោយថ្នាំណា (ស្រួល) មេត្តាប្រាប់ថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
 ភិក្ខុនោះទទួលថា ស្រួលហើយ បួនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំដល់
 នាងនោះ ។ នាងនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
 ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីមានកូន
 បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាជីតុនថា សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិន
 សម្រាលកូនដោយថ្នាំណា សូមលោកម្ចាស់ឲ្យថ្នាំនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ។
 លោកនោះទទួលថា ស្រួលហើយ បួនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំ
 ដល់ស្រីនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
 ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិទុក្ខដ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុអាទិវត្ថុ

[២០៦] តេន ខោ បន សមយេន នព្វក្តិយា ភិក្ខុ
សត្តរសវគ្គិយំ ភិក្ខុំ អដ្ឋលិបតោនកេន ហាសេសុំ ។
សោ ភិក្ខុ ឧត្តសន្តោ^(១) អនស្សាសកោ កាលម-
កាសិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុវេ បារាជិកស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(២) ។

[២០៧] តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវគ្គិយា
ភិក្ខុ នព្វក្តិយំ ភិក្ខុំ កម្មំ ករិស្សាមាតិ ឱត្តវិទ្យា
មាវេសុំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុវេ បារាជិកស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(៣) ។

[២០៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
ភូតវេដ្ឋកោ ភិក្ខុ យក្ខំ ជីវិតា វោហេមេសិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
បារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២០៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-
តហោ ភិក្ខុ អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ វាឡយក្ខំ វិហារំ
ចាហោសិ ។ តំ យក្ខា ជីវិតា វោហេមេសុំ ។

១ ឱ. ម. ឧត្តន្តោ ។ ២-៣ ឱ. ម. អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បារាជិកស្សាតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនិត្យត្ត រឿងសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុជាដើម

[២១៦] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបានចាក់ក្រលេក ភិក្ខុ (មួយរូប) ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ដោយចុងម្រាម ដៃ ។ ភិក្ខុនោះ (រសើបភ័យខ្លាំង) តក់ស្លុតផុតដង្ហើមស្លាប់ទៅ ។ ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២១៧] សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា យើង នឹងធ្វើកម្ម^(១) (គិតហើយ) ក៏ចាប់សង្កត់សម្រុញឆព្វគ្គិយភិក្ខុមួយរូប ទាល់តែស្លាប់ទៅ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ កើតឡើង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិ បារាជិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២១៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបជាពេទ្យចាប់ខ្មោចបាន ផ្តាច់បង់ជីវិតយកមួយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ បុណ្ណច្ច័យ ។

[២១៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅ កាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច (អាស្រ័យនៅ) ។ ពួកយក្ខ ក៏(នាំគ្នាផ្តាច់

១ ធ្វើបាបឲ្យពិបាក ។

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
 មរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ អញ្ញតំ ភិក្ខុ វាឡ-
 យត្ថំ វិហារំ ចាហោសិ ។ តំ យក្ខា ដីវិតា វោហេបេសុំ
 ។ បេ ។ តំ យក្ខា ន ដីវិតា វោហេបេសុំ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ អញ្ញតំ ភិក្ខុ
 វាឡកត្តារំ ចាហោសិ ។ តំ វាឡា ដីវិតា វោហេ-
 បេសុំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ អញ្ញ-
 តំ ភិក្ខុ វាឡកត្តារំ ចាហោសិ ។ តំ វាឡា
 ដីវិតា វោហេបេសុំ ។ បេ ។ តំ វាឡា ដីវិតា ន
 វោហេបេសុំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ឯភិក្ខុដែលជាអ្នកបញ្ជូនក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់
 ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខកាច ។ ពួកយក្ខក៏ផ្តាច់បង់
 ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកយក្ខមិនបានផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។
 ឯភិក្ខុជាអ្នកបញ្ជូននោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាវជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុមួយរូប បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្នូរលំបាកមានសត្វសា-
 ហាវ ។ សត្វសាហាវទាំងឡាយ ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ភិក្ខុអ្នក
 បញ្ជូនមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមាន
 អាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 មួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្នូរឆ្ងាយដាច់
 ស្រយាលមានសត្វសាហាវ ។ សត្វសាហាវទាំងឡាយ ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិត
 ភិក្ខុនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកសត្វសាហាវមិនបានផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។
 ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិបាវជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ជីវិតវេរោបនំ

អញ្ញតោ ភិក្ខុ អញ្ញតំ ភិក្ខុំ ចោរកន្តារំ ចាហេសិ ។
 តំ ចោរា ជីវិតា វេរោបេសុំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ មរណា-
 ធិប្បាយោ អញ្ញតំ ភិក្ខុំ ចោរកន្តារំ ចាហេសិ ។ តំ
 ចោរា ជីវិតា វេរោបេសុំ ។ បេ ។ តំ ចោរា ន ជីវិតា
 វេរោបេសុំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ
 ភិក្ខុ តំ មញ្ញមាណោ តំ ជីវិតា វេរោបេសិ ។ តំ
 មញ្ញមាណោ អញ្ញំ ជីវិតា វេរោបេសិ ។ អញ្ញំ មញ្ញ-
 មាណោ តំ ជីវិតា វេរោបេសិ ។ អញ្ញំ មញ្ញមាណោ
 អញ្ញំ ជីវិតា វេរោបេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

បារាជិកកណ្តាល សិក្ខាបទទី ៣ វិនិត្យត្ថ អំពីការផ្តាច់បង់ជីវិត

មានភិក្ខុមួយរូប បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់សង្វែង មាន
ចោរ (អាស្រ័យនៅ) ។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ភិក្ខុ
អ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
(បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង
ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
ដាច់សង្វែង ដែលមានចោរ (អាស្រ័យនៅ) ។ ពួកចោរ ក៏ផ្តាច់បង់
ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ បេ ។ ពួកចោរមិនបានផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។
ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្យជ័យ ។

[២២០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ចំណាំភិក្ខុជាសត្រូវនោះ
បាន ហើយក៏ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះទៅ ។ ចំណាំភិក្ខុជា
សត្រូវនោះបាន តែទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុដទៃវិញ ។ ចូលចិត្តថា ជាភិក្ខុ
ដទៃ តែទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះវិញ ។ សំគាល់ថា ជាភិក្ខុ
ដទៃ ក៏ទៅផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុដទៃ (នោះ) ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២២១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អមនុស្សេន កហិតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ បហារំ អនាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អ-
 មនុស្សេន កហិតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ តស្ស ភិក្ខុនោ បហារំ អនាសិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 កល្យាណកម្មស្ស សត្តកចំ កថេសិ ។ សោ
 អធិមុត្តោ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សា-
 តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២២១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបខ្មោចចូល ។ មាន
 ភិក្ខុមួយរូបទៀតបានវាយភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ភិក្ខុដែលវាយនោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបខ្មោចចូលដែរ ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ បានវាយភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 បុណ្ណច្ច័យ ។

[២២២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបពោលសគ្គកថា (ថ្ងៃង
 អំពីស្ថានសួគ៌) ដល់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អ ។ បុគ្គលដែលបាន
 ស្តាប់នោះ ក៏អត់ដង្ហើមធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្តែងមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានបំណង

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សត្តកថាទិវត្ថុ

មរណាធិប្បាយោ កល្យាណកម្មស្ស សត្តកថំ កថេ-
សិ ។ សោ អធិមុត្តោ កាលមកាសិ ។ បេ ។
សោ អធិមុត្តោ ន កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ នេរយិកស្ស និរយកថំ
កថេសិ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា កាលមកាសិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន
មរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ នេរយិកស្ស
និរយកថំ កថេសិ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា កាលម-
កាសិ ។ បេ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា ន កាលមកាសិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
ចារាជិកស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២៣] តេន ខោ បន សមយេន អាឡ-
វិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ ករោត្តា រុក្ខំ និទ្ធព្ពំ ។
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ភិក្ខុ ឯតទរោច

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនិត្យត្ថ រឿងភិក្ខុនិយាយអំពីស្ថានសួគ៌ជាដើម

នឹងសម្លាប់ ទើបសម្តែងសក្កកថា របស់បុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អមក
ហើយ ។ បុគ្គលនោះ ក៏អត់ដង្ហើមធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ
បានអត់ដង្ហើមដែរ តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ ។ ឯភិក្ខុអ្នកសម្តែងមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ
រូបសម្តែងនិយកថា (ដំណាលអំពីនរក) នៃសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ។
ភិក្ខុអ្នកស្តាប់នោះតក់ស្លុត ហើយធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្តែង
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែល
មិនមានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
មួយរូបមានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ ទើបពោលនិយកថានៃសត្វដែលទៅកើត
ក្នុងនរក ។ បុគ្គលនោះតក់ស្លុតហើយធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ បុគ្គល
នោះតក់ស្លុត តែមិនបានធ្វើមរណកាលឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ ។

[២២៣] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវី កាលធ្វើនរកម្ម
ទើបនាំគ្នាកាប់ដើមឈើ ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូប

អារុសោ អត្រ បិតោ ធិន្ទាហិតិ ។ តំ តត្រ បិតំ ធិន្ទន្តំ
 រុក្ខោ ឱត្តវិត្វា មារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អាឡិកា ភិក្ខុ នវកម្មំ
 កហេន្តា រុក្ខំ ធិន្ទន្តិ ។ អញ្ញតហេ ភិក្ខុ មរណា-
 ធិប្បាយោ អញ្ញតវំ ភិក្ខុ ឯតទហេច អារុសោ អត្រ
 បិតោ ធិន្ទាហិតិ ។ តំ តត្រ បិតំ ធិន្ទន្តំ រុក្ខោ
 ឱត្តវិត្វា មារេសិ ។ បេ ។ រុក្ខោ ឱត្តវិត្វា ន មារេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាធិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២២] តេន ខោ បន សមយេន នព្វក្តិយា
 ភិក្ខុ ទាយំ អាលិម្មេសុំ ។ មនុស្សា ទន្លា កាល-
 មកំសុ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន នព្វក្តិយា ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា ទាយំ
 អាលិម្មេសុំ ។ មនុស្សា ទន្លា កាលមកំសុ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទៀតថា ម្នាលអារុសោ លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើ
 ក៏រលំសង្កត់ភិក្ខុនោះដែលកំពុងឈរកាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ ភិក្ខុអ្នក
 បង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុ
 ដែលមិនប្រាថ្នានឹងសម្លាប់មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅ
 ស្រុកអាឡវី កាលនឹងធ្វើនវកម្មបាននាំគ្នាកាប់ដើមឈើ ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 មានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា ម្នាលអារុសោ
 លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះកាប់ឈើទៅ ។ ដើមឈើក៏រលំសង្កត់ភិក្ខុនោះ
 ដែលកំពុងឈរកាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ បេ ។ ដើមឈើរលំសង្កត់មិន
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាវជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[២២២] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាដុតភ្លើងព្រៃ ។
 មនុស្ស (ដែលនៅក្នុងព្រៃ) ត្រូវភ្លើងឆេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
 សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមានបំណងនឹងសម្លាប់ ក៏នាំគ្នាដុតភ្លើង
 ព្រៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយត្រូវភ្លើងព្រៃឆេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ តតិយសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ចោរឃាតកាទិ

មនុស្សា ទន្លា ន កាលមកំសុ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ អាឃាតនំ កន្ធា ចោរឃាតកំ ឯតទរោច
អារុសោ មាយិមំ កិលមេសិ ឯកេន បហារេន
ដីវិតា រោរោបេហីតិ ។ សុដ្ឋ ភន្តេតិ ឯកេន បហារេន
ដីវិតា រោរោបេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អាឃាតនំ កន្ធា ចោរឃាតកំ
ឯតទរោច អារុសោ មាយិមំ កិលមេសិ ឯកេន
បហារេន ដីវិតា រោរោបេហីតិ ។ សោ នាហំ តុយ្ហំ
រចនំ ករិស្សាមីតិ តំ ដីវិតា រោរោបេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[២២៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
បុរិសោ កុលយវេ^(១) ហត្ថចាទិដ្ឋិដ្ឋោ ញាតកេហិ

១ ឱ. ម. ញាតិយវេ ។

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៣ វិនីតវត្ថុ អំពីអ្នកសម្លាប់ចោរជាដើម

ពួកមនុស្សត្រូវភ្លើងព្រៃឆេះតែមិនស្លាប់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[២២៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់ចោរ ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្ឈឃាតថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះ លំបាកឡើយ អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារត្រឹមតែម្តងទៅ ។ ពេជ្ឈឃាតទទួលពាក្យថា ស្រួលហើយ លោកម្ចាស់ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិត (ចោរ) ដោយប្រហារតែត្រឹមម្តង ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាណិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់ចោរ ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្ឈឃាតថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះឲ្យលំបាកឡើយ ចូរអ្នកផ្តាច់បង់ជីវិតដោយប្រហារតែត្រឹមម្តងទៅ ។ ពេជ្ឈឃាតឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាមិនធ្វើតាមពាក្យលោកទេ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់បង់ជីវិតបុរសនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២២៦] សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់គេកាត់ដៃកាត់ជើង (មកនៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល មានពួកញាតិមកប្រជុំគ្នាព្យាបាល ។ មានភិក្ខុមួយរូប

សម្បវិតិល្លោកា ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តេ មនុស្សេ
 ឯតទរោច អារុសោ ឥច្ឆថ ឥមស្ស មរណាន្តិ ។ អាម
 ភន្តេ ឥច្ឆាមាតិ ។ តេនហិ តត្ថំ ចាយេថាតិ ។ តេ
 តំ តត្ថំ ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 បុរិសោ កុលយវេ ហត្ថចាទន្និន្នោ ញាតកេហិ
 សម្បវិតិល្លោកា ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុនី តេ
 មនុស្សេ ឯតទរោច អារុសោ ឥច្ឆថ ឥមស្ស មរ-
 ណាន្តិ ។ អាមយេ ឥច្ឆាមាតិ ។ តេនហិ លោណា-
 សោចិរកំ^(១) ចាយេថាតិ ។ តេ តំ លោណាសោចិ-
 រកំ^(២) ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីនំ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ
 អាហោចេសុំ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។
 អាបត្តិ សា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនី អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

តតិយបារាជិកំ និដ្ឋិតំ ។

១-២ ឱ. ម. លោណាសុចិរកំ ។

និយមបិដក មហាវិក័ត្ត

បាននិយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់
 ឲ្យបុរសនេះស្លាប់ទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយតបថា ករុណា យើងចង់ឲ្យគាត់
 ស្លាប់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកខ្លាញ់
 ទឹកដោះគោទៅ ។ ពួកមនុស្សក៏ឲ្យបុរសនោះផឹកខ្លាញ់ទឹកដោះគោ ។
 បុរសនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានបុរសម្នាក់គេកាត់ដៃកាត់ជើង (មកនៅ) ក្នុងផ្ទះត្រកូល ពួក
 ញាតិក៏ប្រជុំគ្នាមកព្យាបាល ។ មានភិក្ខុនី (មួយរូប) និយាយនឹងពួក
 មនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យបុរសនេះស្លាប់
 ឬទេ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយថា ករុណា លោកម៉ែម្ចាស់ យើងចង់ឲ្យស្លាប់
 ដែរ ។ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ផឹកថ្នាំត្រាំ
 ដោយអំបិលទៅ ។ មនុស្សទាំងនោះ ក៏ឲ្យបុរសនោះផឹកថ្នាំត្រាំដោយ
 អំបិលនោះ ។ បុរសនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះ មានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនីនោះ បានប្រាប់ដំណើរនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីក៏ដំណាលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួក
 ភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

បារាជិកទី ៣ ចប់ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទំ

[២២៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កា វេសាលីយំ

វិហារតិ មហារនេ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ តេន ខោ

បន សមយេន សម្ពហុលា សង្ឃិដ្ឋា សម្ពត្តា ភិក្ខុ

វត្តមុនាយ នទិយា តីវេ វស្សំ ឧបកច្ឆិសុ ។ តេន

ខោ បន សមយេន វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា ហោតិ ទ្វីហិតិកា

សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន សុក្កា ឧញ្ញេន

បត្តហោន យាបេតុំ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ

ឯតទហោសិ ឯតវហិ ខោ វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា ទ្វីហិតិកា

សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន សុក្កា ឧញ្ញេន

បត្តហោន យាបេតុំ កេន នុ ខោ មយំ ឧបាយេន

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤

[២២៧] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងគោរពសាលាព្រៃមហាវេនឡៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្តបានជួបប្រទះគ្នាថ្មី និងមិត្តស្និទ្ធស្នាលមាំមួន បាននៅចាំវស្សាប្របឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុទា ។ កាលនោះ ស្រុកវដ្ឋីកើតទុរិក្សអត់បាយមនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្ស (ដែលក្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់) មានផ្ទឹងស (ដេរជាសលើផែនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជាសម្គាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះក៏គិតគ្នាថា ឥឡូវនេះ ស្រុកវដ្ឋីកើតទុរិក្សអត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក មនុស្ស (ដែលក្រលំបាកស្រាប់ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់) មានផ្ទឹងស (ដេរជាសលើផែនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមទិញដូរស្រូវអង្ករគេបាន) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្លាកកាន់ជាសម្គាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រក្រៃពេក តើយើងនឹងគិតធ្វើឧបាយដូចម្តេច

សមត្តា សម្មោទមាណា អរិវេទមាណា ជាសុត្តំ វស្សំ
 វសេយ្យាម ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមេយ្យាមាតិ ។
 ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ ហន្ត មយំ អារុសោ កិហីនំ
 កម្មន្តំ អធិដ្ឋេម ឯវន្តេ អម្ពាភំ ទាតុំ មញ្ញិស្សន្តិ
 ឯវំ មយំ សមត្តា សម្មោទមាណា អរិវេទមាណា ជាសុត្តំ
 វស្សំ វសិស្សាម ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិស្សាមាតិ ។
 ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ អលំ អារុសោ កិ កិហីនំ
 កម្មន្តំ អធិដ្ឋិតេន ហន្ត មយំ អារុសោ កិហីនំ
 ទូតេយ្យំ ហារម ឯវន្តេ អម្ពាភំ ទាតុំ មញ្ញិស្សន្តិ
 ឯវំ មយំ សមត្តា សម្មោទមាណា អរិវេទមាណា
 ជាសុត្តំ វស្សំ វសិស្សាម ន ច បិណ្ឌាកេន កិល-
 មិស្សាមាតិ ។ ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ អលំ អារុសោ
 កិ កិហីនំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋិតេន កិ កិហីនំ ទូតេយ្យំ
 ហាដេន^(១) ហន្ត មយំ អារុសោ កិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស
 ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ កាសិស្សាម អសុកោ

 ១ ហរណេនាតិបិ បាហោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឲ្យបានសាមគ្គីស្មោះសរ កុំឲ្យមានវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សា
 ឲ្យបានស្រួលផង កុំឲ្យលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ ភិក្ខុ
 ខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ បើដូច្នោះ យើងត្រូវទទួលរ៉ាប់រងការ
 ងាររបស់ពួកគ្រហស្ថចុះ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ពួកគ្រហស្ថ
 ទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារដល់យើងមិនខាន កាលបើបាន
 អាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏បានសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទទាស់ទែងគ្នា
 នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។
 ភិក្ខុខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលរ៉ាប់រងការងារ
 របស់គ្រហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អាវុសោ ឈ្លើយចុះ យើងត្រូវធ្វើជា
 អ្នកបម្រើនាំដំណឹងដល់ពួកគ្រហស្ថវិញ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ
 ពួកជនទាំងនោះគង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើងមិនខាន កាល
 បើបានអាហារយ៉ាងនេះ យើងនឹងព្រមព្រៀងស្មោះសរមិនវិវាទទាស់
 ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាត
 ផង ។ ភិក្ខុខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលរ៉ាប់រង
 ការងាររបស់គ្រហស្ថ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងធ្វើជាអ្នកបម្រើនាំដំណឹងដល់ពួកគ្រ-
 ហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អាវុសោ ឈ្លើយចុះ យើងត្រូវពោលអួតឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មតា យើងទៅវិញទៅមក ឲ្យពួកគ្រហស្ថ (គេស្តាប់វិញ) ថាភិក្ខុឯណោះ

បារាជិកកល្លោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មភាសនំ

ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ ភិក្ខុ
 ទុតិយស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ ភិក្ខុ តតិយស្ស
 ឈានស្ស លាភី អសុកោ ភិក្ខុ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
 លាភី អសុកោ ភិក្ខុ សោតាបន្នោ អសុកោ ភិក្ខុ
 សកទាតាមី អសុកោ ភិក្ខុ អនាតាមី អសុកោ
 ភិក្ខុ អរហា អសុកោ ភិក្ខុ តេវិជ្ជោ អសុកោ
 ភិក្ខុ ធន្យភិញ្ញាតិ វេទន្ត អម្ចាតំ ទាតុំ មញ្ញិស្សន្តិ
 វេទន្ត មយំ សមក្កា សម្មោទមាណា អវិរទមាណា ជាសុកំ
 វេស្សំ វេសិស្សាម ន ច បិណ្ឌាកេន តិលមិស្សា-
 មាតិ ។ ឯសោយេវ ខោ អារុសោ សេយ្យោ យោ
 អម្ចាតំ តិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស
 វេស្សា ភាសិតោតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ តិហីនំ
 អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វេស្សា ភាសិសុ
 អសុកោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។
 អសុកោ ភិក្ខុ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី អសុកោ
 ភិក្ខុ សោតាបន្នោ ។ បេ ។ អសុកោ ភិក្ខុ ធន្យ-
 ភិញ្ញាតិ ។ អថខោ តេ មនុស្សា លាភា វេត នោ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ អំពីការពោលអូតឧត្តរិមនុស្សធម្ម

បានឈានទី ១ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ២ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ៣
 ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ៤ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ន ភិក្ខុឯណោះជា
 សកទាគាមី ភិក្ខុឯណោះជាអនាគាមី ភិក្ខុឯណោះជាព្រះអរហន្ត ភិក្ខុ
 ឯណោះបានត្រៃវិជ្ជា ភិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញា ៦ កាលបើយើងពោលយ៉ាង
 នេះហើយ ពួកជនទាំងនោះគង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើង
 មិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏នឹងមានសាមគ្គីស្មោះ
 សរនឹងគ្នា មិនវិវាទទាស់ទែងគ្នាឡើយ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលហើយមិន
 លំបាកដោយបិណ្ឌបាតផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏យល់ព្រមថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ ការពោលអូតឧត្តរិមនុស្សធម្មរបស់គ្នាយើងទៅវិញទៅមក
 ដល់ពួកគ្រហស្ថ ដែលលោកថាមកនឹងយើង (អម្បាញ់មិញនេះ) ស្រួល
 ហើយ ។ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានពោលអូតឧត្តរិ-
 មនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថថា ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ១
 ។ បេ ។ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ២ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ន ។ បេ ។
 ភិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញា ៦ ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងនោះ ក៏និយាយគ្នាថា
 យើងរាល់គ្នាបានភិក្ខុបែបនេះមកនៅចាំវស្សា អើប្បា ហៅពេញជាលាភ

សុលទ្ធនំ វត នោ យេសំ នោ ឯវុចា ភិក្ខុ វស្សំ
 ឧបកតា ន វត នោ ឥតោ បុព្វេ ឯវុចា ភិក្ខុ
 វស្សំ ឧបកតា យថយិមេ ភិក្ខុ សីលវន្តោ
 កល្យាណធម្មាតិ ។ តេ^(១) ន^(២) តាទិសានិ
 កោដនានិ អត្តនា ភុញ្ញន្តិ ន មាតាបិត្វនំ ទេន្តិ ន
 បុត្តនារស្ស ទេន្តិ ន ទាសកម្មករចោរិសស្ស ទេន្តិ ន
 មិត្តាមច្ចានំ ទេន្តិ ន ញាតិសាលោហិតានំ ទេន្តិ
 យាទិសានិ ភិក្ខុនំ ទេន្តិ ន តាទិសានិ ខាទនីយានិ
 អត្តនា ខាទន្តិ ន មាតាបិត្វនំ ទេន្តិ ។ បេ ។ ន
 ញាតិសាលោហិតានំ ទេន្តិ យាទិសានិ ភិក្ខុនំ
 ទេន្តិ ន^(៣) តាទិសានិ សាយនីយានិ អត្តនា
 សាយន្តិ ន មាតាបិត្វនំ ទេន្តិ ។ បេ ។ ន ញាតិ-
 សាលោហិតានំ ទេន្តិ យាទិសានិ ភិក្ខុនំ ទេន្តិ
 ន^(៤) តាទិសានិ ចានានិ អត្តនា បិរន្តិ ន
 មាតាបិត្វនំ ទេន្តិ ន បុត្តនារស្ស ទេន្តិ ន ទា-
 សកម្មករចោរិសស្ស ទេន្តិ ន មិត្តាមច្ចានំ ទេន្តិ

១-២ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ សព្វត្ថ វាវេសុ អាគតោ ។ ៣-៤ អយម្បន
 ឯកេកស្មី វាវេ ឯកេកោយេវ បាកដោ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

របស់យើង ឈ្មោះថាយើងបានបុណ្យដោយងាយណាស់ហ្ន៎ ពីដើមយើង
 រាល់គ្នាមិនដែលបានពួកភិក្ខុមានសីល មានធម៌ជាកុសល ដូចជាពួកភិក្ខុ
 នេះមកនៅចាំវស្សា (ដល់ម្តង) សោះឡើយ ។ មនុស្សទាំងនោះ (កាលបើ
 បាន) កោដនាហារដែលឆ្ងាញ់ពិសា ក៏បម្រុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំង
 នោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅ
 មាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស^១ មិត្ត អាមាត្យ
 មន្ត្រីនិងញាតិសាលាហិតសោះឡើយ ឬបានខាទនីយាហារដែលឆ្ងាញ់
 ពិសា ក៏បម្រុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់
 ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។ មិនដែល
 បានឲ្យទៅញាតិសាលាហិតឡើយ ឬបានគ្រឿងសម្រាប់ជញ្ជក់ជញ្ជាប់
 ដែលឆ្ងាញ់ពិសា ក៏បម្រុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានជញ្ជក់
 ជញ្ជាប់មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ បេ ។
 មិនដែលបានឲ្យទៅញាតិសាលាហិតឡើយ ឬបានទឹកដែលមានរសល្អ
 ក៏បម្រុងទុកតែនឹងប្រគេនភិក្ខុទាំងនោះ មិនហ៊ានផឹកមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយ
 មិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ខ្ញុំកំដរ កម្មករបុរស មិត្ត

១ បុរសអ្នកធ្វើការស៊ីឈ្នួល ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វគ្គមុទាតីវិយកិក្ខុវត្ថុ

ន ញាតិសាលោហិតានំ ទេន្តិ យាទិសានិ ភិក្ខុនំ
 ទេន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ វណ្ណវណ្ណោ អហោសុំ បីជិទ្ធិ-
 យា បសន្នមុខវណ្ណា វិប្បសន្នច្ចវិវណ្ណា ។ អាចិណ្ឌ័
 ខោ បនេតំ វស្សំ វុត្តានំ ភិក្ខុនំ ភកវន្តំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា
 តេមាសច្ចយេន សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមា-
 នាយ យេន វេសាលី តេន បក្កមីសុ អនុបុព្វេន
 ចារិកំ^(១) ចរមាណា^(២) យេន វេសាលី យេន មហារនំ
 យេន ក្សេតិកាសាលា យេន ភកវា តេនុបសង្កម្ពិតំ
 ឧបសង្កម្ពិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។
 [២២៨] តេន ខោ បន សមយេន ទិសាសុ
 វស្សំ វុត្តា ភិក្ខុ តិសា ហោន្តិ លូខា ទុព្វណ្ណា
 ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតា ធម្មនិសន្ធតកត្តា ។ វគ្គមុទាតី-
 វិយា បន ភិក្ខុ វណ្ណវណ្ណោ ហោន្តិ បីជិទ្ធិយា បសន្ន-
 មុខវណ្ណា វិប្បសន្នច្ចវិវណ្ណា ។ អាចិណ្ឌ័ ខោ បនេតំ

១-២ តីសុបិ បោត្តកេសុ ឥទំ បាបទ្វយំ ន បញ្ញាយតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ រឿងពួកភិក្ខុនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុទា

អាមាត្យ ញាតិសាលោហិតឡើយ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ (លុះបាន
អាហារធាន់បរិបូណ៌) ក៏មានសម្បុរល្អមានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានទឹក
មុខស្រស់បស់សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចេញវស្សា
រួចហើយ តែងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នេះជាទំនៀមមិន
ដែលខានឡើយ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ លុះបាននៅចាំវស្សា
គ្រប់ ៣ ខែហើយ ក៏រៀបចំទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈរួចហើយ នាំយក
បាត្រនិងចីវរចូលទៅក្នុងវេសាលី ដើរទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ បាន
ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលគង់នៅក្នុងគារសាលាព្រៃ
មហាវនទៀបក្នុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[២២៨] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំង
ឡាយ (រាល់តំបន់ឯទៀត) សឹងដ៏មានកាយស្គាំងស្គមសោហ្មង មាន
សម្បុរអាក្រក់កើតជារោគល្បឿងស្នេកស្គាំងមានខ្លួនរាមដោយសរសៃ ។ ឯ
ពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបត្រើយស្ទឹងវត្តមុទា សឹងដ៏មានសម្បុរល្អមានឥន្ទ្រិយ
ពេញលេញ មានមុខមាត់ស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ជ្រះថ្លាទាំងអស់គ្នា ។
មានសេចក្តីថា ការស្មោះសរចំពោះជាមួយនឹងអាគន្ធកិក្ខុ គឺភិក្ខុដែល

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ បដិ-

សម្មោទិតំ ។ អថខោ ភកវា វត្ថុមុទាតិវិយេ ភិក្ខុ

ឯតទរោច កច្ចិ ភិក្ខុវេ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ

កច្ចិ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិរទមាណា ជាសុកំ

វស្សំ វសិត្ត ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិត្តាតិ ។

ខមនីយំ ភកវា យាបនីយំ ភកវា សមត្តា ច មយំ

ភន្តេ សម្មោទមាណា អវិរទមាណា ជាសុកំ វស្សំ វសិត្ត

ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិត្តាតិ ។ ជានន្តាបិ តថាគតា

បុច្ឆន្តិ ជានន្តាបិ ន បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្វា បុច្ឆន្តិ

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ទើបនឹងមកដល់ថ្មី នេះជាទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះ
អង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុ
ដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុទាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាល្មម
អត់ធន់បានទេឬ^(១) អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ^(២) អ្នក
ទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សា
ស្រួលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់
ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្ត
ទៅបានដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាមានសេចក្តី
សាមគ្គីស្មោះសរឥតមានវិវាទទាស់ទែងគ្នាទេ នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលបួល
មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេ ។ (មានសេចក្តីថា) ព្រះតថាគត
ទាំងឡាយទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុហើយត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់
ហើយមិនត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយត្រាស់សួរក៏មាន

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ព្រះអង្គត្រាស់សួរដោយសំដៅសេចក្តីដូច្នេះថា យន្តគឺសរីរៈ
របស់អ្នកទាំងអស់គ្នា ដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៩ នេះ អ្នករាល់គ្នាអាចធន់ទ្រាំថែរក្សា
មិនមានទុក្ខលំបាកណាស់ទេឬ ។ ២ យន្តគឺសរីរៈនេះ អ្នករាល់គ្នាអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានគ្រប់
កិច្ចទាំងពួងមិនមានអន្តរាយទើសទាស់អ្វីទេឬ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វគ្គមុទាតីវិយភិក្ខុវត្ថុ

កាលំ វិទិត្វា ន បុច្ឆន្តិ អត្ថសញ្ញាតំ តថា-
 កតា បុច្ឆន្តិ នោ អនត្ថសញ្ញាតំ អនត្ថសញ្ញាតេ
 សេតុយាតោ តថាកតានំ ។ ទ្វីហាការេហិ ពុទ្ធា-
 ភកវន្តោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆន្តិ ធម្មំ វា ទេសិស្សាម
 សាវកានំ វា សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ ។ អថខោ
 ភកវា វគ្គមុទាតីវិយេ ភិក្ខុ ឯតទោច យថា កថំ
 បន តុម្ភេ ភិក្ខុវេ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិវេទមាណា
 ជាសុកំ វស្សំ វសិត្ថំ ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិត្តាតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ កថិ
 បន វោ ភិក្ខុវេ ភូតន្តិ ។ អភូតំ ភកវាតិ ។

[២២៩] វិភវហិ ពុទ្ធា ភកវា អនុជ្ជវិកំ មោឃបុរិ-
 សា អនុលោមិកំ អប្បដិវ្យប់ អស្សាមណា អកប្បិយំ

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៥ រឿងពួកភិក្ខុនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវគ្គមុទា

ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយ មិនត្រាស់សួរក៏មាន ព្រះតថាគតទាំង
ឡាយទ្រង់សួរចំពោះតែអំពើដែលមានប្រយោជន៍ អំពើដែលមិនមាន
ប្រយោជន៍ទ្រង់មិនសួរឡើយ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ ទ្រង់ផ្តាច់បង់
នូវអំពើដែលមិនមានប្រយោជន៍ដោយអរិយមគ្គអស់ហើយ ។ ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏មានជោគ ទ្រង់សួរពួកភិក្ខុដោយហេតុពីរ
ប្រការ គឺទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសម្តែងធម៌ ១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់
ពួកសាវក ១ ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរពួក
ភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវគ្គមុទាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
បានជាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាក៏
ស្រួលបួល មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាត នោះតើដោយហេតុអ្វី ។
គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុទាំង
ឡាយ ហេតុនេះពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលតបវិញថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហេតុនេះមិនពិតទេ ។

[២២៩] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោយ-
បុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវ
ទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អករណីយំ កថំ ហិ នាម តុម្កេ មោឃបុរិសា
 ឧទរស្ស ការណា តិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មស្ស វណ្ណំ កាសិស្សថ វំ តុម្កេហិ មោឃបុរិសា
 តិណ្ហោន កោវិកត្តនេន^(១) កុច្ឆិបរិកត្តោ ន ត្វេវ
 ឧទរស្ស ការណា តិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មស្ស វណ្ណា កាសិតោ តំ កិស្ស ហេតុ
 តតោនិទានំ ហិ មោឃបុរិសា មរណំ វា និកច្ឆេយ្យ
 មរណាមត្តំ វា ទុក្ខំ ន ត្វេវ តប្បច្ចយា កាយស្ស
 ភេទា បរំ មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបន្នេយ្យ ឥតោនិទានញ្ច ខោ មោឃបុរិសា
 កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ
 និរយំ ឧបបន្នេយ្យ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ
 វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
 វិកហិត្វា ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។

១ ឱ. ម. គោវិកត្តនេន ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ គួរឃើងដែរ អ្នកឯងរាល់គ្នាហ៊ានពោលអួតឧត្តរិ-
មនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់ចម្លែតផ្ទៃ
នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ បើអ្នករាល់គ្នាយកកាំបិតយ៉ាងមុត ដែលសម្រាប់
ពន្លះសាច់គោ មកវះពោះ (របស់ខ្លួន) វិញប្រសើរជាង ឯការពោល
អួតឧត្តរិមនុស្សធម្មរបស់គ្នានឹងគ្នាចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុតែចង់
ចម្លែតផ្ទៃ ដែលអ្នកឯងទាំងអស់គ្នាពោលរួចទៅហើយ (នោះ) ពុំប្រសើរ
សោះឡើយ ហេតុអ្វីបានជាគាត់ពោលយ៉ាងនោះ ម្ចាស់មោឃបុរស
ទាំងឡាយ ពីព្រោះបុគ្គលដែលវះពោះខ្លួនឯងនោះ ជាហេតុបានតែត្រឹម
សេចក្តីស្លាប់ឬលំបាកទៀបស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ កាលបើរំលងខន្ធតអំពីមរណ-
កាលទៅ ក៏មិនទៅកើតជាតិរូបន ប្រេត អសុរកាយ នរក ព្រោះហេតុ
ដែលវះពោះនោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ឯចំណែកខាងភិក្ខុ
ដែលពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ជាហេតុជាទីតាំងនេះ កាលបើរំលងខន្ធត
អំពីមរណកាលទៅហើយ ទៀងតែទៅកើតជាតិរូបន ប្រេត អសុរកាយ
នរក មិនខានឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ការដែលពោលអួត
ឧត្តរិមនុស្សធម្មនេះ នឹងបាននាំមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬ
មនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ទ្រង់តិះដៀលពួកភិក្ខុទាំងនោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកជួបជុំហើយ ទើបទ្រង់សម្តែងធម្មិកថា តទៅថា ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បញ្ច មហាចោរា

[២៣០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ មហាចោរា សន្តោ
 សំវិជ្ជមាតា លោកស្មី ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥឡ
 ភិក្ខុវេ ឯកច្ចស្ស មហាចោរស្ស ឯវំ ហោតិ កុដាស្ស
 ធាមាហំ សតេន វា សហស្សេន វា បរិវត្តោ កាម-
 និកមរាជធានីសុ អាហិណ្ឌាស្សមិ ហនន្តោ ឃាតេន្តោ
 និទ្ធាន្តោ ឆេតាបេន្តោ បច្ឆេន្តោ បចាបេន្តាតិ ។
 សោ អបរេន សមយេន សតេន វា សហស្សេន
 វា បរិវត្តោ កាមនិកមរាជធានីសុ អាហិណ្ឌាតិ
 ហនន្តោ ឃាតេន្តោ និទ្ធាន្តោ ឆេតាបេន្តោ បច្ឆេន្តោ
 បចាបេន្តោ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥឡេកច្ចស្ស
 ចាបភិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ កុដាស្ស ធាមាហំ សតេន
 វា សហស្សេន វា បរិវត្តោ កាមនិកមរាជធានីសុ
 ចារិកំ ចរិស្សមិ សក្កតោ ករុកតោ មាទិតោ
 បូជិតោ អបចិតោ កហដ្ឋានញោវ បព្វជិតានញោ លាភី
 ចី វ វ បិ ណ្ឌា ចា ត សេ នា ស ន តិ លា ន ប្ប ច្ច យ កេ ស ជ្ជ ប រិ ក្ខា វា-
 នន្តិ ។ សោ អបរេន សមយេន សតេន វា

បារាជកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ អំពីមហាចោរ ៥ ពួក

[២៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មានភិក្ខុជាមហាចោរ ៥ ពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាមហាចោរ ៥ ពួកនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មហាចោរខ្លះ ដែលមានក្នុងលោកនេះថា បើដល់វេលាណាអញបានបរិសទ្យ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ចោមរោមជាគ្នាហើយ នឹងលើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី ហើយនឹងវាយសំពង់ផ្តាច់ជីវិតពួកអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ជីវិតដុតរោលអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃដុតរោល ។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក មហាចោរនោះបានបរិសទ្យ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ ចោមរោមជាគ្នាហើយ ក៏លើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី វាយសំពង់ផ្តាច់ជីវិតអ្នកស្រុកទាំងនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ជីវិត ដុតរោលអ្នកស្រុកទាំងនោះដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃដុតរោល យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ភិក្ខុបាបខ្លះដែលមានក្នុងសាសនានេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ (ត្រិះរិះ) ថាបើដល់កាលណាអញបានបរិសទ្យ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ចោមរោមគ្នាហើយ នឹងត្រេចទៅកាន់ចារិកក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី ក៏នឹងបាននូវថ្វីវេ បិណ្ឌបាតសេនាសន គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ដែលពួកគ្រហស្ថក្តី ពួកបព្វជិតក្តី ធ្វើសក្ការគោរពរាប់អានបូជាគោតក្រែង ។ លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សហស្សេន វា បរិវត្តោ តាមនិកមរាជធានីសុ ចារិកំ
 ចរតិ សក្កតោ ករុកតោ មាជិតោ បូជិតោ អបចិតោ
 កហាដ្ឋានញោវ បព្វជិតានញោ លាភី ជីវបិណ្ឌាចាត-
 សេនាសនតិលានប្បច្ចយភេសន្តបរិក្ខារាជំ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ បបមោ មហាចោរោ សន្តោ សំវិជ្ជមាណោ
 លោកស្មី ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ឥនេកច្ចោ ចាបភិក្ខុ
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ បរិយាបុណ្ឌាត្វា អត្តនោ
 ទហតិ^(១) ។ អយំ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ មហាចោរោ សន្តោ
 សំវិជ្ជមាណោ លោកស្មី ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 ឥនេកច្ចោ ចាបភិក្ខុ សុទ្ធិំ ព្រហ្មចារី បរិសុទ្ធិំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តំ អមូលកោន អព្រហ្មចរិយេន
 អនុទ្ធិសេតិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ មហាចោរោ

 ១ ឱ. ម. ហរតិ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុបាបនោះបានបរិសទ្យ ១ រយ ឬ ១ ពាន់ចោមរោមជាគ្នាហើយ ក៏
ត្រេចទៅកាន់ចារិកក្នុងស្រុកនិគមរាជធានី បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនា-
សន គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ដែលពួកគ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី ធ្វើ
សក្ការគោរពរាប់អានបូជាកោតក្រែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅ
ថា មហាចោរទី ១ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុបាបខ្លះរៀនសូត្រ
ធម្មវិន័យដែលតថាគតបានសម្តែងហើយ ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល^(១) ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរទី ២ ដែលមានប្រាកដក្នុង
លោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនា
នេះមានភិក្ខុបាបខ្លះ ពោលចោទភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរដ៏ស្អាត ដែល
កំពុងប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរដ៏បរិសុទ្ធ ចោទដោយការប្រព្រឹត្តមិនប្រសើរ^(២)
រកមូលគ្មាន^(៣) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា មហាចោរ

១ ក្នុងអដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុដែលចេះប្រៀបធៀបបាលីនិងអដ្ឋកថាក្នុងកណ្តាល
បរិសទ្យ ហើយប្រសប់ធ្វើសំឡេងទេសនាផ្លូវព្រះសូត្រឲ្យយ៉ាងពីរោះ កាលបើចប់ធម៌ហើយ
មានគេសួរថា លោកម្ចាស់រៀនពីលោកគ្រូអាចារ្យណាមក ភិក្ខុនោះក៏លាក់មិនប្រាប់នាមគ្រូ
អាចារ្យ ឆ្លើយថាអាត្មាគ្មានគ្រូអាចារ្យណាអាចនឹងបង្រៀនបានទេ រៀនចេះដឹងតែខ្លួនឯង យ៉ាង
នេះហៅថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងចោល ។ ២ អដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ចោទដល់ទីមេចុនធម្ម ។
៣ ចោទដោយមិនបានឃើញនឹងភ្នែក មិនបានឮនឹងត្រចៀក ឬមិនបានរៀសក្នុងចិត្ត ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បញ្ច មហាចោរា

សន្តោ សំវិជ្ជមាដោ លោកស្មី ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ
 ឥនេកច្ចោ ចាបភិក្ខុ យានិ តានិ សង្ឃស្ស កុ-
 កណ្តានិ កុបរិក្ខារានិ សេយ្យថីនំ អារាមោ អារាម-
 វត្ថុ វិហារោ វិហារវត្ថុ មញ្ជោ បីបំ ភិសី^(១) ពិម្ពោហនំ^(២)
 លោហកុម្មី លោហកាណកំ លោហវារកោ លោហ-
 កដាបំ វាសី^(៣) ជវសុ^(៤) កុហរី^(៥) កុដ្ឋាលោ
 និខាននំ វស្មី វេជ្ជ មុញ្ញំ បព្វជំ តិលំ មត្តិកា
 ទារុកណ្ឌំ មត្តិកាកណ្ឌំ តេហិ កិហិ សំកណ្ឌាតិ
 ឧបលាបេតិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថោ មហាចោរោ
 សន្តោ សំវិជ្ជមាដោ លោកស្មី ។ សនេវកេ ភិក្ខុវេ
 លោកេ សមារកេ សព្វហ្មកេ សស្សមណព្រហ្មណ៍-
 យា បដាយ សនេវមនុស្សាយ អយំ អក្កោ មហាចោរោ
 យោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម៌ំ ឧលូបតិ តំ

១-២ ម. ភិសិ ពិម្ពោហនំ ។ ៣-៥-៥ ម. វាសិ បវសុ កុដ្ឋារី ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ អំពីមហាចោរ ៥ ពួក

ទី ៣ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុបាបខ្លះសង្គ្រោះផ្តាប់ផ្តុនគ្រហស្ថដោយគ្រឿងគរុកណ្តារបស់សង្ឃ ឬគ្រឿងគរុបរិក្ខារ គ្រឿងគរុកណ្តាគឺអ្វីខ្លះ គ្រឿងគរុកណ្តានោះគឺ គុម្ពផ្កានិងដើមឈើ ១ ទីដែលសម្រាប់ដាំគុម្ពផ្កានិងដើមឈើ ១ កុដិ ១ ទីដែលសម្រាប់សង់កុដិ ១ គ្រែ ១ តាំង ១ ពូក ១ ខ្នើយ ១ ផ្ទាំងលោហៈ ១ ស្លឹកលោហៈ ១ ក្អមលោហៈ ១ ផែងលោហៈ^(១) ១ កាំបិត ១ ពូថៅ ១ ដីង ១ ចប ១ ពន្លាក (ឬដែកកណ្តារ) ១ វល្លិប្រវែងមួយលូកឡើងទៅ ១ ឫស្សីប្រវែង ៨ ធ្លាប់ឡើងទៅ ១ ស្មៅដំណែកទន្សាយ ១ ស្មៅយាបូង ១ ស្មៅធម្មតា ១ ដីស្អិត ១ គ្រឿងធ្វើនឹងឈើ ១ គ្រឿងធ្វើនឹងដី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថាមហាចោរទី ៤ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មដែលមិនមាន មិនប្រាកដក្នុងខ្លួន ភិក្ខុនេះជាមហាចោរទី ៥ ជាចោរធំបំផុតក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស ហេតុអ្វីបានជាគាត់ជាគតពោលដូច្នោះ

១ ពាក្យថា លោហៈ ជាពាក្យសម្រាប់ហៅពួកគ្រឿងដែក ស្ពាន់ ទង់ដែងជាដើម ។

កិស្ស ហេតុ ថេយ្យាយ វោ ភិក្ខុវេ រដ្ឋបិណ្ឌោ
 ភុត្តោតិ ។

អញ្ញថា សន្តមត្តានំ

អញ្ញថា យោ បវេនយេ

និកច្ច កិតវស្សេវ

ភុត្តំ ថេយ្យេន តស្ស តំ ។

កាសាវកណ្ណា ពហវោ

ចាបធម្មា អសញ្ញតា

ចាចា ចាបេហិ កម្មេហិ

និរយន្តេ ឧបបជ្ជវេ ។

សេយ្យា អយោគុដ្ឋោ ភុត្តោ

តត្តោ អក្កិសិខូបមោ

យពោ ភុញ្ញេយ្យ ទុស្សីលោ

រដ្ឋបិណ្ឌា អសញ្ញតោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពីព្រោះដុំបាយរបស់ជនអ្នកនៅក្នុងដែនគឺភិក្ខុនោះឯង
 លួចយកមកបរិភោគ ។ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ប្រាថ្នានឹងធ្វើសេចក្តីនោះ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ឡើង ទើបត្រាស់សម្តែងសេចក្តីជាតាថាតទៅទៀតថា)

ភិក្ខុណាមានខ្លួនតាំងនៅដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយ
 សមាចារមិនបរិសុទ្ធជាដើម ហើយញ៉ាំងអ្នកដទៃឲ្យដឹងថាខ្លួន
 តាំងនៅដោយអាការដទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយសមាចារជាដើម
 ស្អាតវិញ ភិក្ខុនោះឯងហៅថាលួចភោជនគេមកបរិភោគ ដូច
 ជាព្រានសត្វស្លាប លបលាក់ខ្លួនប្របគុម្ភឈើបម្រុងចាំបាញ់
 សត្វ ។ ភិក្ខុដែលយកសំពត់កាសាវៈមកព័ទ្ធព័ន្ធក តែប្រព្រឹត្ត
 ធម៌អាក្រក់ជាធម្មតា គ្មានសង្រួម (តាមធម៌វិន័យ) ឡើយ ជា
 បុគ្គលលាមកក្រៃលែងសឹងមានច្រើន ភិក្ខុនោះទៀងតែទៅ
 នរក ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើអាក្រក់ ។ បរិភោគដុំដែកដែល
 កំពុងឆេះក្តៅ ឧបមាដូចជាអណ្តាតភ្លើងវិញប្រសើរជាង ឯភិក្ខុ
 ដែលទ្រុស្តសីលមិនសង្រួម (តាមធម៌វិន័យ) នឹងបរិភោគនូវដុំ
 អាមិសរបស់ជនអ្នកនៅក្នុងដែន (នោះ) ពុំប្រសើរសោះឡើយ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

[២៣១] អថខោ ភក្កវា វត្ថុមុនាតិវិយេ ភិក្ខុ អនេ-
 កបរិយាយេន វិករហិត្វា ទុព្ពរតាយ ទុប្បោសតាយ
 ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
 សេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អនភិជានំ ឧត្តរិមនុស្សធម៌
 អត្ថបនាយិកំ អលមរិយញ្ញាណទស្សនំ សមុនាច-
 រេយ្យ ឥតិ ជានាមិ ឥតិ បស្សមីតិ តតោ អបរេន
 សមយេន សមនុក្កាហិយមាណោ វា អសមនុក្កា-
 ហិយមាណោ វា អាបន្នោ វិសុទ្ធាបេក្ខោ^(១) ឯវំ រទេយ្យ
 អជានមេវំ អារុសោ អវចំ ជានាមិ អបស្សំ បស្សមិ
 តុច្ចំ មុសា វិលបិទ្តិ អយម្យិ ចារាជិកោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវញ្ចំ ភក្កវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៣២] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋសញ្ញិនោ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញិនោ
 អនទិកតេ អទិកតសញ្ញិនោ អសច្ចិកតេ សច្ចិកត-
 សញ្ញិនោ អទិមាណេន អញ្ញំ ព្យាករីសុ ។ តេសំ

១ វិសុទ្ធាបេខោតិបិ បាវោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បឋមប្បញ្ញត្តិ

[២៣១] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលពួកភិក្ខុដែល
 នៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវគ្គមុទា ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សម្តែងនូវ
 ទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹមពិបាកថែទាំ ។ បេ ។ ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុណាមួយមិនដឹងចំពោះ ហើយពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ជាធម៌
 គួរឃើញដោយញ្ញាណដ៏ប្រសើរ បង្ហាត់មកដាក់ក្នុងខ្លួនថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ
 ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក ទោះមានគេសាកសួរក្តី
 ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ (ទោះបី) មាន
 ប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់ជានិយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា
 នៃអារុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ដឹង ខ្ញុំមិនឃើញ
 យ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ឃើញ ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុ
 នេះឯងក៏នៅជាត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្ត ដល់ពួកភិក្ខុរួចជាស្រេចយ៉ាងនេះ ។

[២៣២] វេលានោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបមានសេចក្តីសម្គាល់ថា
 ឃើញ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង
 សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយបានពោលអួតអរហត្តផលដោយសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អបរេន សមយេន រាគាយបិ ចិត្តំ នមតិ នោសា-
 យបិ ចិត្តំ នមតិ មោហាយបិ ចិត្តំ នមតិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ
 មយញ្ចម្ហា អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋសញ្ញិនោ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញិនោ
 អនទិកតេ អទិកតសញ្ញិនោ អសច្ចិកតេ សច្ចិកត-
 សញ្ញិនោ អទិមារេន អញ្ញំ ព្យាករិម្ហា កច្ចិ នុ
 ខោ មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ តេ^(១)
 អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។
 អាយស្មា អានន្ទោ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសិ ។
 ហោន្តិយេវានន្ទ^(២) ភិក្ខុ អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋសញ្ញិនោ អប្បត្តេ
 បត្តសញ្ញិនោ អនទិកតេ អទិកតសញ្ញិនោ អសច្ចិ-
 កតេ សច្ចិកតសញ្ញិនោ អទិមារេន អញ្ញំ ព្យា-
 កហេន្តិ តព្វ ខោ ឯតំ អព្វោហារិកន្តិ ។

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាវោ ន ហោតិ ។ ២ ម. យេ តេ អានន្ទ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

លុះដល់សម័យដទៃមក ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងនោះក៏ឱនទៅរកភាគៈខ្លះ ចិត្ត
 ឱនទៅរកទោសៈខ្លះ ចិត្តឱនទៅរកមោហៈខ្លះ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើត
 ឡើងដល់ភិក្ខុទាំងនោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្ត
 រួចជាស្រេចហើយ ម្តេចឡើយក៏យើងមកសំគាល់ថាឃើញក្នុងហេតុដែល
 យើងឥតបានឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានដល់
 សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយបាន
 ពោលអួតអរហត្តផល ដោយសំគាល់ថា ខ្លួនយើងបានត្រាស់ដឹង (ដូច្នេះ)
 យើងប្រហែលជាត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេដឹង ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានប្រាប់
 សេចក្តីនេះ ដល់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
 ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតឃើញ សំគាល់ថាបានដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាបានត្រាស់ដឹង ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់
 ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ ហើយពោលអួតអរហត្តផល ដោយសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្លួនបាន
 ត្រាស់ដឹង ក៏អំពើដែលពោលអួតនេះជាអព្វោហារិក (មិនហៅថាជាអង្គ

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិយំ សិក្ខាបទវិភង្គោ

អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក្ករណោ ធម្មិ
 កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ អនភិជានំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ អត្ថបនាយិកំ
 អលមរិយញ្ញាណាទស្សនំ សមុទាចរេយ្យ ឥតិ ជាតាមិ
 ឥតិ បស្សាមីតិ តតោ អបរេន សមយេន សម-
 នុត្តាហិយមាណោ វា អសមនុត្តាហិយមាណោ វា អា-
 បន្នោ វិសុទ្ធាបេក្ខោ ឯវំ រេយ្យ អជានមេវំ អាវុ-
 សោ អវចំ ជាតាមិ អបស្សំ បស្សាមិ តុច្ចំ មុសា
 វិលបិដ្ឋិ អញ្ញត្រិ អធិមាតា អយម្យិ ចារាជិកោ
 ហោតិ អសំវាសោតិ ។

[២៣៣] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ អនភិជានន្តិ អសន្តំ អភ្ជតំ អសំវិជ្ជមាទំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ អនុប្បញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

នៃអាបត្តិឡើយ) ។ ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយទ្រង់សម្តែងធម្មិកថា
 ក្នុងគ្រានោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ហើយពោល
 អួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ជាធម៌មានញាណ (សេចក្តីដឹង) និងទស្សនៈ
 (កិរិយាឃើញ) ដ៏ប្រសើរ អាចកម្ចាត់នូវកិលេស គួរបង្កើនមកដាក់ក្នុង
 ខ្លួនដោយពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ លុះដល់សម័យដទៃអំពី
 នោះមក ទោះមានគេសាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហៅថាត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិកហើយ (ទោះបី) មានប្រាជ្ញាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់
 ជានិយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា នៃអារុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ
 (ប៉ុន្តែ) ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ (ប៉ុន្តែ) ពោលថា ឃើញ
 ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក រកសំវាសគ្មាន
 វៀរលែងតែសំគាស់ថា ខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

[២៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ណាក៏
 ដោយ ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុដែលបានឧប-
 សម្បទាដោយញាតិចតុត្តកម្មវាចានេះ សំដៅឲ្យឈ្មោះថា ភិក្ខុ ក្នុងអត្ថ
 នេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនដឹងច្បាស់ សេចក្តីថា មិនដឹងមិនឃើញ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

អដាជន្តោ អបស្សន្តោ អត្ថនិ កុសលំ ធម្មំ អត្ថិ
 មេ កុសលា^(១) ធម្មាតិ ។ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ នាម
 ឈានំ វិមោក្ខំ សមាធិ សមាបត្តិ ញ្ញាណទស្សនំ
 មគ្គការវេទនា ផលសច្ចិកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិជីវ-
 រណតា ចិត្តស្ស សុញ្ញាតារ អភិរតិ ។ អត្ថបដា-
 យិកន្តិ តេ វា កុសលេ ធម្មេ អត្ថនិ ឧបនេតិ
 អត្តានំ វា តេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧបនេតិ ។
 ញ្ញាណន្តិ តិស្សោ វិជ្ជា ។ ទស្សនន្តិ យំ ញ្ញាណំ
 តំ ទស្សនំ យំ ទស្សនំ តំ ញ្ញាណំ ។ សមុទាច-
 រេយ្យាតិ អាហេចេយ្យ ឥត្ថិយា វា បុរិសស្ស
 វា កហដ្ឋស្ស វា បព្វជិតស្ស វា ។ ឥតិ
 ជាធាមិ ឥតិ បស្សាមីតិ ជាធាមហំ ឯតេ ធម្មេ

១ តីសុបិ បោត្តកេសុ កុសលោ ធម្មោតិ ឯកវចននិទ្ទេសោ កតោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នូវកុសលធម៌ ដែលមិនមានមិនពិតមិនប្រាកដក្នុងខ្លួន (ហើយចូលចិត្តថា)
 កុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់អញមាន ។ ឈាន (គុណជាតិសម្រាប់ដុត
 បង្កើនកិលេស) ១ វិមោក្ខ (គុណធម៌ដែលផុតស្រឡះចាករាគៈជា
 ដើម) ១ សមាធិ (សភាពដែលតម្កល់ចិត្តស្មើមាំល្អក្នុងអារម្មណ៍) ១
 សមាបត្តិ (គុណជាតិដែលដល់ព្រម) ១ ញាណទស្សនៈ (កិរិយា
 ឃើញដោយបញ្ញា) ១ មគ្គការវនា (កិរិយាចម្រើននូវមគ្គ) ១ ផល-
 សច្ចិកិរិយា (ដំណើរធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវផល) ១ កិលេសប្បហាន
 (កិរិយាលះបង់កិលេស) ១ វិនិវរណតា ចិត្តស្ស ចិត្តមាននិវរណធម៌
 ប្រាសហើយ ១ សុញ្ញាតារេ អភិរតិ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ១
 (ធម៌ទាំង ១០ នេះ) ហៅថាឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា បង្ហោនមក
 ដាក់ក្នុងខ្លួន សេចក្តីថា បង្ហោនកងកុសលធម៌ទាំងនោះមកដាក់ក្នុងចិត្ត
 ឬបង្ហោនចិត្តទៅក្នុងកងកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ញាណ
 បានដល់វិជ្ជាគឺសេចក្តីដឹងវិសេស ៣ យ៉ាង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទស្សនៈ
 សេចក្តីថា ធម្មជាតិណា ហៅថា ញាណ ធម្មជាតិនោះហៅថា ទស្សនៈ
 ធម្មជាតិណាហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតិនោះហៅថា ញាណ ។ ត្រង់ពាក្យថា
 ពោលអួត សេចក្តីថា ប្រាប់ដល់ស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិត
 ក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ សេចក្តីថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ខ្ញុំ

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិភង្គោ

បស្សាមហំ ឯតេ ធម្មេ អត្ថិ ច មេ ឯតេ ធម្មា
អហញ្ចា ឯតេសុ ធម្មេសុ សន្និស្សាមីតិ ។

[២៣៤] តតោ អបរេន សមយេនាតិ យស្មី
ខណោ សមុទាចិណ្ឌំ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ
តំ មុហុត្ថំ វីតិវត្តេ ។ សមនុក្កាហិយមាណោតិ យំ
វត្ថុ បដិញ្ញាតំ ហោតិ តស្មី វត្ថុស្មី សមនុក្កាហិយ-
មាណោ កី តេ អធិកតំ កិច្ចិ តេ អធិកតំ កតា
តេ អធិកតំ កត្ត តេ អធិកតំ កតមេ តេ
កិលេសា បហីនា កតមេសំ ត្វំ ធម្មានំ លាភីតិ ។
អសមនុក្កាហិយមាណោតិ ន កេនចិ វុច្ចមាណោ ។
អាបន្នោតិ ចាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ
ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧលូបិត្វា ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នោ
ហោតិ ។ វិសុទ្ធាបេក្ខោតិ តិហី វា ហោតុកាមោ
ឧចាសកោ វា ហោតុកាមោ អារាមិកោ វា
ហោតុកាមោ សាមណេវោ វា ហោតុកាមោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ ចំណែកសិក្ខាបទ

ឃើញធម៌នេះ ម្យ៉ាងទៀត ធម៌នេះជារបស់ខ្ញុំ ។ ក៏យល់ជាក់ច្បាស់ ក្នុងធម៌នេះហើយ ។

[២៣២] ត្រង់ពាក្យថា លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក សេចក្តីថា កិរិយាពោលអួតក្នុងខណៈណា លុះដល់សម័យដែលកន្លងនូវខណៈ នូវ ស្របក់ នូវពេលមួយរំពេចនោះមក ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះមានគេសាក-សួរក្តី សេចក្តីថា វត្ថុណាដែលខ្លួនបានឃើញហើយ ក៏មានអ្នកឯទៀតគេ សាកសួរចំពោះវត្ថុនោះថា ធម៌អ្វីខ្លះដែលលោកបានត្រាស់ដឹង ព្រោះ ហេតុដូចម្តេចបានជាលោកបានត្រាស់ដឹង លោកបានត្រាស់ដឹងពីអង្គាល់ លោកបានត្រាស់ដឹងក្នុងទីណា កិលេសណាខ្លះ ដែលលោកបានលះរួច ហើយ លោកបានធម៌ដូចម្តេចខ្លះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះឥតមានគេសាក-សួរក្តី សេចក្តីថា ឥតមានអ្នកណាមួយសួរដណ្តឹងឡើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ សេចក្តីថា (ភិក្ខុ) មានសេចក្តីប្រាថ្នា អាក្រក់ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែល មិនពិតមិនប្រាកដ ក៏ហៅថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ សេចក្តីថា (ភិក្ខុនោះ) ទោះមានប្រាថ្នាចង់ទៅជា គ្រហស្ថក្តី ចង់ទៅជាឧបាសកក្តី ចង់ទៅជាញោមវត្តក្តី ចង់ទៅជាសាម-

អជានមេរំ អារុសោ អវចំ ជាធាមិ អបស្សំ បស្សាមីតិ
 ធាហំ ឯតេ ធម្មេ ជាធាមិ ធាហំ ឯតេ ធម្មេ បស្សាមិ
 នត្ថិ ច មេ ឯតេ ធម្មា ន ចាហំ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សន្និស្សាមីតិ ។ តុច្ឆំ មុសា វិលបិដ្ឋិ តុច្ឆកំ
 មយា ភណ្ឌិតំ មុសា មយា ភណ្ឌិតំ អភូតំ មយា
 ភណ្ឌិតំ អសន្តំ មយា ភណ្ឌិតំ^(១) អជានន្តេន មយា
 ភណ្ឌិតំ ។ អញ្ញត្រ អធិមាធាតិ បបេត្វា អធិមាជំ ។

[២៣៥] អយម្បីតិ បុរិមេ ឧបាទាយ វុច្ឆតិ ។
 ចារាជិកោ ហោតីតិ សេយ្យថាបិ ធាម តាលោ មត្ត-
 កច្ឆិដ្ឋោ អភព្វោ បុន វិរុទ្ធិយា ឯវមេវ ភិក្ខុ
 ចាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្ស-
 ជម្ពំ ឧលូបិត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិ-
 យោ តេន វុច្ឆតិ ចារាជិកោ ហោតីតិ ។
 អសំវាសោតិ សំវាសោ ធាម ឯកកម្ពំ ឯកុទ្ទេ-
 សោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ ធាម ។

១ ឥទំ បាបត្ថយំ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ណេរក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះហើយ
 ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនបានឃើញយ៉ាងនេះហើយពោលថាឃើញ សេចក្តីថា
 ខ្ញុំមិនបានដឹងធម៌នេះទេ ខ្ញុំមិនបានឃើញធម៌នេះទេ ធម៌នេះខ្ញុំគ្មានទេ
 ខ្ញុំនឹងបានឃើញច្បាស់ក្នុងធម៌នេះក៏ទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ខ្ញុំពោលកុហក
 សោះទេ សេចក្តីថា ខ្ញុំពោលសោះទេ ខ្ញុំពោលកុហកទេ ខ្ញុំពោល
 មិនពិតទេ ខ្ញុំពោលមិនប្រាកដទេ ខ្ញុំបានជាជ្រុលពោលមកពីហេតុមិន
 ដឹងសោះទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា វៀរលែងតែសម្គាល់ថា ខ្លួនបានត្រាស់
 ដឹង សេចក្តីថា លើកលែងតែខ្លួនបានត្រាស់ដឹងមែន ។

[២៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនេះក្តី ពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុដែល
 មានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក សេចក្តីថា ធម្មតាដើម
 ឆ្នោតតែមានកក់បុតហើយ មិនអាចនឹងដុះឡើងទៀតបាន មានឧបមាដូច
 ម្តេចមិញ ភិក្ខុដែលមានប្រាថ្នាអាក្រក់ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយ
 ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមានមិនកើតក្នុងខ្លួន មិនមែនជា
 សមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ព្រោះ
 ហេតុនោះ ទើបតថាគតពោលថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ត្រង់
 ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន ដែលហៅថា សំវាសនោះ គឺសង្ឃកម្មជាមួយ
 គ្នា បាតិមោក្ខទ្ទេសជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្មើគ្នា នេះហៅថា សំវាស ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ឈានាទិ

សោ តេន សទ្ធិ នត្ថិ តេន វុច្ចតិ អសំវាសោតិ ។

[២៣៦] ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ នាម ឈានំ វិមោក្ខំ ស-
មាធិ សមាបត្តិ ញ្ញាណទស្សនំ មគ្គការណា ផលសច្ចិកិរិ-
យា កិលេសប្បហានំ វិជីវណាតា ចិត្តស្ស សុញ្ញតាវ
អភិរតិ ។ ឈានន្តិ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ
តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ ។ វិមោក្ខោតិ សុញ្ញតោ
វិមោក្ខោ អនិមិត្តោ វិមោក្ខោ អប្បណិហិតោ វិមោក្ខោ ។
សមាធិតិ សុញ្ញតោ សមាធិ អនិមិត្តោ សមាធិ
អប្បណិហិតោ សមាធិ ។ សមាបត្តីតិ សុញ្ញតា
សមាបត្តិ អនិមិត្តា សមាបត្តិ អប្បណិហិតា សមាបត្តិ ។
ញ្ញាណន្តិ តិស្សោ វិជ្ជា ។ មគ្គការណាតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋា-
នា ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចត្តារោ ឥទ្ធិចាទា បញ្ច្រៀ-
យានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មក្កោ ។ ផលសច្ចិកិរិយាតិ សោតាបត្តិផលស្ស
សច្ចិកិរិយា សកទាតាមិផលស្ស សច្ចិកិរិយា អនាតា-
មិផលស្ស សច្ចិកិរិយា អរហត្តផលស្ស សច្ចិកិរិយា ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីឧត្តរិមនុស្សធម្មមានឈានជាដើម

ភិក្ខុនោះគ្មានសំវាសដូច្នោះទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគតពោល
ថា រកសំវាសគ្មាន ។

[២៣៦] ដែលហៅថា ឧត្តរិមនុស្សធម្ម (នោះសំដៅយក) ឈាន ១
វិមោក្ខ ១ សមាធិ ១ សមាបត្តិ ១ ញាណទស្សនៈ ១ មគ្គការវនា ១ ផល-
សច្ចិកិរិយា ១ កិលេសប្បហាន ១ វិនិវរណតា ចិត្តស្ស ១ សុញ្ញតាវេ អភិ-
រតិ ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឈាន បានខាងបឋមជ្ឈាន ទុតិយជ្ឈាន តតិ-
យជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ត្រង់ពាក្យថា វិមោក្ខ (នោះ) បានខាងសុញ្ញតវិ-
មោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ ។ ត្រង់ពាក្យថា សមាធិ
(នោះ) បានខាងឯសុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ ។
ត្រង់ពាក្យថា សមាបត្តិ (នោះ) បានខាងសុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមា-
បត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ ។ ត្រង់ពាក្យថា ញាណ (នោះ) បានខាង
ត្រៃវិជ្ជា ។ ត្រង់ពាក្យថា មគ្គការវនា (នោះ) បានខាងសតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្ម-
ប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥ ពល ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ត្រង់ពាក្យថា ផលសច្ចិកិរិយា (នោះ) បានខាងធ្វើឲ្យ
ច្បាស់លាស់នូវសោតាបត្តិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសកទាតាមិផល
ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអនាតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអរហត្តផល ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

កិលេសប្បហានន្តិ រាគស្ស បហានំ ទោសស្ស
 បហានំ មោហស្ស បហានំ ។ វិជីវណតា
 ចិត្តស្សាតិ រាគា ចិត្តំ វិជីវណតា ទោសា ចិត្តំ
 វិជីវណតា មោហា ចិត្តំ វិជីវណតា ។ សុញ្ញកាវេ
 អភិរតីតិ បឋមេន ឈានេន សុញ្ញកាវេ អភិរតិ
 ទុតិយេន ឈានេន សុញ្ញកាវេ អភិរតិ តតិយេន
 ឈានេន សុញ្ញកាវេ អភិរតិ ចតុត្ថេន ឈានេន
 សុញ្ញកាវេ អភិរតិ ។

[២៣៧] តីហាកាវេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបន្និន្តិ
 សម្បជានមុសា កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណិស្សន្តិ កណ្ណន្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណិតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្ណិតន្តិ ។ ចតុហាកាវេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបន្និន្តិ សម្បជានមុសា កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណិស្សន្តិ
 កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណិតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រង់ពាក្យថា កិលេសប្បហាន (នោះ) បានខាងកិរិយាលះបង់រាគៈ លះ
 បង់ទោសៈ លះបង់មោហៈ ។ ត្រង់ពាក្យថា វិនិវរណតា ចិត្តស្ស (នោះ)
 បានខាងការហាមឃាត់ចិត្តចាករាគៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកទោសៈ ហាម
 ឃាត់ចិត្តចាកមោហៈ ។ ត្រង់ពាក្យថា សុញ្ញាគារេ អភិរតិ (នោះ) បាន
 ខាងឯសេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយបឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុង
 ផ្ទះស្ងាត់ ដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយតតិ-
 យជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ដោយចតុត្ថជ្ឈាន ។

[២៣៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋ-
 មជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ
 កុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបាន
 ចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកដ្ឋានំ

បញ្ចហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុ-
 សា កណ្តាស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តាស្ស កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ
 កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តាស្ស វិនិជាយ
 ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ ។ ឆហាការេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា កណ្តាស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្ស
 កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាស្ស វិនិជាយ ទិដ្ឋិ
 វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុចិ ។ សត្តហាកា-
 រេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
 កណ្តាស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តាស្ស កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ
 កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តាស្ស វិនិជាយ
 ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុចិ វិនិជាយ ការំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីសុទ្ធិកជ្ជាន

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយ
 អាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
 កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយ
 ដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ
 មុននឹងនិយាយដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 គាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយ
 អាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
 កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៣៨] តីហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមា-
 បជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ ។ ចតុហា-
 ការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជាន-
 មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុព្វេ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តមីតិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាការេហិ បឋមំ
 ឈានំ សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ
 កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ វិនិជាយ
 ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ ។ ឆហាការេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ

និយមិដក មហាវិភង្គ

[២៣៨] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិ បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយ រួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី ឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មា កំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ កុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន ដោយ អាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកជ្ឈានំ

កណ្តោស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណ្តាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាតន្តិ វិជិដាយ ទិដ្ឋិ វិជិដាយ
 ខន្តិ វិជិដាយ រុច្ចី ។ សត្តហាតារហិ បបមំ ឈានំ
 សមាបជ្ជាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តោស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តិ
 កណ្តោស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណ្តាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាតន្តិ វិជិដាយ ទិដ្ឋិ
 វិជិដាយ ខន្តិ វិជិដាយ រុច្ចី វិជិដាយ ការំ ។

[២៣៩] តីហាតារហិ បបមំ ឈានំ សមា-
 បន្នោតិ សម្បជានមុសា កណ្តោស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តិ
 កណ្តោស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណ្តាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាតន្តិ ។ ចត្វហាតារហិ
 បបមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សម្បជានមុសា កណ្តោស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តាស្សន្តិ កណ្តោស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីសុទ្ធិកជ្ឈាន

កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារា-
ជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន
ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយ
រួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី
ឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទ
បាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[២៣៩] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋ-
មជ្ឈាន ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋ-
មជ្ឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋី ។
 បញ្ចហាការេហិ បបមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សម្បជានមុសា
 កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌តស្ស កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌តស្ស កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌ត-
 តន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋី វិនិជាយ ខន្តិ ។ ឆហាការេហិ
 បបមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សម្បជានមុសា កណ៌តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌តស្ស
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិនិជាយ
 ទិដ្ឋី វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុច្ចី ។ សត្តហាកា-
 រេហិ បបមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សម្បជានមុសា
 កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌-
 តន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ
 វិនិជាយ ទិដ្ឋី វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុច្ចី វិនិជាយ ការំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហក ដោយដឹង
 ខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹង
 និយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 និយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 គាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 ថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
 រួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកជ្ឈានំ

[២៤០] តីហាការេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភិម្ពីតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្ស
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតត្ថិ ។ ចតុហា-
 ការេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ពីតិ សម្ប-
 ជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្ស កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តតត្ថិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាការេហិ
 បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ពីតិ សម្បជានមុសា
 កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តស្ស កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ
 កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតត្ថិ វិជិជាយ
 ទិដ្ឋិ វិជិជាយ ទត្ថិ ។ ឆហាការេហិ បឋមស្ស
 ឈានស្ស លាភិម្ពីតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីសុទ្ធិកជ្ឈាន

[២២០] ភិក្ខុនិយាយកុហក ដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបាន
 បឋមជ្ឈានហើយដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 នឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបានបឋមជ្ឈាន
 ហើយដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយ
 រួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មា
 ជាអ្នកបានបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកបានបឋមជ្ឈាន
 ហើយ ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កណ៌ិស្សន្តិ កណ៌ាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ាមីតិ
 កណ៌ិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌ិតន្តិ វិជិដាយ
 ទិដ្ឋិ វិជិដាយ ខន្តិ វិជិដាយ រុច្ចី ។ សត្តហាគារេហិ
 បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ពីតិ សម្បជានមុសា
 កណ៌ាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ិស្សន្តិ កណ៌ាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ាមីតិ
 កណ៌ិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌ិតន្តិ វិជិដាយ
 ទិដ្ឋិ វិជិដាយ ខន្តិ វិជិដាយ រុច្ចី វិជិដាយ ការំ ។

[២៤១] តីហាគារេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ពីតិ
 សម្បជានមុសា កណ៌ាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ិស្សន្តិ កណ៌ាន្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌ាមីតិ កណ៌ិតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ៌ិតន្តិ ។ ចតុហាគារេហិ បឋមស្ស
 ឈានស្ស វសិម្ពីតិ សម្បជានមុសា កណ៌ាន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ិស្សន្តិ កណ៌ាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ាមីតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អញជាអ្នកបាន
 បឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 នឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ
 កុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញ-
 ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[២២១] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្គាត់
 ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ យាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មា
 ជាអ្នកស្គាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុន
 នឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកជ្ឈានំ

កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិជិដាយ
 ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាការេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វេសិម្ហតិ
 សម្បជានមុសា កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ
 វេស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ៌តន្តិ វិជិដាយ ទិដ្ឋិ វិជិដាយ ខន្តិ ។ ធម្មា-
 ការេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វេសិម្ហតិ សម្បជាន-
 មុសា កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វេស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌-
 តន្តិ វិជិដាយ ទិដ្ឋិ វិជិដាយ ខន្តិ វិជិដាយ រុច្ចិ ។
 សត្តហាការេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វេសិម្ហតិ សម្ប-
 ជានមុសា កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ
 វេស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីសុទ្ធិកជ្ឈាន

អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋ-
 មជ្ឈានដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និ-
 យាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋ-
 មជ្ឈានដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១
 និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
 ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាជាអ្នក
 ស្ទាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កណ៌ិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ
រុច្ចិ វិនិជាយ ការំ ។

[២៤២] តីហាគារេហិ បបមំ ឈានំ សច្ចិកតំ
មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
ជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ិតស្សន្តិ
កណ្ណាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ៌ិតស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណ៌ិតន្តិ ។ ចតុហាគារេហិ
បបមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ សម្បជានមុសា
កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
មុសា កណ៌ិតស្សន្តិ កណ្ណាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ
កណ៌ិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌ិតន្តិ វិនិជាយ
ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាគារេហិ បបមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយា-
តិ សម្បជានមុសា កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ិតស្សន្តិ កណ្ណាន្តស្ស
ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ៌ិតស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណ៌ិតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

រួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទ-
បាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[២២២] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មាបាន
ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
ហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
បឋមជ្ឈានអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ
មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មាបានធ្វើ
ឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
រួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវ

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកជ្ឈានំ

ឆហាការេហិ បបមំ ឈានំ សង្ខិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តាស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តិ កណ្តាស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តាស្សន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ
 វិនិជាយ រុច្ចី ។ សត្តហាការេហិ បបមំ ឈានំ
 សង្ខិកតំ មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តាស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តិ
 កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តាស្សន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ
 វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ រុច្ចី វិនិជាយ ការំ (យថា
 ឥទំ បបមំ ឈានំ វិត្តាវិតំ ឯវំ សព្វំបិ វិត្តាវេតព្វំ^(១)) ។

[២៤៣] តីហាការេហិ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ

១ ឥទំ វចនំ ឱរោបិយបោត្តកេ ឥតវេសំ ឈានានំ ឱសានវាវេ បបិតំ អម្ពាភម្បន
 បោត្តកេ មរម្ពាមញ្ញបោត្តកេសុ ច ឥធ បបិតន្តិ ទដ្ឋព្វំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីសុទ្ធិកជ្ជាន

អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈាន អាត្មា បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំង សេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង ខ្លួនថា បឋមជ្ឈានអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី ពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (បឋមជ្ឈាននេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ទ្រង់សម្តែង ឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឈានទាំងពួងមាន ទុតិយជ្ជានជាដើម បណ្ឌិតត្រូវសម្តែង ឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

[២៤៣] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ជាន កាន់តតិយជ្ជាន កាន់ចតុត្ថជ្ជាន

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សច្ចិកតំ មយាតិ សម្មជានមុសា កណ្ណស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្ឌិស្សន្តិ កណ្ណស្ស ហោតិ មុសា កណ្ឌាមីតិ
 កណ្ឌិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្ឌិតន្តិ វិនិជាយ
 ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុច្ចិ វិនិជាយ ការំ ។

[២២២] តីហាគារេហិ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបន្នោ អប្បណិហិតស្ស វិមោក្ខស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ
 អប្បណិហិតោ វិមោក្ខោ សច្ចិកតោ មយាតិ សម្មជា-
 នមុសា កណ្ណស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ជំនាញហើយ ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន
ចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយដោយអាការ ៣^(១) យ៉ាងគឺ
មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំង
សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិត
ត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

[២២២] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខ កាន់អប្ប-
ណិហិតវិមោក្ខ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ជំនាញហើយ ក្នុង
អប្បណិហិតវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

១ ត្រង់ឈានទាំង ៣ គឺ ទុតិយជ្ឈាន ១ តតិយជ្ឈាន ១ ចតុត្ថជ្ឈាន ១ នេះ ក្នុងឈានមួយ ។
ត្រូវប្រែជា ៥ លើក ។ ដូចជាបឋមជ្ឈានដែរ គឺទុតិយជ្ឈានប្រកបដោយអាការ ៣ យ៉ាង ទុតិ-
យជ្ឈានប្រកបដោយអាការ ៤ យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រកបដោយអាការ ៥ យ៉ាង ទុតិយជ្ឈាន
ប្រកបដោយអាការ ៦ យ៉ាង ទុតិយជ្ឈានប្រកបដោយអាការ ៧ យ៉ាង ។ តតិយជ្ឈានប្រកប
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។ ចតុត្ថជ្ឈានប្រកបដោយ
អាការ ៣ យ៉ាង ៤ យ៉ាង ៥ យ៉ាង ៦ យ៉ាង ៧ យ៉ាង ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ វិជ្ជា សច្ចិកតា

[២៤៥] តីហាការេហិ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ
 សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបន្នោ អប្បណិហិតស្ស សមាធិស្ស លាភិម្ហិ
 វេសិម្ហិ អប្បណិហិតោ សមាធិ សច្ចិកតោ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តោស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៤៦] តីហាការេហិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អនិមិត្តំ
 សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អប្បណិហិតាយ សមាបត្តិយា
 លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ អប្បណិហិតា សមាបត្តិ សច្ចិកតា
 មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តោស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ បេ ។

[២៤៧] តីហាការេហិ តិស្សោ វិជ្ជា សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ តិស្សន្នំ វិជ្ជានំ លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ
 តិស្សោ វិជ្ជា សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជានមុសា
 កណ្តោស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីវិជ្ជាដែលភិក្ខុធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់

[២៤៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ កាន់អប្ប-
ណិហិតសមាធិ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុង
អប្បណិហិតសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៤៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ
ក្នុងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៤៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវត្រៃវិជ្ជា អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់
ជំនាញហើយ ក្នុងត្រៃវិជ្ជា ត្រៃវិជ្ជាអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២៤៨] តីហាការេហិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ឥទ្ធិចានេ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋាមិ សមាបន្នោ ចតុន្នំ ឥទ្ធិចាទានំ លាភិម្ហិ
 វសិម្ហិ ចត្តារោ ឥទ្ធិចាទា សច្ចិកតា មយាតិ សម្ប-
 ជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៤៩] តីហាការេហិ បញ្ចុទ្ធិយានិ បញ្ច ពលានិ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បញ្ចុន្នំ ពលានំ
 លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បញ្ច ពលានិ សច្ចិកតានិ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៥០] តីហាការេហិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ សត្តុន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ លាភិម្ហិ
 វសិម្ហិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា សច្ចិកតា មយាតិ សម្បជាន-
 មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៤៨] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវសតិបដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤
អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងឥទ្ធិបាទ ៤ ឥទ្ធិបាទ
៤ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ បេ ។

[២៤៩] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជា
អ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងពលៈ ៥ ពលៈ ៥ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៥០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានត្រាស់ដឹង
ហើយ កំពុងត្រាស់ដឹង បានត្រាស់ដឹងនូវពោជ្ឈង្គ ៧ អាត្មាជាអ្នក
បានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងពោជ្ឈង្គ ៧ ពោជ្ឈង្គ ៧ អាត្មា
បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ មគ្គាទិកថា

[២៥១] តីហាការេហិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិ-
កស្ស មក្កស្ស លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ សច្ចិកតោ មយាតិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌស្ស
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៥២] តីហាការេហិ សោតាបត្តិផលំ សកទា-
តាមិផលំ អនាតាមិផលំ អរហត្តផលំ^(១) សមាបដ្ឋី
សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អរហត្តផលស្ស^(២) លាភិម្ហិ
វេសិម្ហិ អរហត្តផលំ^(៣) សច្ចិកតំ មយាតិ សម្បជាន-
មុសា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៥៣] តីហាការេហិ រាគោ មេ ចត្តោ រាគោ
មេ វន្តោ រាគោ មេ មុត្តោ រាគោ មេ បហីនោ
រាគោ មេ បដិទិស្សដ្ឋោ រាគោ មេ ឧក្ខេដិសោ
រាគោ មេ សមុក្ខេដិសោតិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌស្ស
អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ ទោសោ
មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ បហីនោ

១-៣ ឱ. ម. អរហត្តំ ។ ២ អរហត្តស្ស ។

បារាណិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៥ បទភាជនីយ អំពីមគ្គជាដើម

[២៥១] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានត្រាស់ដឹង ហើយ កំពុងត្រាស់ដឹង បានត្រាស់ដឹងនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ជំនាញហើយក្នុងមគ្គប្រកប ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ អាត្មាបានធ្វើ ឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ បេ ។

[២៥២] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានសម្រេច ហើយ កំពុងសម្រេច បានសម្រេចនូវសោតាបត្តិផល សកទាតាមិ ផល អនាតាមិផល អរហត្តផល អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ ជំនាញហើយក្នុងអរហត្តផល អរហត្តផល អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ បេ ។

[២៥៣] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា រាគៈអាត្មាបានកម្ចាត់បង់ ហើយ រាគៈអាត្មាបានខ្ចាក់ចោលហើយ រាគៈអាត្មាបាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតហើយ រាគៈអាត្មាបានបន្សាត់ចេញហើយ រាគៈអាត្មាបានរលាស់ចោលហើយ រាគៈ អាត្មាបានរើចោលហើយ រាគៈអាត្មាបានគាស់រំលើងហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាណិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ទោសៈអាត្មាបានកម្ចាត់បង់ហើយ ។ បេ ។ មោហៈអាត្មាបានកម្ចាត់បង់ ហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតហើយ បានបន្សាត់

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

បដិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេទិតោ សមុក្ខេទិតោតិ សម្មជា-
នមុសា កណ្តាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៥៤] តីហាការេហិ រាតា មេ ចិត្តំ វិជីវរណំ
នោសា មេ ចិត្តំ វិជីវរណំ មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវរណាន្តិ
សម្មជាទមុសា កណ្តាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
។ បេ ។ បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តិ
កណ្តាន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាតស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណ្តាតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ
ទន្តិ វិនិជាយ រុច្ចិ វិនិជាយ ការំ ។

សុទ្ធិកំ និដ្ឋិតំ ។

[២៥៥] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច
ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស
ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ
បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
សម្មជាទមុសា កណ្តាន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានរើចោលហើយ បានគាស់
រំលើងហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៥២] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មាមាន
សេចក្តីរាវាំងប្រាស គឺផុតស្រឡះហើយចាករាគៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុត
ស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះចាកមោហៈដោយ
អាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួន
ថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
រួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទ
បាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

សុទ្ធិករាវ ចប់ ។

[២៥៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូល
ហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង កាន់ទុតិយជ្ឈានផង
អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន
ផង ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន និងទុតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
រលាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ
 សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ បេ ។ តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
 ឈានំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៥៦] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច
 វិមោក្ខំ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច វិមោក្ខំ បឋមញ្ច
 ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ
 សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អប្បណិហិតស្ស
 ច វិមោក្ខស្ស លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ
 អប្បណិហិតោ ច វិមោក្ខោ សច្ចិកតោ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីខណ្ឌចក្ក

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល
បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ
ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន
និង តតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣
យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង ចតុត្ថ-
ជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាននិងចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៥៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូល
ហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង
បឋមជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខ
ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
ផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈាននិងអប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មា
បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៥៧] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញ-
 តញ្ច សមាធិ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាធិ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សមាបន្និ
 សមាបន្នាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 អប្បណិហិតស្ស ច សមាធិស្ស លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាធិ សច្ចិ-
 កតោ មយាតិ សម្មជានមុសា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៥៨] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញ-
 តញ្ច សមាបត្តិ បឋមញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិ សមាបន្និ
 សមាបន្នាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 អប្បណិហិតាយ ច សមាបត្តិយា លាភិម្ហិ វេសិម្ហិ
 បឋមញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតា ច សមាបត្តិ សច្ចិ-
 កតា មយាតិ សម្មជានមុសា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៥៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញតសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង
អនិមិត្តសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិផង អាត្មាជា
អ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិ
ផង បឋមជ្ឈាននិងអប្បណិហិតសមាធិ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៥៨] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង បឋមជ្ឈាន
ផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង អាត្មា
ជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិត-
សមាបត្តិផង បឋមជ្ឈាននិងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

[២៥៩] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ តិស្សោ ច
 វិជ្ជា សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស តិស្សន្នញ្ច វិជ្ជានំ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមញ្ច
 ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា សង្ខិកតា មយាតិ សម្មជាន-
 មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៦០] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បដ្ឋានេ
 បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិចានេ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 ចតុន្នញ្ច ឥទ្ធិចាទានំ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមញ្ច ឈានំ
 ចត្តារោ ច ឥទ្ធិចាទា សង្ខិកតា មយាតិ សម្ម-
 ជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៦១] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច
 ឥន្ទ្រិយានិ បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច ពលានិ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស បញ្ចន្នញ្ច ពលានំ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីខណ្ឌចក្ក

[២៥៩] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ត្រៃវិជ្ជាផង អាត្មាជាអ្នកបាន
ហើយ ជាអ្នកស្គាត់ជំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ត្រៃវិជ្ជាផង បឋមជ្ឈាននិង
ត្រៃវិជ្ជា អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៦០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង សតិបដ្ឋាន ៤ ផង បឋមជ្ឈានផង
សមុប្បធាន ៤ ផង បឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ ៤ ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ
ជាអ្នកស្គាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ ៤ ផង បឋមជ្ឈាននិង
ឥទ្ធិបាទ ៤ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៦១] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង បឋមជ្ឈានផង
ពលៈ ៥ ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច ពលានិ សច្ចិកតានិ
មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
កស្ស ។ បេ ។

[២៦២] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សត្ត ច
ពោជ្ឈង្គេ សមាបច្ឆិ សមាបច្ឆាមិ សមាបន្នោ បឋ-
មស្ស ច ឈានស្ស សត្តន្តញ្ច ពោជ្ឈង្គានំ លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈង្គា សច្ចិ-
កតា មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៦៣] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ អរិយញ្ច
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ សមាបច្ឆិ សមាបច្ឆាមិ សមាបន្នោ
បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរិយស្ស ច អដ្ឋង្គិកស្ស
មក្កស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ អរិយោ
ច អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ សច្ចិកតោ មយាតិ សម្បជាន-
មុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ពលៈ ៥ ផង បឋមជ្ឈាននិងពលៈ ៥ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៦២] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង ពោជ្ឈង្គ ៧ ផង អាត្មាជាអ្នកបាន
ហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង ពោជ្ឈង្គ ៧ ផង បឋមជ្ឈាន
និងពោជ្ឈង្គ ៧ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយដោយអាការ ៣ យ៉ាង
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៦៣] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់ នូវបឋមជ្ឈានផង មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
ផង ក្នុងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង បឋមជ្ឈាននិងមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ
៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

[២៦៤] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សោតា-
 បត្តិផលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ សកតាតាមិផលញ្ច
 បឋមញ្ច ឈានំ អនាតាមិផលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ
 អរហត្តផលញ្ច^(១) សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ
 បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរហត្តផលស្ស^(២) ច លាភិម្ហិ
 វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ អរហត្តផលញ្ច សច្ចិកតំ
 មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិកស្ស ។ បេ ។

[២៦៥] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមា-
 បដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ រាតោ ច មេ ចត្តោ
 ។ បេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិ ។ បេ ។ ទោ-
 សោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ
 សមាបដ្ឋិ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វន្តោ
 មុត្តោ បហីនោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេដិតោ សមុក្ខេ-
 ដិតោតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

១-២ យំ ឥធ អរហត្តផលន្តិ ច អរហត្តផលស្សាតិ ច ទិស្សតិ តំ ឱរោបិយមរម្មបោត្តកេសុ
 អរហត្តន្តិ ច អរហត្តស្សាតិ ច ទិស្សតីតិ សព្វត្ថ ញាតព្វំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីខណ្ឌចក្ក

[២៦៤] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង សោតាបត្តិផលផង បឋមជ្ឈានផង
សកទាគាមិផលផង បឋមជ្ឈានផង អនាគាមិផលផង បឋមជ្ឈានផង
អរហត្តផលផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
ផង អរហត្តផលផង បឋមជ្ឈាននិងអរហត្តផល អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៦៥] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ទាំងរាគៈអាត្មាក៏បានកម្ចាត់ចេញ
ហើយ ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ។ បេ ។ ទាំង
ទោសៈអាត្មាក៏បានកម្ចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយ
កាន់បឋមជ្ឈាន ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកម្ចាត់ចេញហើយ បាន
ខ្ចាក់ចោលហើយ បានធ្វើឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្សាត់ចេញហើយ
បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៦៦] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ រកា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ
 ឆោសា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ច មេ
 ចិត្តំ វិជីវណន្តិ សម្បជានមុសា កណ្ណស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សន្តិ
 កណ្ណស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណាតន្តិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ
 វិជិជាយ ខន្តិ វិជិជាយ រុចិ វិជិជាយ ការំ ។

ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២៦៧] តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ ទុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្ណស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ បេ ។ តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ ទុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៦៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ
ចាករាគៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុត
ស្រឡះហើយចាកមោហៈ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ
បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត
បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

ខណ្ឌចក្ត ចប់ ។

[២៦៧] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នក
បានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង ទុតិ-
យជ្ឈាននិងតតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ
៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈាន
ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងទុតិយជ្ឈានផង

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ បេ ។ តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច
 វិមោក្ខំ ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច វិមោក្ខំ ទុតិ-
 យញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិ-
 មិត្តញ្ច សមាធិ ទុតិយញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច
 សមាធិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច សមាបត្តិ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិ ទុតិយញ្ច ឈានំ
 តិស្សោ ច វិជ្ជា ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បដ្ឋានេ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិចានេ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ បញ្ច ច ឥន្ទ្រិយានិ ទុតិយញ្ច ឈានំ បញ្ច ច
 ពលានិ ទុតិយញ្ច ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈង្គេ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ទុតិយញ្ច ឈានំ
 សោតាបត្តិផលញ្ច ទុតិយញ្ច ឈានំ សកទាតាមិ-

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីពទ្ធចក្ក

ចតុត្ថជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈាននិងចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយ
កុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ កំពុងដល់ បានដល់នូវ
ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង
ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញតសមាធិផង
ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តសមាធិផង ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិ
ផង ទុតិយជ្ឈានផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង ទុតិយជ្ឈានផង អនិមិត្តសមាបត្តិ
ផង ទុតិយជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង ទុតិយជ្ឈានផង ត្រៃវិជ្ជា
ផង ទុតិយជ្ឈានផង សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង ទុតិយជ្ឈានផង សម្មប្បធាន ៤ ផង
ទុតិយជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ ៤ ផង ទុតិយជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង ទុតិយជ្ឈាន
ផង ពល ៥ ផង ទុតិយជ្ឈានផង ពោជ្ឈង្គ ៧ ផង ទុតិយជ្ឈានផង
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង ទុតិយជ្ឈានផង សោតាបត្តិផលផង
ទុតិយជ្ឈានផង សកទាតាមិផលផង ទុតិយជ្ឈានផង អនាតាមិផលផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ផលញ្ច ទុតិយញ្ច ឈានំ អនាគាមិផលញ្ច ទុតិយញ្ច
 ឈានំ អរហត្តផលញ្ច សមាបដ្ឋី ។ បេ ។ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋី រាគោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 ទោសោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ
 ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ បហីនោ បដិជិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេជិតោ
 សមុក្ខេជិតោ ។ បេ ។ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី
 រាគោ ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី
 ទោសោ ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី
 មោហោ ច មេ ចិត្តំ វិជីវណន្តិ សម្បជានមុសា
 ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបដ្ឋោ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស បឋមស្ស ច ឈា-
 នស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ បឋមញ្ច ឈានំ
 សច្ចិកតំ មយាតិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ឯកេកំ មូលំ កាតូន ពទ្ធចក្កំ^(១) បរិវត្តកំ កត្តព្វំ ។

១ ម. ចក្កំ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

ទុតិយជ្ឈានផង អរហត្តផលផង ។ បេ ។ អាត្មាបានចូលហើយ កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន ទាំងរាគៈអាត្មាក៏បានកម្ចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងទោសៈ
 អាត្មាក៏បានកម្ចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មា ក៏បានកម្ចាត់
 ចេញហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បាន
 បន្យាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ
 បានរើចោលហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មា
 បានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ទាំងចិត្តរបស់អាត្មាក៏បានផុតស្រឡះ
 ហើយចាករាគៈ អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ទាំងចិត្តរបស់
 អាត្មាក៏បានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិ-
 យជ្ឈាន ទាំងចិត្តរបស់អាត្មាក៏បានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបាន
 ចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន
 ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្អាតហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង បឋ-
 មជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈាននិងបឋមជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

បណ្ឌិតត្រូវធ្វើពទ្ធចក្កឲ្យមានបទដ្ឋាស័ប្បវត្តា ធ្វើតាមមូលមួយ ។ ដូច
 ន័យដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សម្តែងហើយនោះផងចុះ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ឯកមូលកំ

ឥទំ សង្ខត្តំ^(១)

[២៦៨] តីហាការេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បបមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបជ្ជាមិ
 សមាបន្នោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ បបមស្ស
 ច ឈានស្ស លាភិម្ហ វសិម្ហ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បបមញ្ច ឈានំ សង្ខតតំ មយាតិ សម្បជ្ជា-
 នមុសា ភណ្ឌស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 តីហាការេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទុតិ-
 យញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ
 សុញ្ញតញ្ច វិមោក្ខំ អនិមិត្តញ្ច វិមោក្ខំ អប្បណិហិត-
 តញ្ច វិមោក្ខំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ អនិមិត្តញ្ច
 សមាធិ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សុញ្ញតញ្ច សមាបត្តិ
 អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិ
 តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិចានេ បញ្ច ច
 ឥន្ទ្រិយានិ បញ្ច ច ពលានិ សត្ត ច ពោជ្ឈង្គេ

១ ឥទំ បាវទ្ធយំ ឱរោបិយបោត្តកេយេវ ន ទិស្សតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីចក្ខុមានមូលមួយ

នេះជាសេចក្តីសង្ខេប

[២៦៨] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មា
បានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង អាត្មាបានចូលហើយ កំពុង
ចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ
ចាកមោហៈផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្អាតហើយក្នុងបឋ-
មជ្ឈានផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ទាំងបឋមជ្ឈាន
អាត្មាក៏បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មា
ផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន
ផង តតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង អនិមិត្តវិមោក្ខ
ផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង សុញ្ញតសមាធិផង អនិមិត្តសមាធិផង
អប្បណិហិតសមាធិផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្ប-
ណិហិតសមាបត្តិផង ត្រៃវិជ្ជាផង សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង សម្មប្បធាន ៤
ផង ឥទ្ធិបាទ ៤ ផង ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង ពលៈ ៥ ផង ពោជ្ឈង្គ ៧ ផង

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អរិយញ្ច អដ្ឋង្គីកំ មក្កំ សោតាបត្តិផលញ្ច សក-
 ធាតាមិផលញ្ច អធាតាមិផលញ្ច អរហត្តផលញ្ច សមា-
 បដ្ឋី ។ បេ ។ វាគោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 ឆោសោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ
 ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ បហីនោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេ-
 ទិតោ សមុក្ខេទិតោ វាគា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ
 ឆោសា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ច មេ
 ចិត្តំ វិជីវណន្តិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ឯកមូលកំ សង្ខិកំ និដ្ឋិតំ ។

[២៦៩] ទុម្ពូលកម្មិ តិម្ពូលកម្មិ ចតុម្ពូលកម្មិ
 បញ្ចម្ពូលកម្មិ ឆម្ពូលកម្មិ សត្តម្ពូលកម្មិ អដ្ឋ-
 ម្ពូលកម្មិ នវម្ពូលកម្មិ ទសម្ពូលកម្មិ យថា
 ឯកមូលកំ វិត្តាវិតំ ឯវមេវ វិត្តាវេតព្វំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង សោតាបត្តិផលផង សកទាតាមិផល
ផង អនាតាមិផលផង អរហត្តផលផង ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ។ បេ ។
រាគៈអាត្មាបានកម្ចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទោសៈអាត្មាបានកម្ចាត់
ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកម្ចាត់ចេញហើយ
បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្សាត់ចេញ
ហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោល
ហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាករាគៈផង ចិត្តរបស់អាត្មា
បានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះ
ហើយចាកមោហៈផង ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ដោយសង្ខេប ។

[២៦៩] ចក្កមានមូល ១ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើនសម្តែងដោយពិស្តារ
ហើយយ៉ាងណា ចក្កមានមូល ២ ក្តី មានមូល ៣ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី
មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី មានមូល ៨ ក្តី មានមូល
៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី បណ្ឌិតត្រូវសម្តែងឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ សព្វមូលកំ

ឥទំ សព្វមូលកំ

[២៧០] តីហាការេហិ ។ បេ ។ សត្តហាការេហិ
 បបមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ
 ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិមោក្ខំ អនិមិត្តញ្ច
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ
 អនិមិត្តញ្ច សមាធិ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សុញ្ញ-
 តញ្ច សមាបត្តិ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ អប្បណិហិ-
 តញ្ច សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច
 ឥទ្ធិចានេ បញ្ច ច ឥន្ទ្រិយានិ បញ្ច ច ពលានិ
 សត្ត ច ពោជ្ឈង្គេ អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ សោ-
 តាបត្តិផលញ្ច សកទាតាមិផលញ្ច អនាតាមិផលញ្ច
 អរហត្តផលញ្ច សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
 ។ បេ ។ រាគោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ ទោសោ ច
 មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វន្តោ
 មុត្តោ បហីនោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេទិតោ សមុក្ខេទិតោ
 រាគា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទោសា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណានិ សម្មដ្ឋាន-

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់

នេះចក្ខុមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[២៧០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈាន
 ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង សុញ្ញតវិមោក្ខផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង អប្បណិហិ-
 តវិមោក្ខផង សុញ្ញតសមាធិផង អនិមិត្តសមាធិផង អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង សុញ្ញតសមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង
 ត្រៃវិជ្ជាផង សតិប្បដ្ឋាន ២ ផង សម្មប្បធាន ២ ផង ឥទ្ធិបាទ ២ ផង
 ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង ពលៈ ៥ ផង ពោជ្ឈង្គ ៧ ផង មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ផង សោតាបត្តិផលផង សកទាគាមិផលផង អនាគាមិផលផង អរហត្ត-
 ផលផង ។ បេ ។ រាគៈអាត្មាបានកម្ចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។
 ទោសៈអាត្មាបានកម្ចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បាន
 កម្ចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះ
 ហើយ បានបន្យាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់
 រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាក
 រាគៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មា
 ផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មុសា កណ្តាស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តិ កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តាមីតិ កណ្តាតស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តាតន្តិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ វិជិជាយ ខន្តិ វិជិជាយ រុច្ចិ
 វិជិជាយ ការំ ។

សព្វមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

សុទ្ធិកវារកថា និដ្ឋិតា ។

[២៧១] តីហាការេហិ បបមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
 វត្ថុកាមោ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
 កណ្តាស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
 តីហាការេហិ បបមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្ថុកា-
 មោ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
 កណ្តាស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស

និយមបិដក មហាវិភង្គ

ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
កុហក ១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ លុះ
និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំង
សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

ចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

សុទ្ធិកវារកថា ចប់ ។

[២៧១] ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន
កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា
អាត្មាបានចូលហើយ កាន់ទុតិយជ្ឈាន ដូច្នេះទៅវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង
សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបាន
ចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹង
ខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈានដូច្នេះវិញ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វត្ថុនិស្សារកខណ្ឌចក្កំ

ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
 តីហាការេហិ បបមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្ទិ វត្ថុ-
 កាមោ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្ទិ សម្បជាន-
 មុសា ភណ្ឌាន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ បបមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្ទិ វត្ថុកាមោ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាធិ
 អនិមិត្តំ សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ
 សមាបត្តិ អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ
 តិស្សោ វិជ្ជា ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្ប-
 ដានេ ចត្តារោ ឥទ្ធិចានេ បញ្ចុទ្ធិយានិ បញ្ច ពលានិ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ សោតាបត្តិផលំ
 សកទាតាមិផលំ អនាតាមិផលំ អរហត្តផលំ សមា-
 បដ្ឋិន្ទិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌាន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ បបមំ ឈានំ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ អំពីខណ្ឌចក្ក នៃនិក្ខេបបទ ជានិស្សារក

បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យថ្វីយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែល
និយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូល
ហើយកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់
ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
ទេ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យថ្វីយ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូល
ហើយកាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្ត-
វិមោក្ខ កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខ កាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ
កាន់អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់ត្រៃវិជ្ជា កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្បធាន ៤
កាន់ឥទ្ធិបាទ ៤ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ កាន់ពលៈ ៥ កាន់ពោជ្ឈង្គ ៧ កាន់មគ្គ
មានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោតាបត្តិផល កាន់សកទាតាមិផល កាន់
អនាតាមិផល កាន់អរហត្តផល ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នក
ស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
ទេ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យថ្វីយ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សមាបទ្ធិន្តិ វត្ថុកាមោ រាគោ មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 ឆោសោ មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ
 វត្តោ មុត្តោ បហីនោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេដិតោ
 សមុក្ខេដិតោតិ សម្បជានមុសា កណ្ណន្តស្ស បដិវិជា-
 នន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ បបមំ
 ឈានំ សមាបទ្ធិន្តិ វត្ថុកាមោ រាគោ មេ ចិត្តំ វិជី-
 វរណំ ឆោសោ មេ ចិត្តំ វិជីវរណំ មោហោ មេ ចិត្តំ
 វិជីវរណាន្តិ សម្បជានមុសា កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាស្សន្តិ
 កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណាតន្តិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ
 វិជិជាយ ខន្តិ វិជិជាយ រុចី វិជិជាយ ការំ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស និក្ខេបបទស្ស ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ^(១) ។

១ ឱ. វត្ថុនិសារកស្ស ឯកមូលកស្ស ខណ្ឌចក្កំ ។ ម. វត្ថុនិសារកស្ស ខណ្ឌចក្កំ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា រាគៈអាត្មាបានកម្ចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទោសៈអាត្មាបានកម្ចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាក៏បានកម្ចាត់ចេញហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្សាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោលហើយ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ កិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាករាគៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង គឺមុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ដូច្នេះបិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

ខណ្ឌចក្ក នៃនិក្ខេបបទ ជារត្តនិស្សារក ចប់ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ឯកមូលកំ ពទ្ធចក្កំ

[២៧២] តីហាការេហិ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
 វត្តកាមោ តតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
 ភណ្ឌន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហា-
 ការេហិ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកាមោ មោ-
 ហា មេ ចិត្តំ វិជីវណ្ឌិន្តិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌន្តស្ស
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជា-
 នន្តស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាកា-
 រេហិ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តកាមោ បបមំ
 ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌន្តស្ស
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជា-
 នន្តស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីពន្ធចក្ខុមានមូលមួយ

[២៧២] ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈាន ដូច្នេះវិញ ដោយ
 អាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់
 និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះ
 ហើយចាកមោហៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
 ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ
 កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ
 ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់
 មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វត្តនិស្សារកស្ស^(១) ឯកមូលកំ^(២) ពទ្ធចក្កំ^(៣) ។

មូលំ^(៤) សង្ខតំ

[២៧៣] តីហាការេហិ មោហា មេ ចិត្តំ
 វិជីវណ្ណន្តិ វត្តកាមោ បបមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
 សម្បជានមុសា កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស
 ។ បេ ។ តីហាការេហិ មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណ្ណន្តិ
 វត្តកាមោ ឆោសា មេ ចិត្តំ វិជីវណ្ណន្តិ សម្បជានមុសា
 កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

វត្តនិស្សារកស្ស ឯកមូលកំ សង្ខតំ និដ្ឋិតំ ។

១ យមិធ វត្តនិស្សារកស្សាតិ តំ ឱរោបិយបោត្តកេ វត្តវិសារកស្សាតិ មរម្មបោត្តកេ វត្តវិសារកស្សាតិ រាមញ្ញបោត្តកេ វត្តនិស្សារកស្សាតិ ទិស្សតីតិ សព្វត្ថ ញាតព្វំ ។ ២ ឱ. ម. វ. ឯកមូលកស្ស ។ ៣-៥ ឱ. ម. ពទ្ធចក្កមូលំ សង្ខតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ពន្ធចក្កមានមូលមួយ នៃវត្ថុនិស្សារក

និយាយពីមូល ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសម្តែងហើយដោយសង្ខេប

(ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[២៧៣] ភិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយ
 ចាកមោហៈ កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ
 ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ត្រូវអាបត្តិបាធានិក បើអ្នកស្តាប់មិន
 ដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយ
 ថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ កាលដែលនិយាយក៏
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះ
 ហើយចាកទោសៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាធានិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
 ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ បេ ។

ចក្កមានមូល ១ នៃវត្ថុនិស្សារក ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសម្តែងដោយសង្ខេប ចប់ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ទុម្ភលកំ ខណ្ឌចក្កំ

[២៧៤] តីហាការេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្ថុកាមោ តតិយញ្ច ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជាន-
 ន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ បឋមញ្ច
 ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្ថុកាមោ
 មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណ្ឌិន្តិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស ទុម្ភលកំ ខណ្ឌចក្កំ ។

[២៧៥] តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្ថុកាមោ ចតុត្ថំ ឈានំ សមា-
 បដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីខណ្ឌចក្ក មានមូលពីរ

[២៧៤] ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានផង
ទុតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង
ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ
។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានផង
ទុតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរ
ជានិយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈដូច្នេះវិញ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ បេ ។

ខណ្ឌចក្កមានមូលពីរនៃវត្ថុនិស្សារក ។

[២៧៥] ភិក្ខុចង់និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន
ផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ចតុត្ថជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយ
អាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើ
អ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

យស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ
 តតិយញ្ច ឈានំ សមាបទ្ធិន្តិ វត្ថុកាមោ មោហា
 មេ ចិត្តំ វិជីវណន្តិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌន្តស្ស
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជា-
 នន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សមាបទ្ធិន្តិ វត្ថុ-
 កាមោ បបមំ ឈានំ សមាបទ្ធិន្តិ សម្បជានមុសា
 ភណ្ឌន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន
 បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស ទុម្ពលកំ ពទ្ធចក្កំ ។

[២៧៦] តីហាការេហិ ទោសា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ
 មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណន្តិ វត្ថុកាមោ បបមំ ឈានំ
 សមាបទ្ធិន្តិ សម្បជានមុសា ភណ្ឌន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស

និយមបិដក មហាវិភង្គ

និយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈាន
 ផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយ
 ថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ
 ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នក
 ស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និ-
 យាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង
 កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា
 អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
 បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។

ពន្ធចក្កមានមូលពីរ នៃវត្ថុនិស្សារក ។

[២៧៦] ភិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាក
 ទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង កាលដែល
 និយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូល
 ហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ ទុម្ពលកំ ពទ្ធចកំ

អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ឥស្សត្ថយស្ស ។ បេ ។ តីហាការេហិ ទោសា ច
 មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណាន្តិ
 វត្ថុកាមោ រាគា មេ ចិត្តំ វិជីវណាន្តិ សម្បជានមុសា
 ភណ្ឌន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥស្សត្ថយស្ស ។ បេ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស ទុម្ពលកំ សង្ខត្តំ និដ្ឋិតំ^(១) ។

[២៧៧] តិម្ពលកំបិ ចតុម្ពលកំបិ បញ្ចម្ពលកំបិ
 ឆម្ពលកំបិ សត្តម្ពលកំបិ អដ្ឋម្ពលកំបិ នវម្ពលកំបិ
 ទសម្ពលកំបិ កាតព្វំ យថា និក្ខិត្តបទានំ ឯកេ-
 កម្ពលកំបិ កថេតព្វំ ។ យថា ឯកម្ពលកំ វិត្តា-
 វិតំ ឯវមេវ វិត្តាវេតព្វំ ។

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ទុម្ពលកំ ន វិភជិតំ ។ ឯកម្ពលកតោ បដ្ឋាយ ទុម្ពលកម្មិ
 តិម្ពលកម្មិ ។ បេ ។ ទសម្ពលកម្មិ ឯវមេវ កាតព្វំ ។ ឥទំ សព្វម្ពលកន្តិ ឯត្តកមេវ តត្ថ លិខិតំ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីពទ្ធចក្ក មានមូលពីរ

សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ ភិក្ខុចង់និយាយថា ចិត្តរបស់អាត្មាផុត
ស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ
ផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា
ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាករាគៈដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង
សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។

ចក្កមានមូលពីរនៃវត្ថុនិស្សារកដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសម្តែងដោយសង្ខេប ចប់ ។

[២៧៧] ចក្កមានមូលមួយ ។ នៃបទទាំងឡាយដែលព្រះសង្ឃតិកា-
ចារ្យបានតម្កល់ទុកហើយ បណ្ឌិតគប្បីសម្តែងយ៉ាងណា ចក្កមានមូល
៣ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី
មានមូល ៨ ក្តី មានមូល ៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះ
ផងចុះ ។ (ម្យ៉ាងទៀត) ចក្កមានមូល ១ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សម្តែងហើយ
ដោយពិស្តារយ៉ាងណា (ចក្កមានមូលបីជាដើម) បណ្ឌិតគប្បីសម្តែង
ដោយពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

ឥទំ សព្វមូលកំ

[២៧៨] តីហាភារហិ ។ បេ ។ សត្តហាភារហិ
 បបមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ
 ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិមោក្ខំ អនិមិត្តញ្ច
 វិមោក្ខំ អប្បឈិហិតញ្ច វិមោក្ខំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ
 អនិមិត្តញ្ច សមាធិ អប្បឈិហិតញ្ច សមាធិ សុញ្ញតញ្ច
 សមាបត្តិ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ អប្បឈិហិតញ្ច
 សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានេ
 ចត្តារោ ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិចានេ បញ្ច
 ច ឥទ្ធិយានិ បញ្ច ច ពលានិ សត្ត ច ពោជ្ឈង្គេ
 អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ សោតាបត្តិផលញ្ច សក-
 ទាកាមិផលញ្ច អនាកាមិផលញ្ច អរហត្តផលញ្ច
 សមាបដ្ឋិ រាគោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ ទោសោ
 ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វន្តោ
 មុត្តោ បហីនោ បដិនិស្សន្នោ ឧក្ខេជិតោ សមុក្ខេជិតោ
 រាគា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទោសា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណានិ វត្ថុកាមោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណានិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[២៧៨] ភិក្ខុនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈាន
ផង កាន់ទុតិយជ្ឈានផង កាន់តតិយជ្ឈានផង កាន់ចតុត្ថជ្ឈានផង កាន់
សុញ្ញតវិមោក្ខផង កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខផង កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខផង
កាន់សុញ្ញតសមាធិផង កាន់អនិមិត្តសមាធិផង កាន់អប្បណិហិតសមាធិ
ផង កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិផង កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិផង កាន់អប្បណិហិត-
សមាបត្តិផង កាន់ត្រៃវិជ្ជាផង កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង កាន់សម្មប្ប-
ធាន ៤ ផង កាន់ឥទ្ធិបាទ ៤ ផង កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ ផង កាន់ពល ៥ ផង
កាន់ពោជ្ឈង្គ ៧ ផង កាន់មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង កាន់សោតាបត្តិ-
ផលផង កាន់សកទាគាមិផលផង កាន់អនាគាមិផលផង កាន់អរហត្ត-
ផលផង ភគៈអាត្មាបានកម្ចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទោសៈអាត្មា
បានកម្ចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមោហៈ អាត្មាក៏បានកម្ចាត់
ចេញហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ
បានបន្ទាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើង
ហើយ បានរើចោលហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកភគៈ
ផង ចិត្តរបស់អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង កាលដែលនិ-
យាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ បេយ្យាលបណ្ណសកំ

សម្បជានមុសា កណ្តាទ្គស្ស បដិវិជានទ្គស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានទ្គស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្សន្តិ កណ្តាទ្គស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តាតន្តិ វិជិយាយ ទិដ្ឋិ វិជិយាយ ទន្តិ
 វិជិយាយ រុច្ចិ វិជិយាយ ការំ ។

វត្ថុនិស្សារកស្ស ចក្កបេយ្យាលំ និដ្ឋិតំ ។

វត្ថុកាមវារកថា និដ្ឋិតា ។

[២៧៩] តីហាការេហិ យោ តេ វិហារេ វសិ
 សោ ភិក្ខុ បបមំ ឈានំ សមាបន្និ សមាបន្នតិ
 សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ បបមស្ស ឈានស្ស លាភី
 វសី តេន ភិក្ខុនា បបមំ ឈានំ សច្ចិកតន្តិ
 សម្បជានមុសា កណ្តាទ្គស្ស បដិវិជានទ្គស្ស អាបត្តិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីបេយ្យាល ១៥

អាត្មាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផង ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង ។ បេ ។ ដោយអាការ ៧ យ៉ាង គឺមុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ កុហក ១ និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី ពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមតែ អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

ចក្ខុបេយ្យាល នៃវត្ថុនិស្សារក ចប់ ។

វត្ថុកាមវារកថា ចប់ ។

[២៧៩] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្ត របស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹង និយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ និយាយកុហករួចហើយ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឥន្ទ្រជ័យស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ន្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ៌តន្តិ ។ ចត្វាហាការេហិ បញ្ចាហាការេហិ
 ឆហាការេហិ សត្តាហាការេហិ យោ តេ វិហារេ
 វសិ សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបន្និ សមា-
 បន្នតិ សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភី វសិ តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សច្ចិ-
 កតន្តិ សម្មជានមុសា កណ៌ន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ឥន្ទ្រជ័យស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ ក-
 ណ៌ន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ
 មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ វិជិជាយ ខន្តិ
 វិជិជាយ រុច្ចិ វិជិជាយ ការំ ។ តីហាការេហិ យោ តេ
 វិហារេ វសិ សោ ភិក្ខុ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ វិមោក្ខំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះ
 បានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន
 ហើយ ជាអ្នកស្គាល់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈានភិក្ខុអង្គនោះ បាន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយអាការ ៤-៥-៦-៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ១ លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១
 បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្ត
 របស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន
 កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន កាន់សុញ្ញតវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្តវិមោក្ខ

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ បេយ្យាលបណ្ណសកំ

អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ សមាធិ
 អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អនិមិត្តំ
 សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ តិស្សោ វិជ្ជា ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទេ
 បព្វាទ្ធិយានិ បព្វា ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ សោតាបត្តិផលំ សកតាភាមិផលំ
 អនាភាមិផលំ អរហត្តផលំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ
 សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ អរហត្តផលស្ស លាភី វសី
 តេន ភិក្ខុនា អរហត្តផលំ សច្ចិកតន្តិ សម្មជាន-
 មុសា កណ្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស
 ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 តីហាការេហិ យោ តេ វិហារេ វសិ តស្ស ភិក្ខុនោ
 រាគោ ចត្តោ ។ បេ ។ ទោសោ ចត្តោ ។ បេ ។
 មោហោ ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ បហីនោ បដិទិស្ស-
 ដ្ឋោ ឧក្ខេដិតោ សមុក្ខេដិតោតិ សម្មជានមុសា
 កណ្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស
 ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីបេយ្យាល ១៥

កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខ កាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ កាន់
អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់ត្រៃវិជ្ជា កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្ប-
ធាន ៤ កាន់ឥទ្ធិបាទ ៤ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ កាន់ពល ៥ កាន់ពោជ្ឈង្គ ៧
កាន់មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោតាបត្តិផល កាន់សកទាតាមិផល
កាន់អនាតាមិផល កាន់អរហត្តផល ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្អាត
ក្នុងអរហត្តផល អរហត្តផល ភិក្ខុអង្គនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ
បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក រាគៈ ភិក្ខុ
នោះបានកម្ចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទោសៈ ភិក្ខុនោះបានកម្ចាត់ចេញ
ហើយ ។ បេ ។ ទាំងមោហៈ ក៏ភិក្ខុនោះបានកម្ចាត់ចេញហើយ បាន
ខ្ចាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានបន្យាត់ចេញ
ហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់រំលើងហើយ បានរើចោល
ហើយ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ
បុល្លច្ច័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តីហាតារហិ យោ តេ វិហារេ វសិ តស្ស ភិក្ខុនោ
 រកា ចិត្តំ វិជីវណំ ទោសា ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ចិត្តំ
 វិជីវណានិ សម្មជានមុសា កណ្ណស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សនិ
 កណ្ណស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណាតនិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ វិជិជាយ
 ខន្តិ វិជិជាយ រុច្ចិ វិជិជាយ ការំ ។ តីហាតារហិ
 យោ តេ វិហារេ វសិ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាតារេ បឋមំ
 ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សមាបន្និ សមាបន្នតិ សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ
 សុញ្ញាតារេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី វសិ តេន
 ភិក្ខុនា សុញ្ញាតារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតនិ
 សម្មជានមុសា កណ្ណស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស
 បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សនិ កណ្ណស្ស

និយមបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាករាគៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះ
 ហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ
 ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយ
 រួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តី
 ពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើន បើអ្នកស្តាប់
 មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
 ខ្លួនថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
 បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់
 ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់ ក្នុង
 ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយេ បេយ្យាលបណ្ណរសកំ

ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណាតស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណាតន្តិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ វិជិជាយ ទន្តិ វិជិជាយ
រុច្ចិ វិជិជាយ ការំ ។

[២៨០] តីហោកាវេហិ យោ តេ ចីរំ បរិកុញ្ញិ យោ
តេ បិណ្ឌាចាតំ បរិកុញ្ញិ យោ តេ សេនាសនំ បរិកុញ្ញិ
យោ តេ តិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិកុញ្ញិ យេន
តេ វិហារោ បរិកុត្តោ យេន តេ ចីរំ បរិកុត្តំ យេន
តេ បិណ្ឌាចាតោ បរិកុត្តោ យេន តេ សេនាសនំ
បរិកុត្តំ យេន តេ តិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារោ
បរិកុត្តោ យំ ត្វំ អាគម្ម វិហារំ អនាសិ ចីរំ
អនាសិ បិណ្ឌាចាតំ អនាសិ សេនាសនំ អនាសិ
តិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារំ អនាសិ សោ ភិក្ខុ
សុញ្ញាការេ បបមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ
ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋតិ សមាបដ្ឋោ

បារាណិកកណ្ណា សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ អំពីបេយ្យាល ១៥

កុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត
 បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យថ្វី
 បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៨០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណាបានប្រើ-
 ប្រាស់ចីវររបស់អ្នក ភិក្ខុណាបានឆាន់បិណ្ឌបាតរបស់អ្នក ភិក្ខុណាបាន
 ប្រើប្រាស់ទីសេនាសនៈរបស់អ្នក ភិក្ខុណាបានបរិភោគភេសជ្ជៈបរិក្ខារជា
 បច្ច័យដល់មនុស្សឈឺរបស់អ្នក វត្ថុរបស់អ្នកដែលភិក្ខុណាបាននៅហើយ
 ចីវររបស់អ្នកដែលភិក្ខុណាបានប្រើប្រាស់ហើយ បិណ្ឌបាតរបស់អ្នក
 ដែលភិក្ខុណាបានឆាន់ហើយ ទីសេនាសនៈរបស់អ្នកដែលភិក្ខុណាបាន
 ប្រើប្រាស់ហើយ ភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺដែលភិក្ខុណា
 បានបរិភោគហើយ អ្នកអាស្រ័យនឹងភិក្ខុណា ហើយបានប្រគេនវត្ថុ បាន
 ប្រគេនចីវរ បានប្រគេនបិណ្ឌបាត បានប្រគេនទីសេនាសនៈ បានប្រ-
 គេនភេសជ្ជៈបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុង
 ចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាការេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី
 វសី តេន ភិក្ខុនា សុញ្ញាការេ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សច្ចិកតត្ថិ សម្បជានមុសា កណ្ណន្តស្ស បដិវិជា-
 នន្តស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណិស្សន្តិ
 កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្ណាតន្តិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ
 វិជិជាយ ទន្តិ វិជិជាយ រុច្ចិ វិជិជាយ ការំ ។

បេយ្យាលបណ្ណសេកំ និដ្ឋិតំ ។

បច្ចយប្បដិសំយុត្តកថា^(១) និដ្ឋិតា ។

[២៨០] អនាបត្តិ អធិមារេន អនុល្លបនាធិប្បា-
 យស្ស ឧម្ពត្តកស្ស ទិត្តចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាទិ-
 កម្មិតកស្សាតិ ។

១ រា. បច្ចយបដិសំយុត្តកថា ។ ឱ. ម. បោត្តកេសុ បន ន កិញ្ចិ ទិស្សតិ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់
 ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្នៃ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។

បេយ្យាលចិន្ទន ១៥ ចប់ ។

បច្ចយប្បដិសំយុត្តវារកថា ចប់ ។

[២៨១] ភិក្ខុនិយាយស្មានថា ខ្លួនបានមគ្គផល ១ ភិក្ខុនិយាយពី
 មគ្គផលដោយឥតមានប្រាជ្ញានឹងពោលអួតកុហក ១ ភិក្ខុឆ្គួត ១ ភិក្ខុមាន
 ចិត្តរវើវាយ ១ ភិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១
 (ភិក្ខុប៉ុណ្ណោះ) ឥតមានអាបត្តិឡើយ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុគាថា

[២៨២] អធិមាណេ^(១) អវញ្ញម្ហិ បិណ្ឌោបជ្ឈាវយាបថោ
 សញ្ញាជនា រហោធម្មា វិហារោ បច្ចុបដ្ឋិតោ
 ន ទុក្ខំ វិយមថោបិ មច្ចុនោ
 កាយារុសោ វិប្បដិសារិ សម្មា
 វិរិយេន យោគេន អារាជនាយ
 អថ វេទនាយ អធិវាសនា ទុវេ
 ព្រាហ្មណោ បញ្ច វត្ថុនិ អញ្ញំ ព្យាករណា តយោ
 អតារាវរណា កាមា វតិ ចាបិ អបក្កមិ^(២)
 អដ្ឋិ បេសី ឧកោ ការយាតកា
 បិណ្ឌោ សាកុណិកោ និច្ចវេរត្តិ

១ ឱ. អធិមាណេន ។ ២ ឱ. វតិយា បន បក្កមិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនិច្ឆ័យត្ថាថា

[២៨២] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹង
សម្តែងតទៅ ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ)

រឿងអធិមានភិក្ខុ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងព្រៃ រឿងភិក្ខុទៅបិណ្ឌបាត
រឿងសទ្ធិវិហារិកនៃឧបជ្ឈាយ៍ រឿងពួកភិក្ខុតម្កល់ឥរិយាបថ
រឿងភិក្ខុអ្នកថាលះសញ្ញាជនធម៌បាន រឿងភិក្ខុនៅក្នុងទីស្ងាត់
រឿងភិក្ខុនៅក្នុងវត្ត រឿងភិក្ខុដែលឧបាសកផ្គត់ផ្គង់ រឿងភិក្ខុ
និយាយអ្នកអរហត្តផលថាគ្មានក្រ រឿងភិក្ខុព្យាយាម រឿងពួក
ភិក្ខុនិយាយថាអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីស្តាយ
ក្រោយទើបត្រូវខ្លាចមច្ចុ រឿងពួកភិក្ខុនិយាយថាធម៌តែបុគ្គល
ប្រកបព្យាយាមត្រូវហើយអាចឲ្យប្រោសប្រាណបាន រឿង
ភិក្ខុពីររូបជាអ្នកអត់ធន់វេទនា រឿងភិក្ខុ ៥ រូបដែលព្រាហ្មណ៍និ-
មន្ត រឿងភិក្ខុ ៣ រូបនិយាយអ្នកអរហត្តផល រឿងភិក្ខុឃាត់បង់
នូវផ្ទះ រឿងភិក្ខុឃាត់បង់កាមទាំងឡាយ រឿងភិក្ខុអ្នកត្រេកអរ
រឿងភិក្ខុចៀសចេញទៅ រឿងជនពិឃាតគោ ២ នាក់ ម្នាក់កើត
ជាអដ្ឋិសង្ខលិកប្រេត ម្នាក់កើតជាមិសបេសិប្រេត រឿងព្រាន
សត្វស្លាបកើតជាមិសបិណ្ឌប្រេត រឿងអ្នកសម្លាប់សត្វចៀម

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អសិ ច សូករិកោ សត្តិ មាតវិ
 ឧសុ ច ការណីកោ សូចិ សារចិ
 យោ ច សិព្វិយតិ សូចកោ ហិ សោ
 អណ្ណាការិ អហូ កាមកូដកោ
 កូបេ និមុត្តោ ហិ សោ ចារទារិកោ
 កូចខាទី អហូ ទុដ្ឋព្រាហ្មណោ
 និច្ឆរិត្តិ អតិចារិទី អហូ
 មន្តុលិត្តិ អហូ ឥក្ខណិត្តិកា
 ឱតិលិទី សបត្តិដ្ឋាហិតិវិ
 សីសច្ឆិដ្ឋោ អហូ ចោរយាតកោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុទី សិក្ខុមាណា
 សាមណេហោ អថ សាមណេវិកា
 កស្សបស្ស វិនយស្មី បព្វជ្ជា
 ចាបកម្មំ តេ អករីសុ តារទេ

តថោទា រាជតហោ យុទ្ធី ឆាតាឆោតាហនេន ច

សោភិតោ អរហំ ភិក្ខុ បញ្ចកប្បសត សវេតិ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

កើតជានិច្ចវិប្រេត រឿងអ្នកសម្លាប់ជ្រូកកើតជាអសិលោម-
 ប្រេត រឿងព្រានម្រឹតកើតជាសត្តិលោមប្រេត រឿងពេជ្រ-
 ឃាតកើតជាឧសុលោមប្រេត រឿងនាយសារថីកើតជាសូចិ-
 លោមប្រេត រឿងបុរសដែលនិយាយពាក្យញុះញង់កើតជា
 សូចកប្រេត^(១) រឿងអាមាត្យកាត់ក្តីអ្នកស្រុកវៀចកើតជាអណ្ត-
 ការប្រេត^(២) រឿងអ្នកដែលធ្វើបរទារកម្មកើតជាប្រេតលិចទៅ
 ក្នុងរណ្តៅលាមក រឿងព្រាហ្មណ៍កំណាចកើតជាប្រេតស៊ីតៃ
 លាមកជាប្រក្រតី រឿងស្រីប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តីកើតជានិច្ចវិ-
 ប្រេត រឿងស្រីមេមត់កើតជាមង្គលីប្រេត រឿងស្រីមកកើត
 ជាឱកិលិនីប្រេត ព្រោះចាក់ស្រោចរងើកភ្លើងលើស្រីរួមប្តី
 រឿងអ្នកពិឃាតចោរកើតជាប្រេតដាច់ក្បាល រឿងភិក្ខុ ភិក្ខុនី
 សិក្ខមានា សាមណេរ សាមណេរី ដែលបួសក្នុងសាសនា
 ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមកស្សប ប្រព្រឹត្តធ្វើតែបាបកម្មជាដរាប
 រឿងស្ទឹងតបោទា រឿងចំបាំងក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ រឿងដែលចុះ
 ឡើងនៃពួកដំរី រឿងសោភិតភិក្ខុជាអរហន្តរលឹកជាតិបាន
 ៥០០ កល្ប ។

១ គឺសូចិលោមប្រេតទីពីរ ដែលមានសម្តែងទៅខាងមុខ ។ ២ គឺកុម្មណ្ឌប្រេត ដែល
 មានសម្តែងទៅខាងមុខនោះឯង ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បណិជិកថា

[២៨៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ
 ភិក្ខុ អធិមាណេន អញ្ញំ ព្យាកាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ កច្ចិ នុ ខោ
 អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ អថខោ សោ
 ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អធិមាណោតិ ។

[២៨៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ
 ភិក្ខុ បណិជាយ អរញ្ញេ វិហារតិ ឯវំ មំ ជនោ
 សម្ភារេស្សតីតិ ។ តំ ជនោ សម្ភារេសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណិជាយ អរញ្ញេ វត្ថុព្វំ
 យោ វសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតហ ភិក្ខុ បណិជាយ បិណ្ឌាយ
 ចរតិ ឯវំ មំ ជនោ សម្ភារេស្សតីតិ ។ តំ ជនោ
 សម្ភារេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនិច្ឆ័យ អំពីសេចក្តីតាំងចិត្ត

[២៨៣] សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូប ពោលអ្នកអរហត្តផល ដោយនឹកស្មានថា ខ្លួនបានសម្រេចពិតហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិជាស្រេចហើយ អញត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយដឹង ។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (ដំណើរនិយាយអ្នកអរហត្តផល) ដោយនឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចពិត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៨៤] គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងព្រៃដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញនៅក្នុងព្រៃយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផងក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវតាំងចិត្តនឹងនៅក្នុងព្រៃឲ្យគេសរសើរឡើយ ភិក្ខុណានៅ (ដោយតាំងចិត្តយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញដើរទៅបិណ្ឌបាតយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផងក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី

អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណ្ឌិ-
 ធាយ បិណ្ឌាយ ចរិតពុំ យោ ចវេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្សាតិ ។

[២៨៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ ឯតទោច យេ អារុសោ អម្ពាតំ ឧបជ្ឈា-
 យស្ស សន្និវិហារិកា សព្វេ វ អរហន្តោតិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។
 កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ ឧលូបនាធិប្បាយោ អហំ
 ភកវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ឧលូច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតោ ភិក្ខុ អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ ឯតទោច យេ
 អារុសោ អម្ពាតំ ឧបជ្ឈាយស្ស អន្តោវាសិកា សព្វេ
 វ មហិទ្ធិកា មហានុភាវាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ
 តំ ភិក្ខុតិ ។ ឧលូបនាធិប្បាយោ អហំ ភកវាតិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឧលូច្ចយស្សាតិ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវតាំង
ចិត្តនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតឲ្យគេសរសើរឡើយ ភិក្ខុណាដើរទៅ (ដោយ
គិតយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៨៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុ
មួយរូបថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកភិក្ខុណាដែលជាសទ្ធិវិហារិករបស់ឧបជ្ឈាយ័
នៃយើង ភិក្ខុទាំងនោះសុទ្ធតែជាអរហន្តទាំងអស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នានឹងអ្នតអាង ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។
សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់អាវុសោ
ពួកភិក្ខុណា ដែលជាអន្តេវាសិកនៃឧបជ្ឈាយ័របស់យើង ភិក្ខុទាំងអស់នោះ
សុទ្ធតែជាអ្នកមានប្បទិដ្ឋិ មានអានុភាពច្រើន ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលដំណើរនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូល
ថា បពិត្រព្រះដ៏មានបុណ្យ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នត ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បណិធិកថា

[២៨៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បណិធាយ ចង្ក្រមតិ^(១) ឯវំ មំ ជនោ សម្ភា-
 វេស្សតីតិ ។ តំ ជនោ សម្ភាវេសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហាចេសិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណិ-
 ធាយ ចង្ក្រមិតព្វំ យោ ចង្ក្រមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណិ-
 ធាយ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ បណិធាយ និសីទតិ^(២) ។ បេ ។
 បណិធាយ សេយ្យំ កប្បេតិ^(៣) ឯវំ មំ ជនោ សម្ភា-
 វេស្សតីតិ ។ តំ ជនោ សម្ភាវេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហាចេសិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ន ច ភិក្ខុវេ បណិធាយ
 សេយ្យា កប្បេតព្វា^(៤) យោ កប្បេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្សាតិ ។

១ ឱ. ម. ចង្ក្រមិ ។ ២ ឱ. ម. និសីទិ ។ ៣ សព្វត្ថ កប្បេសីតិ ទិស្សតិ ។
 ៤ សព្វត្ថ សេយ្យំ កប្បេតព្វន្តិ ទិស្សតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនីតវត្ថុ អំពីសេចក្តីតាំងចិត្ត

[២៨៦] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបដើរចង្រ្កមដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញចង្រ្កមយ៉ាងនេះ បណ្តាជននឹងសរសើរអញ ។ បណ្តាជន ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើប ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំង ឡាយមិនត្រូវដើរចង្រ្កមដោយតាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ ភិក្ខុណាដើរចង្រ្កម (ដោយគិតយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈរដោយតាំងចិត្ត ។ បេ ។ អង្គុយដោយ តាំងចិត្ត ។ បេ ។ ដេកដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញប្រព្រឹត្តយ៉ាង នេះ អ្នកផងនឹងសរសើរអញ ។ អ្នកផង ក៏សរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុ នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រូវសម្រេចឥរិយាបថដេកដោយ តាំងចិត្ត (នឹងឲ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ ភិក្ខុណាសម្រេច (ឥរិយាបថ យ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២៨៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧលូបតិ ។
 សោមិ ឯវមាហា មយ្ហិមិ អារុសោ សញ្ញោជនា
 បហីនាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិកន្តិ ។

[២៨៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ រហោតតោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧលូបតិ ។ បរចិត្តវិទូ
 ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ អបសាទេសិ មា អារុសោ ឯវរូបំ
 អភណិ នត្ថេសោ តុយ្ហន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ រហោតតោ ឧត្តរិ-
 មនុស្សធម្មំ ឧលូបតិ ។ ទេវតា តំ ភិក្ខុ អបសា-
 ទេសិ មា ភន្តេ ឯវរូបំ អភណិ នត្ថេសោ តុយ្ហន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៨៧] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលអួតនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ អារុសោ សញ្ញោជនធម៌ទាំងឡាយ ខ្ញុំលះបង់អស់ហើយ ។ ភិក្ខុអ្នក អួតនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បានក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[២៨៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ក៏ពោលអួត ឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ មានភិក្ខុអ្នកបានបរចិត្តវិជ្ជា គឺកិរិយាកំណត់ដឹងចិត្តរបស់ អ្នកដទៃ លោកបានហាមប្រាមភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកកុំនិយាយអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះឡើយ (ព្រោះ) ឧត្តរិមនុស្សធម្មនុ៎ះ មិន មានដល់ខ្លួនលោកទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូល រឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ ក្នុងសម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប ទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ទេវតាបានពោល ឃាត់ហាមភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកកុំពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មយ៉ាងនេះ (ពីព្រោះ) ឧត្តរិមនុស្សធម្មនុ៎ះមិនទាន់មានដល់ខ្លួនលោកទេ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អញ្ញញ្ញករណំ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
ទុក្ខជស្សាតិ ។

[២៨៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
ភិក្ខុ អញ្ញតវំ ឧចាសកំ ឯតទរោច យោ អារុសោ
តុយ្ហំ វិហារេ វសតិ សោ ភិក្ខុ អរហាតិ ។ សោ
ច ភិក្ខុ^(១) តស្ស វិហារេ វសតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ
ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ ឧលូបនាធិប្បាយោ អហំ ភកវាតិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុលូច្ចយស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ ភិក្ខុ អញ្ញតវំ
ឧចាសកំ ឯតទរោច យំ ត្វំ អារុសោ ភិក្ខុ
ឧបជ្ជាសិ^(២) ចីវរវិណ្ឌាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេ-
សជ្ជបរិក្ខារេន សោ ភិក្ខុ អរហាតិ ។ សោ ច តំ
ភិក្ខុ ឧបជ្ជាតិ^(៣) ចីវរវិណ្ឌាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ច-
យកេសជ្ជបរិក្ខារេន ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បារោ ន បញ្ញាយតិ ។ ២ ឱ. ម. ឧបជ្ជេសិ ។
៣ ឱ. ម. ឧបជ្ជេតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនិត្យ អំពីដំណើរពោលអូតអរហត្តផល

ភិក្ខុនោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៨៩] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងឧបាសកម្នាក់
ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ភិក្ខុណាគង់នៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជា
ព្រះអរហន្ត ។ ឯភិក្ខុនោះ តែងនៅក្នុងវត្តរបស់ឧបាសកនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលរឿងនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោល
អូត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
ត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនេះ
នឹងឧបាសកម្នាក់ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកបានទំនុកបម្រុងភិក្ខុអង្គណា
ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងកេសជួបវិក្ការជាបច្ច័យដល់មនុស្ស
មានជំងឺ ភិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត ។ ឯឧបាសកនោះក៏តែងទំនុកបម្រុង
ភិក្ខុនោះ ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងកេសជួបវិក្ការជាបច្ច័យ
ដល់មនុស្សមានជំងឺ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូល

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។
 ឧល្លបនាធិប្បាយោ អហំ ភក្កវតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២៩០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 តិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទេវោចំ អត្ថាយ-
 ស្ថតោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោតិ ។ ធាវុសោ ទុក្ខំ អញ្ញ
 ព្យាកាតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ យេ ខោ តេ
 ភក្កវតោ សាវកោ តេ ឯវំ វេយ្យំ អហាព្វម្ហិ ន ភក្ក-
 វតោ សាវកោ កច្ចិ នុ ខោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ
 អាបន្នោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ
 ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ អនុល្លបនាធិប្បាយោ អហំ ភក្កវតិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតិ^(១) ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។

១ ឥតោ បុរេ ឱរោបិយបោត្តកេ ឯកំ វត្ថុ អតិវេកំ ហោតិ ។ តត្ថ ហិ វត្ថុ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទេវោចំ អត្ថាយស្ថតោ ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មោតិ ។ ន ធាវុសោ ទុក្ខំ អារាធតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តំ សព្វេសុ បោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

រឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអួត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[២៩០] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
សួរភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុបានសម្រេចដល់ឧត្តរិមនុស្សធម្មហើយ
ឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ កិរិយាដែលនឹងធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល មិនមែនក្រឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តី
សង្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លោកទាំងអម្បាលនោះ ទើបគួរពោលយ៉ាងនេះ ក៏ខ្លួនអញមិនទាន់បាន
ជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនៅឡើយ អញប្រហែលត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយដឹង ។ (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ទើបក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្ត
គិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
អង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអួតទេ ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ក្នុងសម័យ
នោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អញ្ញញ្ញាករណំ

តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ អត្តាយស្មតោ ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មោតិ ។ អារាជនីយោ ខោ អារុសោ ធម្មោ
 អារទ្ធវិរិយោនាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាដោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ មា ខោ អារុសោ
 កាយីតិ ។ នាហំ អារុសោ មច្ចុដោ កាយាមីតិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាដោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ មា ខោ អារុសោ កាយីតិ ។
 យោ នូនារុសោ វិប្បដិសារី អស្ស សោ កាយេយ្យាតិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៥ វិនិត្យ អំពីដំណើរពោលអូតអរហត្តផល

លោកដ៏មានអាយុមានឧត្តរិមនុស្សធម្មដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់
 អារុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ រមែងញ៉ាំង
 ព្រះធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណង
 នឹងអួត មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា នៃអារុសោ លោកកុំគប្បីខ្លាច
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនខ្លាចសេចក្តី
 ស្លាប់ទេ ។ សេចក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងអួត មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
 ពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកកុំខ្លាចឡើយ ។
 ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុណានៅមានសេចក្តីក្តៅក្រ-
 ហាយស្តាយក្រោយដោយពិតនៅឡើយ ភិក្ខុនោះ ទើបត្រូវខ្លាច ។ សេច-
 ក្តីសង្ស័យក៏កើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោចំ អត្តាយស្មតោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោតិ ។
 អារាជនីយោ ខោ អារុសោ ធម្មោ សម្មាបយុត្តេនាតិ ។
 តស្ស កុក្កុចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កិលានោ ហោតិ ។ តំ
 ភិក្ខុ ឯតទរោចំ អត្តាយស្មតោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោតិ ។
 អារាជនីយោ ខោ អារុសោ ធម្មោ អារទ្ធវិយេនាតិ ។
 តស្ស កុក្កុចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន ស-
 មយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កិលានោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ អត្តាយស្មតោ ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មោតិ ។ អារាជនីយោ ខោ អារុសោ ធម្មោ
 យុត្តយោគេនាតិ ។ តស្ស កុក្កុចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកជំងឺមាន
 អាយុមានឧត្តរិមនុស្សធម្មដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
 ឡាយ ធម្មតាអ្នកដែលប្រកបដោយព្យាយាមត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងព្រះ
 ធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត
 មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ត្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកជំងឺមានអាយុ មានឧត្តរិមនុស្សធម្មដែរឬ ។
 ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រាសព្វ
 ហើយ រមែងញ៉ាំងព្រះធម៌ឲ្យប្រោសប្រាណបាន ។ ភិក្ខុនោះមានសេច-
 ក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមាន
 បំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប
 មានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា លោកជំងឺមានអាយុ មានឧត្តរិ-
 មនុស្សធម្មដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រកបត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងព្រះធម៌ឲ្យប្រោស
 ប្រាណបាន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អារាធនីយាទិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ គិលា-
 នោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ កច្ចាវុសោ
 ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយន្តិ ។ ឆាវុសោ សក្កា
 យេន វា តេន វា អធិវាសេតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បា-
 យស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ គិលានោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ
 កច្ចាវុសោ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយន្តិ ។ ឆាវុសោ
 សក្កា បុថុជ្ជនេន អធិវាសេតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
 កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ ឧលូបនាធិប្បាយោ អហំ
 ភកវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ឧលូច្ចយស្សាតិ ។

[២៩០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ព្រាហ្មណោ ភិក្ខុ ជិមន្តេត្វា ឯតទរោច អាយន្តុ
 កោន្តោ អហោន្តោតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនីតវត្ថុ អំពីដំណើរពេលអ្នកថាព្រះធម៌ប្រោសប្រាណជាដើម

សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលអារុសោ លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលក្រៅការមិនអាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអួតមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលអារុសោ លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលជាបុគ្គលមិនអាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ បានក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអួត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្យជ័យ ។

[២៩១] សម័យនោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់បាននិមន្តពួកភិក្ខុ ហើយបានពោលពាក្យទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តចូលមក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា

មយញ្ចម្ហា ន អរហន្តោ^(១) អយញ្ច ព្រាហ្មណោ
 អម្ពេ អរហន្តវាទេន សមុទាចរតិ កងំ នុ ខោ
 អម្ពេហិ បដិបទ្ធិតព្វន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេ-
 ចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បសាទកញ្ញេតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហេ ព្រាហ្មណោ
 ភិក្ខុ និមន្តេត្វា ឯតទរោច និសីទន្តុ កោន្តោ អរហន្តោតិ
 ។ បេ ។ ភុញ្ញន្តុ កោន្តោ អរហន្តោតិ ។ បេ ។ តប្បេន្តុ
 កោន្តោ អរហន្តោតិ ។ បេ ។ កច្ចន្តុ កោន្តោ អរហន្តោតិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ មយញ្ចម្ហា ន អរហន្តោ
 អយញ្ច ព្រាហ្មណោ អម្ពេ អរហន្តវាទេន សមុទាចរតិ
 កងំ នុ ខោ អម្ពេហិ បដិបទ្ធិតព្វន្តិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ បសាទកញ្ញេតិ ។
 [២៩២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហេ ភិក្ខុ
 អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧលូបតិ ។
 សោមិ ឯវមាហា មយ្ហិមិ អាវុសោ អាសវា បហីនាតិ ។

១ ឱ. ម. អនរហន្តោ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

យើងទាំងឡាយ មិនមែនជាព្រះអរហន្តទេ ប៉ុន្តែ ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយ
 លើកយើងទាំងឡាយដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងរាល់គ្នាត្រូវ
 ប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍
 ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ មាន
 ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តភិក្ខុទាំងឡាយហើយបានពោលពាក្យថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តគង់ ។ បេ ។
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្ត
 ឆាន់ ។ បេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្ត
 ទាំងឡាយនិមន្តឆាន់ឲ្យឆ្អែត ។ បេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
 សង្ស័យថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជាអរហន្តទេ ក៏ព្រាហ្មណ៍នេះ
 និយាយលើកយើងដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងគួរប្រតិបត្តិដូច-
 ម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយ
 សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៩២] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម
 ចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអួតនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា

បារាជិតកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនិត្យត្ថម្ភិ អាសវប្បហីនាទិ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិតកណ្តោ ។ តេន ខេ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ
 ឧលូបតិ ។ សោមិ វេរមាហា មយ្ហំមិ អាវុសោ ឯតេ
 ធម្មា សំវិជ្ជន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវ-
 តោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិតកណ្តោ ។ តេន ខេ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧលូបតិ ។
 សោមិ វេរមាហា អហំមិ អាវុសោ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សន្និស្សាមីតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ចារាជិតកណ្តោ ។

[២៩៣] តេន ខេ បន សមយេន អញ្ញតរំ
 ភិក្ខុ ញាតកា ឯតទរោចំ ឯហិ ភន្តេ អការំ អជ្ឈារ-
 សាតិ ។ អភព្វោ ខេ អាវុសោ មាទិសោ អការំ
 អជ្ឈារសិតុន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។

បារាជិកកណ្តុ សិក្ខាបទទី ៤ វិនីតវត្ថុ អំពីដំណើរពោលអ្នកថាបានលះបង់អាសវធម៌ជាដើម

ម្នាលអារុសោ អាសវធម៌ទាំងឡាយ ខ្ញុំបានលះបង់អស់ហើយ ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
អ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះ បាន
និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ ក៏ឧត្តរិមនុស្សធម្មទាំងនេះ ខ្ញុំករុណា
មានសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តី
នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នក
ឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
អ្នកឧត្តរិមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះ បាន
ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំឃើញចំពោះខ្លួនឯង ក្នុងធម៌ទាំង
នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[២៩៣] សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិ បាននិមន្តភិក្ខុមួយ
រូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តមកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ភិក្ខុ
នោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលដូចជាអាត្មា មិនគួរ
ដើម្បីនឹងនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើប

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។

អនុលូបនាធិប្បាយោ អហំ ភក្កវតិ ។ អនាបត្តិ

ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន

សមយេន អញ្ញាតវំ ភិក្ខុំ ញាតកា ឯតទរោចំ

ឯហិ ភន្តេ កាមេ បរិភុញ្ញាតិ ។ អារជា មេ

អារុសោ កាមាតិ ។ តស្ស កុក្កុចំ អហោសិ ។

ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ កីចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។

អនុលូបនាធិប្បាយោ អហំ ភក្កវតិ ។ អនាបត្តិ

ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន

សមយេន អញ្ញាតវំ ភិក្ខុំ ញាតកា ឯតទរោចំ អភិ-

រមសិ ភន្តេតិ ។ អភិវតោ អហំ អារុសោ បរមាយ

អភិវតិយាតិ ។ តស្ស កុក្កុចំ អហោសិ យេ ខោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអួតទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអួតមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោក ដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តមកបរិភោគកាមទាំងឡាយចុះ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឯកាមទាំងឡាយ អាត្មាយាត់រាំងរាបានហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអួតទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបានសួរភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ ត្រេកសប្បាយដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាត្មាត្រេកសប្បាយដែរ (តែត្រេកសប្បាយ) ដោយសេចក្តីសប្បាយដ៏ឧត្តម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយណា

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ បក្កមនាទិកតិកាករណំ

តេ ភកវតោ សាវកា តេ ឯវំ វាយ្យំ អហព្វម្ហិ ន
 ភកវតោ សាវកោ កច្ចិ នុ ខោ អហំ ចារាជិកំ
 អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសិ ។
 កីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ អនុលូបនាធិប្បាយោ អហំ
 ភកវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្សាតិ ។

[២៩៤] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ កតិកំ កត្វា អញ្ញតវស្មី អាវាសេ វស្សំ
 ឧបកច្ឆិសុ យោ ឥមម្ហា អាវាសា បបមំ បក្កមិស្សតិ
 តំ មយំ អរហាតិ ជាធិស្សាមាតិ ។ អញ្ញតហេ ភិក្ខុ
 មំ អរហាតិ ជាធន្ធាតិ តម្ហា អាវាសា បបមំ បក្កាមិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ អហំ
 ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហេចេសិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[២៩៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា រាជគហេ
 វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ធកណិវាបេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា
 ច មហាមោត្តល្លាដោ តិជ្ឈក្វេ បព្វតេ វិហរន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៥ វិនិត្យត្ថ អំពីដំណើរប្តេជ្ញាថាចេញទៅជាដើម

មួយដែលជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភិក្ខុទាំងនោះទើបគួរពោល
ពាក្យយ៉ាងនេះបាន ក៏ខ្លួនអញមិនមែនជាសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទេ អញត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយដឹង ។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមាន
ចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក៏ទូលតបថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអួតទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអួត មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៩២] សម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយ
បានធ្វើកតិកា (ណាត់គ្នា) ថា ភិក្ខុអង្គណានឹងចេញចាកអាវាសនេះជាមុន
គេយើងទាំងឡាយនឹងដឹងថាភិក្ខុអង្គនោះ ជាព្រះអរហន្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូប
ចេញចាកអាវាសនោះទៅមុនគេ ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះចូរដឹងនូវអញ
ថា ជាព្រះអរហន្តចុះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិ
បារាជិកហើយដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[២៩៣] គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡូវន
កលន្ទកនិវាសន្តាន ។ សម័យនោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរនិងព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ គង់នៅលើភ្នំគិដ្ឋក្នុង ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហា-

អថខោ អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ បុព្វល្អាសមយំ
 ជិវាសេត្វា បត្តចីវរមាធាយ យេនាយស្មា លក្ខណោ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ លក្ខណំ ឯតទ-
 រោច អាយាមារុសោ លក្ខណោ រាជគហំ បិណ្ឌាយ
 បរិសិស្សាមាតិ ។ ឯវមារុសោតិ ខោ អាយស្មា
 លក្ខណោ អាយស្មតោ មហាមោក្កល្លានស្ស បច្ចុស្សោ-
 សិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ កិដ្ឋក្វជា
 បព្វតា ឱរោហន្តោ អញ្ញតវស្មី បទេសេ សិតំ
 ចាត្វាកាសិ ។ អថខោ អាយស្មា លក្ខណោ
 អាយស្មន្តំ មហាមោក្កល្លានំ ឯតទរោច កោ នុ
 ខោ អារុសោ មហាមោក្កល្លាន ហេតុ កោ បច្ចុយោ
 សិតស្ស ចាតុកម្មាយាតិ ។ អកាលោ ខោ អារុសោ
 លក្ខណោ ឯតស្ស បញ្ញស្ស ព្យាករណាយ^(១) ភក-
 រតោ មំ សន្តិកេ ឯតំ បញ្ចំ បុច្ឆាតិ ។ អថខោ
 អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា ច មហាមោក្កល្លានោ
 រាជគហោ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្ប-
 ដិក្កន្តា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្បង់ទ្រង់បាត្រនិងចីវរចូលសំដៅទៅ
 ឯទីដែលព្រះលក្ខណត្ថេរគង់ ក្នុងវេលាបុព្វល្អាសម័យ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់
 អារុសោលក្ខណៈ មកយើងនឹងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។
 ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មាន
 អាយុថា ករុណា អារុសោ ។ គ្រាដែលព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មាន
 អាយុ កំពុងតែចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង (ដល់មក) ត្រង់កន្លែងមួយក៏បានធ្វើនូវ
 ញញឹមឲ្យប្រាកដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏សួរ
 ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោមហាមោគ្គល្លាន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ចំពោះកិរិយាធ្វើនូវញញឹមឲ្យប្រាកដ (នេះ) ។
 ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អារុសោលក្ខណៈ កាលនេះ
 មិនមែនជាកាលគួរនឹងព្យាករប្រស្នានេះទេ លោកចូរសួរប្រស្នានេះនឹងខ្ញុំ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណត្ថេរដ៏មាន
 អាយុ និងព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរដ៏មានអាយុ ក៏និមន្តទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
 ក្រុងរាជគ្រឹះហើយត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ទើបចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អដ្ឋិសង្ខលិកំ

កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជីសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ
 ជីសីន្នោ ខោ អាយស្មា លក្ខណោ អាយស្មន្តំ មហា-
 មោក្ខល្លានំ ឯតទរោច ឥធាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ
 កិដ្ឋក្រុជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អញ្ញតវស្មី បទេសេ សិតំ
 ចាត្វាកាសិ កោ នុ ខោ អារុសោ មោក្ខល្លាន ហេតុ កោ
 បច្ចយោ សីតស្ស ចាតុកម្មាយាតិ ។ ឥធាហំ អារុសោ
 កិដ្ឋក្រុជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ អដ្ឋិកសង្ខលិកំ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេនំ កិដ្ឋាបិ កង្គាបិ^(១) កុលលាបិ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា ជាសុឡន្តរិកាហិ វិតុទេន្តិ
 វិតុទេន្តិ^(២) វិរាទេន្តិ^(៣) ស្វាស្សន្តំ^(៤) អដ្ឋស្សរំ ករោតិ
 តស្ស មយ្ហំ អារុសោ ឯតទហោសិ អច្ឆរិយំ វត កោ
 អព្ពតំ វត កោ ឯវរុចោបិ នាម សត្តោ ភវិស្សតិ
 ឯវរុចោបិ នាម យត្តោ ភវិស្សតិ ឯវរុចោបិ នាម
 បេតោ ភវិស្សតិ^(៥) ឯវរុចោបិ នាម អត្តការប្បជិ-
 លាកោ ភវិស្សតីតិ ។ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ

១ ឱ. ម. កាកាបិ ។ ២-៣ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ឥទំ បាបទ្វយំ ន ទិស្សតិ ។
 ៤ ម. សោ សុទំ ។ តព្វល្អនាយំ បន សា សុទន្តិ អាគតំ ។ តត្ថ ហិ វុត្តំ សា សុទំ
 អដ្ឋស្សរំ ករោតីតិ ឯត្ថ សុទន្តិ និបាតោ ។ សា អដ្ឋិកសង្ខលិកា អដ្ឋស្សរំ អាតុរស្សរំ ករោ-
 តីតិ អត្តោ ។ ៥ ឯវរុចោបិ នាម បេតោ ភវិស្សតីតិ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

១ ប្រេតឥតមានសាច់ឈាមឡើយ មានតែរាងឆ្អឹង ។ ២-៣ បានពិនិត្យមើលក្នុងគម្ពីរ ទាំងពួងមានអភិធានប្បទីបិកាជាដើម ឃើញថា កង្ក ប្រែថា ខ្លែង កុលល ប្រែថា អាត ឬ ប្រមង់ ។ ត្រង់ កង្កាបិ ក្នុងទីនេះ ឱ. ម. ជា កាកាបិ (ក្អែក) ។ សត្វទាំង ៣ ពួកនេះ មិន មែនសត្វធម្មតាមែនទែនទេ គឺសត្វដែលកើតអំពីបាបកម្មរបស់ប្រេតនោះឯង ។

វិចារេន្តិ ឧត្តរិមនុស្សធម៌ អាយស្មា មហាមោក្ក-
 ល្លាដោ ឧល្លបតីតិ ។ អថខោ ភគវា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ចក្ខុភូតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តិ
 ញាណភូតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តិ យត្រិ ហិ
 ធាម សាវកោ ឯវរូបំ ញស្សតិ វា ទត្ថតិ វា
 សក្ខី វា កវិស្សតិ បុព្វេ វ មេ សោ ភិក្ខុវេ
 សត្តោ ទិដ្ឋោ អហោសិ អបិចាហំ ន ព្យាកាសី
 អហាញោតំ ព្យាករេយ្យំ បរេ ច មេ ន សទ្ធិហេយ្យំ
 យេ មេ ន សទ្ធិហេយ្យំ តេសន្តំ អស្ស ទីយវត្ថំ
 អហិតាយ ទុក្ខាយ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មី-
 យេវ រាជគហោ កោយាតកោ អហោសិ សោ
 តស្ស កម្មស្ស វិចារកេន ពហ្វនិ វស្សានិ ពហ្វនិ
 វស្សសតានិ ពហ្វនិ វស្សសហស្សានិ ពហ្វនិ វស្ស-
 សតសហស្សានិ និរយេ បចិត្វា តស្សេវ កម្មស្ស-
 វិចារការសេសេន ឯវរូបំ អត្តការប្បដិលាភំ បដិសំវេ-
 ទេតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោក្កល្លាដោ អាហា អធាបត្តិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទើបពោលទោស តិះដៀល បង្កុះបង្ហាប់ថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មាន
 អាយុពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 ហៅពួកភិក្ខុមកហើយត្រាស់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំង
 ឡាយមានចក្ខុកើតពិតហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំងឡាយមាន
 ញាណកើតពិតហើយ ព្រោះហេតុថា សាវកនឹងដឹង ឬនឹងឃើញប្រេត
 បែបនេះ ឬថានឹងធ្វើប្រេតបែបនេះឲ្យជាបន្ទាល់ (របស់តថាគត) ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនោះ តថាគតបានឃើញពីក្នុងកាលមុនរួចមកហើយ
 ប៉ុន្តែតថាគតមិនបានសម្តែង ព្រោះថា បើតថាគតសម្តែងទៅ ពពួកជន
 ដទៃមិនជឿ (ពាក្យ) តថាគត ពពួកជនណាដែលមិនជឿតថាគត សេចក្តី
 ដែលមិនជឿនោះនឹងនាំឲ្យខានបានប្រយោជន៍ នាំឲ្យបានសេចក្តីទុក្ខអស់
 កាលយូរអង្វែងដល់ពពួកជនទាំងនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ
 (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតគោ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ដោយកម្មវិបាក
 នោះ អ្នកពិឃាតគោនោះ ទៅឆេះនៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺអស់រយ
 ពាន់សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសេសសល់នៃកម្មវិបាកនោះ ក៏ត្រឡប់មក
 ទទួលផលគឺត្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោគ្គល្លានពោលពាក្យពិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិ

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ មំសបេស្សាទិ

ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានស្សាតិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ
 កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ មំសបេសី
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេនំ កិដ្ឋាបិ កង្កាបិ កុលលាបិ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិតុទេន្តិ^(១) វិតច្ឆេន្តិ វិរាជេន្តិ^(២)
 ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សរំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ
 សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ កោឃាតកោ អហោសិ
 ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ទសំ មំសបិណ្ឌំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេនំ កិដ្ឋាបិ
 កង្កាបិ កុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិតុទេន្តិ
 វិតច្ឆេន្តិ វិរាជេន្តិ ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សរំ ករោតិ ។ បេ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ សា-
 កុណិកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ
 កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ ជិច្ឆរី បុរិសំ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ តមេនំ កិដ្ឋាបិ កង្កាបិ កុលលាបិ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ វិរាជេន្តិ
 ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សរំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ នត្ថិ ។ ២ ឱ. ម. វិរាជេន្តិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនិត្យត្ថ អំពីមំសបេសីប្រេតជាដើម

ទេ ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង
បានឃើញមំសបេសីប្រេត^(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួក
ត្នាត ខ្លែង អាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំងមំសបេសីប្រេត
នោះឯង មំសបេសីប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតគោ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង
។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង
បានឃើញមំសបិណ្ឌប្រេត^(២) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ពពួកត្នាត
ខ្លែង អាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំងមំសបិណ្ឌប្រេតនោះ
ឯង មំសបិណ្ឌប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រានសត្វស្លាប ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង
។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង
បានឃើញបុរស ដែលកើតជានិច្ចវិប្រេត^(៣) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ
អាកាស ពពួកត្នាត ខ្លែង អាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំង
និច្ចវិប្រេតនោះឯង និច្ចវិប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ ប្រេតមានរាងកាយដូចជាចម្រៀកសាច់ ។ ២ ប្រេតមានរាងកាយដូចជាដុំសាច់ ។

៣ ប្រេតមានរាងកាយដូចជាឥស្សរក ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ ឱវត្តិកោ អហោសិ
 ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ធសំ អសិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស
 តេ អសី ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សេវ កាយេ
 ធិបតន្តិ ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ សូករិកោ
 អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្ធសំ សត្តិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ
 តស្ស តា សត្តិយោ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សេវ កាយេ
 ធិបតន្តិ ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ មាតរិកោ
 អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា
 បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ ឧសុលោមំ បុរិសំ វេហាសំ

និយមិដក មហាវិភង្គ

ទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកសម្លាប់សត្វចៀម ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំគិដ្ឋកូដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាអសិលោមប្រេត^(១) កំពុង
 តែអណ្តែតទៅឯអាកាស ដាវទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះ អណ្តែតខ្ពស់
 ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ពូជកាយនៃប្រេតនោះឯង អសិលោម-
 ប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វីរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ
 (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិឃាតជ្រុកចិត្តមជ្ឈិមវិទ្យា ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋកូដ
 បានឃើញបុរសដែលកើតជាសត្តិលោមប្រេត^(២) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ
 អាកាស លំពែងទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះ អណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយ
 ធ្លាក់មកដោតជាប់ពូជកាយនៃប្រេតនោះឯង សត្តិលោមប្រេតនោះ ចេះ
 តែស្រែកថ្វីរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រាន
 ម្រឹគ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ
 ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋកូដ បានឃើញបុរស ដែលកើតជាឧសុលោម-

១ ប្រេតមានដាវដោតជាប់នឹងរាងកាយដូចជារោម ។ ២ ប្រេតមានលំពែងដោតជាប់
 នឹងរាងកាយដូចជារោម ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ឧសុលោមាទិ

កច្ចន្តំ តស្ស តេ ឧសូ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សេវ
 កាយេ និបតន្តិ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជកហោ ការ-
 ណីកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា
 បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ សូចិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ
 កច្ចន្តំ តស្ស តា សូចិយោ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា
 តស្សេវ កាយេ និបតន្តិ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សវំ
 កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ
 រាជកហោ សារថិ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ
 កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ សូចិលោមំ បុរិសំ
 វេហាសំ កច្ចន្តំ តស្ស តា សូចិយោ សីសេ បរិសិក្ខា
 មុខតោ និក្ខមន្តិ មុខេ បរិសិក្ខា ឧរតោ និក្ខមន្តិ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនីតវត្ថុ អំពីឧសុលោមប្រេតជាដើម

ប្រេត^(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ព្រួញទាំងឡាយរបស់ប្រេត
នោះអណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកដោតជាប់ពូជកាយនៃប្រេតនោះ
ឯង ឧសុលោមប្រេតនោះ ចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាពេជ្ឈយាត^(២) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង
។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង
បានឃើញបុរសដែលកើតជាសូចិលោមប្រេត^(៣) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ
អាកាស ម្តុលទាំងឡាយរបស់ប្រេតនោះ អណ្តែតខ្ពស់ឡើង ។ ហើយ
ធ្លាក់មកដោតជាប់នឹងកាយរបស់ប្រេតនោះឯង សូចិលោមប្រេតនោះ ចេះ
តែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជា
ជានាយសារថី ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ
ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជាសូចិ-
លោមប្រេត^(៤) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ដែកស្រួចទាំងឡាយ
របស់ប្រេតនោះ ដោតចូលទៅតាមក្បាល ហើយជ្ជាយចេញមកខាងមាត់
ដោតចូលទៅតាមមាត់ហើយជ្ជាយចេញមកខាងទ្រូង ដោតចូលទៅតាម

១ ប្រេតមានព្រួញដោតជាប់នឹងរាងកាយដូចជាពោម ។ ២ ជាពេជ្ឈយាតបាញ់មនុស្សទោស
ដោយព្រួញ ។ ៣ ប្រេតមានម្តុលដោតជាប់នឹងរាងកាយដូចជាពោម ។ ៤ ប្រេតមានដែកស្រួច
ចាក់ក្តាស់ច្រូងច្រាង នាពេលកាយដូចជាពោម ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧបេ បរិសិទ្ធា ឧទរតោ និក្ខមន្តិ ឧទរេ បរិសិទ្ធា
 ឡូហិ និក្ខមន្តិ ឡូសុ បរិសិទ្ធា ជជ្ឈាហិ និក្ខមន្តិ
 ជជ្ឈាសុ បរិសិទ្ធា ចារេហិ និក្ខមន្តិ ស្វាស្សុនំ
 អន្តស្សុរំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ
 សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជកហោ សូចិកោ^(១) អហោសិ
 ។ បេ ។ ឥធាហំ អារុសោ កិជ្ឈក្ខជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្ធសំ កុម្មណ្ហំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ
 សោ^(២) កច្ឆន្តោមិ តេ វ អណ្ណោ ខន្ធោ អាហេបេត្វា
 កច្ឆតិ និសីទន្តោមិ តេស្វេវ អណ្ណោសុ និសីទតិ
 តមេនំ កិជ្ឈាមិ កង្កាមិ កុលលាមិ អនុប្បតិក្ខា
 អនុប្បតិក្ខា វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ វិរាជេន្តិ ស្វាស្សុនំ
 អន្តស្សុរំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ
 ឥមស្មីយេវ រាជកហោ តាមក្ខុដោ អហោសិ ។ បេ ។
 ឥធាហំ អារុសោ កិជ្ឈក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ធសំ បុរិសំ កូចក្ខុបេ សសីសកំ និម្មត្តំ ។ បេ ។

១ ឱ. ម. សូចិកោ ។ ២ ឱ. ស ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ឡើងហើយធ្វាយចេញមកខាងពោះ ដោតចូលទៅតាមពោះ ហើយធ្វាយ
ចេញមកខាងក្លៅ (ទាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមក្លៅ (ទាំងពីរ) ហើយ
ធ្វាយចេញមកខាងស្មង់ (ទាំងពីរ) ដោតចូលទៅតាមស្មង់ (ទាំងពីរ)
ហើយធ្វាយចេញមកខាងជើង (ទាំងពីរ) សូចិលោមប្រេតនោះចេះតែ
ស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជា
អ្នកញុះញង់គេក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ
ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជា
កុម្មណ្ឌប្រេត^(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ប្រេតនោះកាលបើដើរ
លុះតែលើកអណ្តូងទាំងនោះលី ទើបដើរទៅបាន កាលបើអង្គុយ ក៏ចេះ
តែអង្គុយសង្កត់លើអណ្តូងទាំងនោះឯង ពពួកគ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាម
ចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំង កុម្មណ្ឌប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអាមាត្យអ្នកវិនិច្ឆ័យក្តី
នៃអ្នកស្រុកដោយអំពើវៀច ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាល
អាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បាន
ឃើញបុរសដែលលិចចុះទាំងក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលាមក^(២) ។ បេ ។

១ ប្រេតមានអណ្តូង (ពង្សា) ប៉ុនក្តមយ៉ាងធំ ។ ២ ហៅតូចខាទីប្រេត ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ គូថខាទិវត្ថុ

ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ សមស្មីយេវ រាជគហោ បរ-
 ទារិកោ^(១) អហោសិ ។ បេ ។ សធាហំ អារុសោ
 កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ បុរិសំ កូថ-
 ក្ខបេ សសីសកំ និម្ពុត្តំ ឧកោហិ ហត្ថេហិ កូថំ
 ខាទន្តំ ។ បេ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ សមស្មីយេវ
 រាជគហោ ទដ្ឋព្រាហ្មណោ អហោសិ សោ កស្សបស្ស
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចនេ ភិក្ខុសង្ឃំ ភត្តេន និមន្តេត្វា
 ទោណិយា កូថស្ស បូរាបេត្វា កាលំ អាហោចាបេត្វា
 ឯតទរោច សតោ^(២) កោន្តោ យាវទត្ថំ ភុញ្ញន្តុ ចេវ
 ហរន្តុ ចាតិ សោ តស្ស កម្មស្ស វិចាកេន ពហ្វនិ
 វស្សានិ ពហ្វនិ វស្សសតានិ ពហ្វនិ វស្សសហស្សានិ
 ពហ្វនិ វស្សសតសហស្សានិ និរយេ បចិត្វា តស្សេវ
 កម្មស្ស វិចាការសេសេន ឯវរូបំ អត្តការប្បដិលាកំ
 បដិសំវេទេតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានោ អាហា
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានស្សាតិ ។ បេ ។ សធាហំ
 អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ

១ ម. បារទារកោ ។ ២ ឱ.ម. អហោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនីតវត្ថុ និទានតូចខាទិប្រេត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកធ្វើបរទារកម្ម ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញបុរសដែលលិចចុះទាំងក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅ
 លាមក^(១) កំពុងតែ (ចាប់) លាមកដោយដៃទាំងពីរស៊ី ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាព្រាហ្មណ៍កំណាចក្នុងក្រុង
 រាជគ្រឹះនេះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះ កាលក្នុងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាម
 កស្សប បាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃដោយ (ពាក្យថានិមន្តឆាន់) ភត្តាហារ ក៏ចាក់
 លាមកពេញក្នុងស្នូករួចហើយ ប្រើគេឲ្យប្រាប់ភត្តកាលថា^(២) បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់ (ចង្អាន់) ទាល់ឆ្អែតក្នុងទី
 នេះផង សូមនិមន្តយក (ចង្អាន់) អំពីទីនេះទៅផង ដោយកម្មវិបាកនោះ
 ព្រាហ្មណ៍កំណាចនោះ ក៏ឆេះនៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺអស់រយ-ពាន់
 សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយសំណល់នៃកម្មវិបាកនោះឯង ក៏បានមកសោយ
 នូវផលកម្ម ដែលត្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវ
 អាបត្តិទេ ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ

១ ហៅតូចខាទិប្រេត ។ ២ ពេលដែលចាត់ចែងចង្អាន់ស្រេចហើយ ត្រូវនិមន្តឆាន់ ។

ជិច្ឆវី ឥត្ថី វេហាសំ កច្ឆន្តី តមេនំ កិដ្ឋាបិ កក្កាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ
 វិរាជេន្តិ ស្វាស្សុន្នំ^(១) អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា ភិក្ខុវេ ឥត្ថី ឥមស្មីយេវ រាជកហោ អតិចារិដ្ឋិ
 អហោសិ ។ បេ ។ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានោ អាហា
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានស្សាតិ ។ បេ ។ ឥនាហំ
 អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ ឥត្ថី
 ទុក្ខន្នំ មដ្កលី វេហាសំ កច្ឆន្តី តមេនំ កិដ្ឋាបិ កក្កាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ
 វិរាជេន្តិ ស្វាស្សុន្នំ^(២) អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា ភិក្ខុវេ ឥត្ថី ឥមស្មីយេវ រាជកហោ ឥក្ខ-
 ណិកា អហោសិ ។ បេ ។ ឥនាហំ អារុសោ កិដ្ឋ-
 ក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ ឥត្ថី ឧប្បក្កំ
 ឱកិលិដ្ឋិ ឱកិរណី វេហាសំ កច្ឆន្តី ស្វាស្សុន្នំ
 អដ្ឋស្សំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសា ភិក្ខុវេ ឥត្ថី

 ១-២ ម. សា សុទ្ធំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

អំពីភ្នំគិដ្ឋកូដ បានឃើញស្រីដែលកើតជានិច្ចវិប្រេត^(១) កំពុងតែអណ្តែត
 ទៅឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះ
 ជញ្ជាំងនិច្ចវិប្រេតនោះឯង និច្ចវិប្រេតនោះ ចេះតែស្រែកថ្វីរ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាស្រីប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តី
 ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោល
 នូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។
 ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលកំពុងចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋកូដ បាន
 ឃើញស្រីដែលកើតជាមង្គលីប្រេត^(២) មានភ្លិនស្អុយ កំពុងតែអណ្តែតទៅ
 ឯអាកាស ពពួកគ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាមចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំង
 មង្គលីប្រេតនោះឯង មង្គលីប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វីរ ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាស្រីមេមត់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះ
 ឯង ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋ-
 កូដ បានឃើញស្រីដែលកើតជាឱកិលិនីប្រេត^(៣) ឆេះរោលដោយរងើក
 ភ្លើង មានរងើកភ្លើងធ្លាក់ស្រោចលើខ្លួន (ក្តៅអន្ទះសា) កំពុងតែអណ្តែត
 ទៅឯអាកាស ឱកិលិនីប្រេតនោះចេះតែស្រែកថ្វីរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ ប្រេតមានរាងកាយរងាឥតស្បែក ។ ២ ប្រេតមានរាងកាយអាក្រក់គួរខ្ពើមឆ្អើម ។
 ៣ ប្រេតមានរាងកាយស្រោចដោយរងើកភ្លើង ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អសីសកពន្ធាទិ

កាលិដ្ឋស្ស រញ្ជោ អត្តមហោសី អហោសិ^(១) សា
 ឥស្សាបកតា សបត្តី អដ្ឋារកជាហោន ឱកិរិ ។ បេ ។
 ឥធាហំ អារុសោ កិដ្ឋក្វជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ធសំ អសីសកពន្ធំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស ឧវ
 អក្ខិណិ ចេវ ហោន្តិ មុខញ្ច តមេនំ កិដ្ឋាបិ កដ្ឋាបិ
 កុលលាបិ អនុប្បតិក្វា អនុប្បតិក្វា វិតុទេន្តិ វិតច្ឆេន្តិ
 វិរាជេន្តិ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 កិត្តុវេ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជកហោ ធាមរិកោ^(២)
 ធាម ចោរឃាតកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥធាហំ
 អារុសោ កិដ្ឋក្វជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ
 កិត្តុ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស សដ្ឋាទិបិ អាទិត្តា
 សម្បជ្ជលិតា សញ្ញោតិក្វតា បត្តោបិ អាទិត្តោ
 សម្បជ្ជលិតោ សញ្ញោតិក្វតោ កាយពន្ធនំបិ អាទិត្តំ
 សម្បជ្ជលិតំ សញ្ញោតិក្វតំ កាយោបិ អាទិត្តោ
 សម្បជ្ជលិតោ សញ្ញោតិក្វតោ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សំ
 ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិត្តុវេ កិត្តុ កស្សបស្ស
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចារចនេ ចាបកិត្តុ អហោសិ ។ បេ ។

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ នត្ថិ ។ ២ ឱ. ម. ហារិកោ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនិត្យវត្ថុ និទានអំពីអសីសកពន្ធប្រេតជាដើម

ទាំងឡាយ ស្រីនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជាអគ្គមហេសីនៃស្តេចក្នុងដែនកលិង្គ
ជាស្រីមានចិត្តឫស្សា បានចាក់រងើកភ្លើងមួយអំបែងលើស្រីជាសត្រូវ
។ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង
បានឃើញអសីសកពន្ធប្រេត^(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស ប្រេត
នោះមានភ្នែកនិងមុខនៅត្រង់ទ្រូង ពពួកគ្នាត ខ្វែង រអាត ដេញតាម
ចោមឆាបចឹកចោះជញ្ជាំងនូវអសីសកពន្ធប្រេតនោះឯង ប្រេតនោះ ចេះ
តែស្រែកថ្វូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះ (កាលពីដើម) ជា
ជាអ្នកពិឃាតចោរឈ្មោះទាមរិក ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាល
អារុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញភិក្ខុ^(២)
កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស សង្ឃារបស់ភិក្ខុនោះភ្លឺ មានភ្លើងឆេះភ្លឺ
សន្ទោសន្ទោ បាត្រភ្លឺ ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ទោសន្ទោ វត្ថុពន្ធចង្កេះភ្លឺ
ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ទោសន្ទោ រាងកាយរបស់ភិក្ខុនោះភ្លឺ ក៏មានភ្លើងឆេះ
ភ្លឺសន្ទោសន្ទោ ភិក្ខុនោះ ចេះតែស្រែកថ្វូរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនុ៎ះ ជាភិក្ខុបាបក្នុងសាសនានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ។ បេ ។

១ ប្រេតឥតក្បាលមានរូបសណ្ឋានដូចសាកអសុភដាច់ក្បាល ។ ២ ហៅភិក្ខុប្រេត
គឺប្រេត មានភេទដូចជាភិក្ខុ ។

ឥធាហំ អារុសោ កិដ្ឋក្ខជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ធសំ ភិក្ខុនី ។ បេ ។ អន្ធសំ សិក្ខុមាណំ អន្ធសំ
 សាមណេរំ អន្ធសំ សាមណេរី វេហាសំ កច្ឆន្តី តស្សា
 សង្ឃាជិបិ អាទិត្តា សម្បជ្ជលីតា សញ្ញោតិក្ខតា^(១)
 បត្តោបិ អាទិត្តោ សម្បជ្ជលីតោ សញ្ញោតិក្ខតោ^(២)
 កាយពន្ធនំបិ អាទិត្តំ សម្បជ្ជលីតំ សញ្ញោតិក្ខតំ^(៣)
 កាយោបិ អាទិត្តោ សម្បជ្ជលីតោ សញ្ញោតិក្ខតោ
 ស្វាស្សុនំ អដ្ឋស្សរំ ករោតិ តស្ស មយ្ហំ អារុសោ
 ឯតទហោសិ អន្ធវិយំ វត កោ អព្វតំ វត កោ
 ឯវរូចោបិ នាម សត្តោ ភវិស្សតិ ឯវរូចោបិ នាម
 យក្ខោ ភវិស្សតិ ឯវរូចោបិ នាម បេតោ ភវិស្សតិ
 ឯវរូចោបិ នាម អត្តការប្បជិលាកោ ភវិស្សតីតិ ។ ភិក្ខុ
 ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ អាយស្មា
 មហាមោក្ខល្លានោ ឧលុបតីតិ ។ អថខោ ភក្ខវា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ចក្ខុក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា

១-២-៣ យមិធ សញ្ញោតិក្ខតា សញ្ញោតិក្ខតោ សញ្ញោតិក្ខតន្តិ លិខិយតិ តំ
 កត្តចិ សញ្ញោតិក្ខតា សញ្ញោតិក្ខតោ សញ្ញោតិក្ខតន្តិ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុង បានឃើញ
 ភិក្ខុនី^(១) ។ បេ ។ ឃើញសិក្ខមានា^(២) បានឃើញសាមណេរ^(៣)
 បានឃើញសាមណេរី^(៤) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាកាស សង្ឃាដំរើបស្គម
 សាមណេរីនោះក្តី មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ទោសន្ទោ បាត្រក្តីក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺ
 សន្ទោសន្ទោ វត្ថុពន្លឺចង្កេះក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ទោសន្ទោ រាងកាយក្តី
 ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លឺសន្ទោសន្ទោ សាមណេរីនោះចេះតែស្រែកប្លែក ម្នាល
 អាវុសោលក្ខណៈ ខ្ញុំក៏មានបរិវិតក្តីថា យីអើហ្ន៎ (នេះហៅពេញ) ជា
 អស្ចារ្យ យីអើហ្ន៎ មិនដែលកើតមានសោះឡើយ សត្វបែបនេះនឹង
 ត្រឡប់ទៅជាមានខ្វះទេតើ យក្សបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្វះ ប្រេត
 បែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមានខ្វះ កិរិយាត្រឡប់បាននូវអត្តភាពបែបនេះ
 ក៏សឹងមានខ្វះដែរតើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល
 បន្តុះបង្គាប់ថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្ម ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវនេះសាវ័កទាំងឡាយ

១ ហៅភិក្ខុនីប្រេត ។ ២ ហៅសិក្ខមានាប្រេត ។ ៣ ហៅសាមណេរប្រេត ។ ៤ ហៅ
 សាមណេរីប្រេត ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សាមណេរីវត្ថុ

វិហារន្តិ ញ្ញាណភូតា វត ភិក្ខុវេ សាវកា វិហារន្តិ
 យត្រិ ហិ នាម សាវកោ ឯវ្យុបំ ញ្ញស្សតិ វា
 ទក្ខតិ វា សក្ខិ វា កវិស្សតិ បុព្វេ វ មេ សា
 ភិក្ខុវេ សាមណេរី ទិដ្ឋា អហោសិ អបិចាហំ ន
 ព្យាកាសី អហាញោតំ ព្យាកវេយ្យំ បវេ ច មេ ន
 សទ្ធមោយ្យំ យេ មេ ន សទ្ធមោយ្យំ តេសន្តំ
 អស្ស ទីយវត្ថំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ឯសា ភិក្ខុវេ
 សាមណេរី កស្សបស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចនេ
 ចាបសាមណេរី អហោសិ សា តស្ស កម្មស្ស
 វិចាកេន ពហ្វនិ វស្សនិ ពហ្វនិ វស្សសតានិ
 ពហ្វនិ វស្សសហស្សនិ ពហ្វនិ វស្សសតសហស្សនិ
 និរយេ បចិត្តា តស្សេវ កម្មស្ស វិចាការសេសេន
 ឯវ្យុបំ អត្តការប្បដិលាភំ បដិសំវេទេតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ
 មោក្ខល្លាដោ អាហា អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្លា-
 នស្សតិ ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនីតវត្ថុ និទានសាមណេរីប្រភេទ

មានចក្ខុកើតពិតហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំងឡាយមាន
 ញាណកើតពិតហើយ ព្រោះហេតុថា សាវកនឹងដឹងឬនឹងឃើញសាម-
 ណេរីបែបនេះ ឬថានឹងធ្វើនូវសាមណេរីបែបនេះឲ្យជាបន្ទាល់ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សាមណេរីនោះ គឺថាគតបានឃើញតាំងពីក្នុងកាលមុនរួចមក
 ហើយដែរ តែគតថាគតមិនបានសម្តែងប្រាប់ ព្រោះថា បើគតថាគតសម្តែង
 ប្រាប់ទៅ ជនទាំងឡាយឯទៀតគេក៏មិនជឿ ពួកជនណាដែលមិនជឿ
 ពាក្យគតថាគត សេចក្តីដែលមិនជឿនោះ នឹងនាំឲ្យបាននូវកម្មមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ នឹងនាំឲ្យបានសេចក្តីទុក្ខអស់កាលយូរអង្វែង ដល់ជនទាំងនោះ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនុំជាសាមណេរីបាប ក្នុងសាសនាព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ដោយកម្មវិបាកនោះ សាមណេរីនោះឆេះ
 នៅក្នុងនរកអស់ឆ្នាំដ៏ច្រើន គឺថា អស់រយ-ពាន់-សែនឆ្នាំដ៏ច្រើន ដោយ
 សំណល់នៃកម្មវិបាកនោះ ទើបបានមកសោយផលកម្ម ដែលត្រឡប់បាន
 នូវអត្តភាពបែបនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៩៦] អថខោ អាយស្មា មោក្កល្លានោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ យតាយំ អារុសោ តថោទា សន្នតិ សោ
 ទហោ អច្ឆោទកោ សីតោទកោ សាតោទកោ សេតោ-
 ទកោ សុបតិស្តោ រមណីយោ បហូតមច្ឆកច្ឆថោ ចក្ក-
 មត្តានិ ច បទុមាទិ បុប្ផន្តិ អថ ច បនាយំ តថោទា
 កុចិតា^(១) សន្នតីតិ ។ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ វិចារេន្តិ
 កចំ ហិ នាម អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ វរុ
 វត្ថុតិ យតាយំ អារុសោ តថោទា សន្នតិ សោ
 ទហោ អច្ឆោទកោ សីតោទកោ សាតោទកោ
 សេតោទកោ សុបតិស្តោ រមណីយោ បហូតមច្ឆកច្ឆថោ
 ចក្កមត្តានិ ច បទុមាទិ បុប្ផន្តិ អថ ច បនាយំ
 តថោទា កុចិតា^(២) សន្នតីតិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ អា-
 យស្មា មហាមោក្កល្លានោ ឧលូបតីតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ យតាយំ ភិក្ខុវេ តថោទា
 សន្នតិ សោ ទហោ អច្ឆោទកោ សីតោទកោ
 សាតោទកោ សេតោទកោ សុបតិស្តោ រមណីយោ
 បហូតមច្ឆកច្ឆថោ ចក្កមត្តានិ ច បទុមាទិ បុប្ផន្តិ

១-២ តព្វណ្ណនាយំ កុដ្ឋិតាតិ លិខិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៩៦] គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ស្ទឹង
 តបោទានេះហូរមកអំពីអន្ទង់ទឹកណា អន្ទង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់
 ទឹកឆ្ងាញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដ៏ល្អ គួរជាទីរីករាយ មានត្រីនិង
 អណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង់ (នៃរថ) រីកស្កុសស្កាយ
 តែថាស្ទឹងតបោទានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វី ព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ស្ទឹងតបោទានេះហូរមកអំពីអន្ទង់ទឹកណា អន្ទង់
 នោះ មានទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកឆ្ងាញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដ៏ល្អ គួរ
 ជាទីរីករាយ មានត្រីនិងអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង់
 (នៃរថ) រីកស្កុសស្កាយ តែថាស្ទឹងតបោទានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ព្រះ
 មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតី) ។ ទើប
 ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ទឹងតបោទានេះហូរមកអំពីអន្ទង់ទឹកណា អន្ទង់នោះ មាន
 ទឹកថ្លា ទឹកត្រជាក់ ទឹកឆ្ងាញ់ ទឹកស្អាត មានកំពង់ដ៏ល្អ គួរជាទីរីករាយ
 មានត្រីនិងអណ្តើកដ៏ច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង់ (នៃរថ) រីក

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ពិម្ពិសារសង្ខារមោ

អបិចាយំ ភិក្ខុវេ តថោទា ទ្វិន្នំ មហានិរយានំ អន្ត-
 រិកាយ អាគច្ឆតិ តេនាយំ តថោទា កុចិតា
 សន្ធិតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានោ អាហា អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ មោក្កល្លានស្សាតិ ។

[២៩៧] តេន ខោ បន សមយេន រាជា មាគនោ
 សេនិយោ ពិម្ពិសារោ លិច្ឆវីហិ សទ្ធិំ សង្កាមេន្តោ
 បកត្តោ ហោតិ ។ អថ រាជា បច្ឆា សេនំ សង្ក្ខន្ធិត្វា
 លិច្ឆវិយោ^(១) បរាជេសិ ។ សង្កាមេ ច នន្ទិ ចរតិ
 រញ្ញោ លិច្ឆវិយោ^(២) បកត្តាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 មហាមោក្កល្លានោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ រាជា អារុសោ
 លិច្ឆវីហិ បកត្តោ សង្កាមេ ច នន្ទិ ចរតិ រញ្ញោ លិច្ឆវិយោ

១ លិច្ឆវី វា លិច្ឆវិនោ វាតិ អម្ពាភំ ខន្តិ ។ ២ ឱ.ម. លិច្ឆវី ។

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទទី ៤ វិនីតវត្ថុ អំពីសង្គ្រាមនៃព្រះបាទពិម្ពិសារ

ស្តុសស្តាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែស្ទឹងតបោទានេះ មកតាមចន្លោះនៃ
មហានរកទាំងពីរ^{១)} ព្រោះហេតុនោះ បានជាស្ទឹងតបោទានេះ មានទឹក
ក្តៅហូរមក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៩៧] សម័យនោះ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមពិម្ពិសារជាឥស្សរៈក្នុង
ដែលមគធៈ ជាអធិបតីលើសេនា កំពុងតែតស្រ្តាមជាមួយនឹងពពួកស្តេច
លិច្ឆវី ក៏ទ្រង់បាក់ទ័ព (បរាជ័យ) ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក ព្រះ
រាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនា ហើយទ្រង់ផ្ទាញ់ពពួកស្តេច
លិច្ឆវីបានវិញ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ឲ្យទ្វងវិជយភេរីទៅក្នុងទីសង្គ្រាមដោយ
ប្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆវី ព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យបាក់ទ័ព (បរា-
ជ័យ) បានហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បាន
ហៅពួកភិក្ខុមកហើយប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិ-
សារទ្រង់ផ្ទាញ់ពពួកស្តេចលិច្ឆវីបានហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យទ្វងវិជយភេរីទៅ
ក្នុងទីសង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆវីព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យ

១ អដ្ឋកថាពន្យល់សេចក្តីថា មានមហាបេតលោក គឺលោកជាស្ថានលំនៅដ៏ធំសម្រាប់
ពួកប្រេតនៅចំក្រុងរាជគ្រឹះ ស្ទឹងតបោទានេះ មកតាមចន្លោះនៃមហាលោហកុម្មិនរកទាំងពីរ ត្រង់
មកលើមហាបេតលោកនោះ ព្រោះហេតុដូច្នេះ បានជាមានទឹកក្តៅហូរមក ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បកត្តាតិ ។ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ
 កងំ ហិ ឆាម អាយស្មា មហាមោត្តល្លាណោ
 ឯវំ រក្ខតិ រាជា អារុសោ លិច្ឆវីហិ បកត្តោ
 សង្កាមេ ច នន្ទិ ចរតិ រញ្ញា លិច្ឆវិយោ បកត្តាតិ
 ឧត្តរិមនុស្សធម៌ អាយស្មា មហាមោត្តល្លាណោ ឧល្ល-
 បតីតិ ។ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បបមំ
 ភិក្ខុវេ រាជា លិច្ឆវីហិ បកត្តោ អថ រាជា បច្ឆា
 សេនំ សង្កឡត្វា លិច្ឆវិយោ បរាជេសិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ
 មោត្តល្លាណោ អាហា អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោត្តល្លា-
 នស្សាតិ ។

[២៩៨] អថខោ អាយស្មា មហាមោត្តល្លាណោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឥធាហំ អារុសោ សប្បិទិកាយ នទិយា តីវេ
 អាណេញំ សមាធិ សមាបន្នោ ឆាកានំ ឱកយ្ហ ឧត្ត-
 រន្តានំ កោញំ កហេន្តានំ សច្ចំ អស្សោសិន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បាក់ទ័ព (បរាជ័យ) បានហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វីក៏ព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះថា
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់ផ្ទៀងផ្ទាញ់ពួកស្តេចលិច្ឆវីបាន
 ហើយ ក៏ទ្រង់ឲ្យទ្រង់វិជយភេរីទៅក្នុងទីសង្គ្រាមដោយប្រកាសសេចក្តីថា
 ពួកស្តេចលិច្ឆវីព្រះរាជាទ្រង់ឲ្យបាក់ទ័ព (បរាជ័យ) បានហើយ ព្រះ
 មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតី) ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់បាក់ទ័ព (ប-
 រាជ័យចាញ់) ពួកស្តេចលិច្ឆវីជាន់ដំបូង លុះកាលជាខាងក្រោយ ស្តេច
 ទ្រង់ឲ្យកេណ្ឌប្រមូលពួកសេនាបាន ទើបផ្ទៀងផ្ទាញ់ពួកស្តេចលិច្ឆវីបានវិញ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៩៨] ត្រាវនោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកហើយ ប្រាប់ថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូល
 សមាធិតតមានកម្រើកប្រែប្រួល ទៀបឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះសប្បនិកា បានឮសូរ
 សម្រែកដំរីទាំងឡាយ ដែលកំពុងតែចុះឡើងស្រែកបន្ធិកោញនាទ^(១) ។

១ ដាក់ប្រមោយក្នុងមាត់ ជញ្ជូចឮសូរដូចជាសម្រែកក្រៀល ។

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សោភិតត្ថេរនិទានំ

ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ ឆាម
 អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាដោ ឯវំ វក្ខតិ ឥធាហំ
 អារុសោ សប្បិទិកាយ នទិយា តីវេ អានេញ្ចំ
 សមាធិ សមាបន្នោ ឆាតានំ ឱកយ្ហ ឧត្តរន្តានំ
 កោញ្ចំ កោណ្ឌានំ សង្ខំ អស្សោសិទ្ធិ ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មំ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាដោ ឧល្លបតីតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ អត្ថេសោ ភិក្ខុវេ
 សមាធិ សោ ច ខោ អបរិសុទ្ធា សង្ខំ ភិក្ខុវេ មោក្ខ-
 ល្លាដោ អាហា អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្លានុស្សាតិ ។

[២៩៩] អថខោ អាយស្មា សោភិតោ ភិក្ខុ អា-
 មន្តេសិ អហំ អារុសោ បញ្ច កប្បសតានិ អនុស្ស-
 រាមីតិ ។ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ
 ហិ ឆាម អាយស្មា សោភិតោ ឯវំ វក្ខតិ អហំ
 អារុសោ បញ្ច កប្បសតានិ អនុស្សរាមីតិ ឧត្តរិមនុស្ស-
 ធម្មំ អាយស្មា សោភិតោ ឧល្លបតីតិ ។ ភកវតោ

បារាជិកកណ្តា សិក្ខាបទី ៤ វិនីតវត្ថុ និទានព្រះសោភិតត្ថេរ

ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វី បាន
ជាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំង-
ឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូលសមាធិឥតមានកម្រើកប្រែប្រួល ទៀបឆ្នេរស្ទឹង
សប្បុរិកាបានឮសូរសម្រែកដំរីទាំងឡាយ ដែលកំពុងចុះឡើងស្រែកបន្ទី
កោញនាទ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម
(ទេតី) ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិនុ៎ះមាន ប៉ុន្តែសមាធិនោះ
មិនបរិសុទ្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានពោលនូវពាក្យពិត ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ មោគ្គល្លានមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២៩៩] គ្រានោះ ព្រះសោភិតត្ថេរដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង-
ឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកជាតិ
បានប្រមាណ ៥០០ កល្ប ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តុះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វី បានជាព្រះសោភិតត្ថេរដ៏មានអាយុពោលយ៉ាង
នេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកជាតិបានប្រមាណ ៥០០ កល្ប
ព្រះសោភិតត្ថេរដ៏មានអាយុ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម (ទេតី) ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អត្ថេសា ភិក្ខុវេ សោភិតស្ស
 សា ច ខោ ឯកាយេវ ជាតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ
 សោភិតោ អាហា អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ សោភិតស្សាតិ ។

ចតុត្ថបារាជិកំ និដ្ឋិតំ ។

[៣០០] ឧទ្ធិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចារាជិកា
 ធម្មា យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ វា អញ្ញតរំ វា អា-
 បច្ឆិត្វា ន លភតិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ សំវាសំ យថា
 បុរេ តថា បច្ឆា ចារាជិកោ ហោតិ អសំវា-
 សោ ។ តត្ថាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុរលឹកជាតិបានមែន តែថារលឹកបានត្រឹម
 តែជាតិ ១ ប៉ុណ្ណោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុពោលនូវពាក្យពិត
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

បារាជិកទី ៤ ចប់ ។

[៣០០] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះបារាជិក
 ទាំង ៤ ដែលខ្ញុំបានសម្តែងហើយនេះ បណ្តាអាបត្តិទាំង ៤ នុ៎ះ ភិក្ខុណា
 ត្រូវអាបត្តិណាមួយហើយ ក៏មិនបាននូវកិរិយានៅរូបរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំង-
 ឡាយឡើយ ភិក្ខុនោះជាបារាជិករកសំវាសគ្មាន កាលពីមុនយ៉ាងណាមិញ
 ខាងក្រោយក៏ដូច្នោះដែរ^(១) ។ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិបារាជិកទាំង ៤ នោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ
 ហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគម្រប់ពីរដងទៀត លោកទាំងឡាយជាអ្នក

១ អង្គកថា ពន្យល់សេចក្តីថា កាលដែលបុគ្គលនោះនៅជាគ្រហស្ថ ឬ នៅជា
 សាមណេរ មិនអាចរូបរួមសង្ឃកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយបាន យ៉ាងណា លុះដល់ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ក៏ដូច្នោះដែរ ។

៣៧៧

បារាជិកកណ្តោ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស តស្សទ្វានំ

ទុតិយម្បិ	បុច្ឆាមិ	កក្ខិត្ត	បរិសុទ្ធា	តតិយម្បិ
បុច្ឆាមិ	កក្ខិត្ត	បរិសុទ្ធា	បរិសុទ្ធទ្វេត្តាយស្មុទ្ពោ	
តស្មា	តុល្លា	។	វេរមេតំ	ជារយាមីតិ ។

បារាជិកកណ្តាំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សទ្វានំ

មេដុនាទិន្ននាណញ្ច	មនុស្សវិក្កហុត្តរិ
ចារាជិកានិ ចត្តារិ	នេជ្ជវត្ថុ អសំសយាតិ ។

បារាជិកកណ្តា ឧទ្ទាននៃសិក្ខាបទទី ៤ របស់បារាជិកកណ្តានោះ

បរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគម្រប់ ៣ ដងទៀត លោកទាំង
ឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ
ហើយក្នុងបារាជិកាបត្តិទាំង ៤ នេះ ព្រោះហេតុដូច្នេះ បានជាស្ងៀម ។
ខ្ញុំព្រះករុណាដឹងថា លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយ ដោយហេតុដែល
ស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

បារាជិកកណ្តា ចប់ ។

ចំនួនសិក្ខាបទរបស់បារាជិកកណ្តានោះ

បារាជិកសិក្ខាបទទាំង ៤ គឺសេពមេបុន ១ លួចទ្រព្យគេ ១
សម្លាប់មនុស្ស ១ ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម៌ ១ ហៅថាឆេដ្ឋវត្ថុ
(វត្ថុដាច់ចាកភិក្ខុភាវៈ) មិនត្រូវសង្ស័យឡើយ ។

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ការប្រែជាភាសាឡាតាំងទំព័រដើម.....	ខ
និយមវចនៈ.....	គ
អារម្ភកថាព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះសីហនុវិហារ.....	ង
អារម្ភកថារបស់ក្រុមជំនុំ.....	ឈ
សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន.....	ទ

វេរញ្ញកណ្តា	១

សម្តែងអំពីវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍ពេលបង្ហាត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ.....	៣
សម្តែងអំពីសេចក្តីប្រៀបធៀបដោយកូនមាន់.....	១១
សម្តែងអំពីត្រៃវិជ្ជា.....	១៣
សម្តែងអំពីស្រុកវេរញ្ញាអត់បាយ.....	១៩
សម្តែងអំពីព្រាហ្មចរិយធម៌មិនស្ថិតនៅយូរ.....	២៣
ពាក្យពោលប្រារព្ធនូវសេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ.....	២៧
សម្តែងអំពីពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ផ្ទះវេរញ្ញព្រាហ្មណ៍.....	៣១

បារាជិកកណ្តាសិក្ខាបទទី ១	៣៥

និទានសុទិទ្ធិភិក្ខុ.....	,,
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង.....	៥៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ទី ១ និទានមេស្វា.....	៦៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ទី ២ និទានវេជ្ជបុត្តកភិក្ខុ.....	៧១
ចំណែកសិក្ខាបទ.....	៧៣
លក្ខណៈមិនពោលលាសិក្ខាបទ.....	៧៥

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

លក្ខណៈពេលលាសិក្ខា.....	៨៣
លក្ខណៈមិនពេលលាសិក្ខា.....	៨៧
របៀបសម្តែងអំពីអង្គជាតិនិងទ្វារមគ្គុតតស្រោមទ្រនាប់.....	៩១
របៀបសម្តែងអំពីអង្គជាតិនិងទ្វារមគ្គមានស្រោមទ្រនាប់.....	១០៧
វិនិត្យវត្ថុ រឿងភិក្ខុមិនបានពេលលាសិក្ខាជាដើម.....	១១៣

បារាជិកកណ្តាលសិក្ខាបទ ទី ២

១៣៥

និទានធនិយភិក្ខុ.....	„
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង.....	១៤៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់.....	„
ចំណែកសិក្ខាបទ.....	១៥១
និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងផែនដី.....	១៥៥
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់.....	១៧៣
អាការនៃអវហារ.....	១៧៥
វិនិត្យវត្ថុ រឿងភិក្ខុត្រេចទៅបិណ្ឌបាតជាដើម.....	១៨៥

បារាជិកកណ្តាលសិក្ខាបទ ទី ៣

២២២

និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង.....	„
និយាយអំពីអាណាបានស្សតិសមាធិ.....	២២៩
និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់.....	២៣៣
ចំណែកសិក្ខាបទ.....	២៣៩
និយាយអំពីប្រយោគបង្គាប់.....	២៤៣

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
និយាយអំពីពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់.....	២៤៧
និយាយអំពីដំណើរសម្លាប់ដោយរូបជាដើម.....	២៥១
និយាយអំពីដំណើរបង្គាប់ឲ្យស្លាប់ជាដើម.....	២៥៥
វិនីតវត្ថុ រឿងភិក្ខុពណ៌នាសេចក្តីស្លាប់ជាដើម.....	២៥៧
បារាជិកកណ្តាសិក្ខាបទ ទី ៤	២៨៥
រឿងភិក្ខុពោលអូតខត្តវិមនុស្សធម្ម.....	២៨៧
រឿងពួកភិក្ខុនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុទា.....	២៨៩
និយាយអំពីមហាថោរ ៥ ពួក.....	២៩៣
សេចក្តីបញ្ញត្តជាដំបូង.....	២៩៧
សេចក្តីបញ្ញត្តជាបន្ទាប់.....	„
ចំណែកសិក្ខាបទ.....	២៩៩
និយាយអំពីខត្តវិមនុស្សធម្មមានឈានជាដើម.....	៣០៣
និយាយអំពីសុទ្ធិកជ្ឈាន.....	៣១១
និយាយអំពីមគ្គជាដើម.....	៣១៣
និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក.....	៣១៩
និយាយអំពីពទ្ធចក្ក.....	៣២៥
និយាយអំពីបេយ្យាល ១៥.....	៣៣៩
វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីសេចក្តីតាំងចិត្តជាដើម.....	៣៤៧
វិនីតវត្ថុ និទានអដ្ឋិសង្ខលិកប្រេតជាដើម.....	៣៦១